

DIAGNOZA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
GMINA RZAŚNIK

LISTOPAD 2018

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	2
1.1.	Cele i ogólne założenia badania	3
1.2.	Problematyka badania.....	3
2.	METODOLOGIA BADANIA	5
2.1.	Uzasadnienie i wybór techniki badawczej.....	5
2.2.	Dobór próby.....	6
2.3.	Narzędzia badawcze	6
3.	BADANIE DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW NA TERENIE GMINY	7
3.1.	Struktura badanej próby.....	7
3.2.	Problem alkoholowy z perspektywy dorosłych mieszkańców	11
3.3.	Problem nikotynowy z perspektywy dorosłych mieszkańców	39
3.4.	Problem narkotykowy z perspektywy dorosłych mieszkańców	53
3.5.	Problem przemocy z perspektywy dorosłych mieszkańców	72
3.6.	Problem cyberprzemocy z perspektywy dorosłych mieszkańców	88
3.7.	Działania profilaktyczne z perspektywy dorosłych mieszkańców	98
4.	BADANIE DZIECI I MŁODZIEŻY NA TERENIE GMINY	113
4.1.	Struktura badanej próby.....	113
4.2.	Problem alkoholowy z perspektywy dzieci i młodzieży	113
4.3.	Problem narkotykowy z perspektywy dzieci i młodzieży	129
4.4.	Problem przemocy z perspektywy dzieci i młodzieży	153
4.5.	Problemy cyberprzemocy z perspektywy dzieci i młodzieży	168
4.6.	Działania profilaktyczne z perspektywy dzieci i młodzieży	193
5.	BADANIE SPRZEDAWCÓW NA TERENIE GMINY	207
5.1.	Struktura badanej próby.....	207
5.2.	Problem uzależnień w gminie.....	209
6.	WNIOSKI I REKOMENDACJE	218

1. WPROWADZENIE

Gwałtowne przemiany technologiczne, ekonomiczne oraz społeczno kulturowe, jakie dokonały się w XX wieku doprowadziły do przeobrażeń niemal w każdej dziedzinie życia społecznego przyczyniając się do przeobrażenia starych oraz powstania nowych problemów społecznych. Problem społeczny: w definicji R. Marisa to: „ogólne wzory zachowania ludzkiego lub warunków społecznych, które są postrzegane jako zagrożenia dla społeczeństwa przez znaczącą liczbę ludności, przez silne grupy, bądź przez charyzmatyczne jednostki, oraz które mogą być rozwiązane czy też którym można jakoś zaradzić”¹. Według K. Frysztackiego, warunkiem determinującym zaistnienie problemu społecznego jest stan świadomości. Pojawiające się i narastające poczucie niepokoju, zagrożenia, sprzeciwu to mechanizm identyfikowania problemów oraz nadawania im społecznego charakteru ².

W świetle tych definicji muszą pojawić się cztery istotne elementy, aby można było mówić o problemie społecznym:

- ❖ problem społeczny jest zjawiskiem niepożądanym;
- ❖ wywołuje krytykę znacznej liczby ludzi;
- ❖ jest zjawiskiem możliwym do przewyciężenia;
- ❖ można go przewyciężyć przez zbiorowe działanie.

Do problemów społecznych, które w ostatnich dekadach dają najwyraźniej znać o sobie w polskiej rzeczywistości należy zaliczyć: uzależnienie od alkoholu, uzależnienie od narkotyków, uzależnienie od nikotyny, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, bezradność opiekuńczo-wychowawczą oraz wykluczenie społeczne. Każdy z tych problemów wymaga odmiennego podejścia i działań specjalistów. Priorytetem w polityce społecznej staje się zatem przeciwdziałanie tego typu zagrożeniom i podjęcie działań prowadzących do ograniczenia izolacji społecznej oraz zwiększenie integracji społecznej grup i osób zagrożonych występowaniem wyżej wymienionych problemów.

Punktem wyjścia wszelkiej interwencji socjalnej jest diagnoza, będąca niezbędnym elementem poprawnie zaplanowanego procesu zmian. Badanie to ma na celu przede wszystkim zdiagnozowanie stanu społeczeństwa oraz wskazanie przyczyn obecnej sytuacji. Diagnoza społeczna bezpośrednio lub pośrednio odnosi się do stanu i sposobu zaspokajania potrzeb społecznych. Jej specyfiką jest fakt, iż koncentruje się ona na zidentyfikowaniu

¹ K. Frysztacki, Socjologia problemów społecznych, Warszawa 2009, s. 20.

² Frysztacki K. , Problemy społeczne, [w:] Encyklopedia socjologii, tom III, Warszawa 2000, s. 205

i opisanii takich zjawisk, które ograniczają zaspokojenie potrzeb społecznych lub stwarzają zagrożenie takiego ograniczenia. Pomaga ona zidentyfikować negatywne, nieakceptowane zjawiska, a także niezaspokojone potrzeby i oczekiwania mieszkańców.

1.1.Cele i ogólne założenia badania

Niniejsza diagnoza społeczna realizowana na zlecenie Gminy Rząśnik ma na celu ukazanie skali problemów uzależnień społecznych na terenie gminy. Zakres działań badawczych odnosił się do zidentyfikowania następujących kwestii:

- ❖ zidentyfikowania problemów uzależnień wśród różnych grup (dzieci, młodzieży, dorosłych mieszkańców),
- ❖ zidentyfikowania przyczyn lub czynników wywołujących sytuacje problemowe,
- ❖ określenie skali oraz zakresu problemów uzależnień,
- ❖ zidentyfikowania skutków występujących problemów,
- ❖ pokazanie rozwiązań mających na celu wyjaśnienie sytuacji problemowej lub złagodzenie jej skutków.

1.2.Problematyka badania

- ❖ **Problemu alkoholowy (alkoholizm)** – według WHO to *„wszelki sposób picia, który wykracza poza miarę tradycyjnego i zwyczajowego spożycia albo poza ramy obyczajowego, przyjętego w całej społeczności, picia towarzyskiego bez względu na czynniki, które do tego prowadzą”*³. Problem alkoholowy jest jednym z najpoważniejszych i najpowszechniejszych problemów społeczeństwa polskiego, w związku z tym tej kwestii poświęcono najwięcej miejsca w niniejszej diagnozie.
- ❖ **Problem narkotykowy (narkomania)** – według ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii, uzależnienie od narkotyków to: *„stałe lub okresowe używanie w celach niemedycznych środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich”*. W niniejszym raporcie zwrócono uwagę przede wszystkim na następujące kwestie związane z owym zjawiskiem: rozpowszechnienie i dostępność narkotyków oraz dopalaczy, skala problemu wśród dorosłych mieszkańców, dzieci i młodzieży szkolnej na terenie gminy.

³ T. Pilch, Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku, str. 92.

- ❖ **Problem nikotynowy (nikotynizm)** – jest zjawiskiem, które polega na regularnym zażywaniu tytoniu, w skład którego wchodzi nikotyna – silna trucizna oraz szereg innych substancji, które wykazują negatywny wpływ na nasz organizm. Niniejsza diagnoza ma na celu ukazanie skali uzależnienia oraz dostępności dla dzieci i młodzieży szkolnej na terenie gminy, a także skali problemu wśród dorosłych mieszkańców gminy Rząśnik
- ❖ **Zjawisko przemocy na terenie szkoły oraz domu** – Przemoc jest intencjonalnym i zamierzonym działaniem człowieka, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie osoby doświadczającej przemocy. Niniejsza diagnoza ukazuje skalę, przyczyny oraz rodzaj problemu.
- ❖ **Zjawisko cyberprzemocy** – jest rodzajem przemocy stosowanej przy wykorzystaniu Internetu i środków komunikacji elektronicznej, m. in. telefonów komórkowych. Cyberprzemoc to zagrożenie, które możemy podzielić na kilka rodzajów i które z roku na rok rozszerza swój zasięg, dotykając coraz większą część populacji, zwłaszcza częściej korzystających ze zdobyczy nowych technologii.

2. METODOLOGIA BADANIA

2.1. Uzasadnienie i wybór techniki badawczej

Istotą badania było poznanie opinii oraz postaw mieszkańców względem wybranych problemów społecznych: problemu alkoholowego, nikotynowego, narkotykowego, przemocy oraz cyberprzemocy. W tym celu zdecydowano się na przeprowadzenie dwóch komplementarnych badań, zrealizowanych wśród dwóch grup społecznych: dorosłych mieszkańców gminy oraz uczniów uczęszczających do szkoły podstawowej i ponadpodstawowej. Każda grupa respondentów wniosła coś nowego względem badanych zagadnień i pozwoliła na ich lepszą diagnozę oraz głębsze zrozumienie.

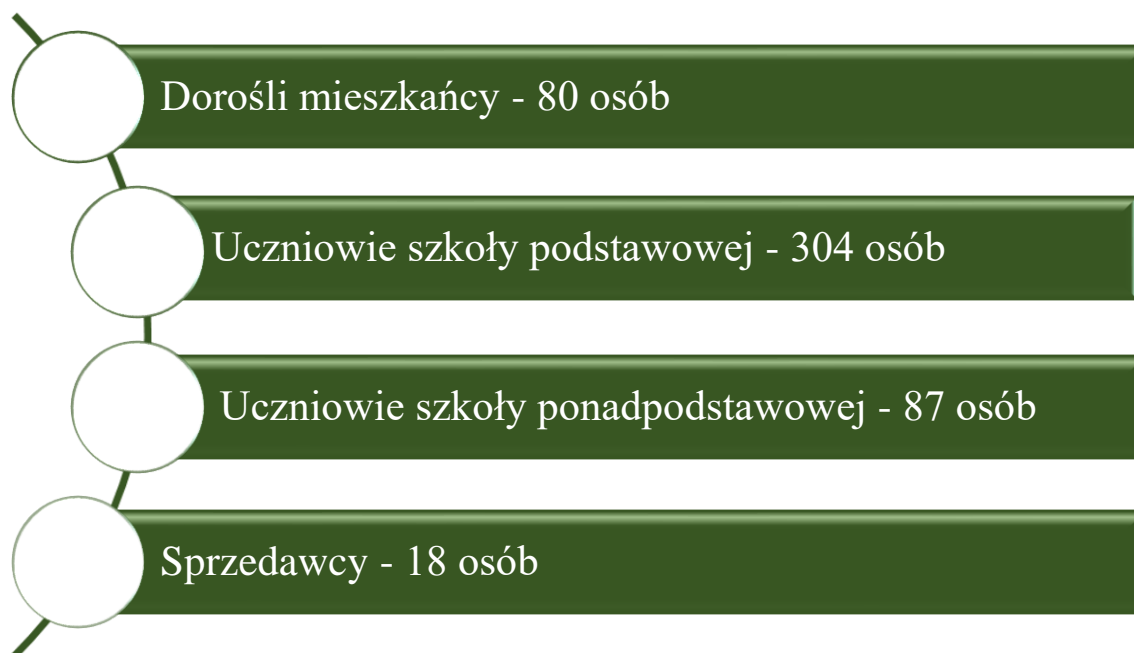
W badaniach zastosowano łączenie technik badawczych. Koncepcja badania uwzględniła zapewnienie trafności i rzetelności planowanych działań. Wiązała się z tym przede wszystkim połączeniem źródeł danych, polegająca na pozyskiwaniu informacji z różnych środowisk.

Diagnozę problemów społecznych na terenie gminy Rząśnik rozpoczęto od przeprowadzenia badań wśród dorosłych mieszkańców.

Zostały one wykonane zgodnie z metodą ilościową, za pomocą ankiety audytoryjnej. Wykorzystana technika badawcza opierała się na zebraniu wyników od respondentów samodzielnie wypełniających kwestionariusz ankiety. W ten sposób przebadano dorosłych mieszkańców. W przypadku uczniów zastosowano tą samą metodę. Przed przystąpieniem do ankietowania dzieci i młodzieży szkolnej, za każdym razem uzyskiwano zgodę dyrekcji placówki szkolnej na przeprowadzenie badania, udzielano informacji o całkowitej anonimowości oraz o zasadach wypełniania kwestionariuszy, by zminimalizować ryzyko wystąpienia braków danych.

2.2. Dobór próby

Badania zostały przeprowadzone we wrześniu 2018 roku. W badaniu łącznie wzięło udział 489 osób. Zróżnicowany dobór próby umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie gminy oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk. Poniższy wykres przedstawia szczegółową strukturę próby badawczej.

2.3. Narzędzia badawcze

Kwestionariusz ankiety użyty do zebrania danych miał podobną konstrukcję niezależnie od badanej grupy. Składał się z pytań zamkniętych jednego lub wielokrotnego wyboru.

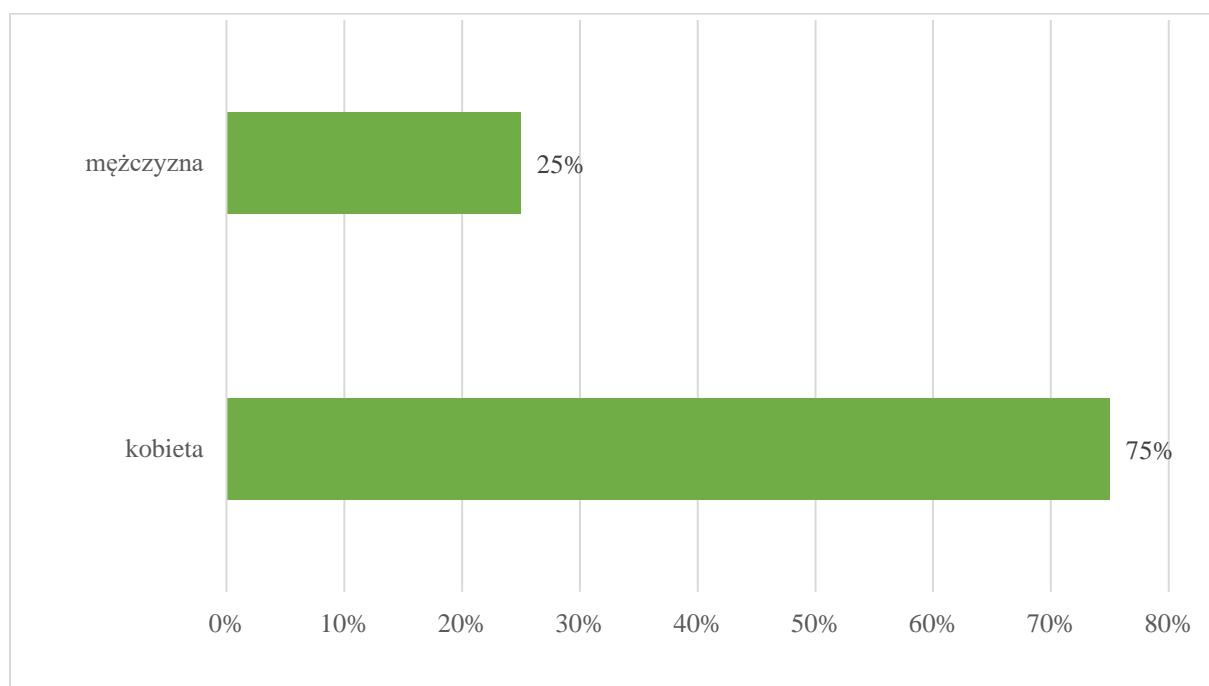
Ze względu na specyfikę poszczególnych grup dokonano spersonalizowania pytań, dostosowując ich charakter do profilu respondenta. Ankieta wypełniana była samodzielnie, co ma niebagatelną rolę w badaniu postaw i opinii względem delikatnych kwestii. Za każdym razem przed przystąpieniem do badania, uczestnicy zostali poinformowani o pełnej anonimowości, został wyjaśniony cel oraz instrukcja wypełniania kwestionariusza. Wyniki przedstawione w raporcie mają charakter procentowy. **Ewentualne dysproporcje związane są z zaokrągleniem wyników do liczb całkowitych (maksymalnie +/- 1%).**

3. BADANIE DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW NA TERENIE GMINY

3.1. Struktura badanej próby

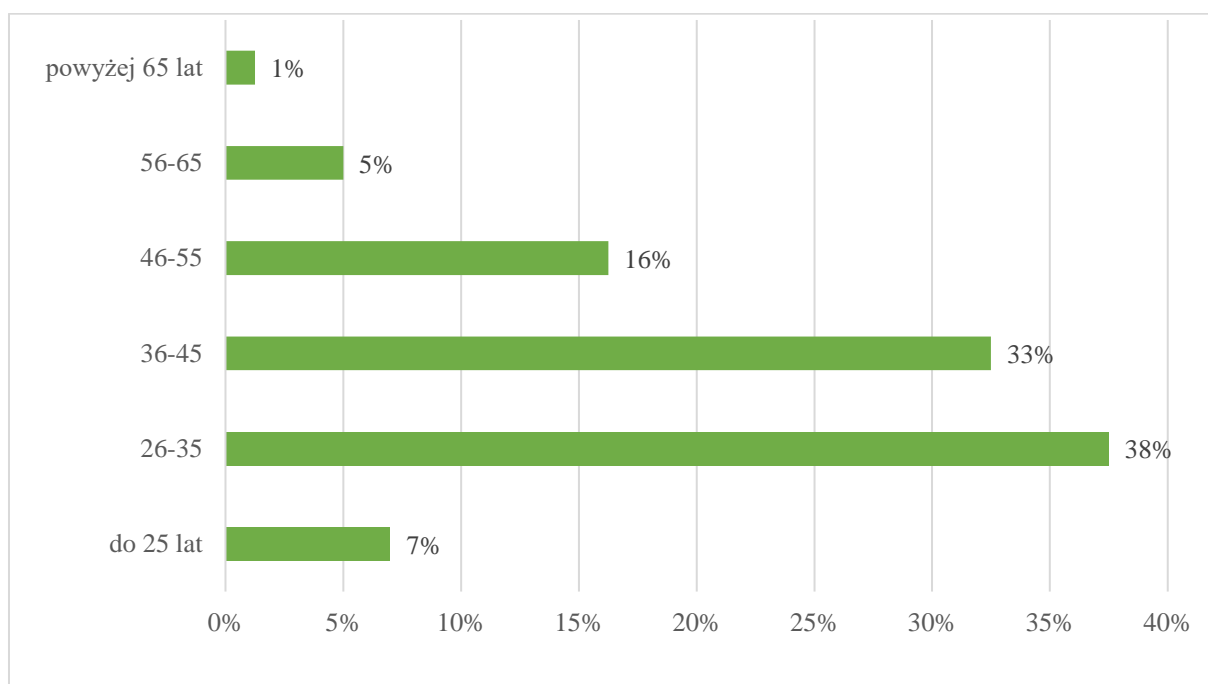
W badaniu diagnozującym problemy społeczne w gminie Rząśnik wzięło udział 80 dorosłych mieszkańców. 75% badanej grupy stanowiły kobiety, a 25% mężczyźni.

Wykres 1 Płeć:

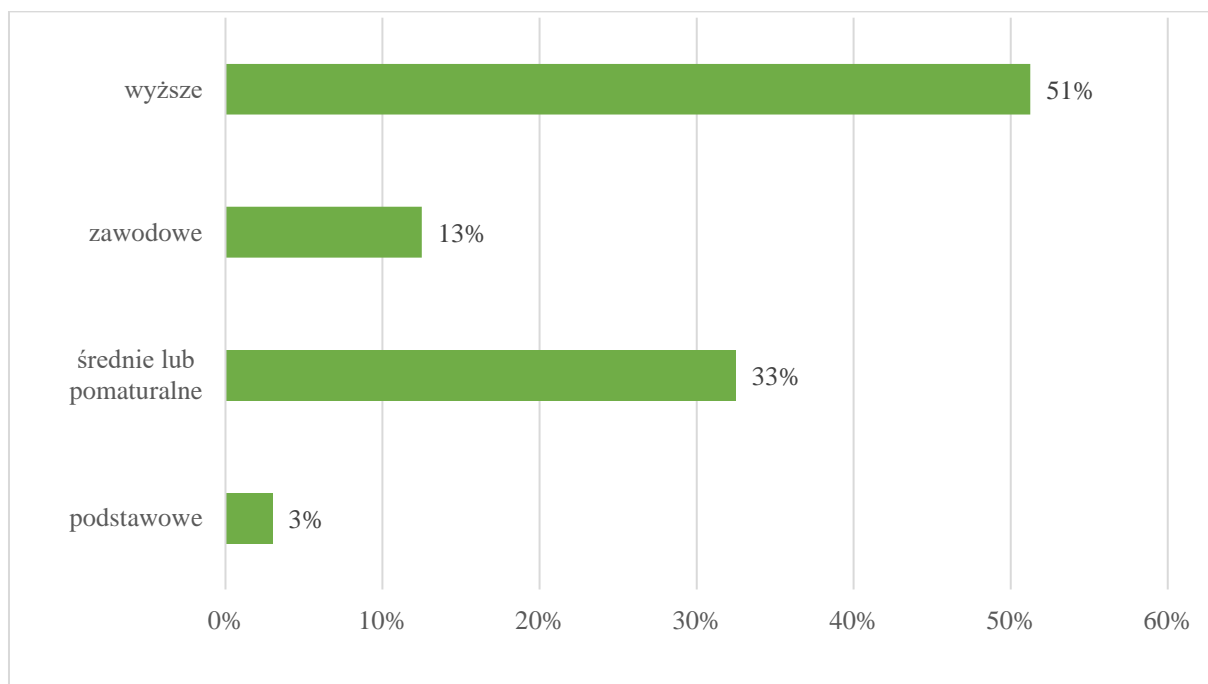
Największą część badanej grupy stanowiły osoby w wieku 26-35 lat (38%). 33% badanej grupy stanowiły osoby w wieku 36-45 lat, natomiast 16% ankietowanych to osoby w wieku 46-55 lat. 7% respondentów to osoby w wieku do 25 lat, z kolei 5% ankietowanych to osoby w wieku 56-65 lat. Tylko 1% wszystkich badanych to osoby powyżej 65 roku życia.

Wykres 2 Wiek:

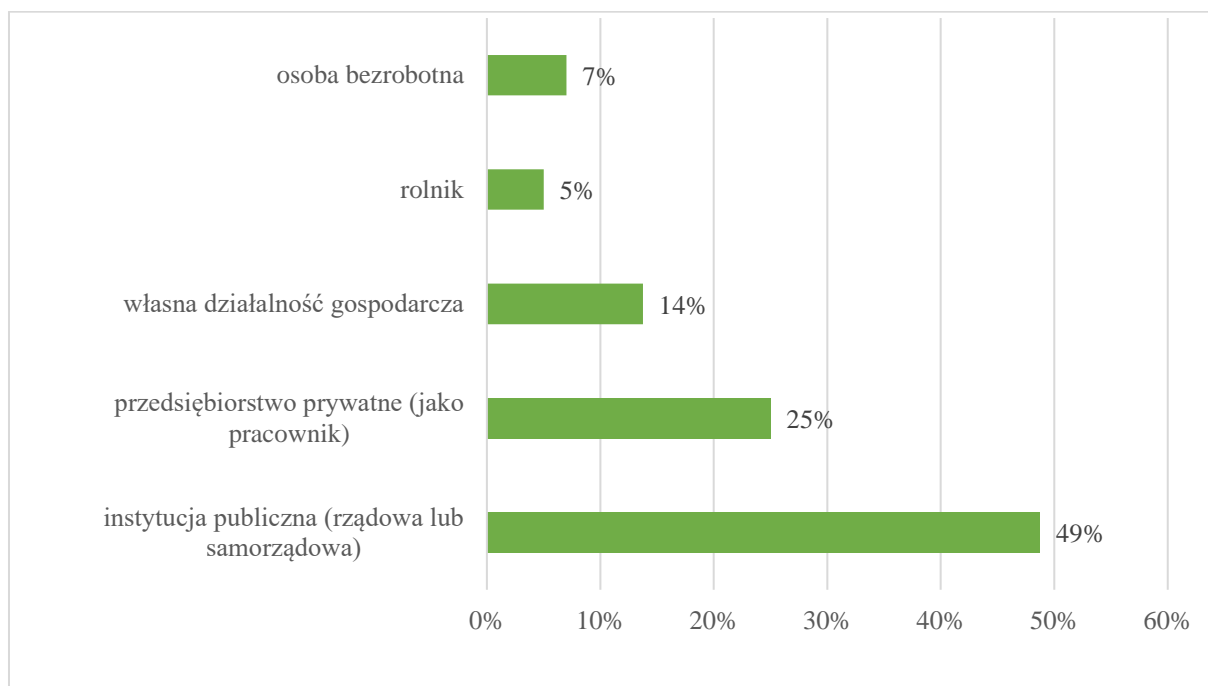
Wśród badanej grupy, 51% ankietowanych posiada wykształcenie wyższe. Wykształcenie średnie lub pomaturalne posiada 33% respondentów. 13% badanych ma wykształcenie zawodowe, a 3% podstawowe.

Wykres 3 Wykształcenie:

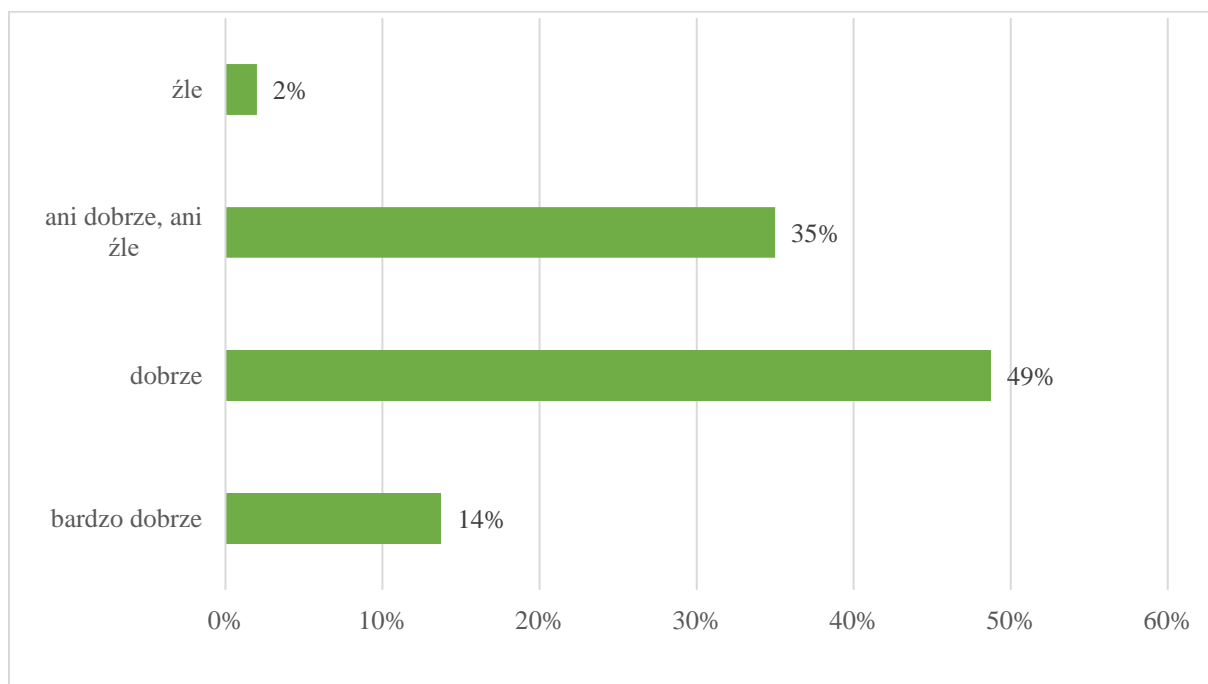
Największa część ankietowanych pracuje w instytucjach publicznych (49%). Co czwarty ankietowany pracuje w przedsiębiorstwach prywatnych, natomiast 14% prowadzi własną działalność gospodarczą, 7% to osoby bezrobotne, a 5% to rolnicy.

Wykres 4 Miejsce zatrudnienia:

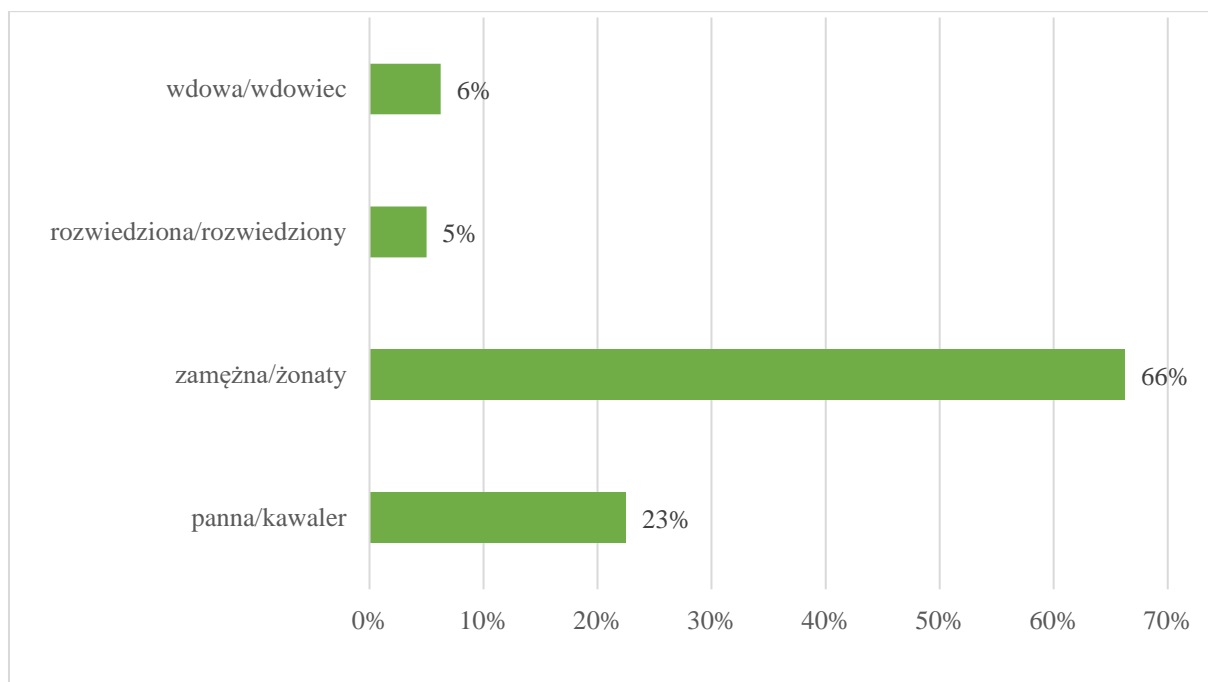
Dodatkowo, prawie połowa respondentów oceniła swoją sytuację jako dobrą (49%). 35% badanych nie określiło jednoznacznie czy ich sytuacja materialna jest dobra czy zła, natomiast 14% badanych stwierdziło, że ich sytuacja jest bardzo dobra. W opozycji stanęło 2% ankietowanych, którzy ocenili swoją sytuację materialną jako złą.

Wykres 5 Jak ocenia Pan/i swoją sytuację materialną?

Większość badanych to osoby zamężne/żonate (66%). Osoby stanu wolnego stanowiły 23% badanej społeczności. 5% to osoby rozwiedzione, a 6% to wdowcy/wdowy.

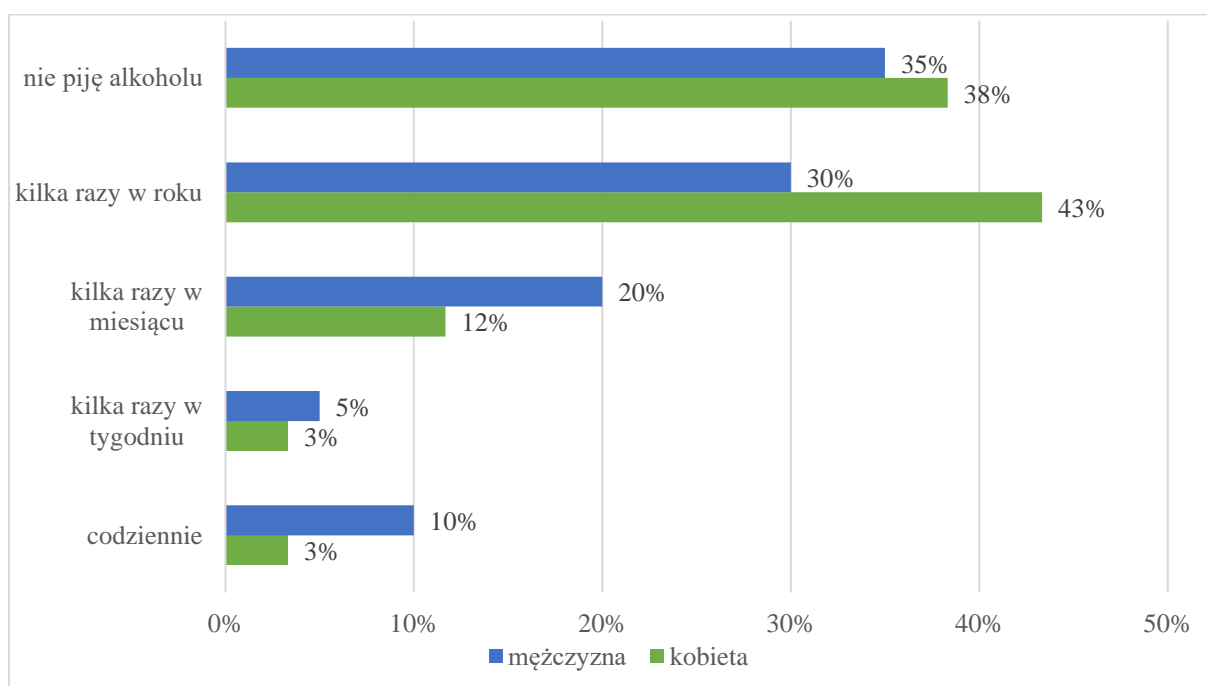
Wykres 6 Stan cywilny:

3.2. Problem alkoholowy z perspektywy dorosłych mieszkańców

Pierwszym pytaniem, które zostało zadane mieszkańcom w danym bloku ankiety, było jak często spożywają alkohol. Mężczyźni w 35% przypadków deklaruowali, że nie piją w ogóle, a w 30%, że zdarza im się to kilka razy w roku. Natomiast 38% ankietowanych kobiet przyznało, że nie spożywa alkoholu, a 43% pije okazjonalnie kilka razy w roku. Niepokojącym jest fakt, iż 10% przedstawicieli płci męskiej, oraz 3% płci żeńskiej przyznaje, że spożywa alkohol codziennie.

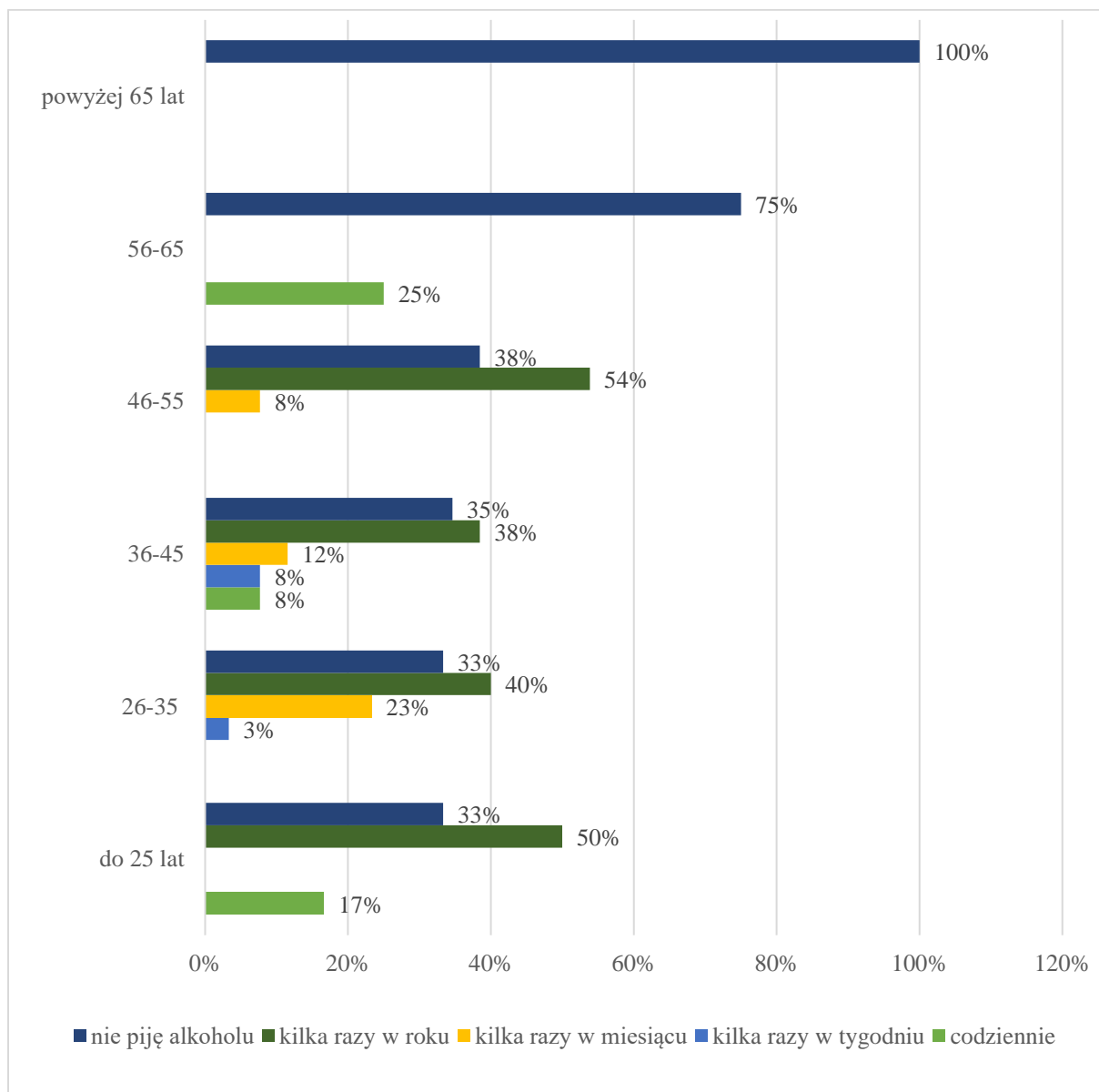
Wykres 7 Jak często spożywa Pan/i alkohol?/Płeć:

Korelując postawione pytanie w kontekście wieku widzimy, że przedstawiciele najstarszej badanej grupy nie piją alkoholu w ogóle. Zdecydowana większość osób pomiędzy 56 a 65 rokiem życia zadeklarowała, że nie pije napojów alkoholowych, jednakże 25% tej samej grupy przyznało się do spożywania alkoholu codziennie. Osoby w wieku 46-55 lat, w większości przypadków (54%) deklarują spożywanie napojów wysokowych kilka razy do roku. Podobnie sytuacja wygląda wśród mieszkańców klasyfikujących się w innych przedziałach wiekowych. Dla porównania, wśród osób pomiędzy 36 a 45 rokiem życia, procent

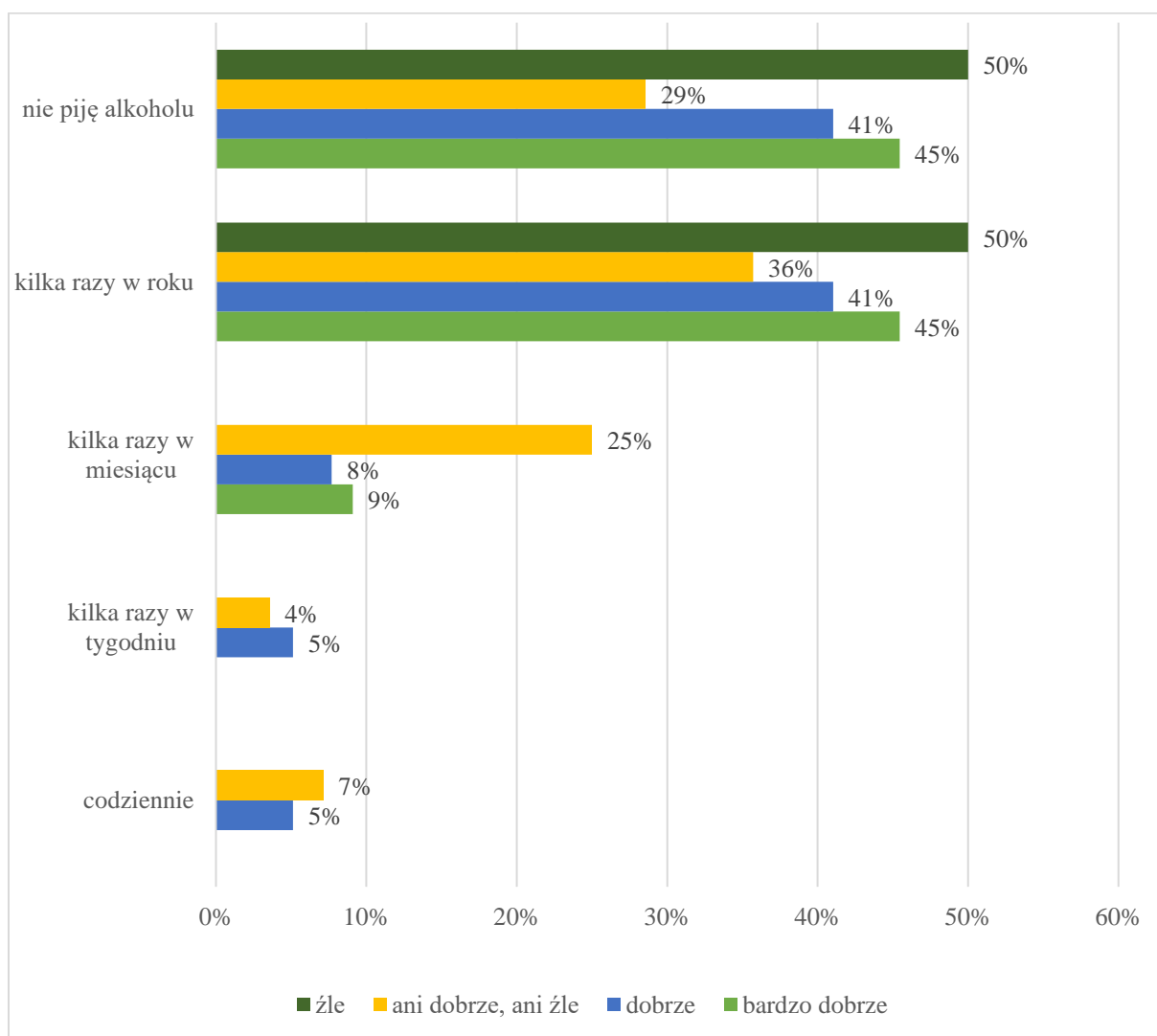
ten wynosi 38%, dla osób w wieku 26-35 jest to 40%, zaś najmłodsza ankietowana grupa w 50% zadeklarowała spożywanie alkoholu kilka razy do roku.

Wykres 8 Jak często spożywa Pan/i alkohol?/Wiek:

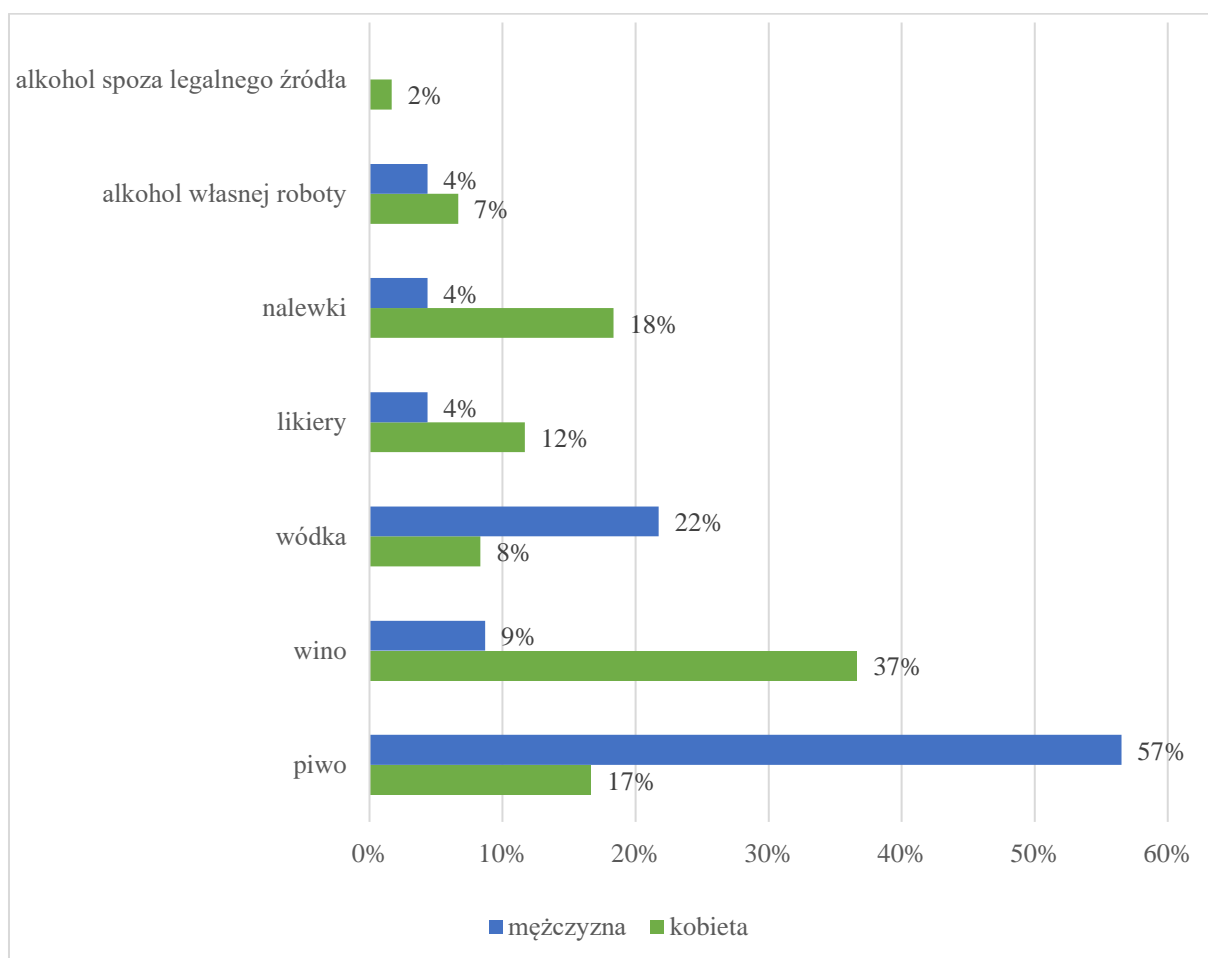
Grupą, która najczęściej spożywa alkohol są osoby, które określają swój status jako dobry oraz jako ani dobry, ani zły. Respondenci, którzy zadeklarowali swoją sytuację materialną jako bardzo dobra, zazwyczaj spożywają alkohol kilka razy do roku, lub nie spożywają go wcale, podobnie jak osoby których sytuacja materialna jest zła.

Wykres 9 Jak często spożywa Pan/i alkohol?/Sytuacja materialna:

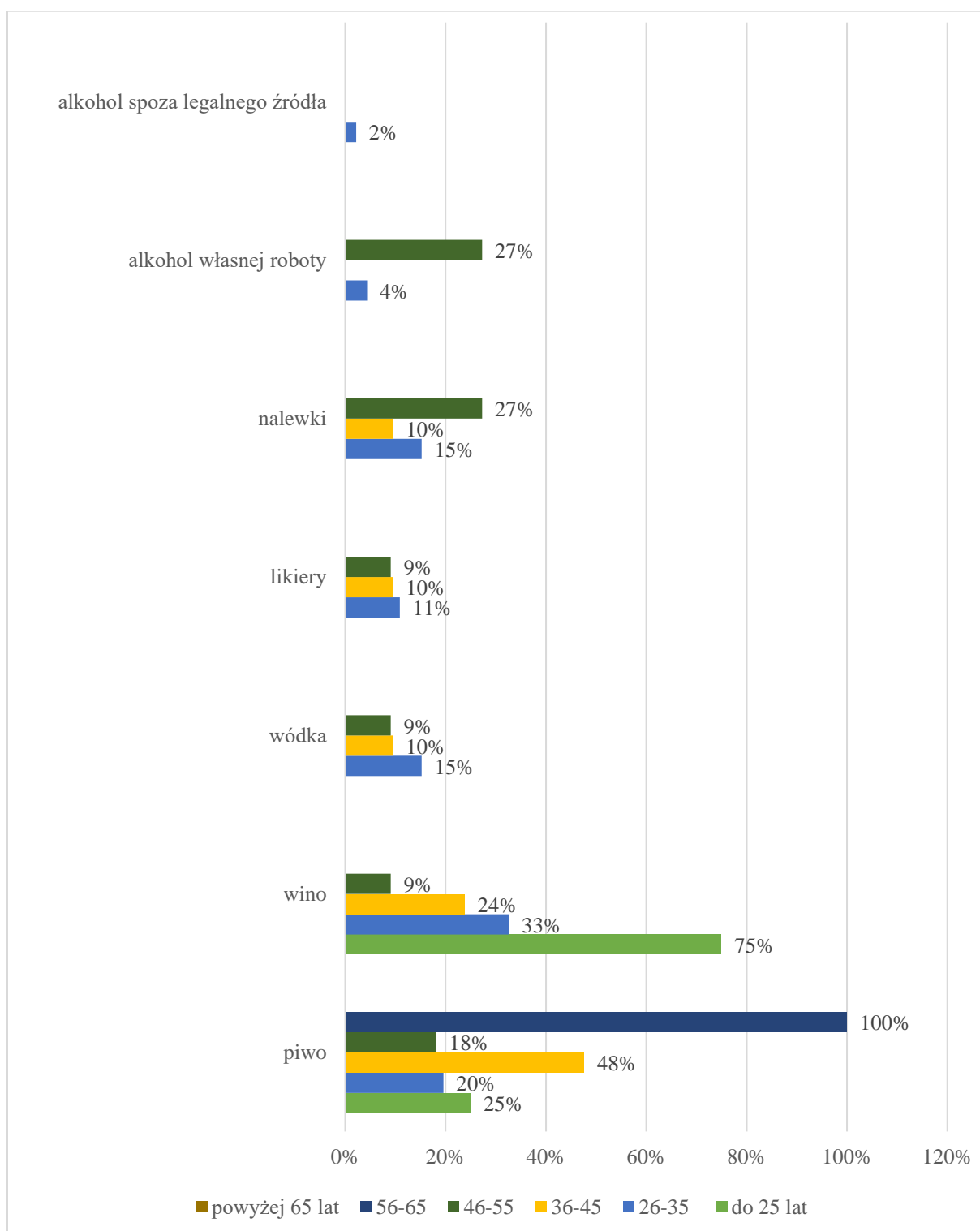
Mężczyźni, zapytani jaki alkohol najczęściej spożywają, w 57% przypadków wskazali na piwo, a w 22% na wódkę. Kobiety natomiast w 37% zaznaczyły wino, w 18% nalewki oraz w 17% piwo.

Wykres 10 Jaki rodzaj alkoholu pije Pan/i najczęściej?/Płeć:

Ankietowani, którzy mieszczą się w przedziale wiekowym od 56 do 65 roku życia, jednogłośnie wskazywali na spożywanie piwa. Dla respondentów w wieku 46-55 lat, najczęściej konsumowanym alkoholem są nalewki oraz alkohol własnej roboty (równo po 27%). Piwo znalazło również swoich zwolenników wśród respondentów pomiędzy 36 a 45 rokiem życia. To właśnie je wybrało 48% ankietowanych w tej grupie wiekowej. Dla 33% osób w przedziale wiekowym 26-35 lat, najczęściej spożywanym alkoholem było wino, podobnie jak w przypadku najmłodszej badanej grupy, stanowiącej osoby do 25 roku życia.

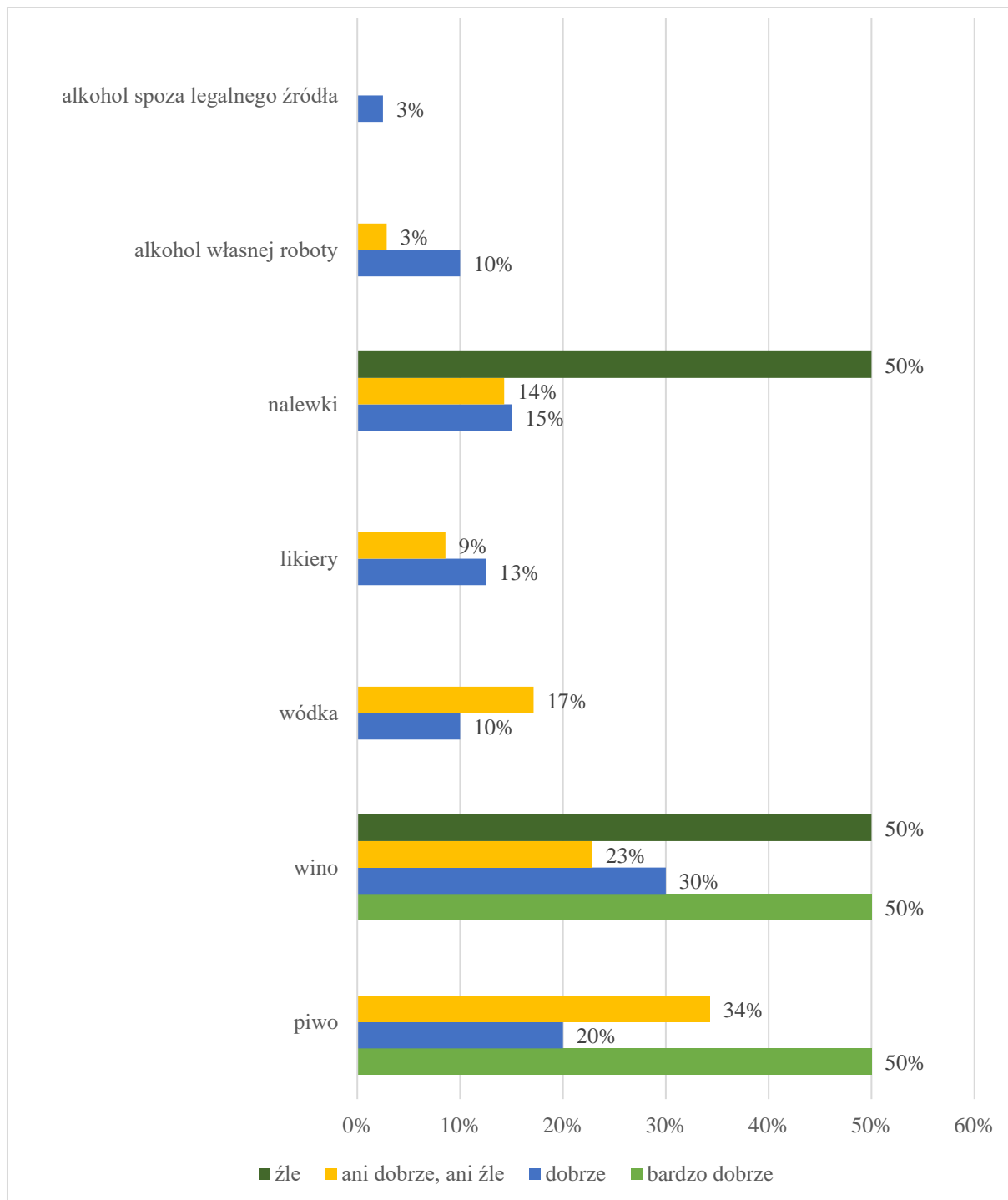
Wykres 11 Jaki rodzaj alkoholu pije Pan/i najczęściej?/Wiek:

Osoby, deklarujące swój status materialny jako bardzo dobry, najczęściej spożywają wino oraz piwo. Oba trunki uzyskały po 50% odpowiedzi w danej grupie badanych. Podobnie sytuacja wygląda w przypadku osób, które uważają swoją sytuację materialną jako dobrą. Respondenci w tejże grupie, w 30% głosów wskazali wino a w 20% wyroby

chmielowe. Piwo w 34% przypadków, zostało również wskazane przez grupę badanych, która uważa swoją sytuację jako ani dobrą, ani złą. Osoby, znajdujące się w złej sytuacji materialnej preferują po równo nalewki oraz wino.

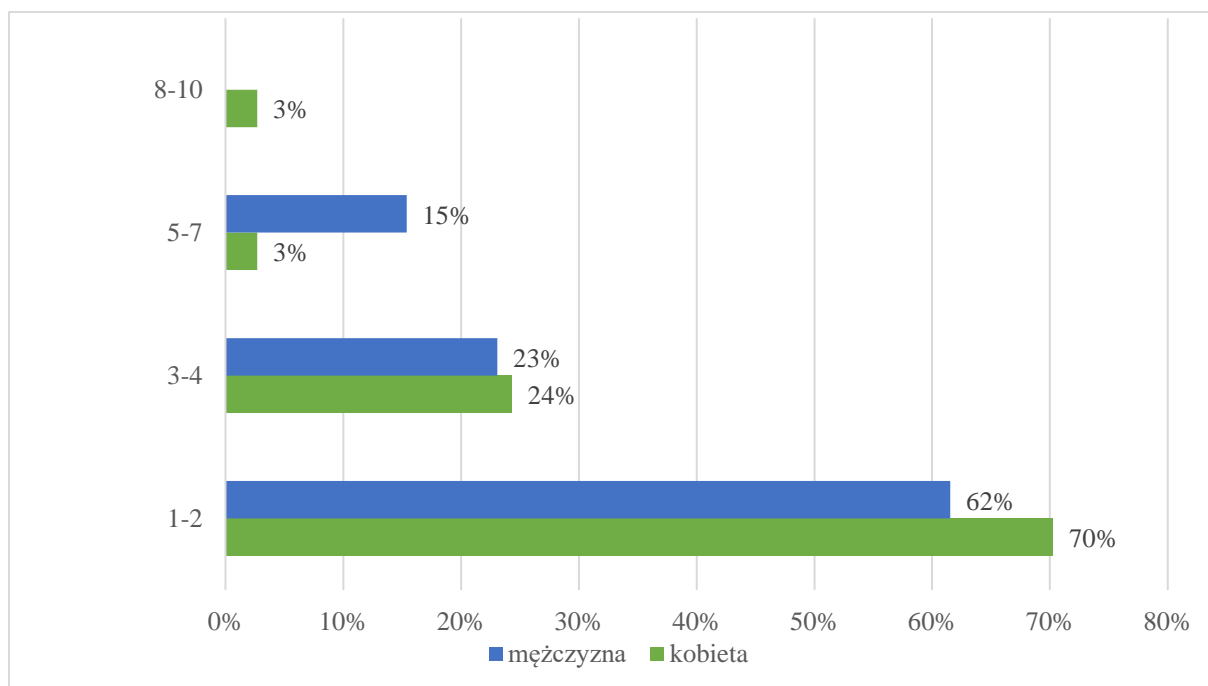
Wykres 12 Jaki rodzaj alkoholu pije Pan/i najczęściej?/Sytuacja materialna:

Respondentów zapytano o to, ile porcji alkoholu wypijają podczas całego dnia w którym piją. Zdecydowana większość głosów, zarówno wśród kobiet jak i mężczyzn, wskazywała

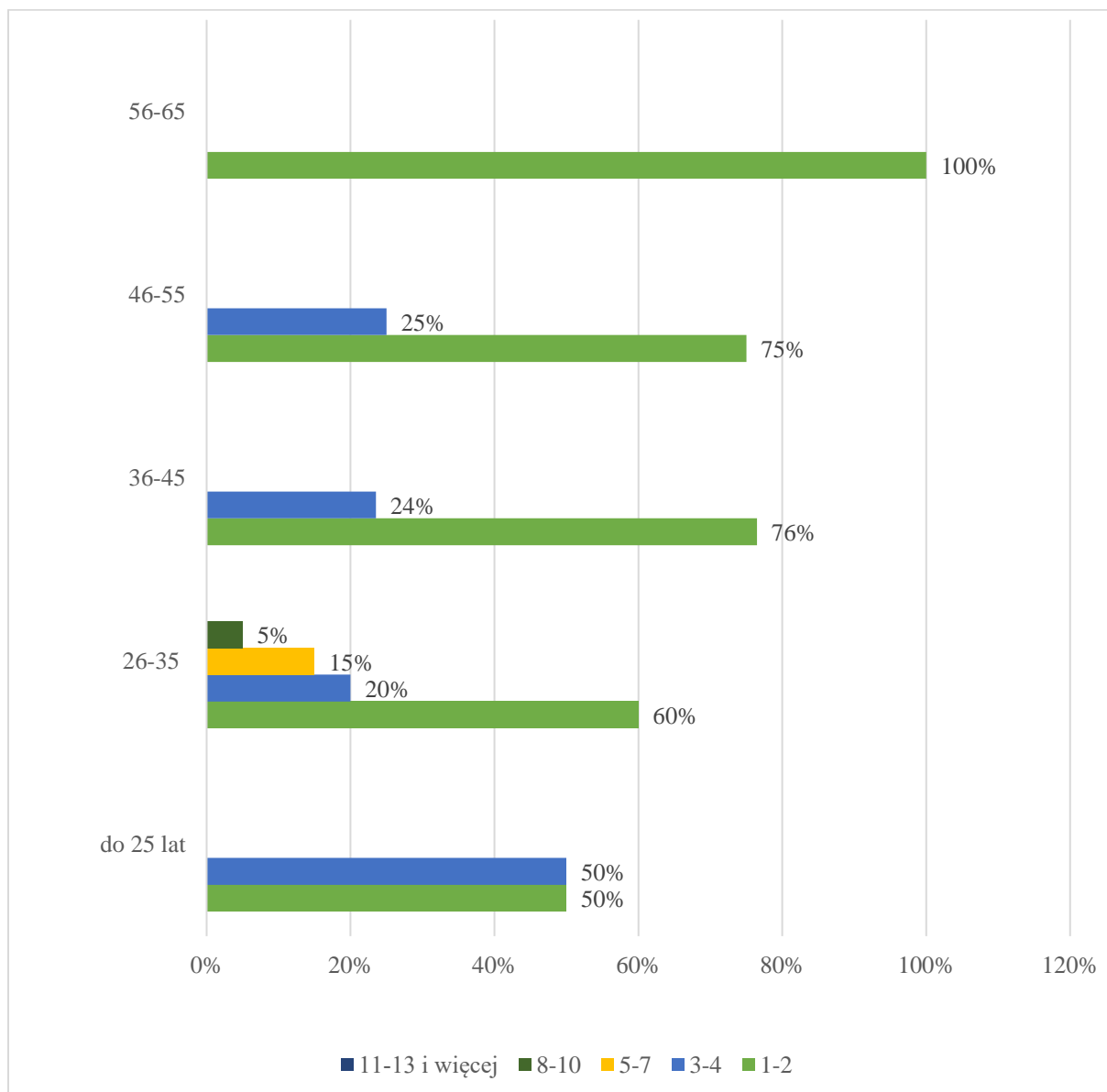
na 1-2 porcje. Takiej odpowiedzi udzieliło 62% mężczyzn oraz 70% kobiet. Prawie co czwarty mieszkaniec oraz mieszkanka gminy Rząśnik, wypija podczas takiego dnia od 3 do 4 porcji. Niepokojącym jest fakt, iż 3% kobiet zadeklarowało wypijanie od 8 do 10 porcji alkoholu w ciągu jednego dnia.

Wykres 13 Ile porcji alkoholu wypija Pan/i w ciągu całego dnia, w którym Pan/i pije? Porcja to szklanka piwa (250ml), lampka wina (100 ml), kieliszek wódki (30 ml)./Płeć:

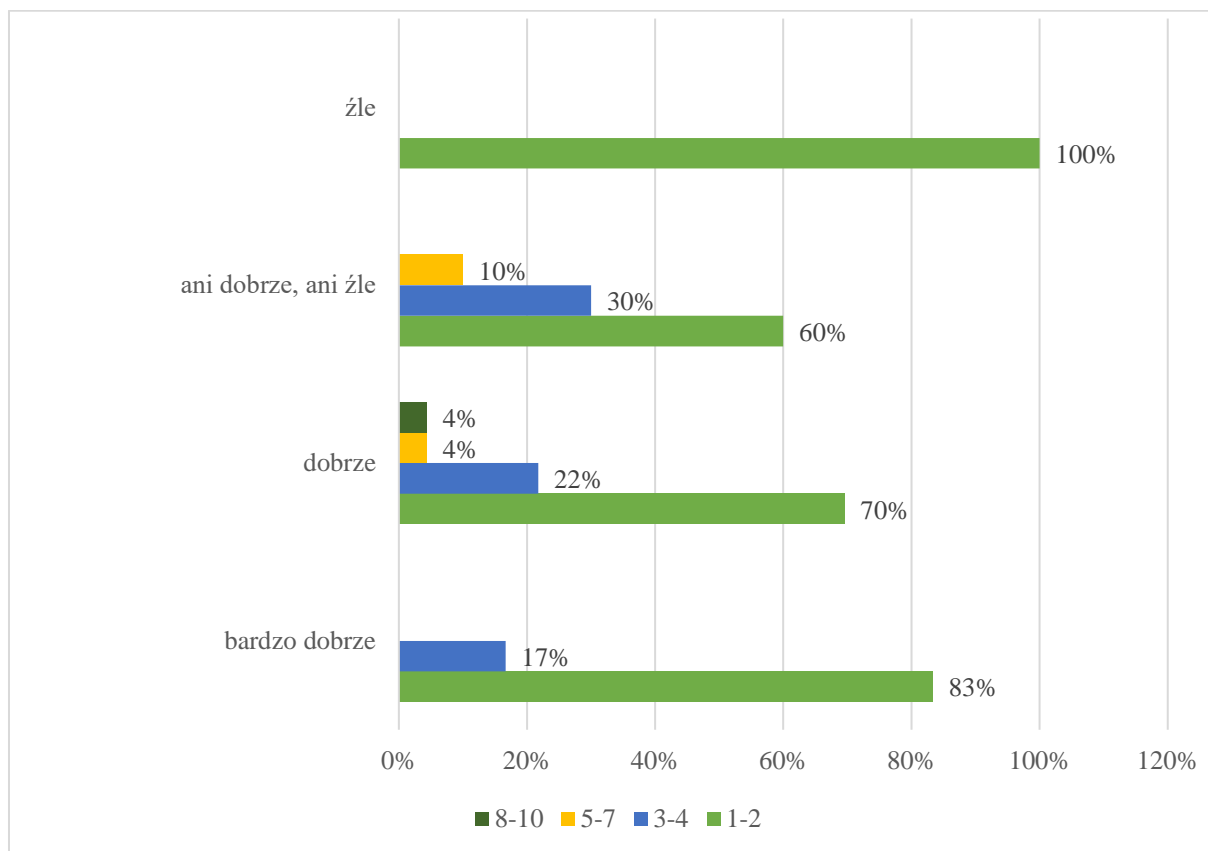
Badani mieszkańcy, którzy należą do najstarszej badanej grupy spożywającej alkohol zadeklarowali, że wypijają jedynie od 1 do 2 porcji w ciągu dnia. Ankieterzy pomiędzy 46 a 55 rokiem życia, w 75% przypadków również spożywają najmniejszą dawkę, podobnie jak 76% osób w wieku 36-45 lat oraz 60% respondentów pomiędzy 26 a 35 rokiem życia. Dorośli mieszkańcy, którzy nie przekroczyli 25 roku życia, spożywają maksymalnie do 4 porcji alkoholu podczas jednego dnia.

Wykres 14 Ile porcji alkoholu wypija Pan/i w ciągu całego dnia, w którym Pan/i pije? Porcja to szklanka piwa (250ml), lampka wina (100 ml), kieliszek wódki (30 ml)./Wiek:

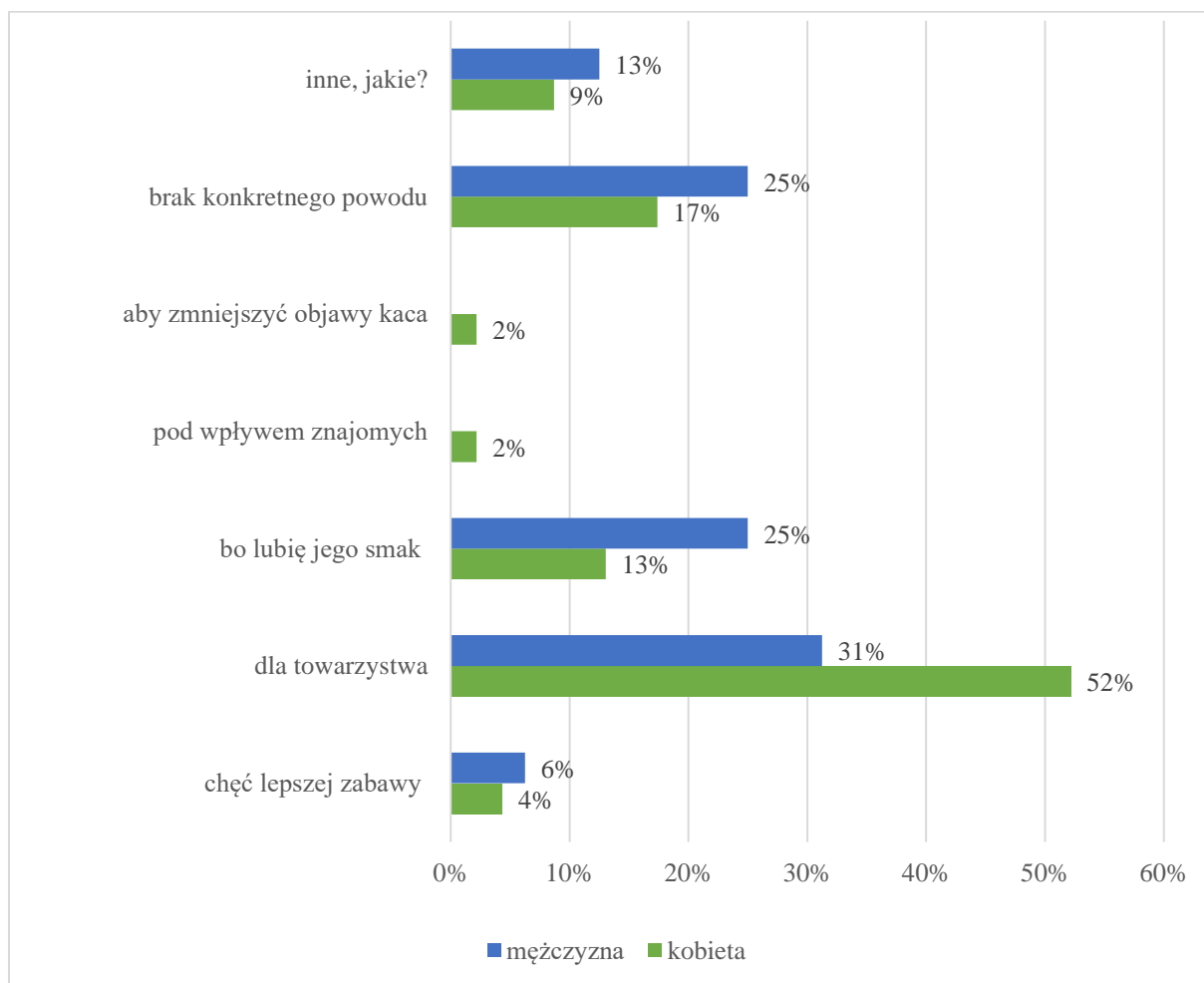
Respondenci, którzy określili swoją sytuację materialną jako złą, w 100% przypadków wypijają pomiędzy 1 a 2 porcje alkoholu dziennie. Również pozostałe grupy społeczne, w znaczącej większości wskazywały na najniższą porcję alkoholu. Takiej odpowiedzi udzieliło 60% badanych, którzy określili swój status jako ani dobry i ani zły. 70% mieszkańców, którzy uważają swoją sytuację jako dobrą oraz 83% określających ją jako bardzo dobrą. Wśród ankietowanych znalazło się 4% osób z dobrym statusem materialnym, które zadeklarowały, że spożywają od 8 do 10 dawek alkoholu dziennie.

Wykres 15 Ile porcji alkoholu wypija Pan/i w ciągu całego dnia, w którym Pan/i pije? Porcja to szklanka piwa (250ml), lampka wina (100 ml), kieliszek wódki (30 ml)./Sytuacja materialna:

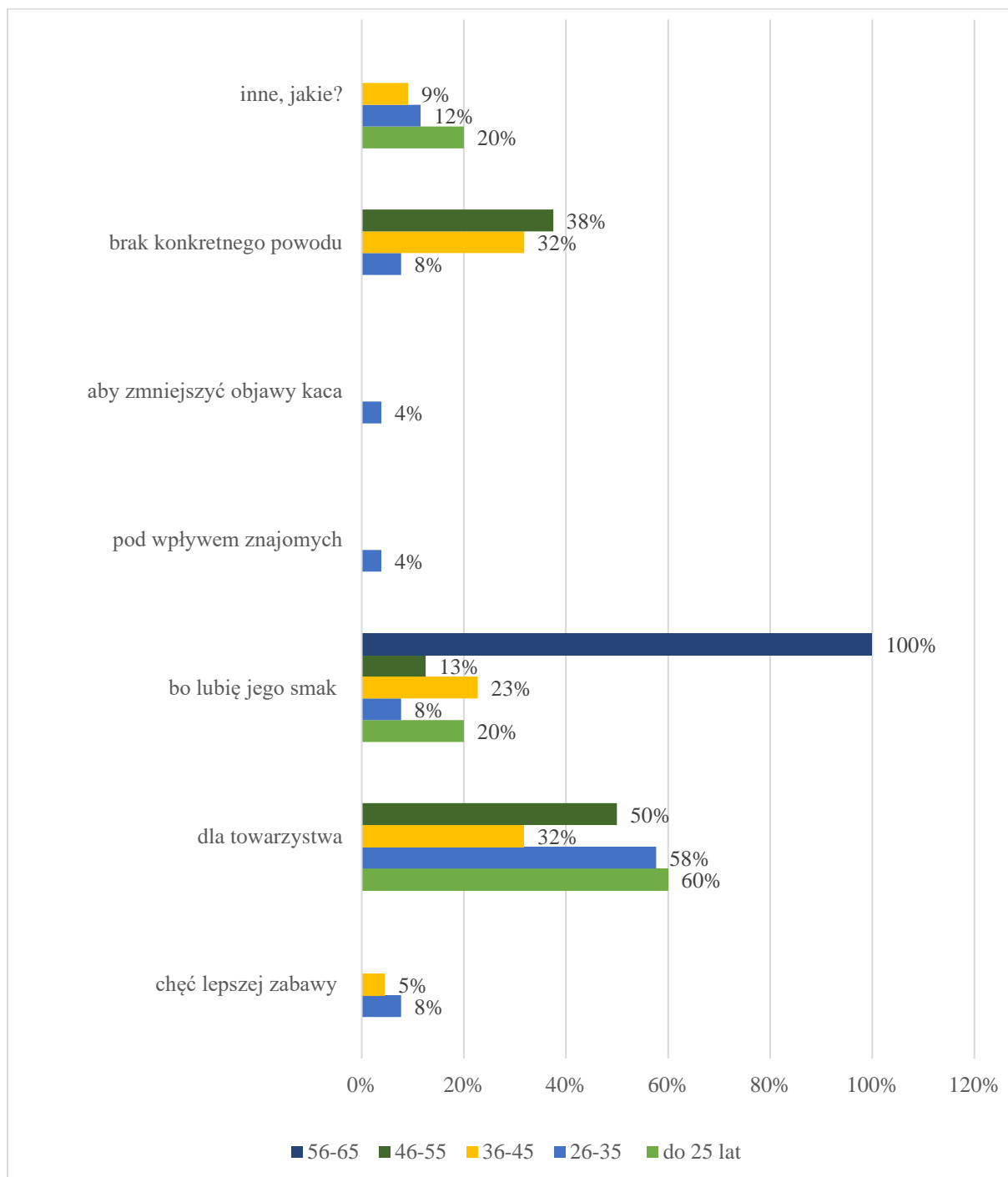
Interesującym z perspektywy powyższej diagnozy tematem, jest powód spożywania alkoholu przez mieszkańców gminy Rzańnik. Zdecydowana większość, bo aż 31% mężczyzn i 52% kobiet zadeklarowało, że spożywa alkohol dla towarzystwa. Za brakiem konkretnego powodu opowiedziało się 25% przedstawicieli płci męskiej oraz 17% przedstawicielek płci żeńskiej. Co czwarty mężczyzna oraz 13% kobiet przyznało, że po prostu lubi jego smak.

Wykres 16 Z jakich powodów sięga Pan/i po alkohol?/Płeć:

Co interesujące, osoby w przedziale wiekowym od 55 do 65 roku życia w 100% odpowiedzi opowiedzieli się za smakiem. Pozostałe grupy w 50 i więcej procentach zadeklarowały, że spożywają alkohol dla towarzystwa. Niepokojącym jest fakt, że 4% osób w wieku od 26 do 35 lat spożywa alkohol dla złagodzenia skutków kaca.

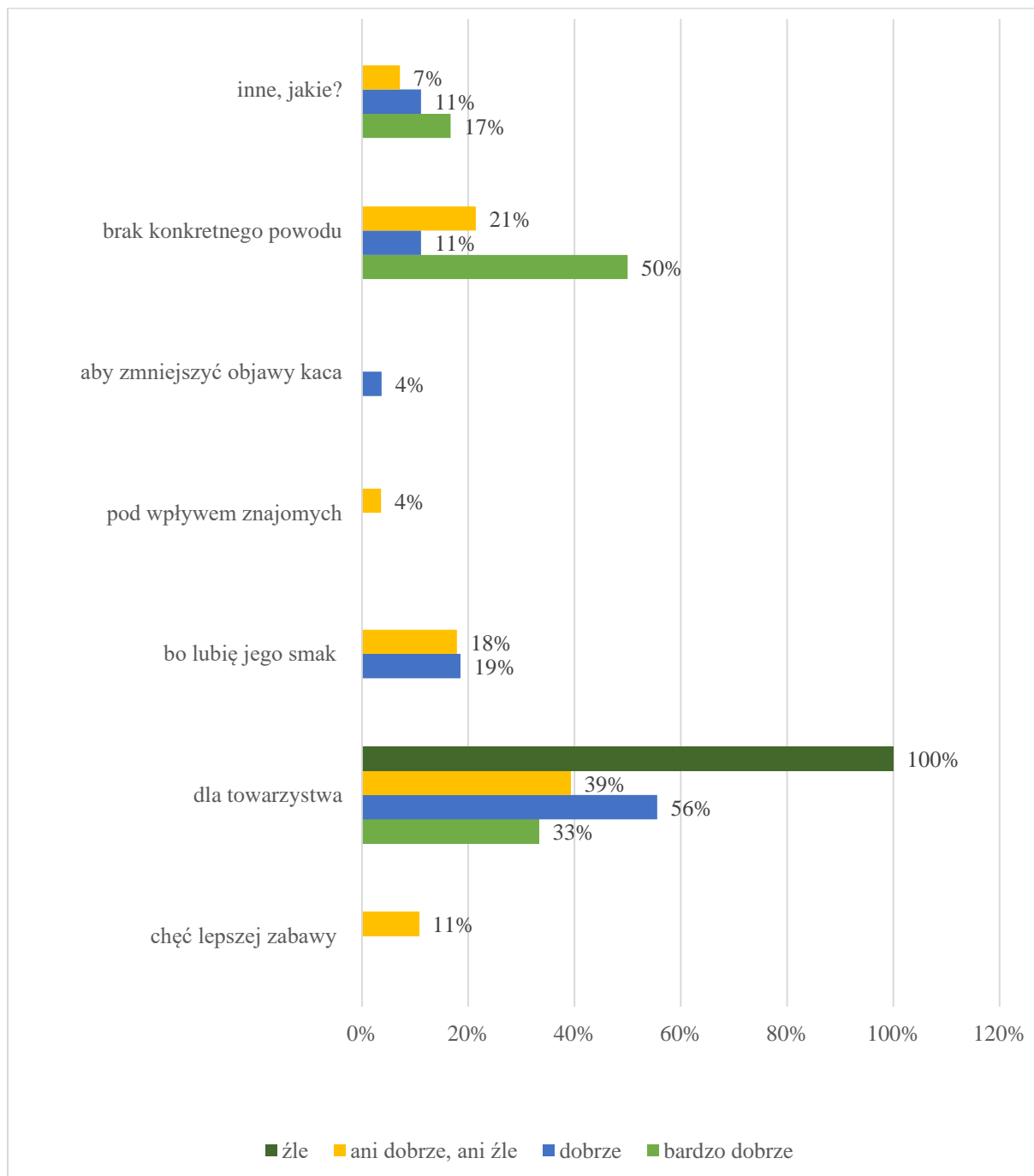
Wykres 17 Z jakich powodów sięga Pan/i po alkohol?/Wiek:

Osoby, które uważają swoją sytuację za złą zgodnie przyznały, że spożywają alkohol głównie dla towarzystwa. Co interesujące, połowa respondentów, których sytuacja materialna jest bardzo dobra, pije alkohol bez konkretnego powodu. Pozostali ankietowani, których

sytuacja jest dobra, bądź ani dobra, ani zła opowiedzieli się za spożywaniem napojów wysokokowych głównie dla towarzystwa.

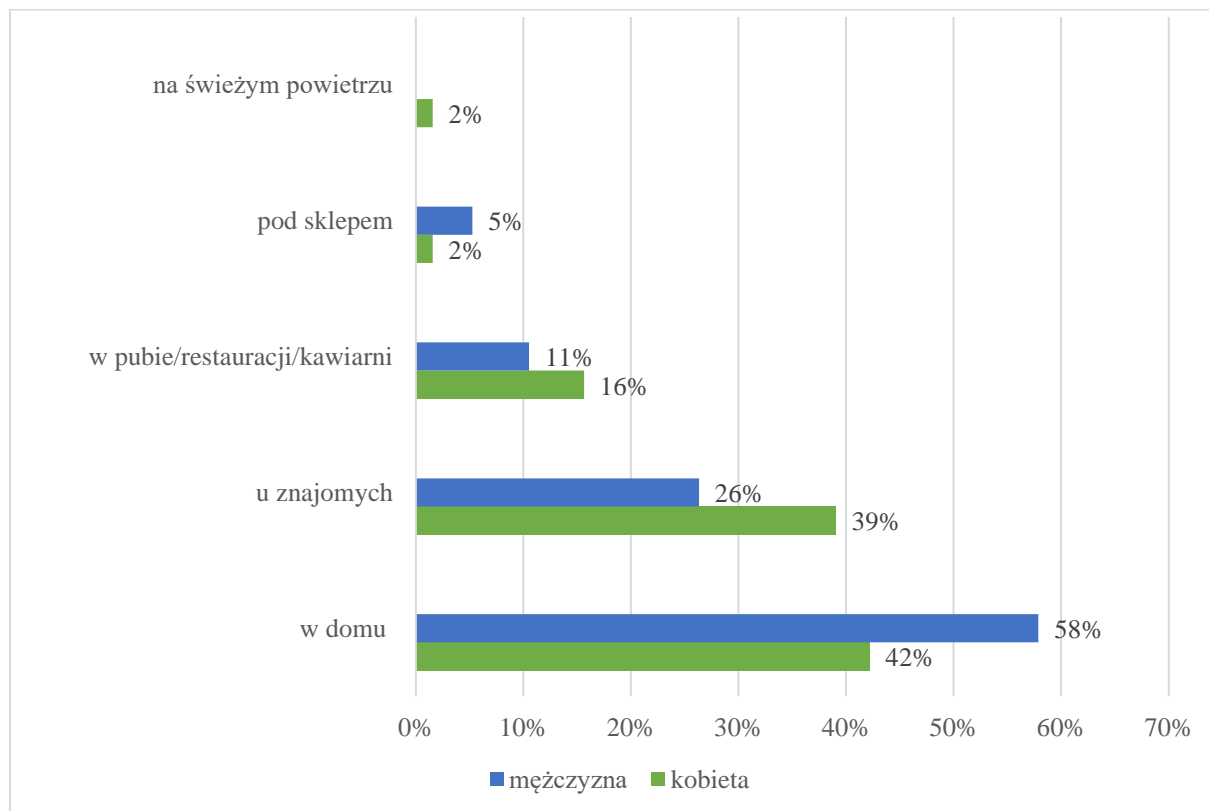
Wykres 18 Z jakich powodów sięga Pan/i po alkohol?/Sytuacja materialna:

Mieszkańcy gminy Rząśnik najczęściej spożywają alkohol w zaciszu domowym. Takiej odpowiedzi udzieliło 58% mężczyzn oraz 42% kobiet. Za spożywaniem napojów wysokokowych u znajomych opowiedziało się 26% badanych płci męskiej,

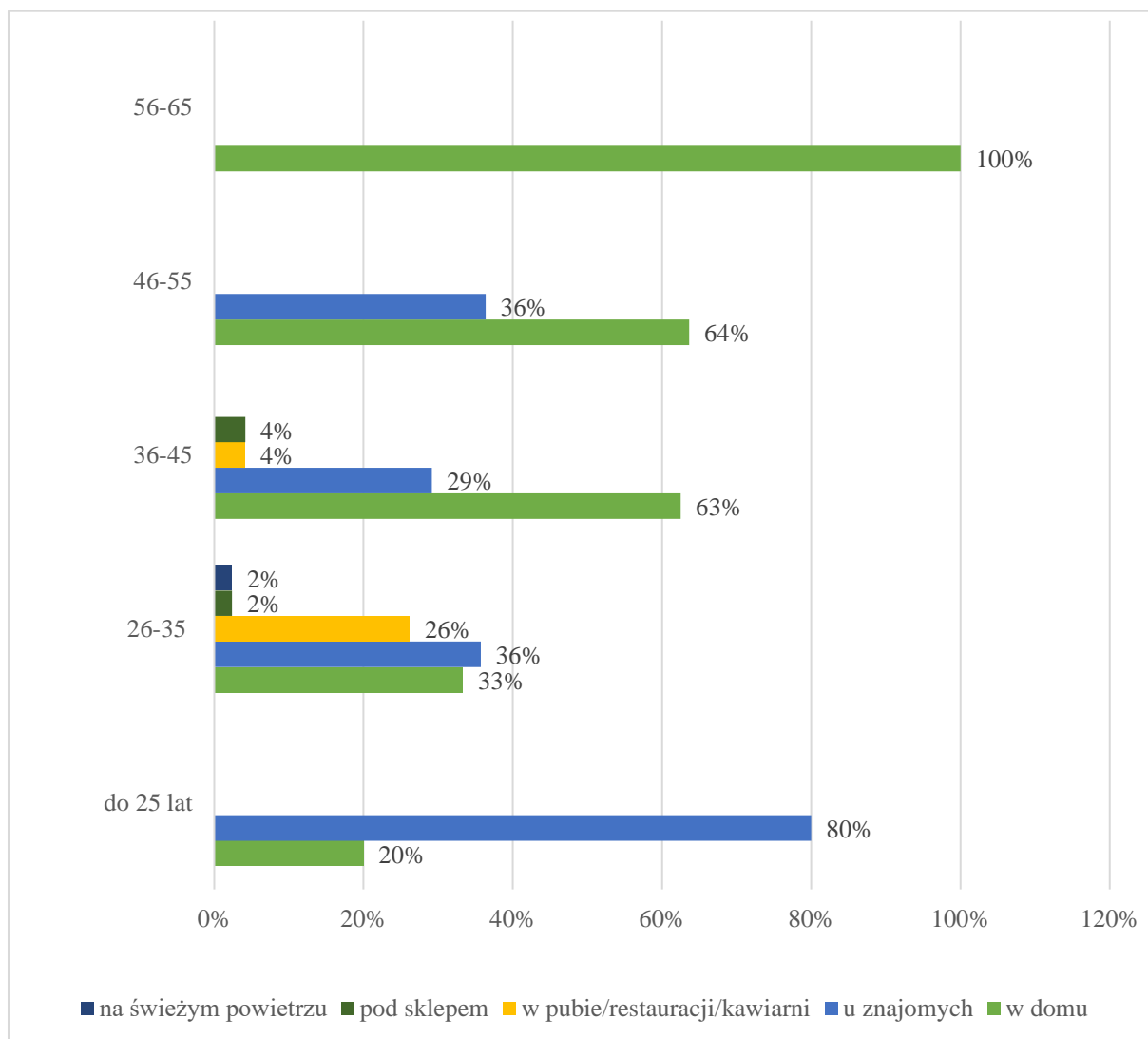
oraz 39% płci żeńskiej. Picie napojów alkoholowych „pod sklepem” zadeklarowało 5% mężczyzn oraz 2% kobiet.

Wykres 19 Gdzie najczęściej spożywa Pan/i alkohol?/Płeć:

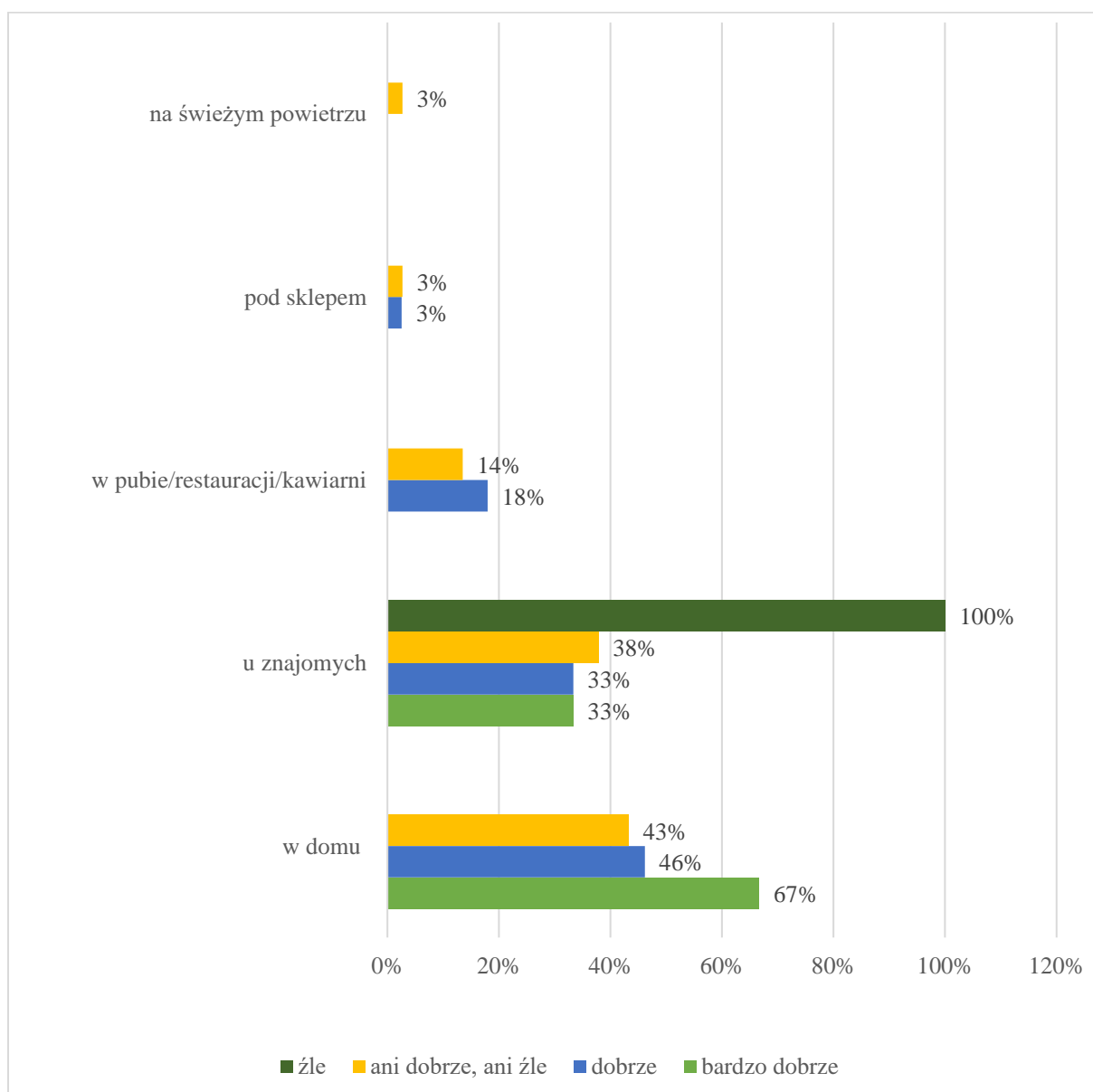
Korelując postawione pytanie w kontekście wieku zauważamy, że im starsza badana grupa, tym częściej spożywają alkohol w domu. Takiej odpowiedzi udzieliło 100% osób w wieku od 56 do 65 lat, 64% osób pomiędzy 46 a 55 rokiem życia, 63% mieszkańców w wieku 36-45 lat, 33% respondentów od 26 do 35 roku życia oraz 20% ankietowanych do 25 roku życia. Najmłodsza badana grupa najchętniej pije alkohol u znajomych. Tak odpowiedziało 80% osób w wieku 25 lat i mniej.

Wykres 20 Gdzie najczęściej spożywa Pan/i alkohol?/Wiek:

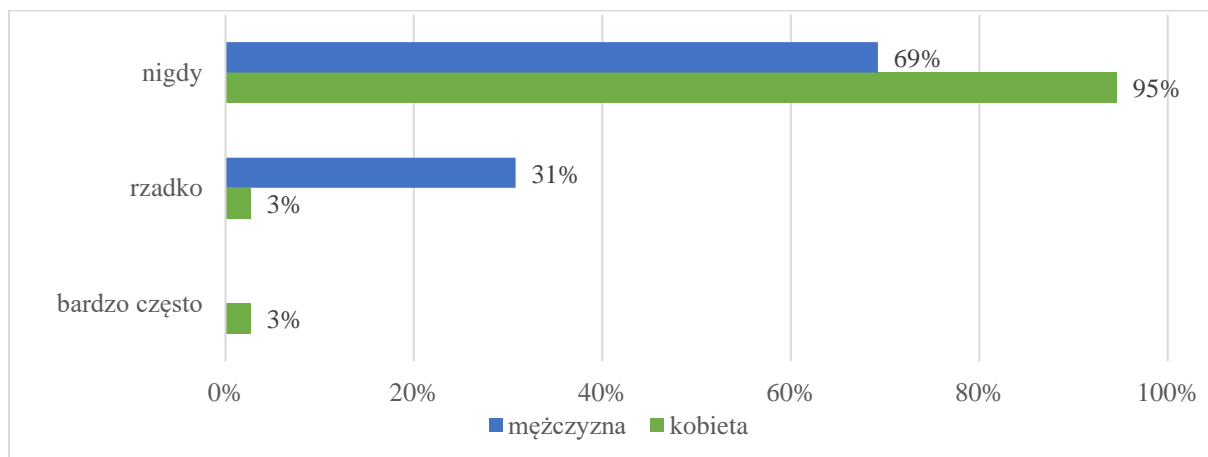
Ankietowani, których sytuacja materialna zaliczana jest do złych zawsze spożywają alkohol u znajomych. Reprezentanci pozostałych grup społecznych najchętniej piją alkohol w domu.

Wykres 21 Gdzie najczęściej spożywa Pan/i alkohol?/Sytuacja materialna:

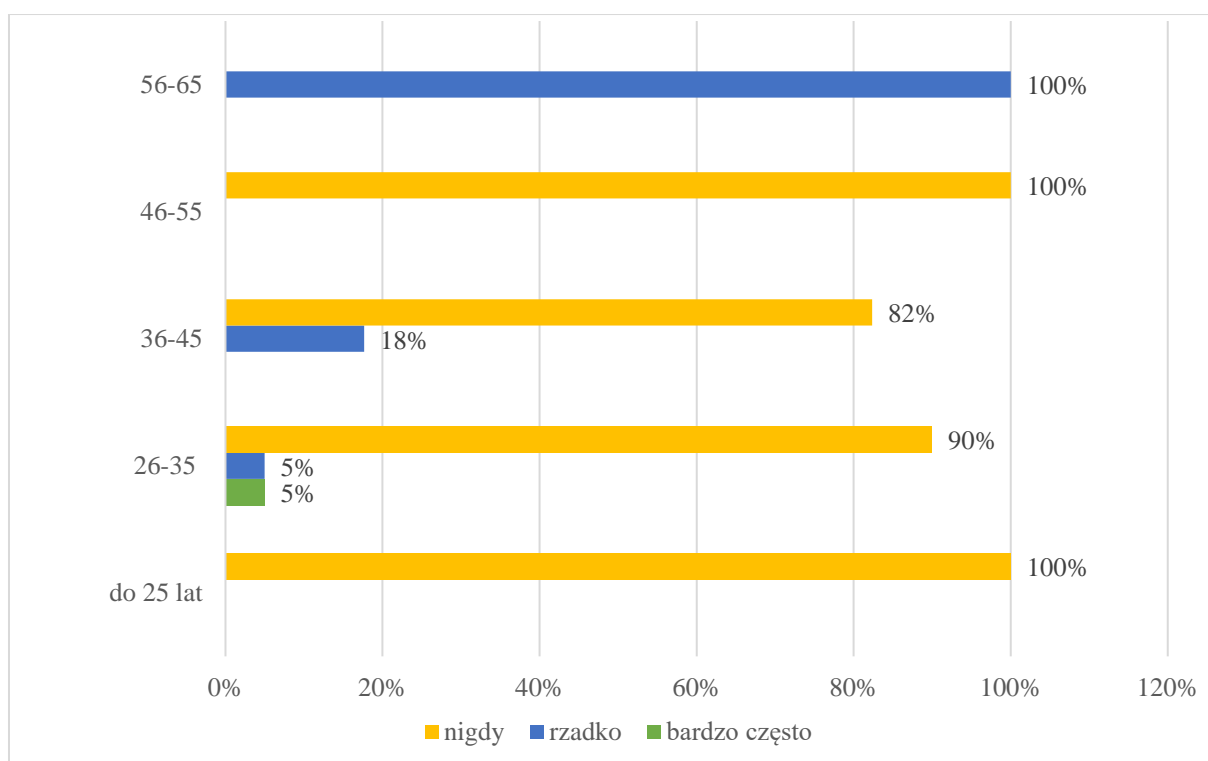
Większość ankietowanych deklaruje, że nigdy nie zdarzyło im się wykonywać obowiązków w pracy pod wpływem alkoholu. Niestety istnieje pewien odsetek społeczeństwa, który przyznał się do pracy pod wpływem alkoholu. Aż 31% mężczyzn oraz 3% kobiet zadeklarowało, że zdarzyło im się pracować po spożyciu alkoholu. Jednakże bardziej niepokojącym jest fakt, że 3% mieszanek gminy Rzańnik przyznało, że zdarza im się to bardzo często.

Wykres 22 Czy zdarzyło się Panu/i wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu?/Płeć:

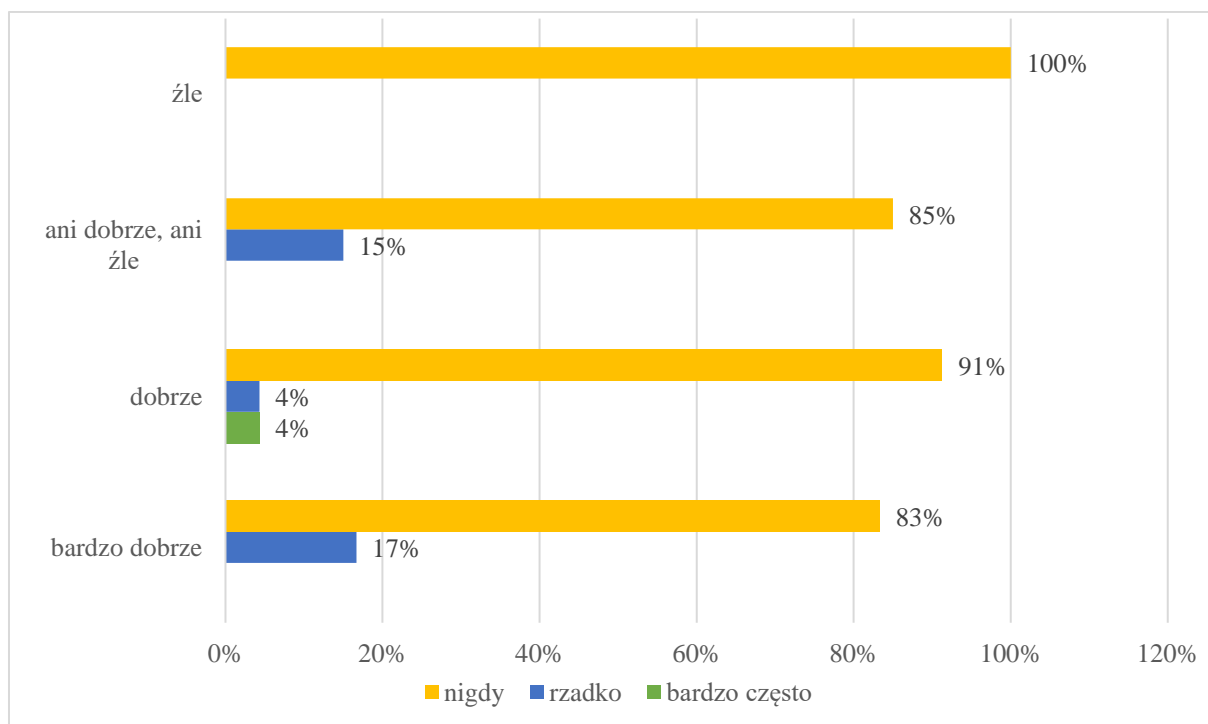
Większość ankietowanych spośród grup wiekowych mieszczących się w przedziale do 55 lat zadeklarowało, że nigdy nie zdarzyło im się wykonywać obowiązków w pracy pod wpływem alkoholu. Wszyscy mieszkańcy, którzy znajdują się w grupie wiekowej od 56 do 65 lat przyznali, że zdarza im się taka sytuacja rzadko, natomiast 5% osób pomiędzy 26 a 35 rokiem życia przyznało się do bardzo częstej pracy pod wpływem alkoholu.

Wykres 23 Czy zdarzyło się Panu/i wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu?/Wiek:

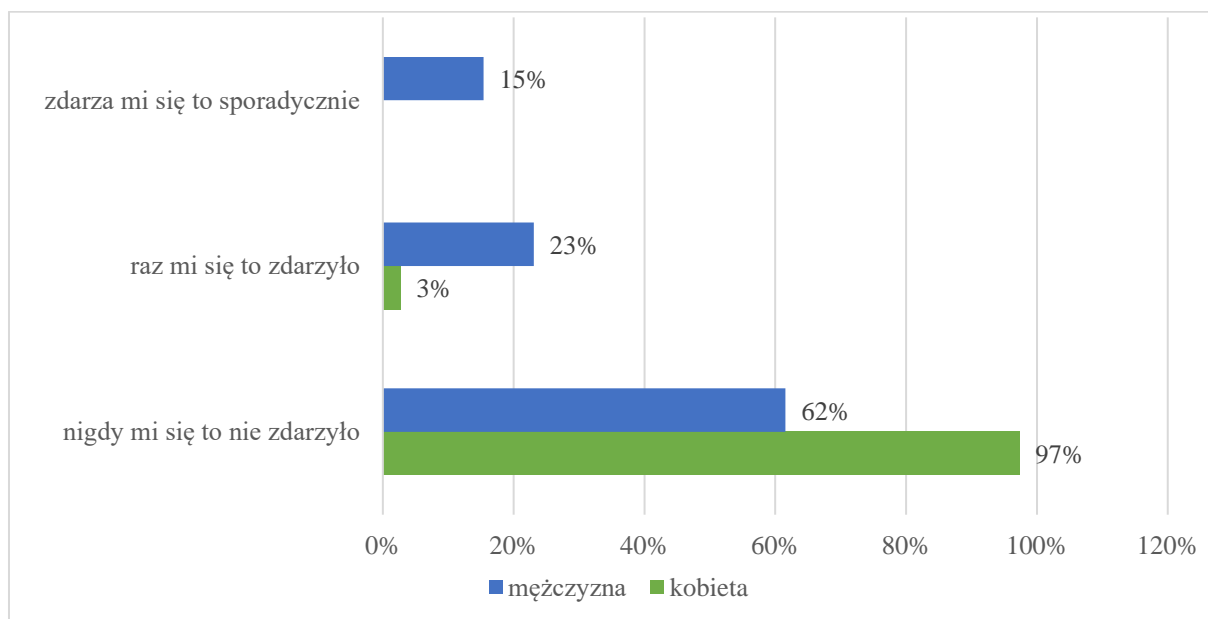
Osoby, które przyznawały się do częstej pracy pod wpływem alkoholu znajdowały się w grupie, która zadeklarowała swoją sytuację materialną jako dobrą. Ciekawym jest fakt, iż mieszkańcy których sytuacja jest zła, nigdy nie wykonywali obowiązków w pracy pod wpływem alkoholu.

Wykres 24 Czy zdarzyło się Panu/i wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu?/Sytuacja materialna:

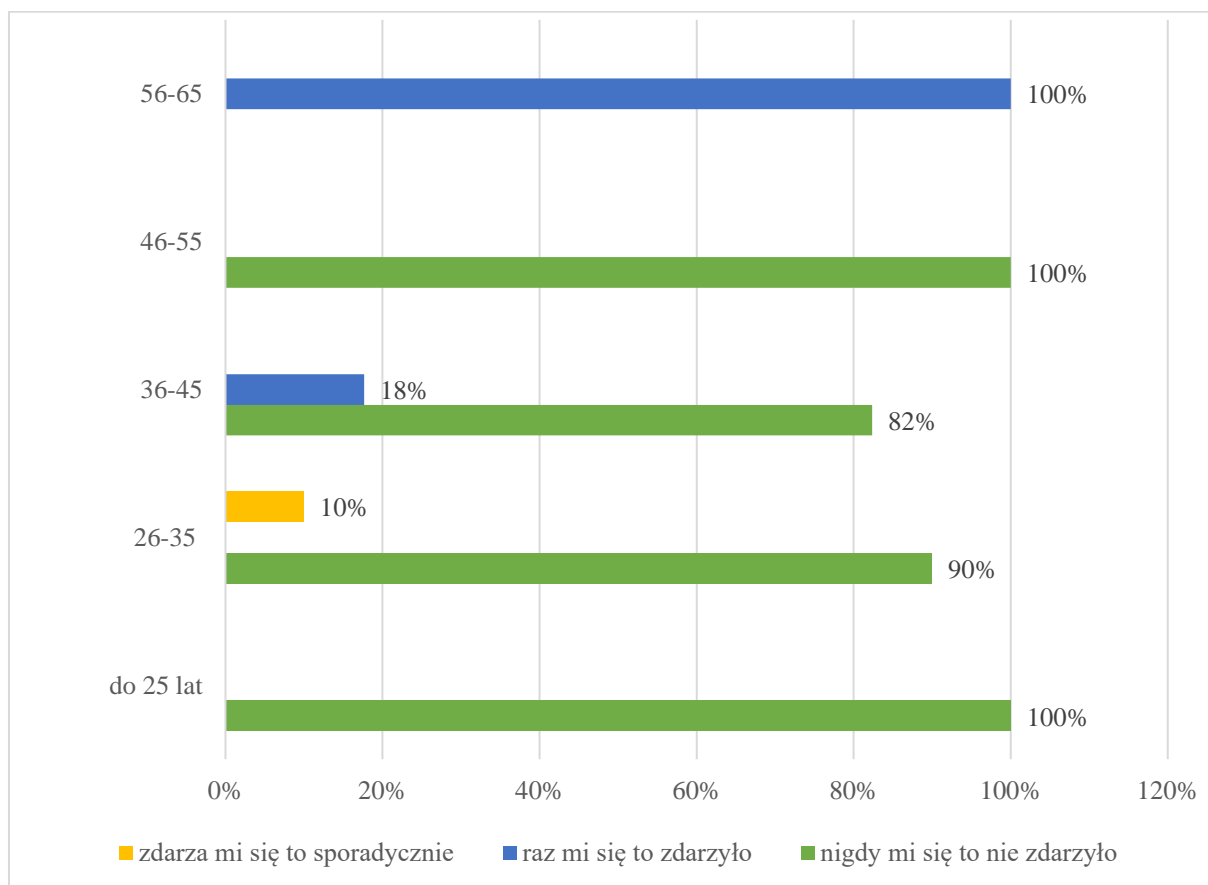
Pocieszającym jest fakt, że większość badanych osób zadeklarowało, że w ich przypadku jazda pod wpływem alkoholu nigdy nie miała miejsca. Takiej odpowiedzi udzieliło 62% mężczyzn oraz 97% kobiet. Do jednokrotnego złamania przepisów przyznało się 23% przedstawicieli płci męskiej oraz 3% żeńskiej. Niepokój wzbudza deklaracja 15% mężczyzn, którzy odpowiedzieli że zdarza im się to sporadycznie.

Wykres 25 Czy zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem pod wpływem alkoholu?/Płeć:

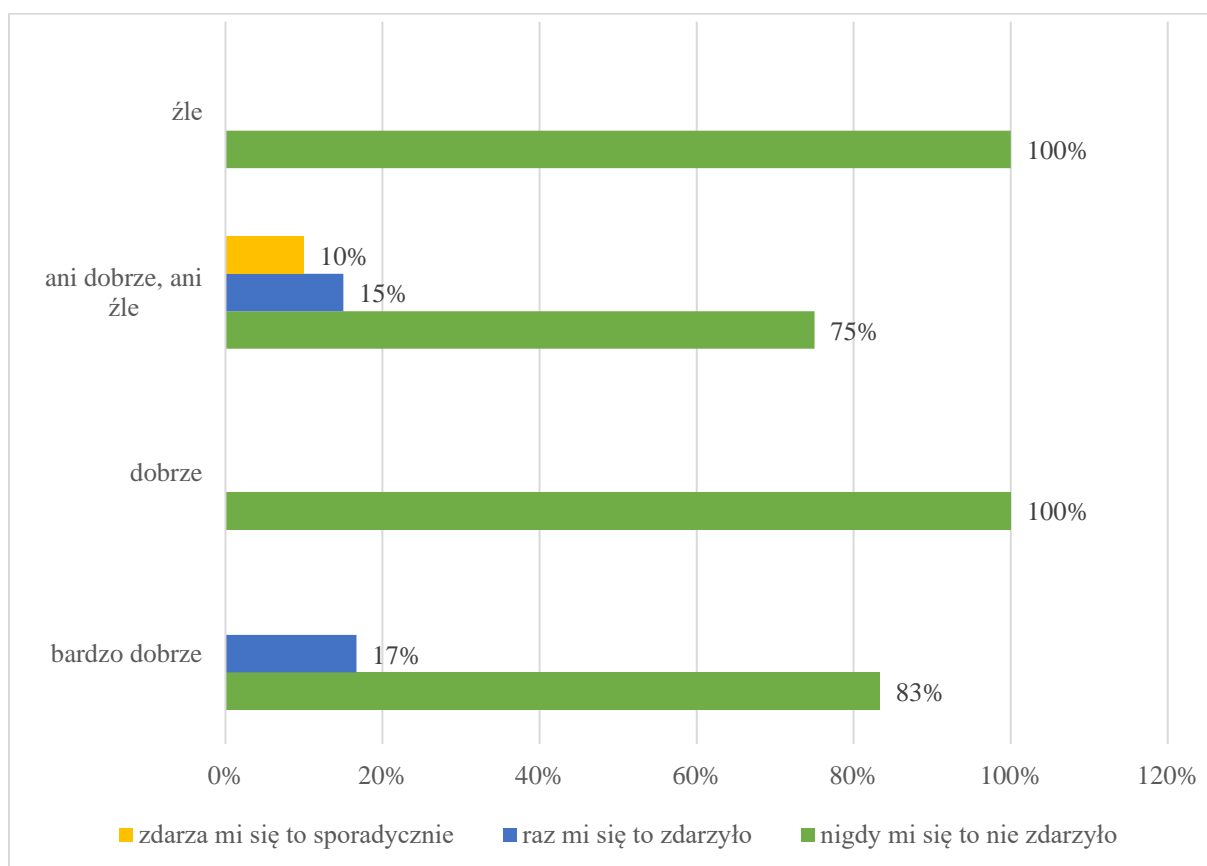
Grupa osób pomiędzy 56 a 65 rokiem życia, w 100% przypadków przyznała, że jazda pod wpływem alkoholu zdarzyła im się jednokrotnie. Takiej odpowiedzi udzieliło również 18% mieszkańców w wieku 36-45 lat. Do sporadycznej jazdy po spożyciu alkoholu przyznało się 10% osób w wieku od 26 do 35 lat. Pozostali ankietowani, stanowiący zdecydowaną większość badanej grupy przyznali, że nigdy nie prowadzili samochodu pod wpływem alkoholu.

Wykres 26 Czy zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem pod wpływem alkoholu?/Wiek:

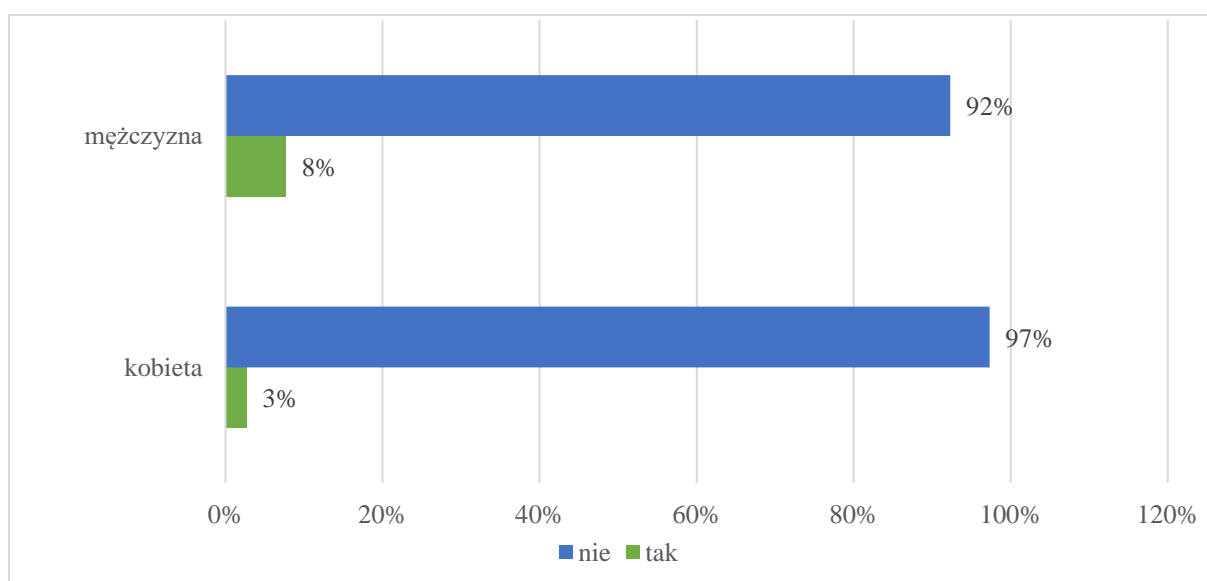
Analizując postawione pytanie możemy zauważyć, że 10% ankietowanych, którzy deklarują swoją sytuację jako ani dobrą ani złą zadeklarowało, że jazda pod wpływem alkoholu zdarzała im się sporadycznie. Do jednokrotnej jazdy „pod wpływem” przyznało się 17% osób, których sytuacja materialna jest bardzo dobra, oraz 15% mieszkańców deklarujących swoją sytuację jako ani dobra, ani zła. Pozostała grupa ankietowanych nigdy nie prowadziła samochodu po spożyciu alkoholu.

Wykres 27 Czy zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem pod wpływem alkoholu?/Sytuacja materialna:

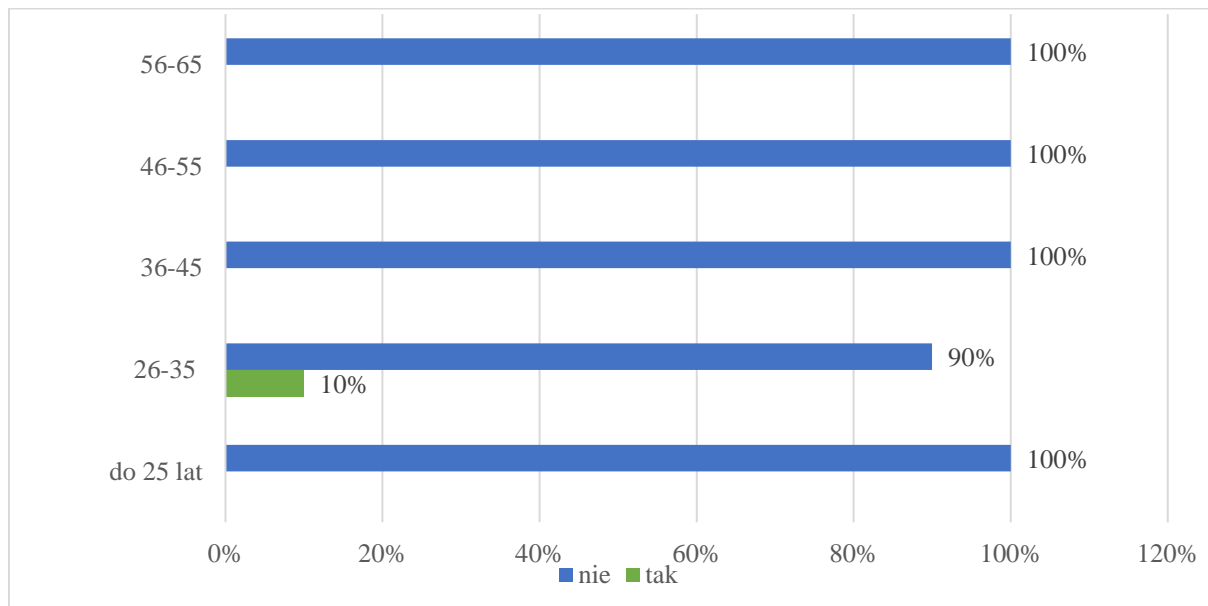
Zdecydowana większość ankietowanych obu płci nigdy nie została zatrzymana za jazdę pod wpływem alkoholu. Tak odpowiedziało 92% mężczyzn oraz 97% kobiet. Prawdą jest, że istnieje odsetek osób, które zostały złapane przez Policję w trakcie prowadzenia samochodu po spożyciu alkoholu.

Wykres 28 Czy był Pan/i kiedykolwiek zatrzymany za prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości?/Płeć:

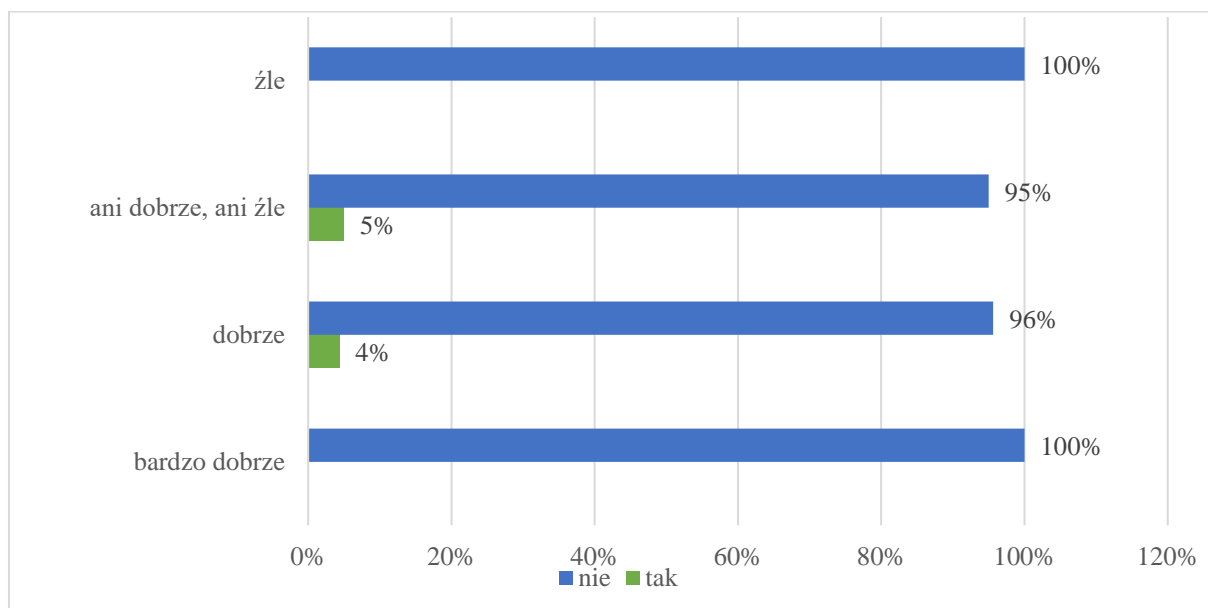
Zatrzymane osoby należały do grupy ankietowanych w wieku pomiędzy 26 a 35 rokiem życia.

Wykres 29 Czy był Pan/i kiedykolwiek zatrzymany za prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości?/Wiek:

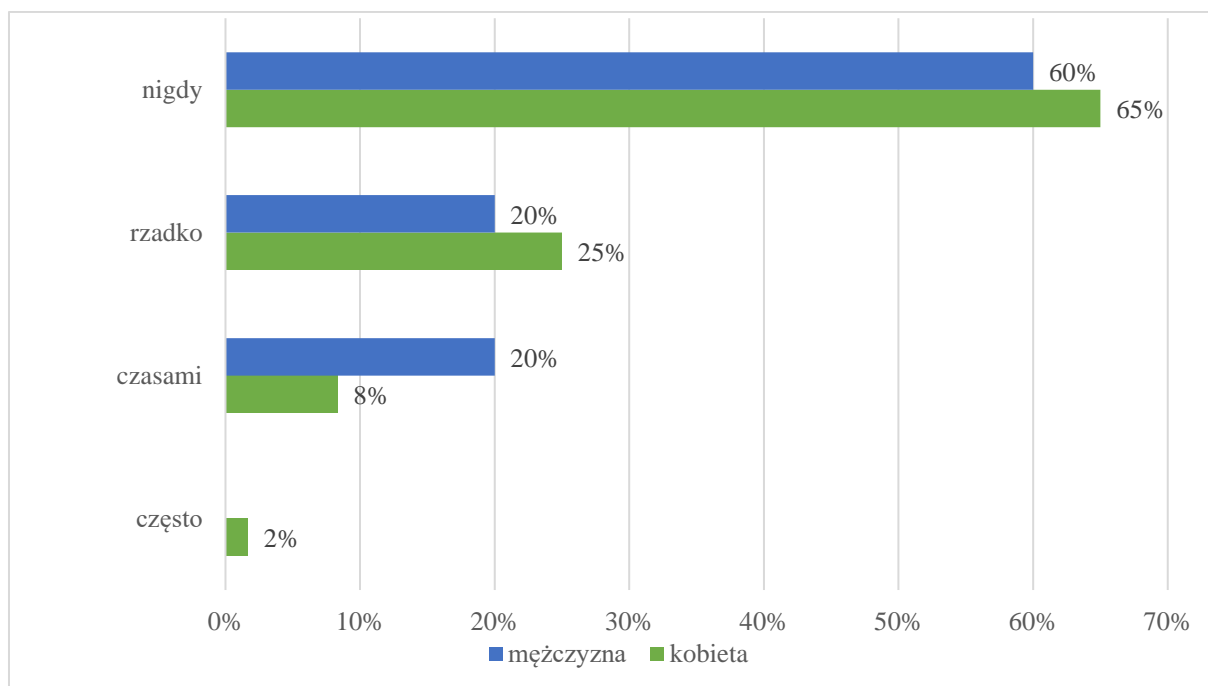
Osoby, które prowadziły samochód po spożyciu alkoholu określały swoją sytuację jako dobra (4%) lub ani dobra, ani złą (5%).

Wykres 30 Czy był Pan/i kiedykolwiek zatrzymany za prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości?/Sytuacja materialna:

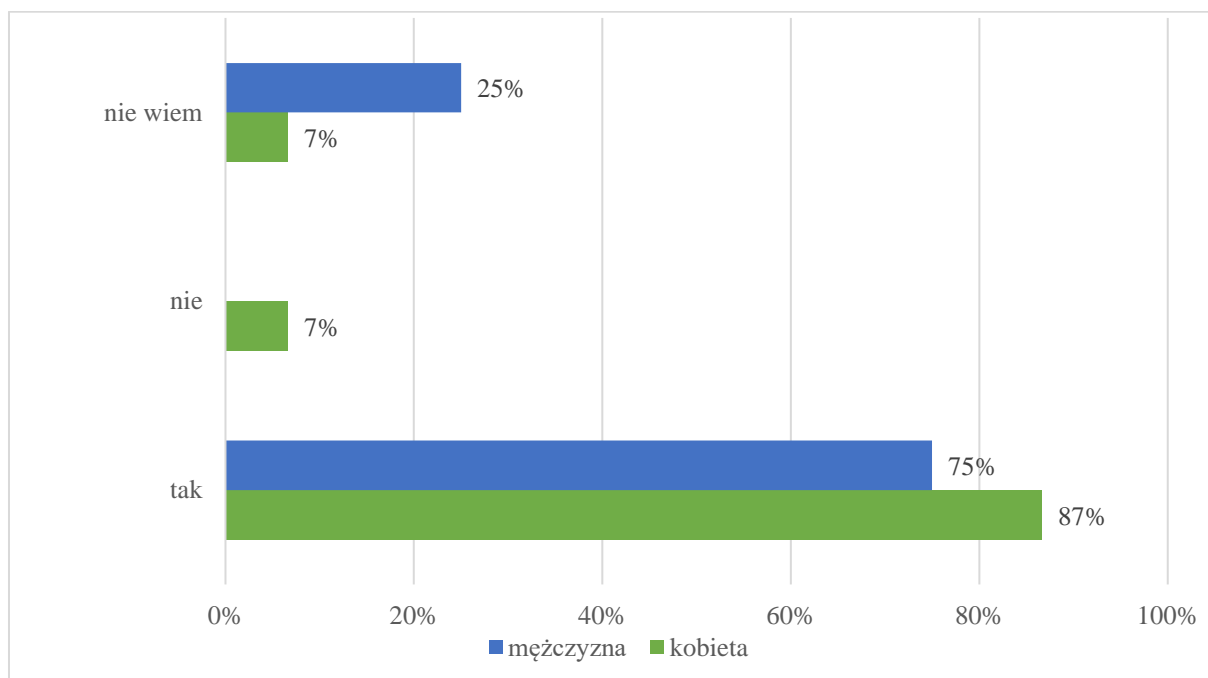
Okazuje się, że mieszkańcy gminy Rząśnik spotykają się z sytuacjami w których osoby trzecie wsiadają za kółko po spożyciu alkoholu. 20% mężczyzn i 25% kobiet zadeklarowało, że spotyka się z takimi zachowaniami rzadko, 20% przedstawicieli płci męskiej oraz 8% żeńskiej opowiedziało że czasami, natomiast 2% kobiet deklaruje że często.

Wykres 31 Czy zdarzyło się Panu/i być świadkiem sytuacji, w której ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu?/Płeć:

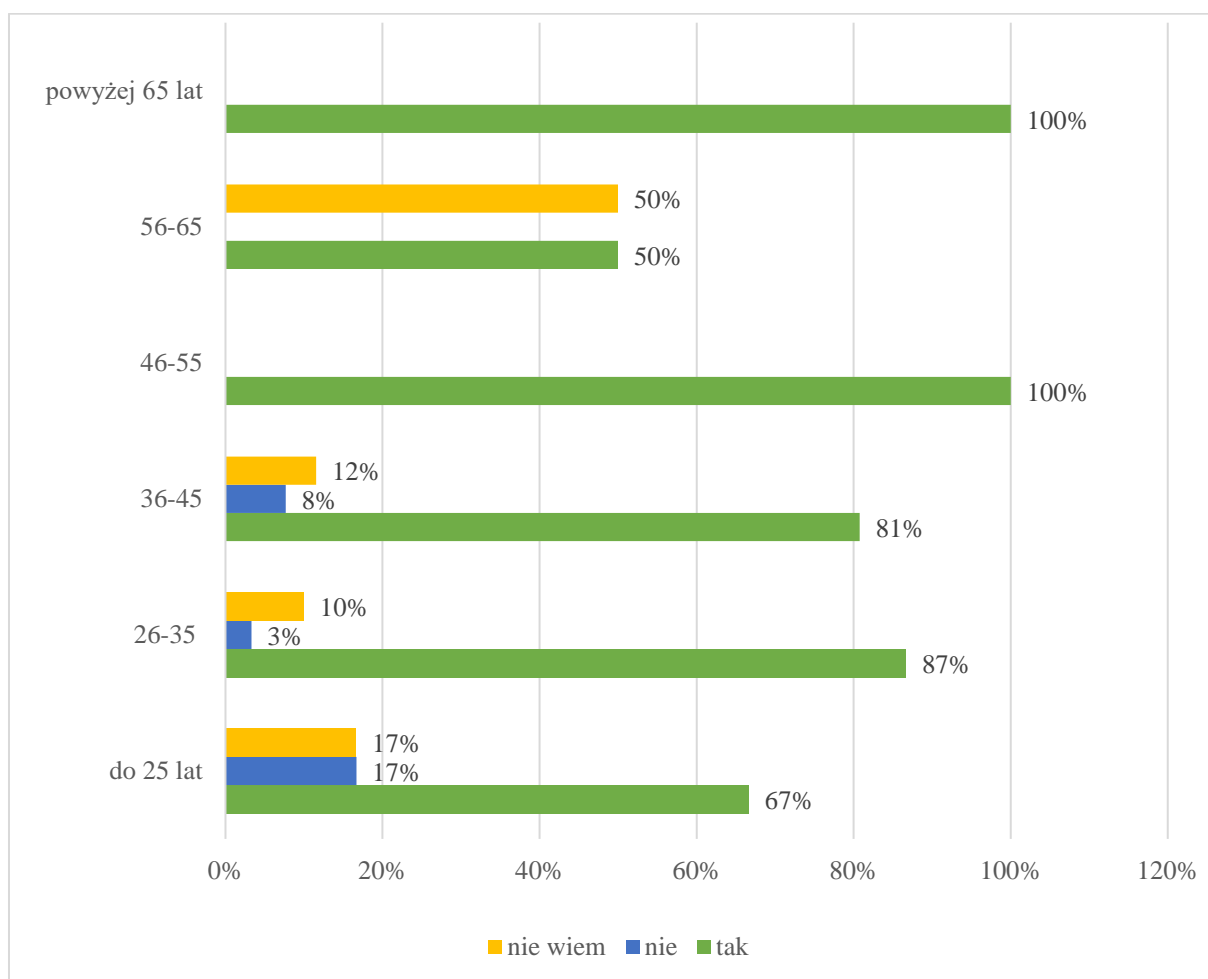
Mieszkańcy gminy Rząśnik w większości przypadków, uważają spożywanie alkoholu w czasie ciąży wpływa na rozwój dziecka. Tak zadeklarowało 87% kobiet oraz 75% mężczyzn. Niejednoznacznej odpowiedzi udzieliło 25% mężczyzn oraz 7% kobiet. Niepokojącym zdaje się być fakt, iż 7% kobiet uważa, że spożywanie alkoholu podczas ciąży nie ma wpływu na dziecko.

Wykres 32 Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka?/Płeć:

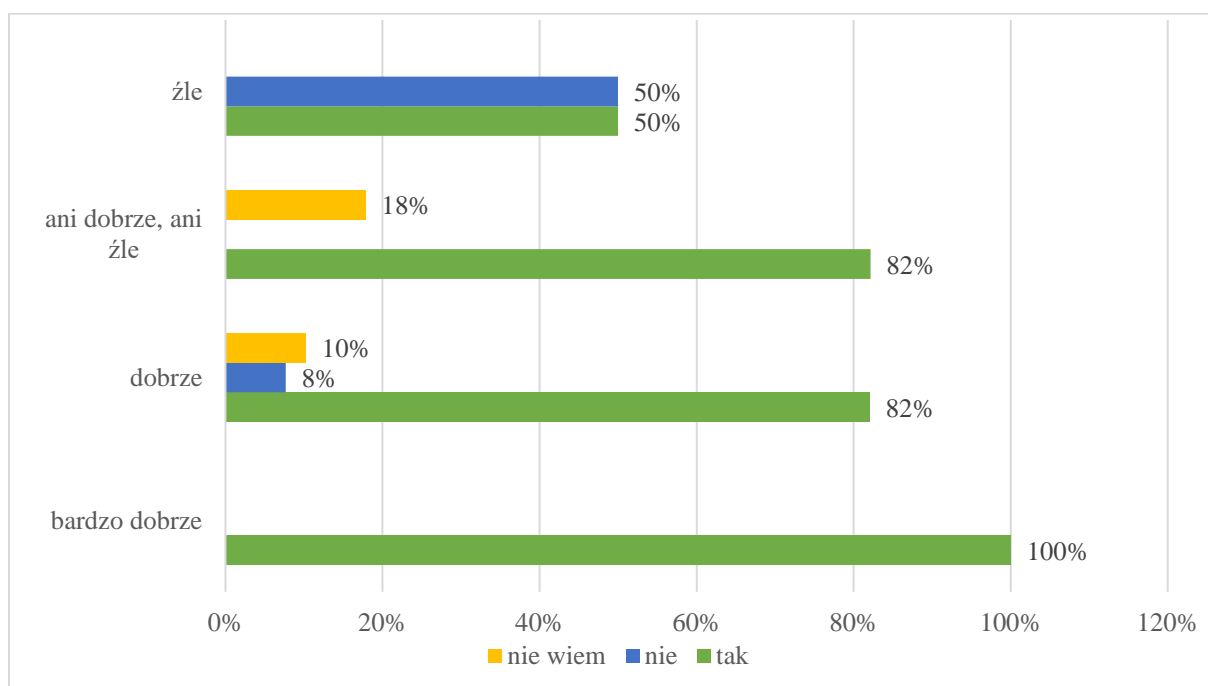
Mieszkańcy należący do grupy wiekowej 55-65 lat, po równo wskazywali odpowiedzi „tak” oraz „nie wiem”. Osoby, które uważają że spożywanie alkoholu podczas ciąży nie ma wpływu na rozwój dziecka, klasyfikowały się w grupach wiekowych 26-35 lat (3%), 36-45 lat (8%) oraz do 25 lat (17%).

Wykres 33 Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka?/Wiek:

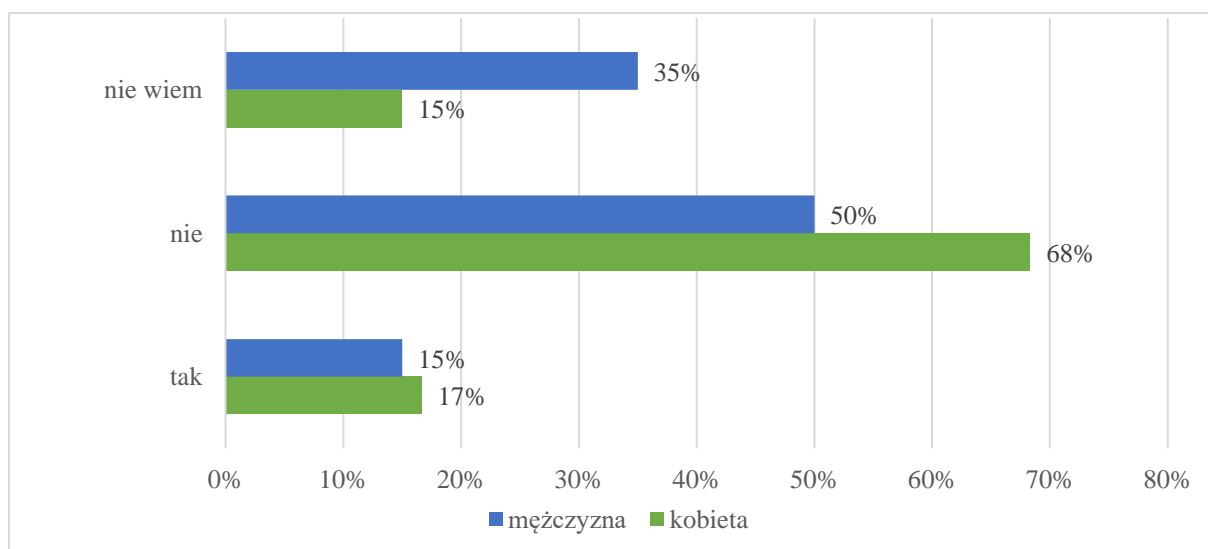
Niejednoznacznej odpowiedzi na postawione pytanie udzieliło 10% osób deklarujących swoją sytuację jako dobrą, oraz 18% mieszkańców uważających ją za ani dobrą, ani złą. Za brakiem negatywnego oddziaływania na rozwój dziecka opowiedziało się 50% osób określających swoją sytuację jako złą oraz 8% mieszkańców z dobrą sytuacją materialną.

Wykres 34 Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka?/Sytuacja materialna:

Mieszkańców zapytano, czy widują w swojej miejscowości kobiety w ciąży spożywające alkohol. Potwierdzającej odpowiedzi udzieliło 15% mężczyzn oraz 17% kobiet, natomiast 35% mężczyzn oraz 15% kobiet nie potrafiło udzielić odpowiedzi na postawione pytanie.

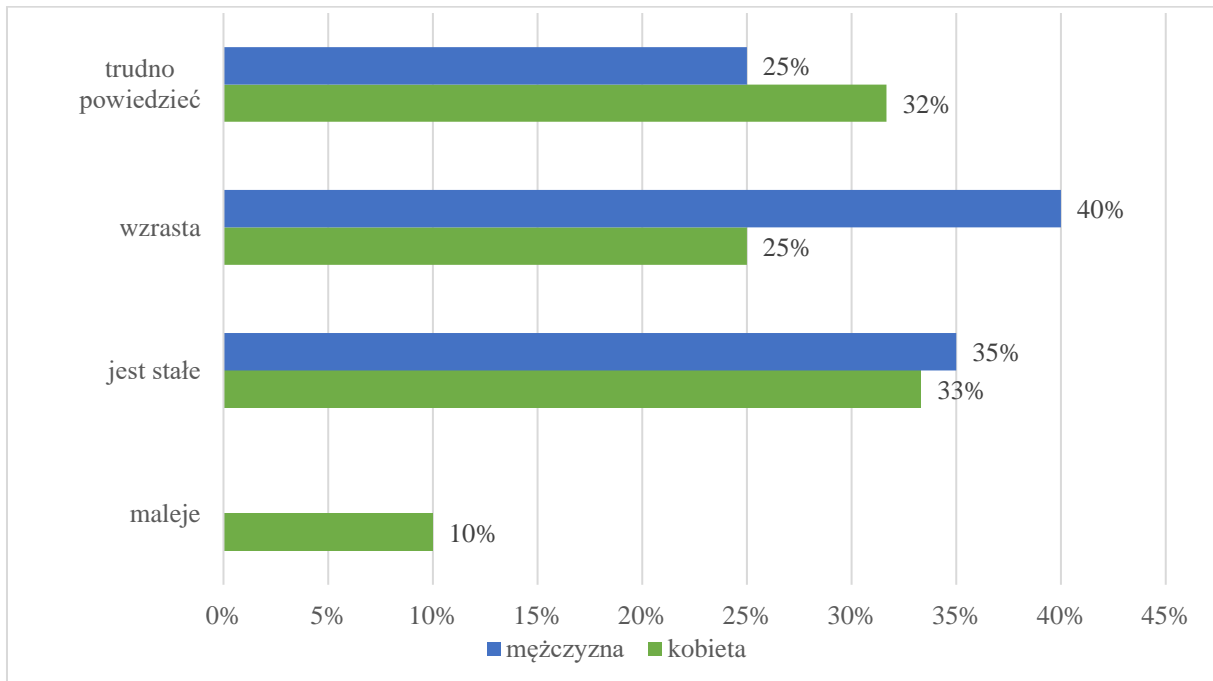
Wykres 35 Czy widział/a Pan/i kobiety w ciąży spożywające alkohol na terenie Pana/i miejscowości?/Płeć:

Poproszono mieszkańców, aby ocenili spożycie alkoholu w ich miejscowości na przestrzeni kilku ostatnich lat. Mężczyźni odpowiedzieli w 40% przypadków, że spożycie wzrasta, natomiast w 35% że jest stałe. Ani jeden z mężczyzn nie uważa, że spożycie alkoholu na terenie miejscowości maleje. Kobiety natomiast w 33% odpowiedzi zaznaczyły,

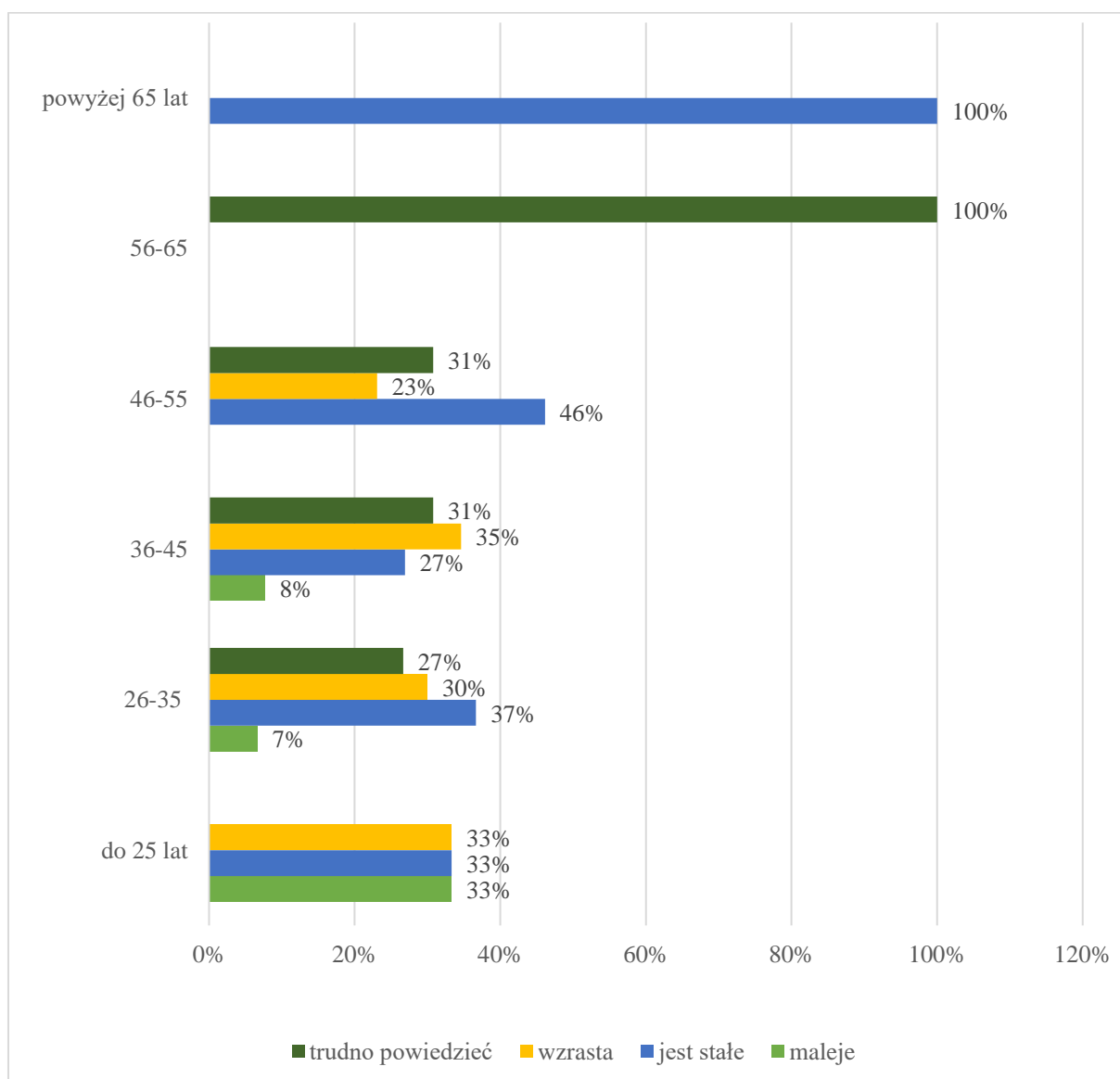
że konsumpcja alkoholu w ich otoczeniu jest stała. Co czwarta kobieta stwierdziła, że spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat wzrasta, natomiast co dziesiąta że maleje. 25% mężczyzn oraz 32% kobiet nie udzieliło jednoznacznej odpowiedzi na postawione pytanie.

Wykres 36 Proszę ocenić czy spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat w Pana/i miejscowości./Płeć:

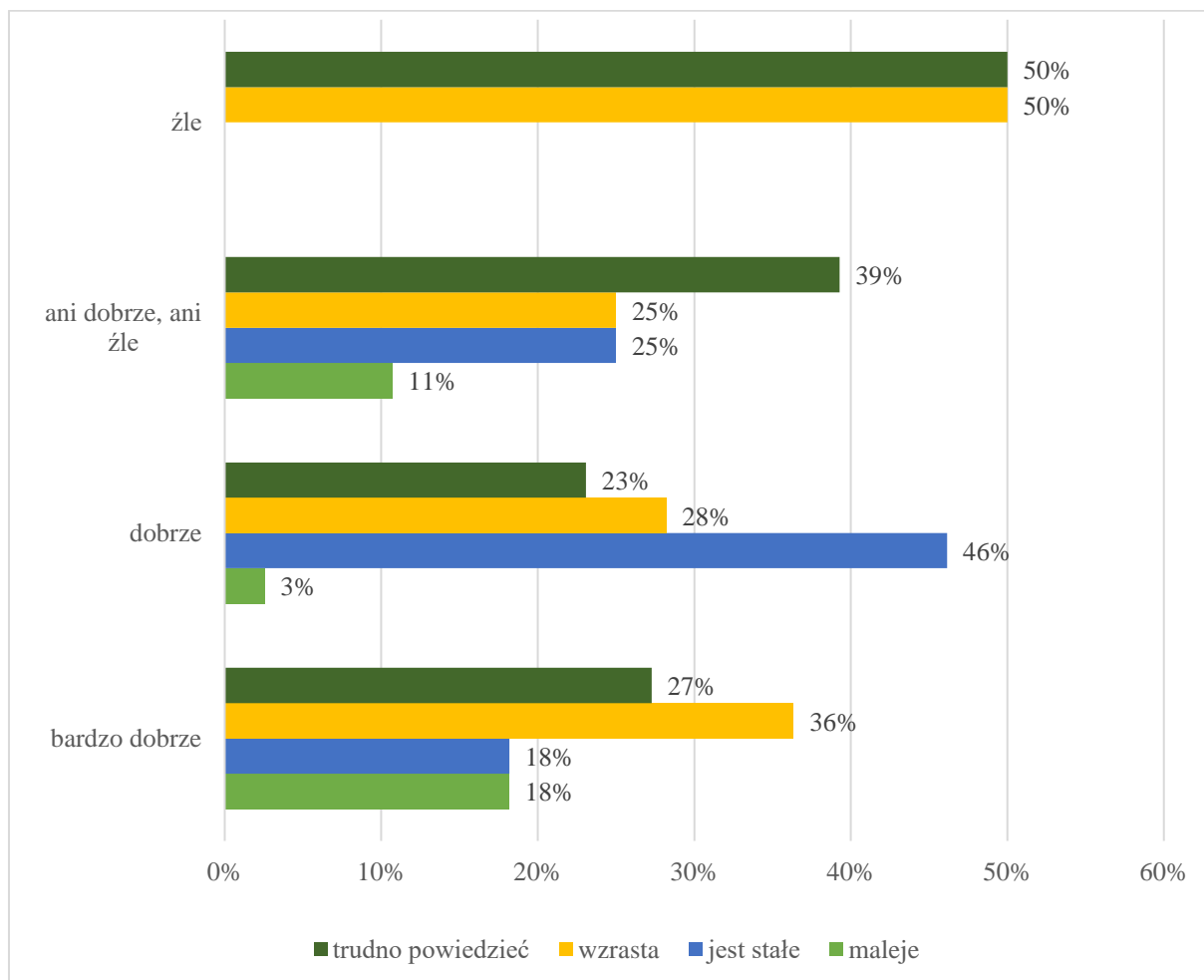
Korelując odpowiedzi ankietowanych w kontekście wieku, zauważamy że 100% osób należących do najstarszej grupy wiekowej uważa, że spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat jest stałe, natomiast taki sam procent w wieku 56-65 lat nie potrafi jednoznacznie wskazać zmiany. Pozostałe grupy wiekowe odpowiadały podobnie, nie wskazując dominującej odpowiedzi. Jednakże najmniejszy procent odpowiedzi uzyskała zależność malejąca.

Wykres 37 Proszę ocenić czy spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat w Pana/i miejscowości./Wiek:

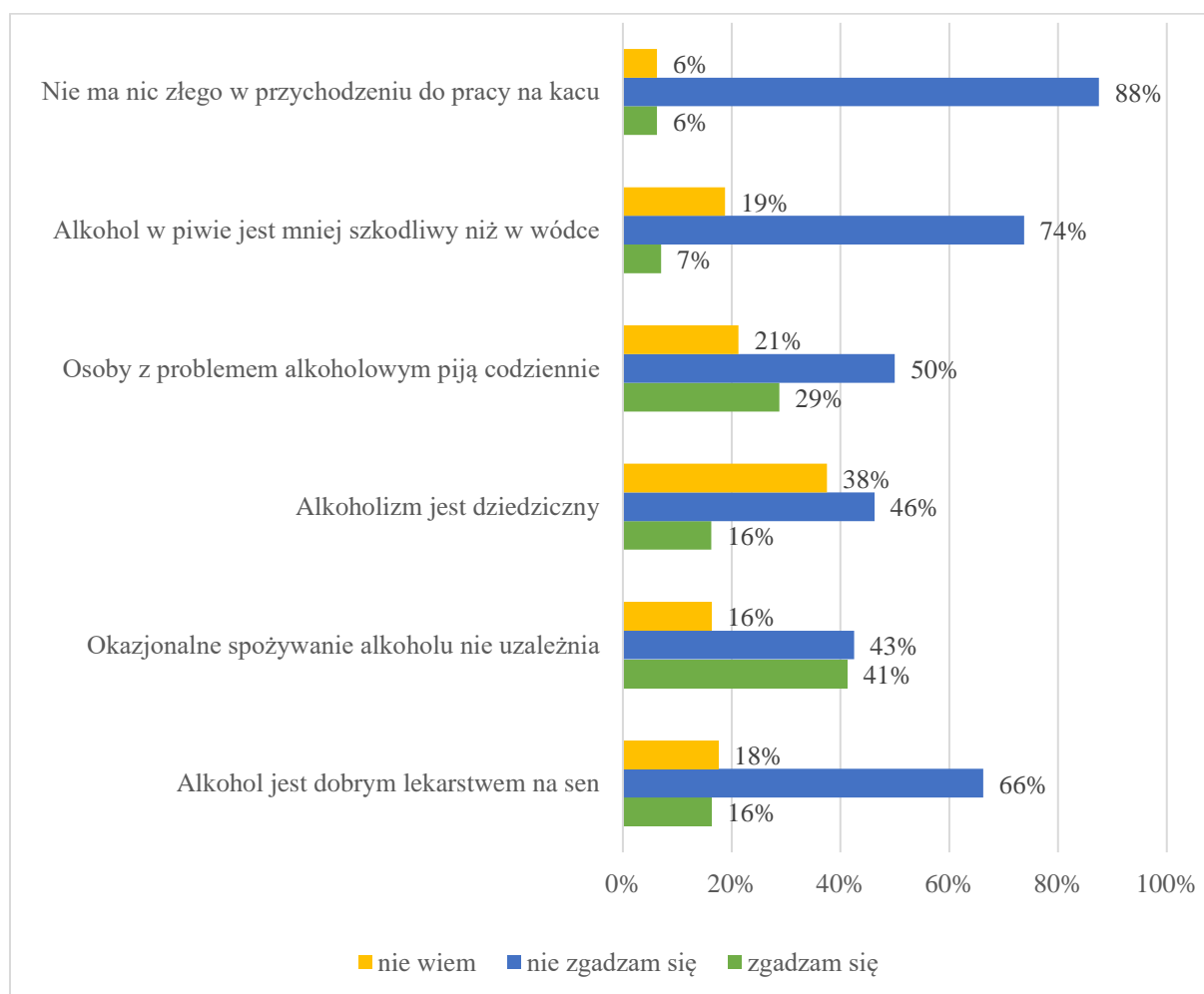
Osoby deklarujące swoją sytuację materialną jako złą, uważają, że konsumpcja alkoholu w ich otoczeniu wzrasta lub, że trudno określić. Odpowiedzi te uzyskały równo po 50% głosów. Mieszkańcy, których sytuacja nie jest ani dobra, ani zła w 39% przypadków nie byli w stanie wskazać jednoznacznej odpowiedzi natomiast, aż 46% osób w dobrej sytuacji materialnej odpowiedziało, że spożycie alkoholu na terenie miejscowości jest stałe. 36% mieszkańców uważających swoją sytuację materialną jako bardzo dobrą odpowiedziało, że konsumpcja alkoholu wzrasta na przestrzeni kilku lat.

Wykres 38 Proszę ocenić czy spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat w Pana/i miejscowości./Sytuacja materialna:

Celem sprawdzenia wiedzy mieszkańców, dotyczącej problemu alkoholowego, poproszono ich o ustosunkowanie się do kilku wybranych stwierdzeń. Niepokojący jest fakt, iż 16% osób sądzi, że choroba alkoholowa jest dziedziczna, zaś 41% dorosłych mieszkańców uważa, że okazjonalne spożywanie alkoholu nie uzależnia. 29% osób uważa, że osoby z problemem alkoholowym piją codziennie, zaś 16% respondentów uważa, że alkohol jest dobrym lekarstwem na sen. 74% badanej próby nie zgodziło się ze stwierdzeniem, że alkohol w piwie jest mniej szkodliwy niż w wódce a 6% ankietowanych odpowiedziało, że nie ma nic złego w przychodzeniu do pracy na kacu. Dane te pokazują, że mieszkańcy nie posiadają odpowiedniej wiedzy na temat konsekwencji sięgania po alkohol.

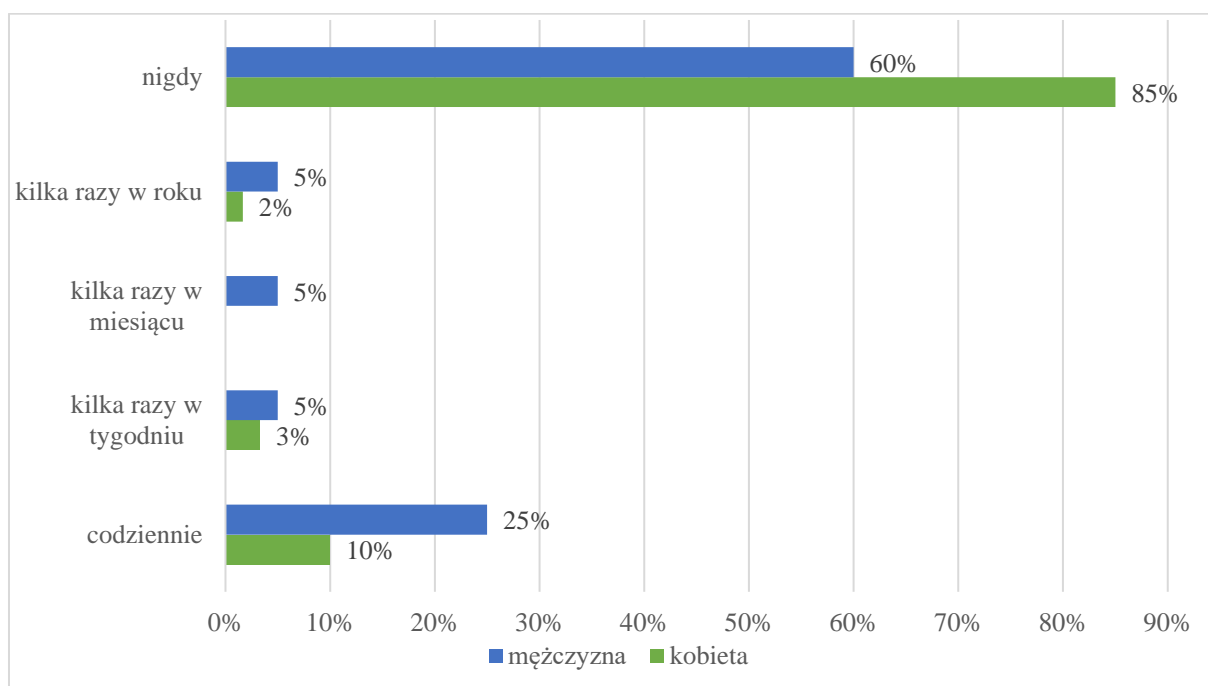
Wykres 39 Proszę ocenić czy zgadza się Pan/i z poniższymi stwierdzeniami.

3.3. Problem nikotynowy z perspektywy dorosłych mieszkańców

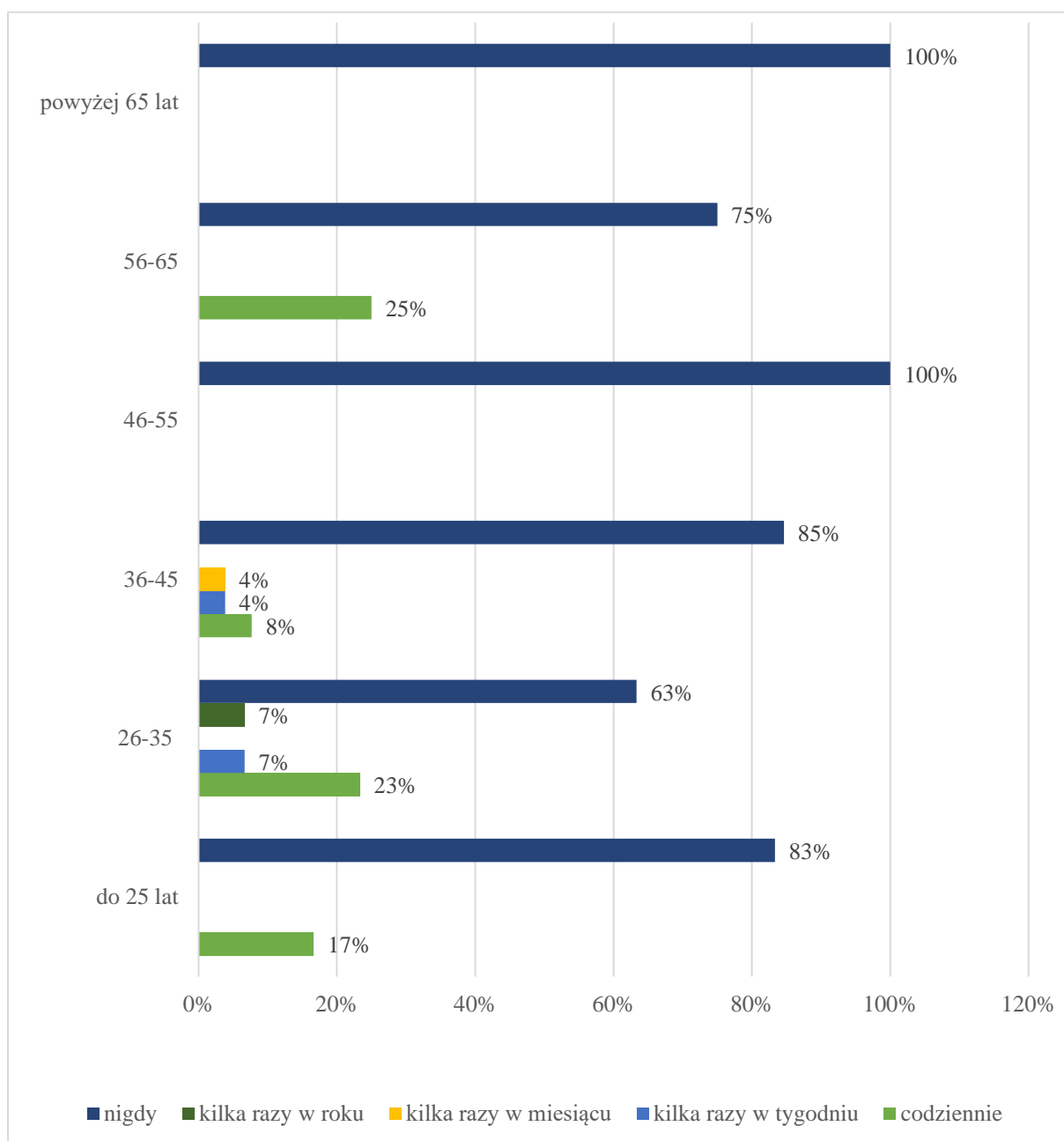
W kolejnym bloku pytań, poddano pod analizę problem uzależnienia od nikotyny wśród mieszkańców gminy Rzańnik. Pierwszym zadaniem pytaniem w tej części było: „Jak często pali Pan/i papierosy?”. Zadowolającym jest fakt, że 85% kobiet oraz 60% mężczyzn nie pali papierosów. 5% przedstawicieli płci męskiej oraz 2% żeńskiej pali kilka razy w roku, natomiast 5% mężczyzn przyznało, że pali kilka razy w miesiącu. Do wypalania kilku papierosów w tygodniu przyznało się 3% kobiet oraz 5% mężczyzn. Za nałogowym stosowaniem wyrobów nikotynowych opowiedział się co czwarty mężczyzna i co dziesiąta kobieta.

Wykres 40 Jak często pali Pan/i papierosy?/Płeć:

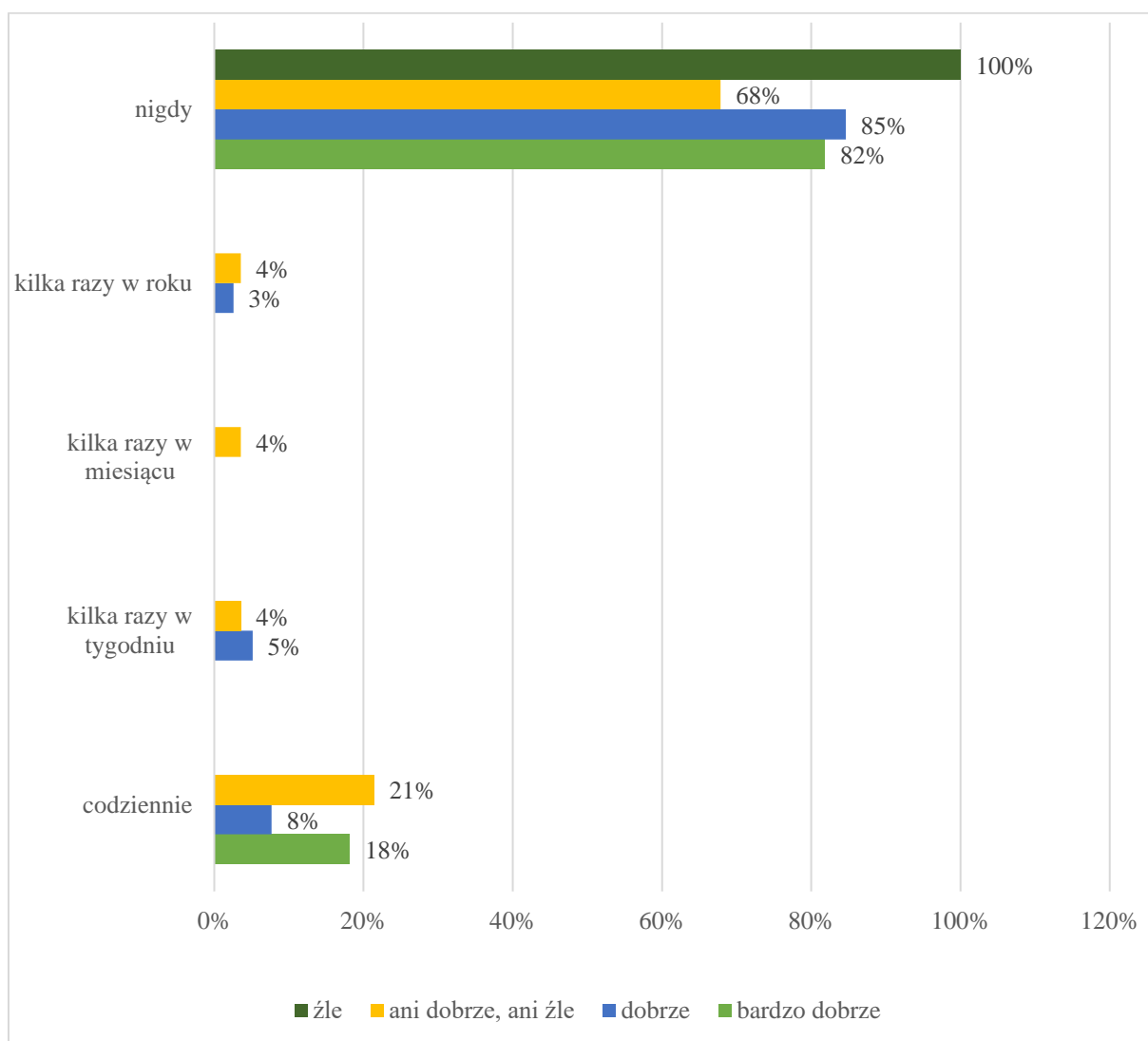
Co czwarty przedstawiciel grupy wiekowej od 56 do 65 lat deklaruje, że pali papierosy codziennie. Podobnie sytuacja wygląda wśród osób w wieku 26-35 lat, gdzie takiej odpowiedzi udzieliło 23%, oraz w grupie do lat 25 w której 17% ankietowanych przyznaje się do nałogowego palenia papierosów. Do okazjonalnego wypalania papierosów przyznało się 4% osób pomiędzy 36 a 45 rokiem życia, którzy pala kilka razy w miesiącu. Do palenia tytoniu kilka razy w tygodniu przyznało się 4% tej samej grupy wiekowej, oraz 7% osób w wieku od 26 do 35 lat.

Wykres 41 Jak często pali Pan/i papierosy?/Wiek:

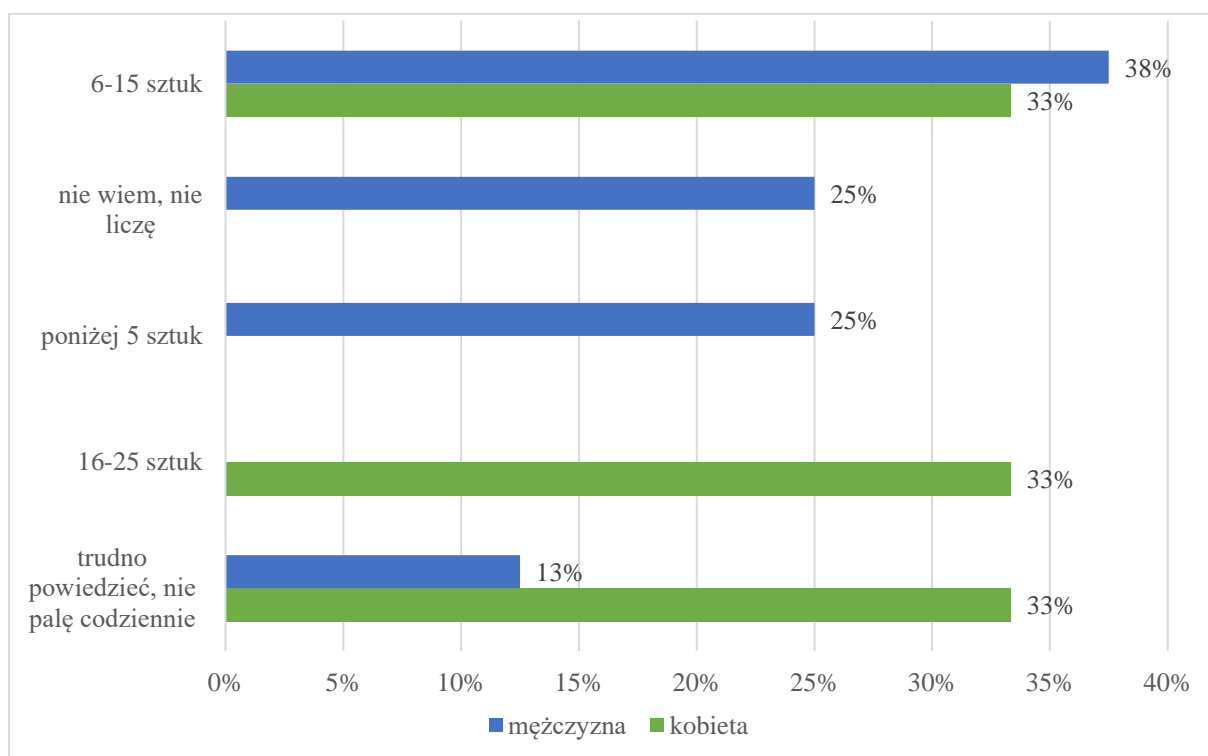
Do codziennego palenia tytoniu przyznało się 21% osób, których sytuacja nie jest ani dobra, ani zła, 8% mieszkańców którzy określili swój status jako dobry oraz 18% badanych uważających swoją sytuację jako bardzo dobrą. Do okazjonalnego palenia wyrobów tytoniowych przyznawały się osoby zaliczające się do grup których sytuacja materialna nie jest ani dobra, ani zła oraz grupy której sytuacja jest dobra. Jednakże procent odpowiedzi tych grup nie przekraczał 5%.

Wykres 42 Jak często pali Pan/i papierosy?/Sytuacja materialna:

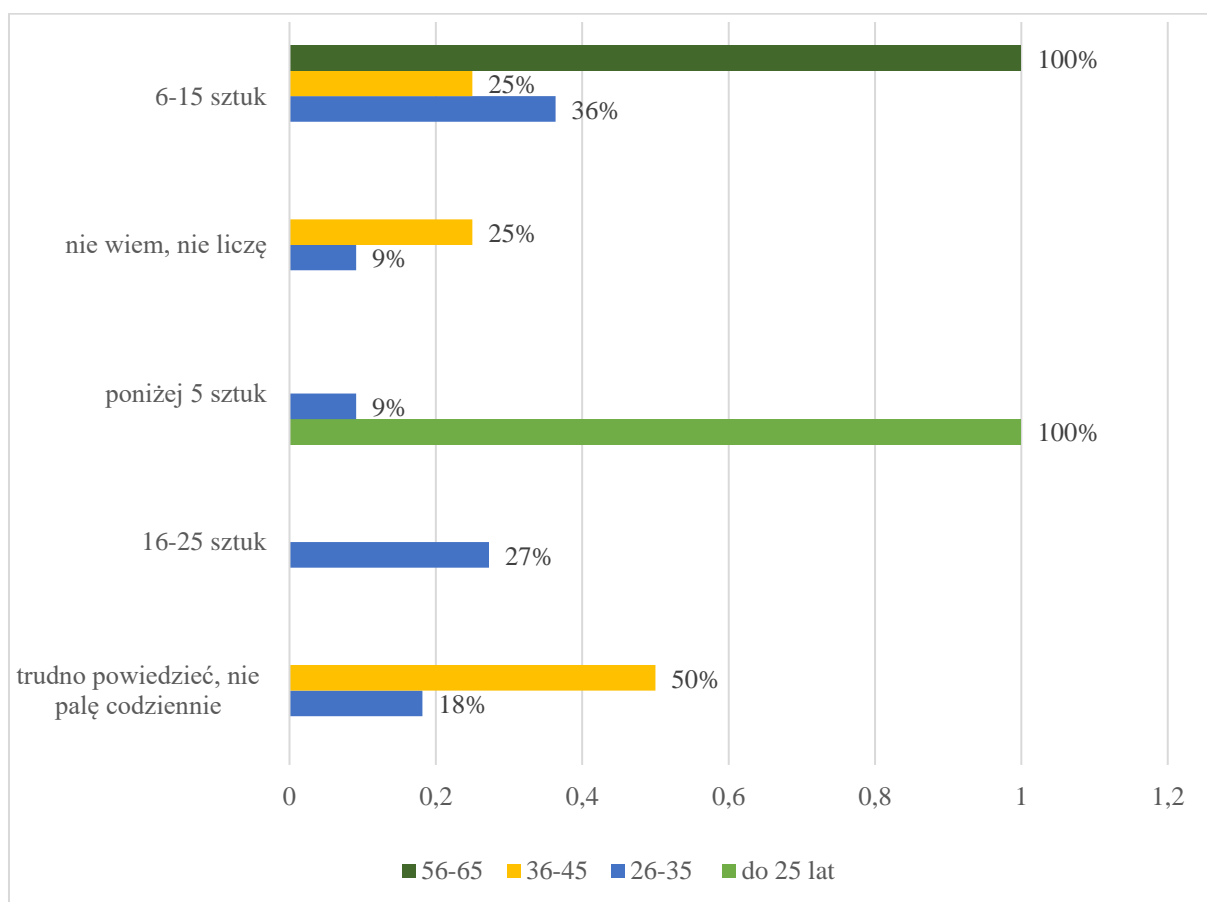
Respondentów zapytano, ile papierosów w ciągu dnia wypalają. Kobiety zadeklarowały, że wypalają od 6-15 papierosów (33%) oraz 16-25 sztuk (33%). Pozostała grupa kobiet nie potrafiła określić ile papierosów wypala, ponieważ nie pali codziennie. Mężczyźni natomiast w 38% odpowiedzi przyznali, że wypalają od 6 do 15 sztuk papierosów dziennie. Co czwarty z mężczyzn nie liczy ilości wypalonych papierosów, natomiast 13% nie pali na co dzień, przez co nie potrafiła określić ilości.

Wykres 43 Ile sztuk papierosów dziennie Pan/i wypala?/Płeć:

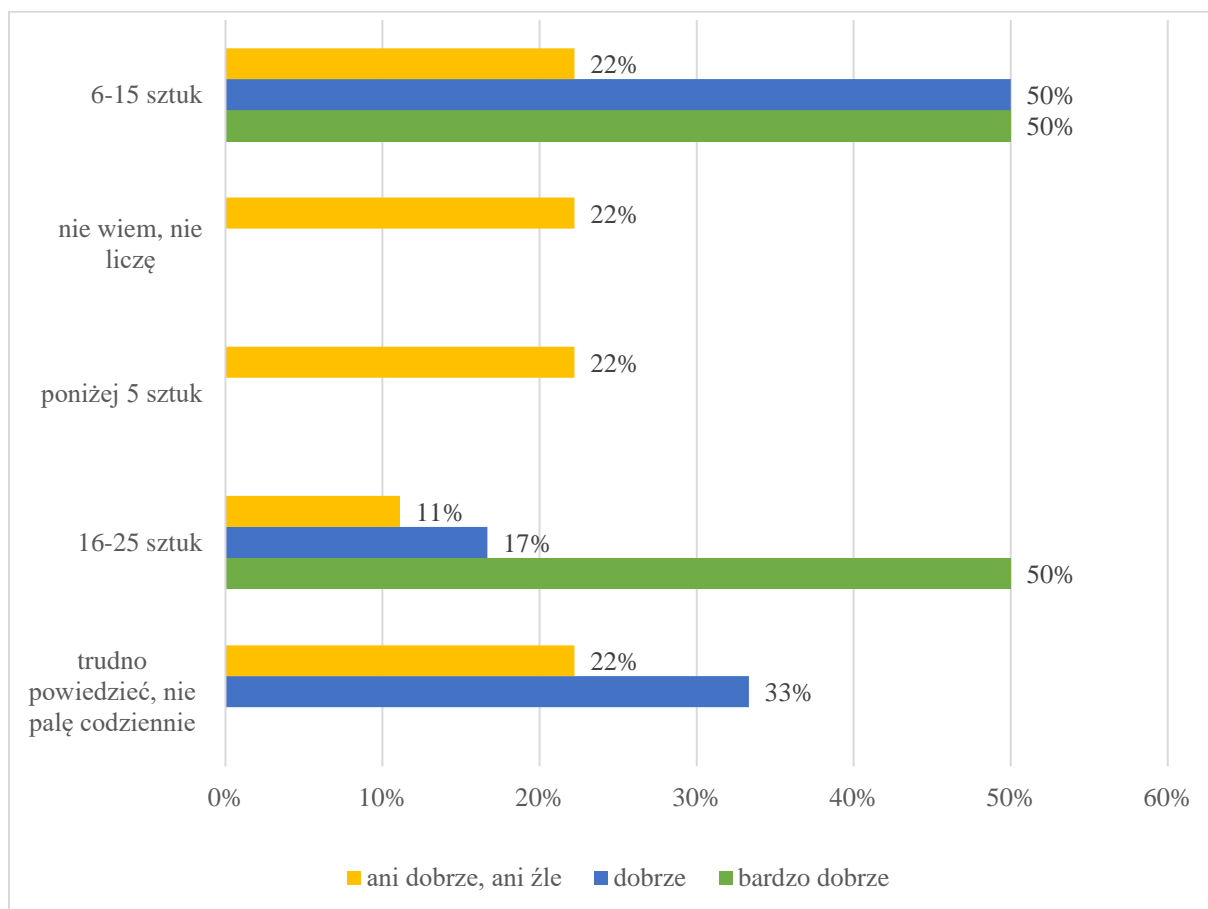
Osoby pomiędzy 56 a 65 rokiem życia, w 100% przypadków wypalają od 6 do 15 papierosów dziennie. Nieco młodsza grupa, mieszcząca się w przedziale 36-45 lat w 50% odpowiedzi nie potrafiła określić dokładnej liczby, gdyż nie pali nałogowo. Mieszkańcy pomiędzy 26 a 35 rokiem życia wypalają od 6 do 15 papierosów dziennie (38%), natomiast osoby do 25 roku życia, wypalają poniżej 5 papierosów dziennie.

Wykres 44 Ile sztuk papierosów dziennie Pan/i wypala?/Wiek:

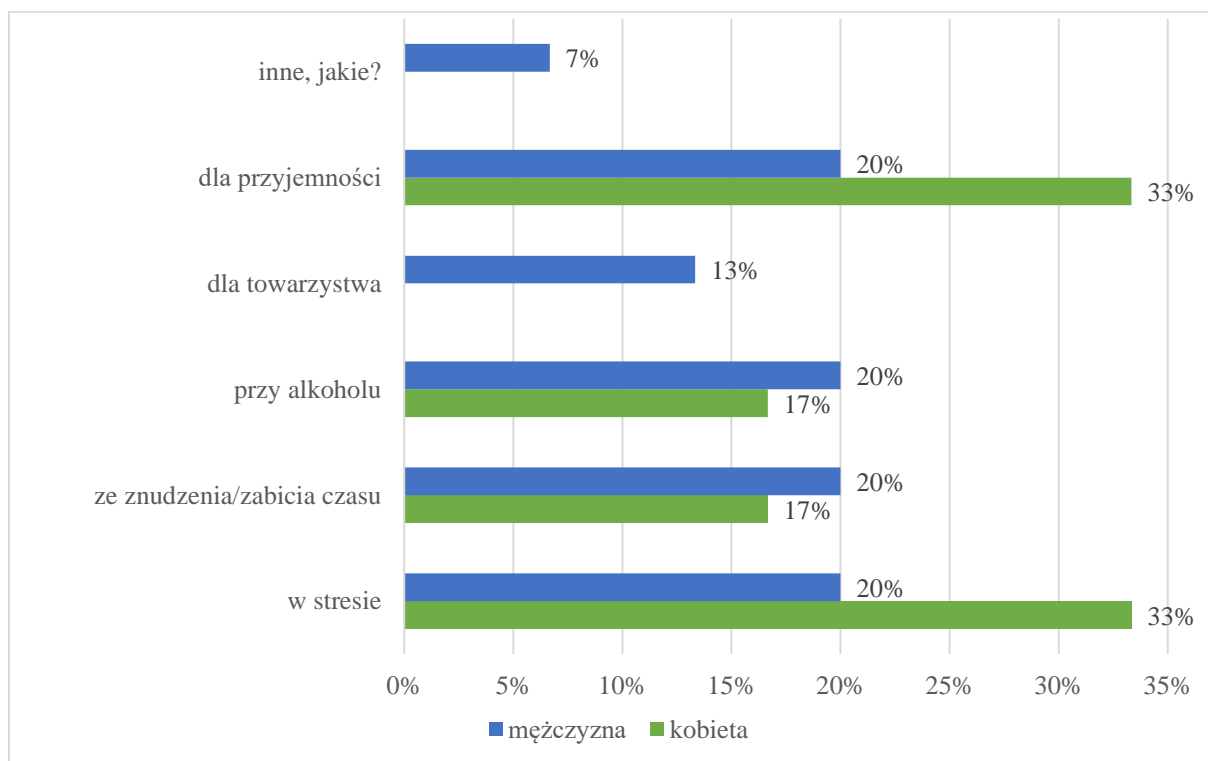
Osoby, które określają swoją sytuację jako bardzo dobrą palą od 6-15 oraz od 16 do 25 papierosów dziennie. Rozkład odpowiedzi w tej grupie wiekowej był równomierny. Mieszkańcy określający swoją sytuację materialną jako dobrą, zazwyczaj wypalają od 6 do 15 papierosów dziennie (50%). Równomierny rozkład odpowiedzi możemy zauważyć w przypadku osób, których sytuacja nie jest ani dobra, ani zła.

Wykres 45 Ile sztuk papierosów dziennie Pan/i wypala?/Sytuacja materialna:

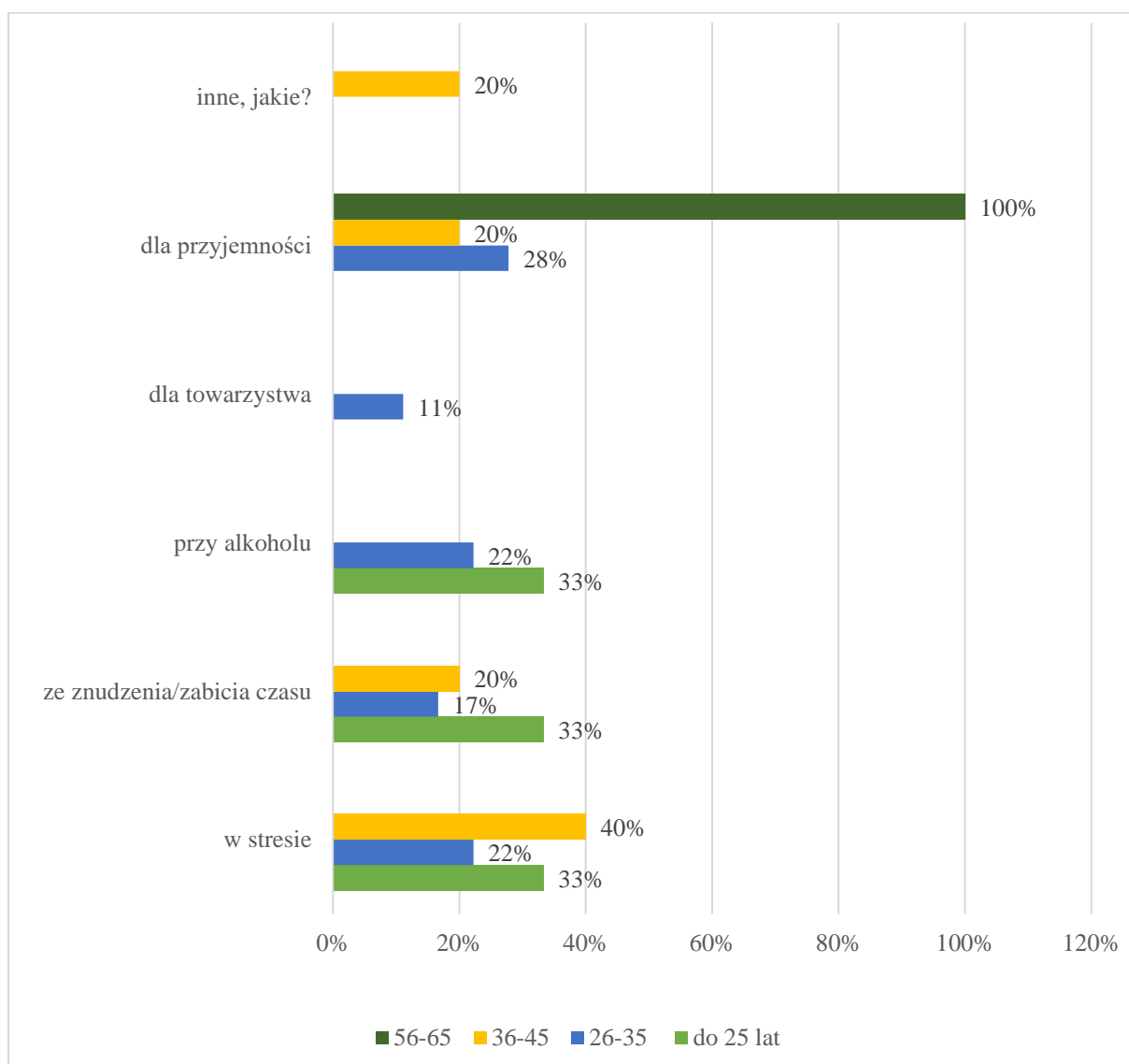
Kobiety, najczęściej sięgają po papierosy dla przyjemności oraz w momentach stresujących (po 33%). Mężczyźni natomiast deklarują, że palą dla przyjemności, w stresie, dla zabicia czasu oraz dla przyjemności. Każda z powyższych odpowiedzi uzyskała po 20% odpowiedzi respondentów płci męskiej.

Wykres 46 Kiedy najczęściej sięga Pan/i po papierosa? /Płeć:

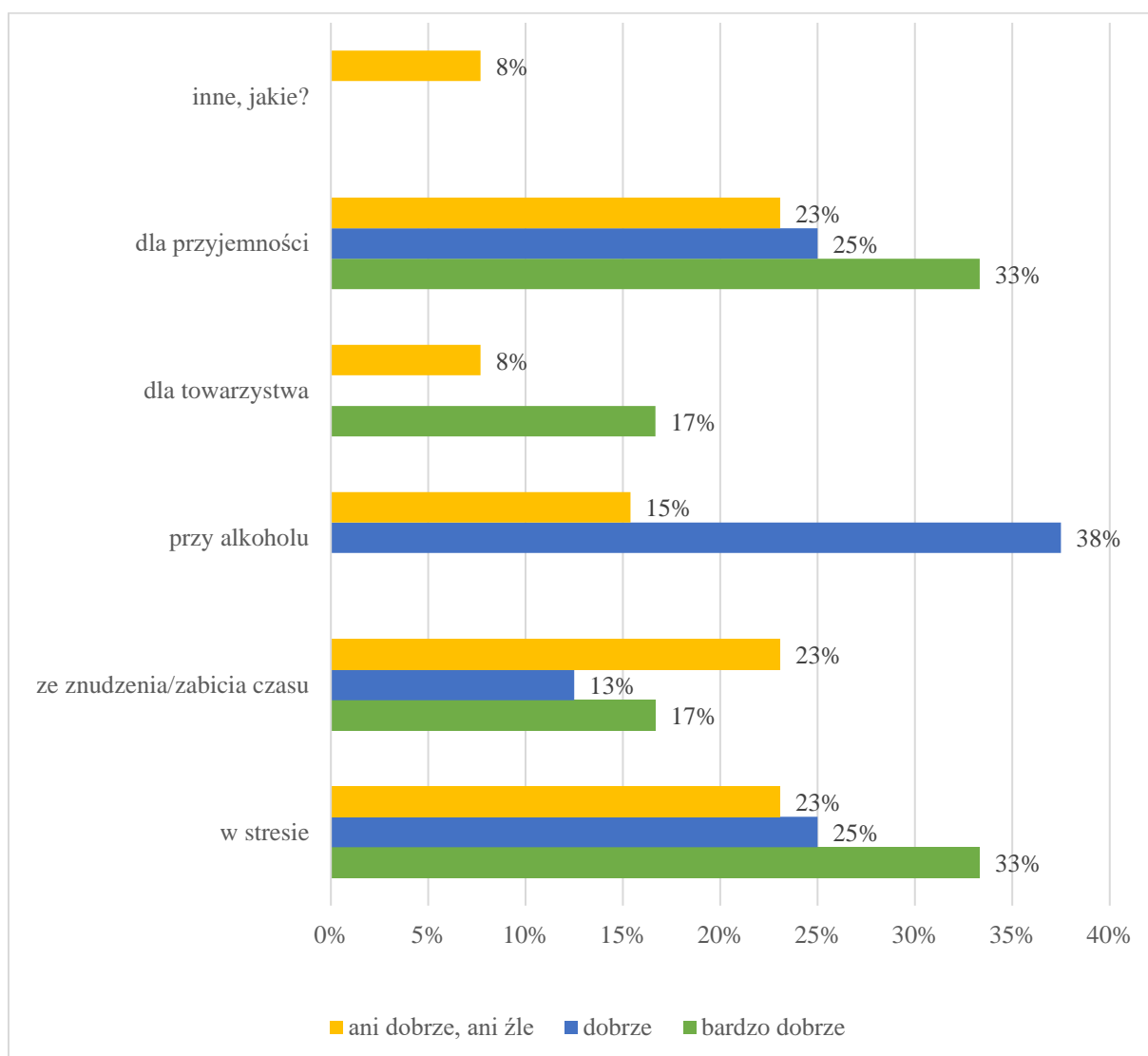
Analizując postawione pytanie pod względem wieku zauważamy, że osoby znajdujące się w grupie od 56 do 65 lat palą wyłącznie dla przyjemności. Podobnie jak 28% osób pomiędzy 26 a 35 rokiem życia. Dla mieszkańców w grupie od 36 do 45 lat, papieros w 40% jest dobrym sposobem na stres, natomiast osoby poniżej 25 roku życia palą papierosy dla zabicia czasu, przy alkoholu oraz w stresie.

Wykres 47 Kiedy najczęściej sięga Pan/i po papierosa? /Wiek:

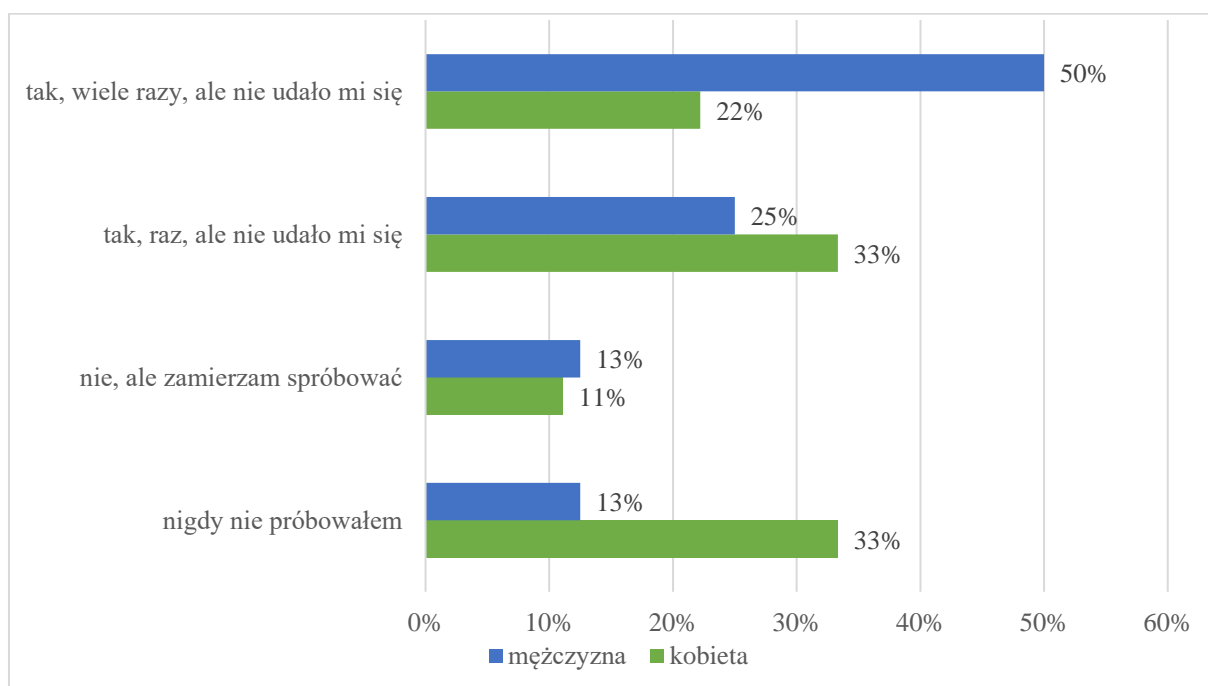
Osoby które zadeklarowały swoją sytuację materialną jako bardzo dobrą, zazwyczaj palą dla przyjemności oraz dla złagodzenia stresu (równo po 33%). Mieszkańcy, których sytuacja jest dobra w 38% przypadków zadeklarowali, że sięgają po papierosa podczas spożywania alkoholu natomiast osoby, które uważają swoją sytuację jako nienajlepszą, ale też nienajgorszą, palą w stresie, ze znudzenia oraz dla przyjemności (równo po 23%).

Wykres 48 Kiedy najczęściej sięga Pan/i po papierosa? /Sytuacja materialna:

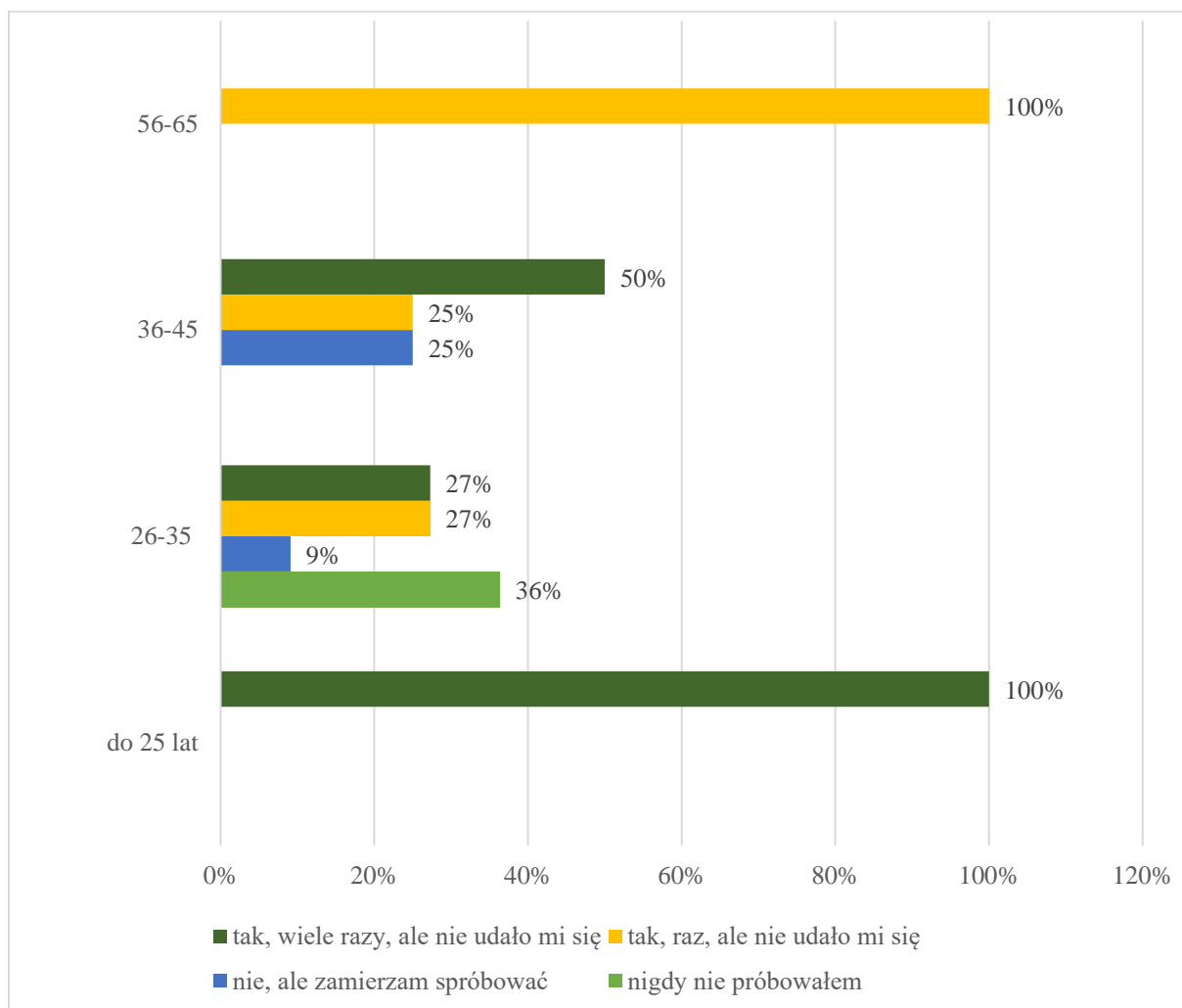
Zapytano mieszkańców, czy kiedykolwiek próbowali rzucić nałóg palenia papierosów. Na to pytanie, aż 50% mężczyzn odpowiedziało, że próbowało wielokrotnie, lecz bez większego skutku. Takiej samej odpowiedzi udzieliło 22% kobiet. Jednokrotnej próby rzucenia palnie podjęło się 25% mężczyzn oraz 33% kobiet, natomiast nawet jednej próby nie podjęło 13% przedstawicieli płci męskiej oraz 33% żeńskiej.

Wykres 49 Czy próbował Pan/i kiedykolwiek rzucić palenie?/Płeć:

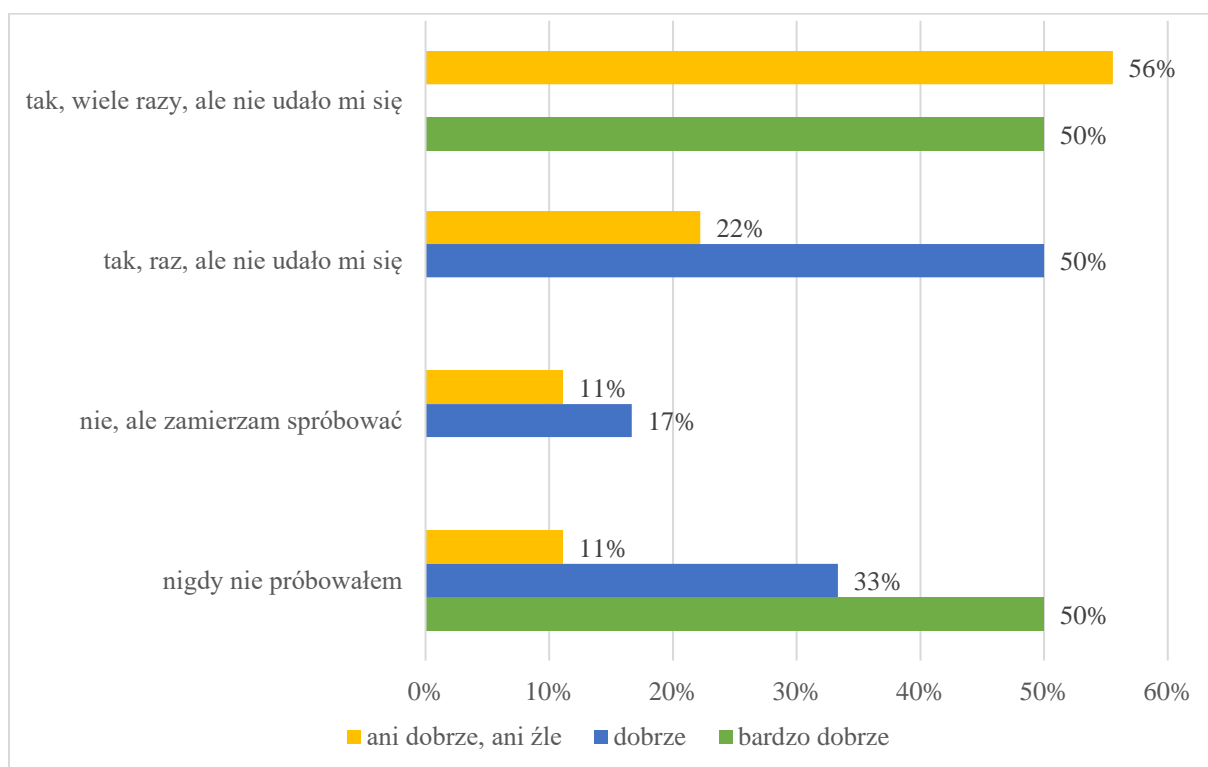
Mieszkańcy w wieku pomiędzy 56 a 65 rokiem życia próbowali raz rzucić palenie, jednakże bez skutku. 100% osób do 25 roku życia zadeklarowało, że próbowali zrezygnować z nałogu wielokrotnie, tak samo jak 50% osób pomiędzy 36 a 45 rokiem życia. Osoby w przedziale wiekowym 26-35 lat w 36% przypadków nigdy nie próbowały rzucić palenia.

Wykres 50 Czy próbował Pan/i kiedykolwiek rzucić palenie?/Wiek:

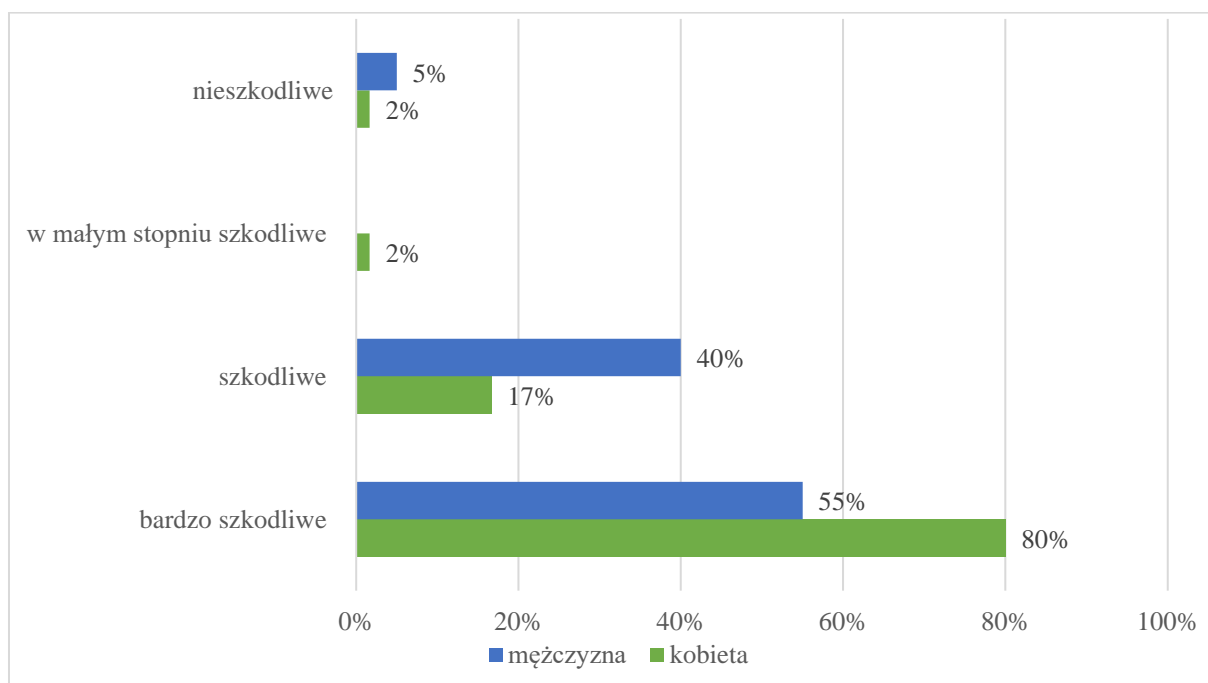
Osoby, które opisały swoją sytuację materialną jako bardzo dobrą przyznały, że próbowały rzucić palenie wielokrotnie, lub nie próbowały w ogóle. Mieszkańcy dobrze usytuowani zadeklarowali w 58%, że próbowali raz ale bez sukcesu, natomiast grupa której sytuacja nie jest ani dobra, ani zła, w 56% starała się wielokrotnie rzucić nałóg palenia, jednakże bezowocnie.

Wykres 51 Czy próbował Pan/i kiedykolwiek rzucić palenie?/Sytuacja materialna:

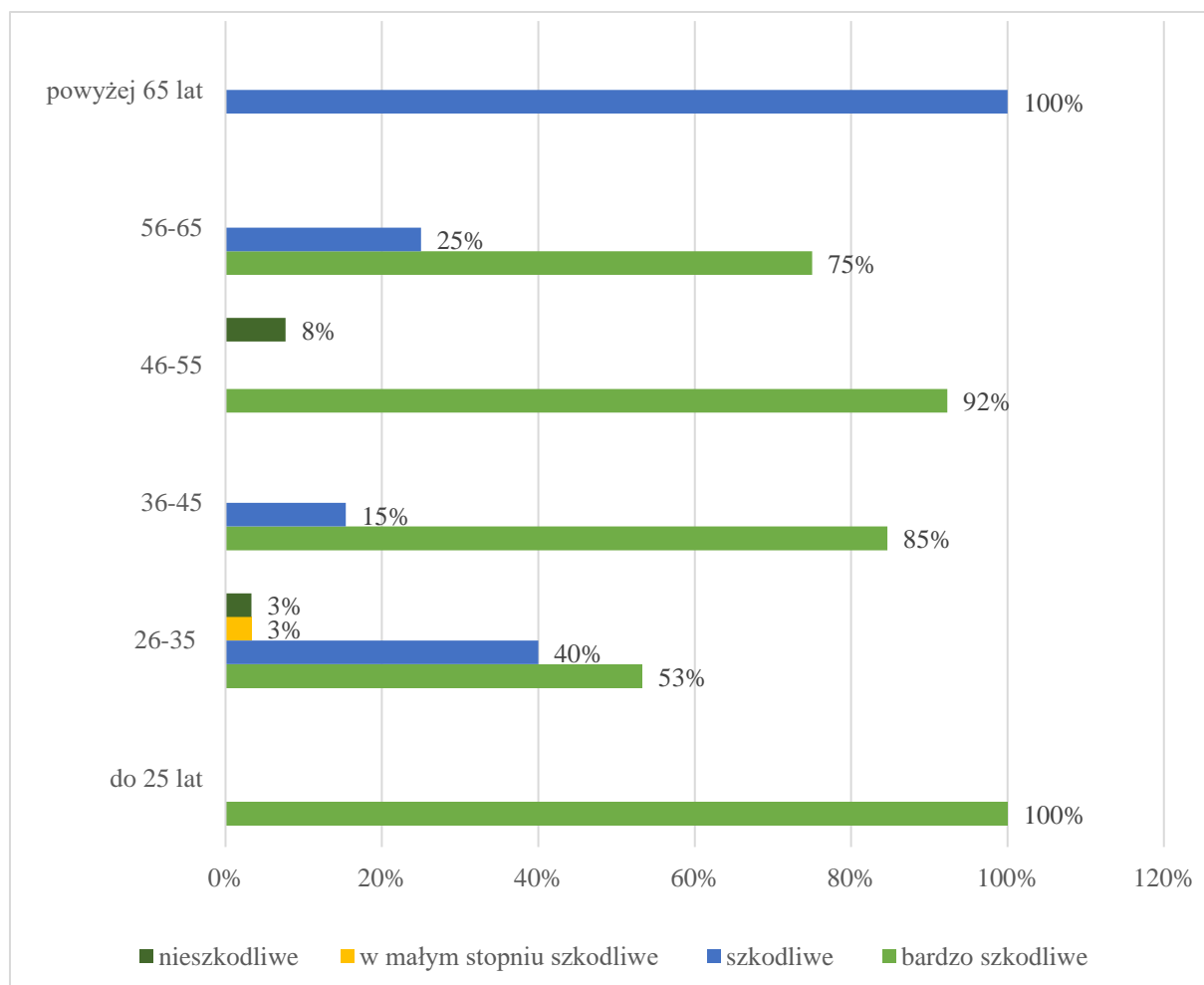
Większość mieszkańców gminy Rząśnik uważa, że palenie papierosów jest bardzo szkodliwe lub po prostu szkodliwe. Niepokojącym jest fakt, iż 2% kobiet oraz 5% mężczyzn uważa, że palenie papierosów jest nieszkodliwe dla zdrowia.

Wykres 52 Jak ocenia Pan/i szkodliwość palenia papierosów dla zdrowia?/Płeć:

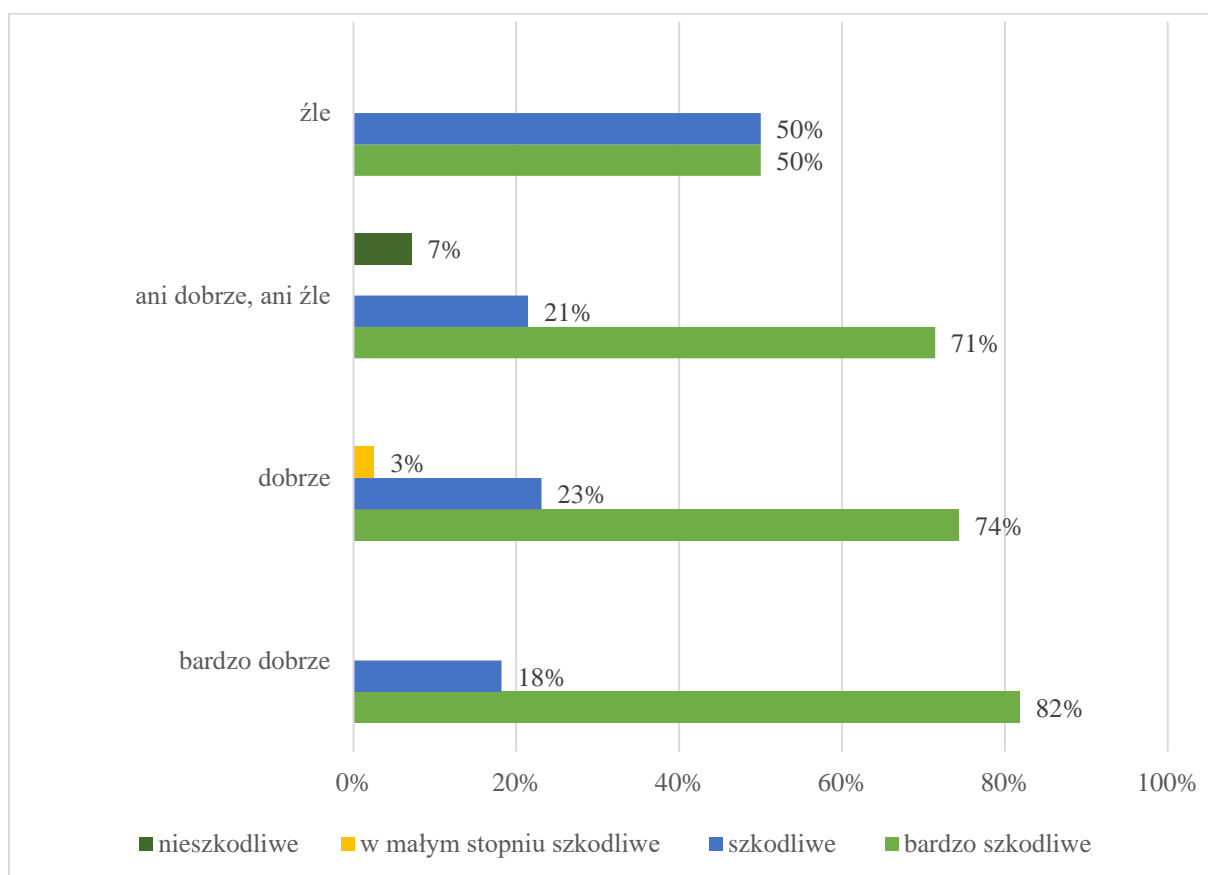
Najstarsza ankietowana grupa, którą tworzyli respondenci powyżej 65 roku życia, w 100% opowiedzieli się za szkodliwością wyrobów tytoniowych. Również najmłodszy badani mieszkańcy stwierdzili, że wyroby tytoniowe zaliczane są do bardzo szkodliwych substancji. Pozostałe grupy wiekowe także opowiedziały się za wysoką szkodliwością papierosów. Tytoń jest nieszkodliwy zdaniem 8% osób w wieku 46-55 lat oraz 3% mieszkańców pomiędzy 26 a 35 rokiem życia.

Wykres 53 Jak ocenia Pan/i szkodliwość palenia papierosów dla zdrowia?/Wiek:

Niezależnie od sytuacji materialnej, mieszkańcy gminy Rzańnik, uważają papierosy jako substancję szkodliwą. Jedyna grupa, która opowiedziała się za nieszkodliwością wyrobów tytoniowych, były osoby, które określiły swoją sytuację jako ani dobra, ani złą (7%).

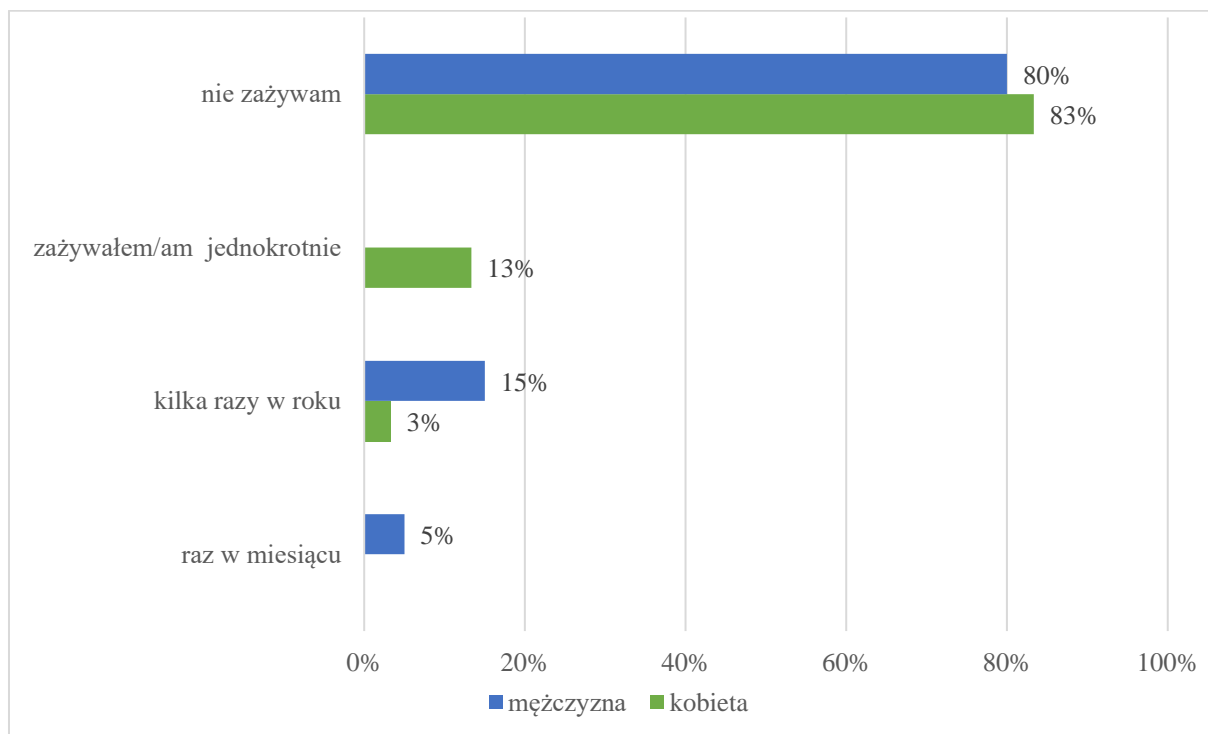
Wykres 54 Jak ocenia Pan/i szkodliwość palenia papierosów dla zdrowia?/Sytuacja materialna:

3.4. Problem narkotykowy z perspektywy dorosłych mieszkańców

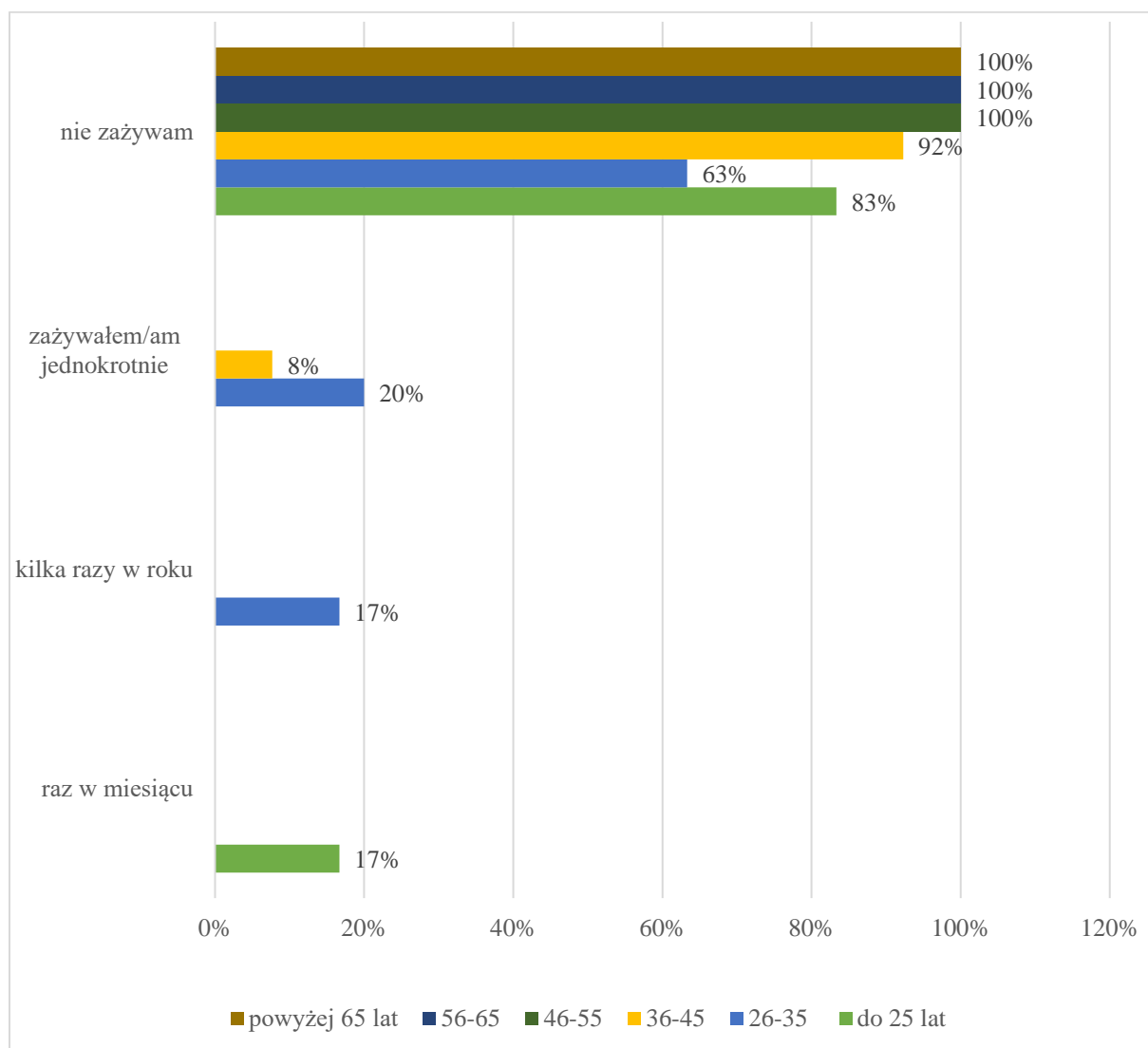
Respondentów zapytano o to, jak często zażywają środki psychoaktywne, takie jak narkotyki lub dopalacze. Zadowalającym zdaje się być fakt, że 80% mężczyzn oraz 83% kobiet nigdy nie stosowało takich substancji. Za jednokrotnym zażyciem narkotyków opowiedziało się 13% przedstawicielek płci żeńskiej, natomiast kilka razy w roku substancje psychoaktywne spożywa 15% mężczyzn oraz 3% kobiet. 5% przedstawicieli płci męskiej przyznało się do stosowania narkotyków lub dopalaczy co najmniej raz w miesiącu.

Wykres 55 Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)?/Płeć:

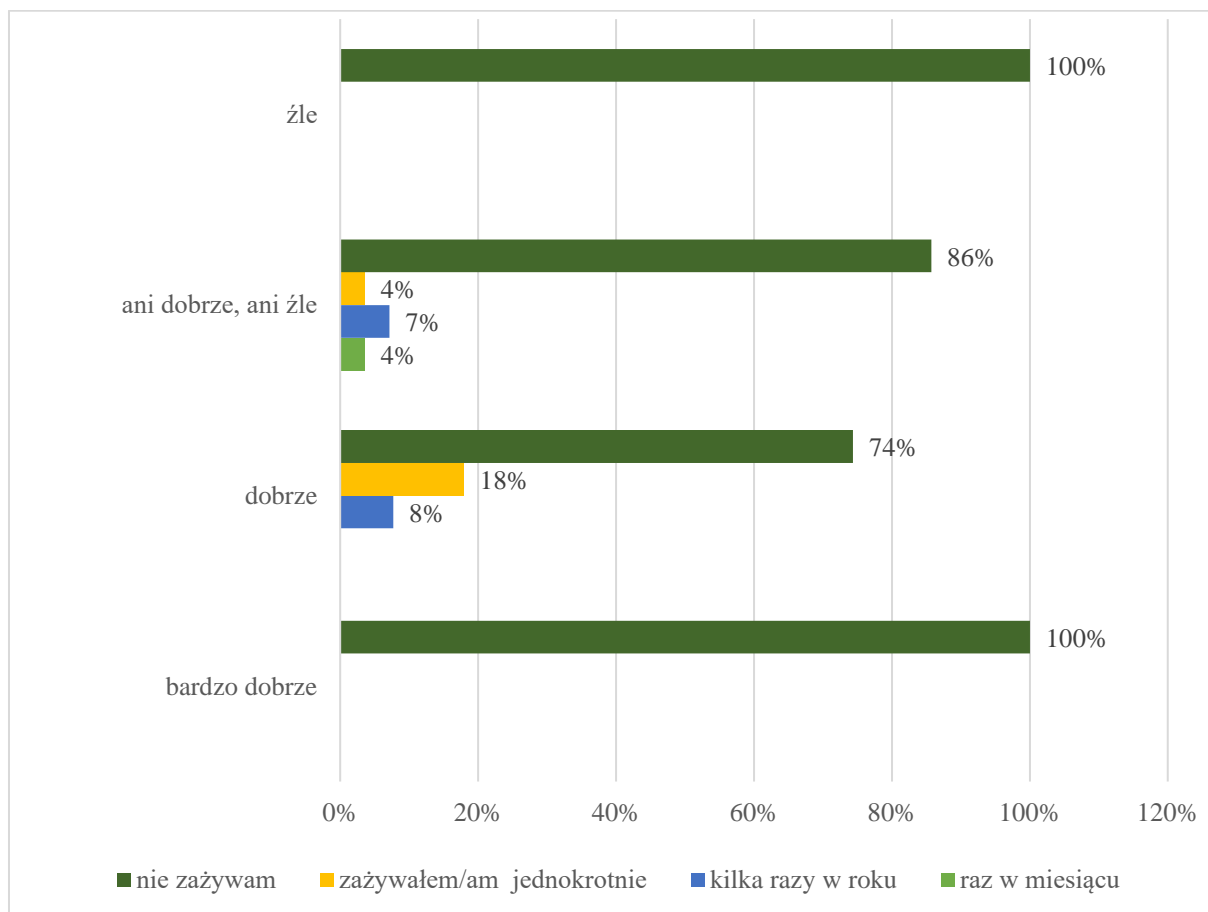
Do jednokrotnego zażywania narkotyków przyznało się 8% osób w wieku od 36 do 45 lat, oraz 20% mieszkańców między 26 a 35 rokiem życia. Ta sama grupa zadeklarowała stosowanie środków psychoaktywnych kilka razy w roku (17%). Co najmniej raz w miesiącu, narkotyki lub dopalacze zażywa 17% mieszkańców do 25 roku życia.

Wykres 56 Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)?/Wiek:

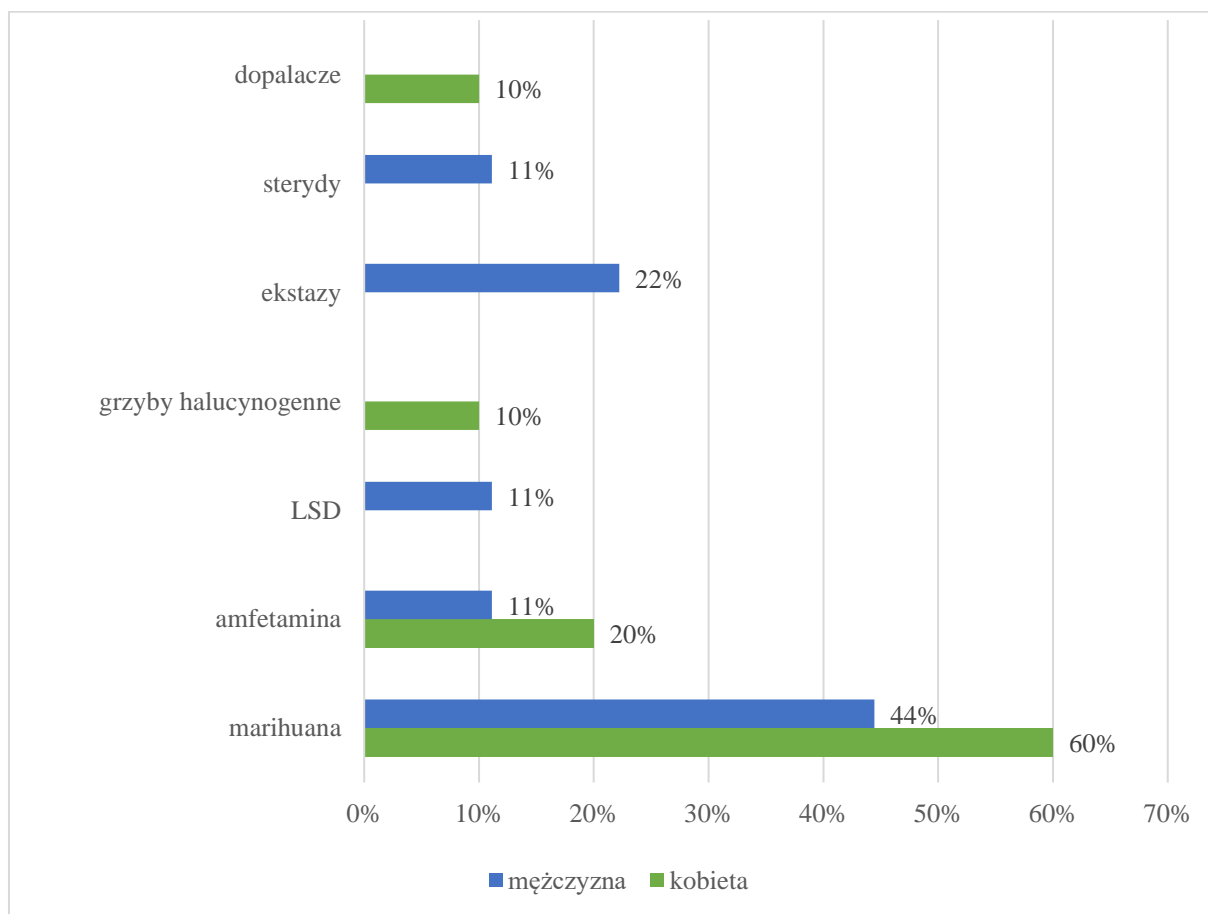
Mieszkańcy, którzy uważają swoją sytuację materialną jako złą lub bardzo dobrą, jednogłośnie odpowiedzieli, że nie zażywają substancji psychoaktywnych. W przypadku dobrze sytuowanych respondentów, 8% zażywa narkotyki kilka razy do roku, a 18% stosowało je tylko raz. Do najczęstszego zażywania narkotyków, raz w miesiącu, przyznało się 4% osób w grupie mieszkańców, którzy deklarują swoją sytuację materialną jako ani złą, ani dobrą. W tej samej grupie 7% osób zadeklarowało, że stosuje substancje psychoaktywne kilka razy w roku, natomiast 4% zażywało narkotyki jednokrotnie.

Wykres 57 Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)?/Sytuacja materialna:

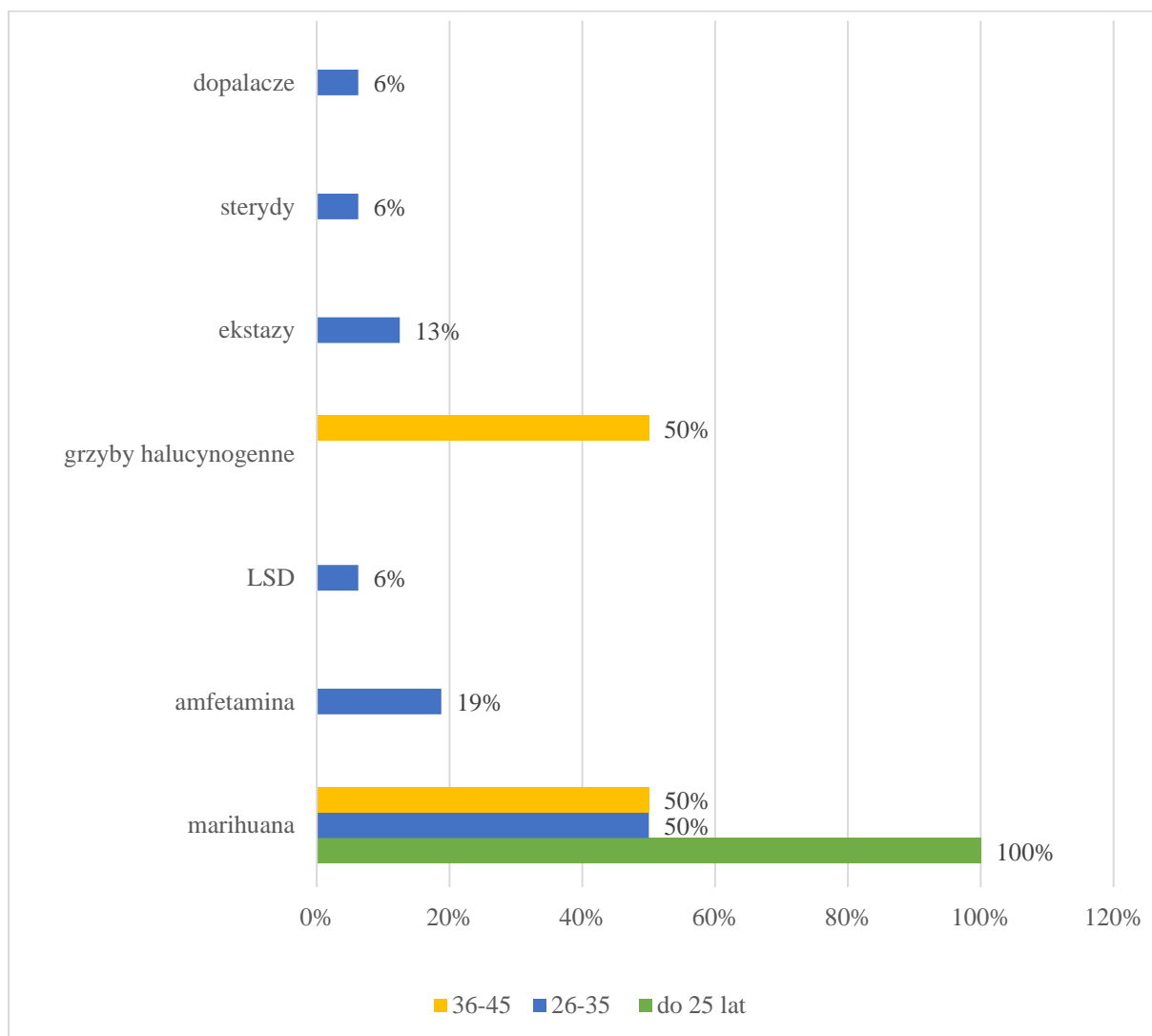
Respondentów zapytano, jakie substancje psychoaktywne stosowali. Znacząca większość ankietowanych wskazała na marihuanę. Takiej odpowiedzi udzieliło 44% mężczyzn oraz 60% kobiet. Za zażywaniem ekstazy opowiedziało się 22% przedstawicieli płci męskiej, natomiast za amfetaminą 20% kobiet.

Wykres 58 Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne stosował/a Pan/i?/Płeć:

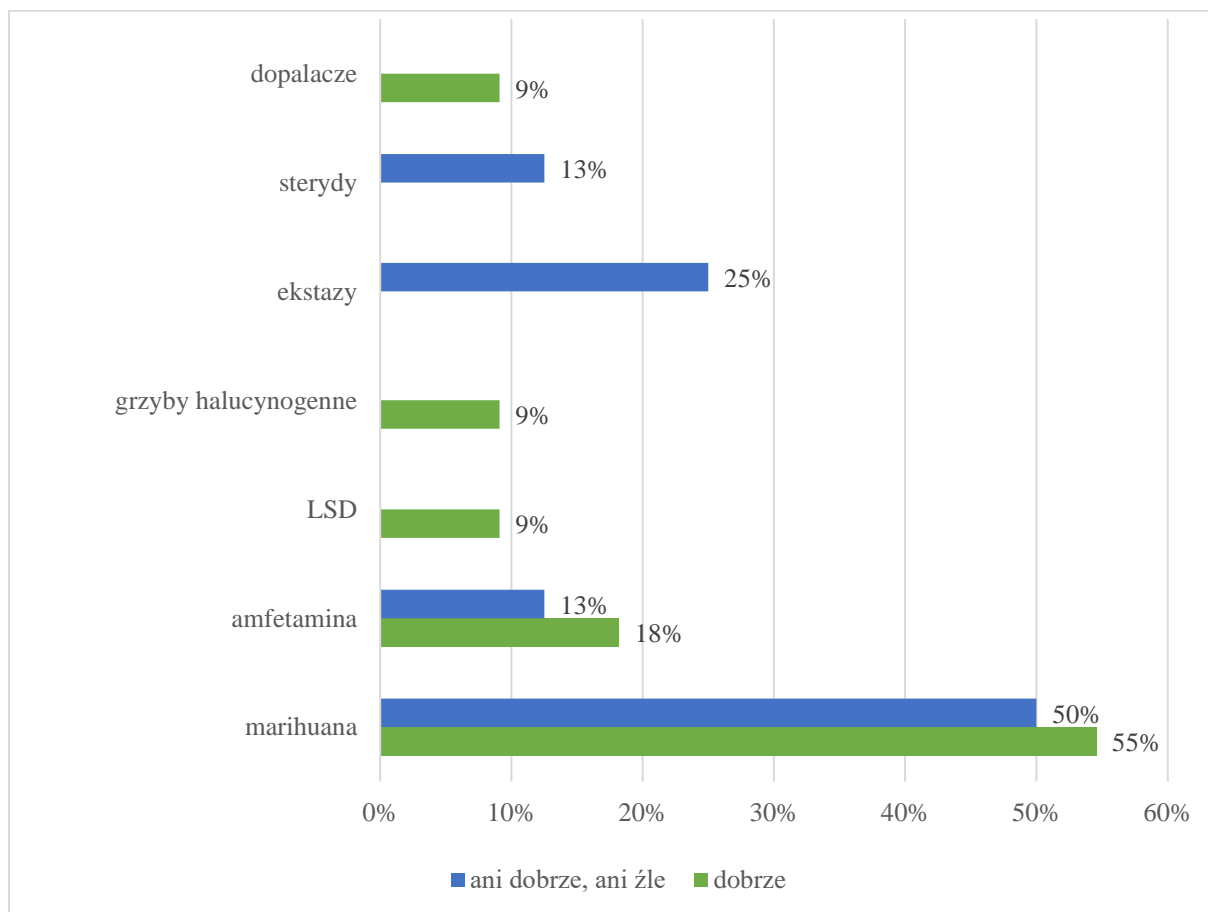
Respondenci w wieku do 25 lat zadeklarowali, że zażywali jedynie marihuane. Takiej samej odpowiedzi udzieliło 50% osób pomiędzy 26 a 35 rokiem życia oraz tyle samo osób w grupie 36-45 lat. Ta ostatnia grupa wiekowa w połowie przypadków zaznaczyła również grzyby halucynogenne.

Wykres 59 Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne stosował/a Pan/i?/Wiek:

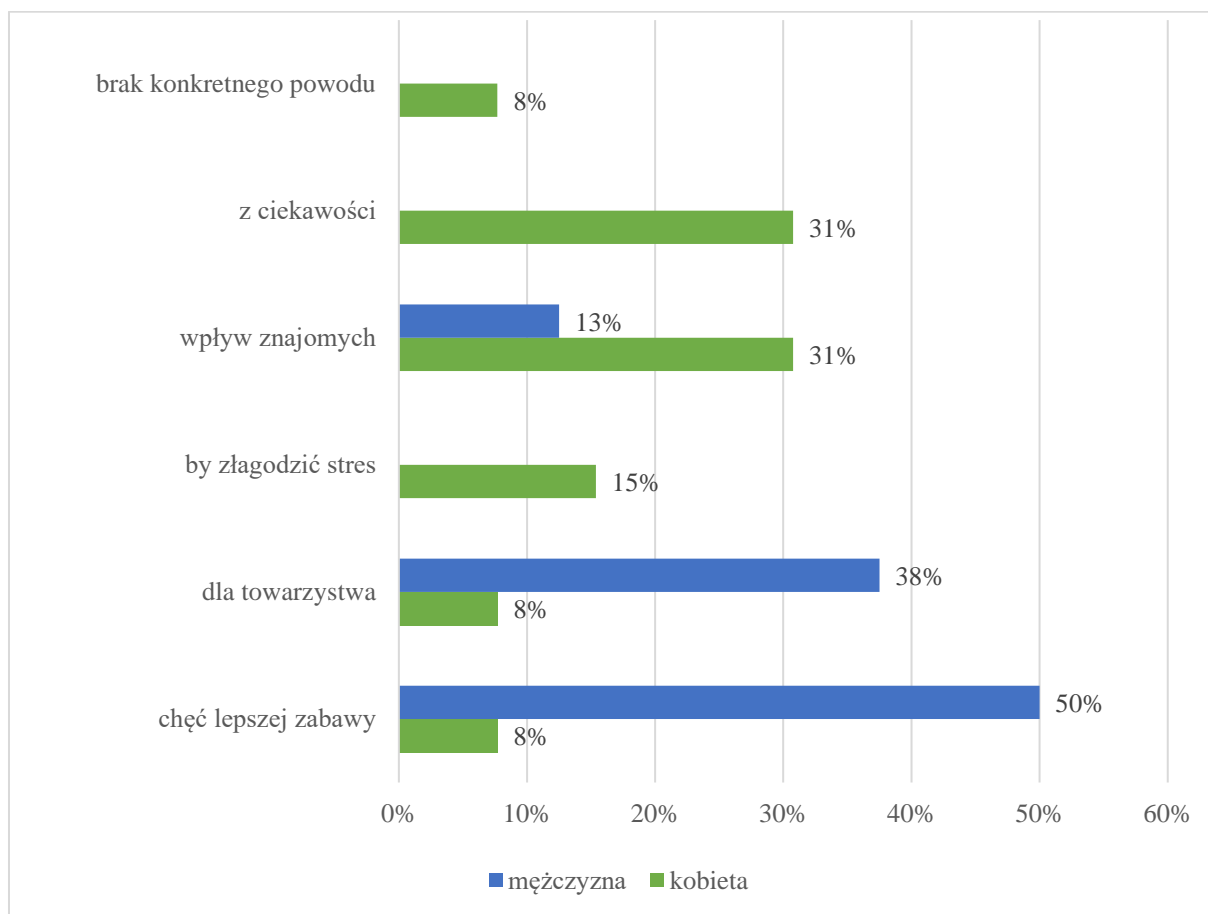
Analizując postawione pytanie pod kątem statusu materialnego diagnozowanych osób możemy zauważyć, że osoby zażywające narkotyki należały jedynie do grupy uważającej swoją sytuację jako dobrą lub ani dobrą, ani złą. Obie z diagnozowanych grup w większości przypadków wskazały na marihuanę, którą zaznaczyły w 50 i więcej procentach odpowiedzi.

Wykres 60 Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne stosował/a Pan/i?/Sytuacja materialna:

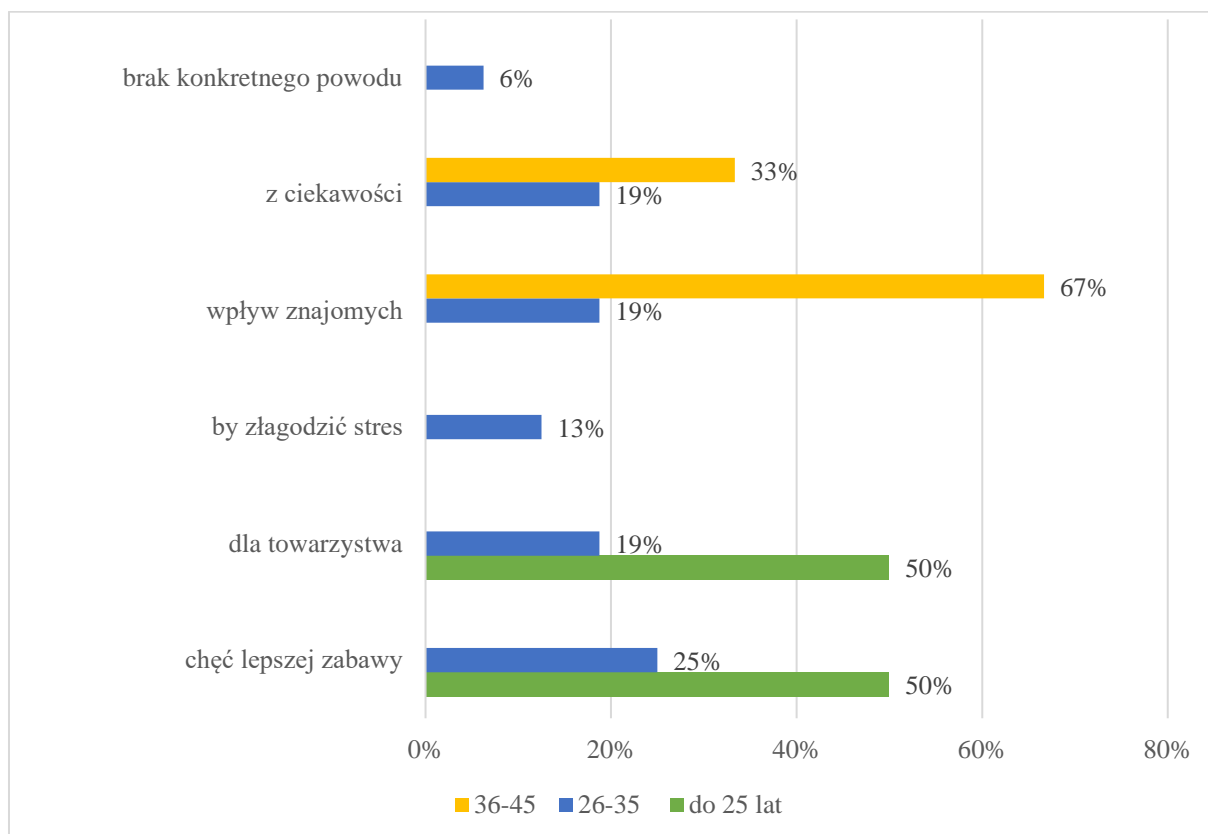
Istotną rzeczą w rozumieniu diagnozy jest powód dla którego mieszkańcy zdecydowali się na stosowanie substancji psychoaktywnych. Analizując korelacje poniższego pytania pod kątem płci widzimy, że kobiety najczęściej zażywały narkotyki dla towarzystwa (38%) oraz z chęci lepszej zabawy (50%). Przedstawiciele płci męskiej natomiast sięgali po nie z ciekawości oraz pod wpływem znajomych (równy po 31%).

Wykres 61 Z jakich powodów sięgnął/ęła Pan/i po wyżej wymienione substancje psychoaktywne?/Płeć:

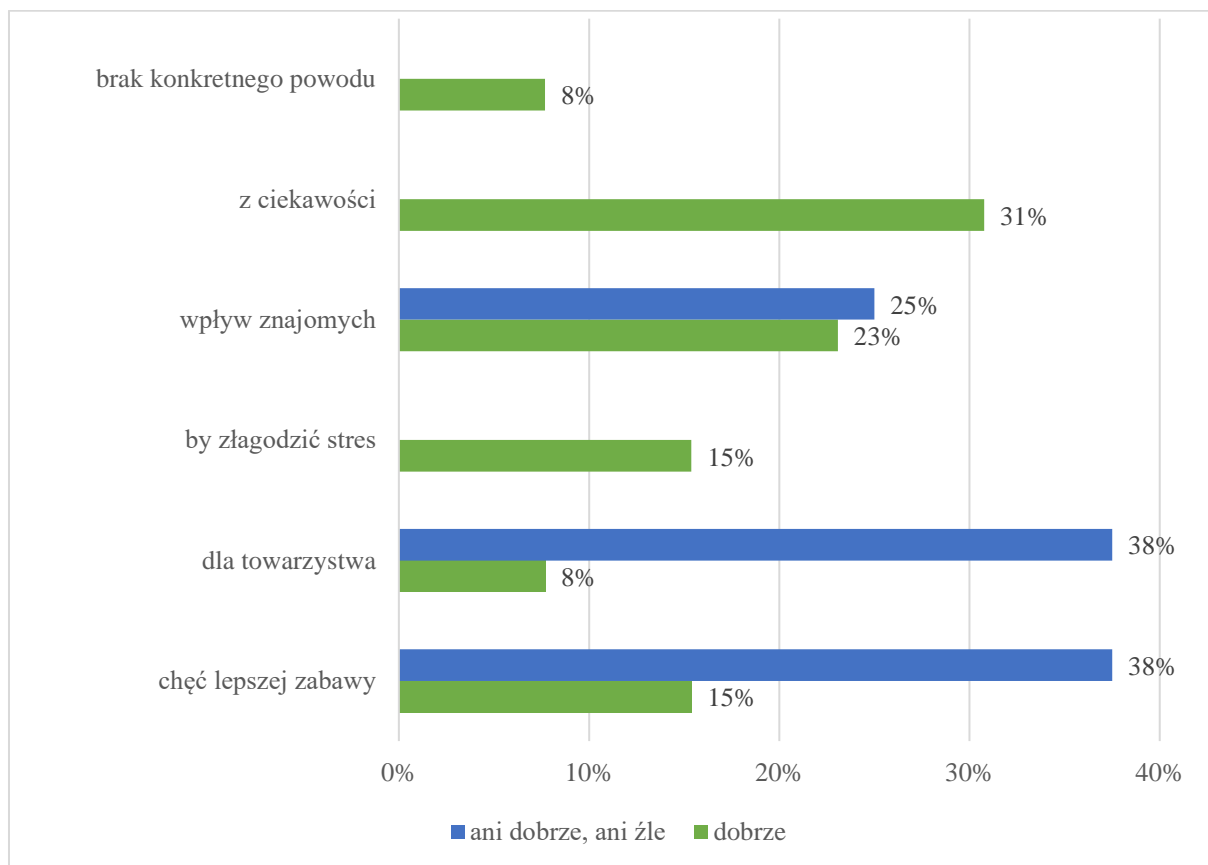
Osoby do 25 roku życia przyznały, że stosowały substancje psychoaktywne dla towarzystwa lub dla chęci lepszej zabawy (po 50% odpowiedzi). Chęć lepszej zabawy (28%) była również najczęściej wskazywana przez osoby w wieku 26-35 lat, natomiast ciekawość (33%) oraz wpływ znajomych (67%) były powodami, które podali mieszkańcy pomiędzy 36 a 45 rokiem życia.

Wykres 62 Z jakich powodów sięgnął/ęła Pan/i po wyżej wymienione substancje psychoaktywne?/Wiek:

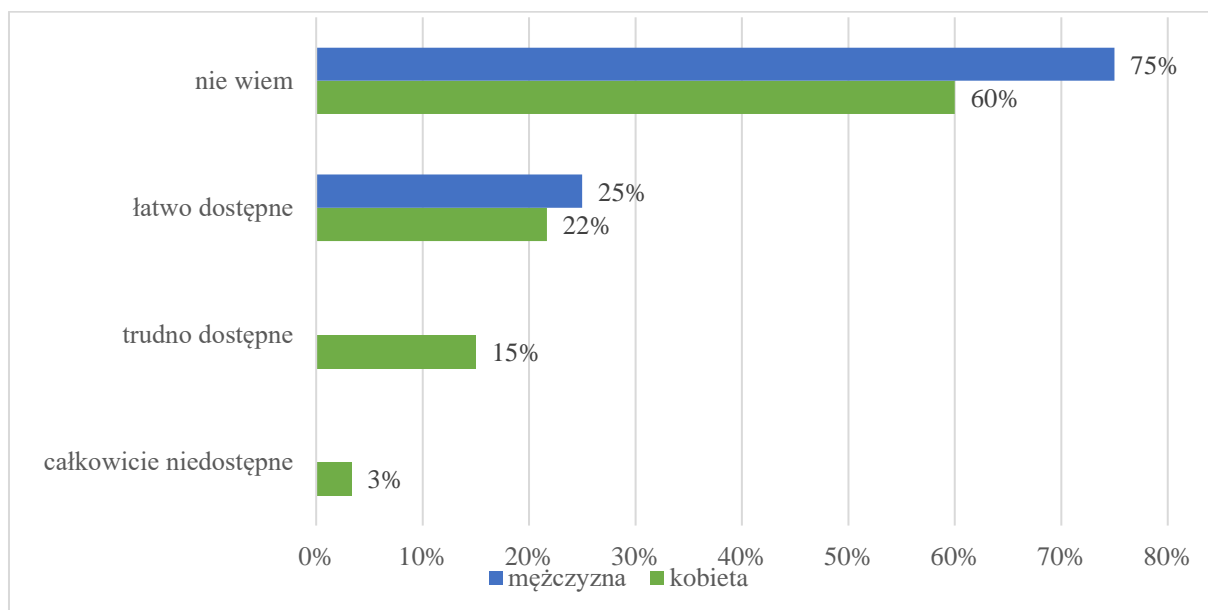
Respondenci deklarujący swoją sytuację materialną jako dobrą najczęściej wskazywali na zażywanie narkotyków z ciekawości (31%), oraz pod wpływem znajomych (23%). Natomiast mieszkańcy, którzy opisali swój status majątkowy jako ani dobry, ani zły, wskazywali najczęściej chęć lepszej zabawy oraz zażywanie substancji psychoaktywnych dla towarzystwa (równo po 38%).

Wykres 63 Z jakich powodów sięgnął/ęła Pan/i po wyżej wymienione substancje psychoaktywne?/Sytuacja materialna:

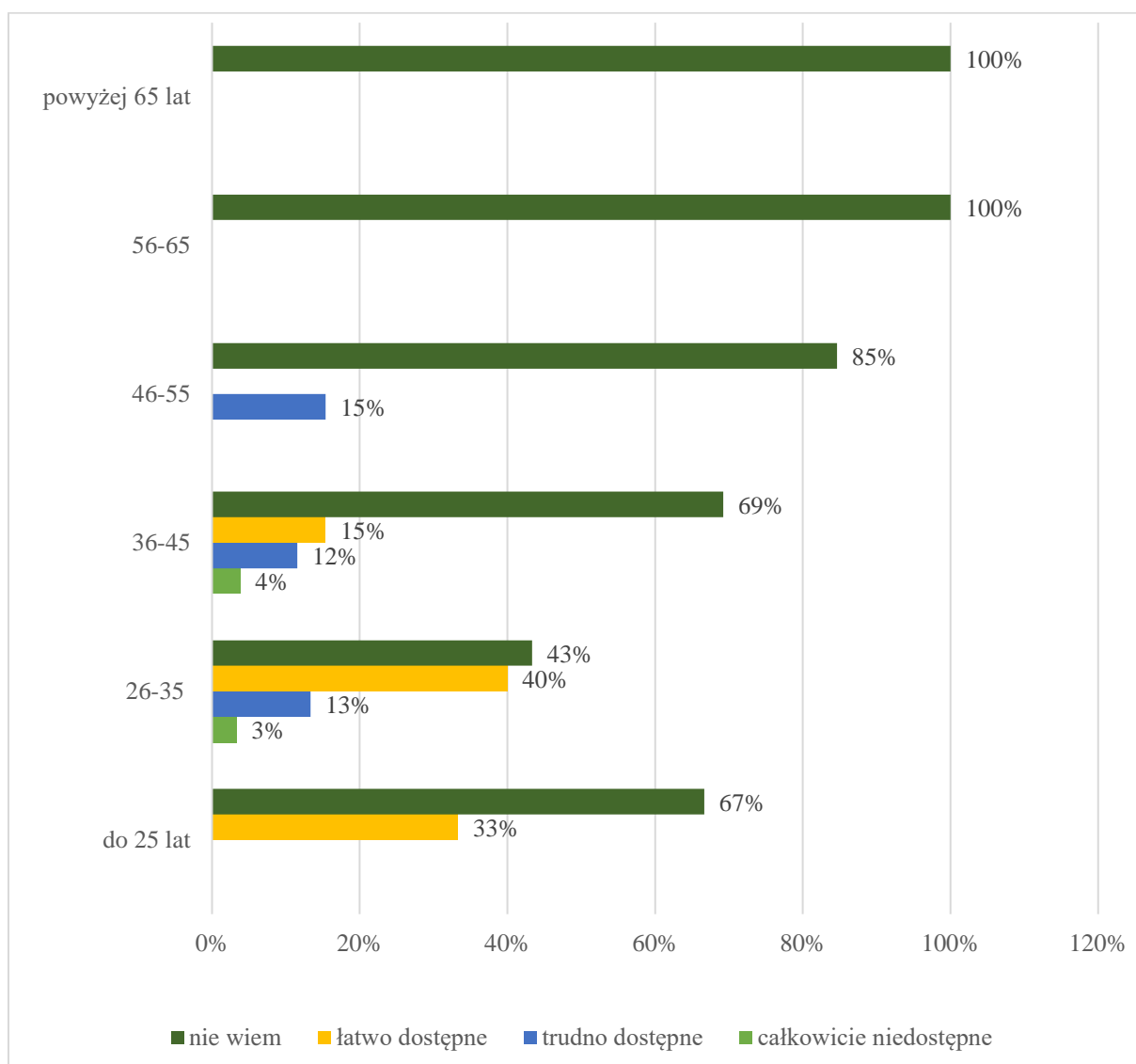
Znacząca większość ankietowanych nie potrafi odpowiedzieć na pytanie, czy narkotyki są łatwo dostępne w ich miejscowości. Natomiast co czwarty mężczyzna oraz co piąta kobieta uważa, że są one łatwo dostępne. Jedynie 3% przedstawicieli społeczności gminy Rząśnik uznało, że narkotyki w ich otoczeniu są całkowicie niedostępne.

Wykres 64 Jak ocenia Pan/ i możliwość pozyskania narkotyków na terenie Pana/i miejscowości?/Płeć:

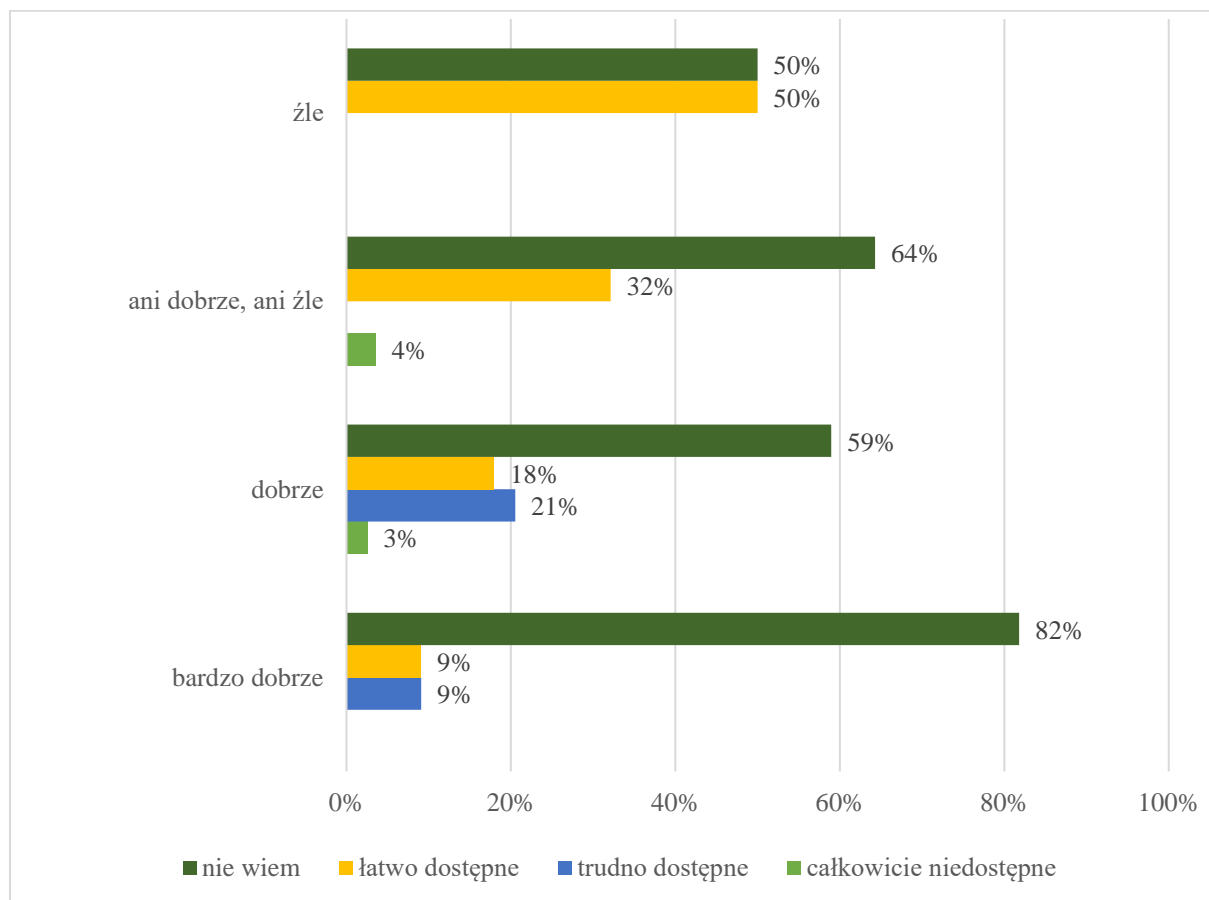
Analizując odpowiedzi pod kątem wieku zauważamy, że narkotyki są łatwo dostępne w mniemaniu 33% mieszkańców do 25 roku życia, aż 40% respondentów pomiędzy 26 a 35 rokiem życia, oraz 15% badanych w grupie wiekowej 36-45 lat. Substancje całkowicie niedostępne są dla 3% osób w wieku 26-35 lat, oraz 4% w wieku 36-45 lat. Nie zmienia to faktu, iż największy procent wskazań wśród każdej z grup uzyskała odpowiedź „nie wiem”.

Wykres 65 Jak ocenia Pan/ i możliwość pozyskania narkotyków na terenie Pana/i miejscowości?/Wiek:

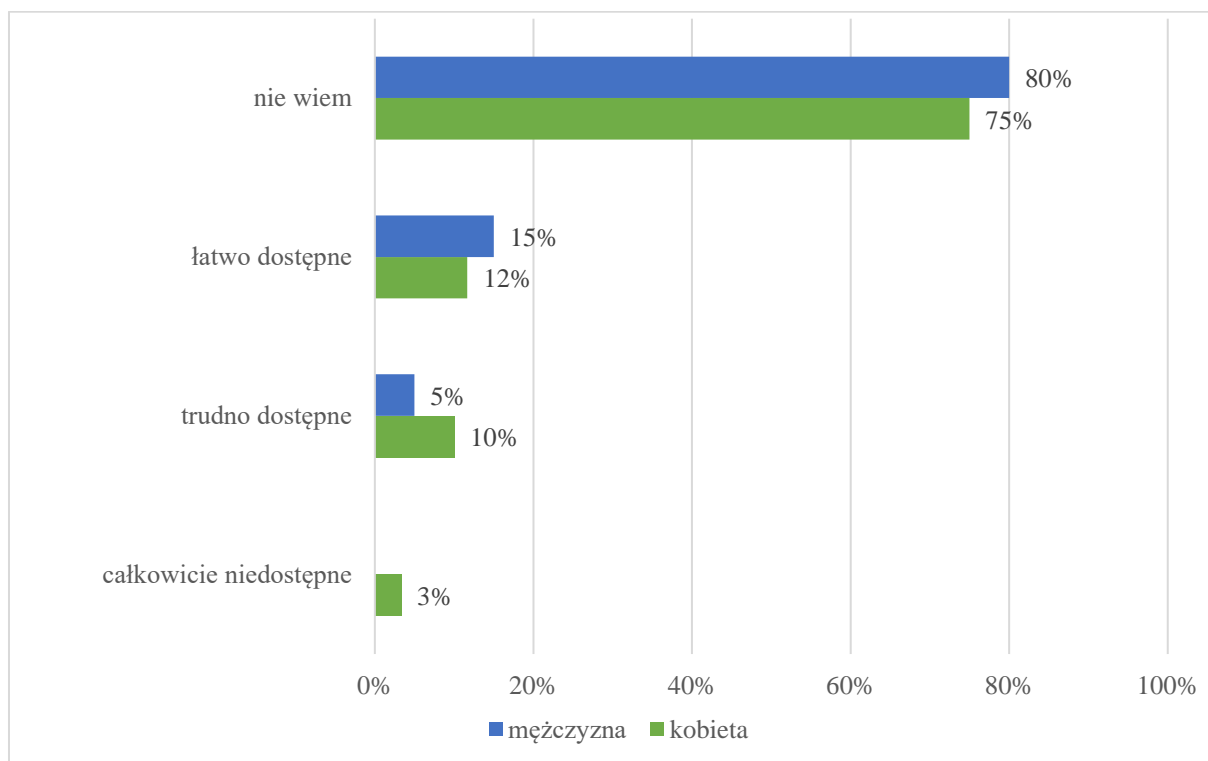
Na poniższym wykresie można zauważyć pewną zależność pomiędzy sytuacją materialną badanych osób, a odpowiedziami wskazującymi na łatwe pozyskanie substancji psychoaktywnych na terenie gminy. Respondenci, którzy określili swoją sytuację jako złą, aż w 50% wskazali na łatwość pozyskania środków psychoaktywnych, zaś mieszkańcy, którym wiedzie się bardzo dobrze, udzielili tejże odpowiedz tylko w 9% przypadków. Może to wskazywać na większą popularność substancji psychoaktywnych w grupach o średniej i złej sytuacji materialnej.

Wykres 66 Jak ocenia Pan/ i możliwość pozyskania narkotyków na terenie Pana/i miejscowości?/Sytuacja materialna:

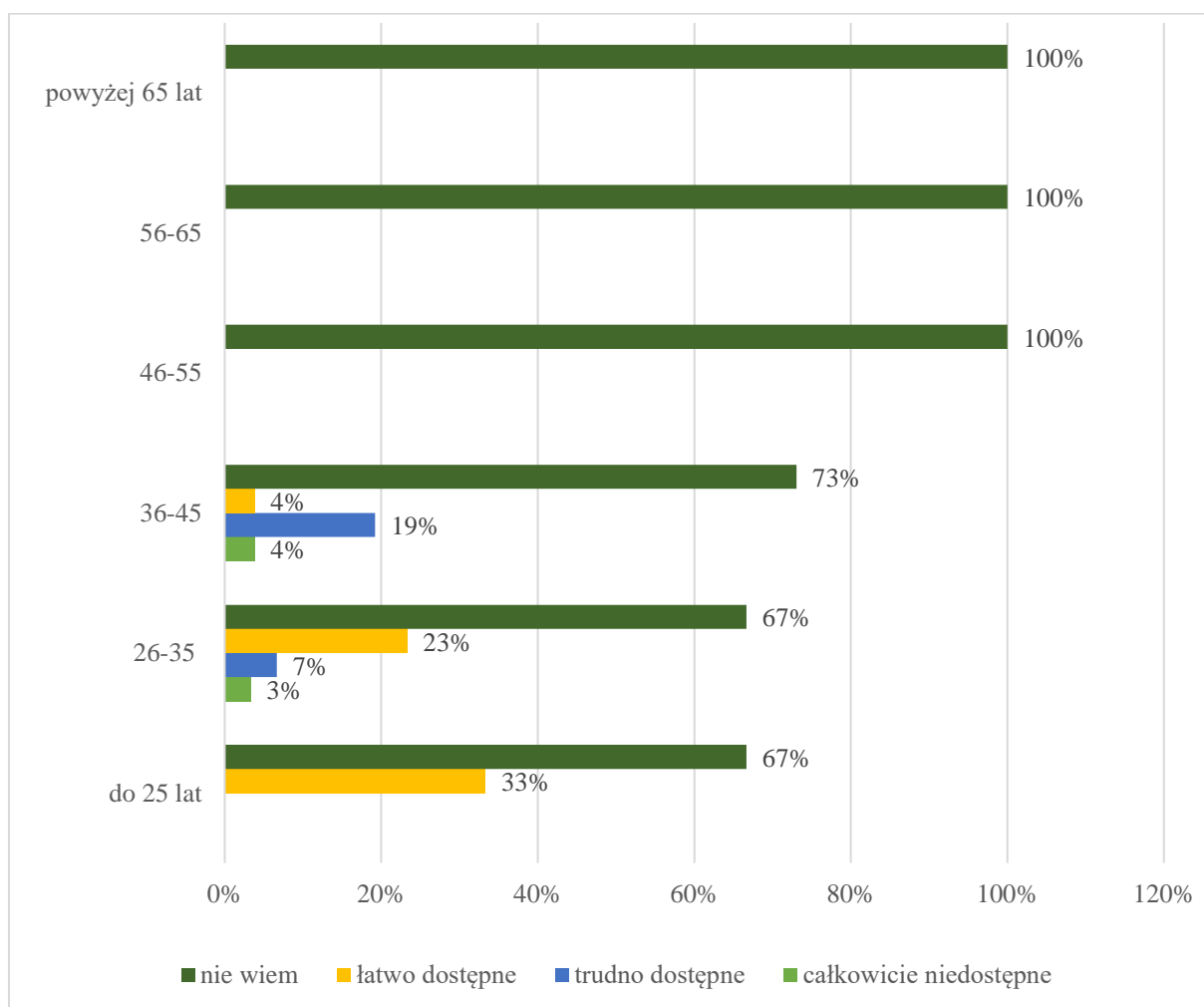
Takie samo pytanie zostało skierowane do respondentów, jednakże substancją pozyskiwaną w tym przypadku są dopalacze. Rozkład odpowiedzi jest bardzo podobny jak w przypadku narkotyków. Zdecydowana większość (80% mężczyzn i 75% kobiet) nie potrafiła wskazać jednoznacznej odpowiedzi. Dopapalacze łatwo dostępne są w mniemaniu 12% przedstawicieli płci żeńskiej oraz 15% badanych płci męskiej. 3% kobiet uważa te substancje jako całkowicie niedostępne w ich najbliższym otoczeniu.

Wykres 67 Jak ocenia Pan/i możliwość pozyskania dopalaczy na terenie Pana/i miejscowości?/Płeć:

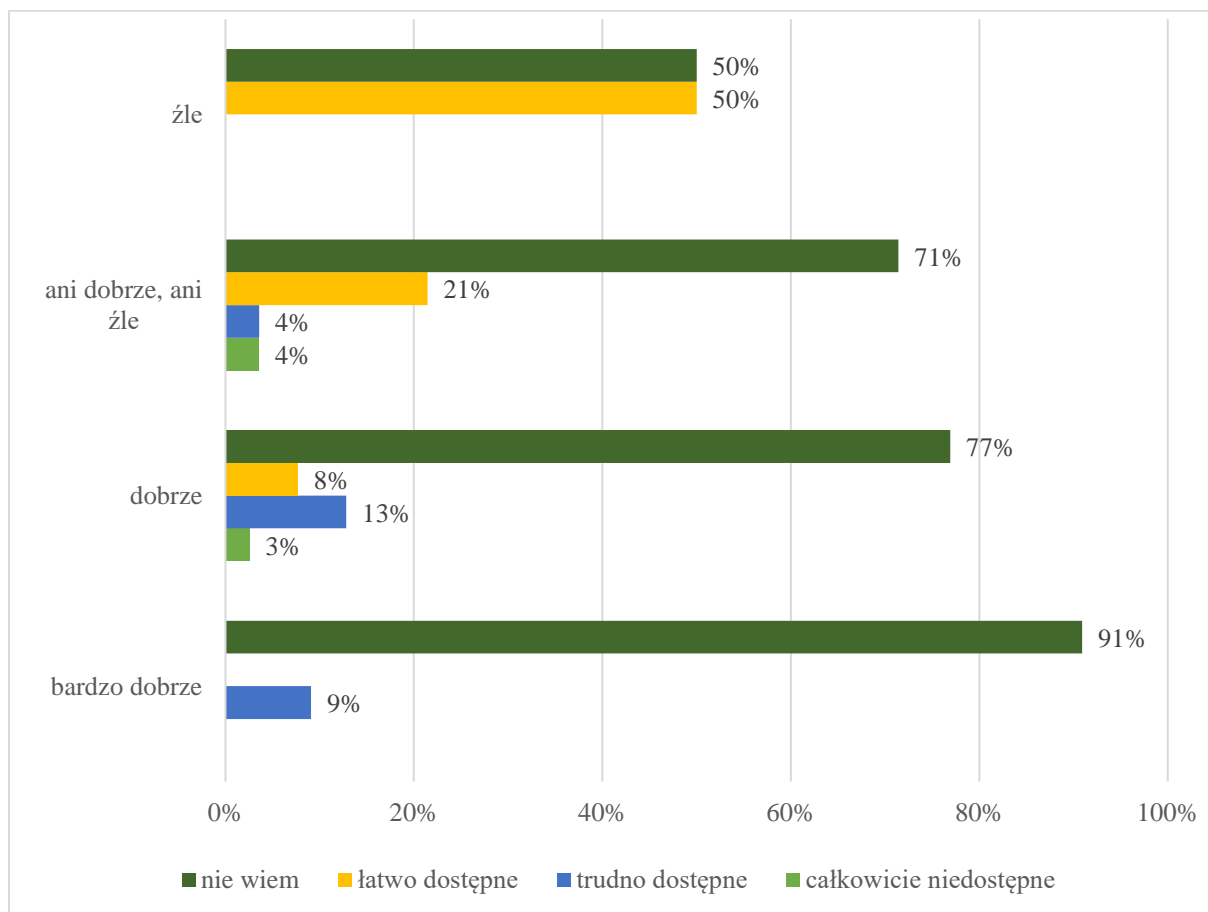
Mieszkańcy, których wiek nie przekracza 25 lat wskazywali w 33%, że dopalacze są łatwo dostępne w ich otoczeniu. Takiej samej odpowiedzi udzieliło 23% osób pomiędzy 26 a 35 rokiem życia, oraz 4% osób w grupie wiekowej 36-45 lat. Substancje te są całkowicie niedostępne dla 3% osób w wieku 25-35 lat, oraz 4% osób w wieku od 36 do 45 lat. Jak widać na poniższym wykresie, trzy najstarsze grupy wiekowe nie potrafiły odpowiedzieć jednoznacznie na postawione pytanie.

Wykres 68 Jak ocenia Pan/i możliwość pozyskania dopalaczy na terenie Pana/i miejscowości?/Wiek:

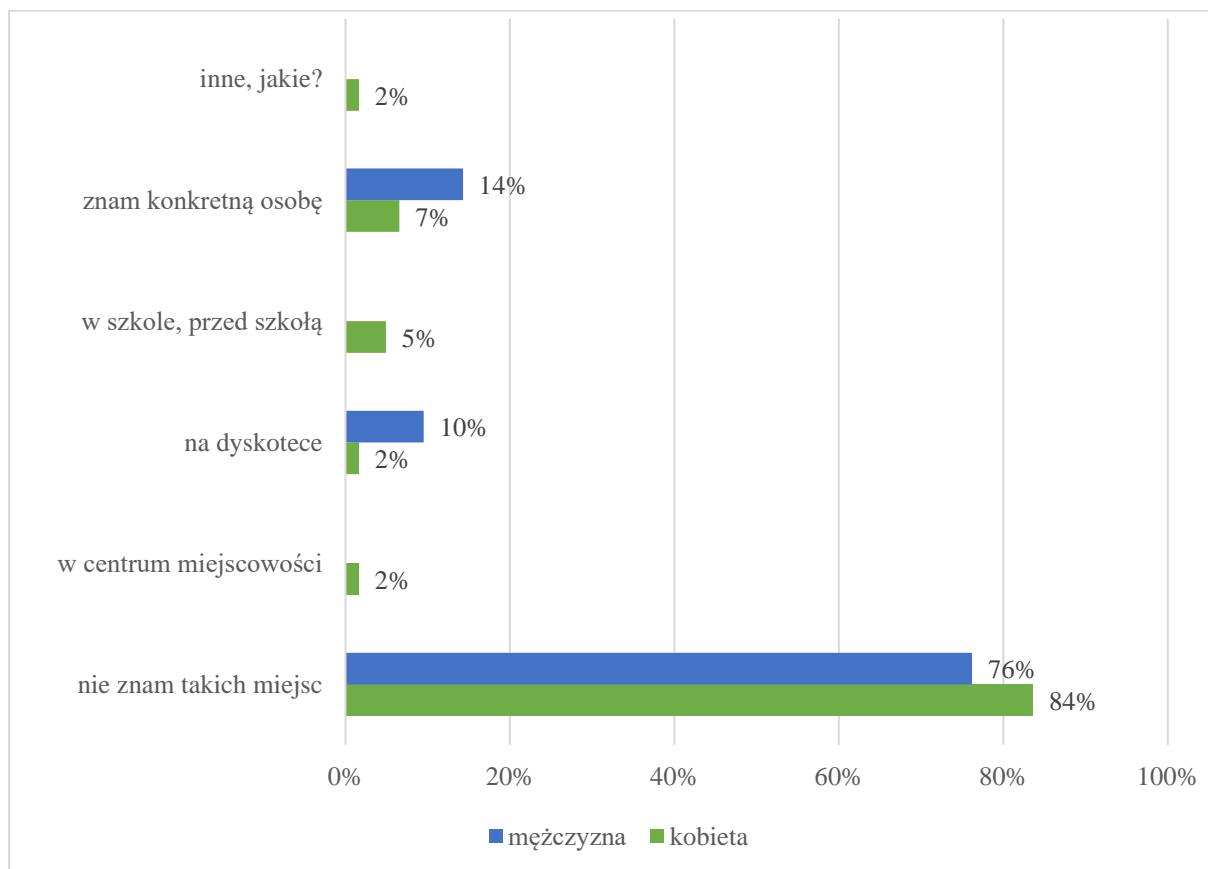
Analizując odpowiedzi mieszkańców pod kątem sytuacji materialnej, możemy zauważyć tę samą zależność odpowiedzi, co w przypadku tej samej korelacji w poprzednich pytaniach o narkotyki. Osoby, którzy zadeklarowali złą sytuację materialną w 50% uważają, że substancje psychoaktywne są dostępne łatwo w ich otoczeniu. Dla porównania, osoby którzy uważają swój status jako dobry, wskazały tę samą odpowiedź jedynie w 8%.

Wykres 69 Jak ocenia Pan/i możliwość pozyskania dopalaczy na terenie Pana/i miejscowości?/Sytuacja materialna:

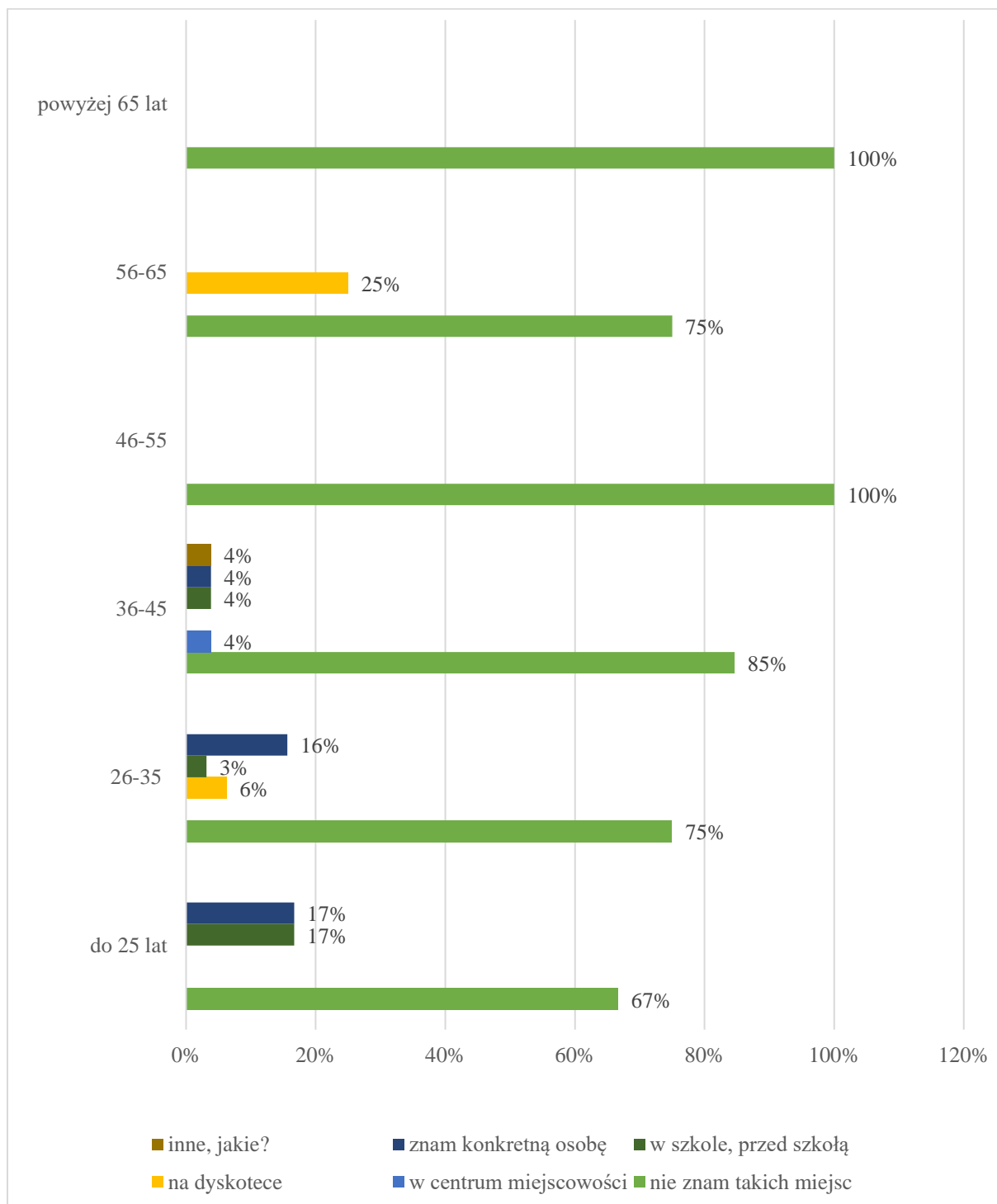
Respondenci, zapytani o miejsca w których mogą pozyskać substancje psychoaktywne, najczęściej wykazywali brak wiedzy w tym temacie. Takiej odpowiedzi udzieliło 76% mężczyzn oraz 84% kobiet. Interesującym jest fakt, że 14% mieszkańców płci męskiej oraz 7% płci żeńskiej przyznało, że znają konkretną osobę, która dystrybuuje narkotyki lub dopalacze.

Wykres 70 Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości gdzie można zakupić narkotyki lub dopalacze?/Płeć:

Co ciekawsze, na znajomość dilerów wskazało 17% respondentów mających nie więcej niż 25 lat, oraz 16% mieszkańców w wieku od 26 do 35 lat. Niepokojącym jest fakt, że najmłodsza grupa wskazała dostępność narkotyków w szkole, co budzi obawy związane z dostępnością narkotyków i dopalaczy wśród dzieci i młodzieży. Co czwarta osoba, mająca od 56 do 65 lat uważa, że substancje psychoaktywne dostępne są na dyskotekach.

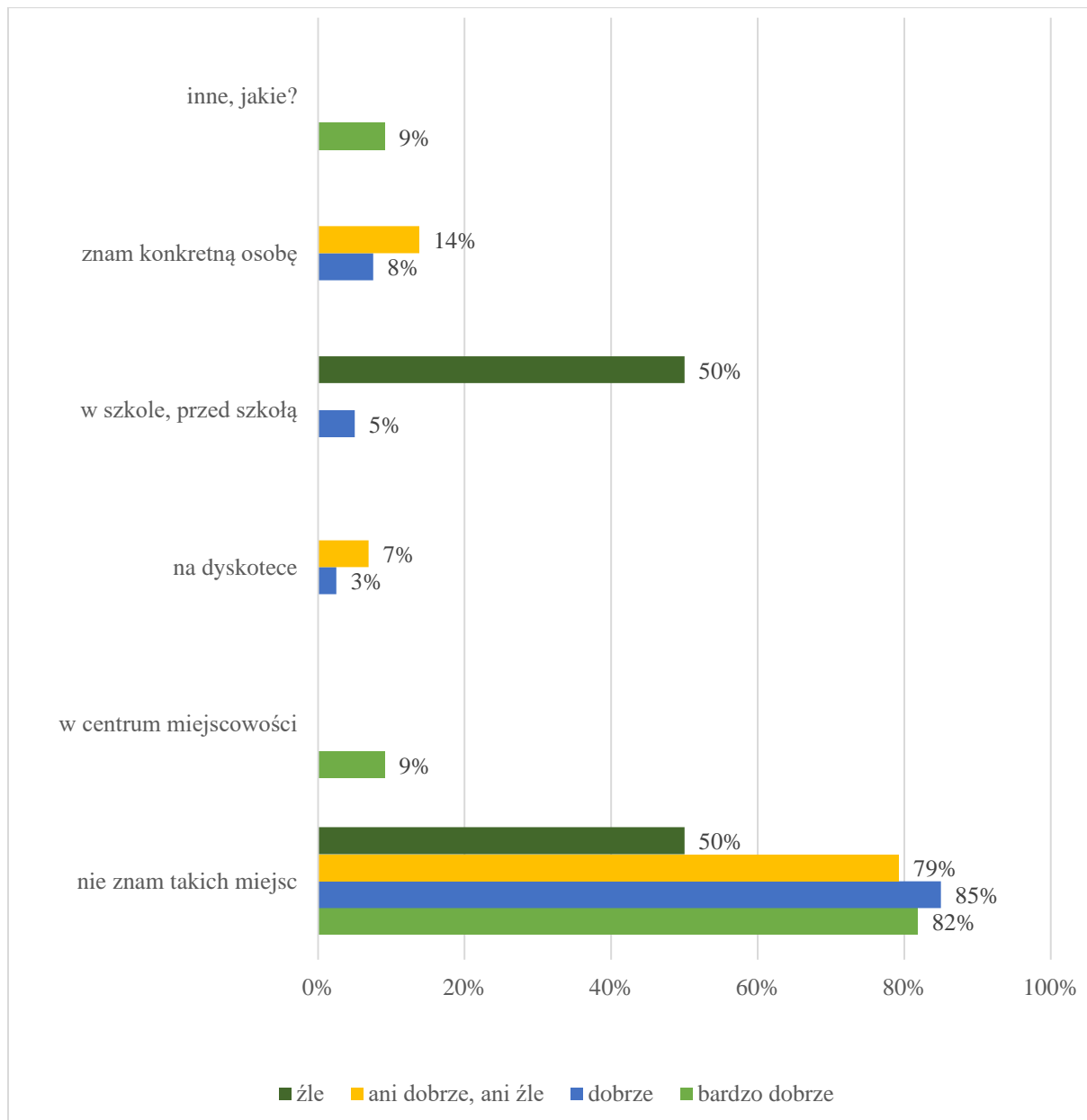
Wykres 71 Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości gdzie można zakupić narkotyki lub dopalacze?/Wiek:

Analizując to samo pytanie pod kątem sytuacji materialnej zauważamy, że grupa mieszkańców określająca swój status jako zły wskazała, aż w 50% odpowiedzi dostępność narkotyków w placówkach oświatowych. Konkretną osobę, która sprzedaje

narkotyki lub dopalacze jest w stanie wskazać 14% osób, które uważają swoją sytuację materialną jako ani dobrą, ani złą, oraz 8% mieszkańców którzy uważają swój status za dobry.

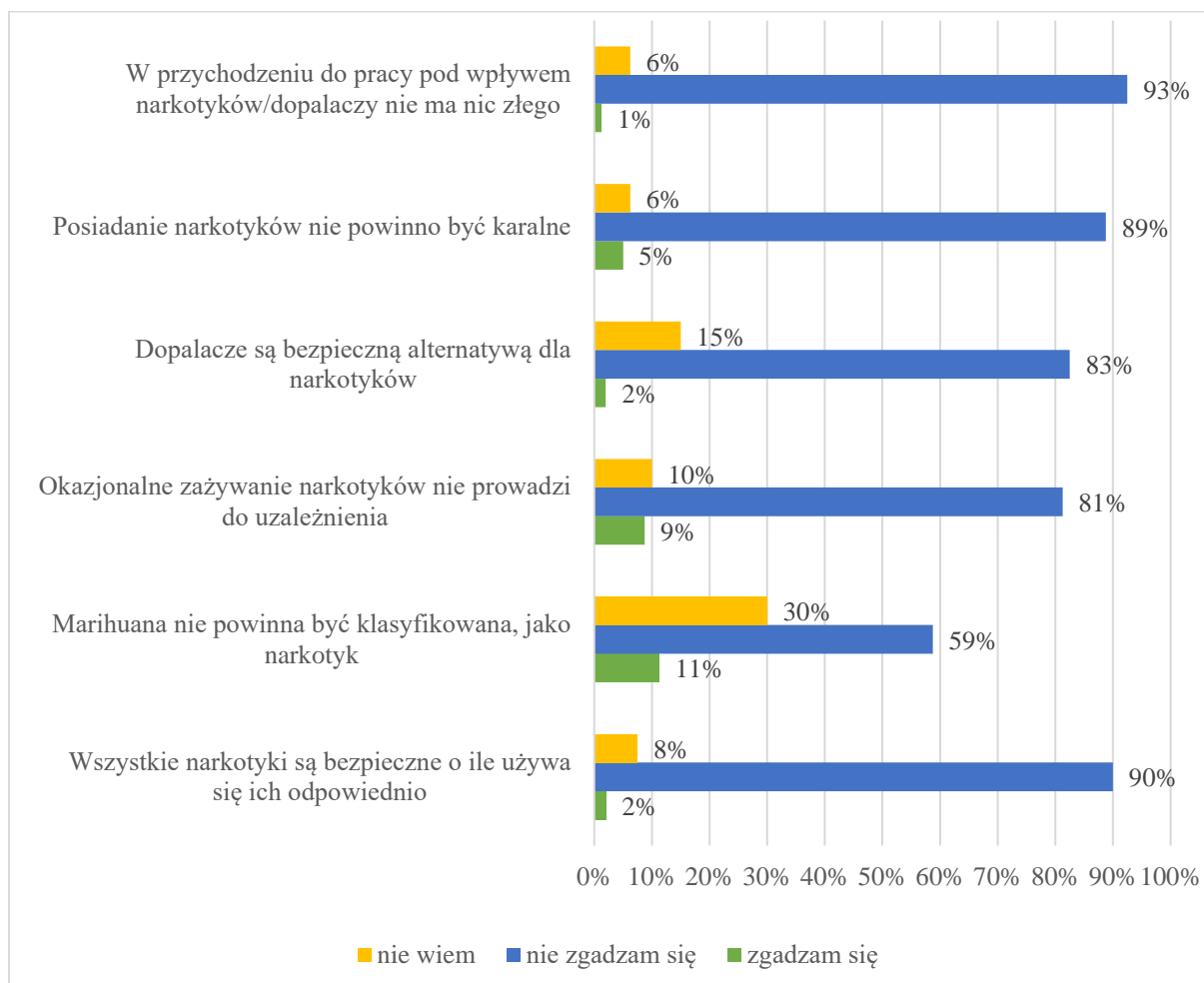
Wykres 72 Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości gdzie można zakupić narkotyki lub dopalacze?/Sytuacja materialna:

Celem sprawdzenia wiedzy ankietowanych na temat konsekwencji sięgania po substancje psychoaktywne, poproszono ich, aby ustosunkowali się do kilku stwierdzeń. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, mieszkańcy w większości posiadają wiedzę o tych substancjach. 93% osób uważa, że nie należy przychodzić do pracy pod wpływem narkotyków. 83% sądzi, że dopalacze nie są bezpieczną alternatywą dla narkotyków, 5% ankietowanych twierdzi, że posiadanie narkotyków nie powinno być karalne.

90% zdaje sobie sprawę, że narkotyki nie są bezpieczne, 81% ankietowanych uważa, że okazjonalne zażywanie narkotyków również prowadzi do uzależnienia, zaś 59% ankietowanych sądzi, że marihuana nie powinna być klasyfikowana jako narkotyk.

Wykres 73 Proszę ocenić czy zgadza się Pan/i z poniższymi stwierdzeniami.

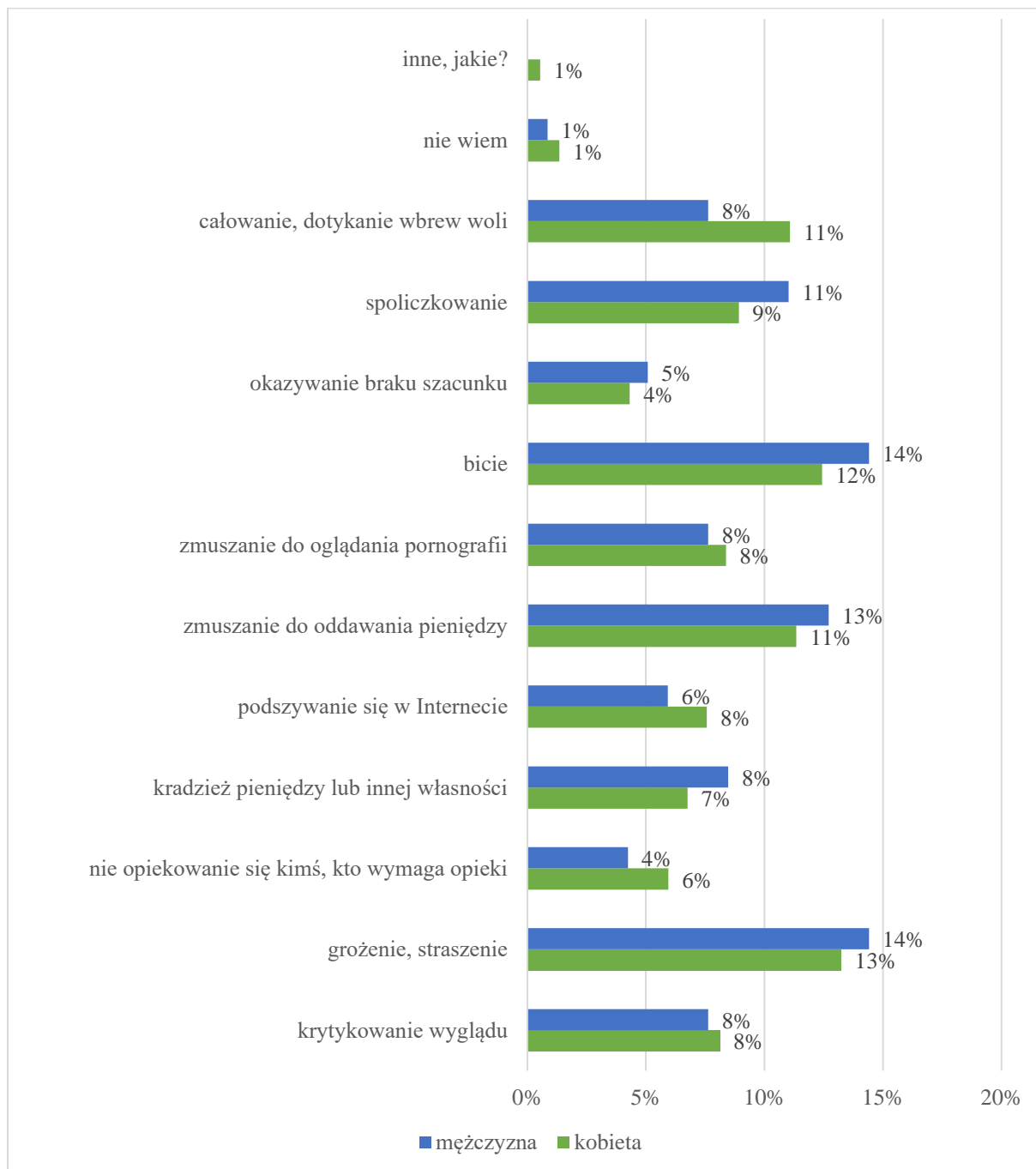
3.5. Problem przemocy z perspektywy dorosłych mieszkańców

Problem przemocy to kolejne zagadnienie poruszane w niniejszej diagnozie. Niniejszy rozdział ma na celu nie tylko oszacowanie liczby rodzin zagrożonych przemocą domową, ale także sprawdzenie czy mieszkańcy wiedzą, czym jest przemoc i jakie zachowania klasyfikuje się jako zachowania przemocowe.

Ankietowani mieli za zadanie wskazać zachowania, które ich zdaniem można uznać za akt przemocy. Najczęstszymi odpowiedziami wśród kobiet były: grożenie, straszenie (13%), bicie (12%), zmuszanie do oddawania pieniędzy (11%) oraz całowanie i dotykanie wbrew woli

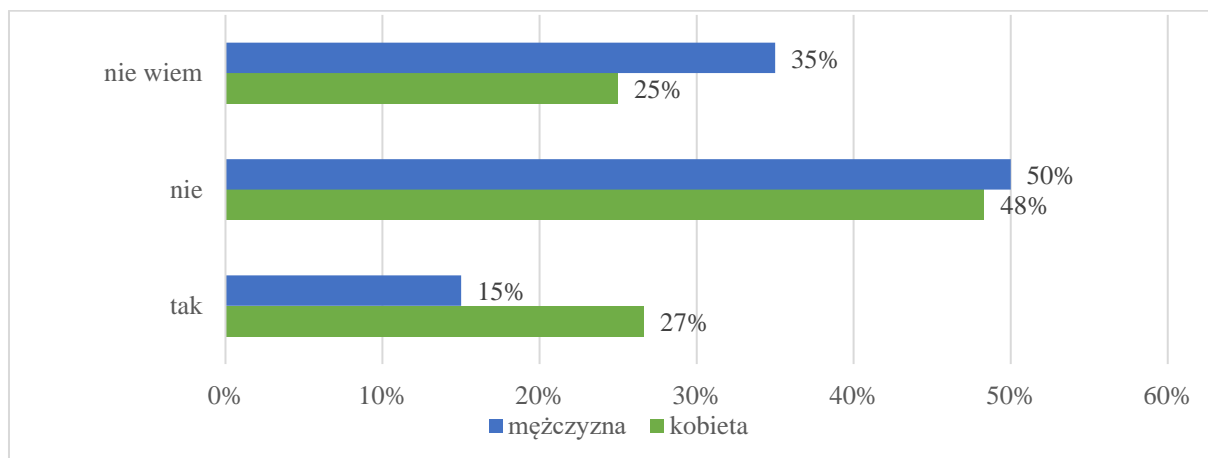
(11%). Natomiast mężczyźni najczęściej wskazywali na: grożenie, straszenie (14%), bicie (14%), zmuszanie do oddawania pieniędzy (13%) oraz spoliczkowanie (11%).

Wykres 74 Które z wymienionych poniżej sytuacji są Pana/i zdaniem aktem przemocy?/Płeć:

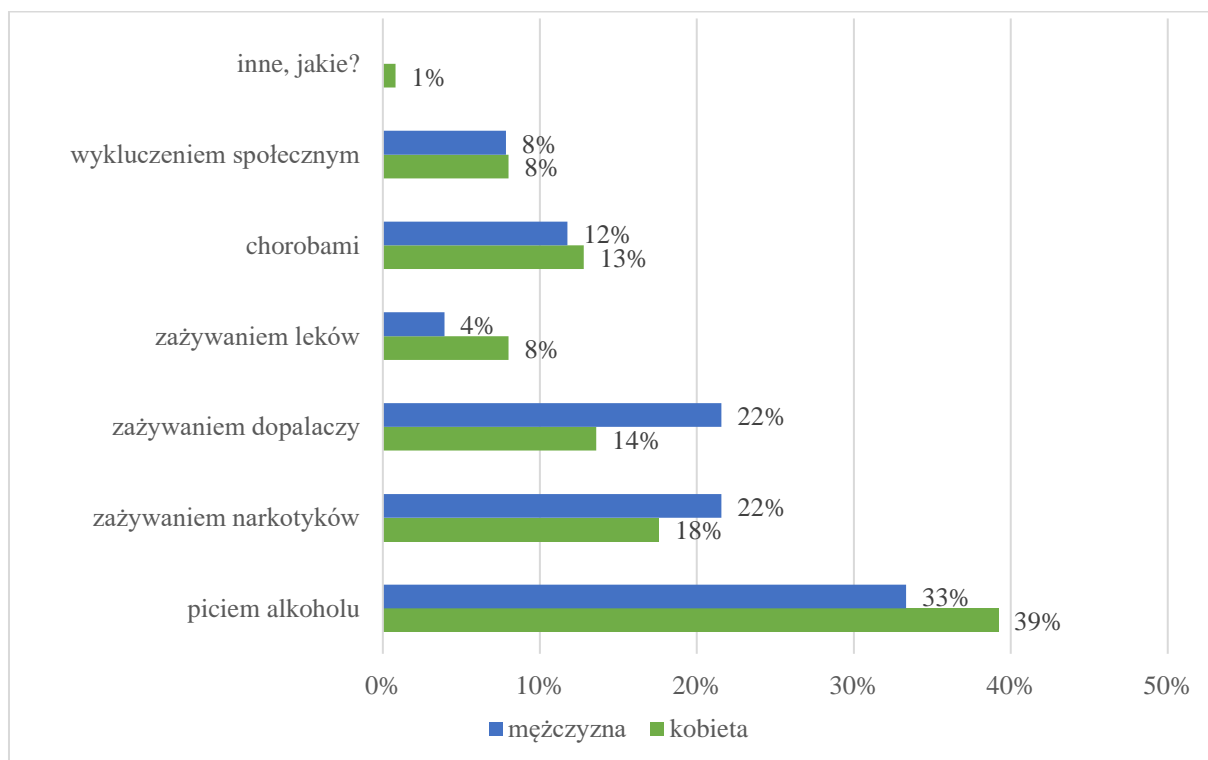
Niepokojący jest fakt, iż 15% ankietowanych mężczyzn oraz 27% ankietowanych kobiet przyznało, że znają osoby, które doznają przemocy w domu. 25% badanych kobiet i 35% badanych mężczyzn nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie. Dane te również pokazują, iż zjawisko przemocy domowej jest obecne na terenie gminy.

Wykres 75 Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu?/Płeć:

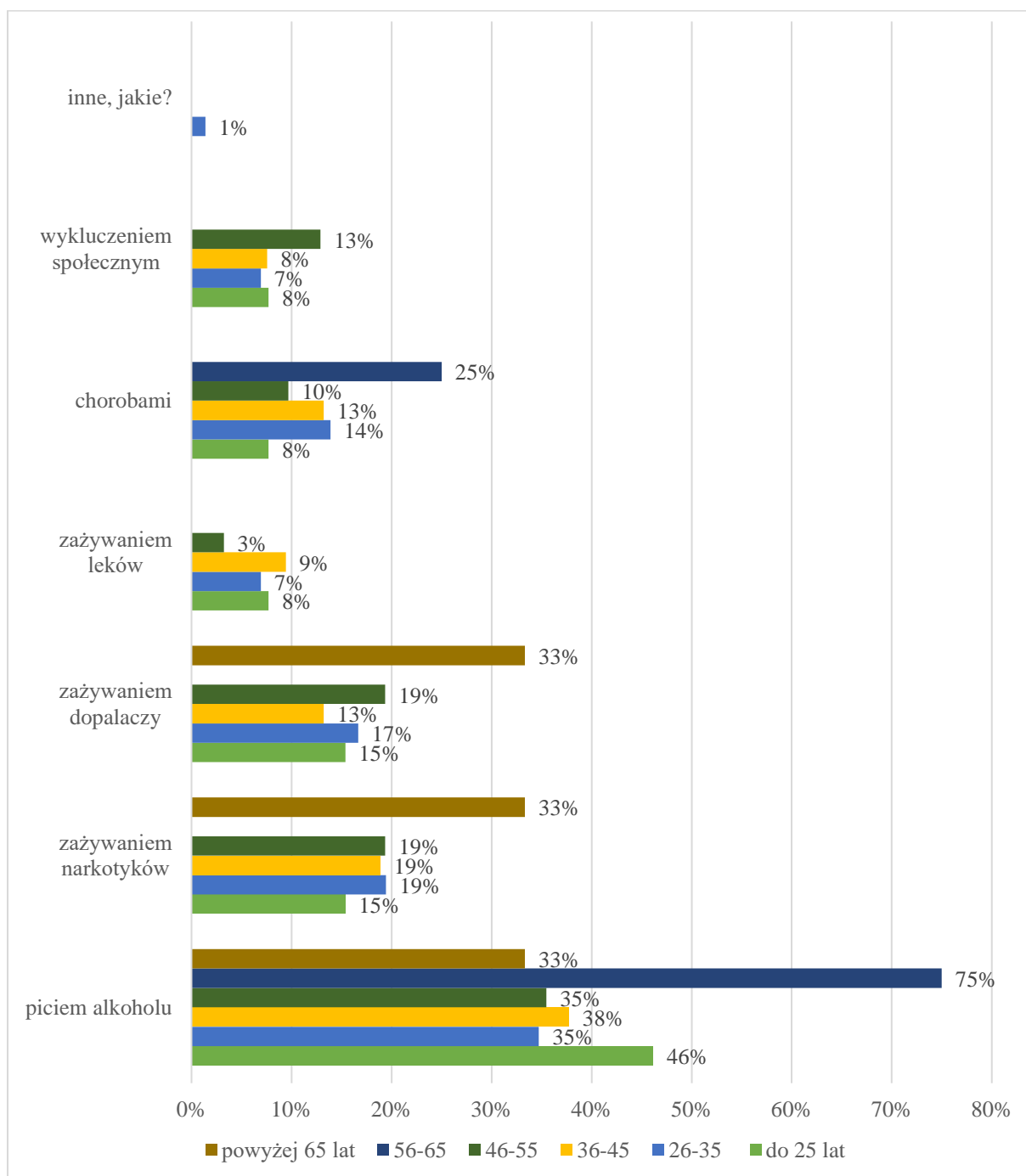
Zdaniem mieszkańców, bezpośrednią przyczyną występowania zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Rząśnik jest picie alkoholu. Takiej odpowiedzi udzieliło 39% kobiet oraz 33% mężczyzn. Kolejną najczęściej wskazywaną odpowiedzią było zażywanie narkotyków, za którym opowiedziało się 22% mężczyzn oraz 18% kobiet. Bardzo podobny wynik uzyskały również dopalacze, które podobnie jak narkotyki uważane są za środki psychoaktywne.

Wykres 76 Czy Pana/i zdaniem problem przemocy domowej związany jest z:/Płeć:

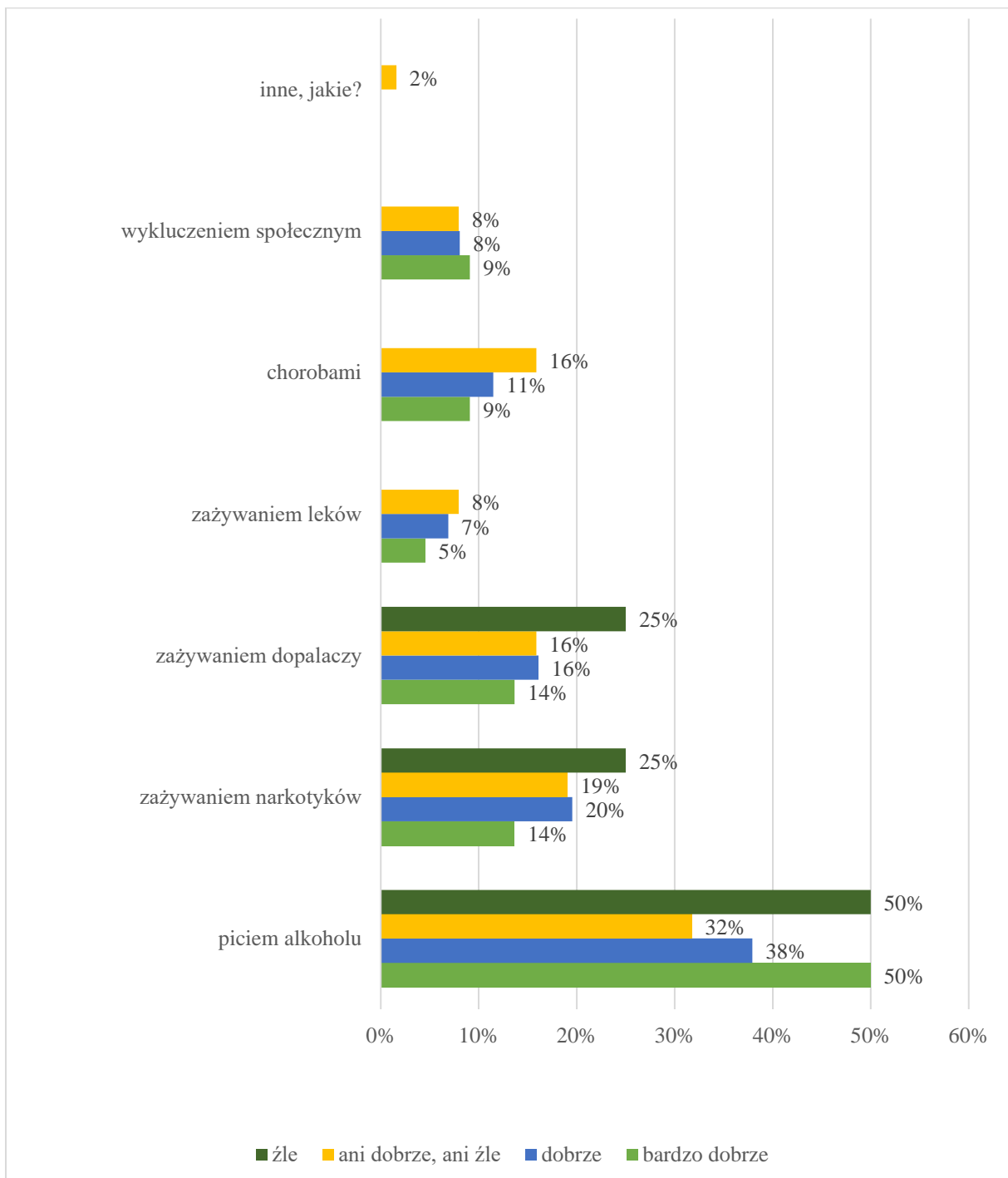
Respondenci, niezależnie od grupy wiekowej w większości przypadków wskazywali, iż głównym powodem powstawania przemocy domowej jest alkohol. Aż 75% respondentów znajdujących się w grupie wiekowej od 56 do 65 lat udzieliło takiej odpowiedzi. W przypadku pozostałych badanych grup wiekowych, odpowiedź ta była na tyle popularna, że procenty wskazań respondentów nie były mniejsze niż 33%, co za tym idzie co trzeci ankietowany z każdej grupy wiekowej wskazał tę odpowiedź. Osoby należące do najstarszej grupy wiekowej wskazywały również narkotyki i dopalacze (równo po 33%)

Wykres 77 Czy Pana/i zdaniem problem przemocy domowej związany jest z: /Wiek:

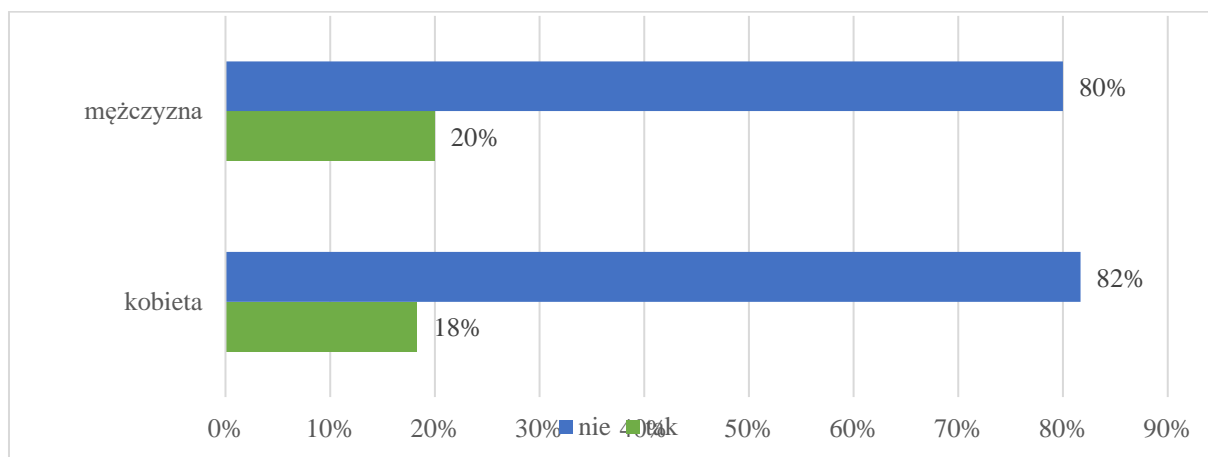
Analogicznie do poprzednich odpowiedzi, także i przypadku korelacji postawionego pytania w kontekście sytuacji materialnej widzimy, że największa ilość osób wskazała na alkohol. Mieszkańcy, którzy określają swoją sytuację jako bardzo dobrą w 50% przypadków wskazali właśnie napoje alkoholowe, tak samo jak osoby których sytuacja jest zła. Respondenci deklarujący najgorszą sytuację materialną wskazywali również narkotyki i dopalacze (równo po 25%)

Wykres 78 Czy Pana/i zdaniem problem przemycy domowej związany jest z:/Sytuacja materialna:

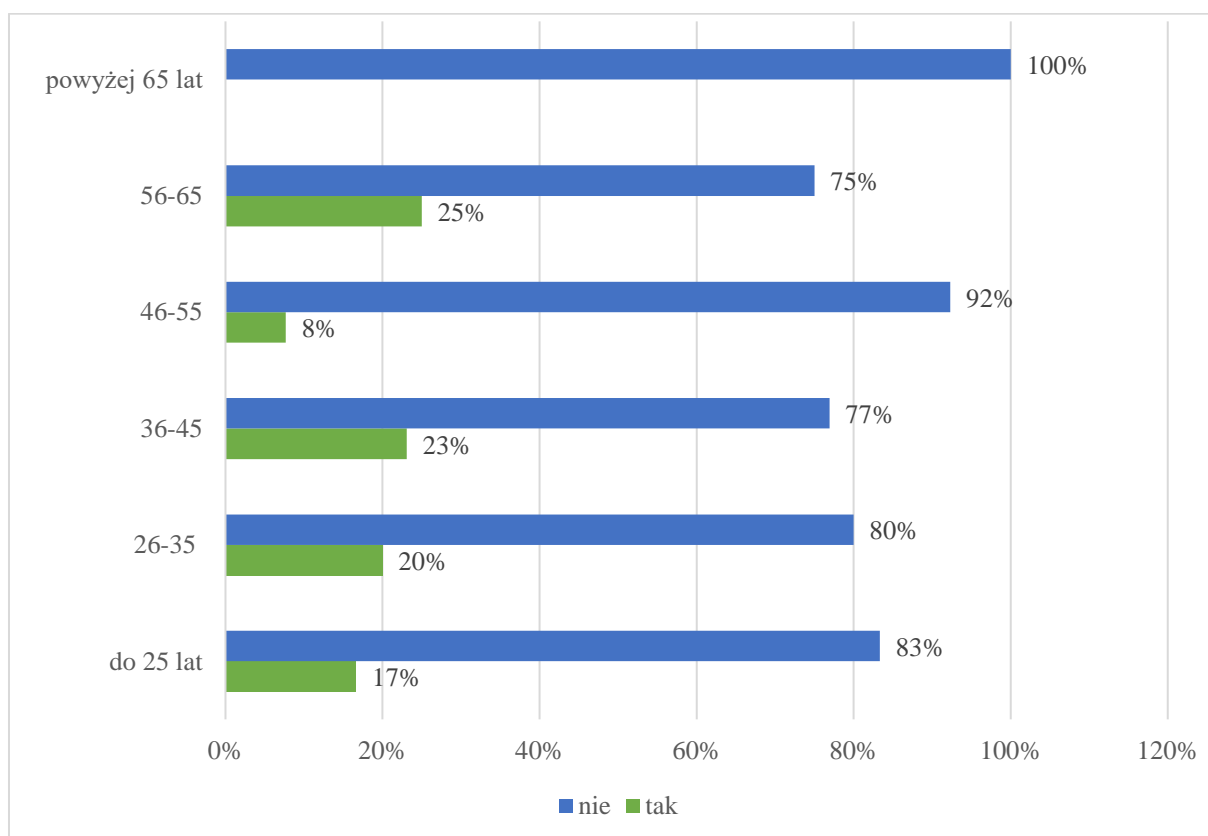
Respondentów zapytano, czy sami byli kiedykolwiek osobami doświadczającymi przemocy. Okazuje się, że 20% mężczyzn oraz 18% kobiet zadeklarowało, że zdarzyło im się doświadczyć przemocy.

Wykres 79 Czy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy?/Płeć:

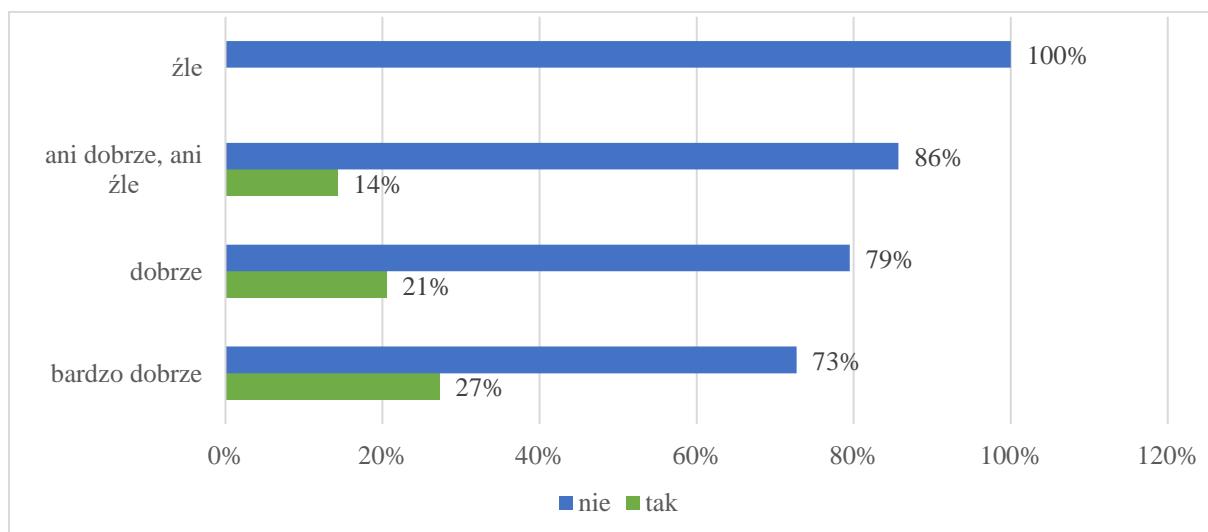
Korelując postawione powyżej pytanie pod kątem wieku, aż 100% osób powyżej 65 roku życia nigdy nie doświadczyło przemocy. Mieszkańcy, którzy doświadczyli przemocy klasyfikowali się w grupach: 56-65 lat (25%), 36-45 lat (23%), 26-35 lat (20%), do 25 lat (17%) oraz 46-55 lat (8%).

Wykres 80 Czy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy?/Wiek:

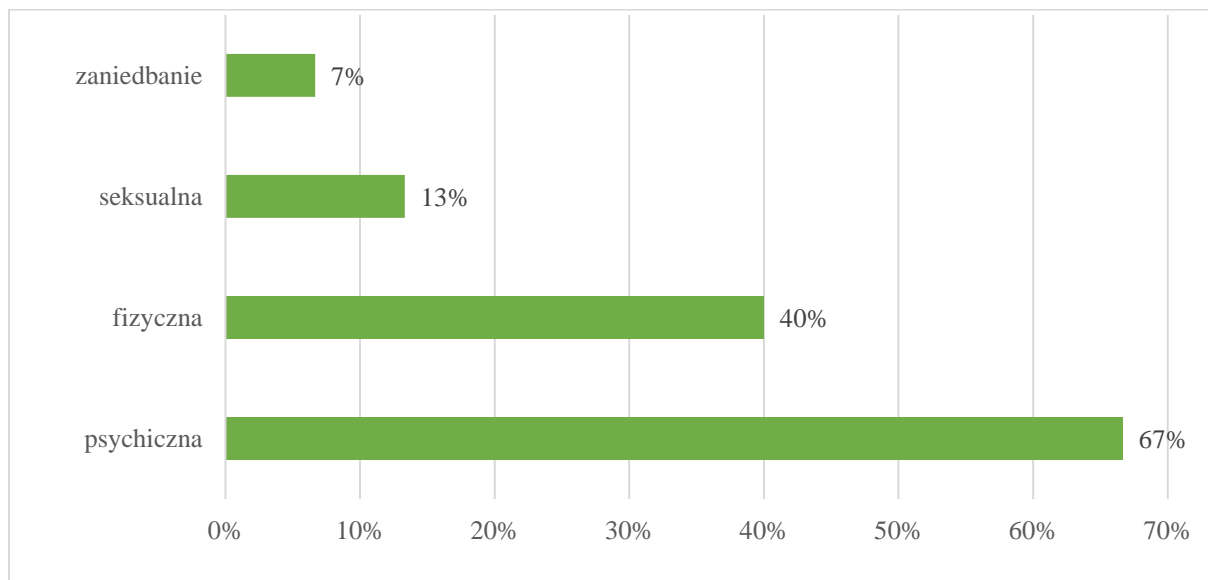
Analizując postawione pytanie pod kątem sytuacji materialnej widzimy, że osoby deklarujące lepsze warunki materialne, częściej stawały się osobami doświadczającymi przemocy. Respondenci, którzy uważają swój status finansowy jako bardzo dobry, deklarowali bycie osobą doświadczającą przemocy, aż w 27%, natomiast osoby, którym powodzi się źle nie doświadczyli jej w ogóle.

Wykres 81 Czy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy?/Sytuacja materialna:

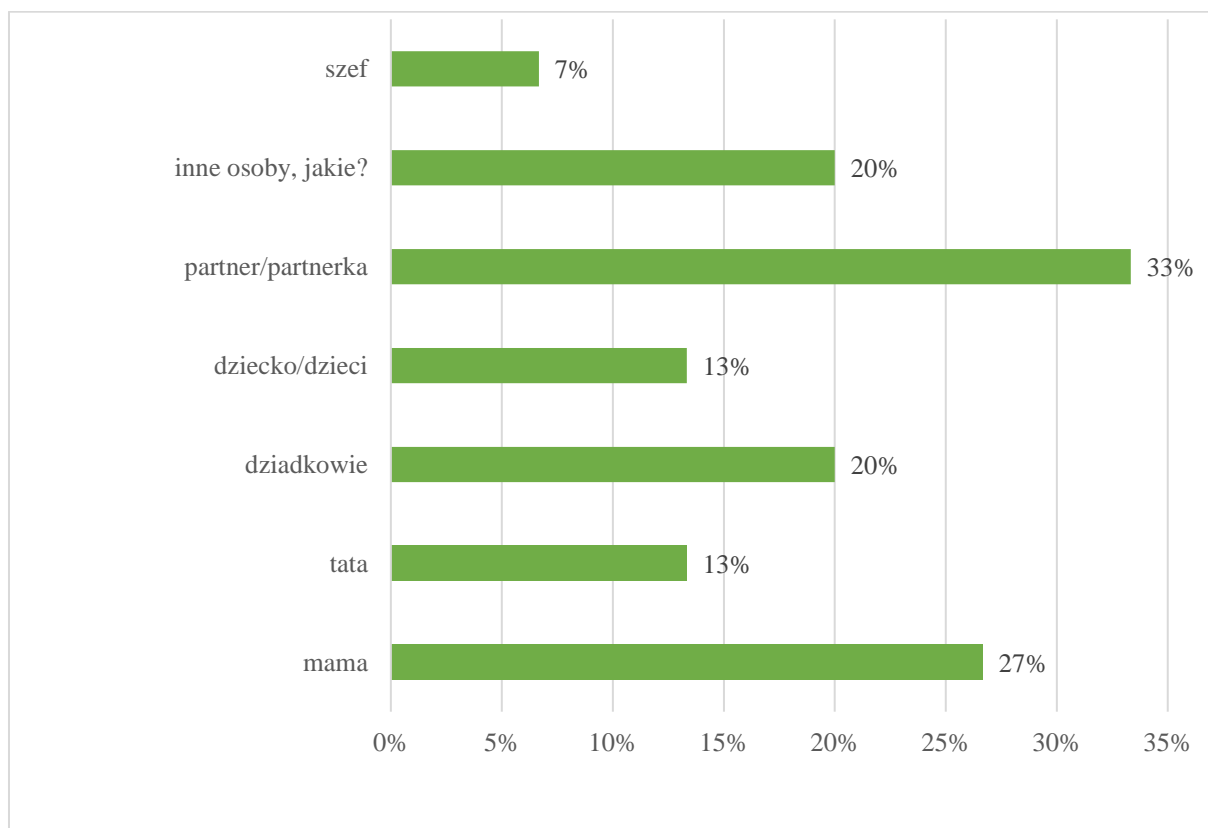
Respondentów, którzy zadeklarowali bycie osobami doświadczającymi przemocy zapytano, jaki rodzaj przemocy został zastosowany przeciwko nim. W 67% przypadków mieszkańcy deklaruwali przemoc psychiczną, natomiast w 40% fizyczną. Niepokój wzbudza fakt, iż 13% badanych wskazało przemoc seksualną.

Wykres 82 Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznała?

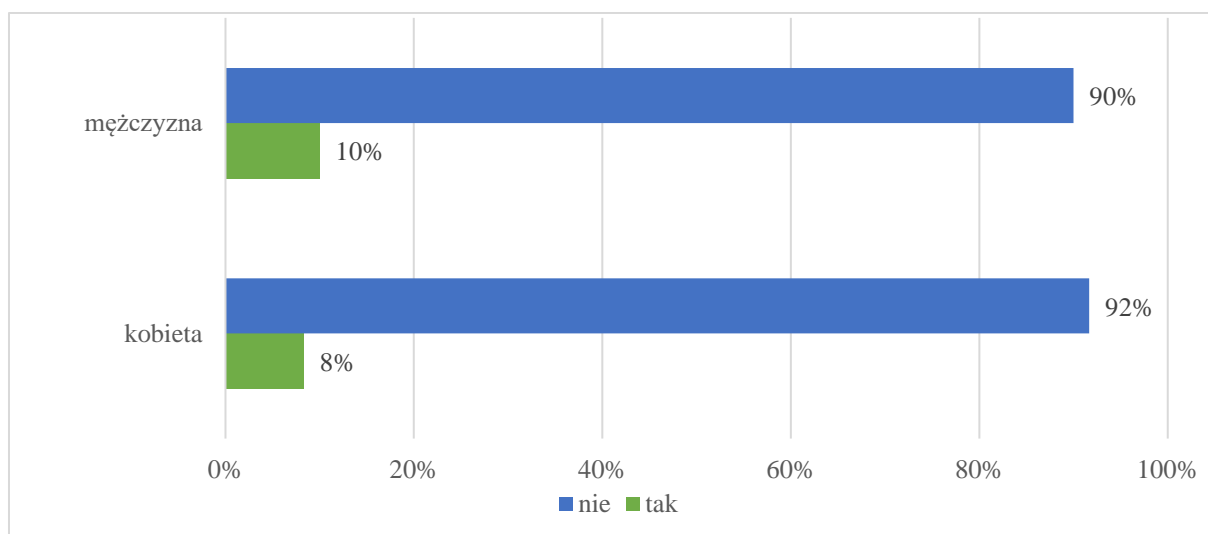
Jako osoby, które były agresorami, ankietowani wskazywali najczęściej partnera/partnerkę (33%) oraz mamę (27%). Kolejnymi osobami stosującymi przemoc byli: dziadkowie (20%), tata (13%) oraz dzieci (13%).

Wykres 83 Kto stosował wobec Pana/i przemoc?

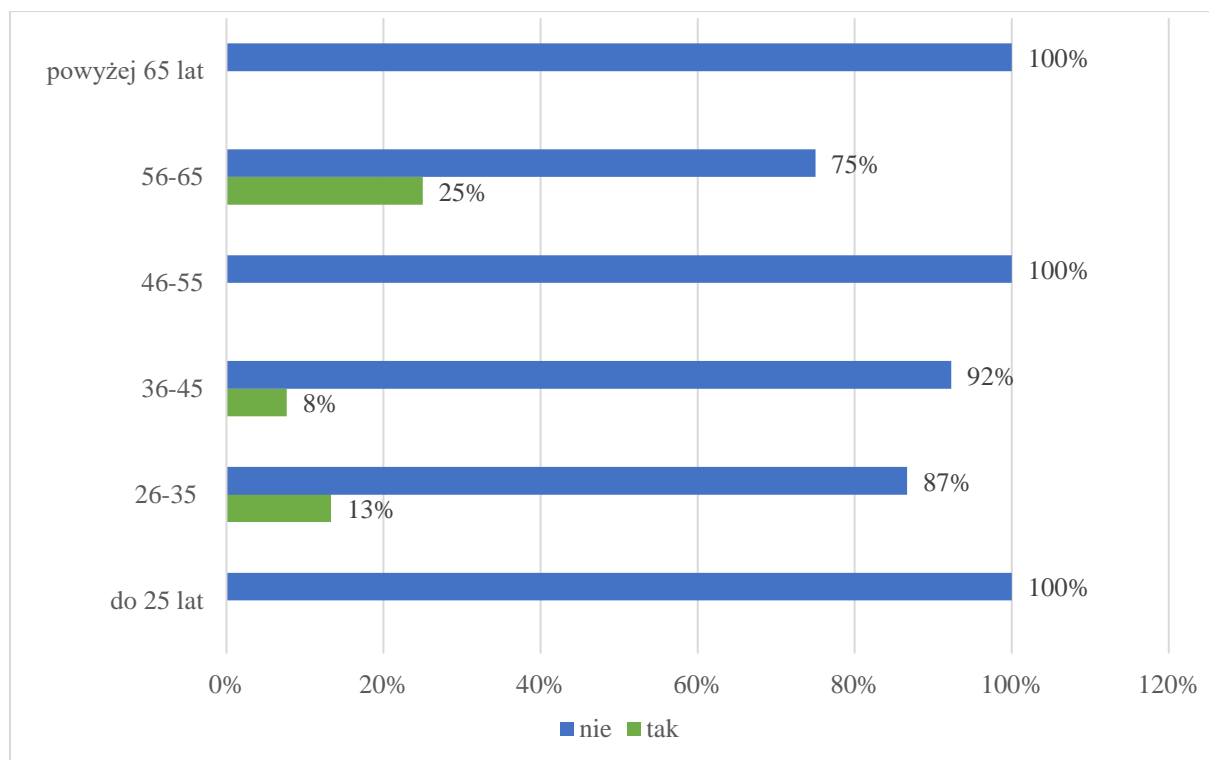
Ankietowani zapytani, czy stosowali kiedykolwiek przemoc wobec drugiej osoby w większości odpowiedzieli negująco. Jedynie 10% mężczyzn oraz 8% kobiet przyznało się do stosowania przemocy wobec innych osób.

Wykres 84 Czy kiedykolwiek doszło do sytuacji gdzie zastosował/a Pan/i zachowania przemocowe wobec drugiej osoby?/Płeć:

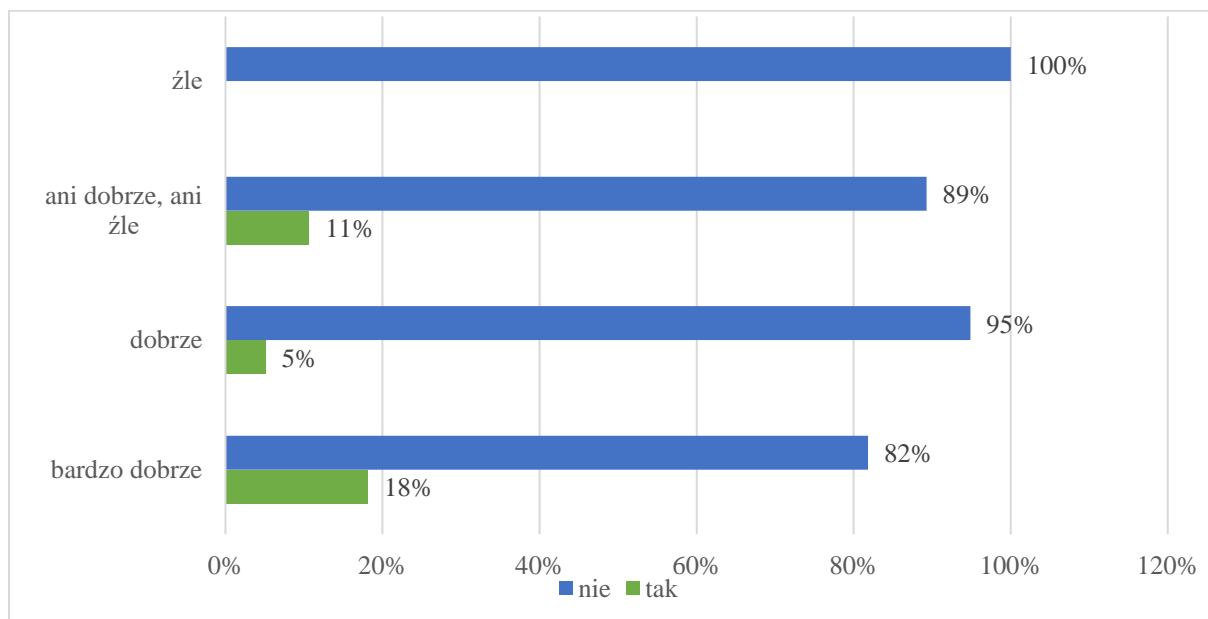
Korelując to samo pytanie ze względu na wiek respondentów można zauważyć, że osoby w wieku do 25 lat oraz powyżej 65 roku życia nigdy nie stosowały przemocy wobec osób trzecich. Respondenci, którzy postawili się w roli agresorów znajdują się w grupie wiekowej 56-65 lat (25%), od 26 do 35 roku życia (13%) oraz w grupie wiekowej 36-45 lat (8%).

Wykres 85 Czy kiedykolwiek doszło do sytuacji gdzie zastosował/a Pan/i zachowania przemocowe wobec drugiej osoby?/Wiek:

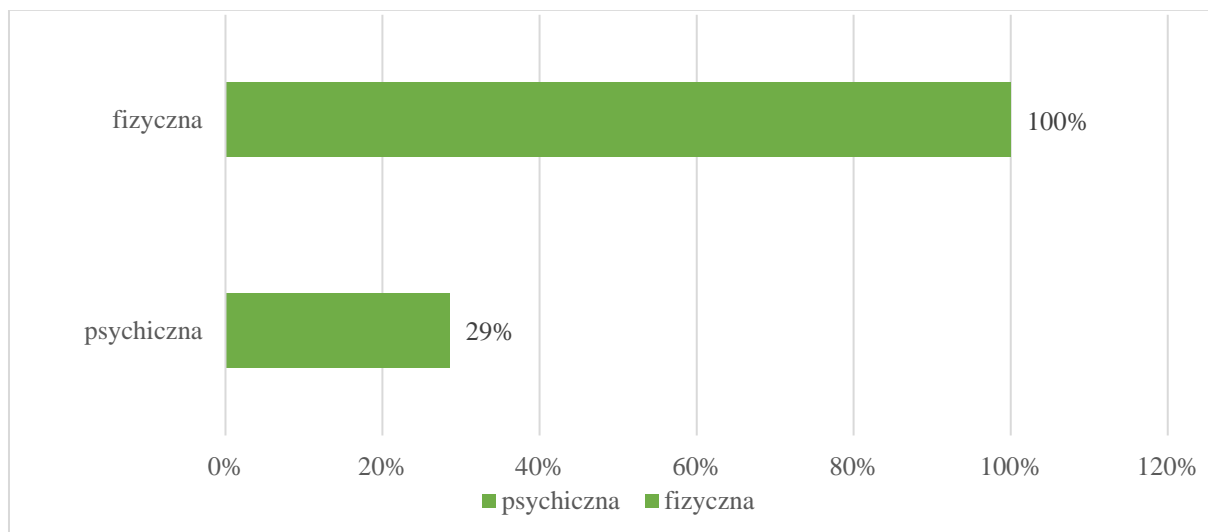
Największy odsetek osób stosujących przemoc możemy zobaczyć w przypadku osób, które wskazały na bardzo dobrą sytuację materialną. Dla porównania, respondenci, którym powodzi się najgorzej w 100% przypadków deklarują, że nie doszło nigdy do sytuacji w której zastosowaliby zachowania przemocowe wobec drugiej osoby.

Wykres 86 Czy kiedykolwiek doszło do sytuacji gdzie zastosował/a Pan/i zachowania przemocowe wobec drugiej osoby?/Sytuacja materialna:

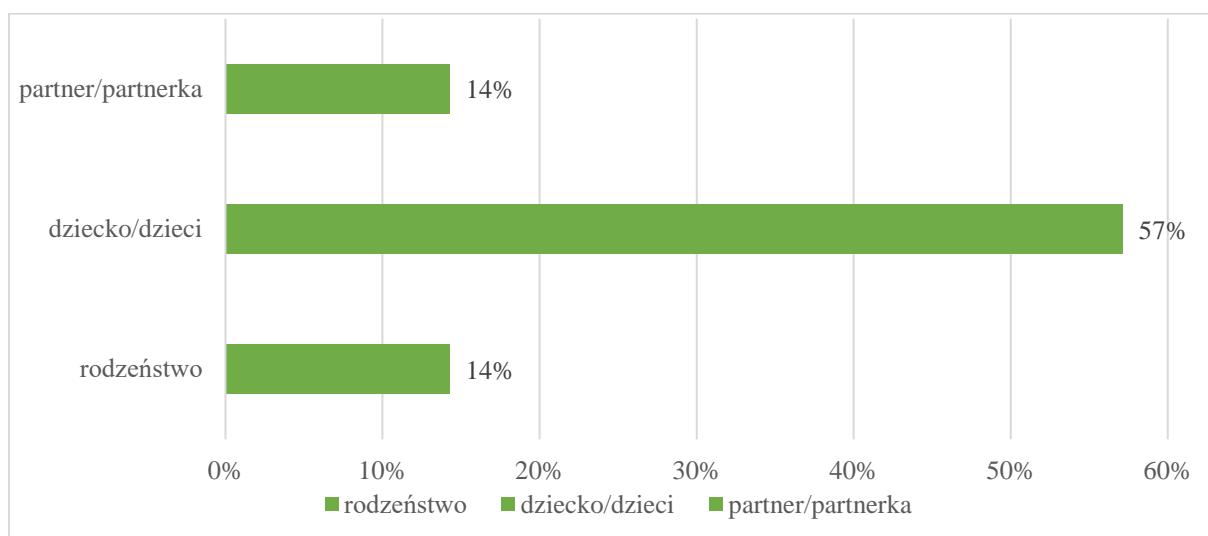
Respondenci, którzy deklarowali stosowanie przemocy w większości odpowiedzi, że zdarzyło im się stosować przemoc fizyczną (100%). Przemoc psychiczną stosowało dodatkowo aż 29% mieszkańców gminy Rząśnik.

Wykres 87 Jakiego rodzaju zastosował Pan/i przemoc?

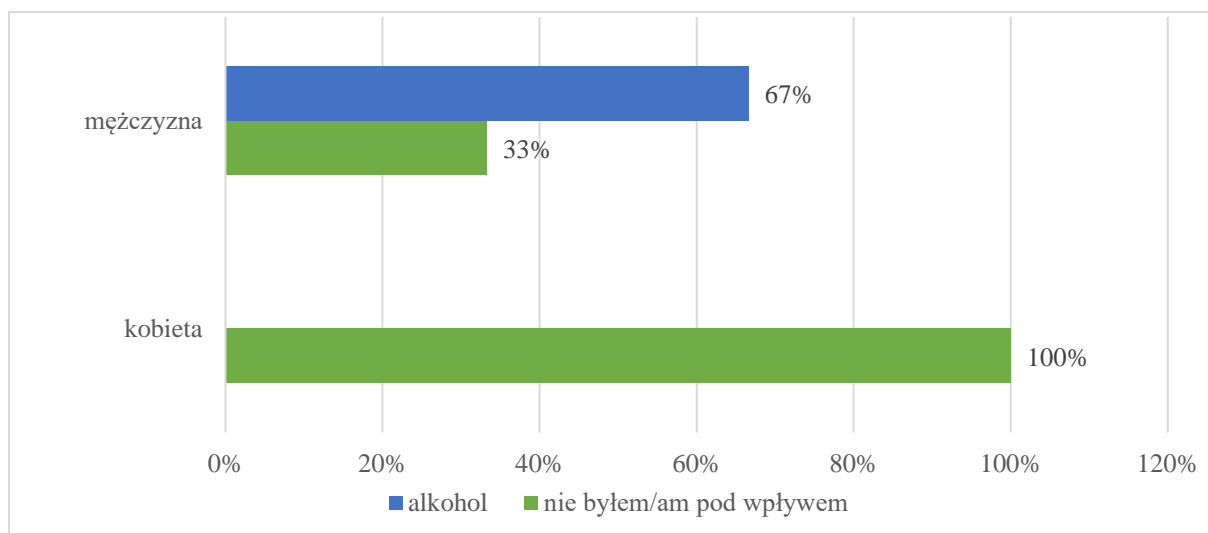
Najczęstszymi osobami doświadczającymi przemocy ze strony ankietowanych były dzieci. To właśnie na nie wskazało, aż 57% ankietowanych osób. Równy po 14% badanych mieszkańców gminy Rząśnik przyznało się do agresywnych zachowań w stosunku do partnera/partnerki lub rodzeństwa.

Wykres 88 W stosunku do kogo zastosowałeś zachowanie przemocowe?

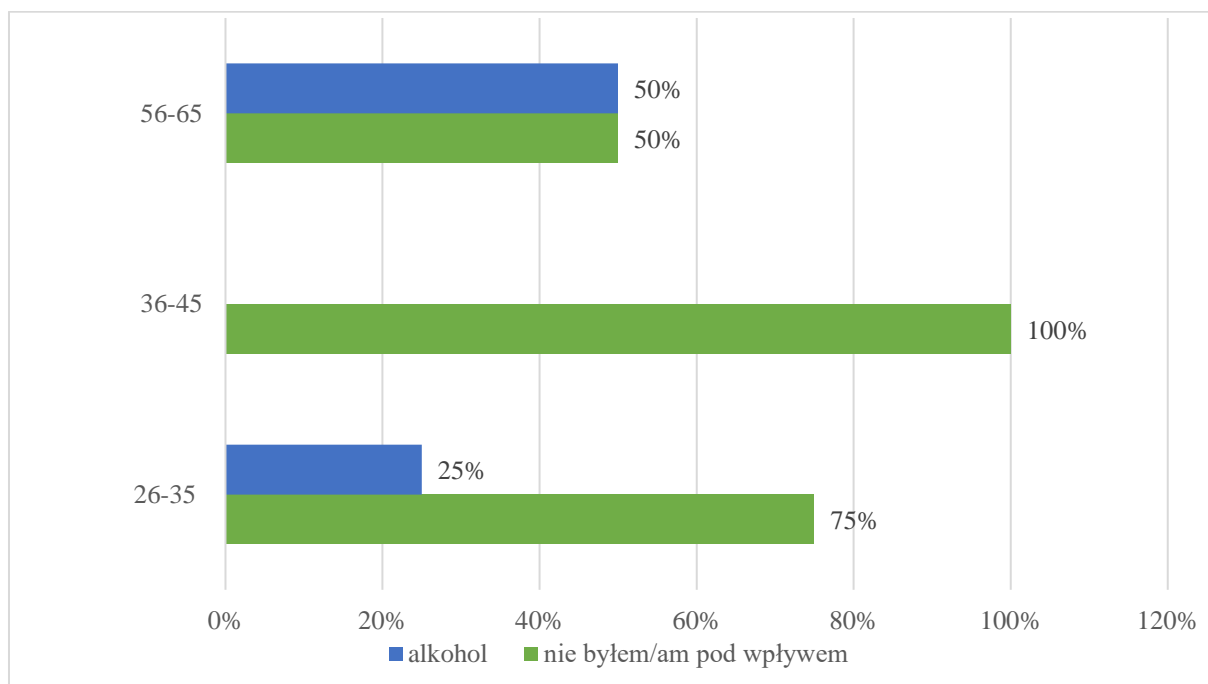
Kobiety, które zadeklarowały, że kiedykolwiek stosowały przemoc w 100% odpowiedziały, że nie były pod wpływem żadnych substancji. Zapytani mężczyźni w 33% nie byli pod wpływem żadnych substancji, z kolei pozostała część badanych mężczyzn była pod wpływem alkoholu.

Wykres 89 Stosując przemoc był/a Pan/i pod wpływem wymienionych środków psychoaktywnych?/Płeć:

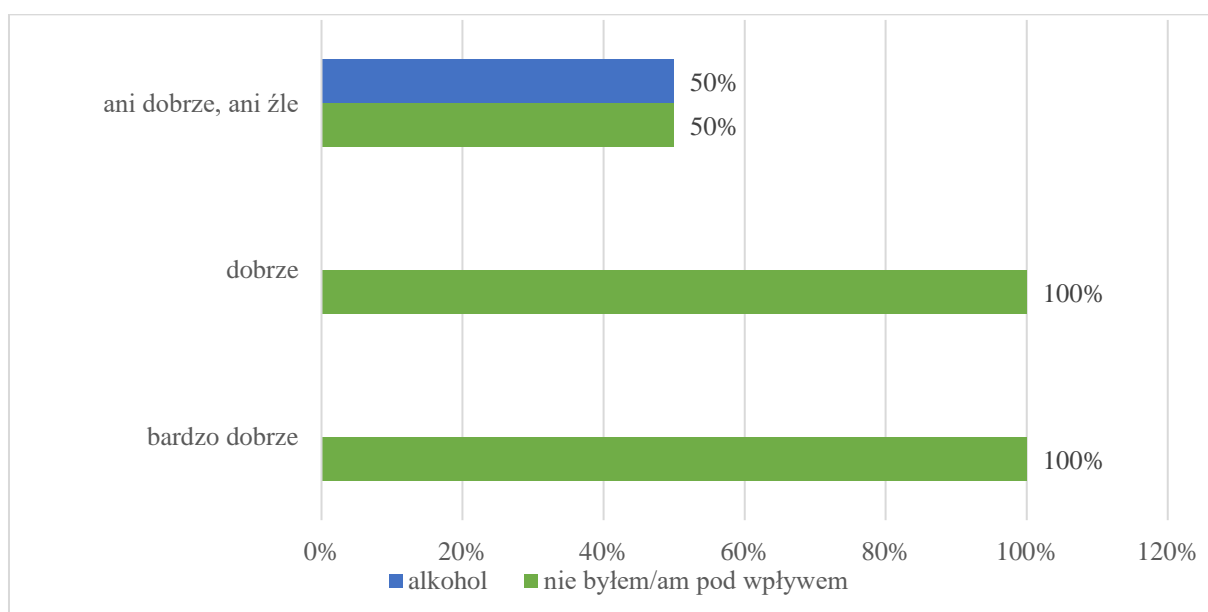
Patrząc na to samo pytanie pod kątem wieku można zauważyć, iż osoby w przedziale wiekowym 36-45 lat stosując przemoc nigdy nie były pod wpływem substancji psychoaktywnych. Respondenci w wieku 56-65 lat odpowiedzieli, iż w 50% przypadkach stosowania przemocy byli pod wpływem alkoholu. Osoby w przedziale 26-35 lat stosując przemoc w 25% przypadków byli pod wpływem substancji psychoaktywnych.

Wykres 90 Stosując przemoc był/a Pan/i pod wpływem wymienionych środków psychoaktywnych?/Wiek:

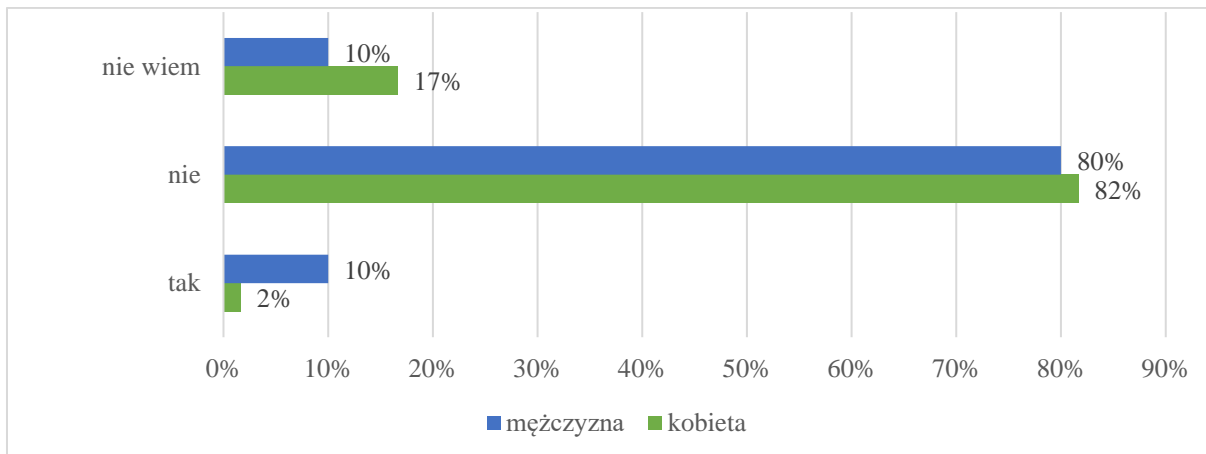
Odnośjąc się do postawionego pytania pod kątem sytuacji materialnej respondentów zauważamy, że osoby o dobrej oraz bardzo dobrej sytuacji materialnej stosowały przemoc nie będąc pod wpływem żadnych substancji. Natomiast badani, którzy zadeklarowali swoją sytuację jako ani dobrą, ani złą przyznali się w połowie przypadków do agresji pod wpływem alkoholu.

Wykres 91 Stosując przemoc był/a Pan/i pod wpływem wymienionych środków psychoaktywnych?/Sytuacja materialna:

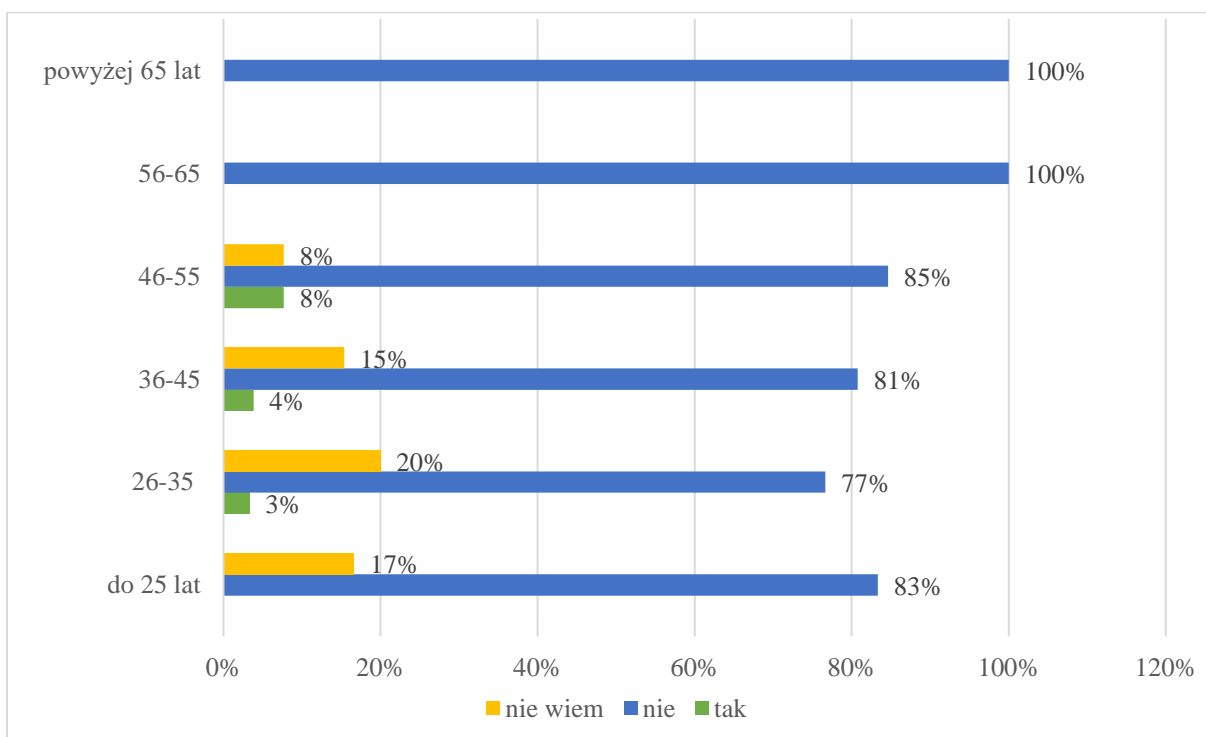
Co ciekawe, jeżeli chodzi o stosowanie przemocy to, aż 80% ankietowanych mężczyzn i 82% ankietowanych kobiet uważa, że nie istnieją okoliczności, które mogłyby usprawiedliwić tego typu zachowania. 10% mężczyzn oraz 17% kobiet nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 92 Czy Pana/i zdaniem istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy?/Płeć:

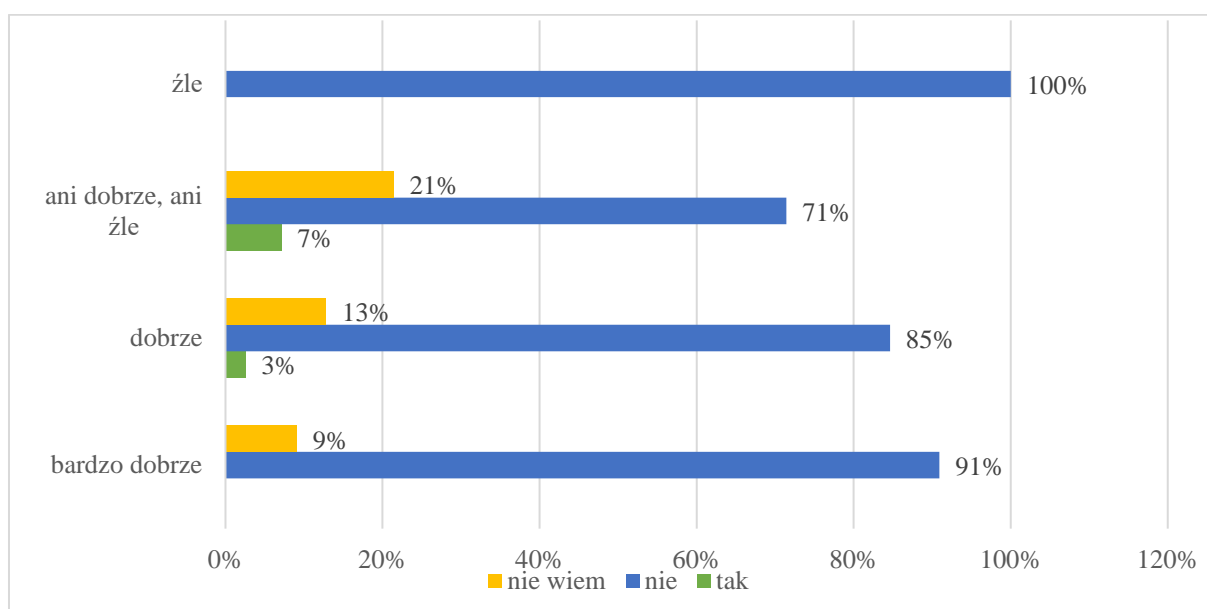
Patrząc na to samo pytanie w korelacji wiekowej możemy zauważyć, iż 100% ankietowanych powyżej 65 roku życia uważa, że nie istnieją żadne okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy. Odmiennego zdania są respondenci z następujących grup wiekowych: 46-55 lat (8%), 36-45 lat (4%) oraz 26-35 lat (3%).

Wykres 93 Czy Pana/i zdaniem istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy?/Wiek:

Respondenci w większości przypadków, niezależnie od sytuacji materialnej uważają, że nie ma okoliczności łagodzących tłumaczących zachowania przemocowe. Istnieje jednak pewna część osób, która nie potrafiła jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie. Należą do niej respondenci, którzy określili swój status jako bardzo dobry (9%), dobry (13%) oraz ani dobry, ani zły (21%). Wśród ogółu ankietowanych znalazły się osoby, które dostrzegają pewne sytuacje mogące tłumaczyć użycie przemocy. Do takich osób zalicza się 3% mieszkańców w dobrej sytuacji materialnej oraz 7% badanych, których sytuacja nie jest ani dobra, ani zła.

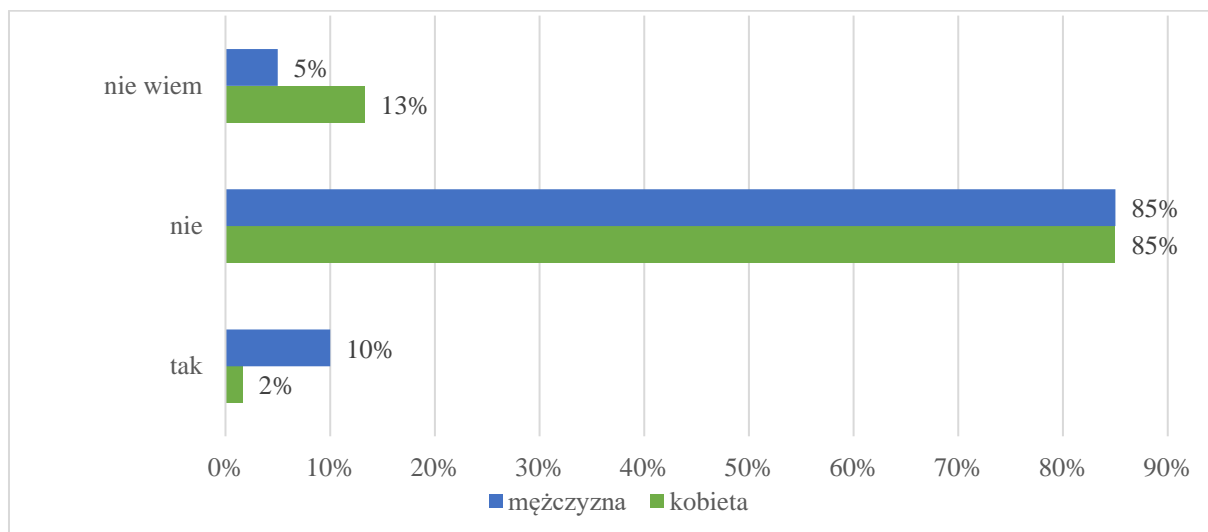
Wykres 94 Czy Pana/i zdaniem istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy?/Sytuacja materialna:

Stosowanie kar fizycznych typu „klaps” w stosunku do dzieci nie jest dobrą metodą wychowawczą – taką opinię wyraziło równo po 85% badanych mężczyzn i kobiet. Z tą opinią nie zgodziło się 10% mężczyzn i 2% kobiet. 13% kobiet oraz 5% mężczyzn nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie. Dane te pokazują, iż niektórzy mieszkańcy nie do końca są świadomi, iż klaps to także akt przemocy.

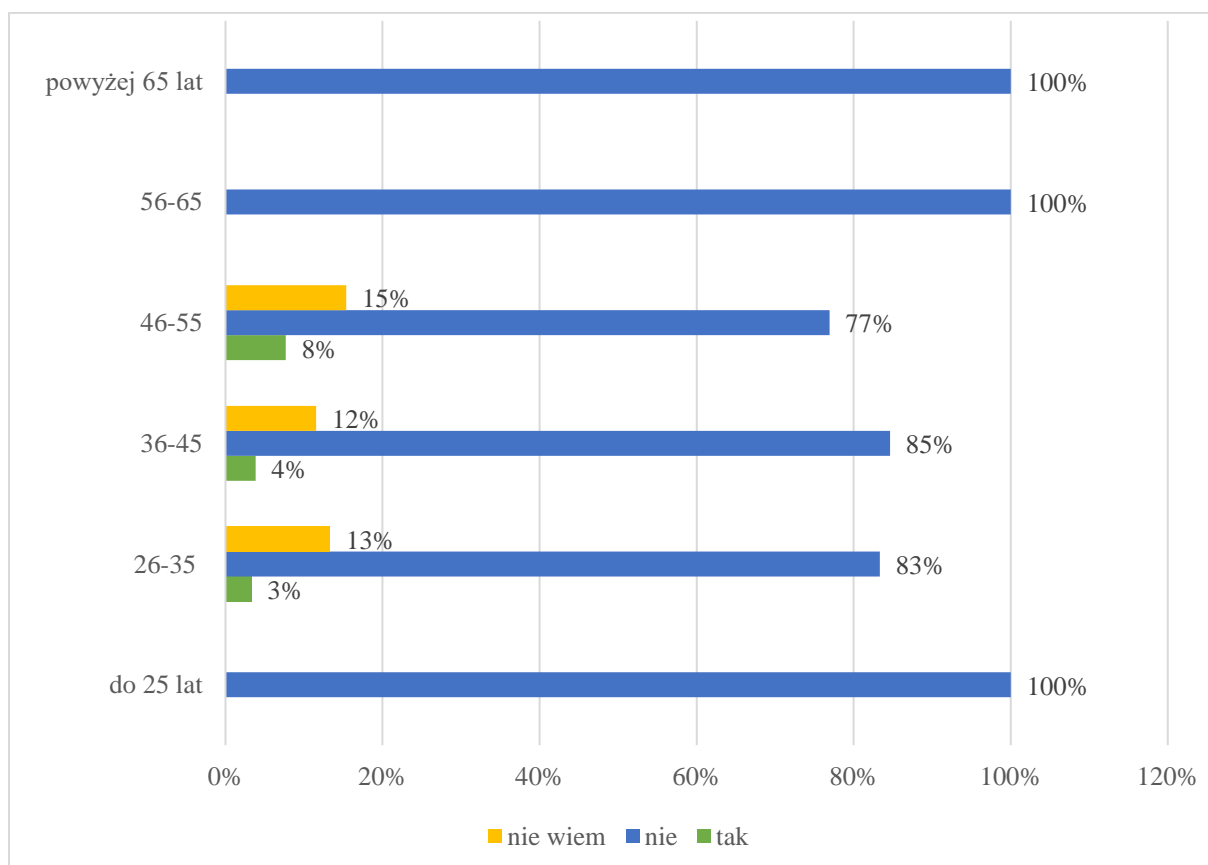
Stosując kary cielesne, rodzice często nie zdają sobie sprawy z tego, że stosują przemoc fizyczną. Warto pamiętać, iż bicie nie jest metodą wychowawczą, jest jedynie wyładowaniem emocji rodzica.

Wykres 95 Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą?/Płeć:

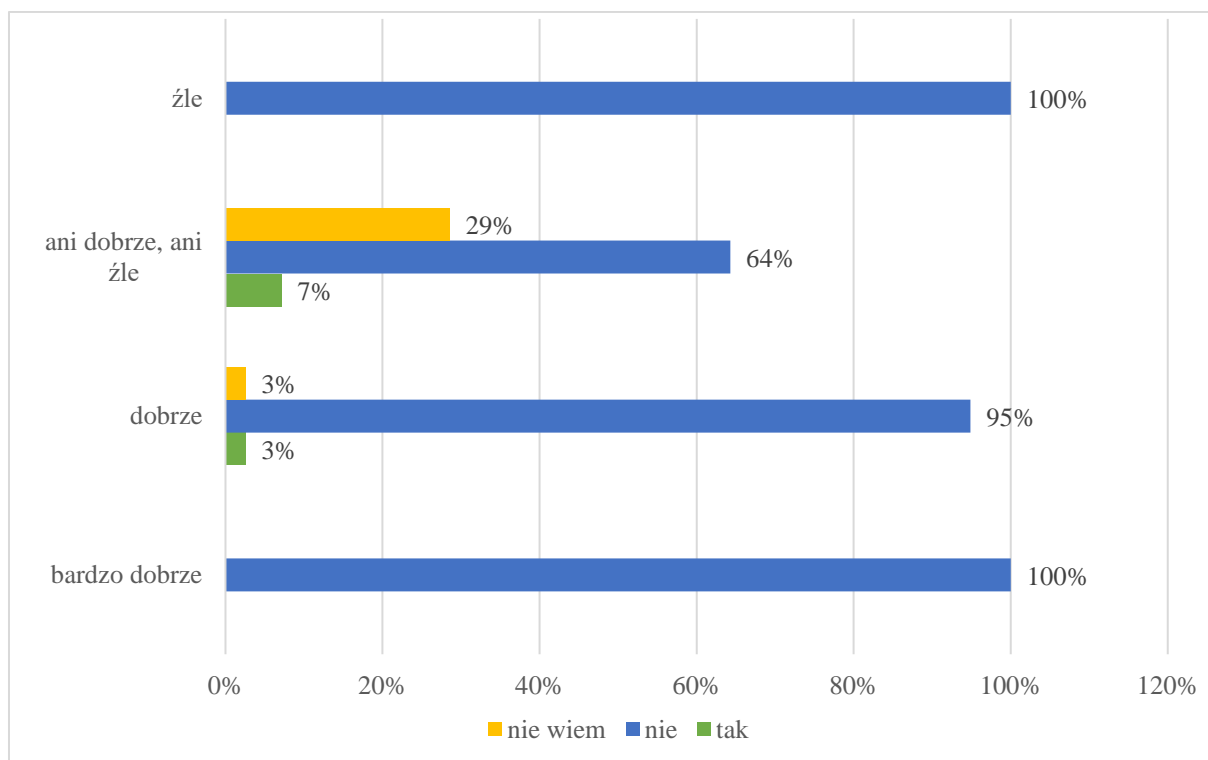
Patrząc na odpowiedzi respondentów w podziale na grupy wiekowe możemy zauważyć, iż tylko niewielki odsetek osób w wieku 26-35 lat (3%), 36-45 lat (4%) oraz 46-55 lat (8%) twierdzi, że stosowanie kar fizycznych jest dobrą metodą wychowawczą.

Wykres 96 Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą?/Wiek:

Osoby, które zadeklarowały złą oraz bardzo dobrą sytuację materialną zgodnie uważają, że kary cielesne wobec dzieci nie są prawidłową metodą wychowawczą. Inne zdanie ma 3% ankietowanych, których status jest dobry oraz 7% mieszkańców, których sytuacja materialna nie jest ani dobra, ani zła.

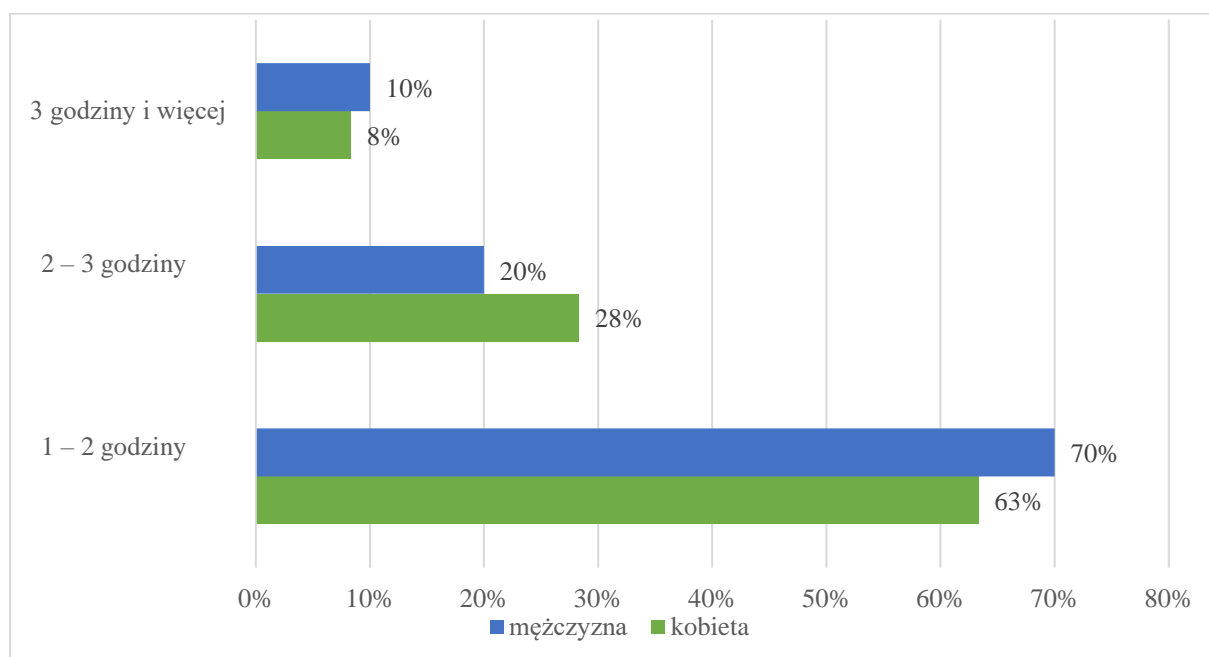
Wykres 97 Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą?/Sytuacja materialna:

3.6. Problem cyberprzemocy z perspektywy dorosłych mieszkańców

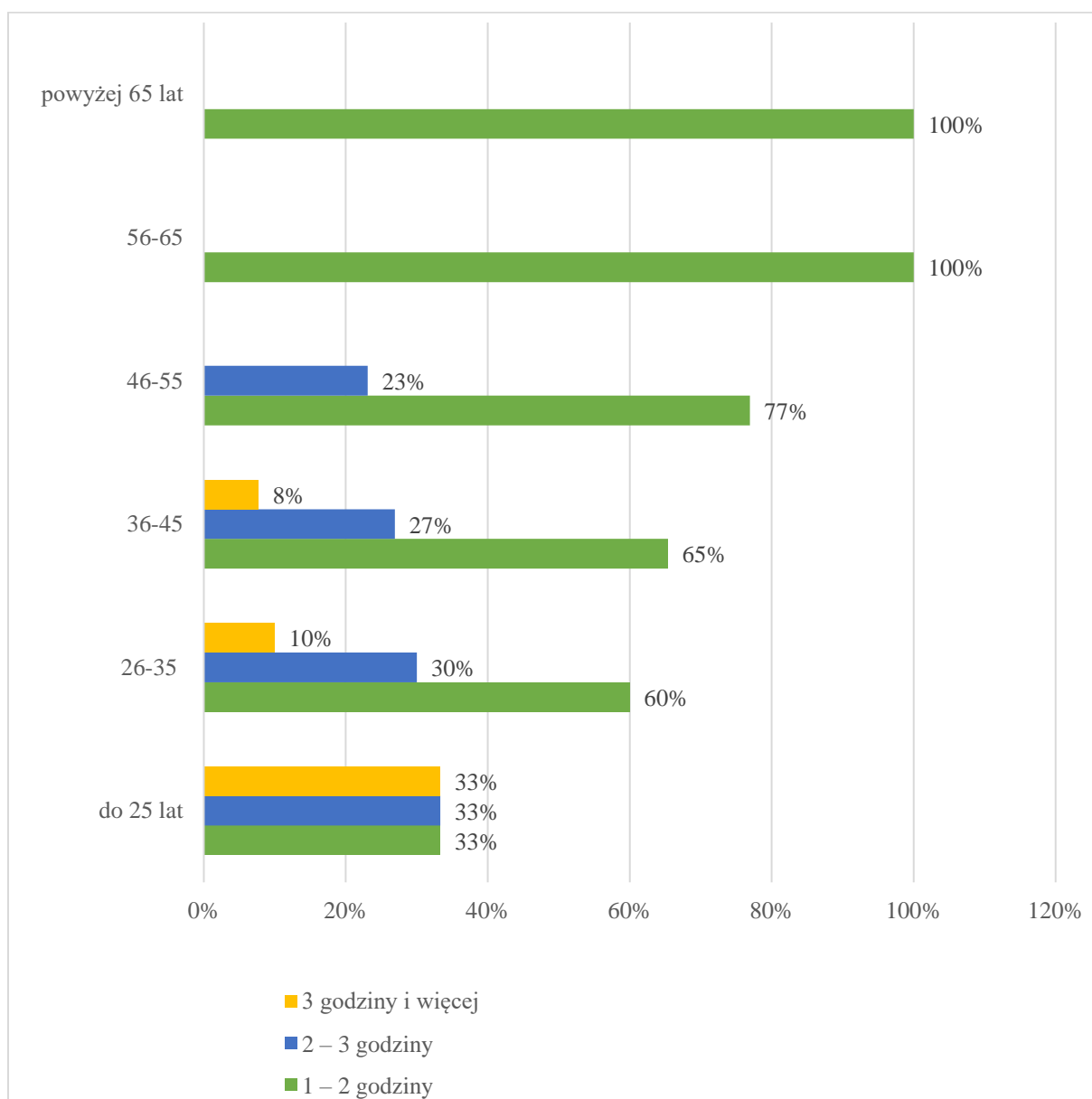
Respondentów zapytano, ile czasu spędzają codziennie przeglądając Internet. Okazuje się, że 70% mężczyzn oraz 63% kobiet poświęca tej czynności od 1 do 2 godzin dziennie. Co piąty przedstawiciel płci męskiej oraz 28% żeńskiej części respondentów zadeklarowało, że przeglądają strony WWW od 2 o 3 godzin, natomiast powyżej tej wartości znalazło się 10% mężczyzn oraz 8% kobiet.

Wykres 98 Ile czasu spędza Pan/i przeglądając Internet w ciągu dnia?/Płeć:

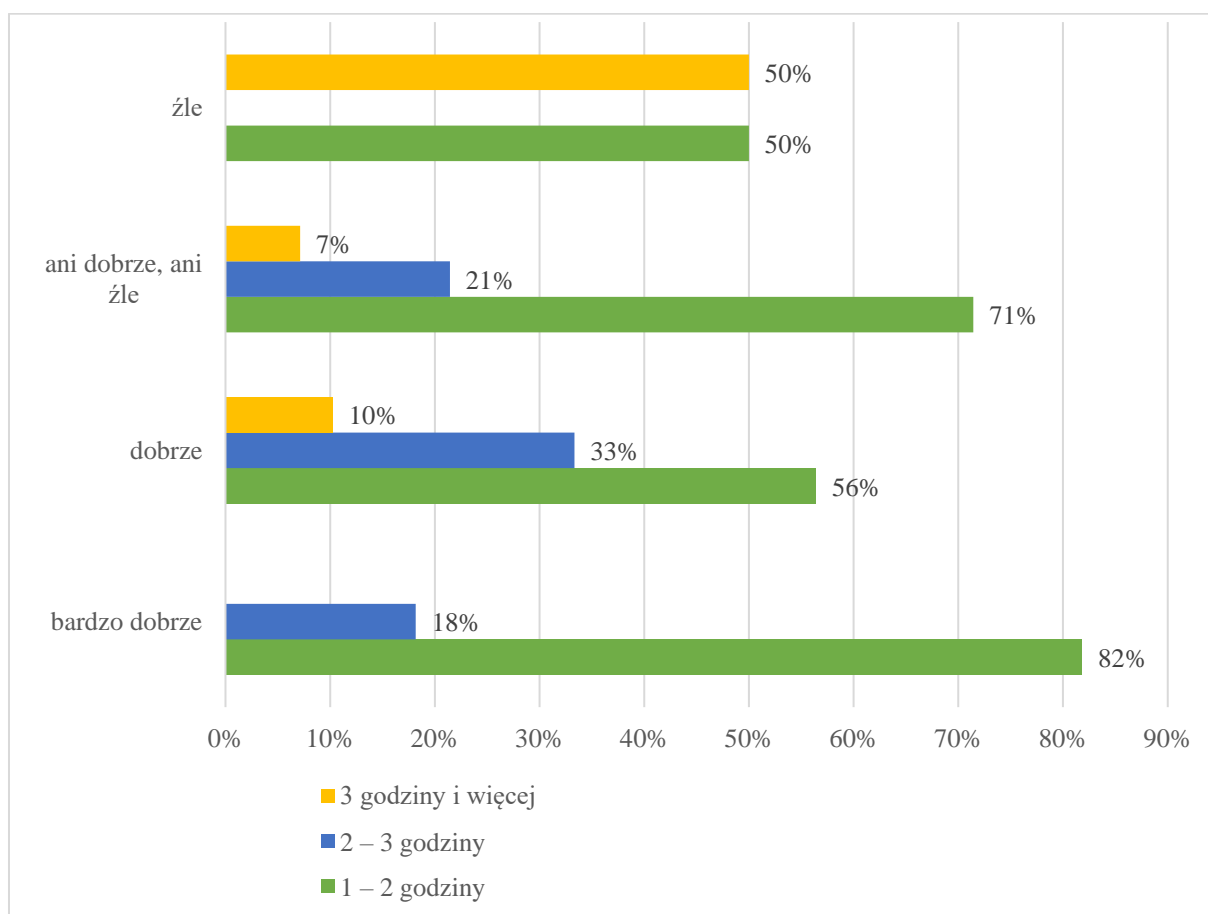
Analiza odpowiedzi ankietowanych po kątem wieku pokazuje, że osoby po 56 roku życia poświęcają przeglądaniu Internetu maksymalnie 1-2 godziny dziennie. Im młodsza badana grupa tym więcej czasu poświęcają oni na przeglądanie sieci internetowej. Od 2 do 3h dziennie spędzają przed komputerem przedstawiciele grup wiekowych znajdujących się w przedziale do 55 roku życia. Procent ten nie przekracza jednak wartości 33%. Najdłużej surfują po Internecie osoby w wieku do 25 lat (33%), 26-35 lat (10%) oraz osoby pomiędzy 36 a 45 rokiem życia (8%).

Wykres 99 Ile czasu spędza Pan/i przeglądając Internet w ciągu dnia?/Wiek:

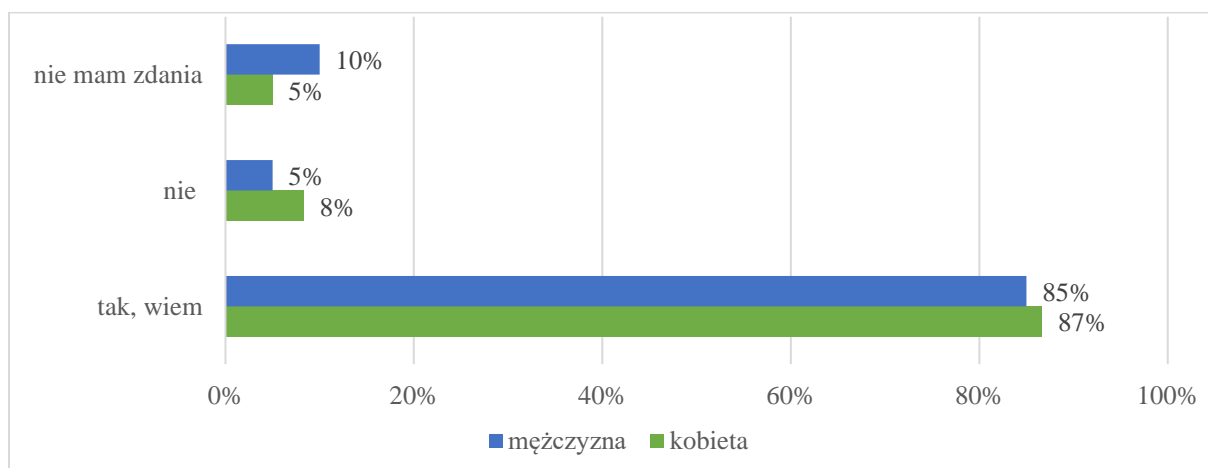
Respondenci, deklarujący swój status społeczny jako zły spędzają na przeglądaniu Internetu 1-2 godziny dziennie (50%) lub powyżej 3h (50%). Pozostałe grupy w większości przypadków nie przekraczają dziennie 2h przed Internetem. Pomiędzy 2 a 3 godziny zadeklarowało 18% osób z bardzo dobrą sytuacją materialną, 33% z dobrą oraz 21% respondentów, których sytuacja nie jest ani dobra, ani zła. Powyżej 3h dziennie, poświęconych na przeglądanie stron WWW, deklaruje 10% badanych z dobrą sytuacją materialną, oraz 7% mieszkańców którzy uważają swoją sytuację za ani dobrą, ani złą.

Wykres 100 Ile czasu spędza Pan/i przeglądając Internet w ciągu dnia?/Sytuacja materialna:

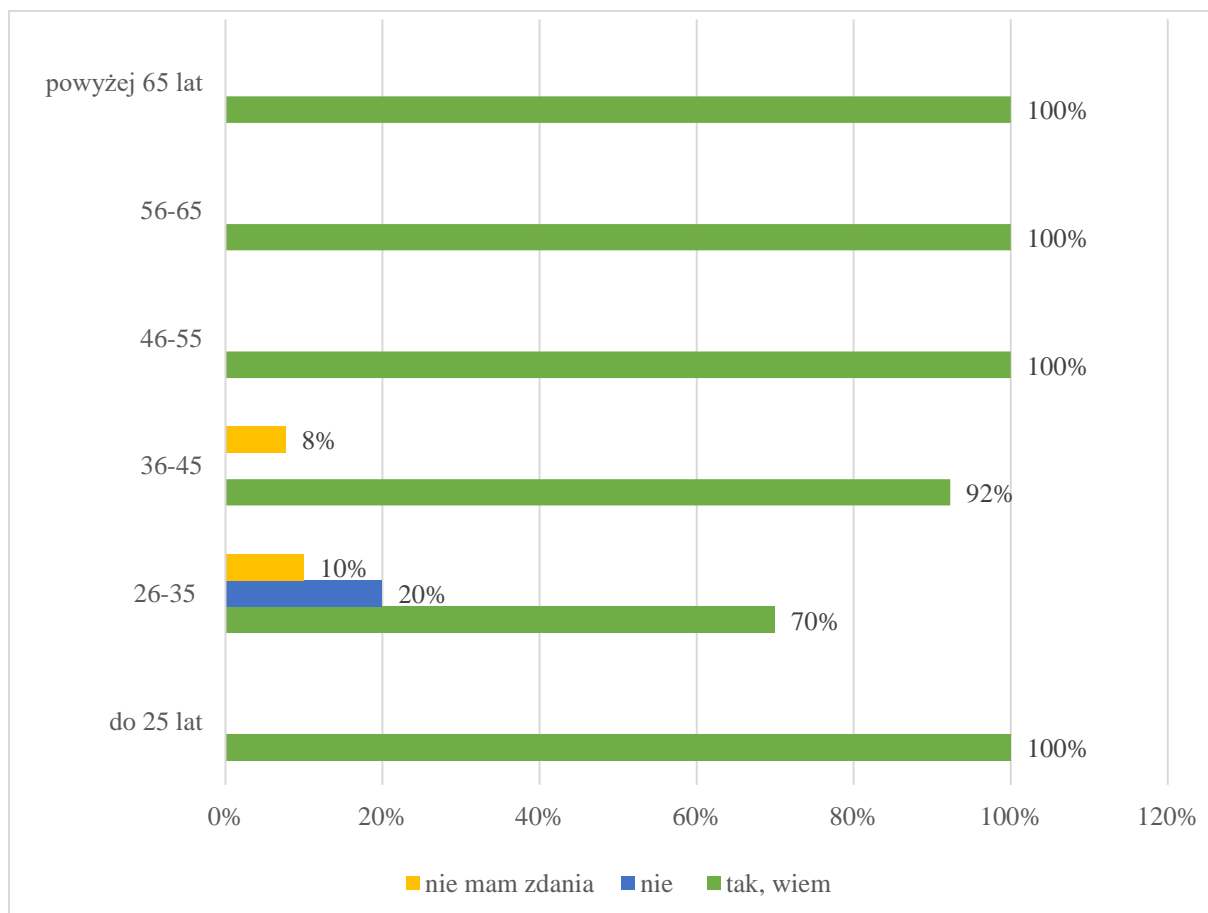
Zjawiskiem, które jest coraz popularniejsze w dzisiejszych czasach jest cyberprzemoc. Respondentów zapytano, czy spotkali się z tym pojęciem. Zadowalającym jest fakt, że 85% mężczyzn oraz 87% kobiet dobrze zna to pojęcie. Do nieznanomości tego pojęcia przyznało się 5% przedstawicieli płci męskiej oraz 8% żeńskiej części badanych. Pozostali ankietowani nie mieli zdania w tej kwestii.

Wykres 101 Czy zna Pan/i pojęcie cyberprzemocy?/Płeć:

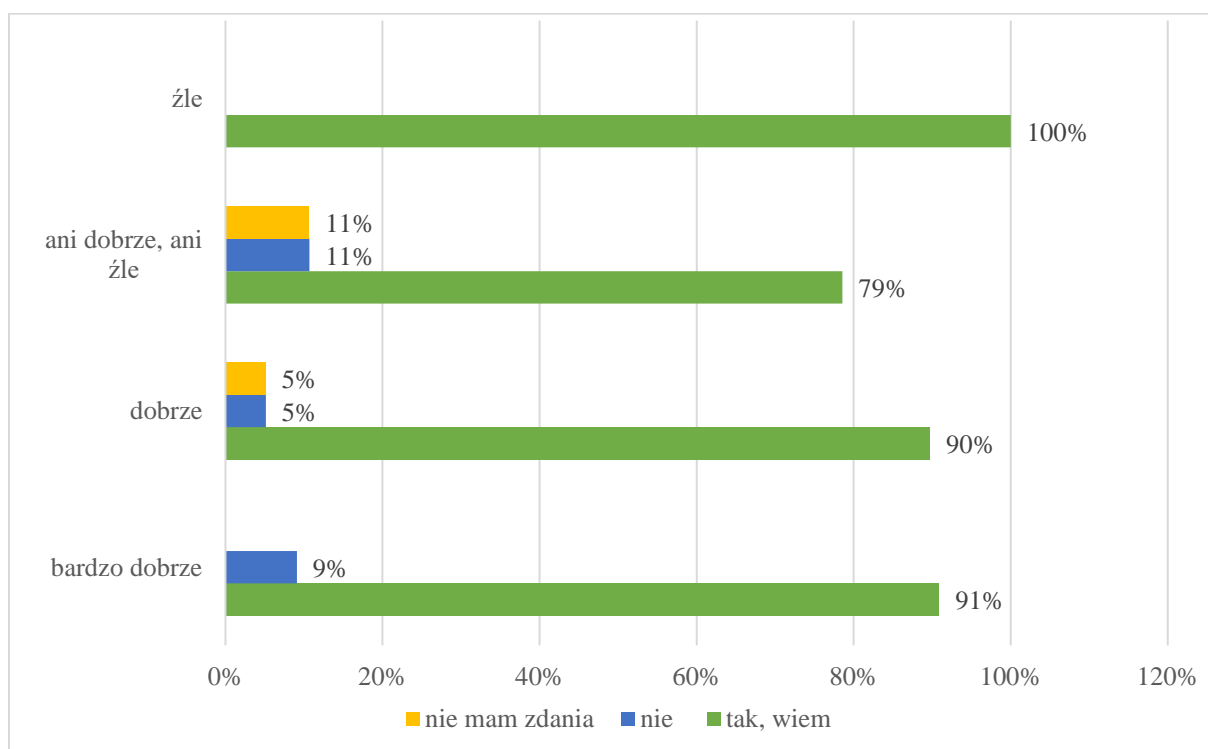
Zaskakującym jest fakt, że osoby które nie spotkały się z pojęciem cyberprzemocy, klasyfikują się w grupie wiekowej pomiędzy 26 a 35 rokiem życia i stanowią 20% tejże grupy. 10% tej samej grupy wstrzymało się od odpowiedzi, tak samo jak 8% osób pomiędzy 36 a 45 rokiem życia.

Wykres 102 Czy zna Pan/i pojęcie cyberprzemocy?/Wiek:

Pojęcie cyberprzemocy jest nieznane przez 9% osób mających dobrą sytuację materialną, 5% respondentów uważających ją za dobrą oraz 11% ankietowanych, którzy określili swoją sytuację jako ani dobrą, ani złą. Wśród badanych z dobrą sytuacją materialną znalazło się 5% osób, którzy nie mieli zdania w tej sprawie. Takiej samej odpowiedzi udzieliło 11% ankietowanych, których sytuacja materialna nie jest ani dobra, ani zła.

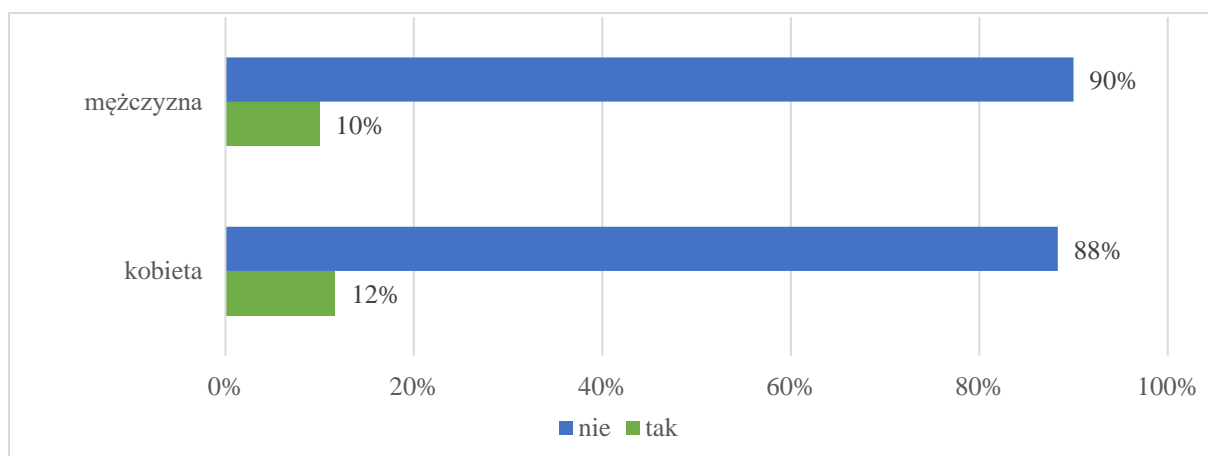
Wykres 103 Czy zna Pan/i pojęcie cyberprzemocy?/Sytuacja materialna:

Ankietowanych zapytano, czy byli kiedykolwiek osobami doświadczającymi cyberprzemocy. Okazuje się, że 10% mężczyzn oraz 12% kobiet bezpośrednio doświadczyło przemocy w sieci.

Wykres 104 Czy zdarzyło się Panu/i doświadczyć cyberprzemocy w sieci?

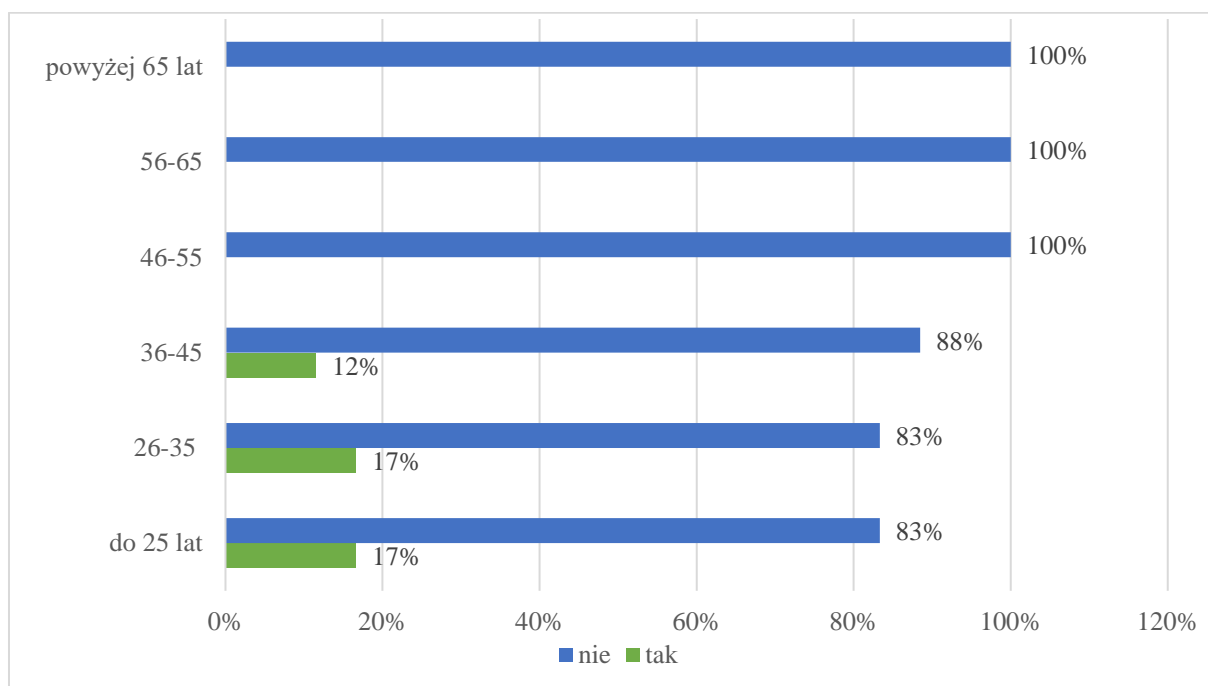
(np.: w postaci wulgarnego wyzywania, poniżania, zastraszania, ośmieszania, etc.)/Płeć:

Osoby, które miały styczność z cyberprzemocą stanowiły odpowiednio 17% grupy respondentów w wieku do 25 lat oraz pomiędzy 26 a 35 rokiem życia. W przypadku ankietowanych w grupie wiekowej 36-45 lat, procent ten wynosił 12%.

Wykres 105 Czy zdarzyło się Panu/i doświadczyć cyberprzemocy w sieci?

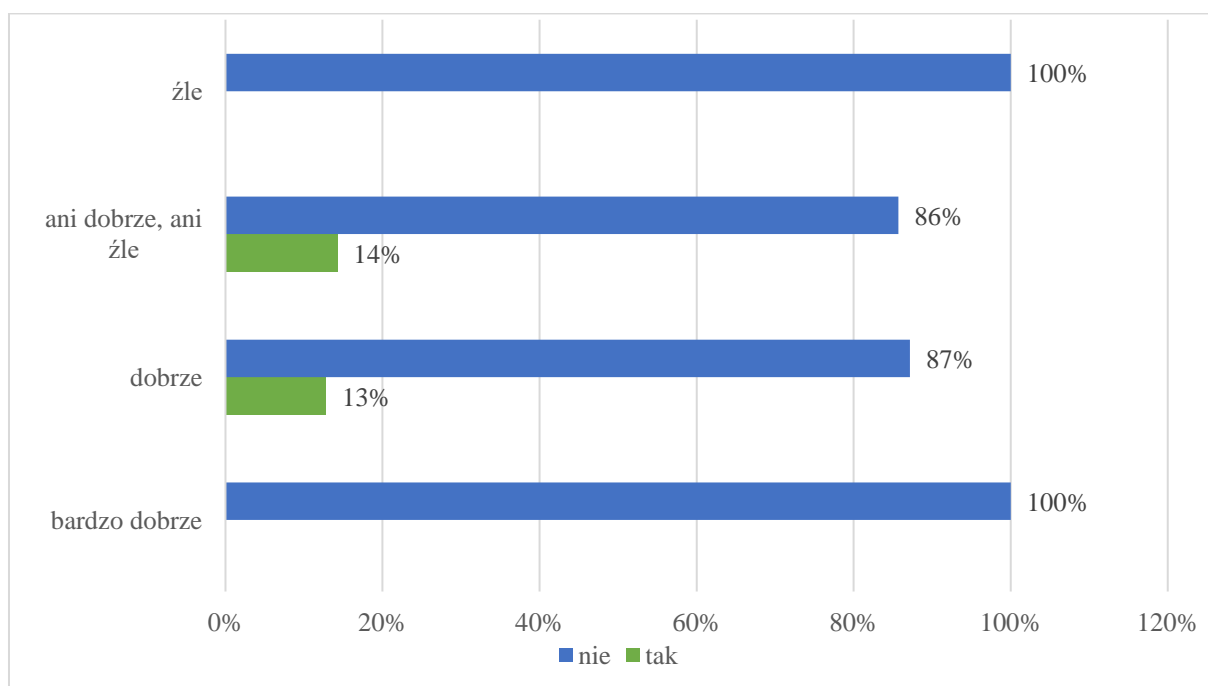
(np.: w postaci wulgarnego wyzywania, poniżania, zastraszania, ośmieszania, etc.)/Wiek:

Osoby doświadczające cyberprzemocy stanowiły odpowiednio 13% respondentów, deklarujących swoją sytuację materialną jako dobrą, oraz 14% mieszkańców, których sytuacja nie jest ani dobra, ani zła.

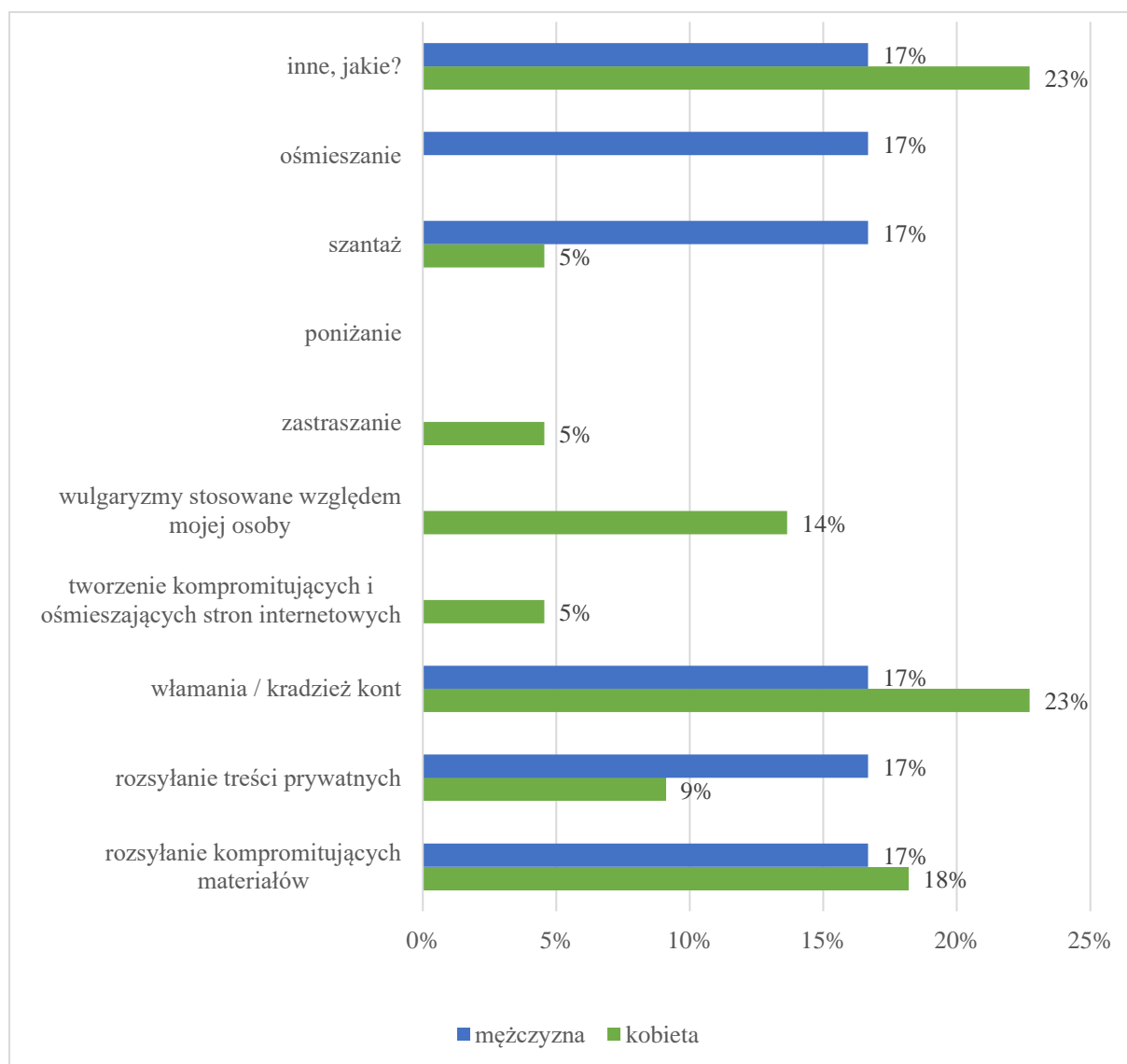
Wykres 106 Czy zdarzyło się Panu/i doświadczyć cyberprzemocy w sieci?

(np.: w postaci wulgarnego wyzywania, poniżania, zastraszania, ośmieszania, etc.)/Sytuacja materialna:

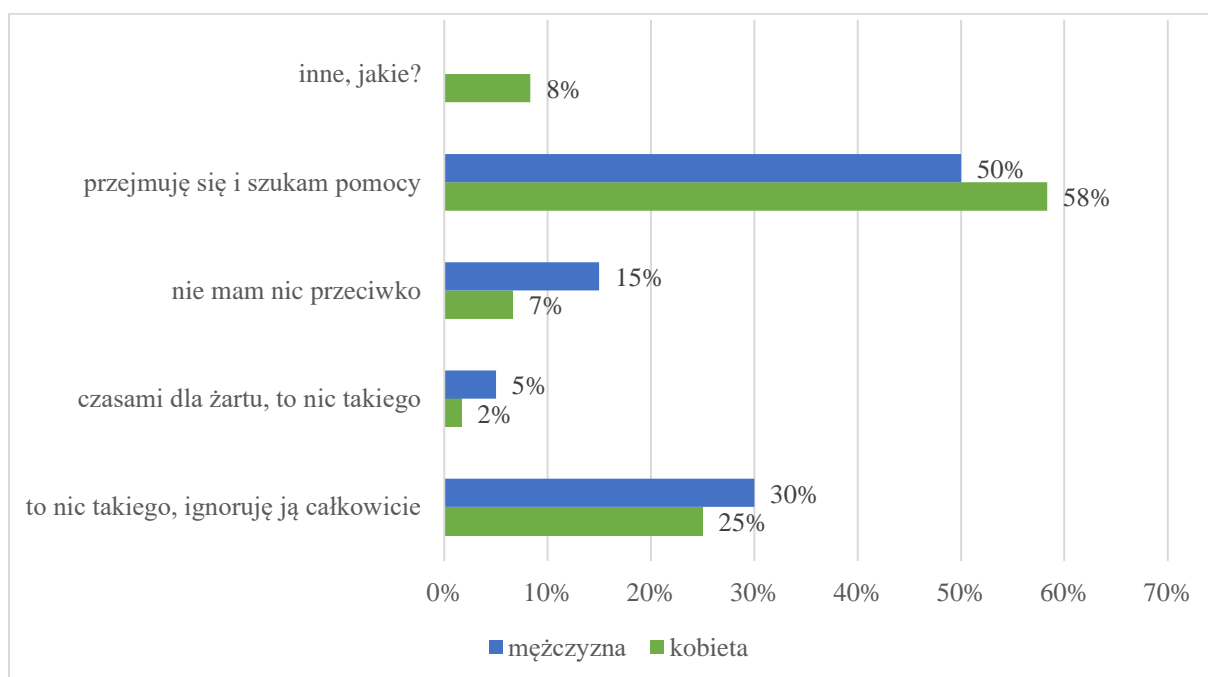
Kobiety wobec których zastosowano cyberprzemoc najczęściej deklarowały kradzieże kont (23%) oraz rozsyłanie kompromitujących materiałów (18%). Mężczyźni natomiast spotykali się z ośmieszaniem, szantażem, włamaniem na konta oraz rozsyłaniem treści prywatnych, czy też kompromitujących materiałów.

Wykres 107 Jakiego rodzaju była to przemoc?/Płeć:

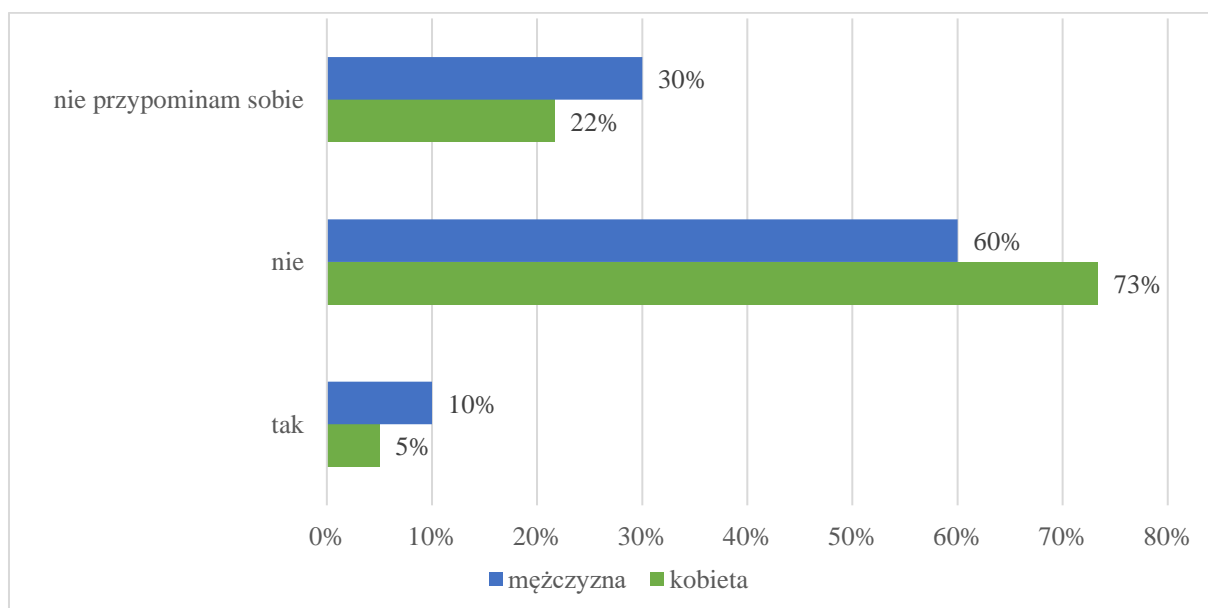
Ankietowani w dużej mierze traktują problem cyberprzemocy jako rzecz znaczącą. Aż 50% mężczyzn oraz 58% kobiet przejmują się tym problemem oraz szuka pomocy. Niepokojącym jest fakt, iż 15% mieszkańców płci męskiej oraz 7% żeńskiej części ankietowanych nie ma nic przeciwko cyberprzemocy, natomiast 30% mężczyzn oraz co czwarta kobieta zupełnie ignoruje to zjawisko.

Wykres 108 Jakie są Pana/i odczucia wobec cyberprzemocy?/Płeć:

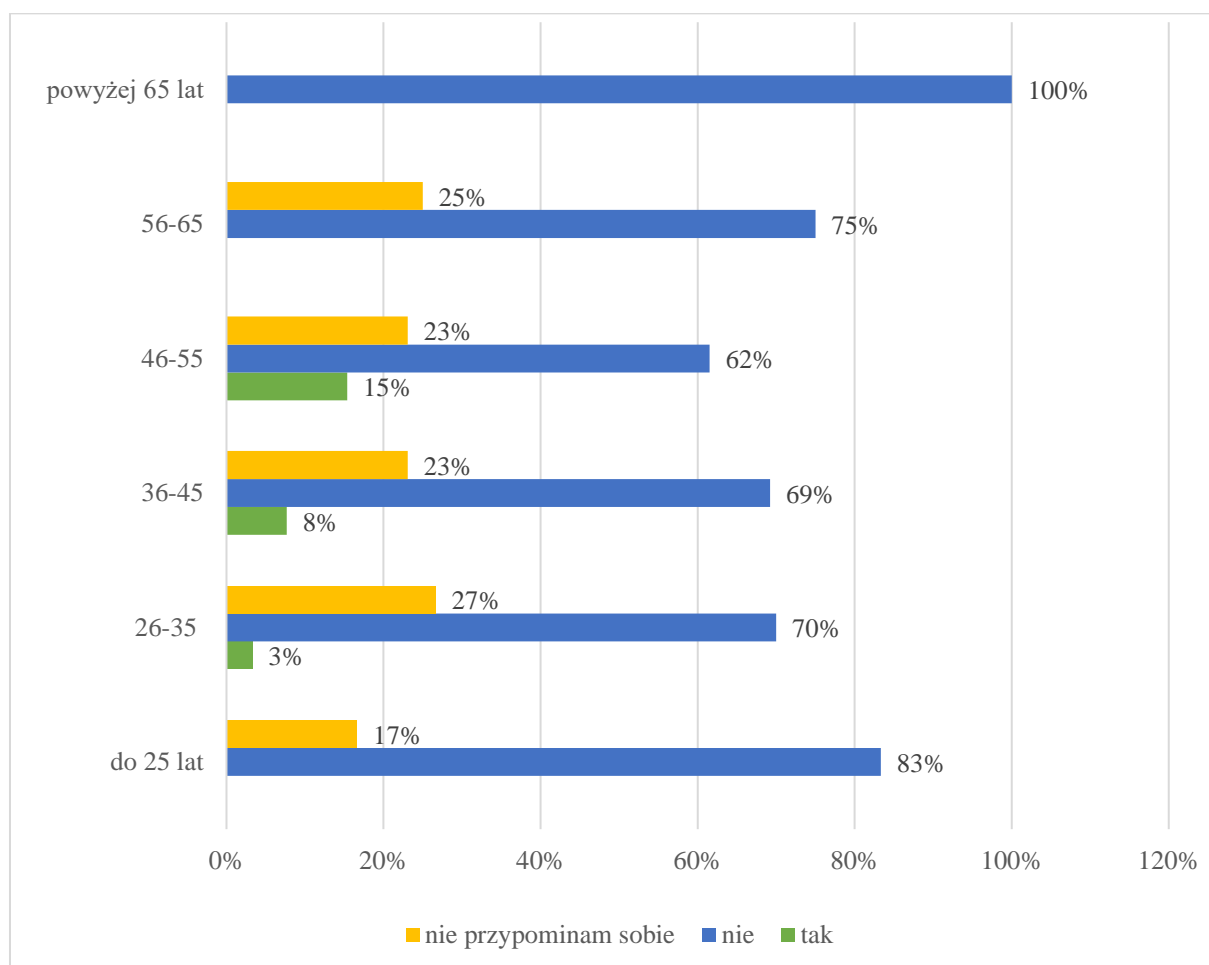
W ostatnim pytaniu dotyczącym cyberprzemocy zapytano ankietowanych, czy zostali kiedykolwiek sfotografowani lub sfilmowani wbrew swojej woli. 10% mężczyzn oraz 5% kobiet przyznało, że ktoś uwiecznił ich osoby bez ich wyraźnej zgody, natomiast 60% przedstawicieli płci męskiej oraz 73% respondentek wskazuje, że taka sytuacja nigdy nie miała miejsca. Pozostała część ankietowanych nie przypomina sobie takiego zajścia.

Wykres 109 Czy wbrew Twojej woli sfotografowano Cię lub sfilmowano?/Płeć:

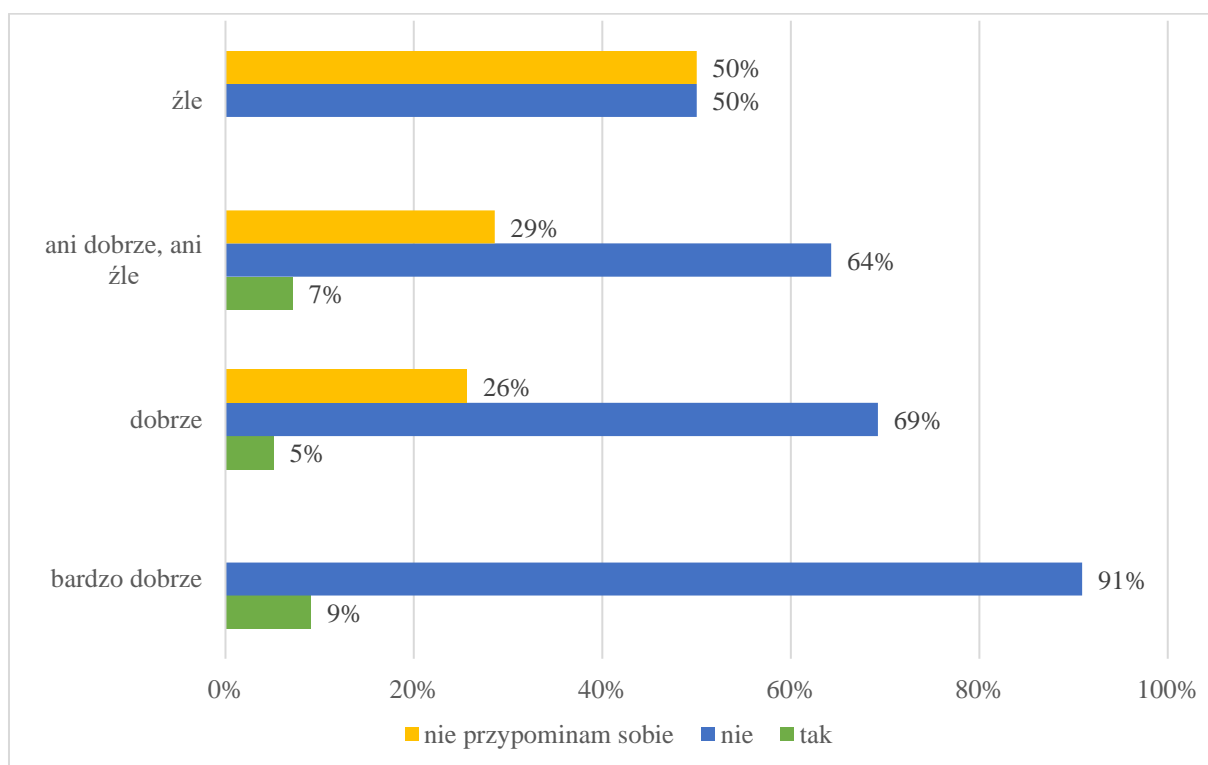
Osoby, które zostały sfotografowane lub sfilmowane bez swojej wiedzy, stanowiły 3% ankietowanych w przedziale wiekowym od 26 do 35 lat, 8% respondentów w grupie wiekowej 36-45 lat oraz 15% osób w wieku 46-55 lat. Sytuacji takiej nie przypomina sobie 17% osób do 25 roku życia, 27% badanych pomiędzy 26 a 35 rokiem życia, 23% mieszkańców w wieku 36-45 lat oraz 46-55 lat. Również co czwarty ankietowany w przedziale wiekowym 56-65 lat nie przypomina sobie takiego zajścia.

Wykres 110 Czy wbrew Twojej woli sfotografowano Cię lub sfilmowano?/Wiek:

Osoby, których sytuacja materialna jest zła odpowiedziały, że nie przypominają sobie sytuacji w której ktoś wykonałby im zdjęcie bez ich wiedzy lub są przekonani, że taka sytuacja nie miała miejsca. Ankietowani, którzy uważają swoją sytuację jako bardzo dobrą przekonani są, że w 9% przypadków zostali sfotografowani bez ich wiedzy, natomiast ci mieszkańcy, którzy określają swój status jako dobry w 5% odpowiedzi. Za nieświadomym sfotografowaniem opowiedziało się również 7% respondentów określających swoją sytuację materialną jako ani dobrą, ani złą.

Wykres 111 Czy wbrew Twojej woli sfotografowano Cię lub sfilmowano?/Sytuacja materialna:

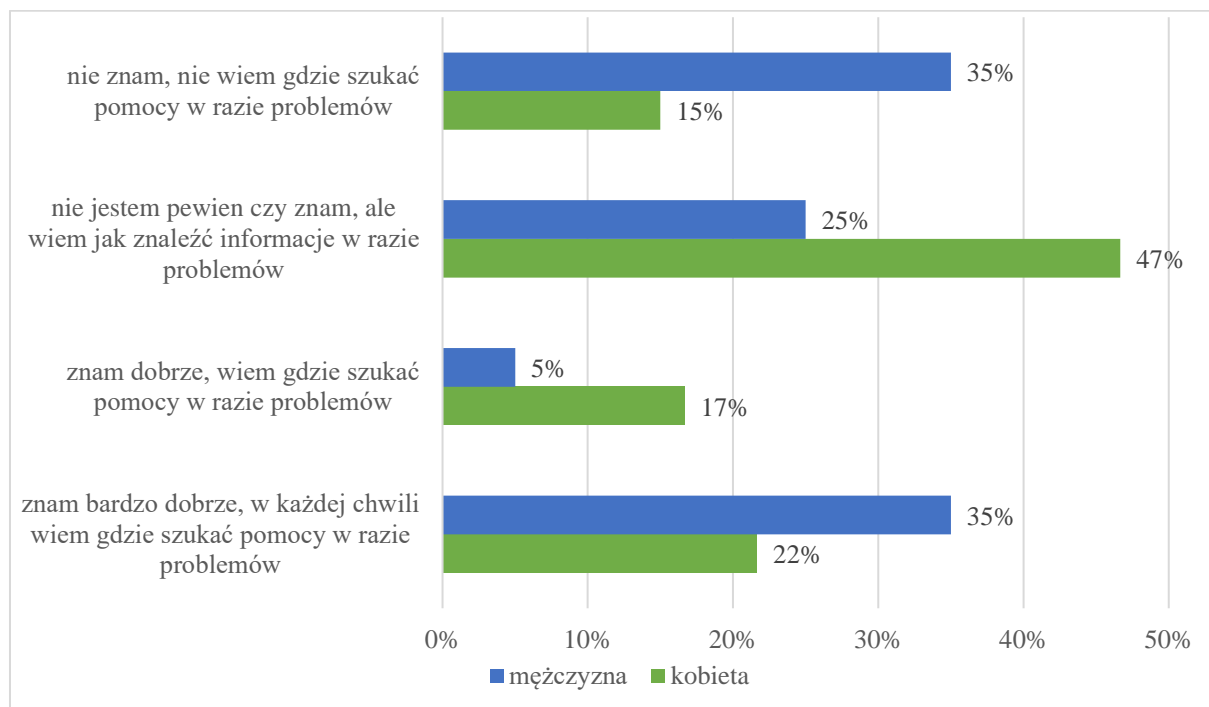

3.7. Działania profilaktyczne z perspektywy dorosłych mieszkańców

Ostatni blok pytań skierowanych do mieszkańców miał na celu sprawdzenie zadowolenia z działań profilaktycznych prowadzonych przez gminę oraz ocenę wiedzy mieszkańców dotyczącej możliwości uzyskania pomocy w przypadku sytuacji uzależnień lub doświadczania przemocy.

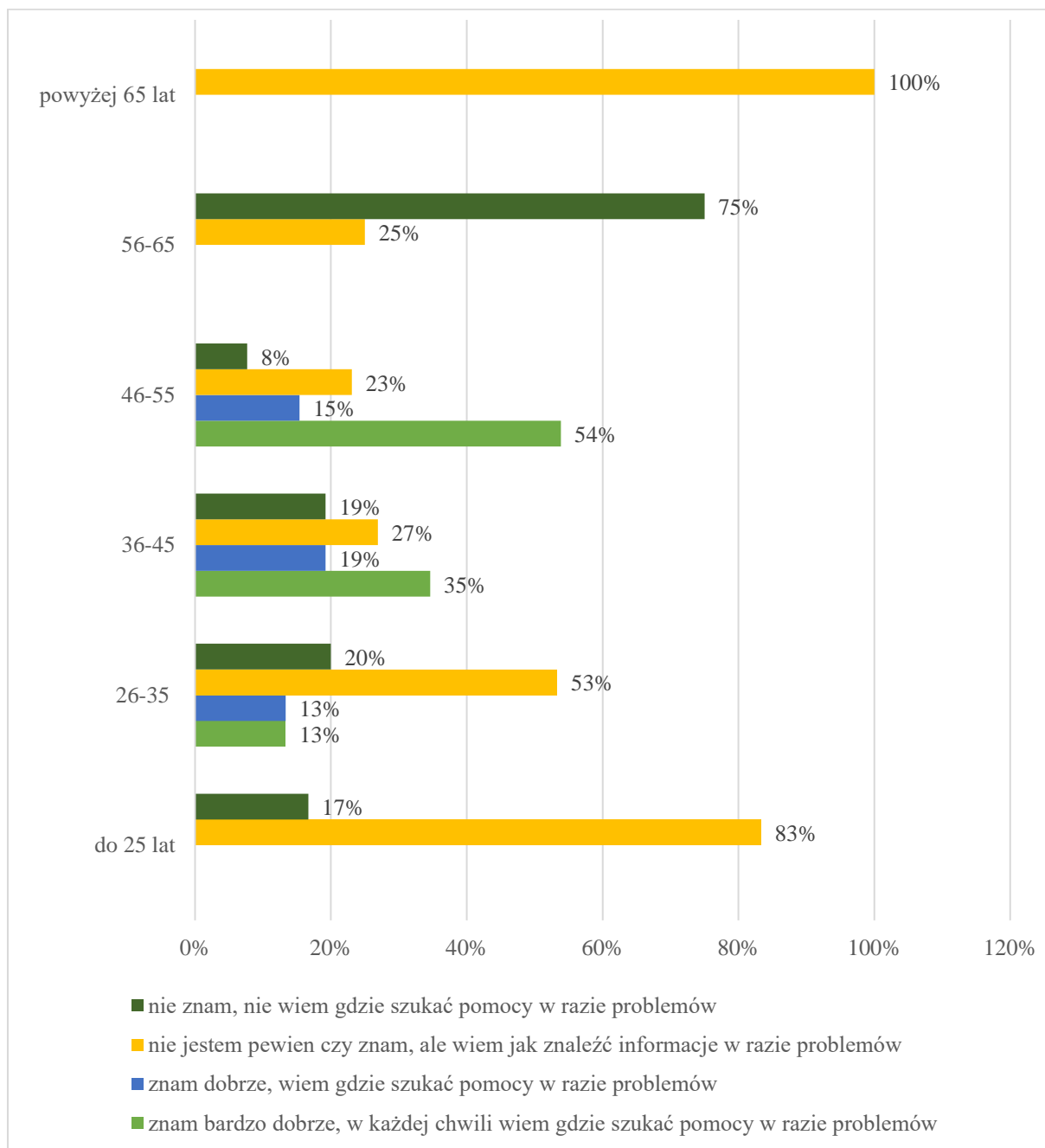
Respondentów zapytano, czy znają dane kontaktowe do instytucji pomocowych do których mogliby się zgłosić w przypadku problemów. Większość ankietowanych albo zna dobrze takie instytucje, bądź wie gdzie szukać do nich kontaktu. Niepokojącym jest fakt, że 15% kobiet oraz 35% mężczyzn nie potrafiło wskazać takiej instytucji, oraz nie wie gdzie mogłoby szukać informacji na jej temat.

Wykres 112 Czy zna Pan/i dane kontaktowe do instytucji pomocowych, gdzie można się zgłosić w razie problemów?/Płeć:

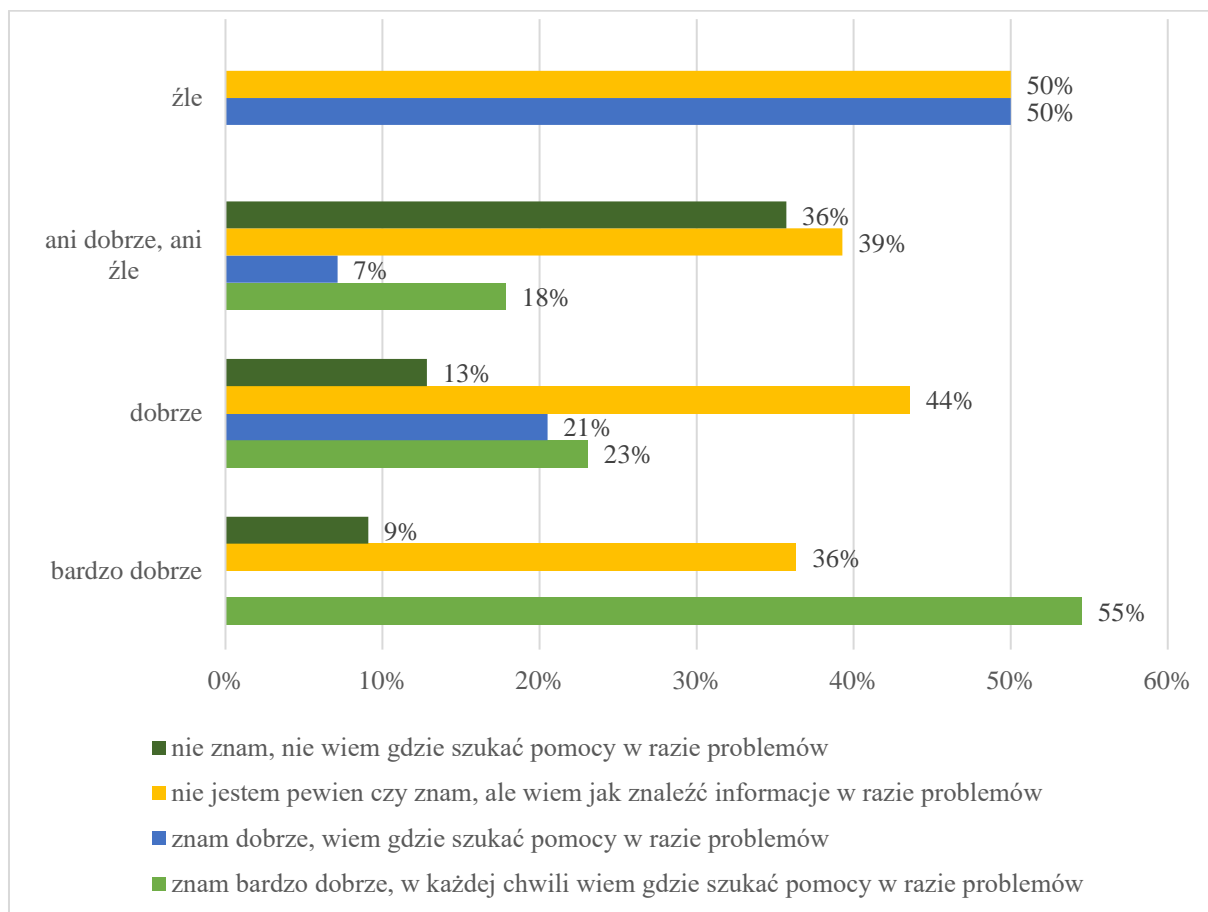
Osoby kwalifikujące się do najstarszej grupy odpowiedziały, że nie są pewne czy znają takie instytucje, jednakże dobrze wiedzą gdzie ich szukać w razie problemów. Aż 75% osób pomiędzy 56 a 65 rokiem życia zadeklarowało, że nie znają takich instytucji oraz nie wiedzą gdzie szukać pomocy w razie problemów. Ponad połowa ankietowanych w grupie wiekowej 46-55 lat zna dokładnie instytucje pomocowe, i nie miałyby problemów z szukaniem pomocy. Podobnie odpowiedziało 35% osób pomiędzy 36 a 45 rokiem życia. W przypadku dwóch najmłodszych grup wiekowych, przeważały odpowiedzi o niepewnej znajomości instytucji pomocowych, jednakże młodzi ludzie nie mieliby problemów ze znalezieniem informacji na temat tych organów w razie problemów.

Wykres 113 Czy zna Pan/i dane kontaktowe do instytucji pomocowych, gdzie można się zgłosić w razie problemów?/Wiek:

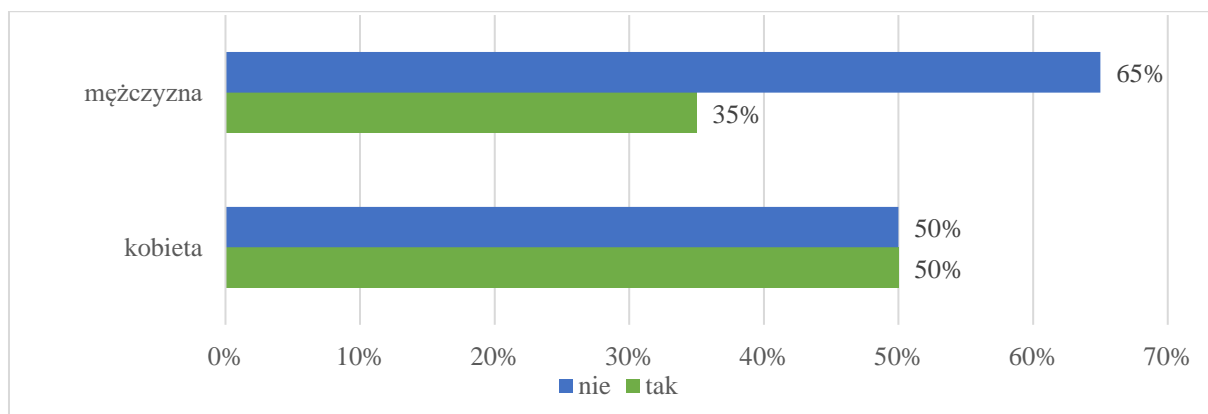
Osoby, których sytuacja materialna jest zła opowiadali, że znają instytucje pomocowe dobrze lub, że nie są pewni czy znają lecz wiedzą gdzie ich szukać. Respondenci określający swoją sytuację jako ani dobrą, ani złą w 39% przypadków nie są pewni czy znają takie instytucje, jednakże znalezienie informacji o nich nie sprawiłoby im większych problemów. Takiej samej odpowiedzi udzieliło 44% ankietowanych, których sytuacja materialna jest dobra, natomiast 55% osób uważających swój status jako bardzo dobry, doskonale zna instytucje pomocowe i doskonale wie gdzie mogliby szukać pomocy w razie problemów.

Wykres 114 Czy zna Pan/i dane kontaktowe do instytucji pomocowych, gdzie można się zgłosić w razie problemów?/Sytuacja materialna:

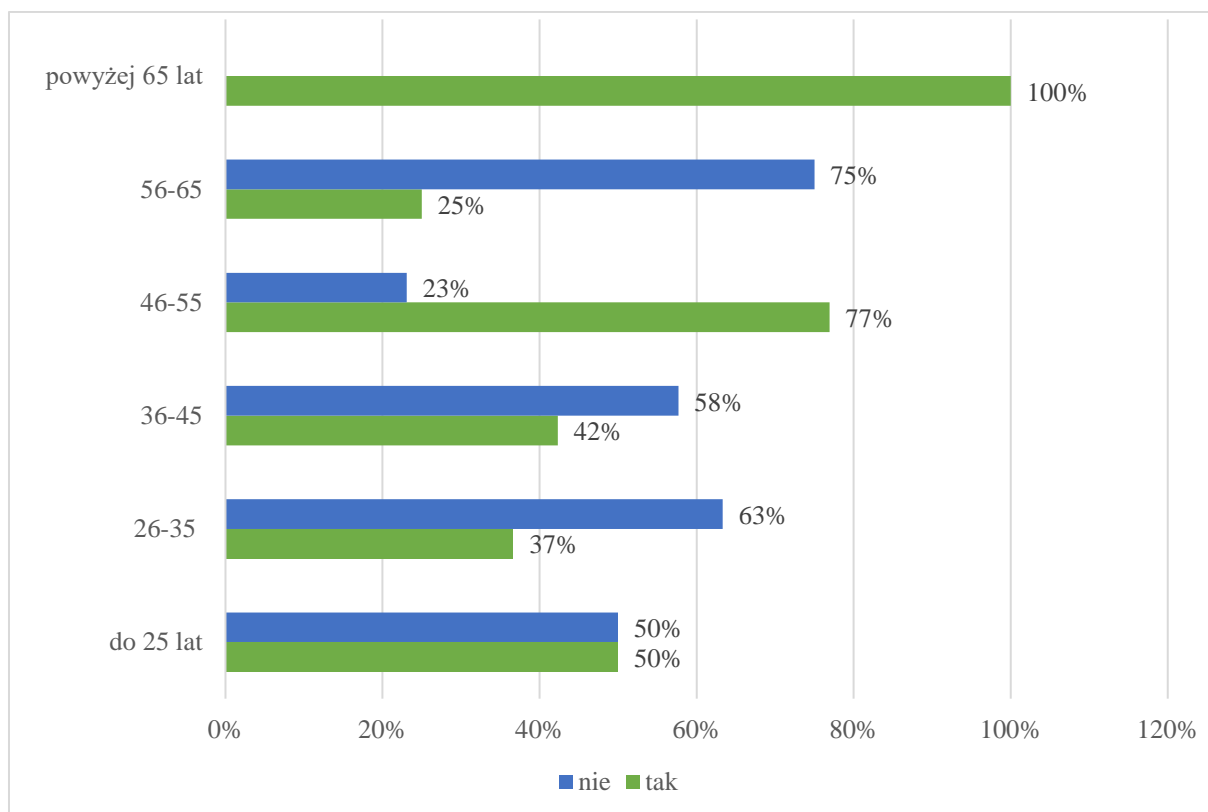
Ankietowani, zapytani o znajomość organizacji lub serwisów internetowych, które udzielają pomocy w sytuacji zetknięcia z cyberprzemocą, w większości przypadków nie potrafili wskazać odpowiedzi. Jedynie 35% mężczyzn oraz 50% kobiet słyszało o takich organizacjach.

Wykres 115 Czy słyszał/a Pan/i o jakiejś organizacji lub serwisach internetowych, które udzielają pomocy w sytuacji zetknięcia się z cyberprzemocą?/Płeć:

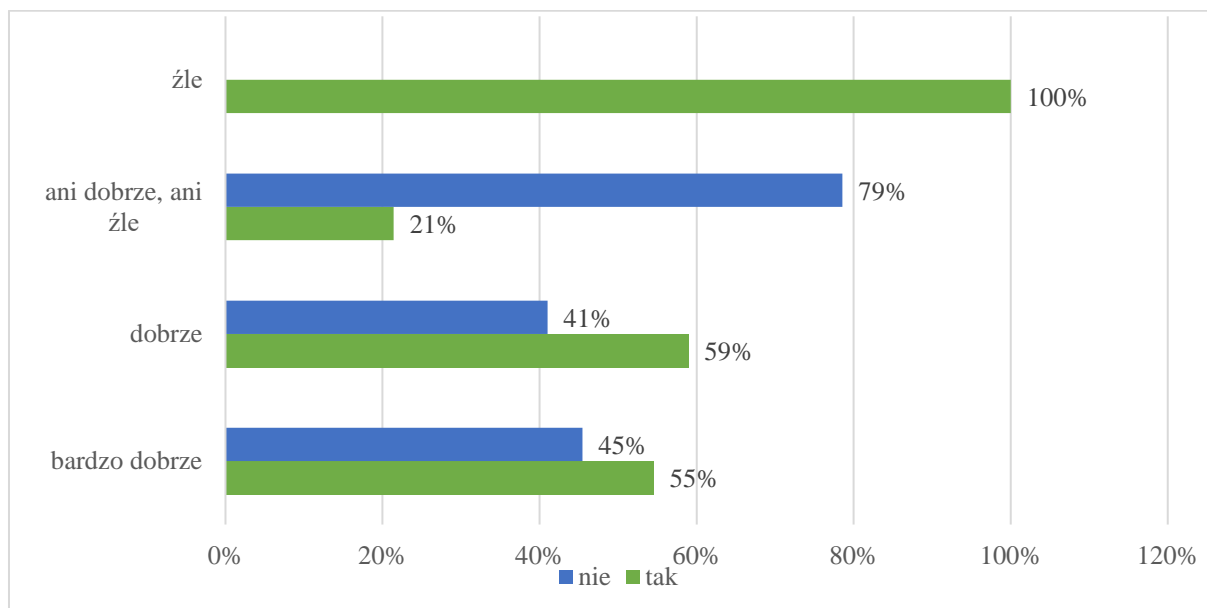
Jedynie ankietowani w grupie wiekowej powyżej 65 roku życia (100%) oraz między 46 a 65 rokiem życia (77%), w przewadze opowiedzieli się za znajomością takich serwisów oraz organizacji. Jedynie co czwarty mieszkaniec w wieku 56-65 lat zadeklarował, że zna takie serwisy, natomiast osoby do 25 roku życia uzyskały podział odpowiedzi 50/50.

Wykres 116 Czy słyszał/a Pan/i o jakiejś organizacjach lub serwisach internetowych, które udzielają pomocy w sytuacji zetknięcia się z cyberprzemocą?/Wiek:

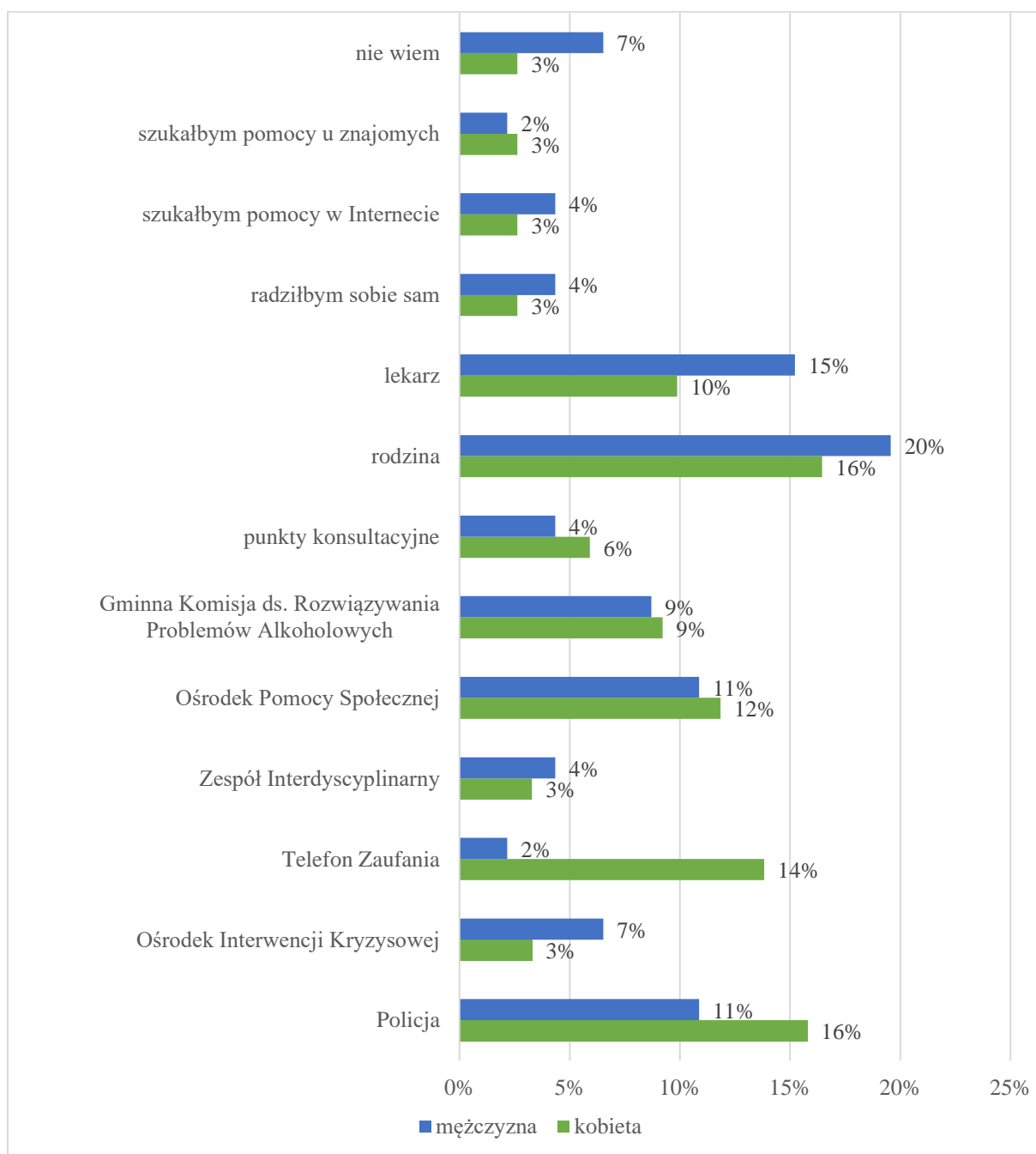
Biorąc pod lupę sytuację materialną ankietowanych mieszkańców możemy zauważyć, że osoby deklarujące swoją sytuację jako złą, doskonale znają takie organizacje oraz serwisy. Przewagę głosów na tak można również zauważyć w przypadku grup deklarujących swoją sytuację materialną jako dobrą (59%) oraz bardzo dobrą (55%). Jedynie mieszkańcy, którzy uważają swoją sytuację jako ani dobrą, ani złą wskazali w 79% przypadków, że nie spotkali się z takimi organizacjami czy też serwisami oferującymi pomoc w przypadku bycia osobom doświadczającą cyberprzemocy.

Wykres 117 Czy slyszal/a Pan/i o jakiejś organizacjach lub serwisach internetowych, które udzielają pomocy w sytuacji zetknięcia się z cyberprzemocą?/Sytuacja materialna:

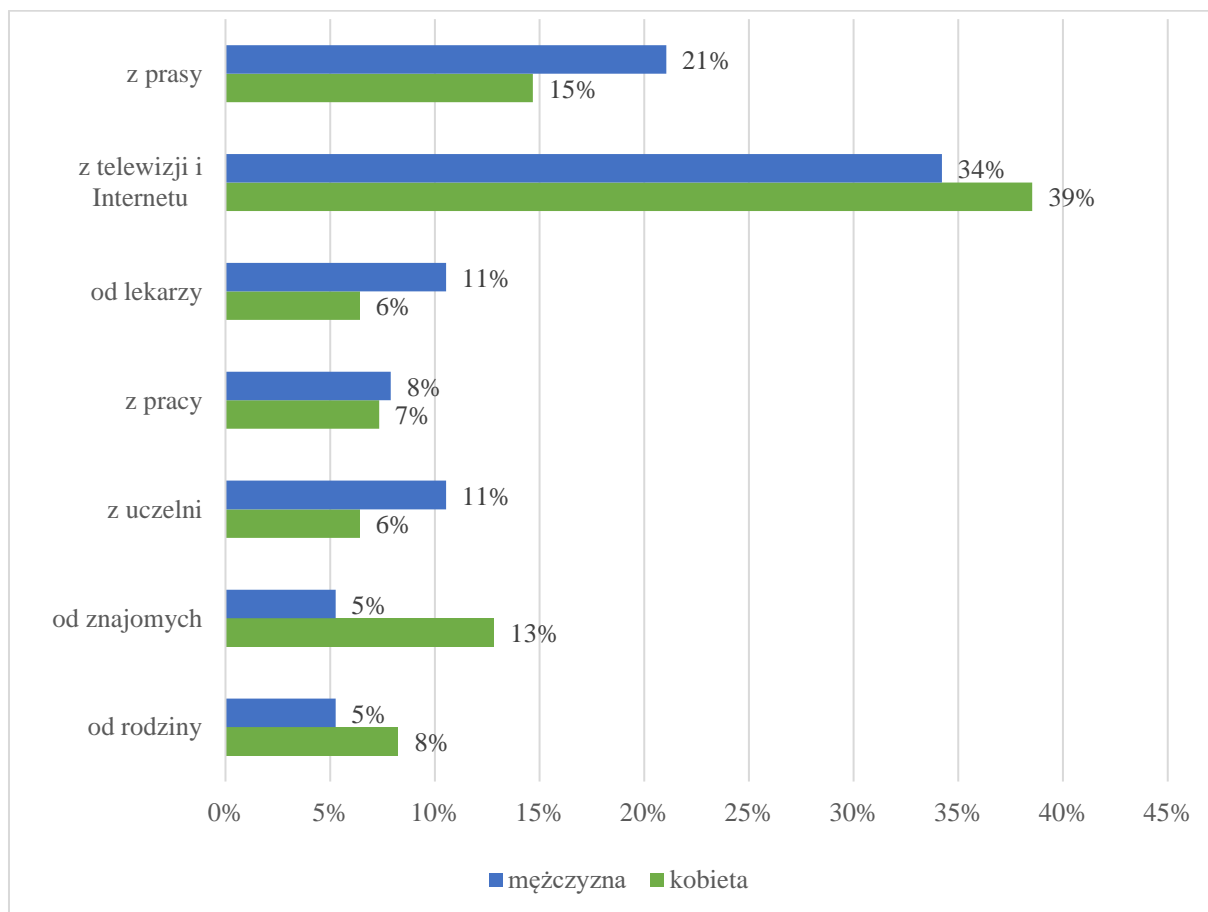
Respondentów zapytano, do kogo zwróciliby się w przypadku problemów z uzależnieniami. W przypadku mężczyzn, pierwszym kontaktem w razie problemów byłaby rodzina (20%) a następnie lekarz (15%) czy też OPS lub Policja (po 11%). Kobiety natomiast zwróciłyby się przede wszystkim do rodziny oraz przedstawiciela Policji (po 16%), a w dalszej kolejności skorzystałyby z Telefonu zaufania (14%).

Wykres 118 Do kogo zwróciłby się Pan/i o pomoc w razie problemu uzależnień?/Płeć:

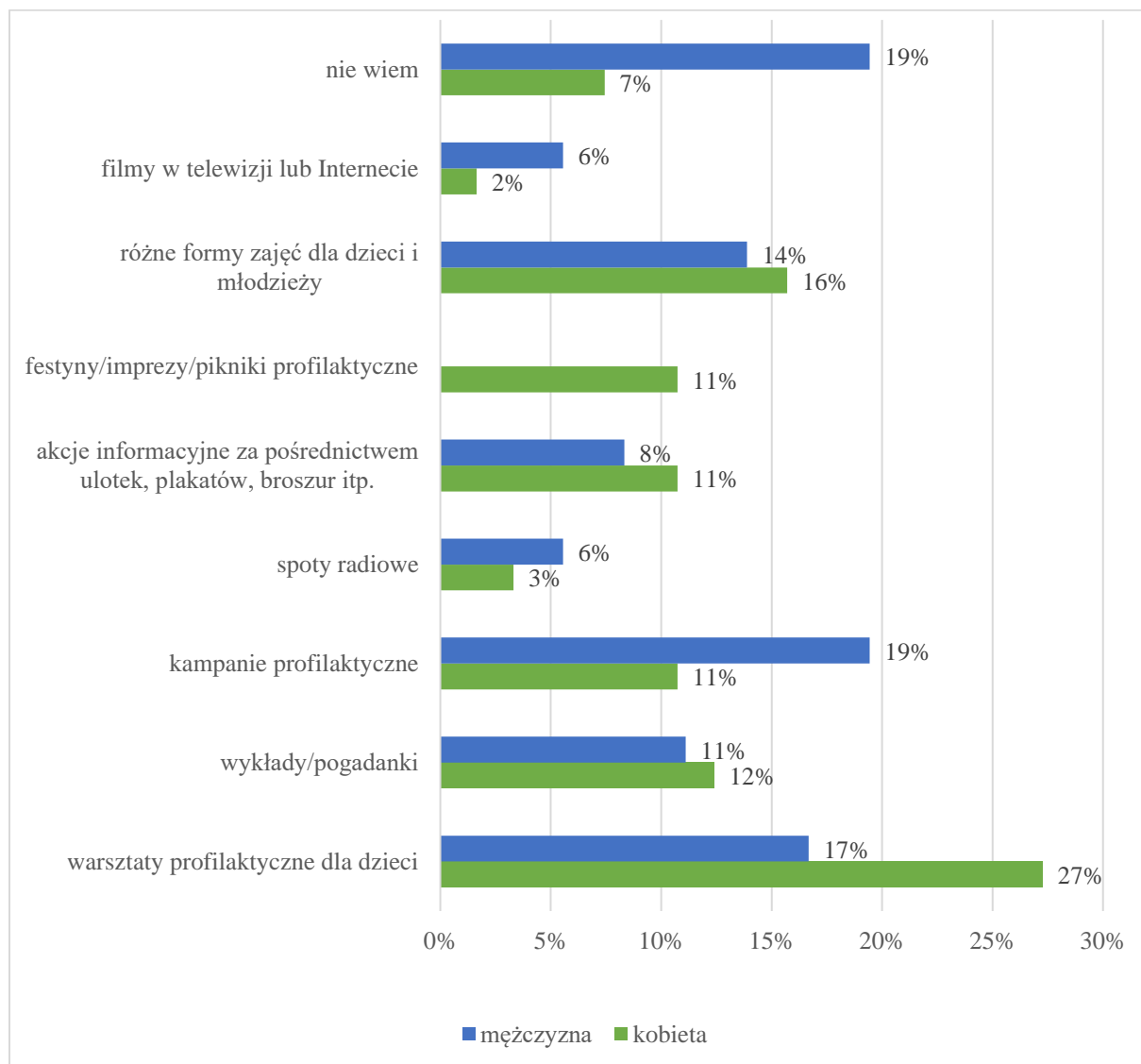
O konsekwencjach nadużywania substancji psychoaktywnych, ankietowani czerpią wiedzę głównie ze środków masowego przekazu, którymi są telewizja i Internet. Takiej odpowiedzi udzieliło 34% mężczyzn oraz 39% kobiet. Kolejną formą przekazu tak ważnych informacji jest prasa na którą wskazało 21% przedstawicieli płci męskiej, oraz 15% żeńskiej części badanych osób.

Wykres 119 Skąd czerpie Pan/i informacje o konsekwencjach nadużywania substancji psychoaktywnych/Płeć:

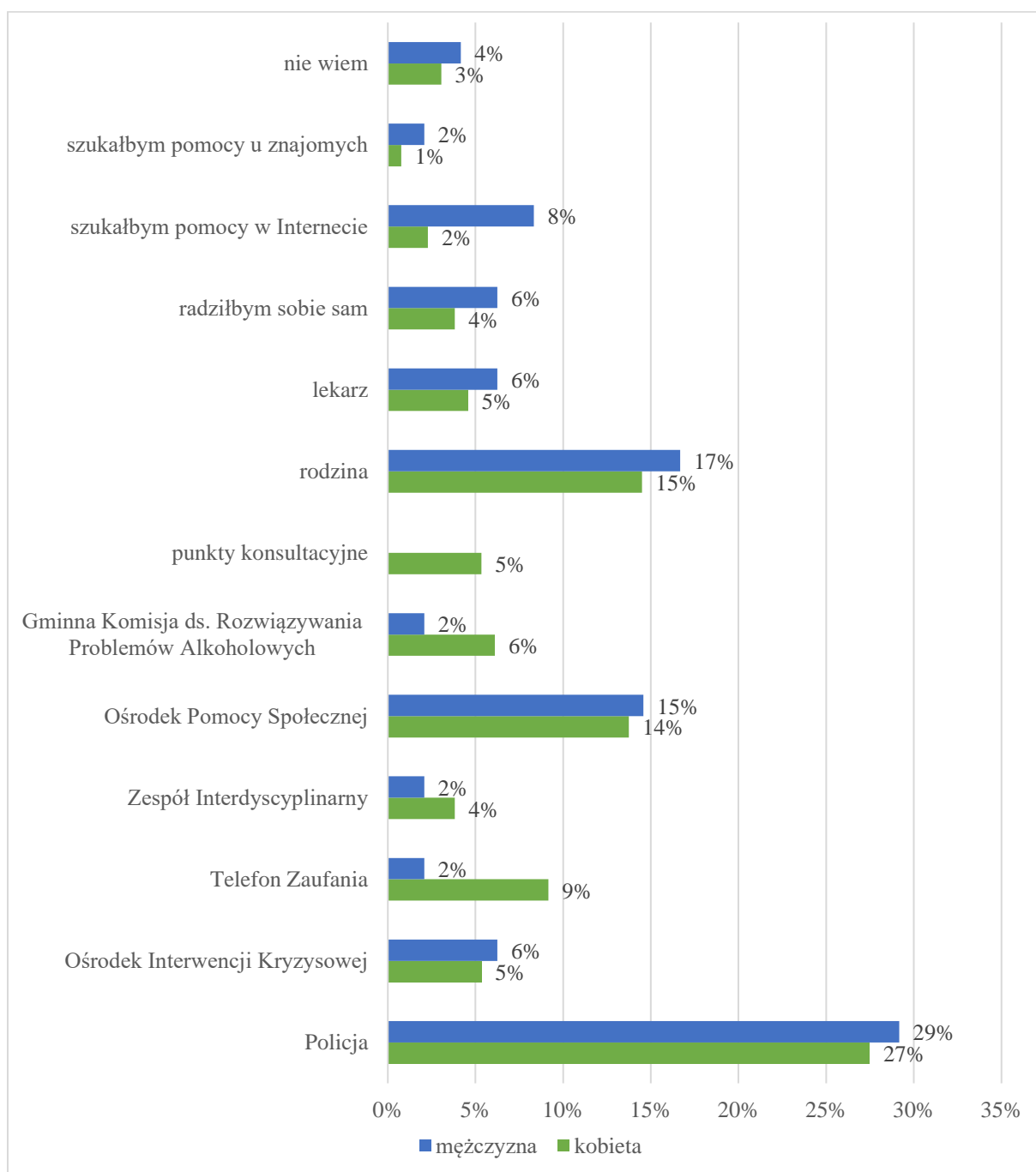
Według ankietowanych mieszkańców, gmina podejmuje wiele form przeciwdziałania zażywaniu środków psychoaktywnych. Według kobiet najczęstszym działaniem gminy jest organizacja warsztatów profilaktycznych dla dzieci. Takiej odpowiedzi udzieliło 27% ankietowanych kobiet. Mężczyźni natomiast w 19% przypadków, opowiedzieli się za wszelakimi kampaniami profilaktycznymi. Niepokojącym może być fakt, że 19% mieszkańców płci męskiej oraz 7% kobiet nie wie jakie działania profilaktyczne podejmuje gmina.

Wykres 120 Jakie działania według Pana/i podejmuje gmina, aby ograniczyć zażywanie narkotyków lub dopalaczy?/Płeć:

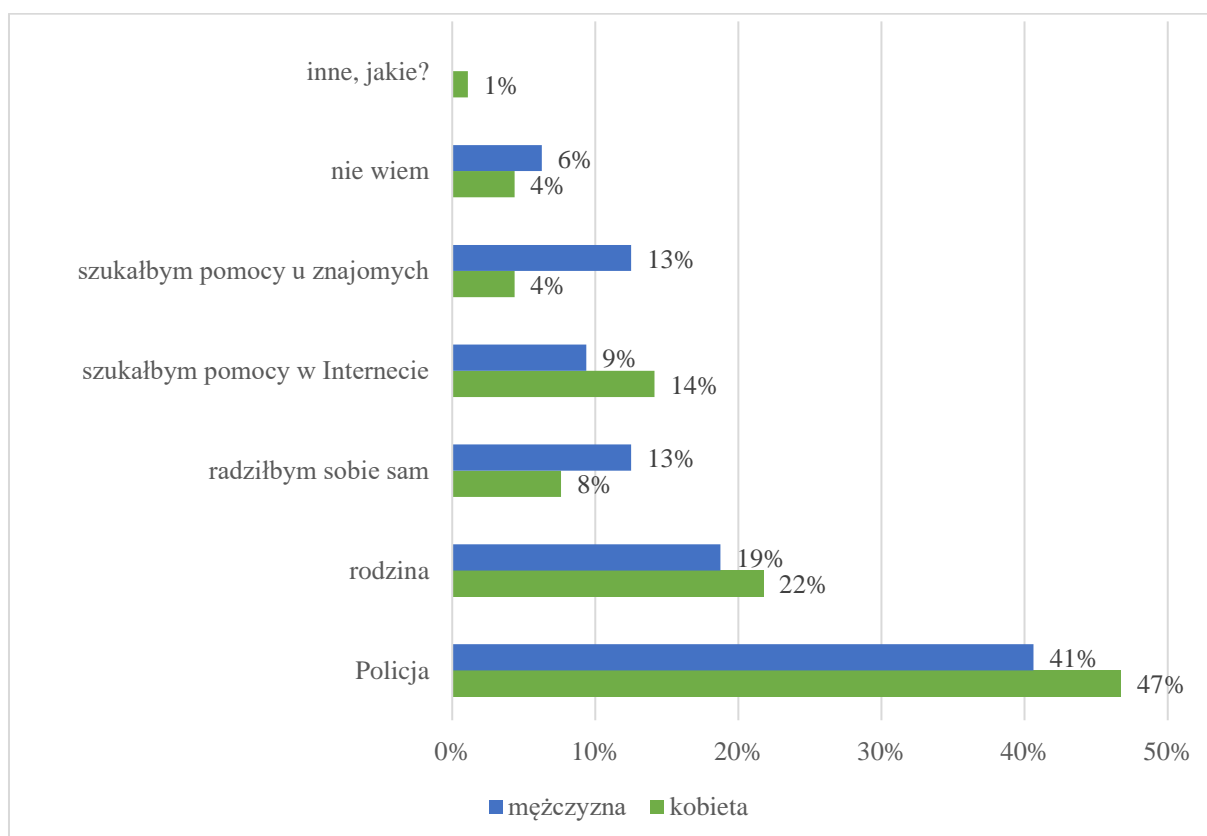
W razie problemu przemocy w rodzinie, ankietowani zwróciliby się przede wszystkim na Policję. Takiej odpowiedzi udzieliło, aż 29% mężczyzn oraz 27% kobiet. W dalszej kolejności mieszkańcy porozmawialiby z rodziną (17% mężczyzn oraz 15% kobiet). Kolejną instytucją do której zwróciliby się respondenci był Ośrodek Pomocy Społecznej, który wskazało 14% kobiet oraz 15% mieszkańców płci męskiej.

Wykres 121 Do kogo zwróciłby się Pan/i o pomoc w razie problemu przemocy w rodzinie?/Płeć:

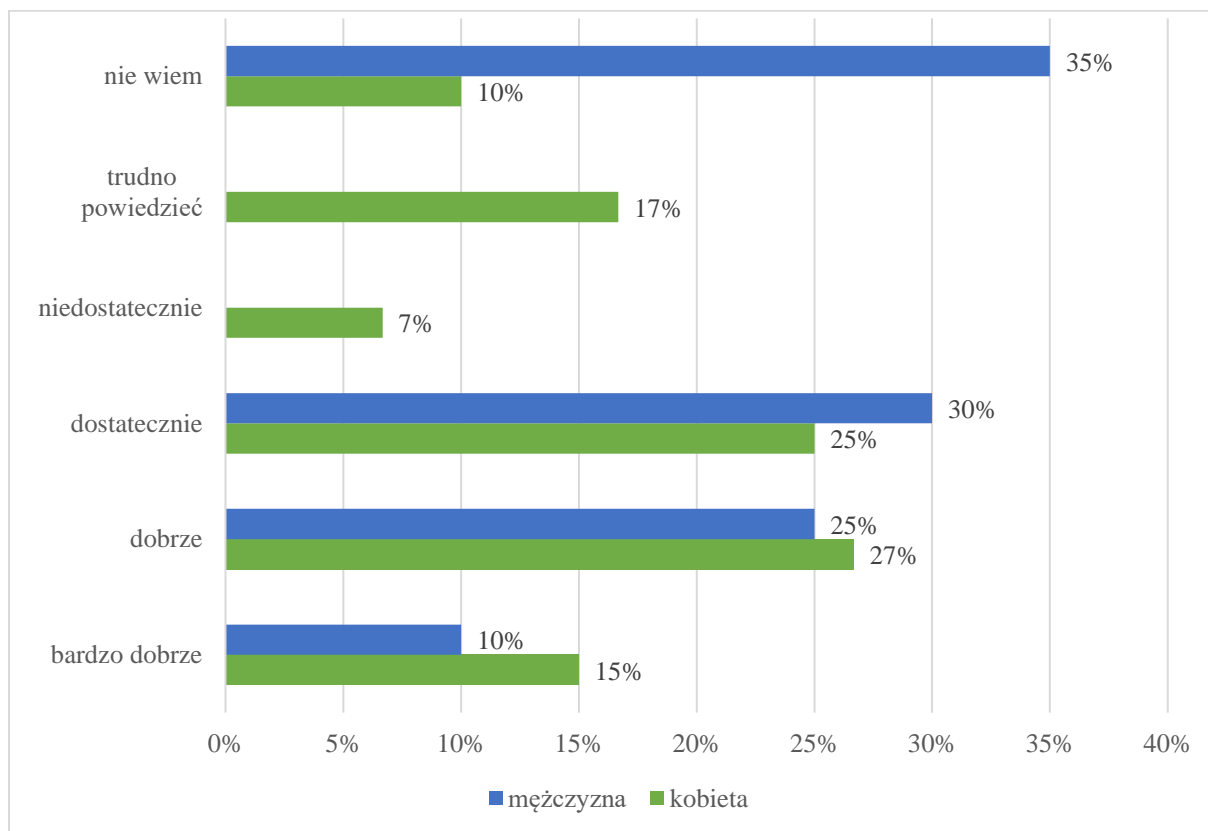
W razie problemów związanych z przemocą lub cyberprzemocą, ankietowani w większości przypadków zgłosiliby sprawę bezpośrednio na Policję. Tak odpowiedziało 47% kobiet oraz 41% mężczyzn. Do rodziny zwróciłoby się 19% mężczyzn oraz 22% kobiet.

Wykres 122 Do kogo zwróciłby się Pan/i o pomoc w razie problemu przemocy/cyberprzemocy?/Płeć:

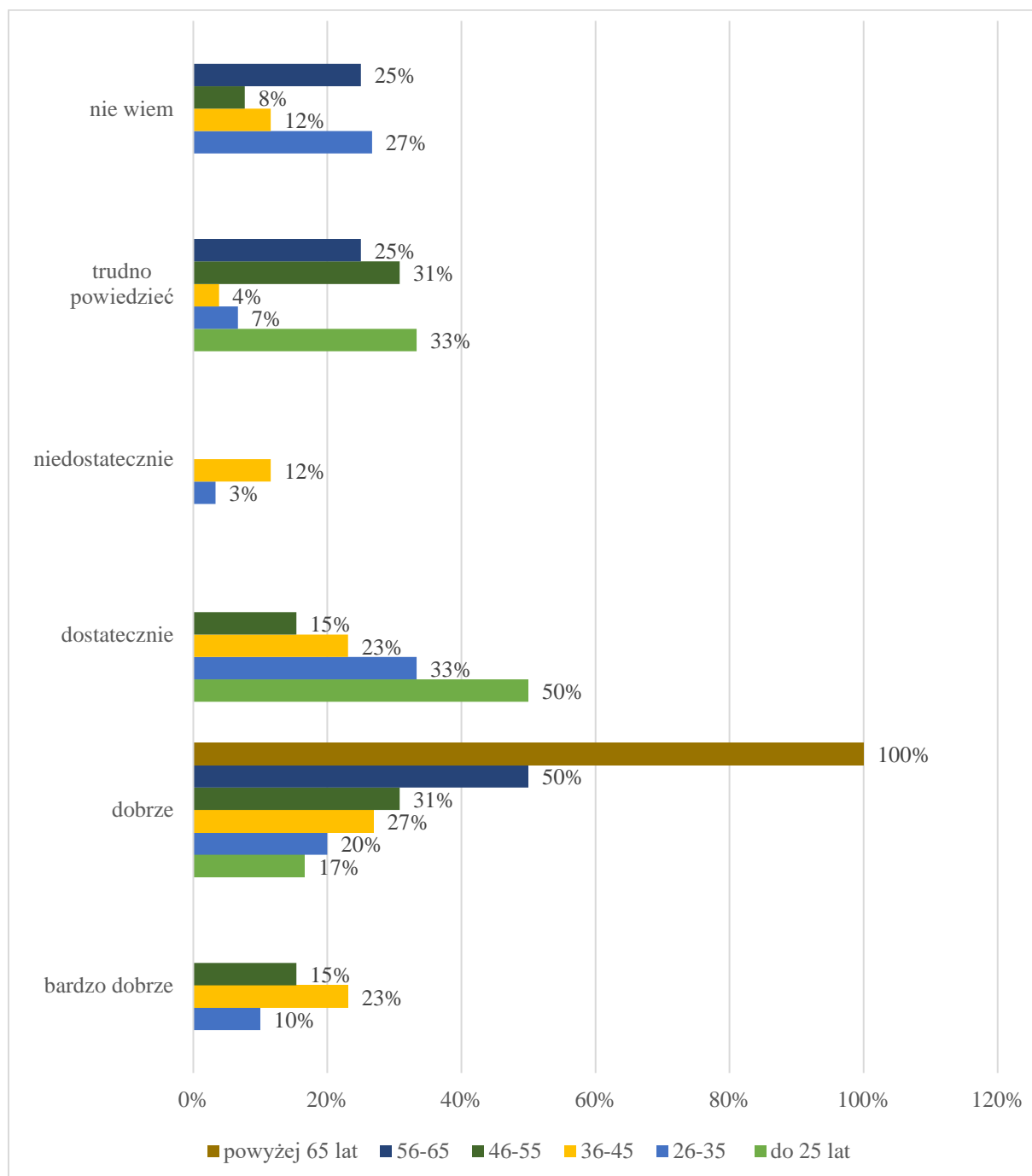
Mieszkańców poproszono o wyrażenie opinii na temat zaangażowania władz lokalnych, związanych z rozwiązywanie problemów społecznych mieszkańców. Mężczyźni w 30% odpowiedzi uznali, że gmina dostatecznie angażuje się w problemy mieszkańców, natomiast kobiety 25% wskazały, że dobrze. Aż 35% mieszkańców płci męskiej oraz 10% przedstawicielek żeńskiej części badanych osób nie potrafiło wskazać jak bardzo gmina nagazuje się w działania profilaktyczne.

Wykres 123 Jak ocenia Pan/i stopień zaangażowania władz lokalnych, związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych mieszkańców?/Płeć:

Osoby należące do najstarszej grupy badanych respondentów uznały, że władze dobrze radzą sobie z rozwiązywaniem problemów społecznych mieszkańców. Takiej odpowiedzi udzieliło 100% mieszkańców w tej grupie wiekowej. Tak samo uważa 50% osób w wieku 56-65 lat. Mieszkańcy klasyfikujący się pomiędzy 46 a 55 rokiem życia wskazywali na dobre zaangażowanie w 31% odpowiedzi. Identyczny wynik uzyskała odpowiedź „trudno powiedzieć”. Osoby pomiędzy 36 a 45 rokiem życia w 27% odpowiedzi również wskazywali na dobre zaangażowanie gminy. Na dostateczne działania gminy wskazało 33% osób należących do grupy wiekowej 26-35 lat, oraz, aż 50% badanych do 25 roku życia.

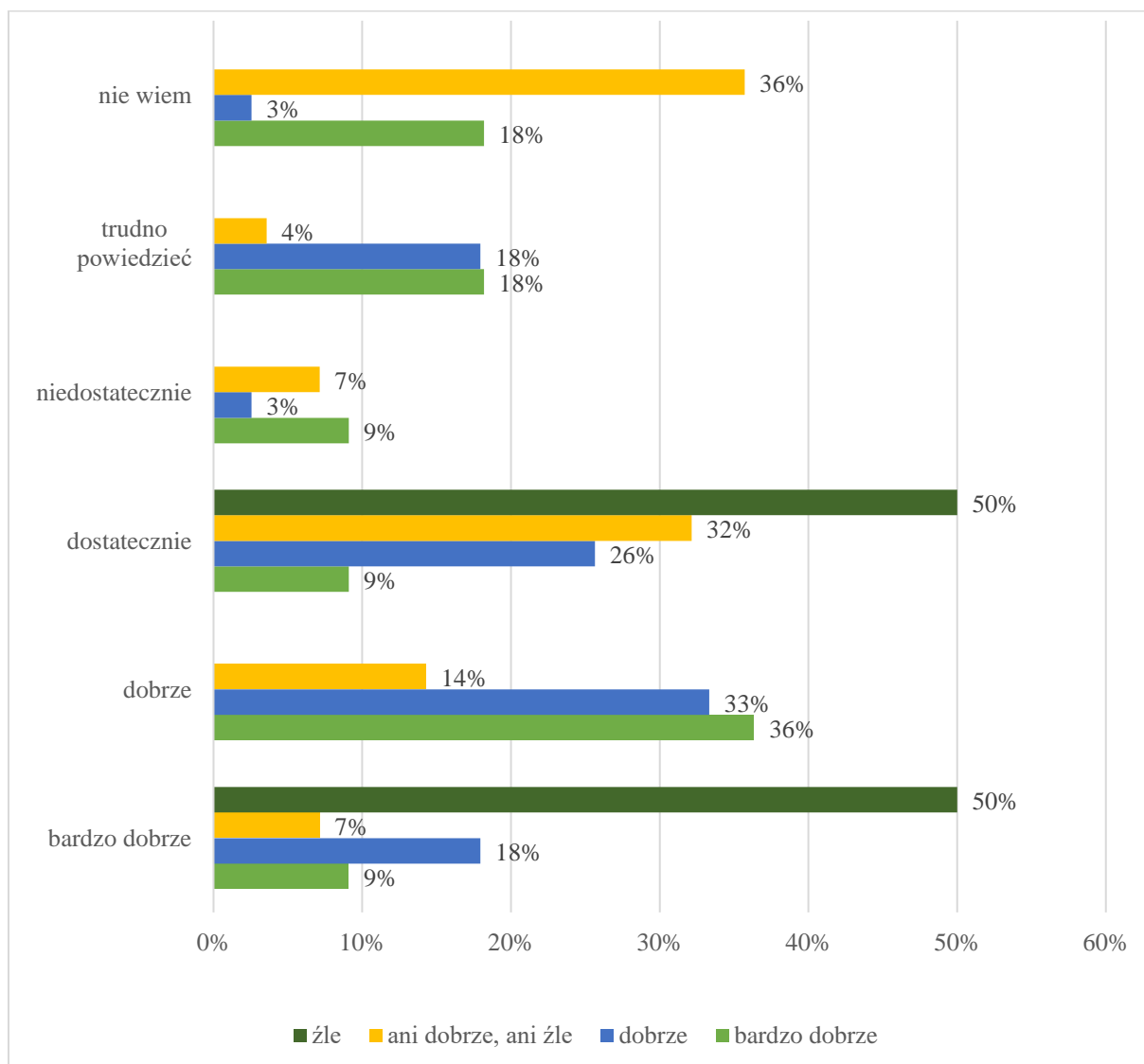
Wykres 124 Jak ocenia Pan/i stopień zaangażowania władz lokalnych, związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych mieszkańców?/Wiek:

Mieszkańcy, którzy określają swoją sytuację materialną jako bardzo dobrą uważają w 36% odpowiedzi, że gmina dobrze radzi sobie z rozwiązywaniem problemów wśród mieszkańców. Nieco mniej bo 33% osób w dobrej sytuacji materialnej wskazało tę samą odpowiedź co poprzednia grupa. Osoby uważające swoją sytuację materialną jako ani dobrą, ani złą, w 36% nie potrafili wskazać jednoznacznej odpowiedzi, natomiast mieszkańcy

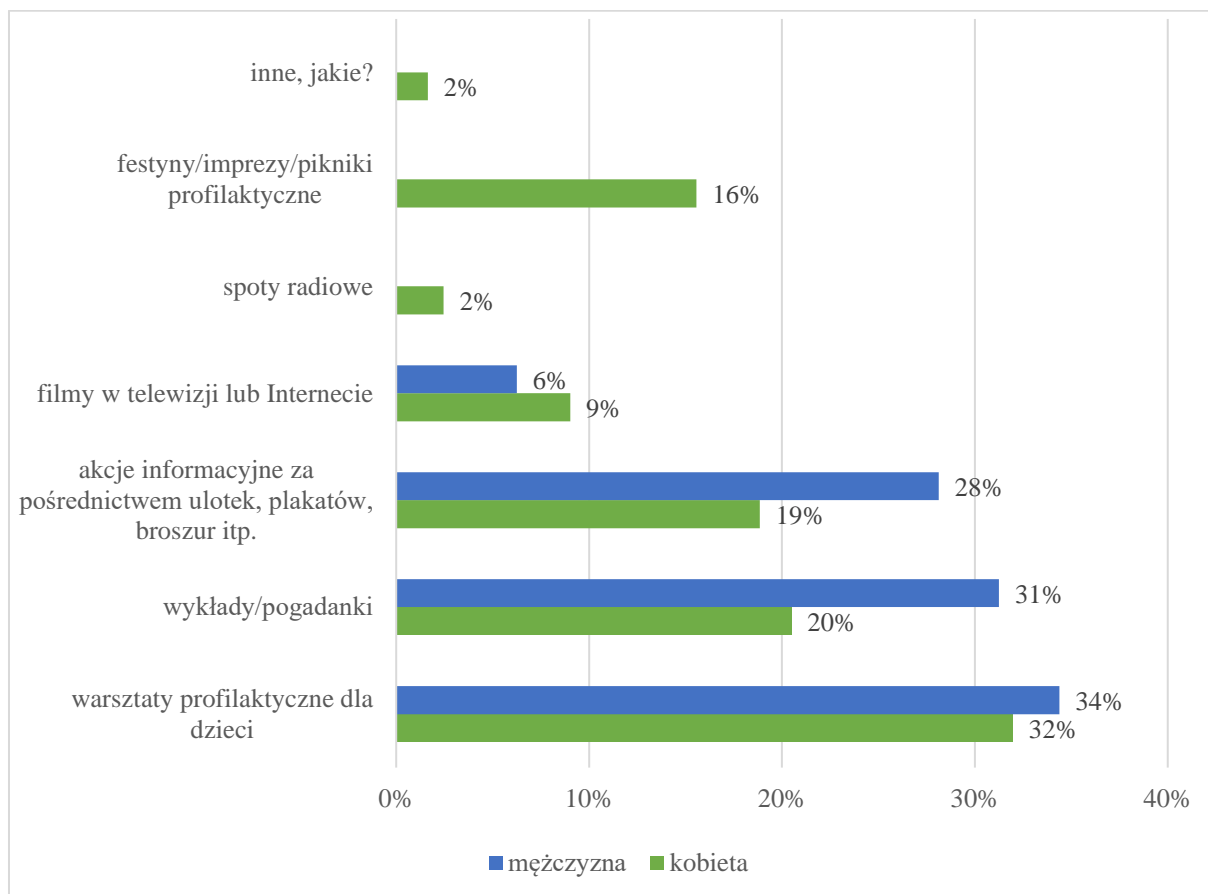
w złej sytuacji materialnej uważali, że gmina angażuje się dostatecznie lub nawet bardzo dobrze (równo po 50%).

Wykres 125 Jak ocenia Pan/i stopień zaangażowania władz lokalnych, związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych mieszkańców?/Sytuacja materialna:

Zarówno kobiety (32%), jak i mężczyźni (34%) uważają, że najlepsze efekty w oddziaływaniach profilaktycznych przyniosłyby warsztaty profilaktyczne dla dzieci. Co piąta kobieta oraz prawie co trzeci mężczyzna, wskazywał również na wykłady lub pogadanki natomiast za akcjami informacyjnymi za pośrednictwem ulotek, plakatów czy też broszur opowiedziało się 28% mężczyzn i 19% kobiet.

Wykres 126 Poniżej wymieniono różne formy działań, które z nich według Pana/i przyniosą najlepsze efekty w oddziaływaniach profilaktycznych?/Płeć:

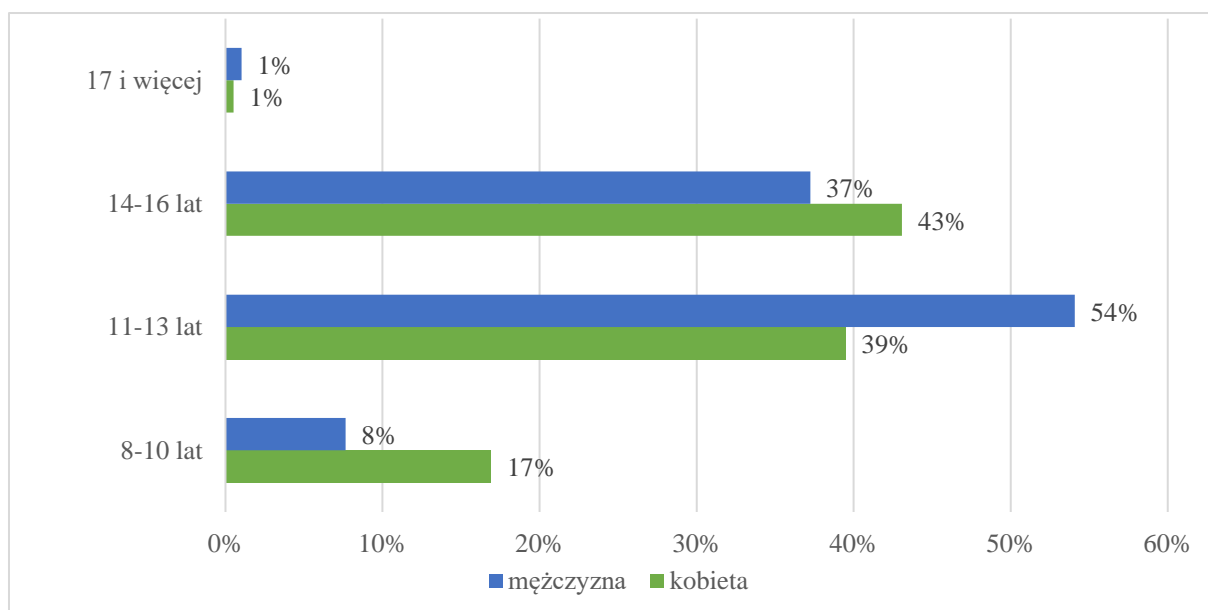

4. BADANIE DZIECI I MŁODZIEŻY NA TERENIE GMINY

4.1. Struktura badanej próby

W badaniu diagnozującym problemy społeczne w gminie wzięło udział 391 uczniów, z czego 196 stanowili chłopcy, a 195 dziewczynki. Wśród dziewczynek przeważająca grupą są dzieci w wieku 14-16 lat (43%) oraz 11-13 lat (39%). Chłopcy klasyfikowali się najczęściej w grupie 11-13 lat (54%) oraz 14-16 lat (37%).

Wykres 127 Wiek:

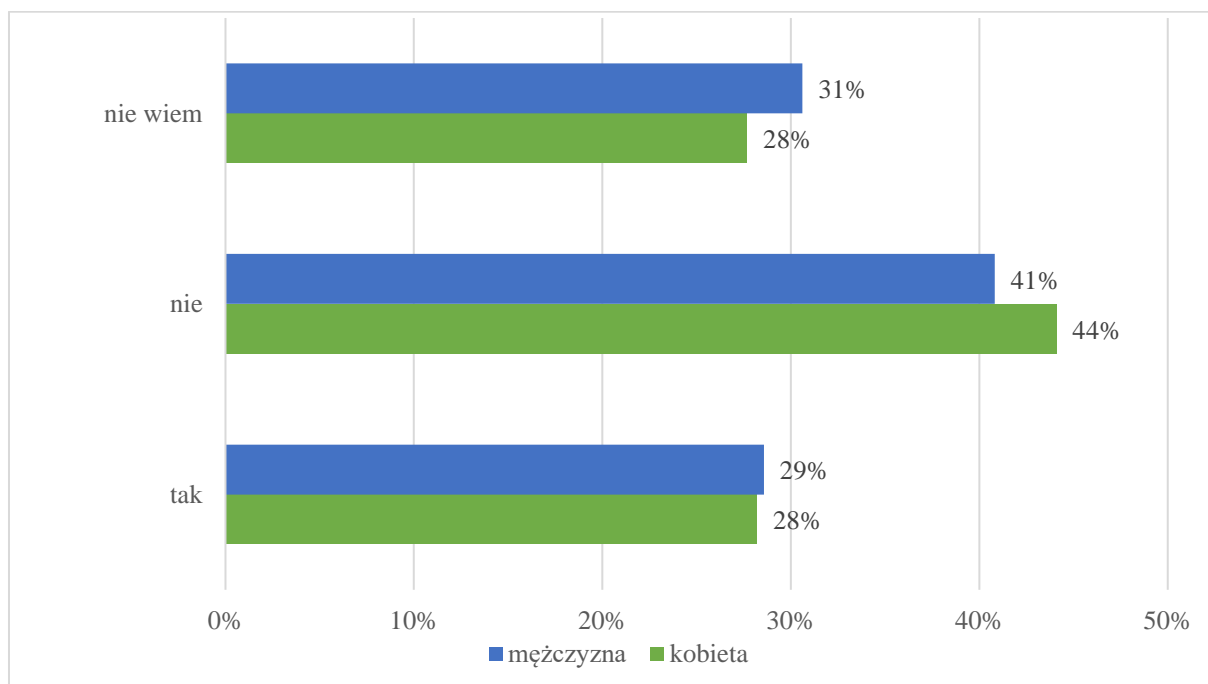

4.2. Problem alkoholowy z perspektywy dzieci i młodzieży

Pierwszym diagnozowanym problemem wśród dzieci i młodzieży był problem alkoholowy. Miał on na celu oszacowanie skali zjawiska problemu alkoholowego wśród najmłodszych mieszkańców oraz sprawdzenie wiedzy uczniów dotyczącej problemu alkoholowego.

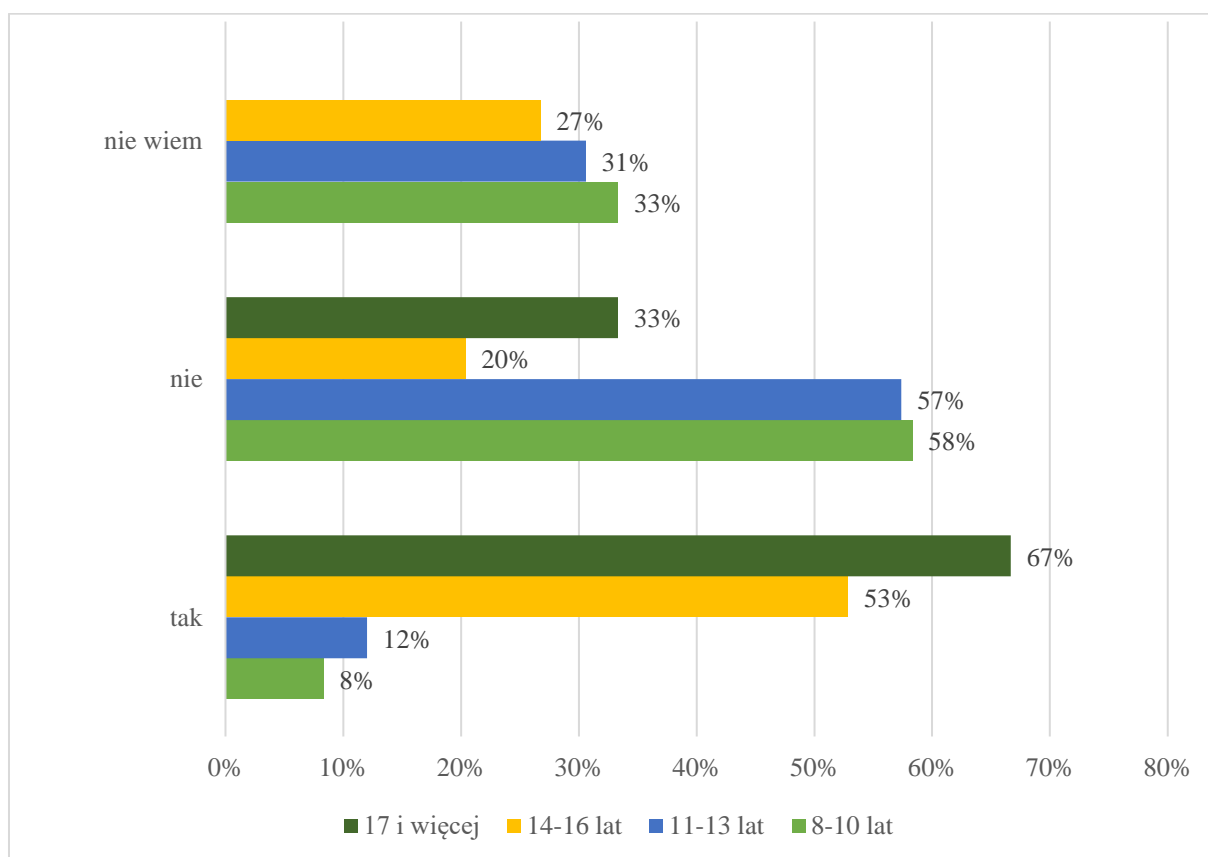
Uczniów zapytano czy osoby w ich wieku piją alkohol. Większość uczniów bo, aż 41% chłopców oraz 44% dziewczynek uważa, że ich koledzy i koleżanki nie spożywają napojów alkoholowych. Twierdząco odpowiedziało 29% uczniów oraz 28% uczennic natomiast 31% chłopców i 28% dziewczynek nie potrafiło odpowiedzieć jednoznacznie na postawione pytanie.

Wykres 128 Czy osoby w Twoim wieku piją alkohol/Płeć

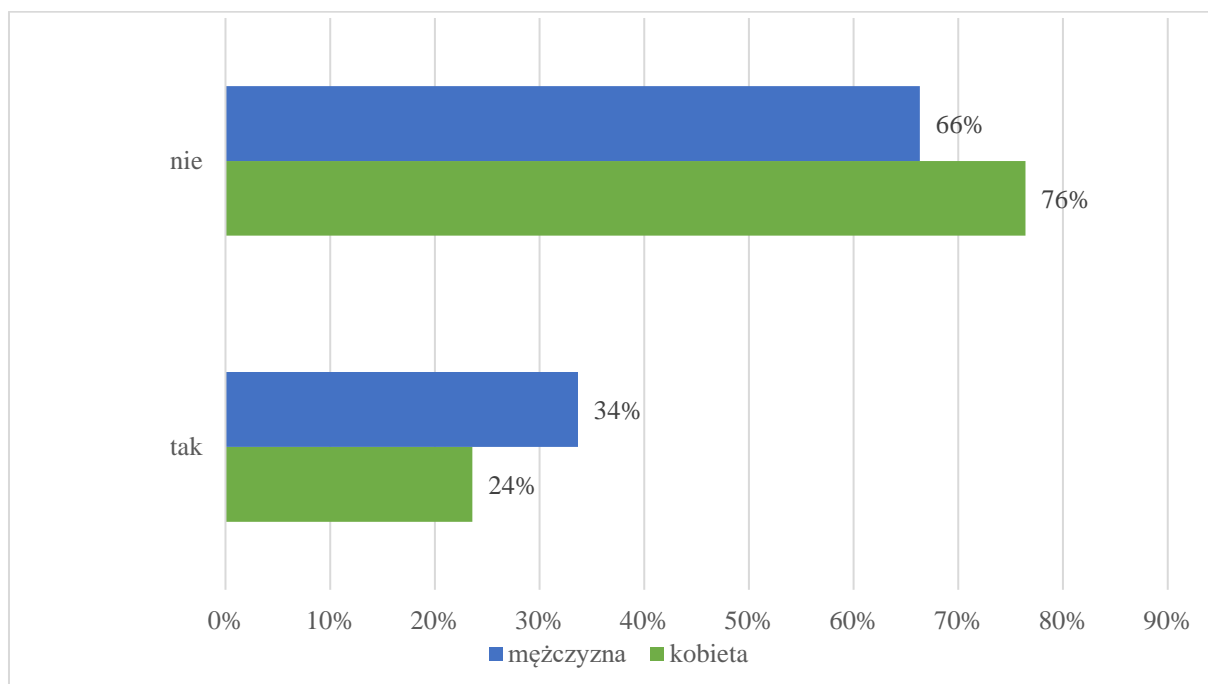
Wśród badanych grup respondentów, potwierdzająco odpowiedziało 67% uczniów w wieku 17 lat i starszych, 53% z grupy wiekowej 14-16 lat, 12% dzieci w wieku 11-13 lat oraz 8% najmłodszej grupy respondentów, mieszczącej się pomiędzy 8 a 10 rokiem życia. Negująco odpowiadało 33% uczniów należących do najstarszej badanej grupy, 20% chłopców oraz dziewczynek pomiędzy 14 a 16 rokiem życia, 57% osób w grupie 11-13 lat oraz 58% dzieci pomiędzy 8 a 10 rokiem życia. Niejednoznacznej odpowiedzi na postawione pytanie udzieliło 27% uczniów w wieku 14-16 lat, 31% ankietowanych pomiędzy 11 a 13 rokiem życia oraz 33% dzieci należących do najmłodszej grupy ankietowanych.

Wykres 129 Czy osoby w Twoim wieku piją alkohol/Wiek

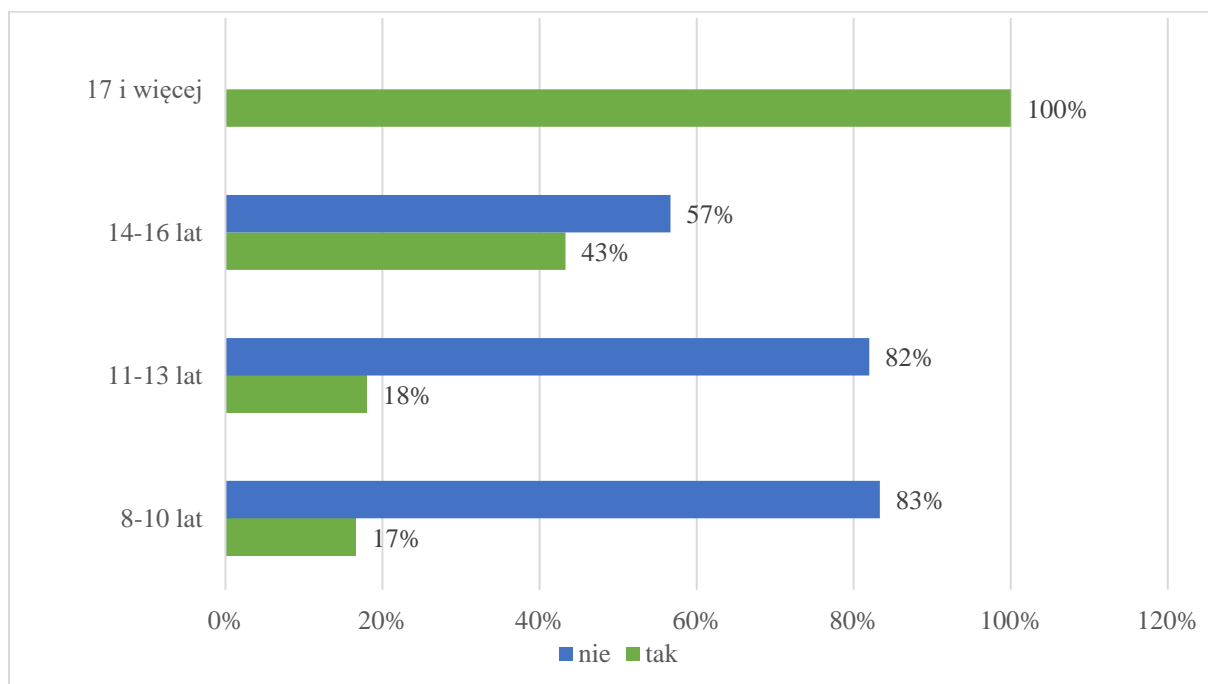
Kolejne pytanie dotyczyło bezpośrednio samych ankietowanych. Respondentów zapytano czy kiedykolwiek próbowali spożywać napoje alkoholowe. Znacząca większość ankietowanych stanowiąca 76% uczennic oraz 66% uczniów, odpowiedziała negująco. Pozostała grupa ankietowanych czyli 34% chłopców i 24% dziewczynek miała już styczność z wyrobami alkoholowymi.

Wykres 130 Czy próbowałeś/aś pić alkohol/Płeć

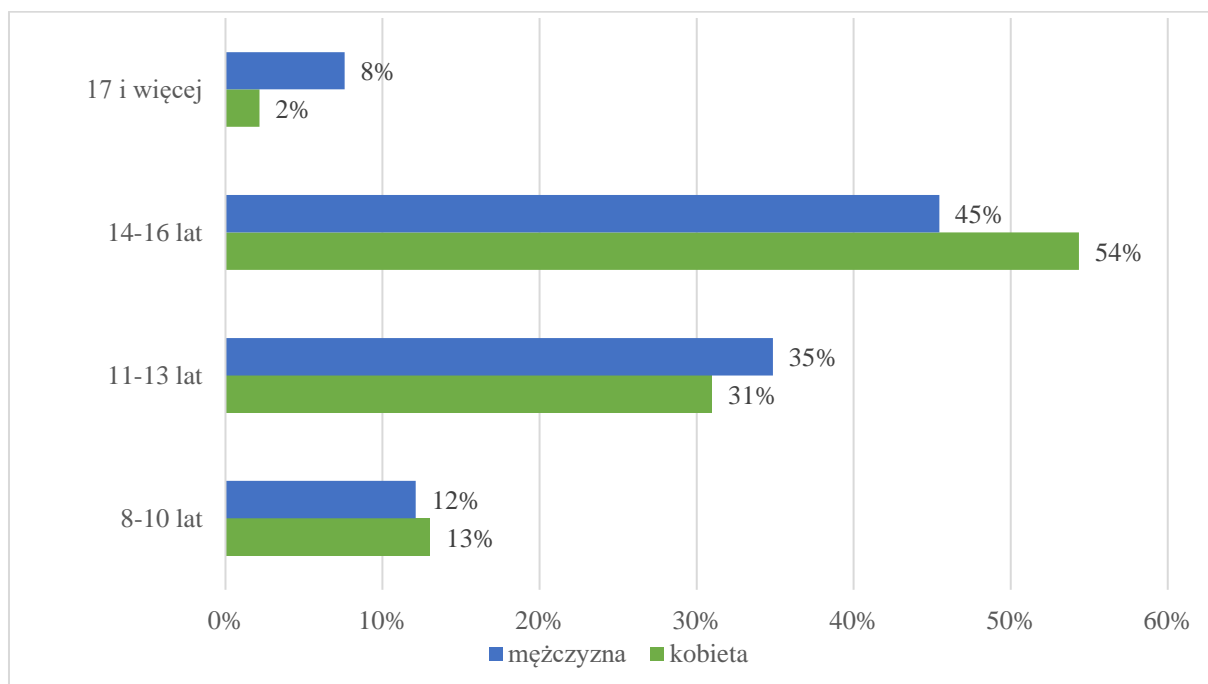
Analizując zebrane dane pod kątem wieku respondentów możemy zauważyć proporcjonalny wzrost ilości osób, które już spróbowały alkoholu w stosunku co do wieku. W najstarszej grupie respondentów, aż 100% uczniów miało już styczność z napojami alkoholowymi. Uczniowie w wieku 14-16 lat w 43% zadeklarowali, że mieli styczność z alkoholem. Ankietowani, którzy klasyfikują się pomiędzy 11 a 13 rokiem życia, odpowiedzieli twierdząco w 18% przypadków, natomiast najmłodszy respondenci w 17%. Odpowiednio 57% uczniów pomiędzy 14 a 16 rokiem życia, 82% badanych w wieku 11-13 lat oraz 83% respondentów w wieku 8-10 lat odpowiedziało negująco.

Wykres 131 Czy próbowałeś/aś pić alkohol/Wiek:

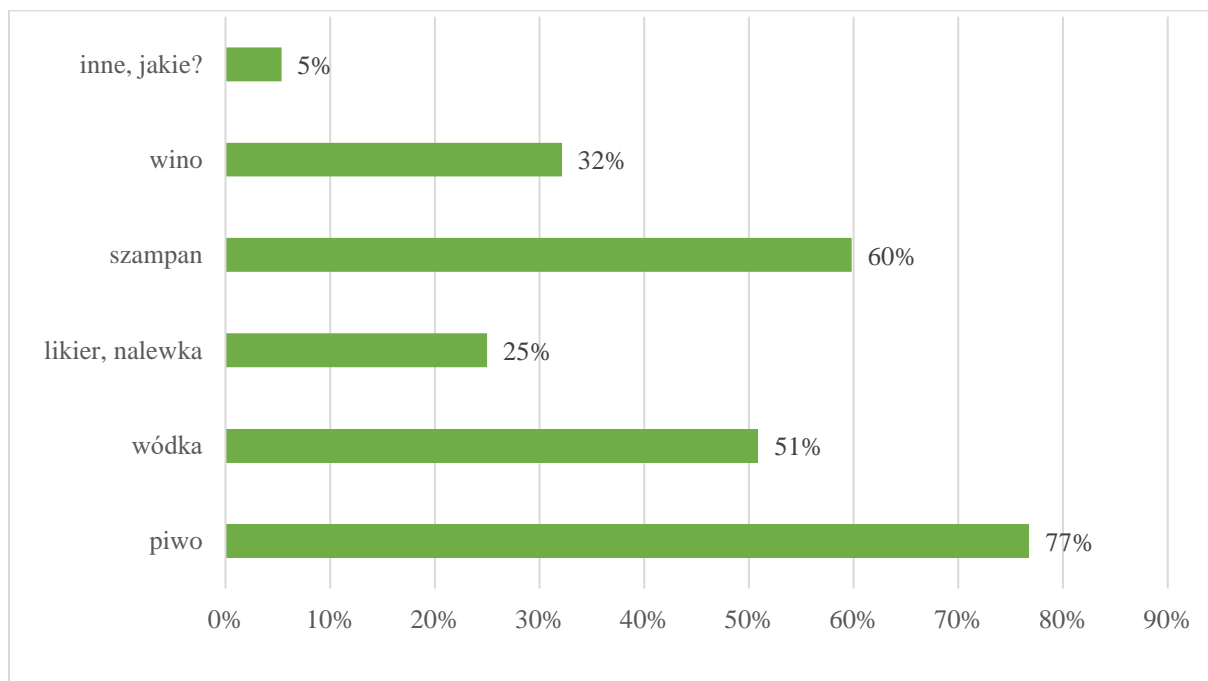
Uczennice, które miały już kontakt z alkoholem przyznają, iż po raz pierwszy próbowały tej substancji w wieku pomiędzy 14, a 16 rokiem życia. Tak deklaruje, aż 54% dziewcząt. Bardzo podobnie wygląda sytuacja wśród chłopców, którzy, aż w 45% przypadków zadeklarowali, że swój pierwszy kontakt z alkoholem mieli w wieku 14-16 lat. Kolejno dziewczynki (31%) oraz chłopcy (35%), spróbowali alkoholu pomiędzy 11, a 13 rokiem życia. Niepokojącym zdaje się być fakt, iż 12% chłopców oraz 13% dziewczynek, spróbowowało alkoholu już w wieku 8-10 lat.

Wykres 132 W jakim wieku zaczęłeś/zaczęłaś pić alkohol?/Płeć

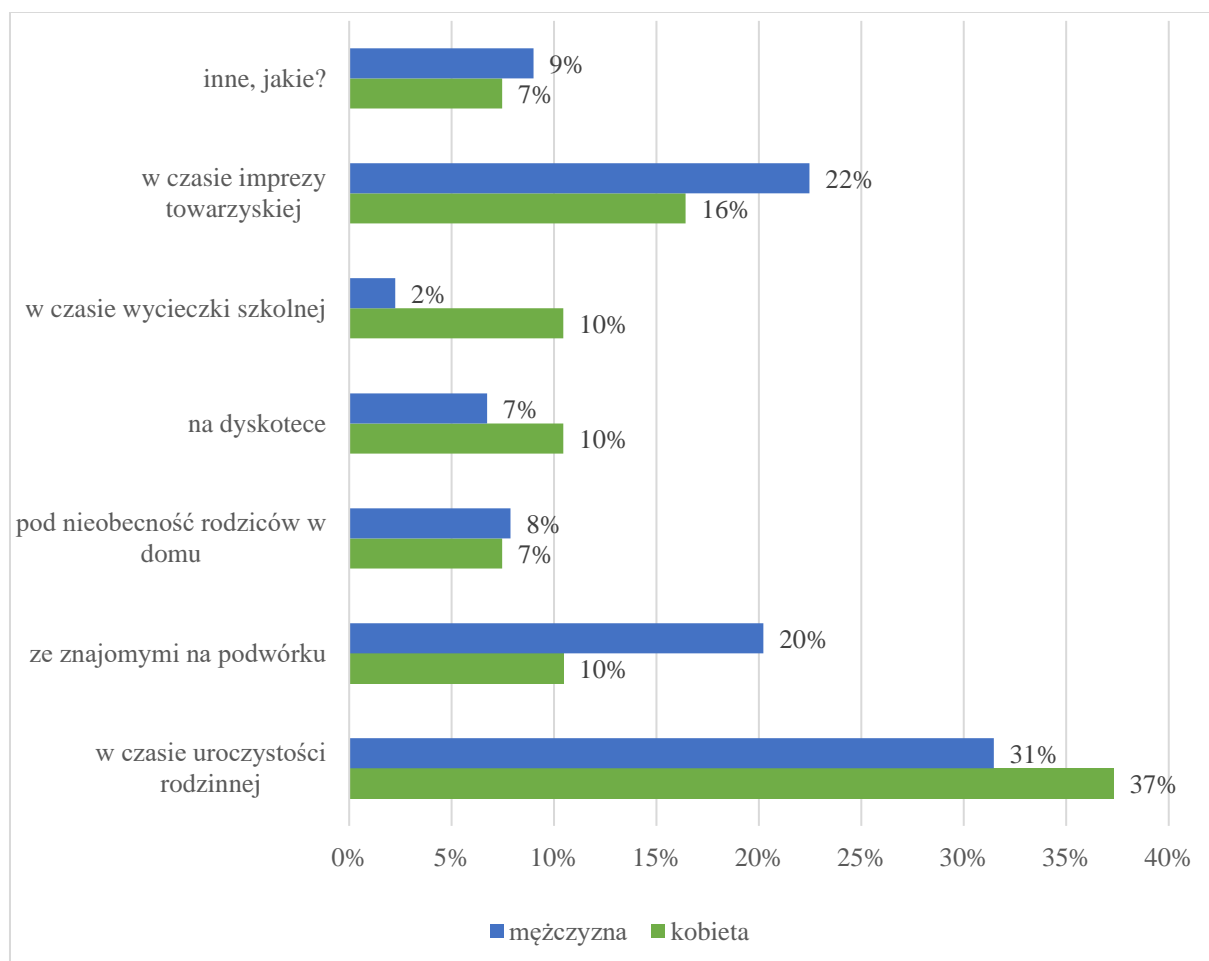
Uczniowie, którzy mieli już styczność z napojami alkoholowymi, najczęściej próbowali piwa (77%), szampana (60%) oraz wódki (51%). Prawie co trzeci badany uczeń spożywał wino, natomiast co czwarty likier lub nalewkę.

Wykres 133 Jaki rodzaj alkoholu próbowałeś/aś?

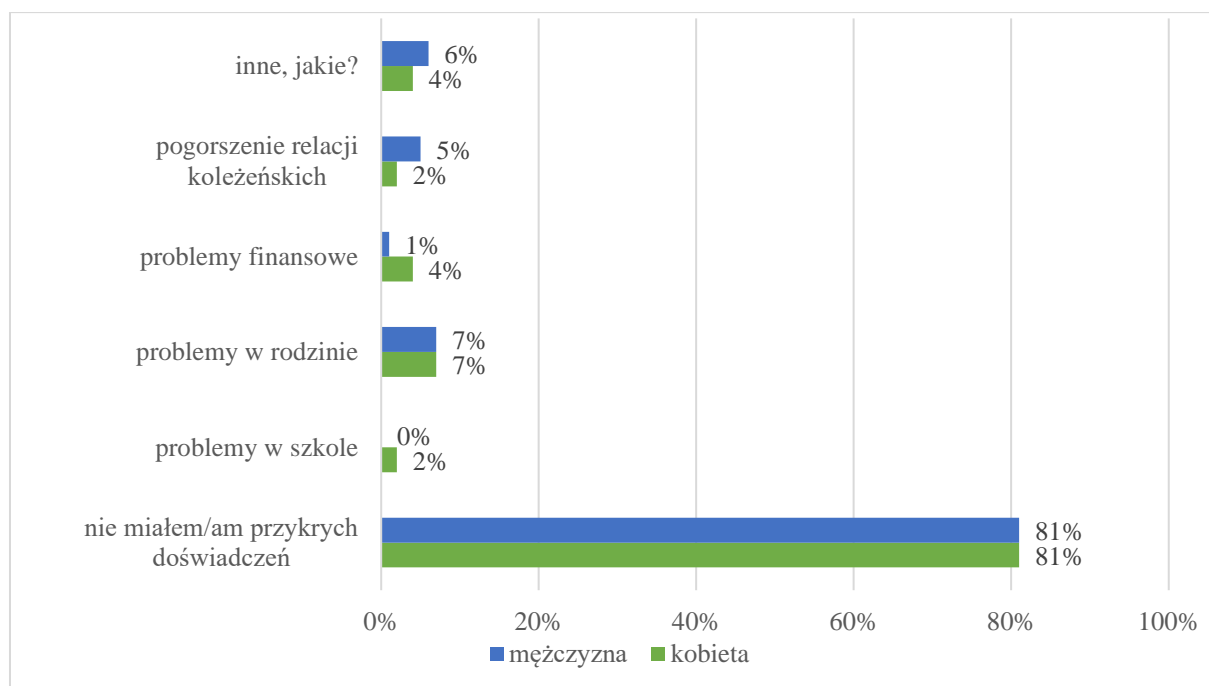
Ankietowani deklarują, że po raz pierwszy spróbowali alkoholu podczas uroczystości rodzinnej. Takiej odpowiedzi udzieliło 31% chłopców oraz 37% dziewczynek. Aż 20% chłopców oraz 10% dziewczynek deklaruje, że pierwszy kontakt z alkoholem miało ze znajomymi na podwórku. Dla 16% dziewczynek oraz 22% chłopców, impreza towarzyska była pierwszą okazją do spożycia napojów wysokowych. Uczniowie odpowiedzieli kolejno, że po raz pierwszy pili alkohol: na dyskotecce (7% chłopców i 10% dziewczynek), pod nieobecność rodziców w domu (8% chłopców i 7% dziewczynek) oraz podczas wycieczki szkolnej (2% chłopców i 10% dziewczynek). Za innymi okolicznościami opowiedziało się 9% uczniów oraz 7% uczennic, wymieniając m. in. Sylwester.

Wykres 134 W jakich okolicznościach spożyłeś/aś alkohol po raz pierwszy/Płeć

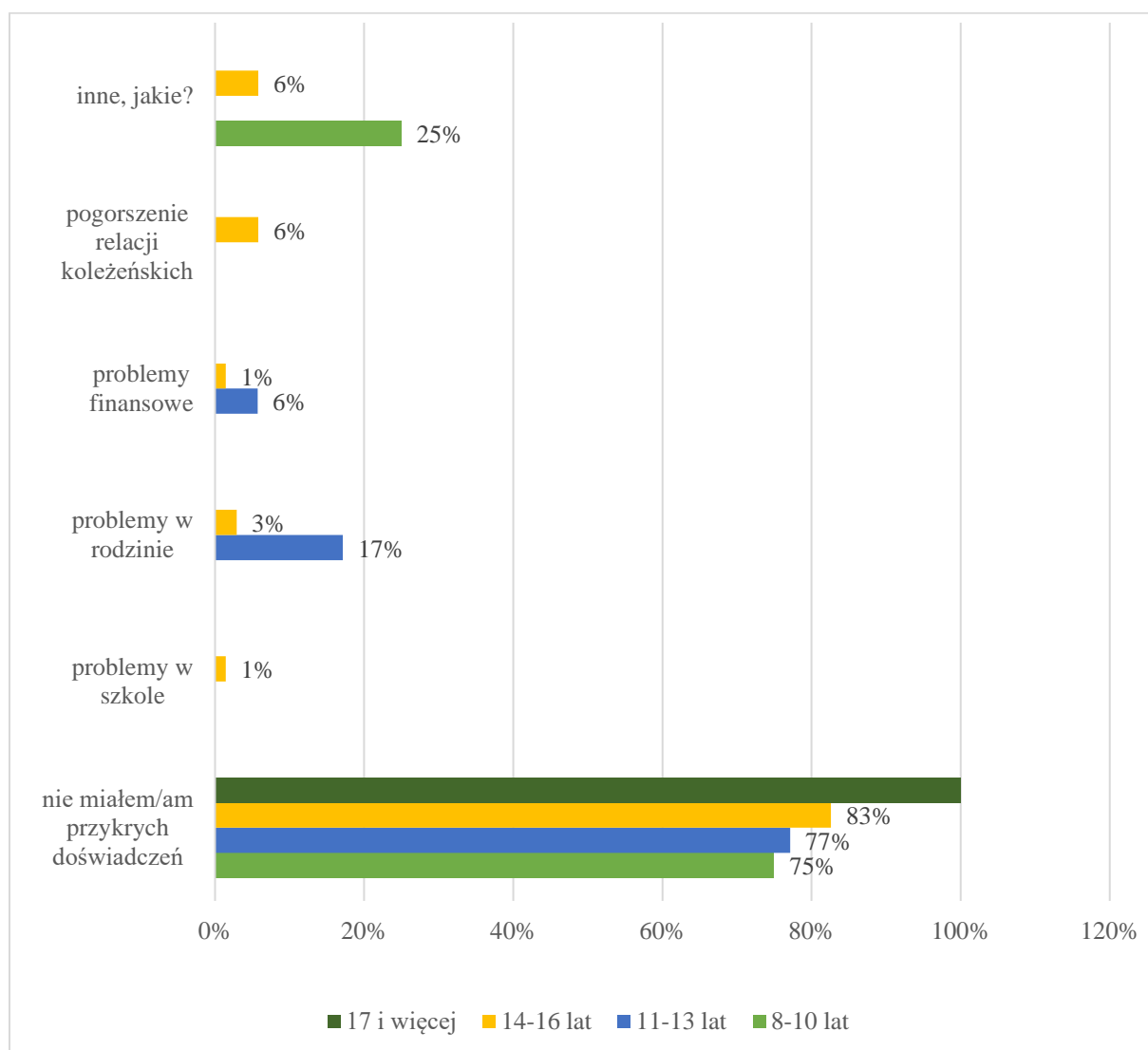
Uczniowie zapytani o jakiegokolwiek przykre doświadczenia związane ze spożywaniem alkoholu, w większości przypadków odpowiedzieli negująco. Problemy finansowe zadeklarowało 1% chłopców oraz 4% dziewczynek, natomiast problemy w rodzinie miało po 7% uczniów i uczennic. Do pogorszenia relacji koleżeńskich doszło w przypadku 5% chłopców oraz 2% uczennic. Pozostałe odpowiedzi stanowiły niewielki procent ogółu.

Wykres 135 Czy miałeś/aś jakieś przykre doświadczenia związane ze spożywaniem alkoholu?/Płeć

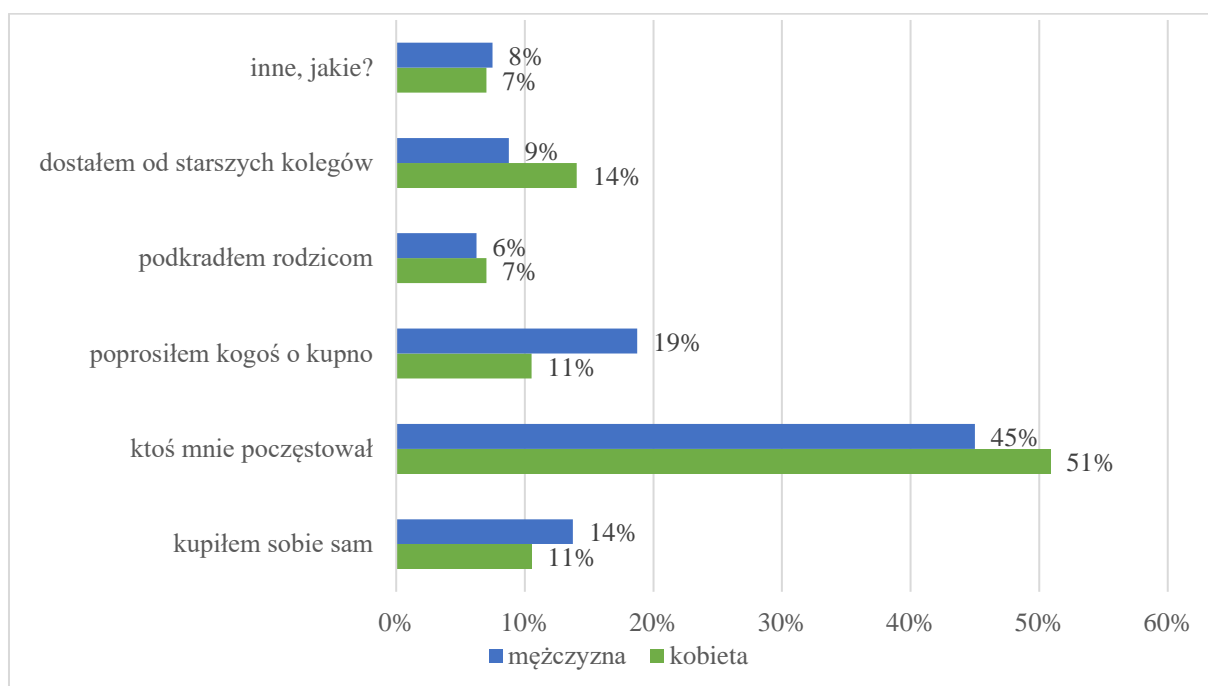
Analizując postawione pytanie pod kątem wieku respondentów, możemy zauważyć, że wśród osób znajdujących się w przedziale wiekowym 17 lat i więcej, ani jeden respondent nie miał przykrych doświadczeń związanych ze spożywaniem alkoholu. Osoby pomiędzy 11 a 13 rokiem życia w 17% deklarowały problemy rodzinne, natomiast dzieci w wieku 8-10 lat w 25% opowiedziały się za innymi przykrymi doświadczeniami, np. kacem.

Wykres 136 Czy miałeś/aś jakieś przykre doświadczenia związane ze spożywaniem alkoholu?/Wiek

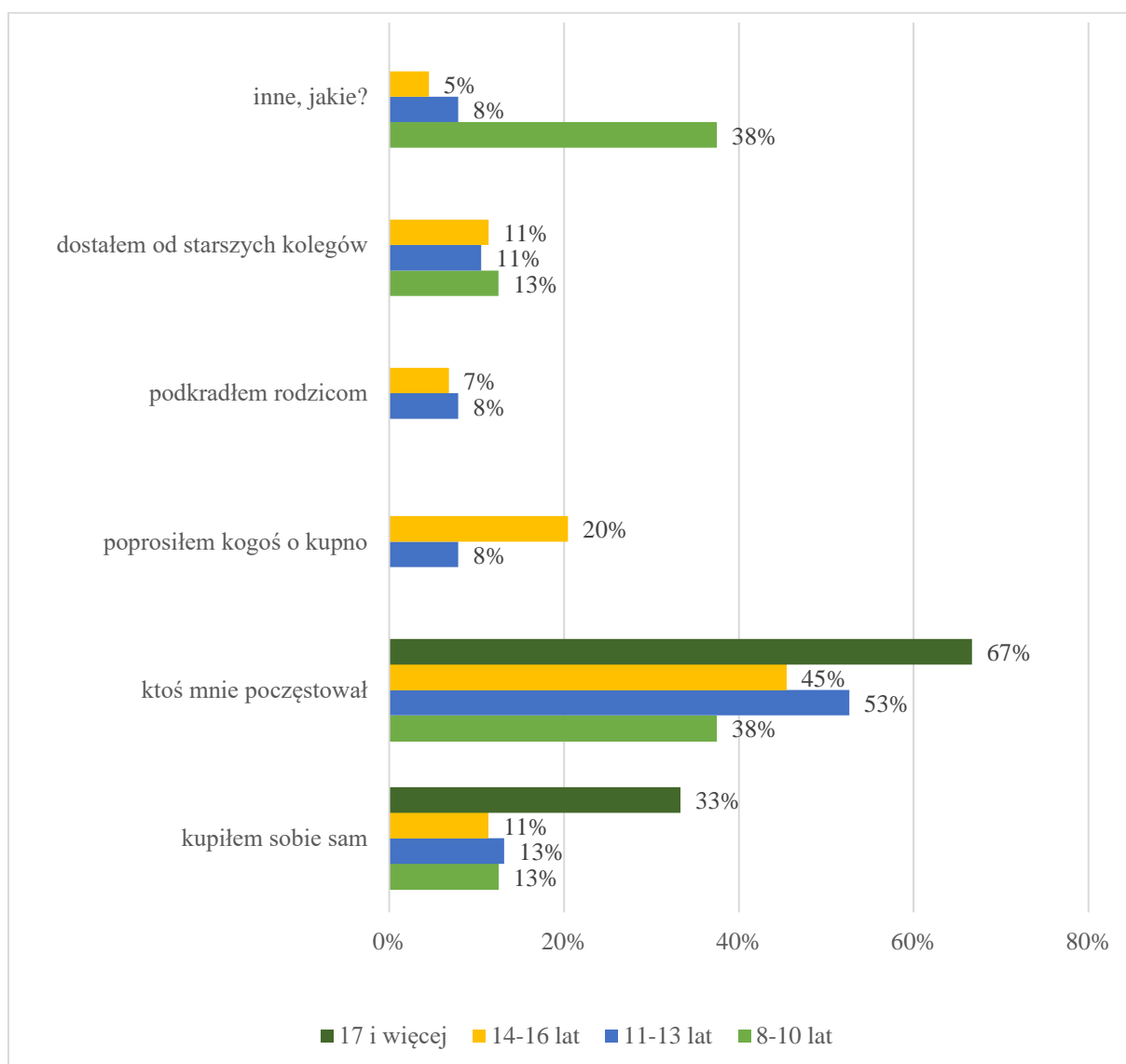
Na pytanie w jaki sposób uczniowie otrzymali alkohol, większość z nich bo, aż 51% dziewczynek i 45% chłopców odpowiedziały, że została przez kogoś poczęstowana. Kolejno 9% chłopców oraz 14% dziewczynek zostało poczęstowanych przez starszych kolegów, natomiast 19% uczniów oraz 11% uczennic poprosiło obcą osobę o kupno napojów wysokokowych. Aż 7% dziewczynek oraz 6% chłopców podkrađało alkohol rodzicom. Niepokojącym jest fakt, że 11% uczniów oraz 14% uczennic zadeklarowało, że zakupiło alkohol samodzielnie. Wskazuje to na występowanie problemu sprzedaży alkoholu nieletnim w ich najbliższym otoczeniu. Wśród badanych dziewczynek oraz chłopców, wystąpiły odpowiedzi wybiegające poza te sprecyzowane w ankiecie. Aż 8% chłopców oraz 7% dziewczynek zadeklarowało, że uzyskali alkohol w inny sposób.

Wykres 137 Jak otrzymałeś/aś alkohol?/Płeć

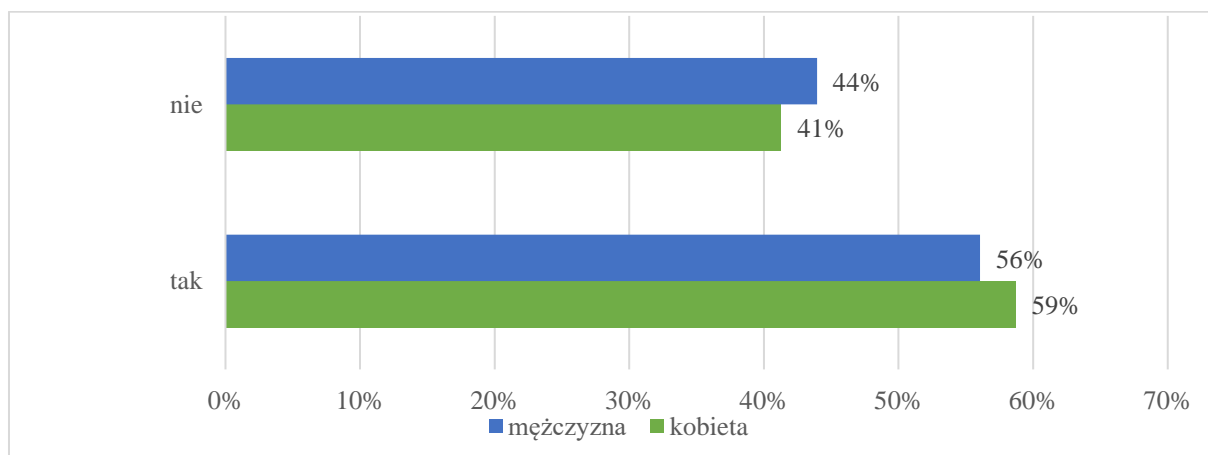
Najczęstszą odpowiedzią na to samo pytanie wśród wszystkich grup wiekowych, było poczęstowanie przez osoby trzecie. Takiej odpowiedzi udzieliło 67% uczniów w wieku 17 lat i więcej, 45% respondentów pomiędzy 14 a 16 rokiem życia, 53% dzieci w wieku 11-13 lat oraz 38% badanych z najmłodszej grupy. 1/3 respondentów, którzy mieli 17 lat i więcej, zadeklarowała, że zakupuje alkohol samodzielnie natomiast 20% dzieci w wieku 14-16 lat prosi osoby trzecie o kupno wyrobów alkoholowych. Inne sposoby pozyskiwania alkoholu zadeklarowało, aż 38% uczniów i uczennic z najmłodszej badanej grupy respondentów.

Wykres 138 Jak otrzymałeś/aś alkohol?/Wiek

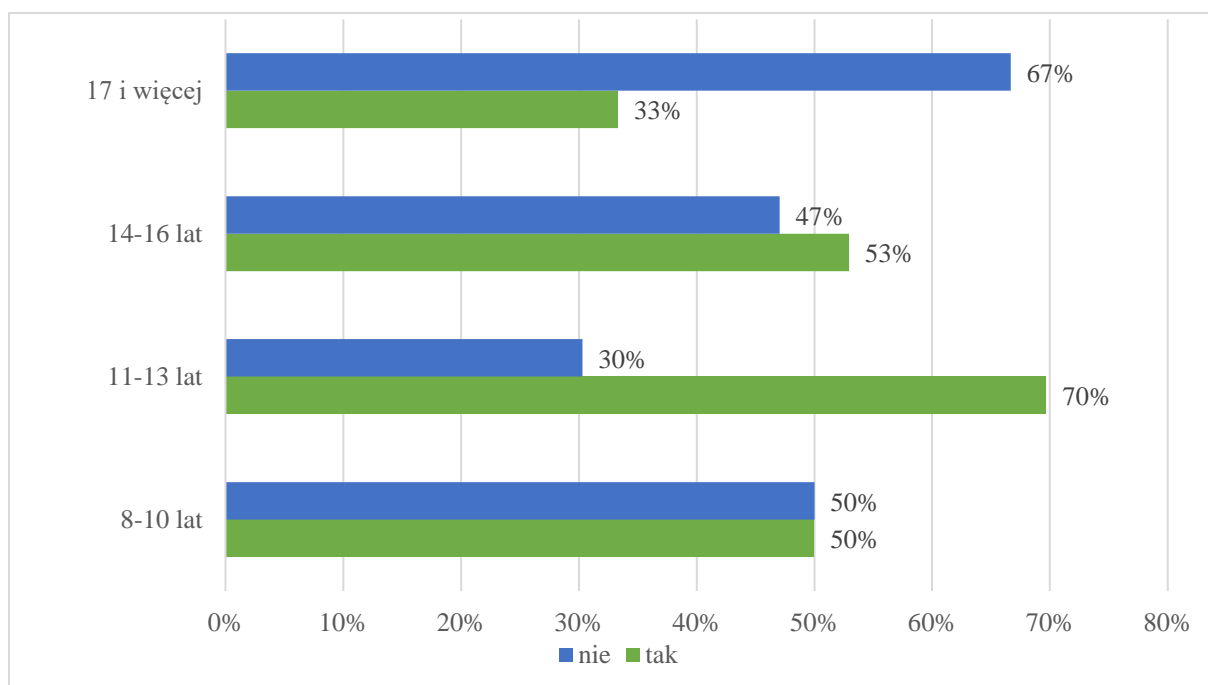
Dodatkowo uczniów, którzy mieli już kontakt z alkoholem zapytano czy ich rodzice wiedzą o tym fakcie. Co ciekawe, 59% uczennic oraz 56% uczniów płci męskiej przyznało, iż ich rodzice wiedzą o spożywaniu przez nich alkoholu. Jednak 41% dziewczynek oraz 44% chłopców uważa, że ich rodzice nie są świadomi tego faktu.

Wykres 139 Czy Twoi rodzice wiedzą, że próbowałeś/aś pić alkohol?/Płeć

Analizując pytanie w kontekście wieku ankietowanych w przypadku najstarszej badanej grupy, aż 67% uczniów jest przekonana o niewiedzy swoich rodziców o spożywaniu przez nie alkoholu. Odwrotnie wygląda sytuacja wśród dzieci w wieku 14-16 lat (53%) oraz w wieku 11-13 lat (70%), gdzie w większości przypadków rodzice są świadomi tego, że ich pociechy miały już kontakt z napojami wysokowymi. W przypadku najmłodszej grupy respondentów, podział ten jest równomierny.

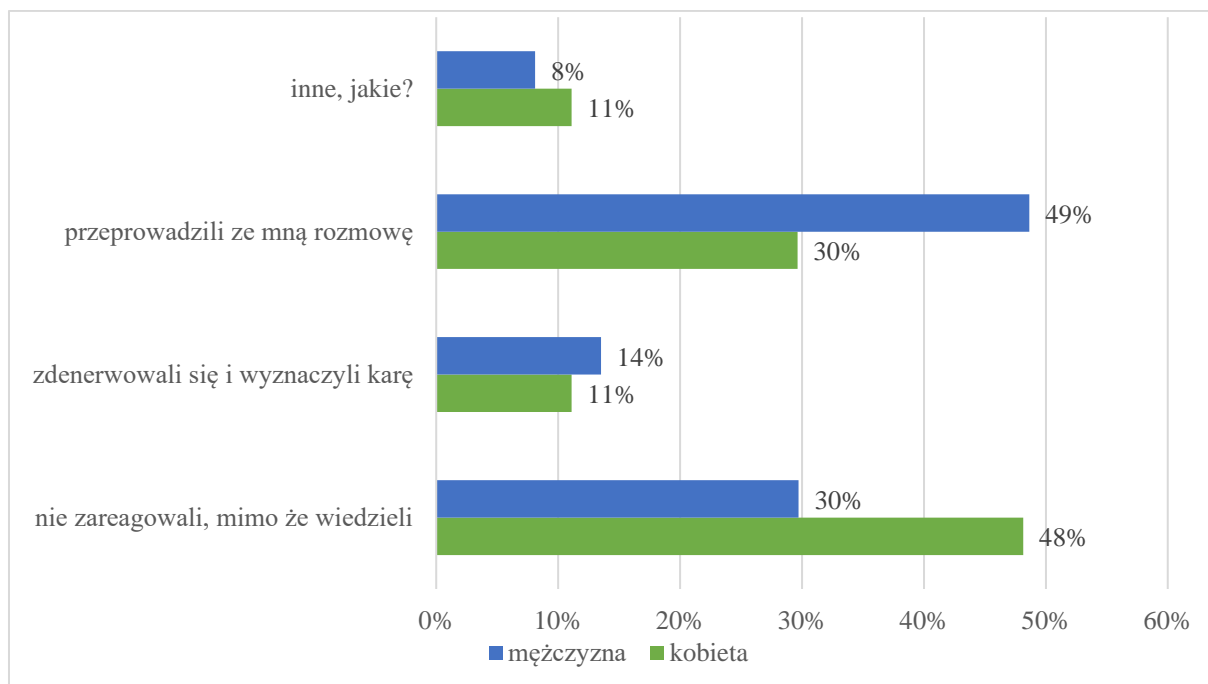
Wykres 140 Czy Twoi rodzice wiedzą, że próbowałeś/aś pić alkohol?/Wiek

Uczniom mającym styczność z alkoholem zadano pytanie o reakcje rodziców. Niepokojącym zdaje się być fakt, iż w dużej ilości przypadków (30% chłopców oraz 48% dziewczynki) rodzice nie zareagowali na wiadomość o tym,

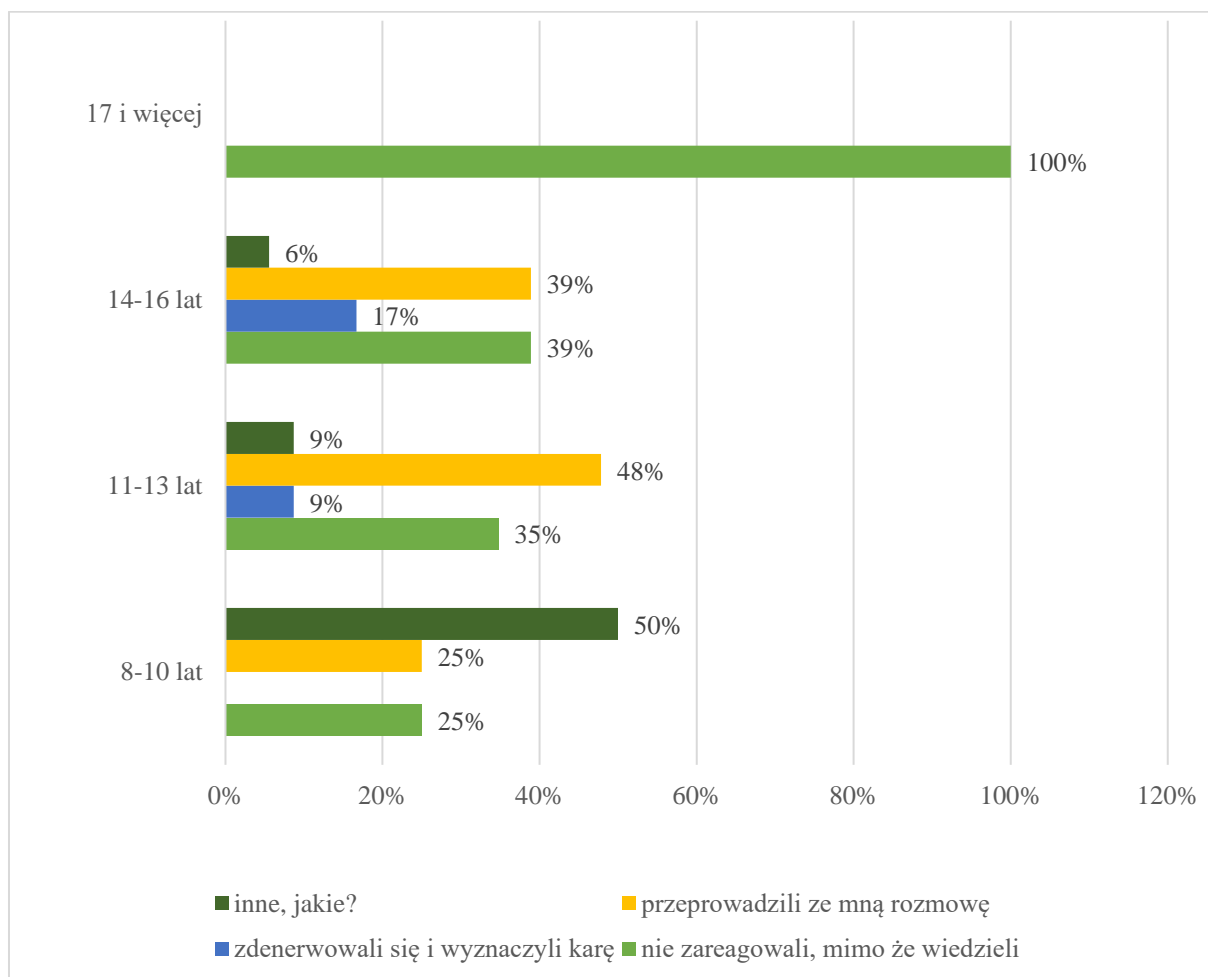
że ich dziecko piło alkohol, pomimo tego, że dobrze o tym wiedzieli. Chłopcy w 49% przyznali, że ich rodzice przeprowadzili z nimi rozmowę. Taką samą formę wybrało 30% rodziców dziewczynek. Rodzice zdenerwowali się i wyznaczyli karę w przypadku 14% uczniów oraz 11% uczennic.

Wykres 141 Jak Twoi rodzice zareagowali na spożywanie przez Ciebie alkoholu?/Płeć

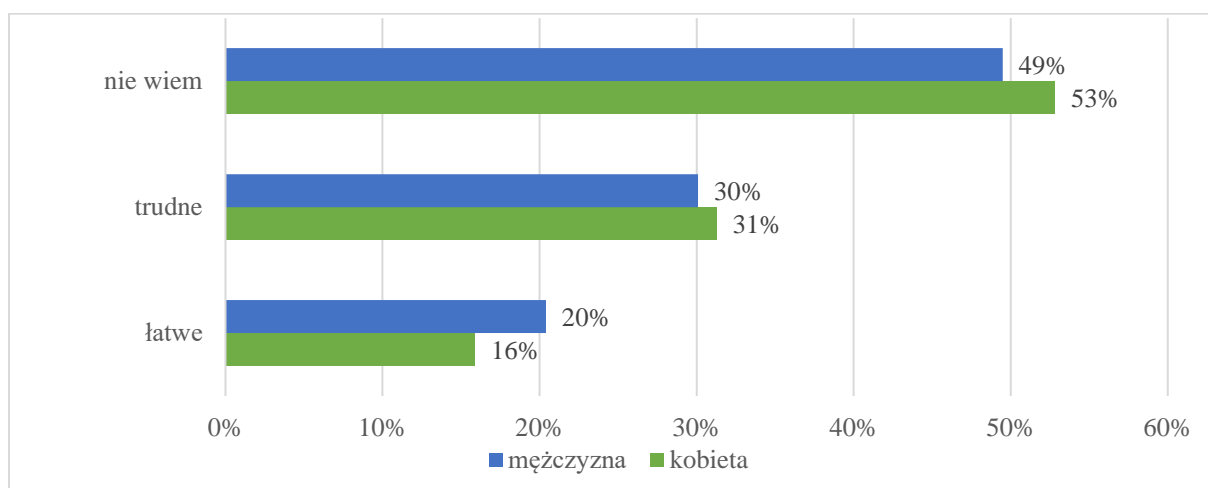
Najstarsi uczniowie w 100% zadeklarowali, że ich rodzice nie zareagowali na wieść o spożywaniu przez nich alkoholu. Rodzice uczniów pomiędzy 14 a 16 rokiem życia w większości przypadków nie zareagowali (39%) lub przeprowadzili ze swoimi pociechami rozmowę (39%). Podobnie sytuacja wyglądała w przypadku młodszej grupy, klasyfikującej się w przedziale 11-13 lat. Połowa dzieci w wieku 8-10 lat zadeklarowała inną reakcję rodziców, np. krzyczeli.

Wykres 142 Jak Twoi rodzice zareagowali na spożywanie przez Ciebie alkoholu?/Wiek

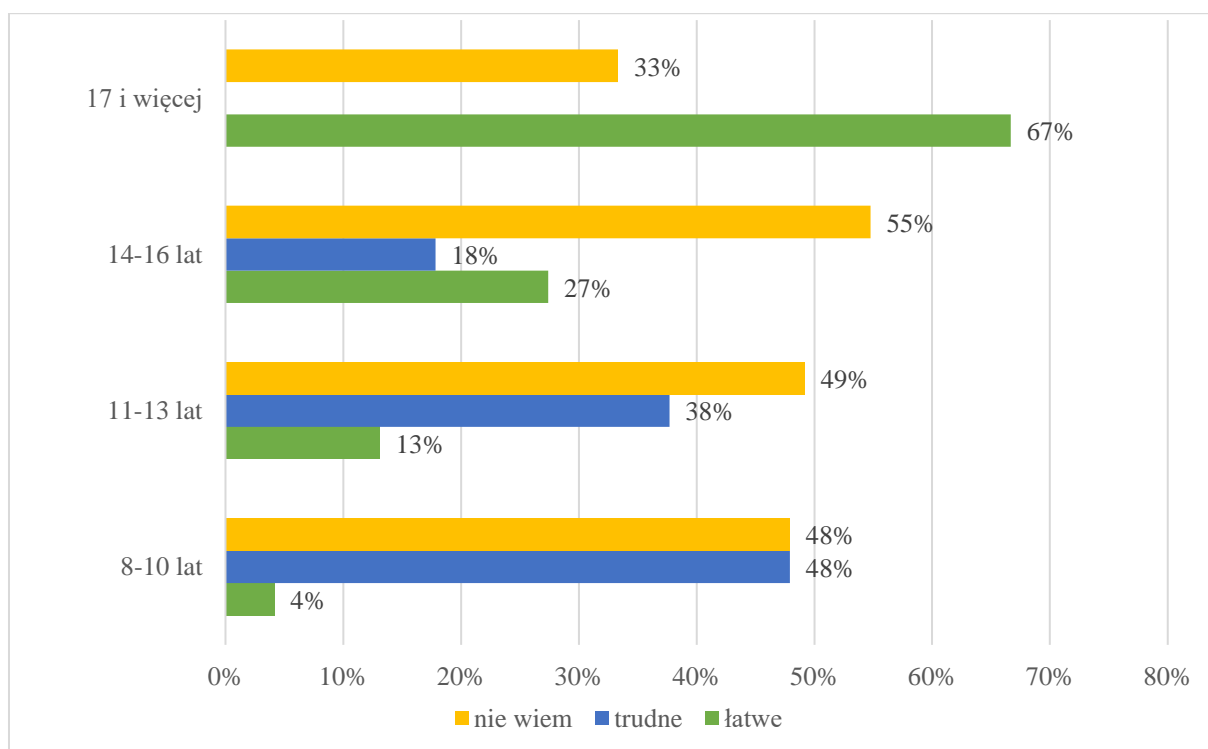
Zdania uczniów na temat łatwości zdobycia alkoholu w ich miejscu zamieszkania są podzielone. Spośród ankietowanych, 53% dziewczynek oraz 49% chłopców nie potrafiła jednoznacznie stwierdzić czy zdobycie alkoholu w ich najbliższym otoczeniu jest trudne czy łatwe. Najmniej liczną grupą respondentów okazały się osoby, które uważają, że alkohol w ich otoczeniu jest łatwy do zdobycia. Takiej odpowiedzi udzieliło 20% chłopców oraz 16% dziewczynek. Alkohol trudny do zdobycia jest dla 30% uczniów oraz 31% uczennic.

Wykres 143 Gdybyś chciał/a zdobyć alkohol w swojej miejscowości byłoby to/Płeć

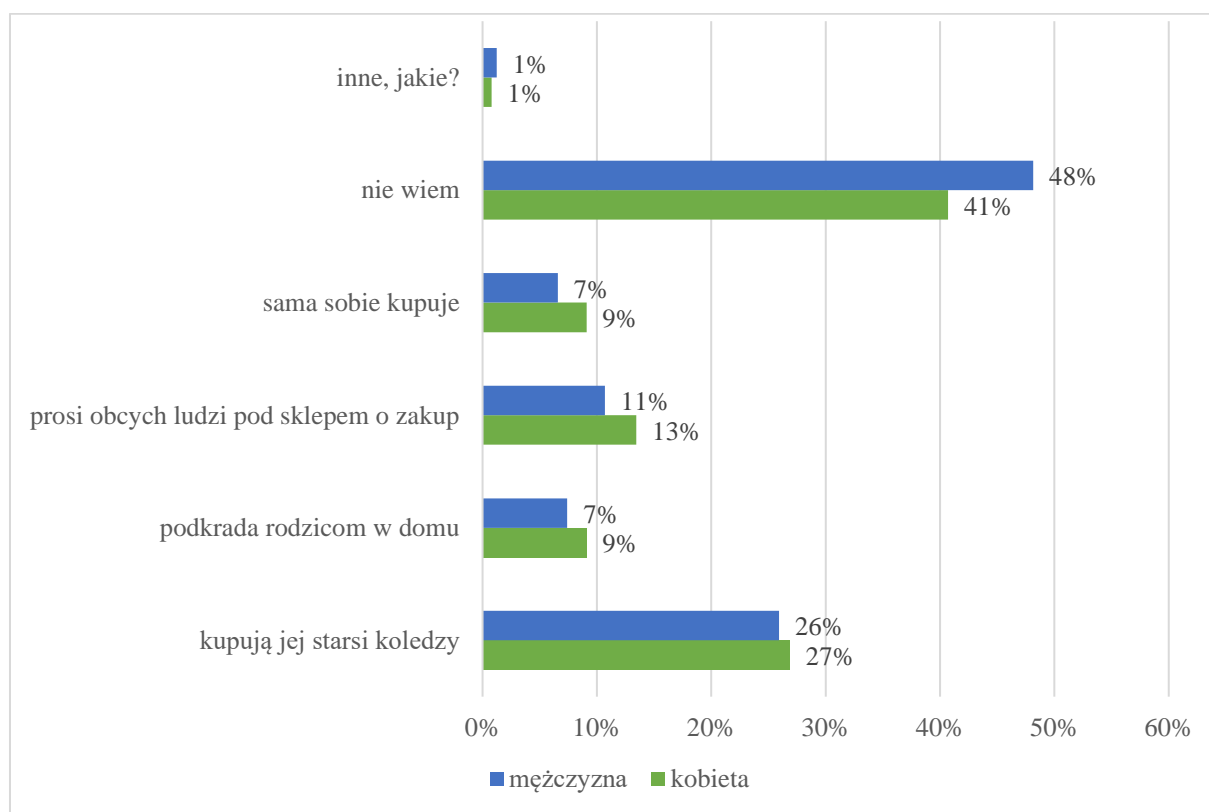
Dla najstarszej grupy badanych uczniów, zdobycie alkoholu w większości przypadków nie jest problemem. Tak odpowiedziało 67% uczniów w wieku 17 i więcej lat. W przypadku uczniów w wieku 14-16 lat, najczęstszą odpowiedzią była „nie wiem”, którą wybrało 55% dzieci w tym przedziale wiekowym. Podobnie sytuowały się odpowiedzi wśród dziewcząt i chłopców w wieku pomiędzy 11 a 13 rokiem życia gdzie niejednoznacznej odpowiedzi udzieliło 49% respondentów. Odpowiedzi pomiędzy „nie wiem” a „trudne” wśród najmłodszej grupy osób uzyskały po tyle samo głosów.

Wykres 144 Gdybyś chciał/a zdobyć alkohol w swojej miejscowości byłoby to/Wiek

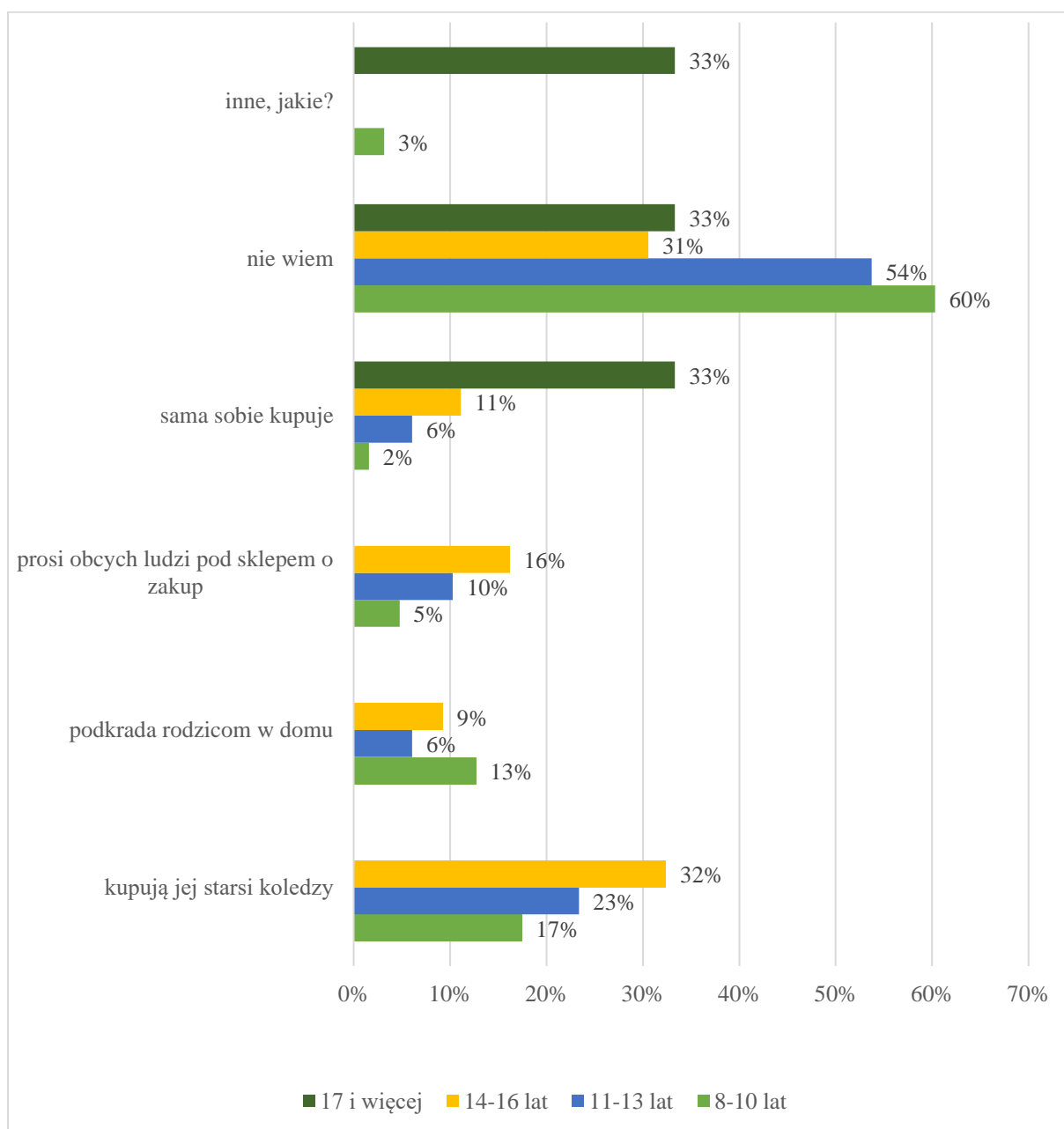
Ankietowanych zapytano w jaki sposób młodzież może pozyskać alkohol. Uczniowie najczęściej odpowiadali, że kupują go starsi koledzy. Tak deklaruje 26% chłopców oraz 27% dziewczynek. Uczniowie przyznają, że dosyć częstą sytuacją jest proszenie obcych ludzi pod sklepem o zakup napojów wysokokowych. Takiej odpowiedzi udzieliło 11% uczniów oraz 13% uczennic. Aż 7% chłopców i 9% dziewczynek przyznaje się do samodzielnego kupowania alkoholu, natomiast 7% uczniów oraz 9% uczennic przyznaje, że podkrađa alkohol rodzicom. 48% uczniów oraz 41% dziewczynek nie potrafiło udzielić odpowiedzi na postawione pytanie.

Wykres 145 Jak młodzież w Twojej okolicy może zdobyć alkohol? /Płeć

Respondenci w wieku 17 lat i więcej po równo w 33% przypadków kupują alkohol samodzielnie, zdobywają go w inny sposób lub nie wiedzą jak go zdobyć. Uczniowie w wieku pomiędzy 14 a 16 rokiem życia najczęściej proszą starszych kolegów o kupno alkoholu (32%) lub nie wiedzą jak go zdobyć (32%). Nieco młodsza grupa, klasyfikująca się w przedziale 11-13 lat w większości przypadków (54%) nie wie jak zdobyć alkohol, tak samo jak najmłodszy z ankietowanych wśród których taka odpowiedź padła aż w 60% przypadków.

Wykres 146 Jak młodzież w Twojej okolicy może zdobyć alkohol? /Wiek

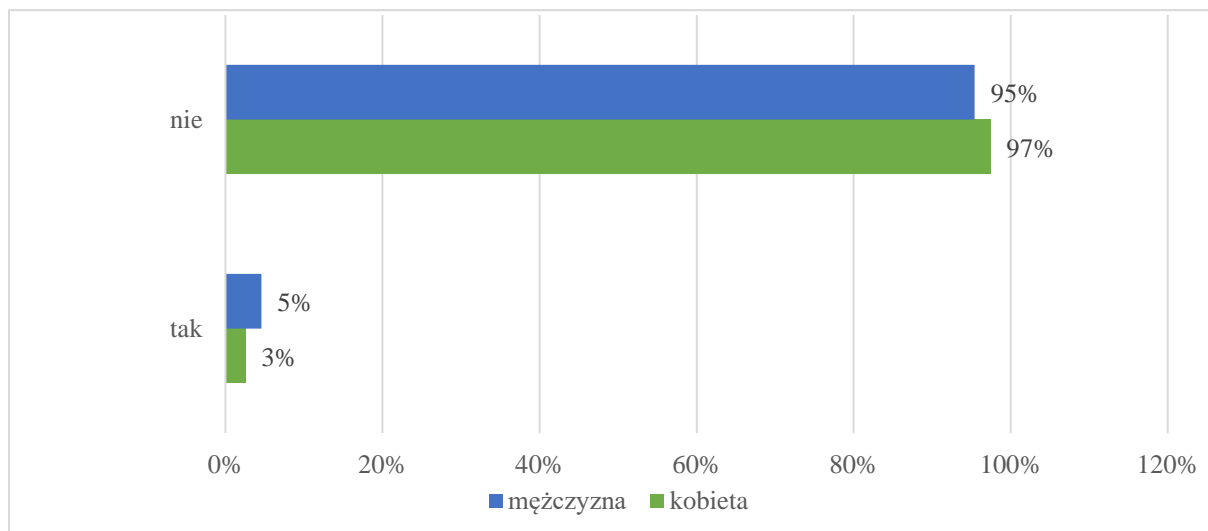

4.3. Problem narkotykowy z perspektywy dzieci i młodzieży

Kolejny rozdział niniejszej diagnozy dotyczy problemu narkotykowego. Jego celem było oszacowanie skali problemu wśród uczniów ze szkół w gminie Rząśnik oraz sprawdzenie wiedzy uczniów dotyczącej środków psychoaktywnych. Uczniów zapytano, czy próbowali kiedykolwiek zażywać narkotyki. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, 95% chłopców oraz 97% dziewczynek nigdy nie próbowało substancji psychoaktywnych.

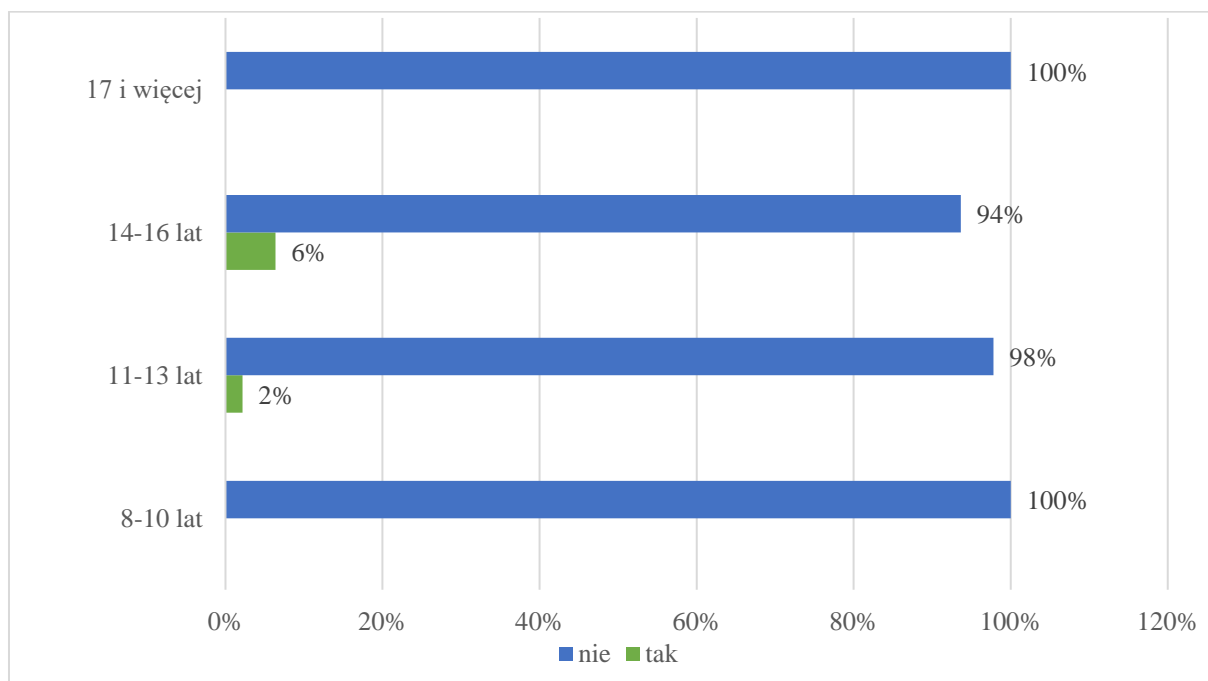
Niepokojący jest fakt, iż pomimo dużego procentu osób, które nie miały styczności z narkotykami istnieje jednak niewielka ilość uczniów którzy ten kontakt mieli.

Wykres 147 Czy próbowałeś/aś kiedykolwiek zażywać narkotyki/dopalacze/inne środki psychoaktywne?/Płeć

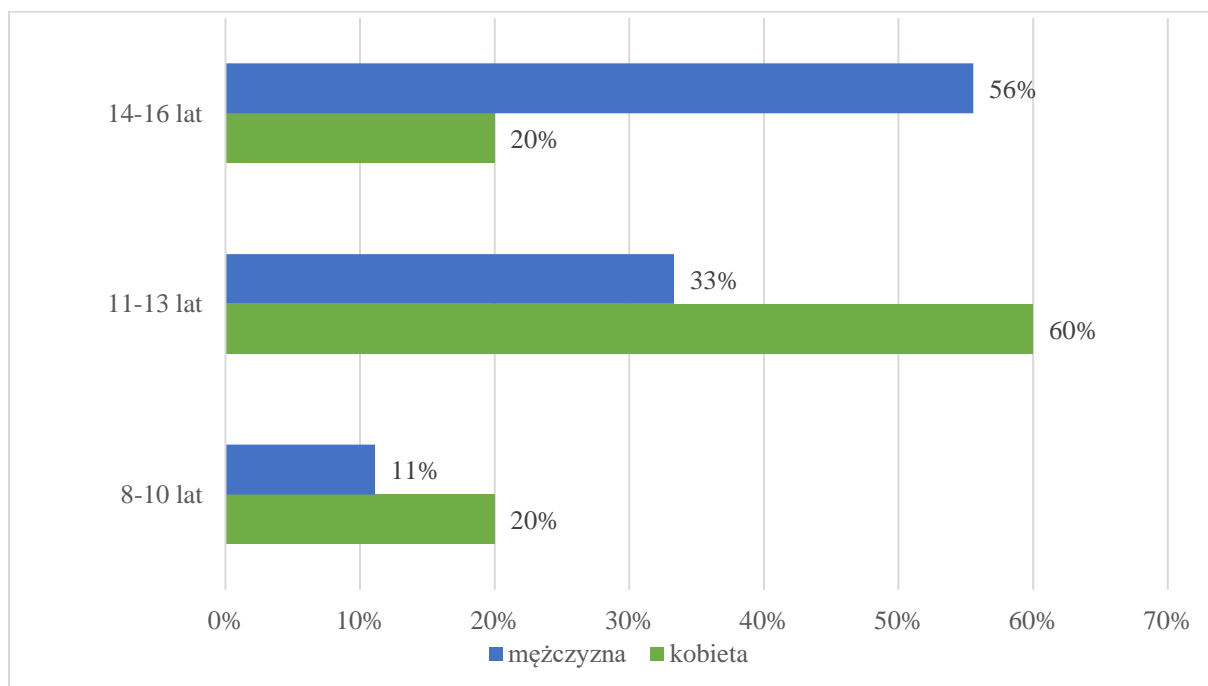
Analizując odpowiedzi uczniów możemy zauważyć, że twierdzącej odpowiedzi udzieliło 6% uczniów w wieku 14-16 lat, oraz 2% dzieci pomiędzy 11 a 13 rokiem życia.

Wykres 148 Czy próbowałeś/aś kiedykolwiek zażywać narkotyki/dopalacze/inne środki psychoaktywne?/Wiek

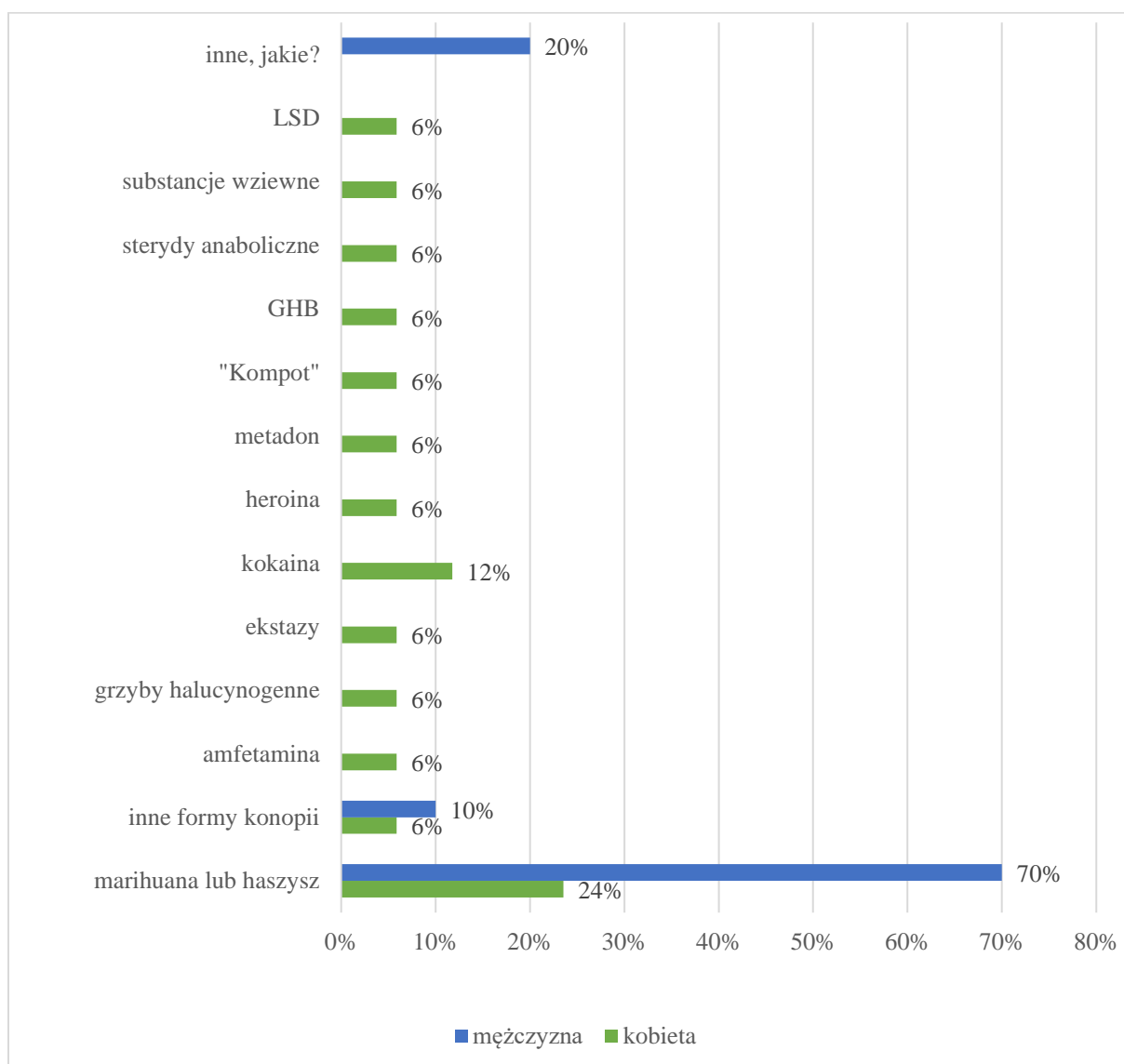
Dziewczynki w 60% przypadków spróbowały substancji psychoaktywnych, już pomiędzy 11 a 13 rokiem życia. Chłopcy natomiast najczęściej sięgali po narkotyki po raz pierwszy w wieku 14-16 lat (56%).

Wykres 149 Jeśli tak, to ile miałeś/aś wtedy lat?

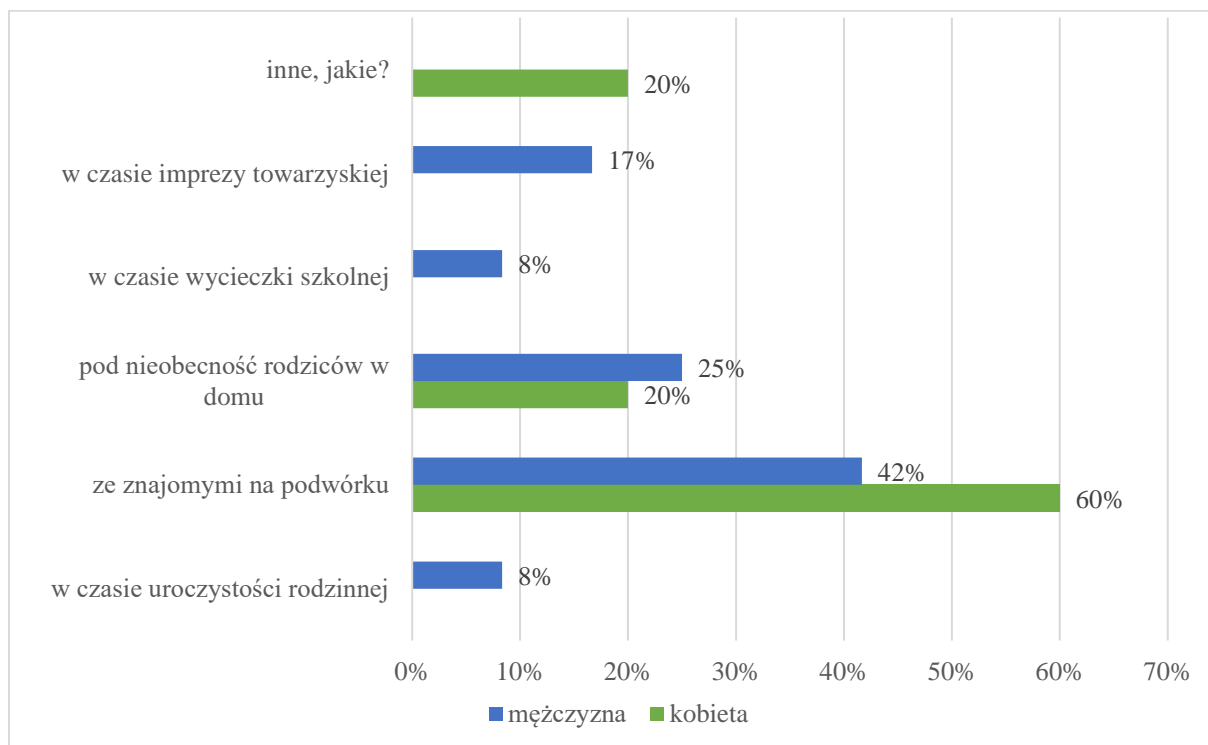
Uczniów zapytano z jakimi substancjami psychoaktywnymi mieli do czynienia. Zdecydowana większość ankietowanych (70% chłopców oraz 24% dziewczynek) zażywała marihuanę lub haszysz. Dziewczęta zadeklarowały również, że miały bezpośrednią styczność z kokainą. Takiej odpowiedzi udzieliło po 12% uczennic. Chłopcy, którzy wskazali na inne substancje skupili się w dużej mierze na papierosach. Dzieci zaznaczały również inne odpowiedzi sprecyzowane w ankiecie, jednak było to pojedyncze przypadki.

Wykres 150 Jakie były to substancje?/Płeć

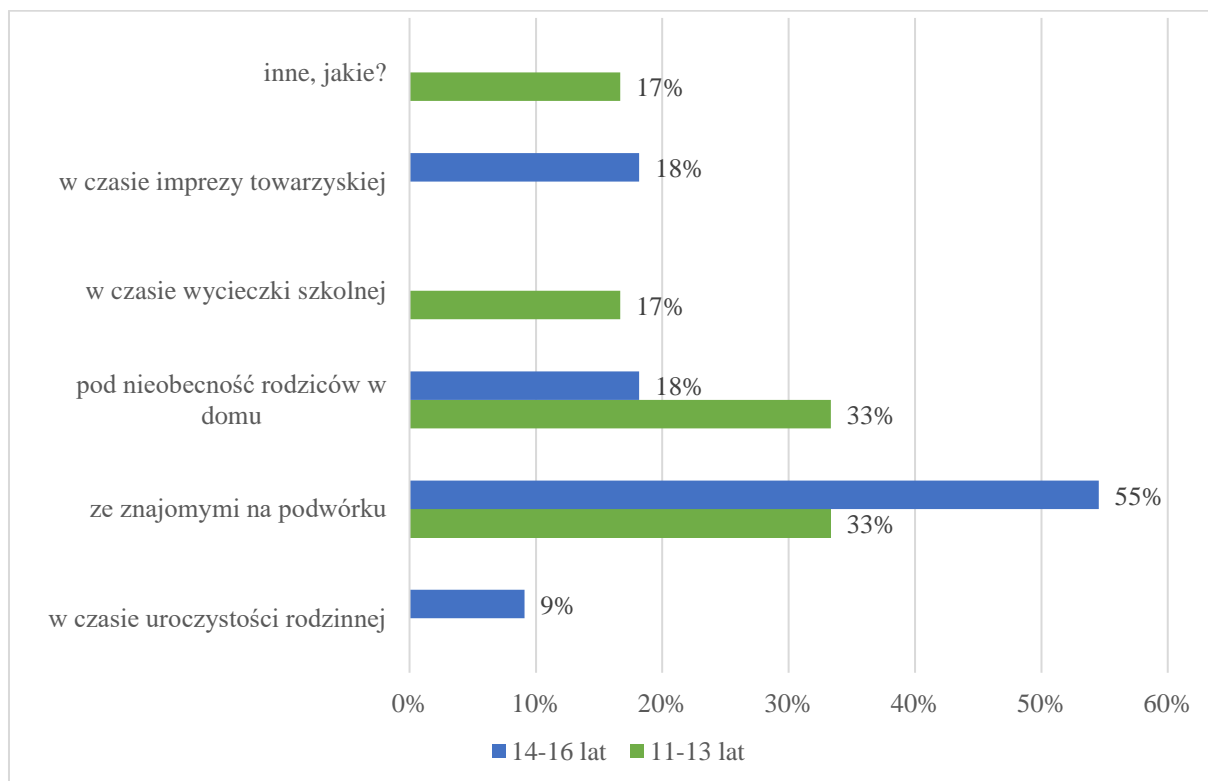
Na poniższym diagramie można zauważyć, że 60% uczennic które miały styczność z narkotykami zażywały je ze znajomymi na podwórku. Dziewczynki deklarują również, że stosowały substancje psychoaktywne w czasie imprezy towarzyskiej oraz w innych okolicznościach. Takich odpowiedzi udzieliło równo po 20% dziewcząt. Chłopcy natomiast przyznali, że najczęściej zażywali narkotyki ze znajomymi na podwórku (42%) oraz pod nieobecność rodziców w domu (25%). Niepokojący jest fakt, iż 8% uczniów przyznał się do zażywania narkotyków podczas imprezy rodzinnej.

Wykres 151 W jakich okolicznościach zażyłeś/aś narkotyki/dopalacze/inne środki psychoaktywne po raz pierwszy?/Płeć

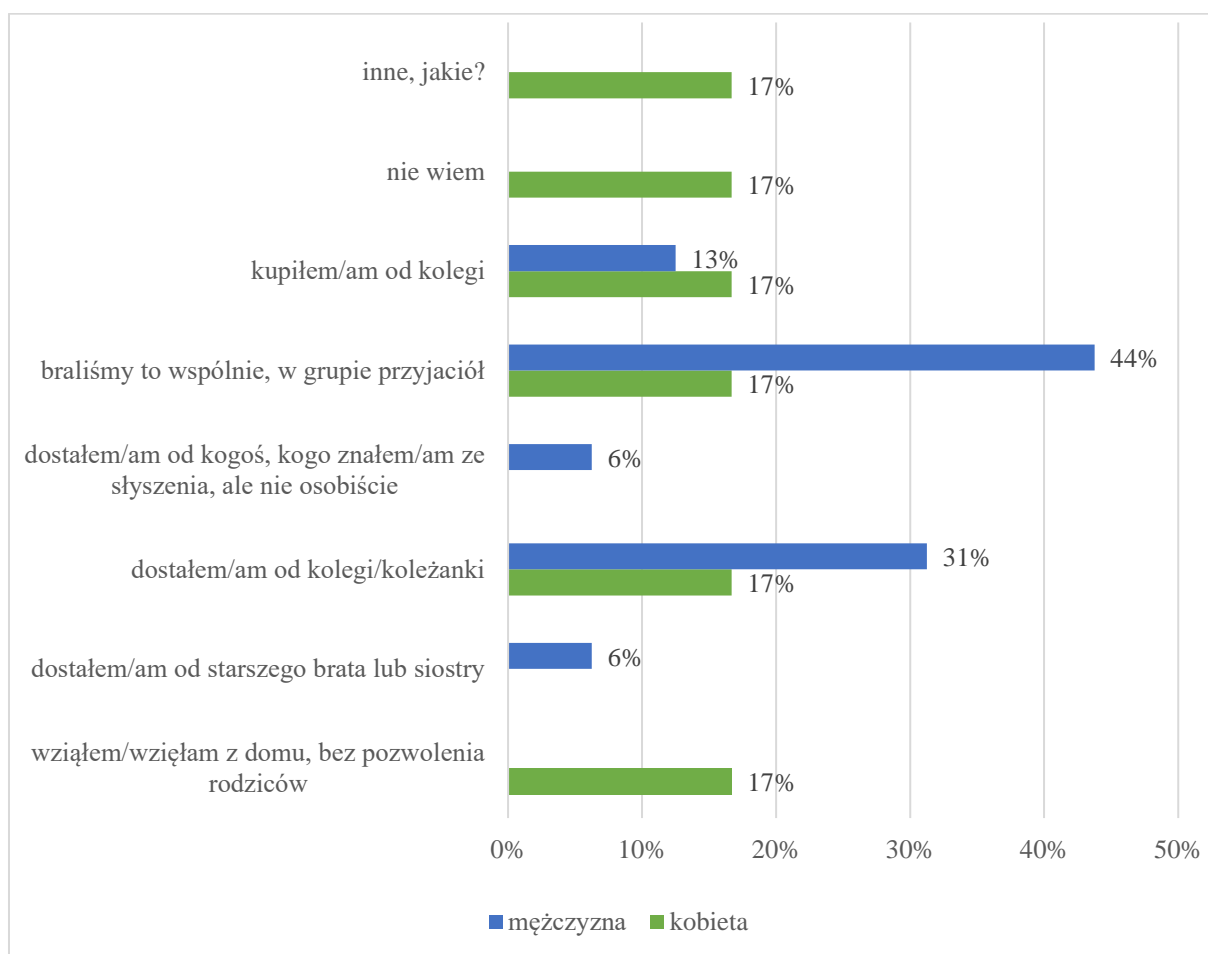
Analizując wyniki po kątem wieku respondentów, można zauważyć, że ankietowani zażywali narkotyki w przedziale wiekowym 11-16 lat. Dzieci pomiędzy 14 a 16 rokiem życia najczęściej odpowiadali, że zażywali środki psychoaktywne ze znajomymi na podwórku. Takiej odpowiedzi udzieliło 55% dzieci. Młodsza grupa respondentów, mieszcząca się w wieku 11 – 13 lat, zażywała narkotyki pod nieobecność rodziców w domu oraz ze znajomymi na podwórku (równo po 33%).

Wykres 152 W jakich okolicznościach zażyłeś/aś narkotyki/dopalacze/inne środki psychoaktywne po raz pierwszy?/Wiek

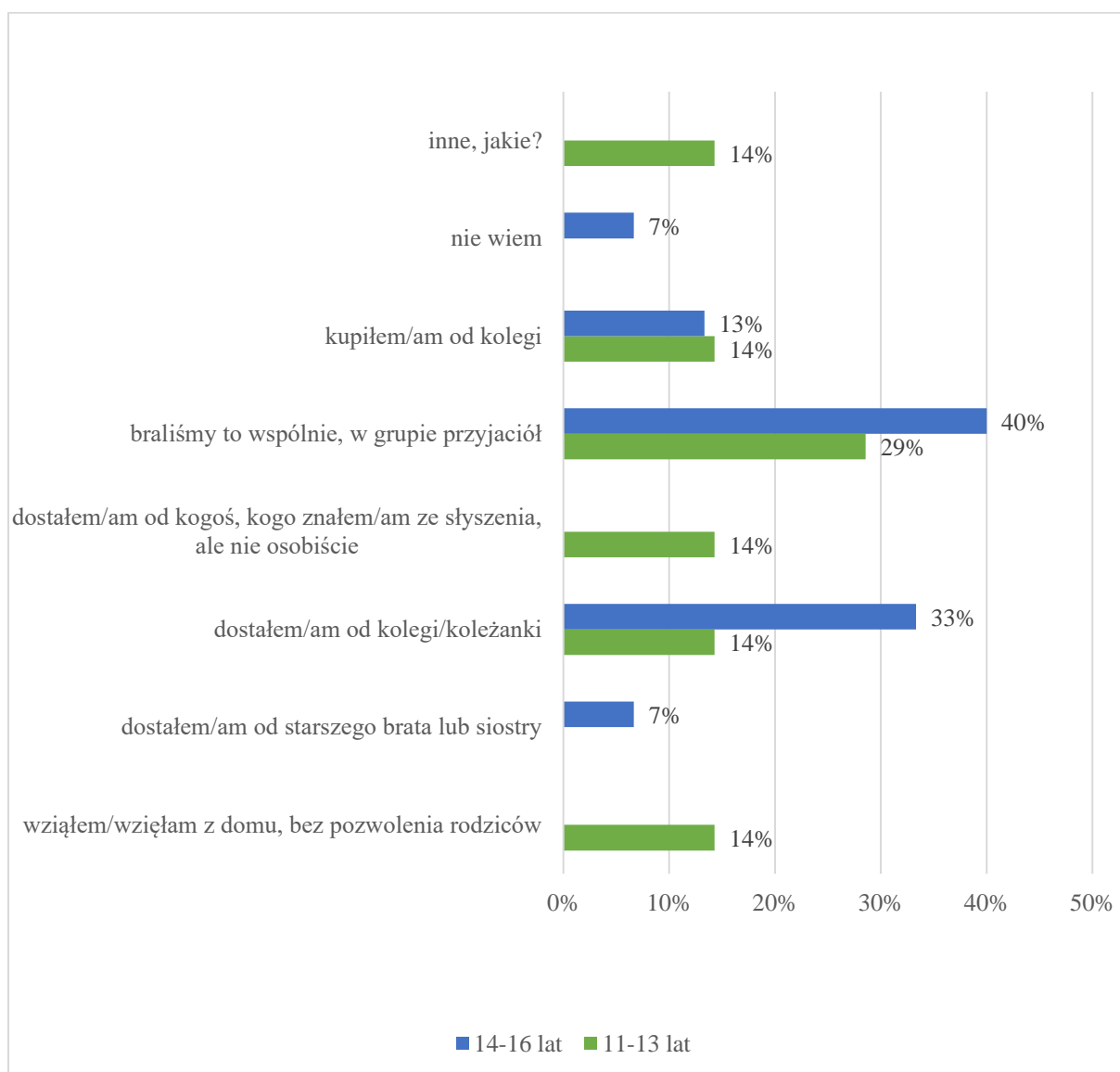
Niezwykle ciekawe wydaje się to skąd uczniowie biorą tego typu substancje, skoro są one prawnie zabronione. Jednak jak wynika z odpowiedzi uczniów, zdobycie substancji psychoaktywnych nie jest niemożliwe. Dziewczynki deklarują, że najczęściej zażywały substancje psychoaktywne w gronie znajomych, dostały lub kupiły od koleżanki bądź kolegi lub wzięły z domu, bez pozwolenia rodziców. Takich odpowiedzi udzieliło po równo 17% dziewczynek. Niepokojącym jest fakt, że 17% uczennic nie potrafiło określić skąd miały dostęp do substancji psychoaktywnych. Chłopcy natomiast zadeklarowali, że brali środki psychoaktywne w gronie przyjaciół (44%), dostali od koleżanki lub kolegi (31%) lub kupili od znajomej osoby (13%).

Wykres 153 Skąd wziął/wzięłaś tę substancję?/Płeć

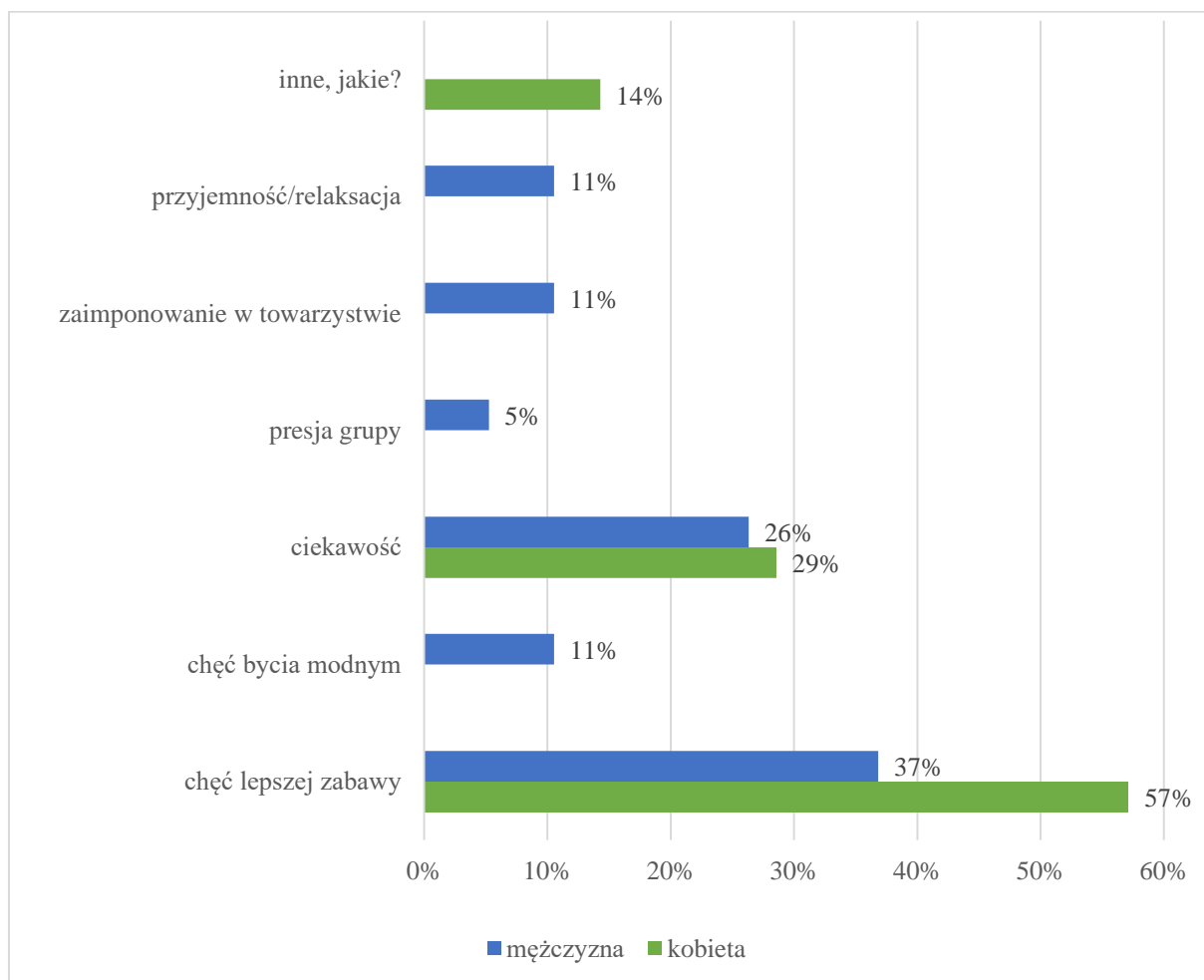
Dzieci, mieszczące się w przedziale wiekowym 14-16 lat, najczęściej zażywały narkotyki w grupie przyjaciół (40%), dostały od koleżanki lub kolegi (33%) lub kupiły od koleżanki lub kolegi (13%). Respondenci pomiędzy 11 a 13 rokiem życia najczęściej zażywali substancje psychoaktywne w gronie znajomych (29%), kupili lub dostali od znajomej osoby, lub wzięli z domu bez wiedzy rodziców (14%).

Wykres 154 Skąd wzięłeś/wzięłaś tę substancję?/Wiek

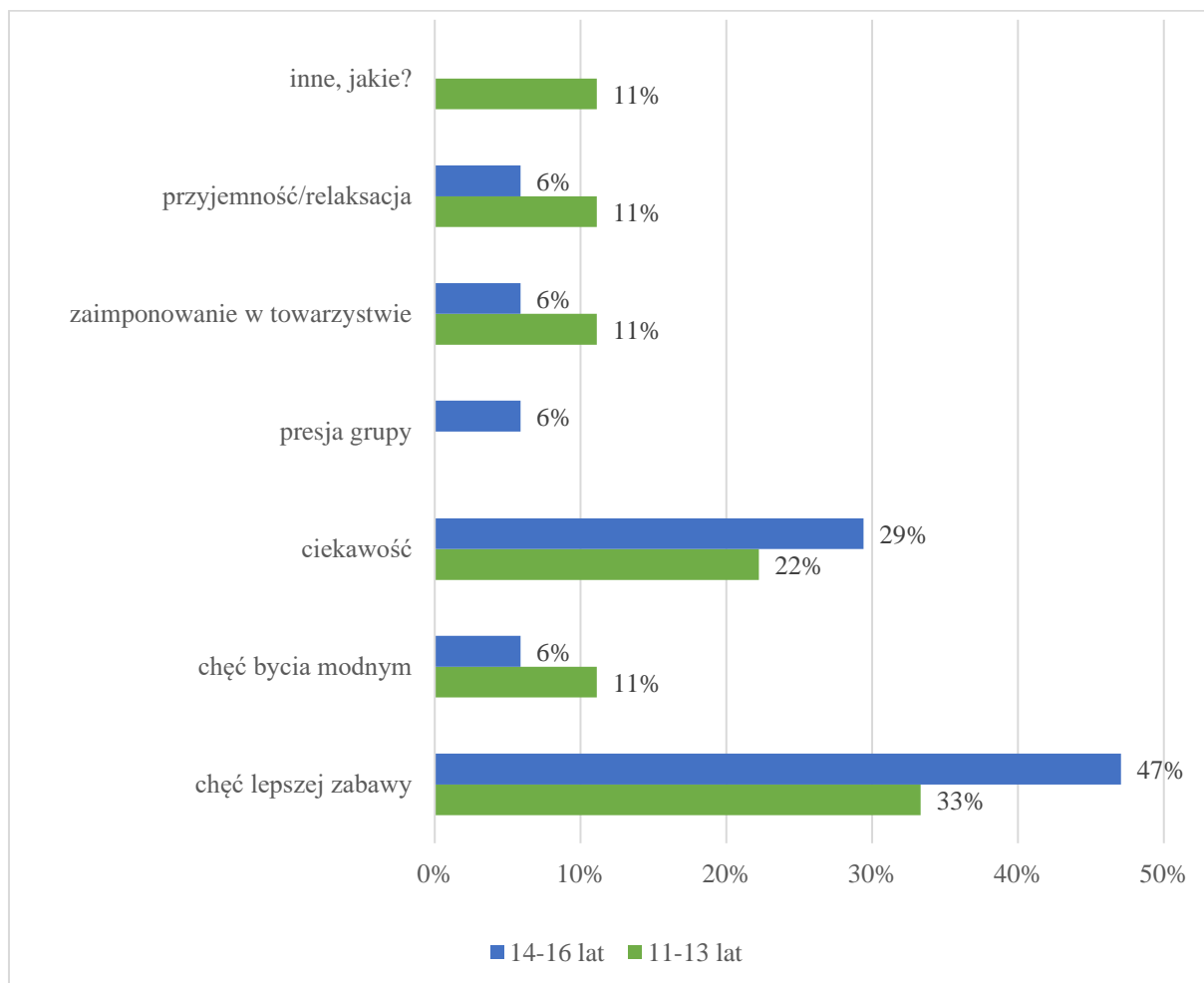
Ciekawym wydaje się także fakt z jakiego powodu uczniowie sięgają po środki uzależniające. Z udzielonych odpowiedzi wynika, że dziewczynki oraz chłopcy zażywają narkotyki oraz dopalacze w celu lepszej zabawy. Tak odpowiedziało 37% uczniów oraz 57% uczennic. Kolejnym powodem jest ciekawość, którą zaznaczyło 26% dziewczynek i 29% chłopców. 14% uczennic zażywa narkotyki z innych powodów.

Wykres 155 Co skłoniło Cię do zażywania narkotyków/dopalaczy/innych środków psychoaktywnych/Płeć

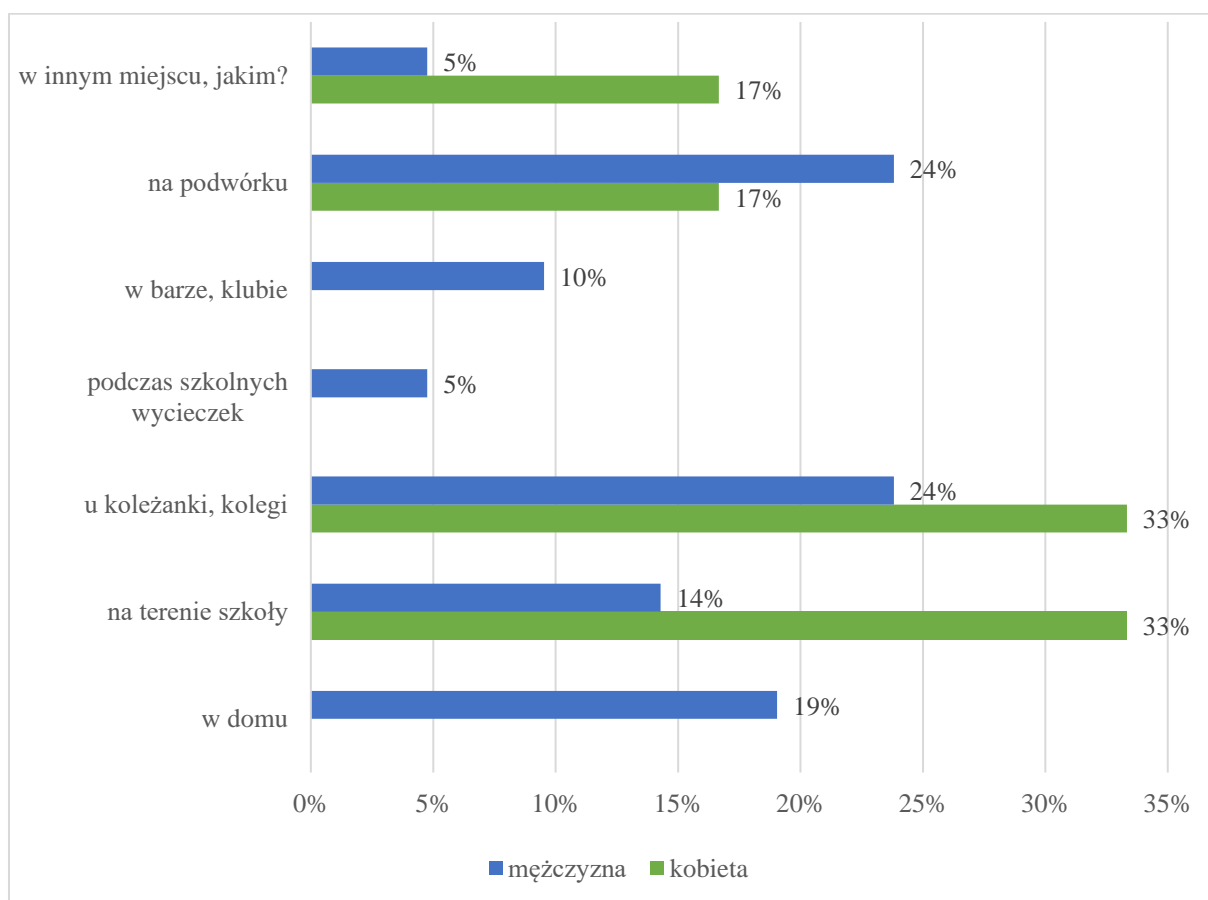
Uczniowie w wieku 14-16 lat w postawionym pytaniu najczęściej opowiadali się za chęcią dobrej zabawy (47%) oraz ciekawością (29%). Młodsza grupa również wskazała zabawę (33%) i ciekawość (22%), jako najczęstsze odpowiedzi.

Wykres 156 Co skłoniło Cię do zażywania narkotyków/dopalaczy/innych środków psychoaktywnych?/Wiek

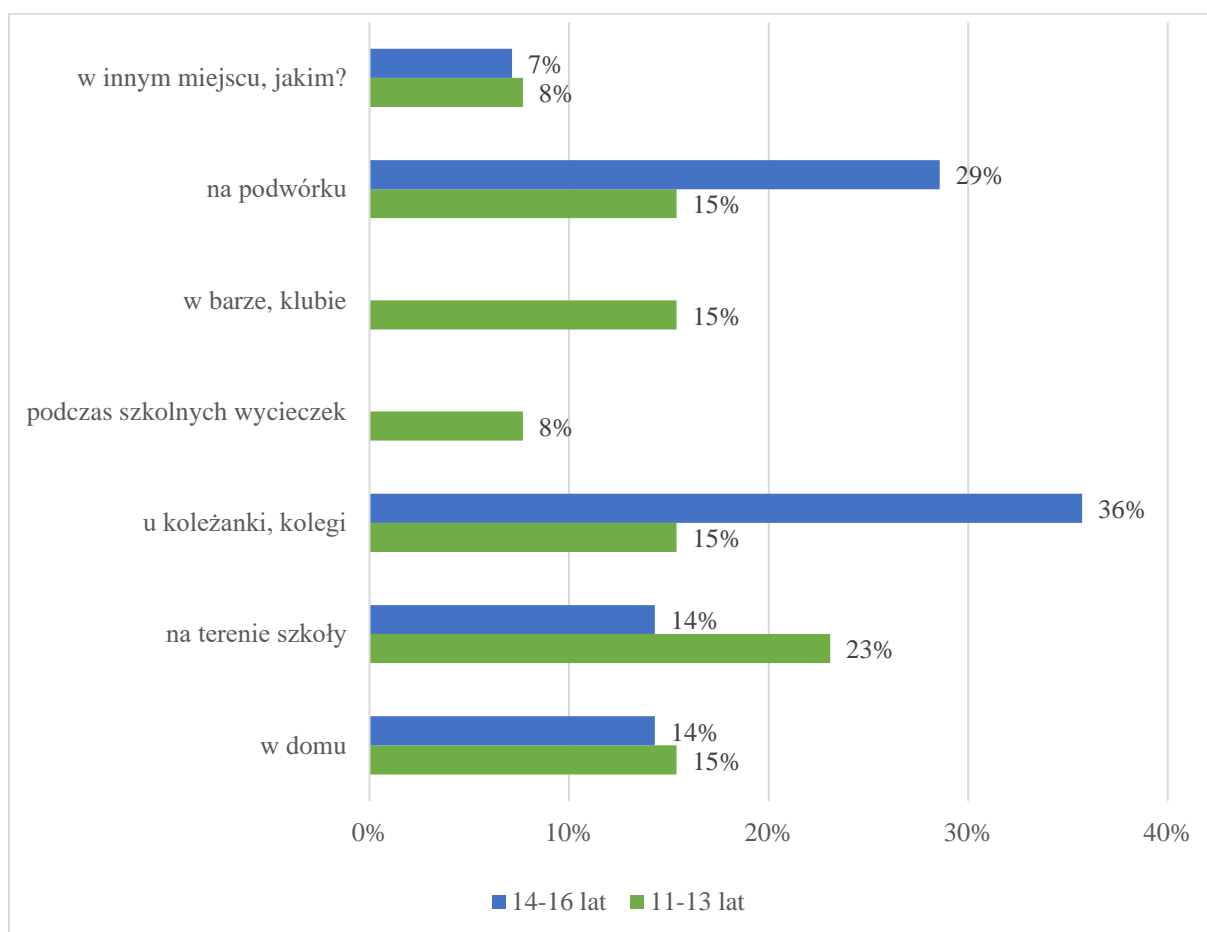
Chłopcy najczęściej sięgają po substancje psychoaktywne na podwórku (24%), u koleżanki lub kolegi (24%) oraz w domu (19%). Dziewczęta natomiast spożywały substancje psychoaktywne na terenie szkoły (33%) oraz u koleżanki lub kolegi (33%). Niepokój wzbudzają odpowiedzi uczniów, którzy deklarują, że zażywali narkotyki na terenie szkoły czy też na wycieczce szkolnej.

Wykres 157 Gdzie zdarzyło Ci się zażywać narkotyki/dopalacze/inne środki psychoaktywne?/Płeć

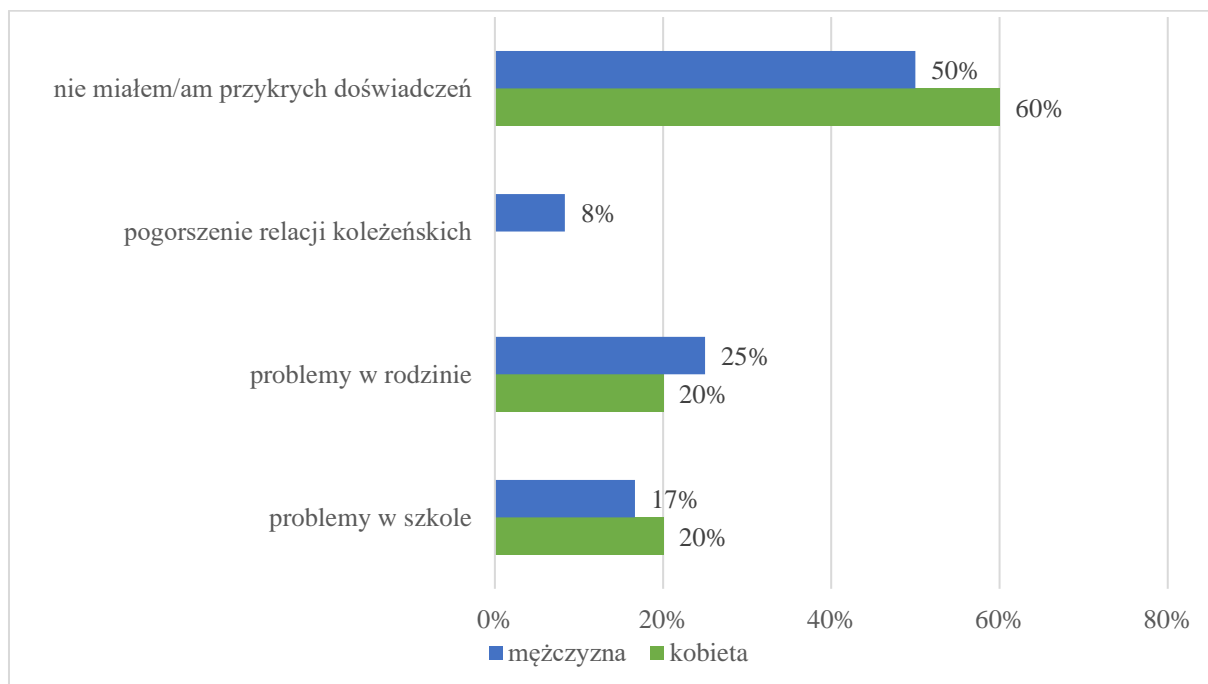
Niepokojącym zdaje się być fakt, że 23% uczniów w wieku 11-13 lat zadeklarowało, że najczęściej zażywa narkotyki na terenie szkoły. Wśród osób pomiędzy 14 a 16 rokiem życia, uczniowie najczęściej spożywali narkotyki u koleżanki lub kolegi (36%) oraz na podwórku (29%).

Wykres 158 Gdzie zdarzyło Ci się zażywać narkotyki/dopalacze/inne środki psychoaktywne?/Wiek

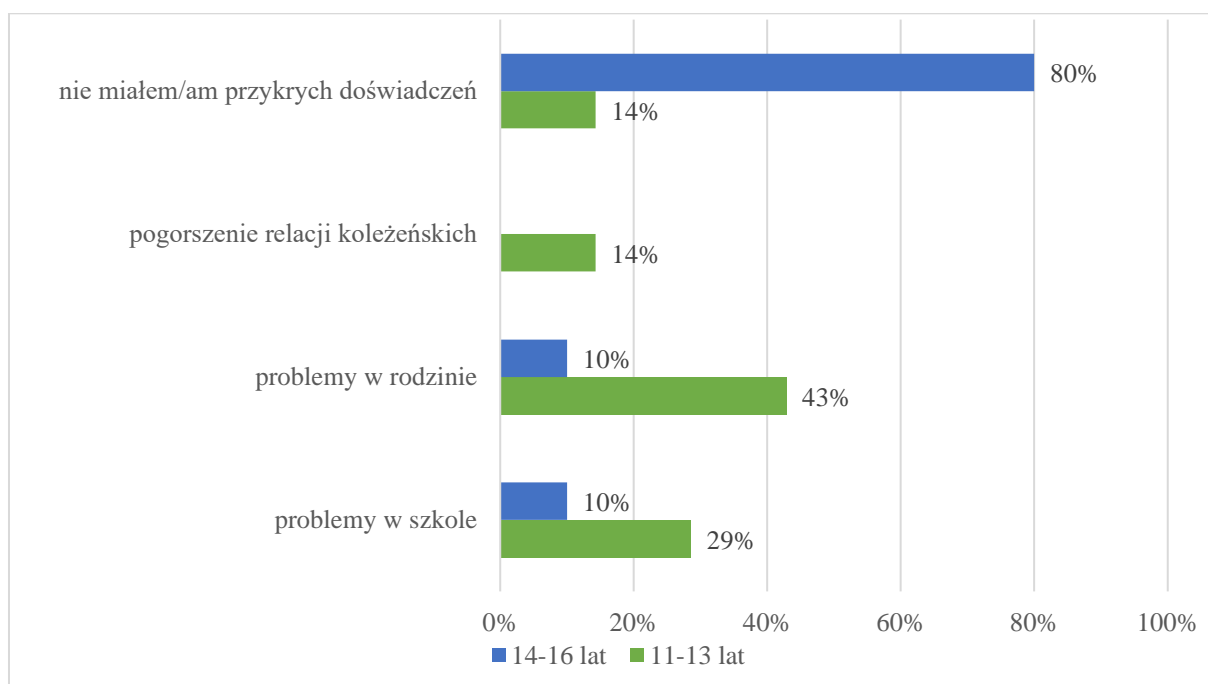
Uczniów zapytano również czy mieli kiedykolwiek przykre doświadczenia związane z zażywaniem narkotyków lub dopalaczy. Aż 50% chłopców oraz 60% dziewczynek oświadczyło, że nie zaobserwowało żadnych negatywnych skutków zażywania narkotyków. Dziewczynki deklarowały również: problemy w szkole (20%), problemy w rodzinie (20%). Natomiast chłopcy: problemy w rodzinie (25%), problemy w szkole (17%) oraz pogorszenie relacji koleżeńskich (8%).

Wykres 159 Czy miałeś jakieś przykre doświadczenia związane z zażywaniem narkotyków lub dopalaczy?/Płeć

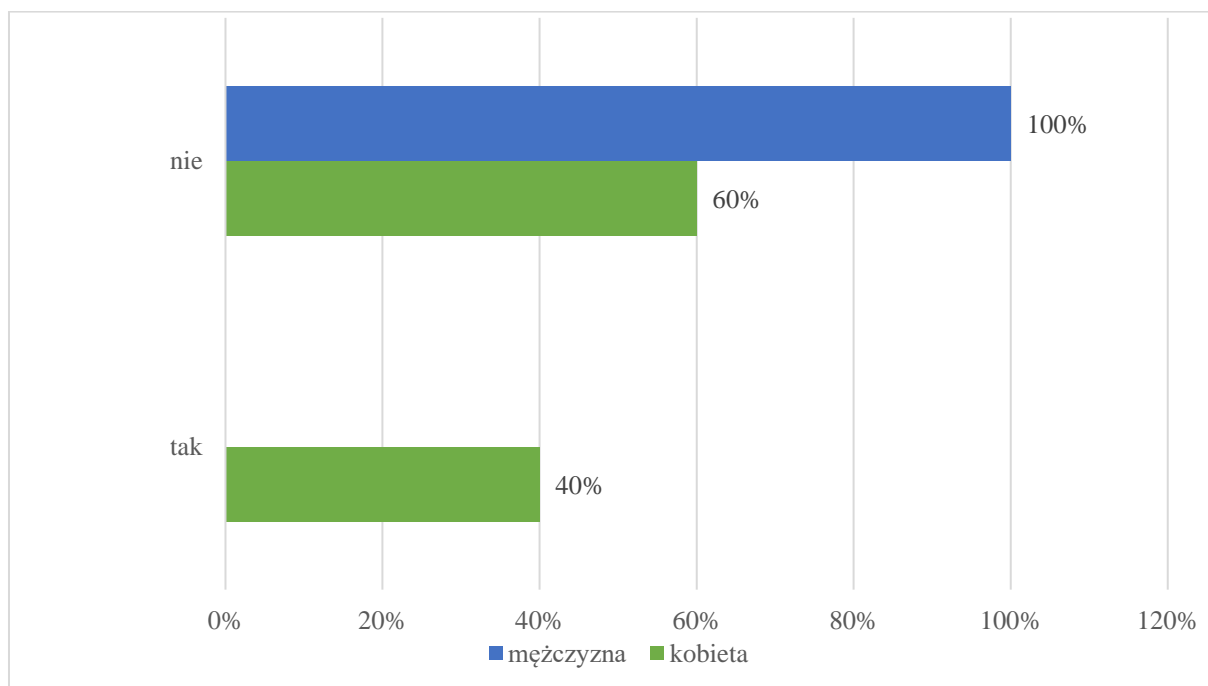
Analizując odpowiedzi uczniów w korelacji wiekowej, możemy zauważyć, że brak przykrych doświadczeń deklarowali głównie uczniowie w wieku pomiędzy 14 a 16 rokiem życia. Natomiast dzieci w wieku 11-13 lat w większości opowiadali się za problemami w rodzinie (43%) oraz problemami w szkole (29%).

Wykres 160 Czy miałeś jakieś przykre doświadczenia związane z zażywaniem narkotyków lub dopalaczy?/Wiek

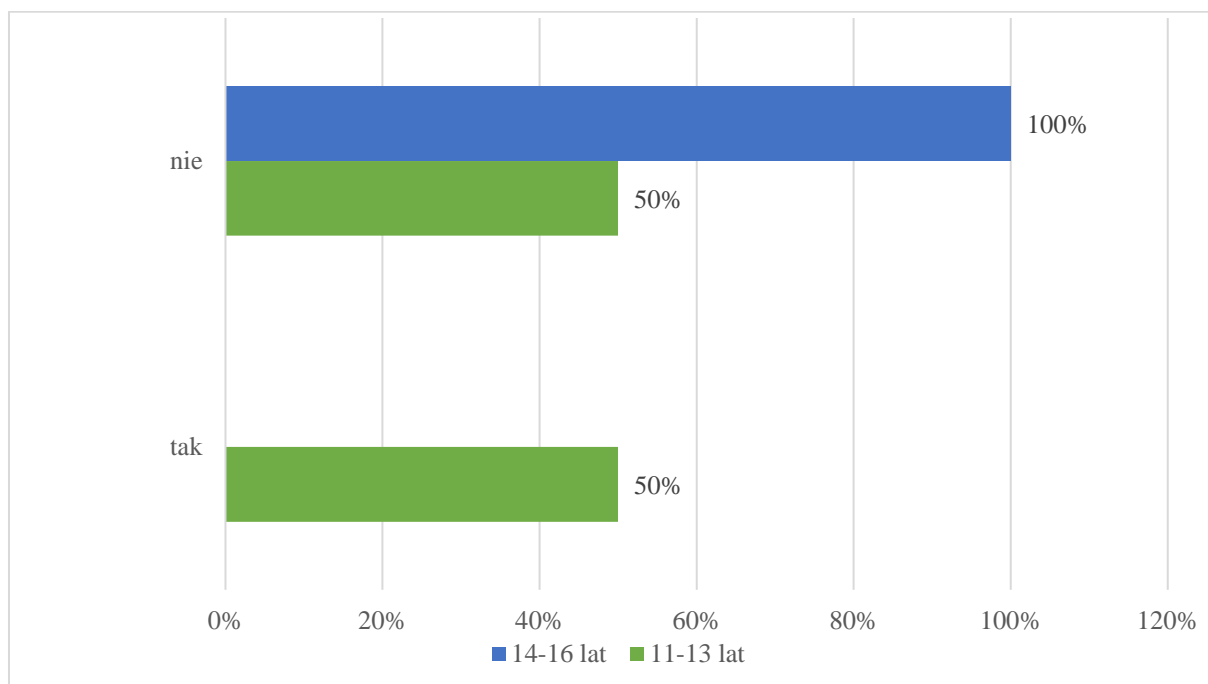
Uczniów zapytano czy ich opiekunowie wiedzą o tym, że zdarzyło im się zażywać środki psychoaktywne. Chłopcy w 100% przypadków przyznali, że ich rodzice nie są świadomi tego faktu. Dziewczynki natomiast zadeklarowali, że jedynie 40% rodziców wie o tym, że stosowały one środki psychoaktywne.

Wykres 161 Czy rodzice wiedzą, że zażywasz narkotyki/dopalacze?/Płeć

Analizując odpowiedzi uczniów pod kątem wieku, możemy zauważyć, że tylko dzieci w wieku 11-13 lat udzieliły odpowiedzi potwierdzającej.

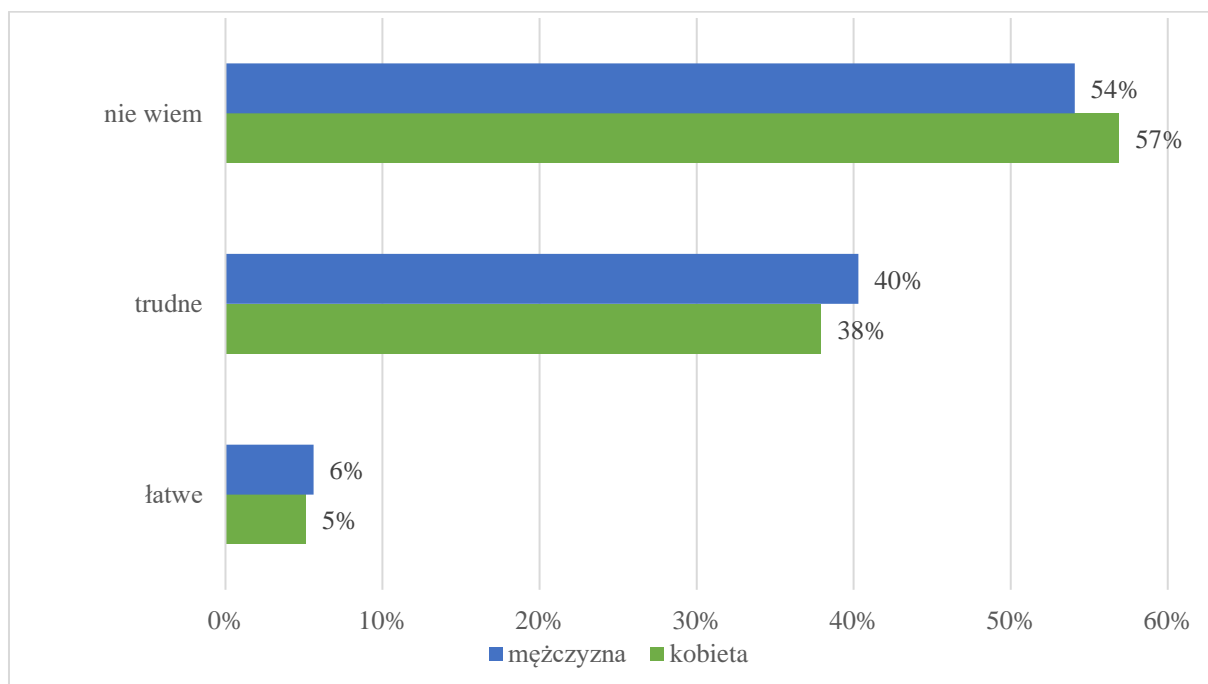
Wykres 162 Czy rodzice wiedzą, że zażywasz narkotyki/dopalacze?/Wiek

Dziewczynki, których rodzice wiedzą o stosowaniu środków psychoaktywnych przez swoje pociechy zapytano o reakcję opiekunów na tę informację. Niepokojącym jest fakt, iż w 100% przypadków, rodzice nie podjęli żadnej reakcji.

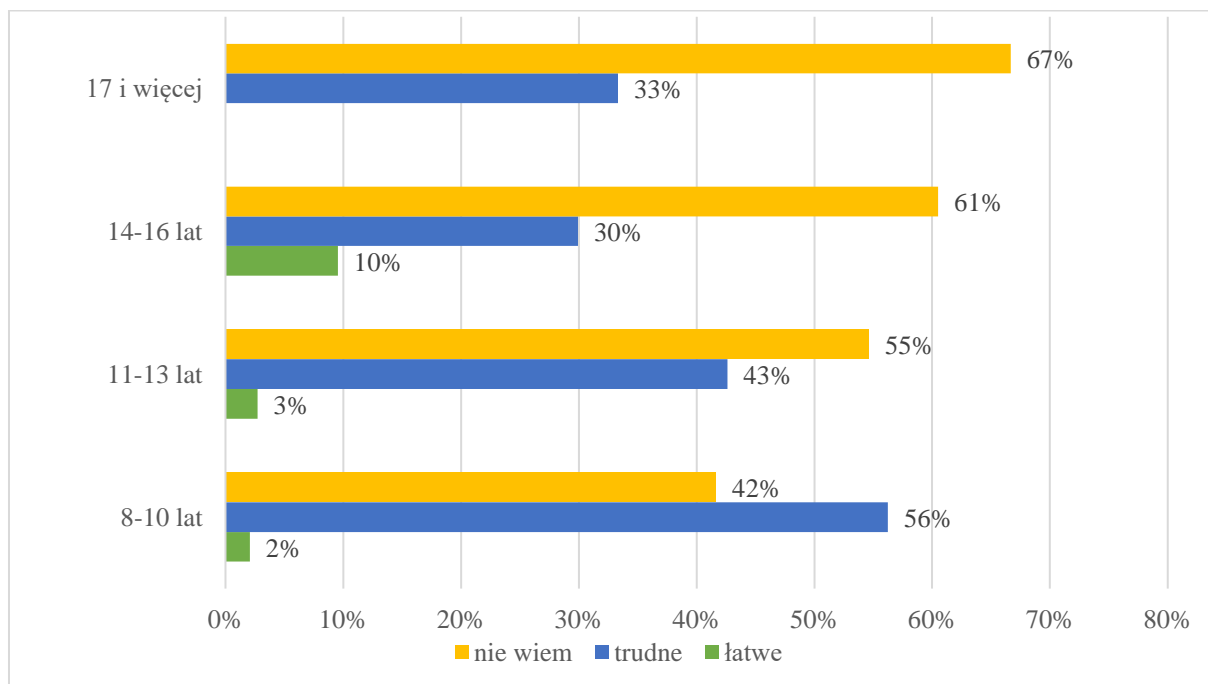
W kolejnym punkcie zapytano ankietowanych o łatwość dostępu do narkotyków w swojej miejscowości. W przypadku uczniów płci męskiej, 6% ankietowanych odpowiedziało, że zdobycie narkotyków jest łatwe, 40% że trudne, natomiast 54% nie udzieliło jednoznacznej odpowiedzi. Podobnie wygląda to w przypadku dziewczynek, gdzie 5% ankietowanych uczennic odpowiedziało, że narkotyki są łatwo dostępne w ich miejscowości. 38% uważa, że jest to trudne, a 57% nie miało sprecyzowanego zdania w tym temacie.

Wykres 163 Gdybyś chciał zdobyć narkotyki w swojej miejscowości byłoby to:/Płeć:

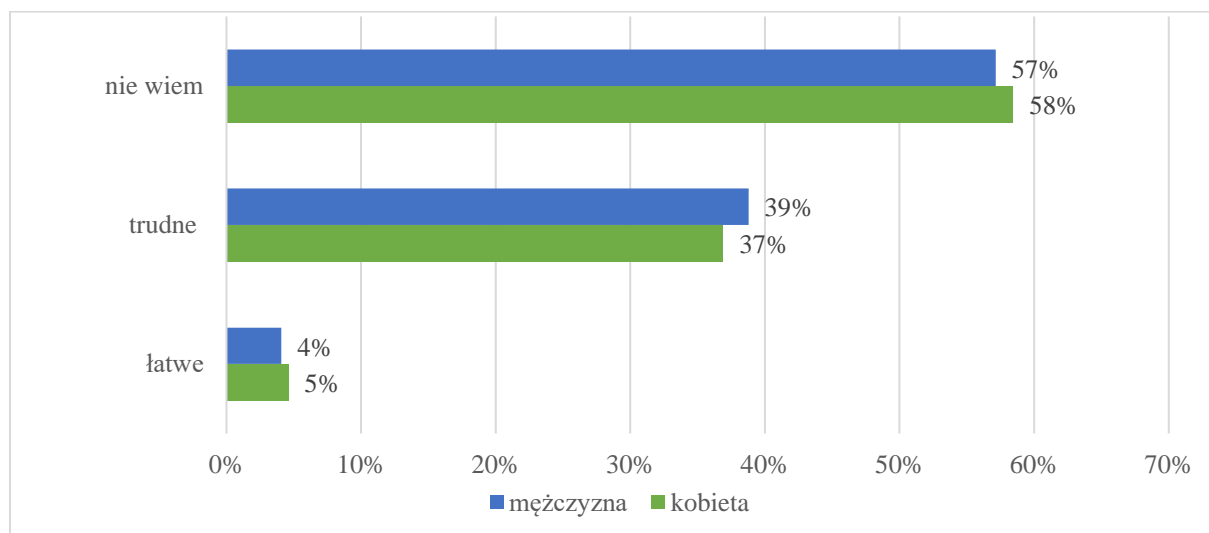
Analizując poniższy wykres widzimy, że niezależnie od wieku dzieci w większości przypadków nie potrafią jednoznacznie odpowiedzieć na postawione pytanie, lub uważają zdobycie narkotyków w swojej miejscowości jako rzecz trudną. Co ciekawe jedyną grupą wiekową, która nie uważa pozyskania narkotyków jako łatwe, były osoby w wieku 17 lat i więcej.

Wykres 164 Gdybyś chciał zdobyć narkotyki w swojej miejscowości byłoby to:/Wiek:

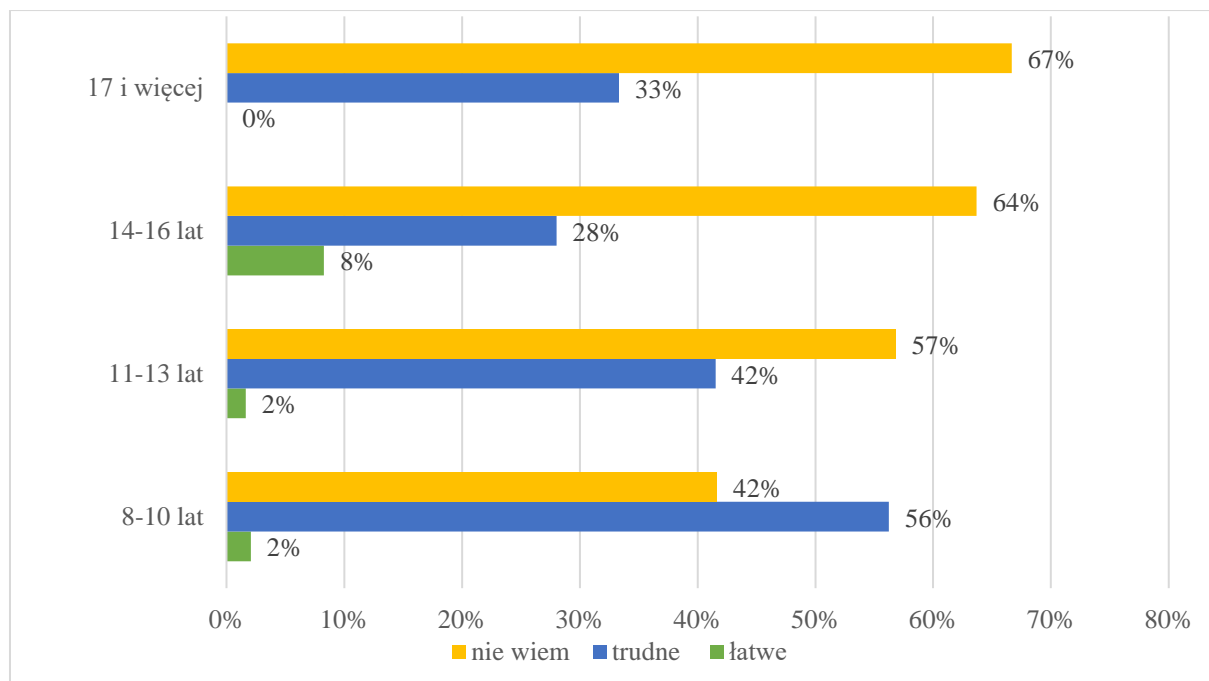
Kolejne pytanie dotyczyło się tego samego tematu co poprzednie, jednak w kontekście dopalaczy. Uczniowie w większości nie wiedzą gdzie można zdobyć dopalacze, lub uważają, że jest to trudne. Jedynie 4% chłopców oraz 5% dziewczynek uważa, że zdobycie tych środków w ich miejscu zamieszkania jest łatwe.

Wykres 165 Gdybyś chciał zdobyć dopalacze w swojej miejscowości byłoby to/Płeć

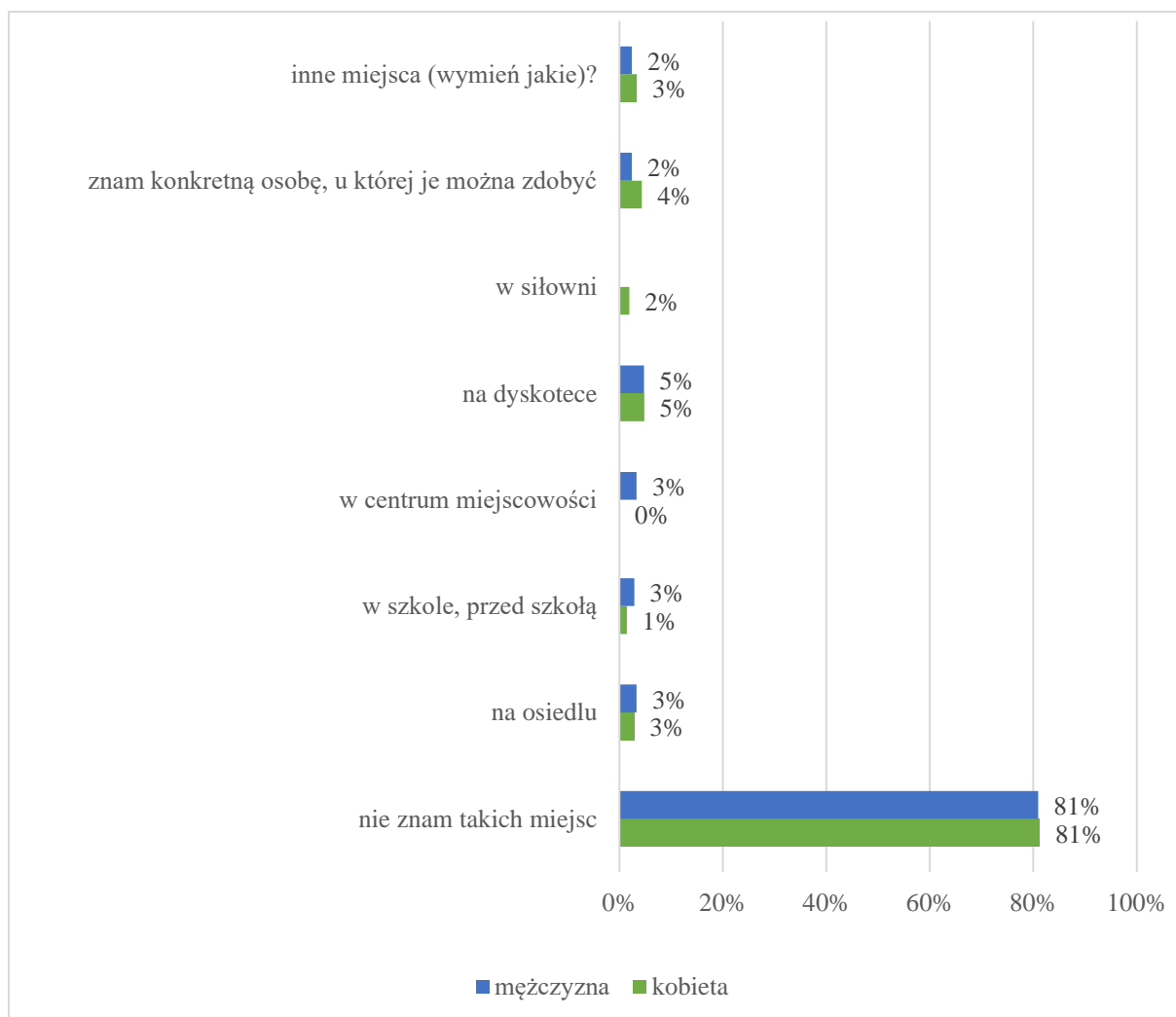
W kolejnym wykresie, również można zauważyć pewną analogię. Większość dzieci nie odpowiedziała jednoznacznie lub uważa zdobycie dopalaczy jako trudne. Również w tym pytaniu, jedynie najstarsza grupa nie odpowiedziała, że pozyskanie dopalaczy na terenie miejscowości jest łatwe.

Wykres 166 Gdybyś chciał zdobyć dopalacze w swojej miejscowości byłoby to/Wiek

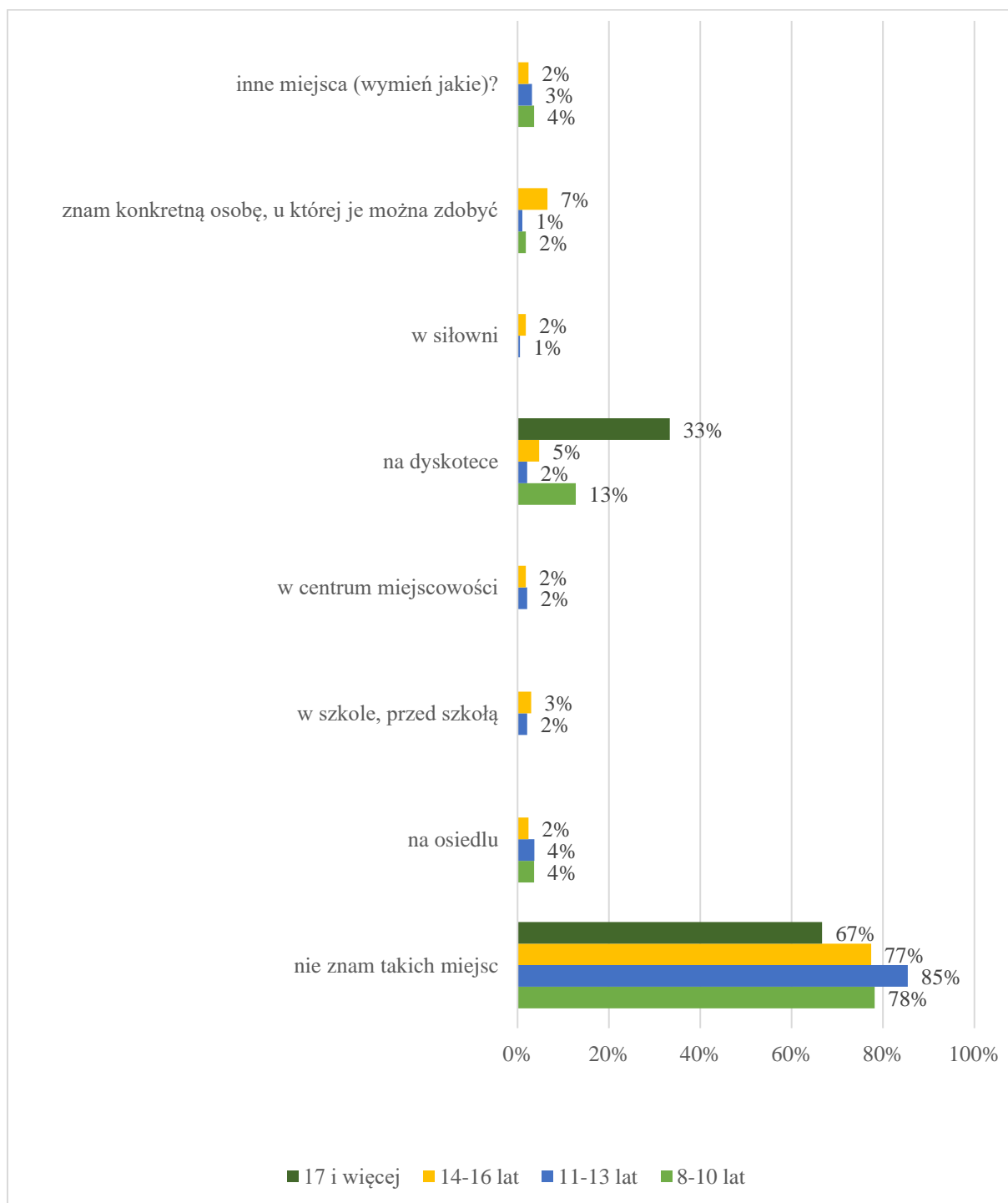
Uczniowie w większości nie potrafią wskazać miejsc, w których można kupić narkotyki lub dopalacze – takiej odpowiedzi udzieliło, aż 81% chłopców oraz dziewczynek. Uczniowie wskazywali również, że znają konkretną osobę u której można kupić substancje psychoaktywne. Tak wskazało 2% uczniów oraz 4% uczennic. Niepokój wzbudza fakt, że część ankietowanych odpowiedziała, że narkotyki dostępne są w szkole lub przed szkołą.

Wykres 167 Czy znasz miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze?/Płeć

Uczniowie niezależnie od wieku, nie wiedzą skąd pozyskać substancje psychoaktywne. Należy zwrócić uwagę, że 33% najstarszej ankietowanej grupy zadeklarowało, że można kupić lub dostać narkotyki na dyskotece. Co ciekawe, najmłodsza grupa również wyróżniła tę odpowiedź w 13% przypadków.

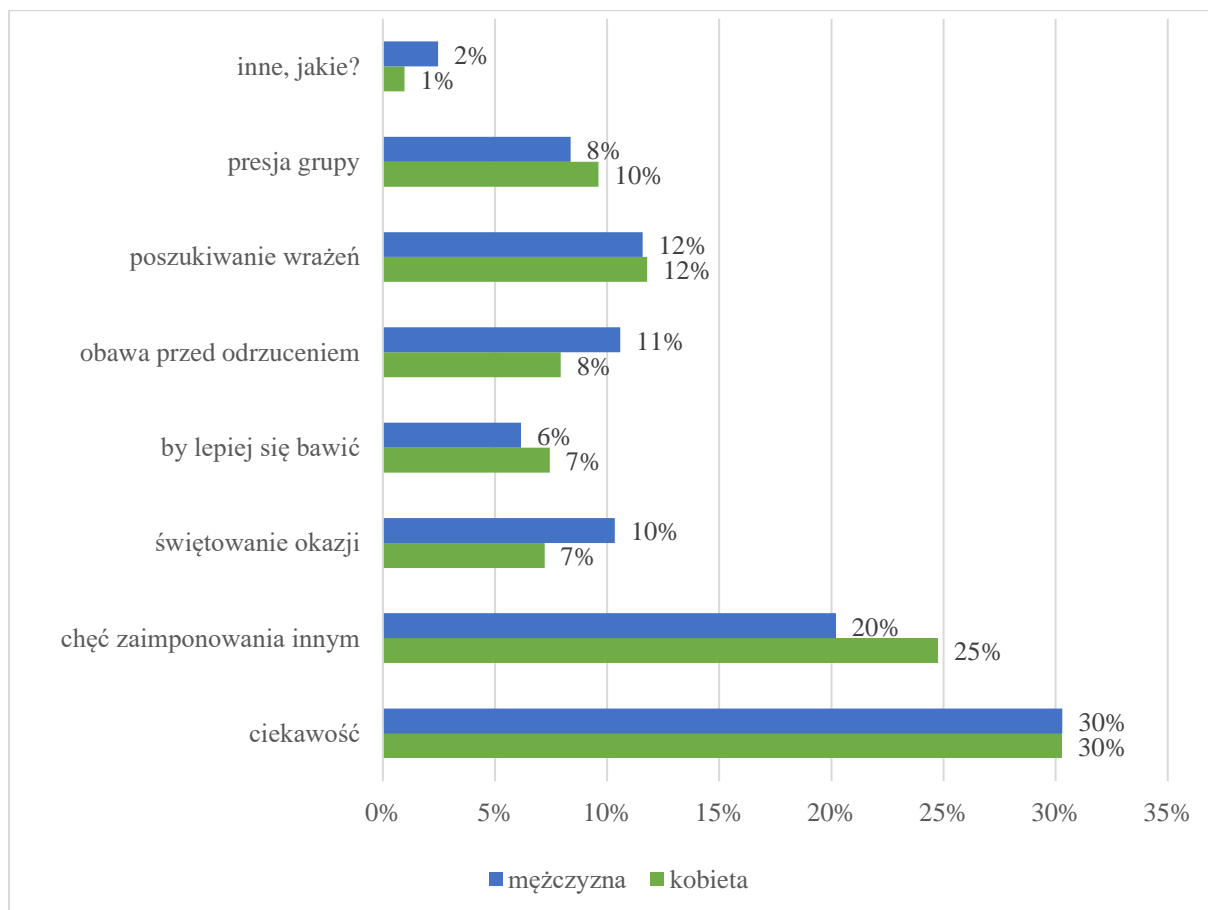
Wykres 168 Czy znasz miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze?/Wiek

Z punktu widzenia niniejszej diagnozy, niezwykle istotne wydaje się poznanie powodów, które skłaniają młodych ludzi do sięgania po używki. Większość ankietowanych odpowiedziała, że kierowała nimi ciekawość (30% chłopców oraz dziewczynek) oraz chęć zaimponowania innym (25% dziewczynek i 20% chłopców). W dalszej kolejności wskazywali także: chęć dobrej zabawy (6% uczniów oraz 7% uczennic), poszukiwanie wrażeń (12% dziewczynek oraz chłopców), obawa przed odrzuceniem

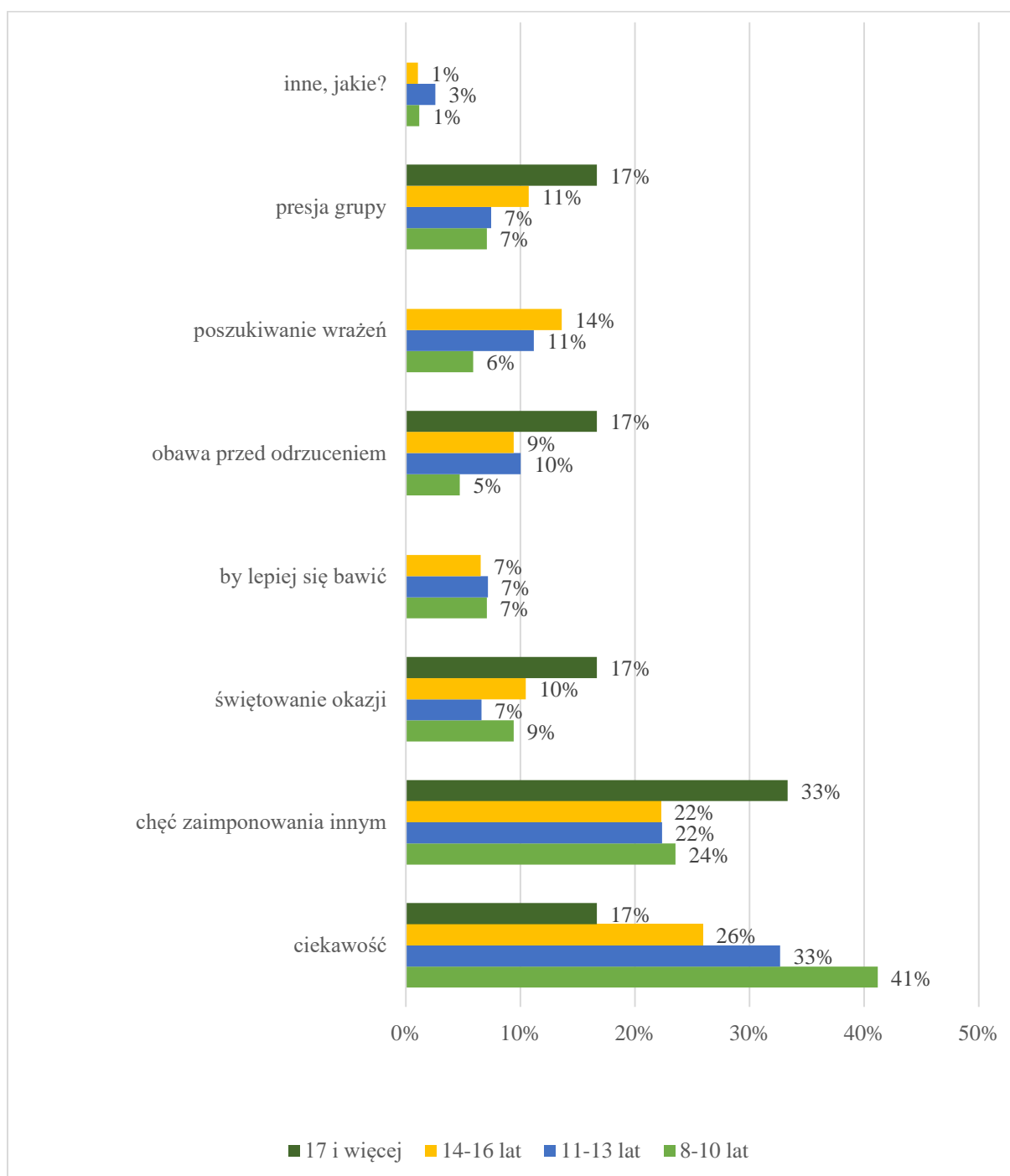
(11% chłopców oraz 8% dziewczynek), świętowanie okazji (10% uczniów oraz 7% uczennic). Za wpływem grupy opowiedziało się 8% chłopców oraz 10% dziewczynek, natomiast za innymi powodami opowiedziały się grupa 2% chłopców oraz 1% dziewczynek).

Wykres 169 Z jakich powodów osoby w Twoim wieku sięgają po alkohol, narkotyki, dopalacze/Płeć

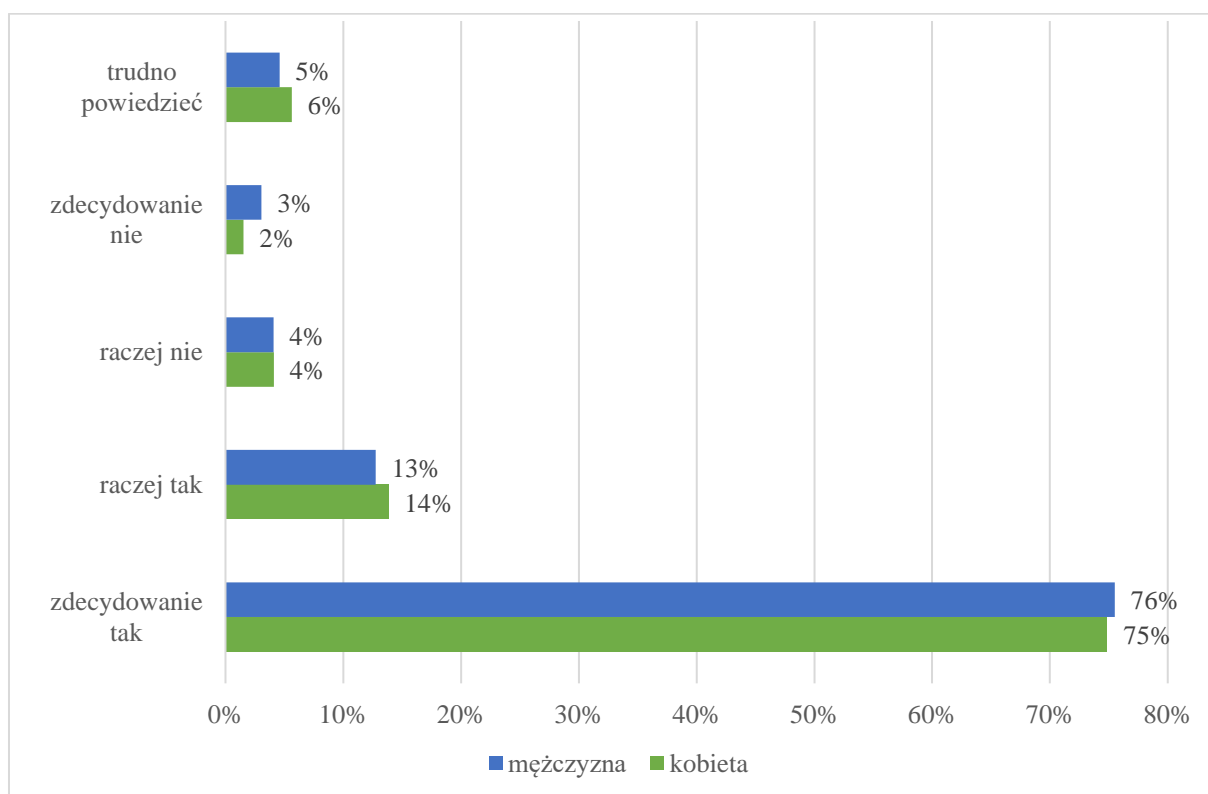
Wszystkie grupy wiekowe poza najstarszą w większości przypadków zaznaczyły ciekawość. Takiej odpowiedzi udzieliło 41% dzieci w wieku 8-10 lat, 33% uczniów w wieku od 11 do 13 lat oraz 26% ankietowanych w przedziale wiekowym 14-16 lat. Najstarsi uczniowie częściej niż ciekawość wybierali chęć zaimponowania innym, które zaznaczyła 1/3 badanych w tej grupie wiekowej. Co ciekawe, chęć zaimponowania innym był druga z kolei odpowiedzią zaznaczaną przez pozostałe grupy wiekowe.

Wykres 170 Z jakich powodów osoby w Twoim wieku sięgają po alkohol, narkotyki, dopalacze/Wiek

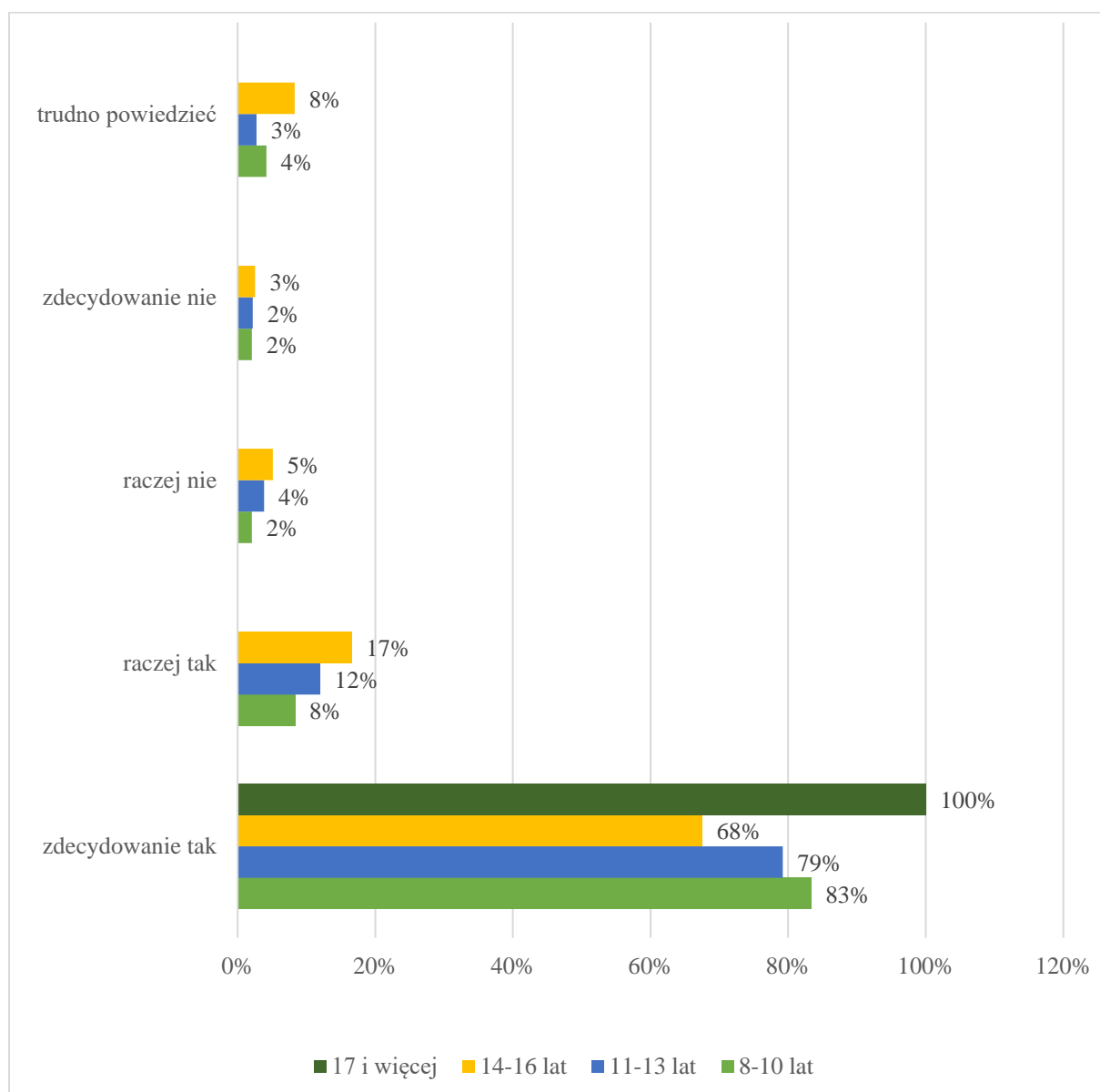
Większość uczniów sądzi, iż zażywanie narkotyków jest zdecydowanie szkodliwe dla zdrowia – taką opinię wyraziło 75% dziewczynek oraz 76% chłopców, a za raczej szkodliwymi skutkami zażywania narkotyków opowiedziało się 13% uczniów oraz 14% uczennic. W ankiecie można było również zauważyć odpowiedzi wskazujące na przekonanie uczniów o tym, że narkotyki nie mają wpływu na zdrowie.

Wykres 171 Czy uważasz, że zażywanie narkotyków jest szkodliwe dla zdrowia?/Płeć

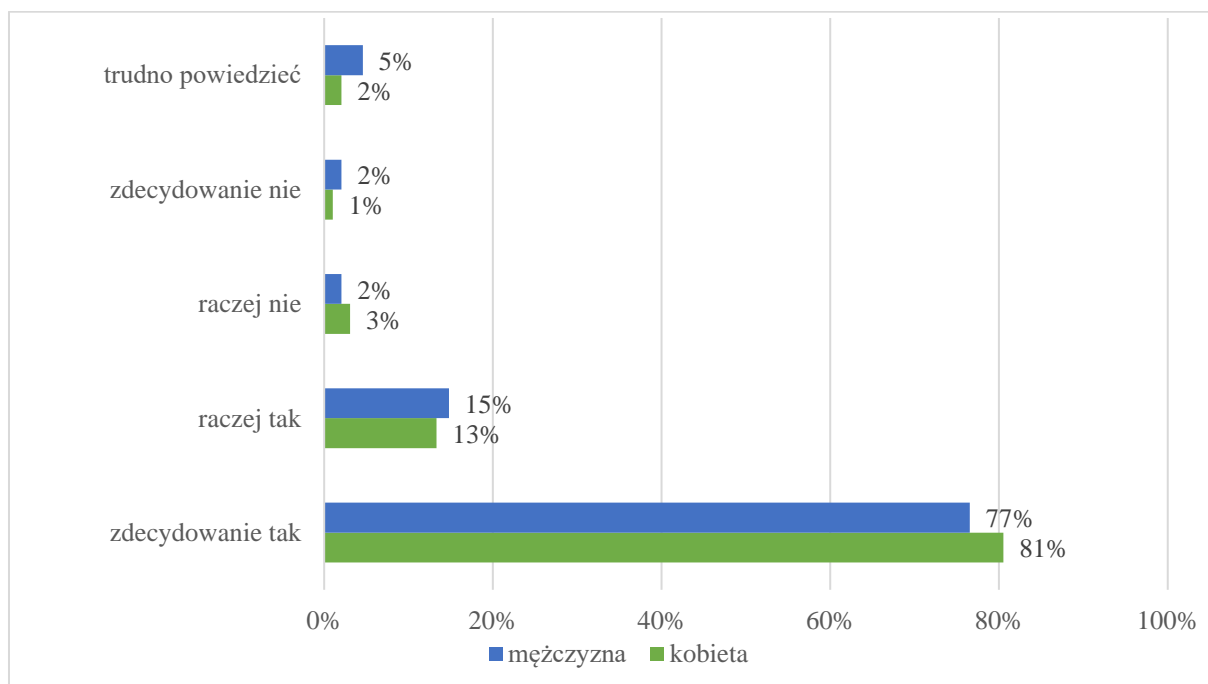
Uczniowie bez względu na wiek uważają, że narkotyki są zdecydowanie szkodliwe dla zdrowia. Tak odpowiedziało, aż 100% uczniów w wieku 17 i więcej lat, 68% pomiędzy 14 a 16 rokiem życia, 79% ankietowanych w wieku 11-13 lat oraz 83% dzieci w wieku 8-10 lat.

Wykres 172 Czy uważasz, że zażywanie narkotyków jest szkodliwe dla zdrowia?/Wiek

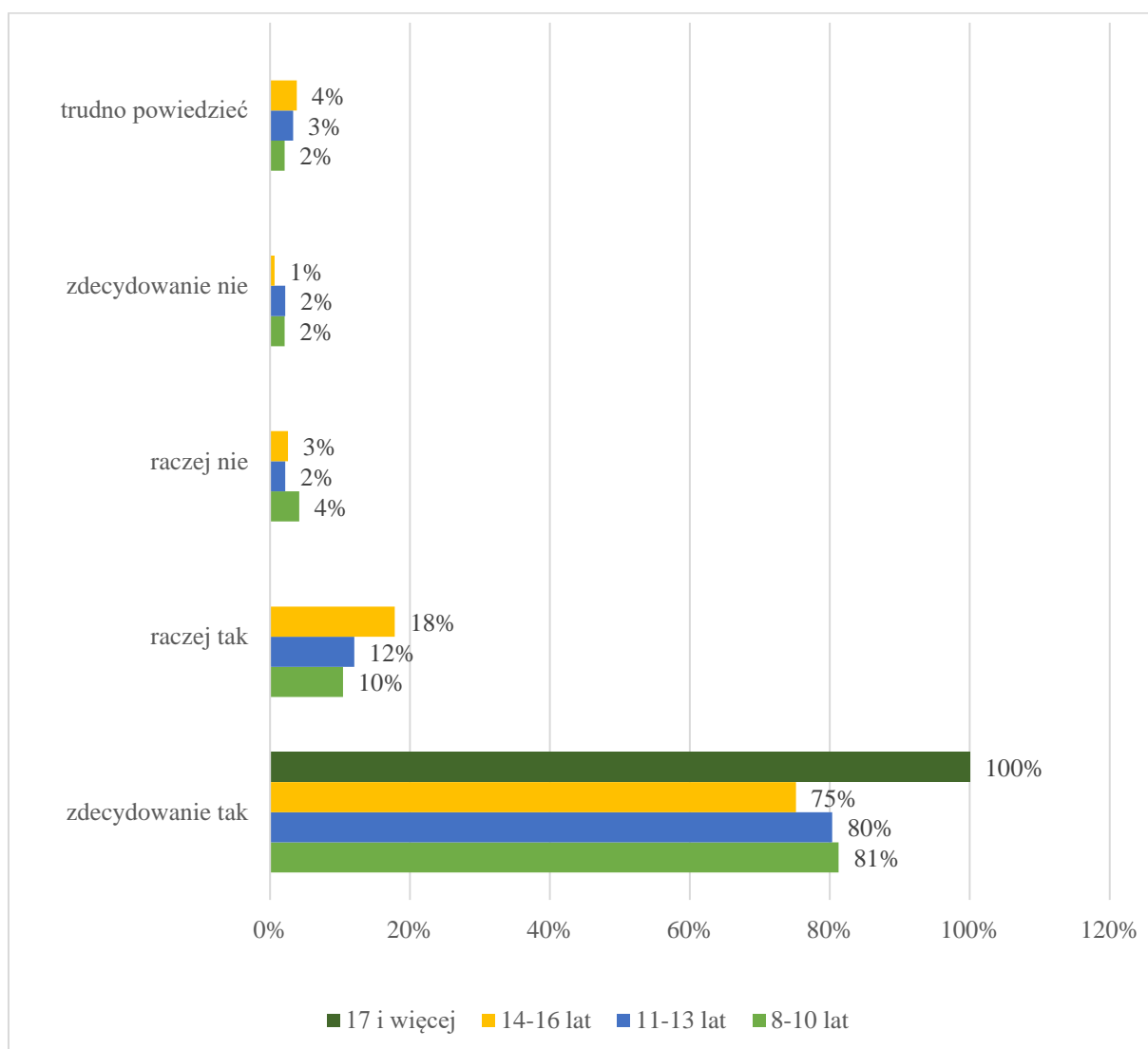
Respondentom zadano to samo pytanie jak wyżej jednak ukierunkowane na szkodliwość dopalaczy. Zadowalającym zdaje się być fakt, iż 81% dziewczynek i 77% chłopców zdaje sobie sprawę ze skutków ubocznych zażywania dopalaczy. Odpowiedzi raczej twierdzącej udzieliło 13% chłopców oraz 15% uczennic. Również i w tym przypadku możemy zobaczyć na diagramie odpowiedzi uczniów, którzy uważają, że zażywanie dopalaczy nie niesie ze sobą żadnych konsekwencji zdrowotnych.

Wykres 173 Czy uważasz, że zażywanie dopalaczy jest szkodliwe dla zdrowia?/Płeć

Również w przypadku dopalaczy, aż 100% uczniów w wieku 17 i więcej lat uważa dopalacze za rzecz bardzo szkodliwą. Takiej odpowiedzi udzieliło również 75% pomiędzy 14 a 16 rokiem życia, 80% ankietowanych w wieku 11-13 lat oraz 81% dzieci w wieku 8-10 lat.

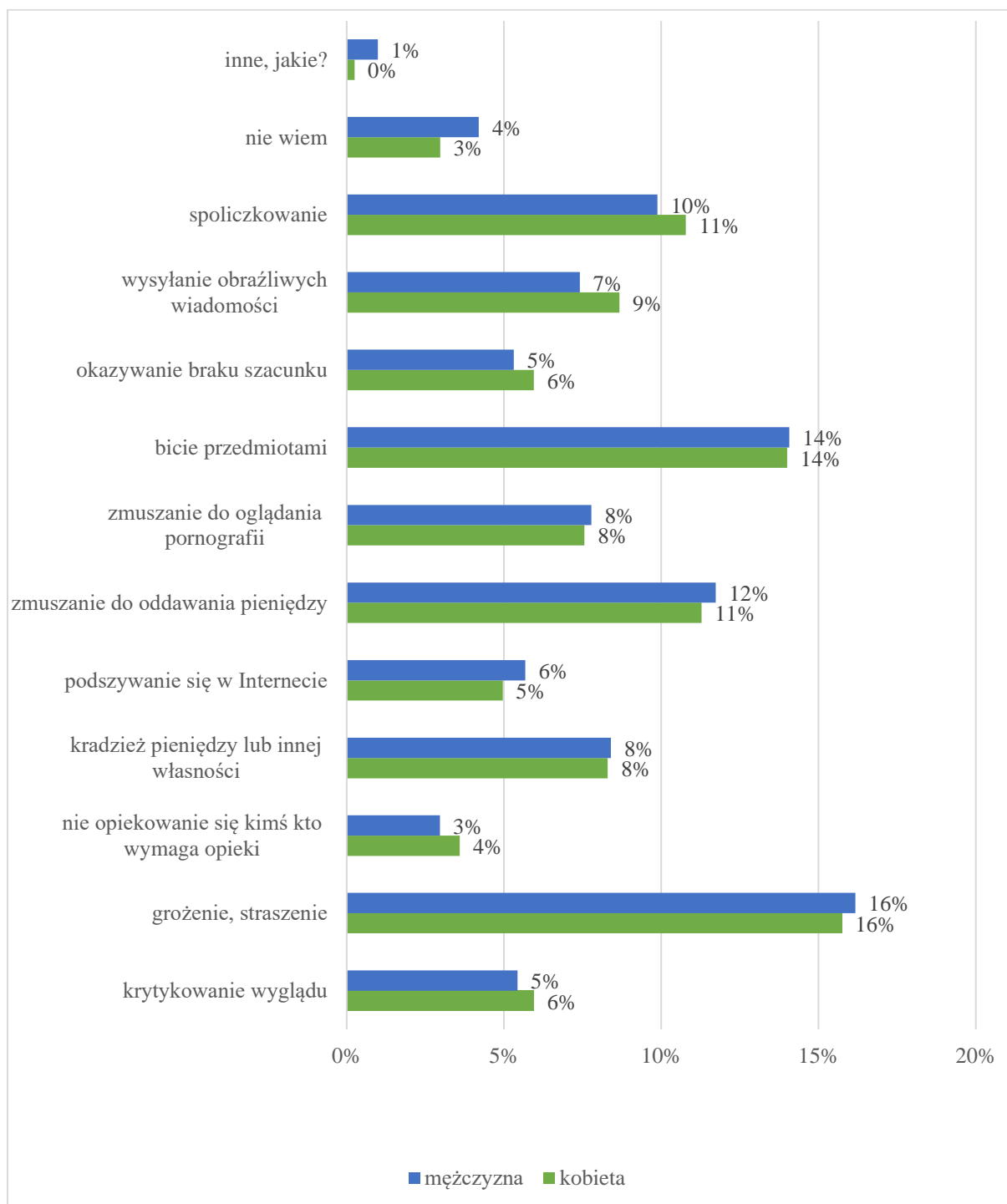
Wykres 174 Czy uważasz, że zażywanie dopalaczy jest szkodliwe dla zdrowia?/Wiek

4.4. Problem przemocy z perspektywy dzieci i młodzieży

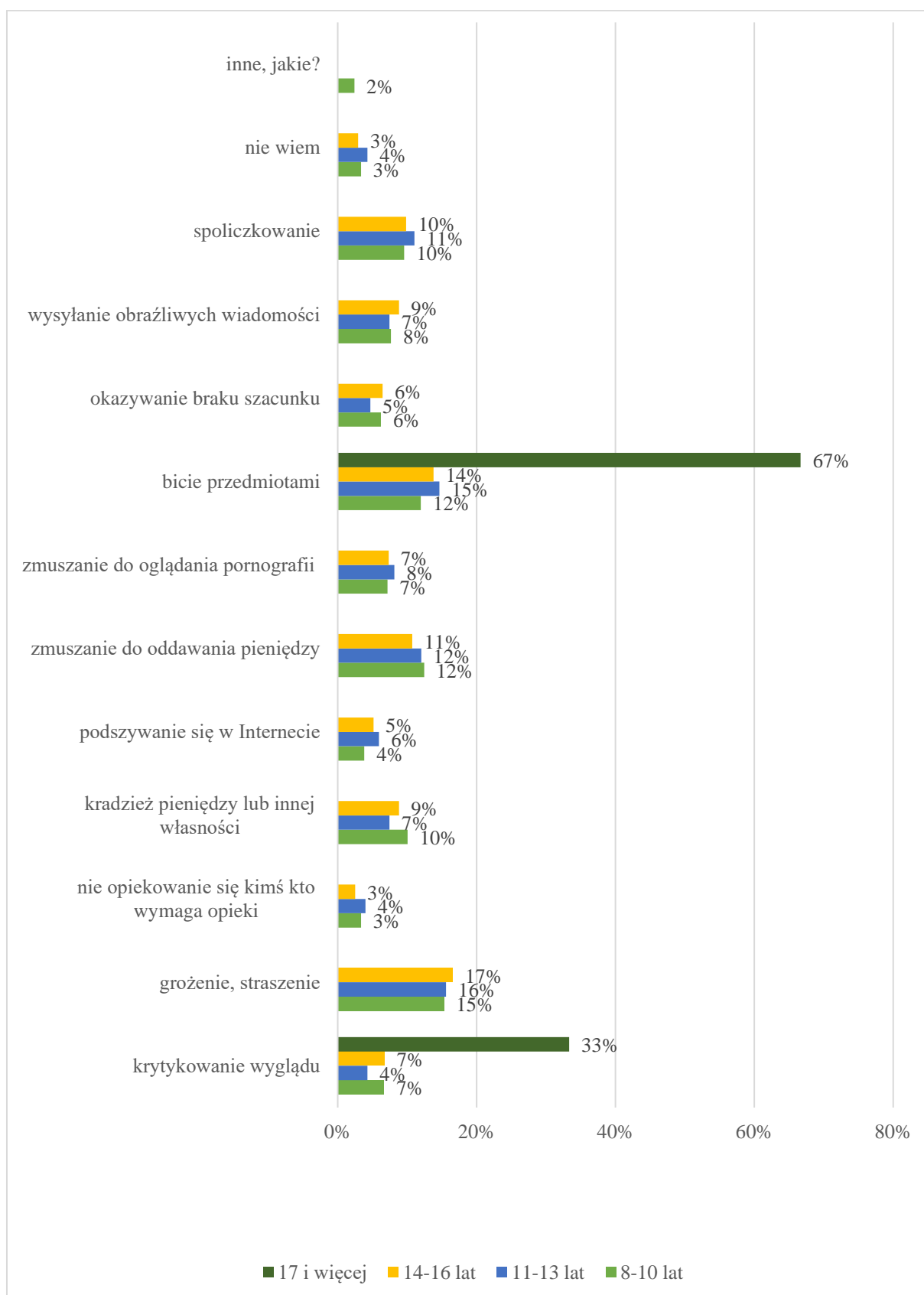
Kolejny blok tematyczny dotyczy przemocy z perspektywy dzieci i młodzieży. Zapytano uczniów o sytuacje, które według nich są aktem przemocy. Dla większości uczniów, aktem przemocy jest groźenie oraz straszenie. Takiej odpowiedzi udzieliło 16% uczennic oraz uczniów. Przemoc cielesna była kolejną najczęściej udzielaną odpowiedzią przez respondentów za którą opowiedziało się 14% chłopców i dziewczynek. Dla 12% przedstawicieli płci męskiej oraz 11% dziewczynek, zmuszanie do oddawania pieniędzy również kwalifikuje się do zachowań przemocowych. Niepokojącym jest fakt, że 3% uczniów oraz 4% uczennic nie potrafiła odpowiedzieć czym jest dla nich przemoc.

Wykres 175 Które z wymienionych poniżej sytuacji są Twoim zdaniem aktem przemocy?/Płeć

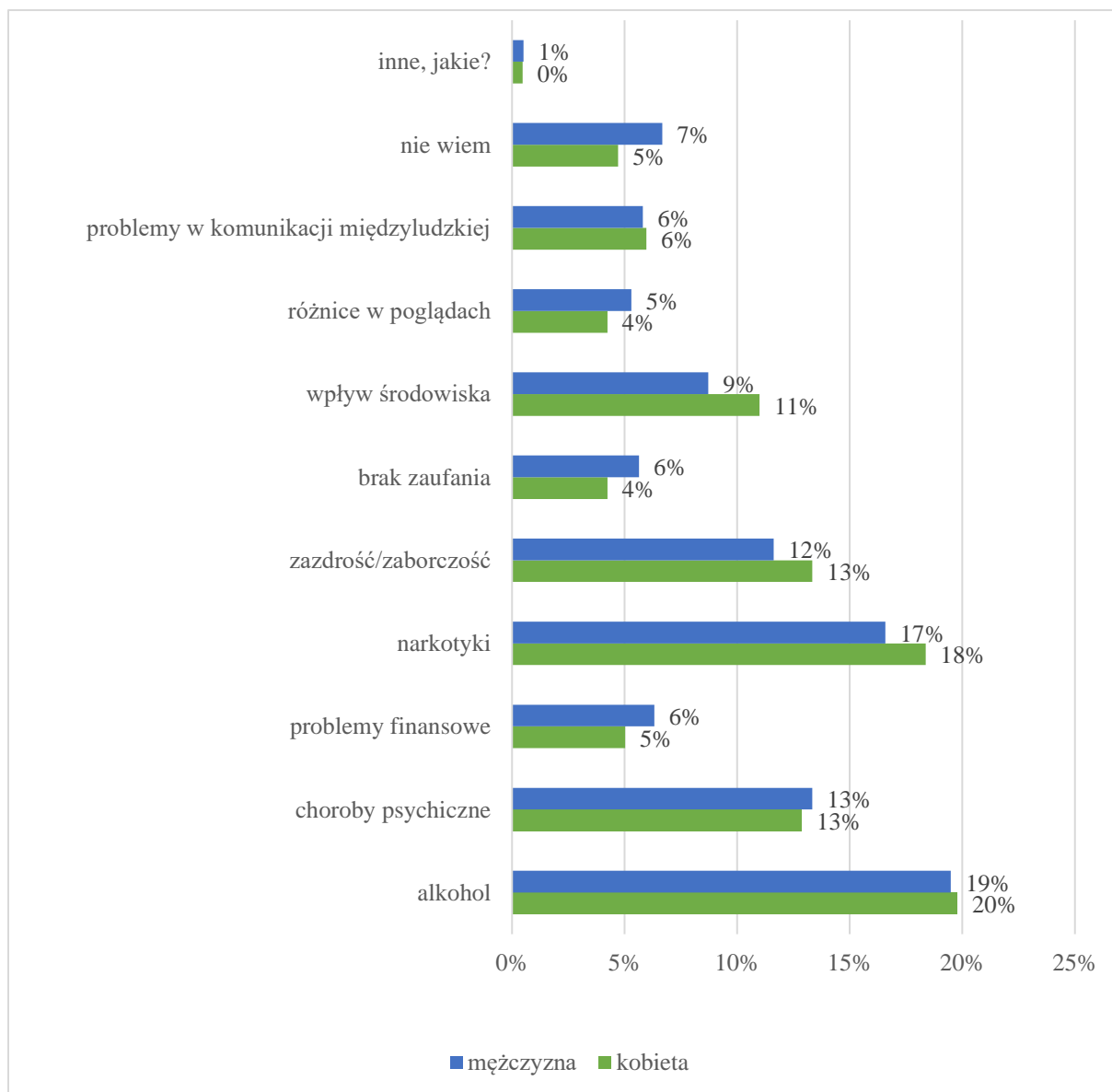
Analizując powyższe pytanie pod kątem wiek respondentów możemy zauważyć, że wszystkie odpowiedzi utrzymują się na podobnym, równoważnym poziomie z niewielkimi różnicami. Jediną grupą, która mocno sprecyzowała akty przemocy były osoby mające 17 lat i więcej. Według tej grupy, aktem takim jest głównie bicie przedmiotami (67%) oraz krytykowanie wyglądu (33%).

Wykres 176 Które z wymienionych poniżej sytuacji są Twoim zdaniem aktem przemocy?/Wiek

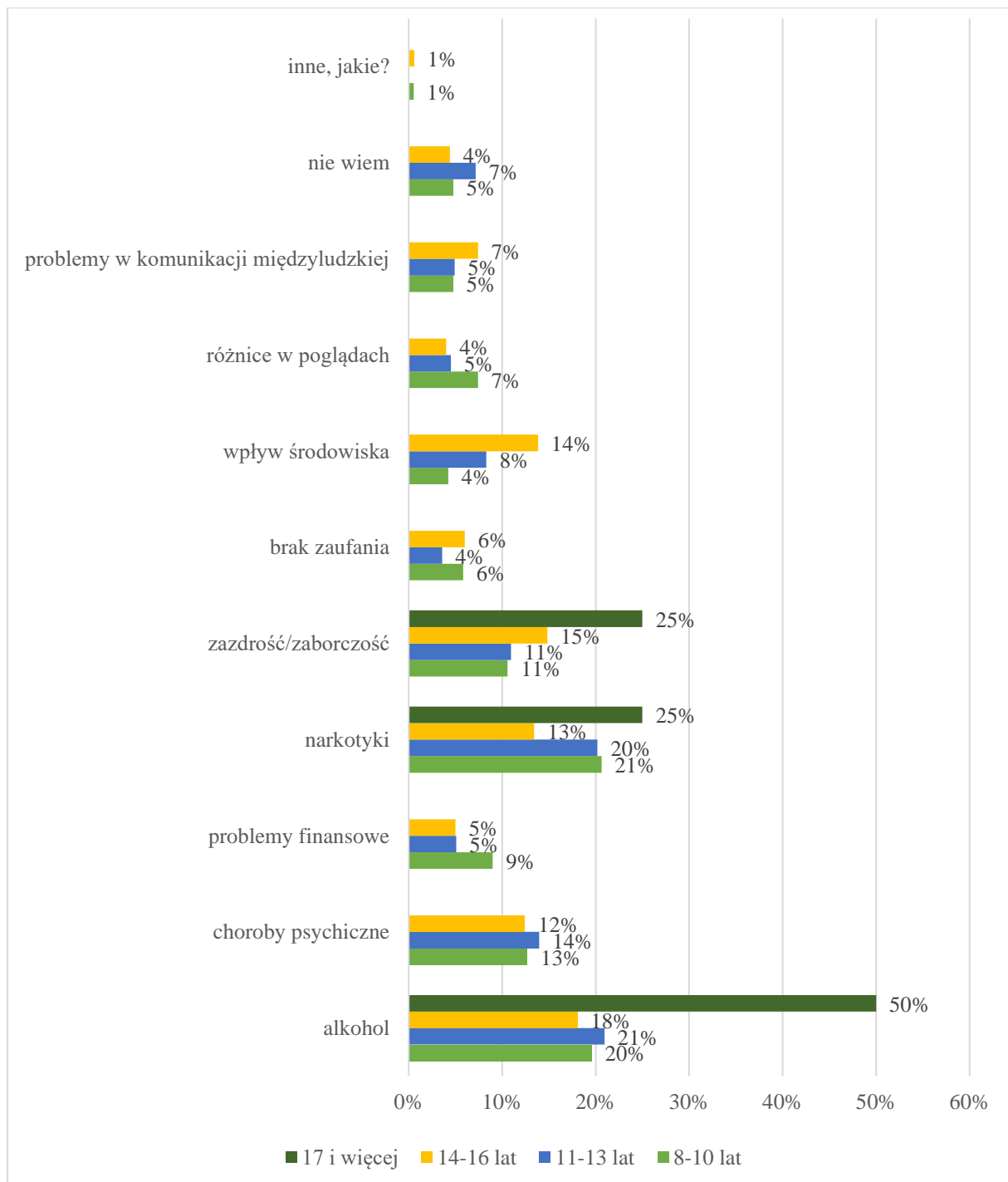
Uczniów zapytano o sytuacje, które według nich prowokują przemoc. Uczniowie najczęściej opowiadali się za wszelakimi używkami. Za zachowaniami przemocowymi, wywołanymi alkoholem opowiedziało się 19% uczniów oraz 20% uczennic, natomiast za wywołanymi przez narkotyki, 17% chłopców oraz 18% dziewczynek.. Kolejną odpowiedzią, którą najczęściej zaznaczali respondenci była choroba psychiczna. Tak odpowiedziało 13% uczniów oraz uczennic. Podobną ilość głosów otrzymała zazdrość oraz zaborczość za którą opowiedziało się 13% dziewcząt oraz 12% chłopców. Aż 7% badanych chłopców oraz 5% dziewczynek nie potrafiło jednoznacznie wskazać co może prowokować przemoc.

Wykres 177 Które z wymienionych poniżej sytuacji Twoim zdaniem prowokują agresję/przemoc wśród młodzieży?/Płeć

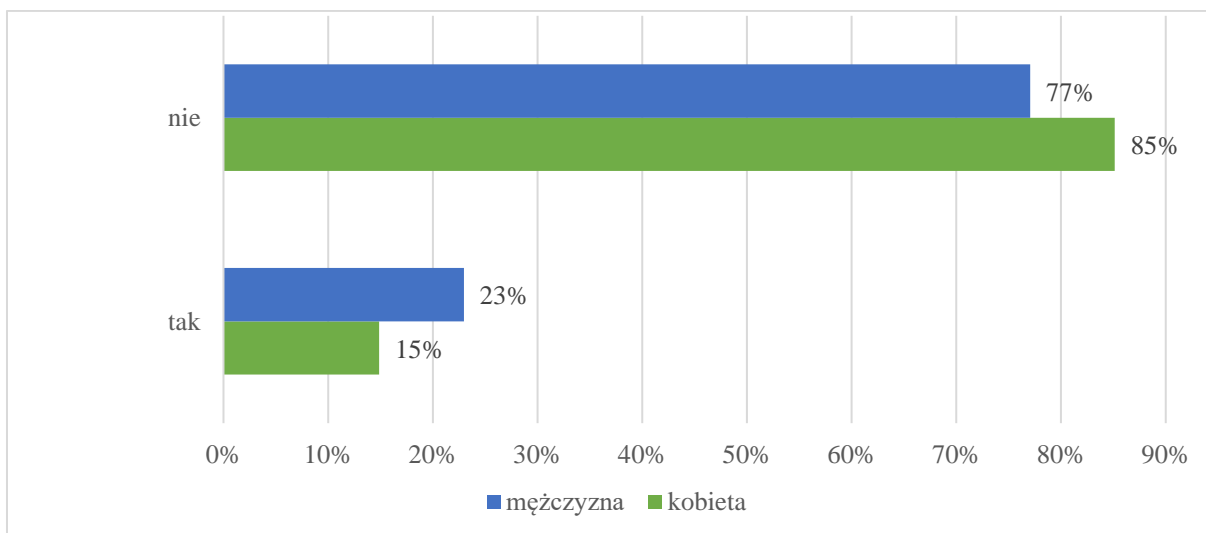
Różnice w odpowiedziach ankietowanych osób w korelacji wiekowej nie są tak różnorodne jak w przypadku korelacji na płeć. Analogicznie jak w poprzednim pytaniu, najstarsza grupa wiekowa określiła zjawiska prowokujące agresję najbardziej precyzyjnie. Za alkoholem opowiedziało się 50% respondentów w wieku 17 i więcej lat, natomiast za narkotykami oraz zazdrością lub zaborczością równo po 25%.

Wykres 178 Które z wymienionych poniżej sytuacji Twoim zdaniem prowokują agresję/przemoc wśród młodzieży?/Wiek

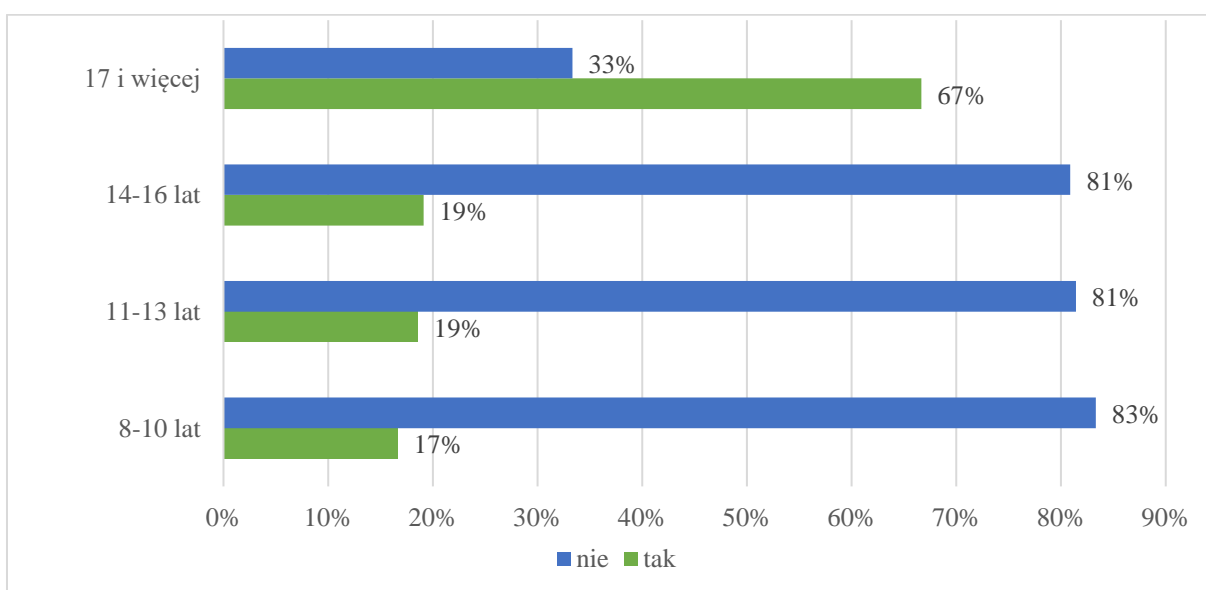
Następnie uczniowie mieli odpowiedzieć na pytanie czy zdarzyło się im doświadczyć przemocy. Twierdząco odpowiedziało, aż 23% chłopców oraz 15% ankietowanych dziewcząt. Przemocy nie doświadczyło 85% uczennic oraz 77% uczniów. Stanowi to niepokojące zjawisko, któremu należałoby się przyjrzeć.

Wykres 179 Czy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy?/Płeć

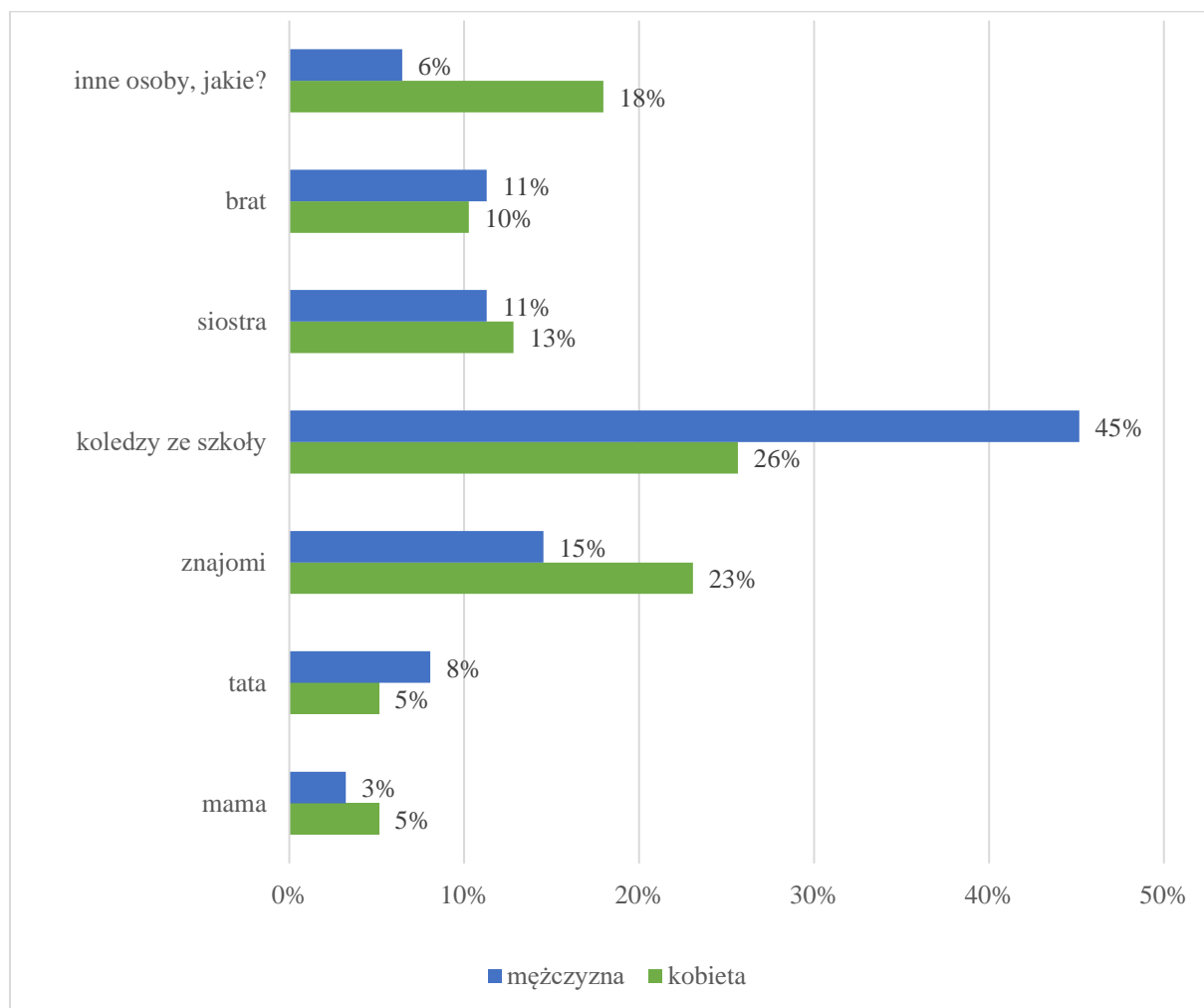
Analizując pytanie w kontekście wieku respondentów widzimy przeważający procent odpowiedzi przeczących. Jedynym wyjątkiem jest najstarsza grupa wiekowa w której zależność jest odwrotna, wskazując w 67% odpowiedź potwierdzającą stosowanie przemocy wobec osób w tej grupie wiekowej.

Wykres 180 Czy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy?/Wiek

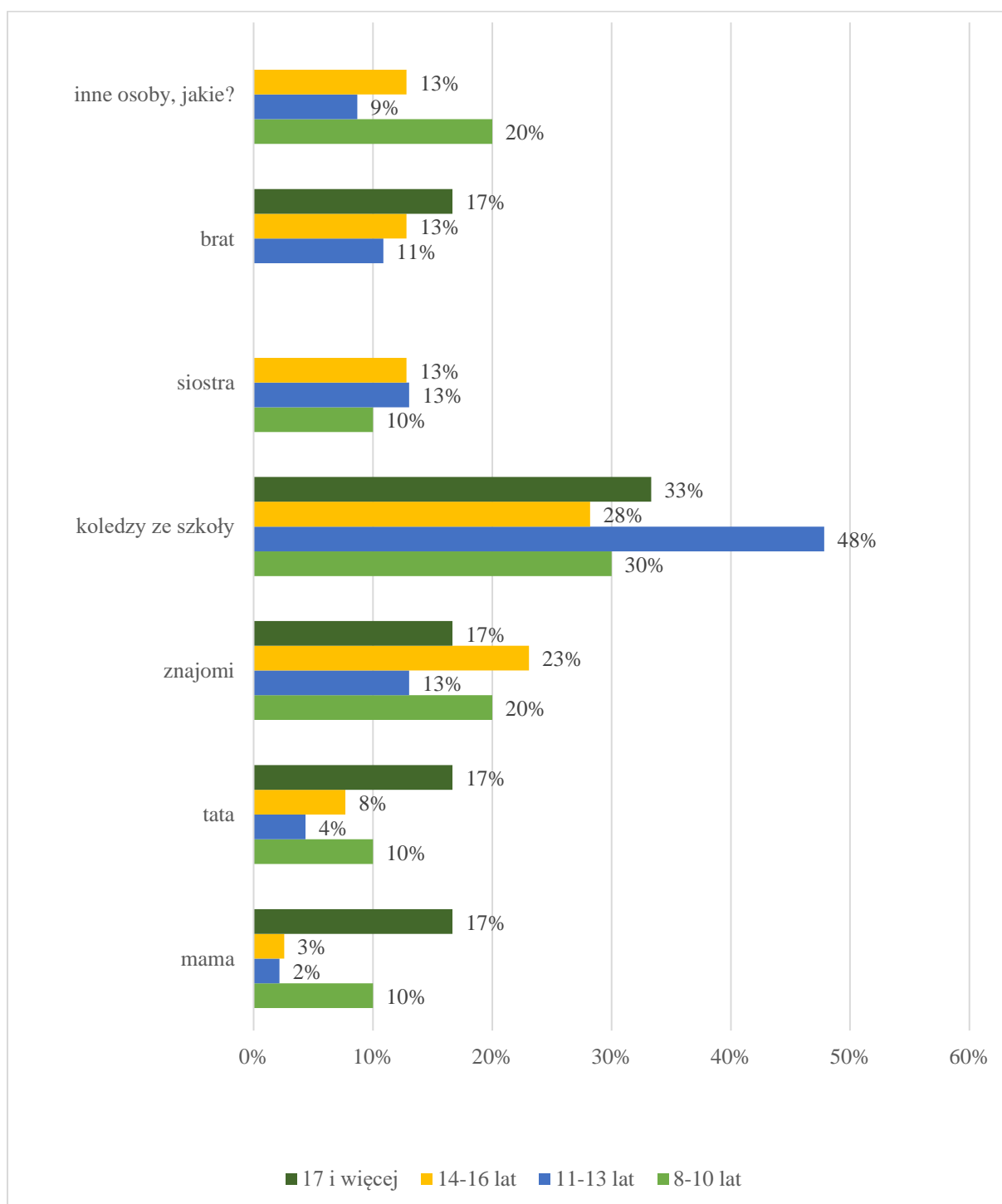
Uczniów, wobec których została stosowana przemoc, zapytano kto ją stosował. Popularną odpowiedzią byli koledzy ze szkoły. Tak odpowiedziało 45% chłopców oraz 26% dziewcząt. Znajomi stosują przemoc wobec 23% uczennic i 15% uczniów, natomiast bracia są agresorami w przypadku 11% uczniów oraz 10% uczennic, a siostry w przypadku 11% chłopców i 13% dziewcząt. Niepokojącym jest fakt, że uczniowie wskazywali również swoją mamę lub ojca.

Wykres 181 Kto stosował wobec Ciebie przemoc?/Płeć

Biorąc pod uwagę wiek respondentów koledzy ze szkoły byli najczęściej udzielaną odpowiedzią niezależnie od wieku badanych. Odpowiedź ta szczególnie zaznaczana była przez osoby w wieku 11-13 lat. Rodzice natomiast najczęściej byli oznaczeni przez najmłodszą oraz najstarszą grupę badanych uczniów.

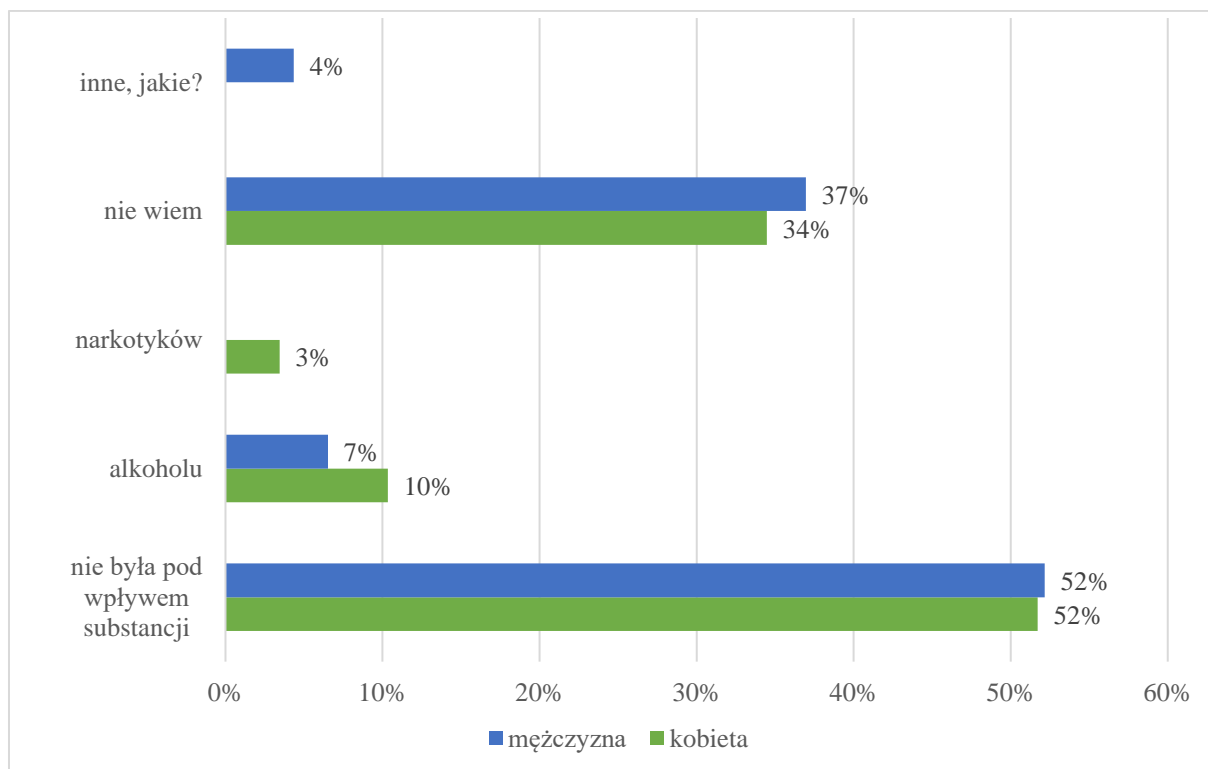
Wykres 182 Kto stosował wobec Ciebie przemoc?/Wiek

Osoby wobec których stosowana była przemoc, zapytano o to czy agresor był pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających. Uczniowie najczęściej deklarowali, że osoby te nie były pod wpływem żadnych środków. Tak odpowiedziało 52% chłopców oraz dziewczynek. Dziewczęta w 10% zadeklarowały, że osoba, która stosowała wobec nich przemoc była pod wpływem alkoholu. Takiej odpowiedzi udzieliło również

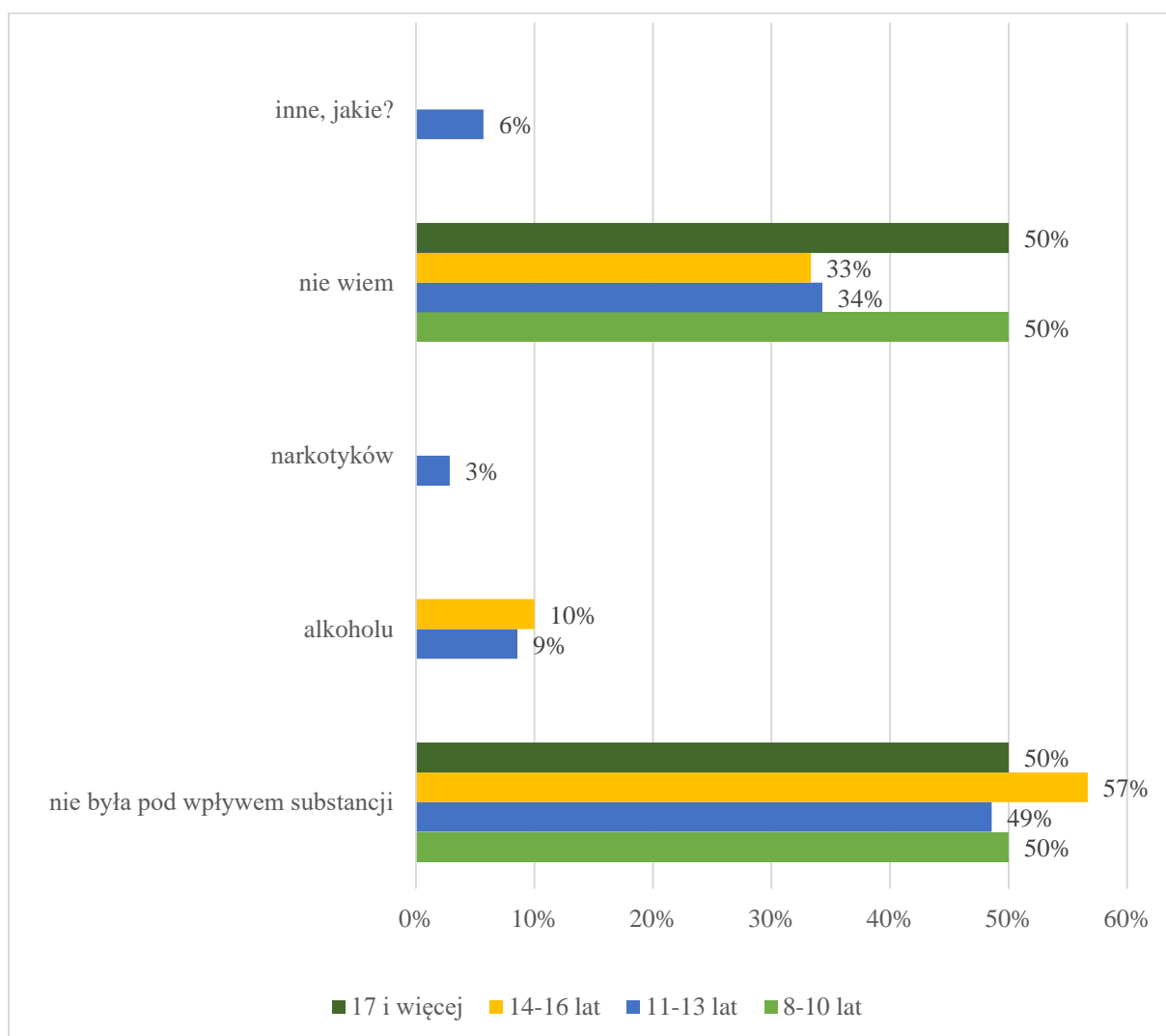
7% chłopców. Wśród ankietowanych istniała grupa, która nie potrafiła stwierdzić czy osoby, które wykazywały wobec nich zachowania przemocowe były pod wpływem jakichkolwiek środków odurzających. Takiej odpowiedzi udzieliło 37% uczniów oraz 34% uczennic.

Wykres 183 Czy osoba, która stosowała wobec Ciebie przemoc była pod wpływem/Płeć

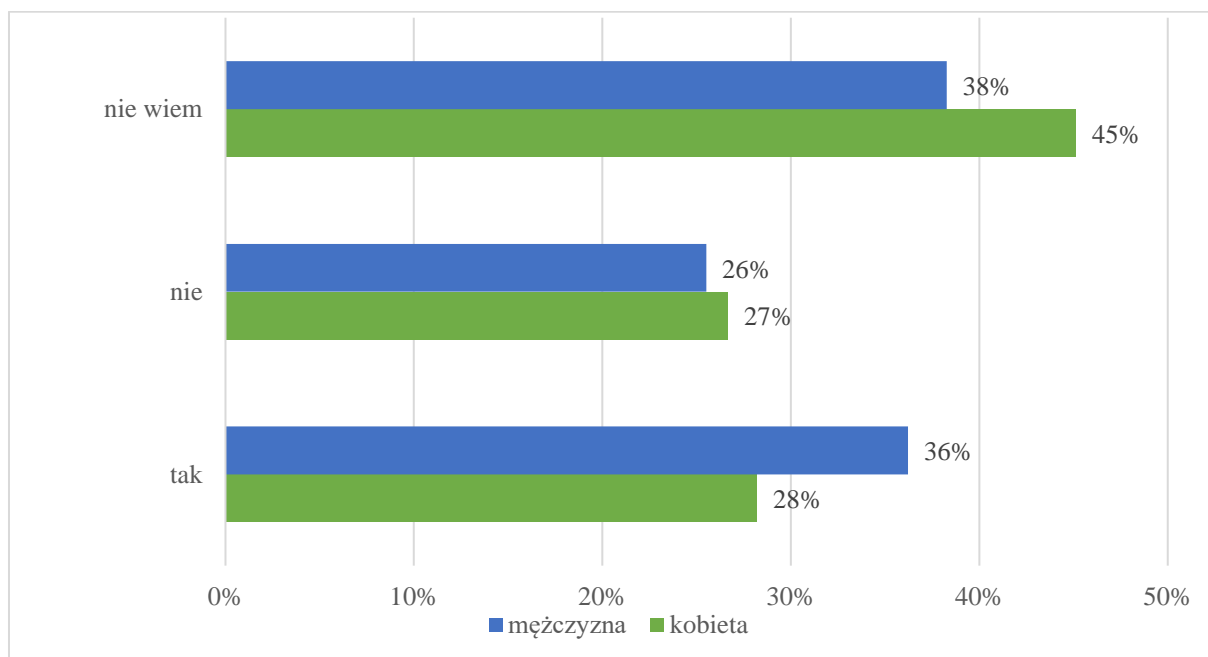
Najstarsza oraz najmłodsza grupa ankietowanych odpowiadała dokładnie tak samo. Odpowiedzi w tych grupach dzieliły się po równo na „nie była pod wpływem substancji” oraz „nie wiem”. Odpowiedzi te również górowały w pozostałych grupach wiekowych, jednakże w nieco innych proporcjach odpowiedzi.

Wykres 184 Czy osoba, która stosowała wobec Ciebie przemoc była pod wpływem/Wiek

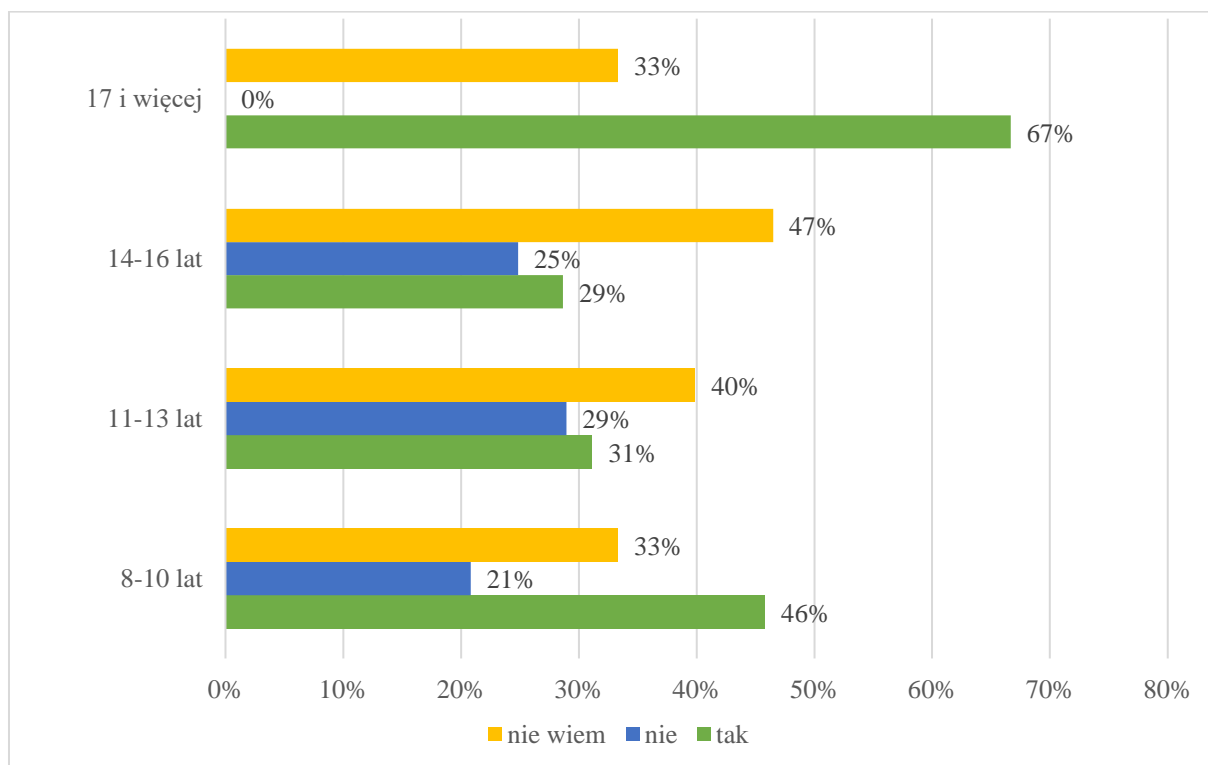
Uczniów zapytano o występowanie problemu przemocowego w ich szkole. Aż 26% uczniów oraz 27% uczennic uważa, że w ich szkole nie występuje przemoc pomiędzy uczniami. Inaczej twierdzi 36% chłopców oraz 28% dziewcząt, którzy potwierdzili występowanie problemu w ich placówce. Pozostała grupa ankietowanych, która stanowiła 45% uczennic i 38% uczniów nie potrafiła jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie.

Wykres 185 Czy w Twojej szkole występuje problem przemocy między uczniami?/Płeć

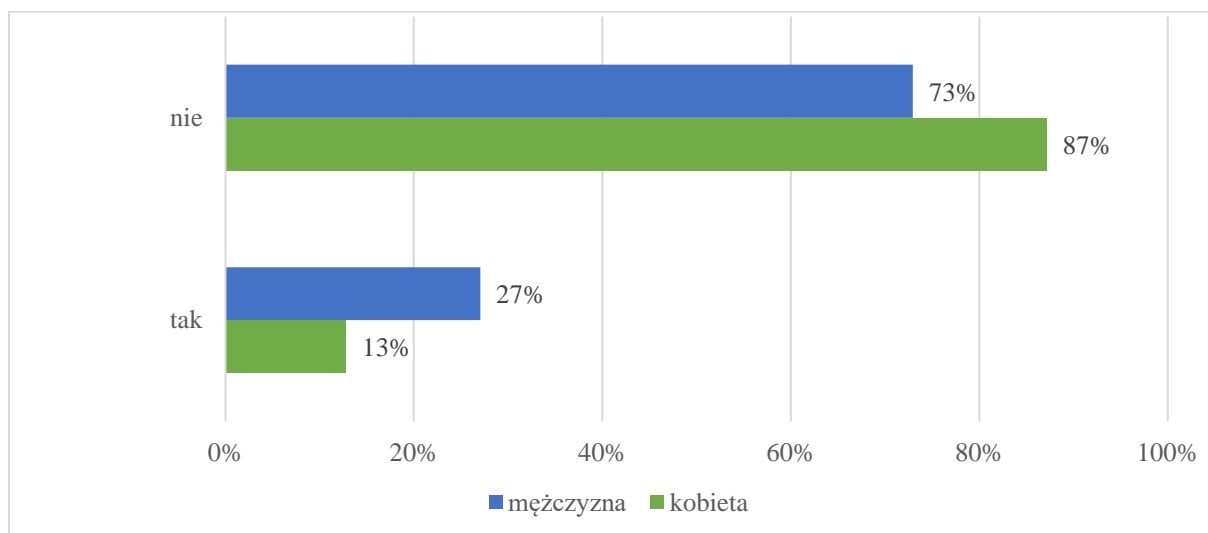
Odpowiedzi najstarszej oraz najmłodszej badanej grupy są proporcjonalnie zbliżone do siebie. Zarówno w jednej jak i drugiej grupie uczniowie w większości uważają, że problem przemocy między uczniami występuje w ich środowisku. Pozostałe dwie grupy w większości nie potrafiły jednoznacznie odpowiedzieć na postawione w ankiecie pytanie.

Wykres 186 Czy w Twojej szkole występuje problem przemocy między uczniami?/Wiek

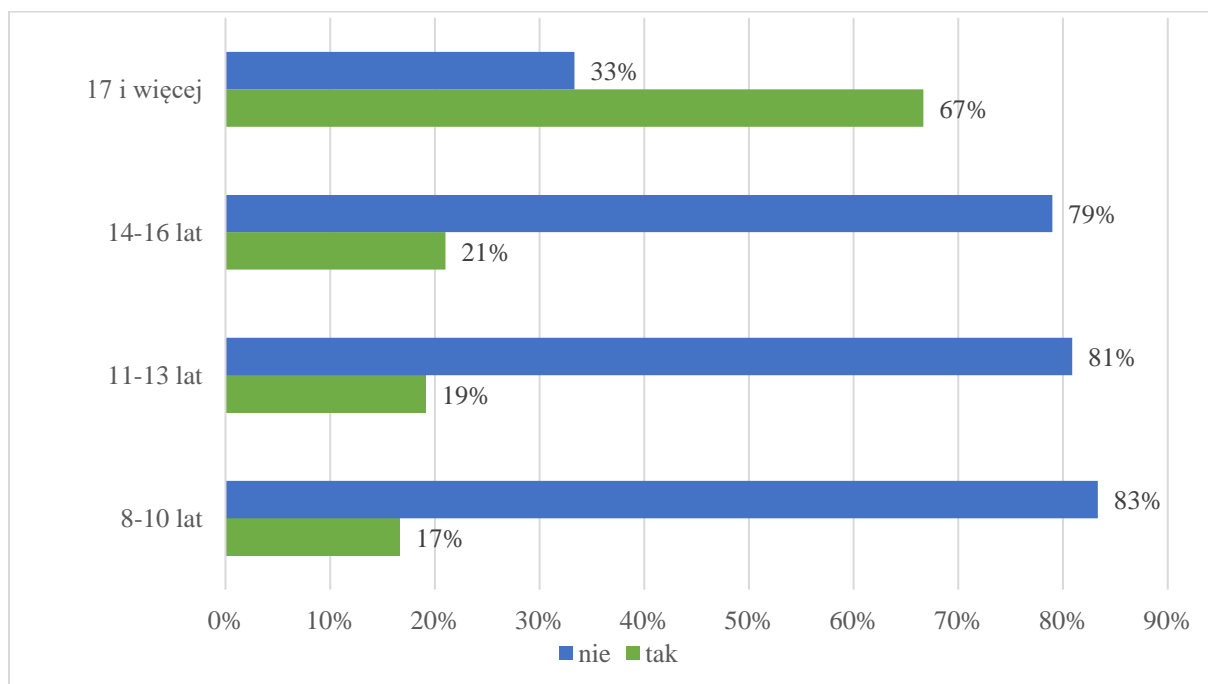
Młodzież w większości przypadków deklaruje, że nie stosowała przemocy wobec innych uczniów. Niepokojącym jest fakt, że 27% chłopców oraz 13% dziewczynek przyznało się do stosowania przemocy wobec innych.

Wykres 187 Czy samemu zdarzyło Ci się stosować przemoc wobec innych?/Płeć

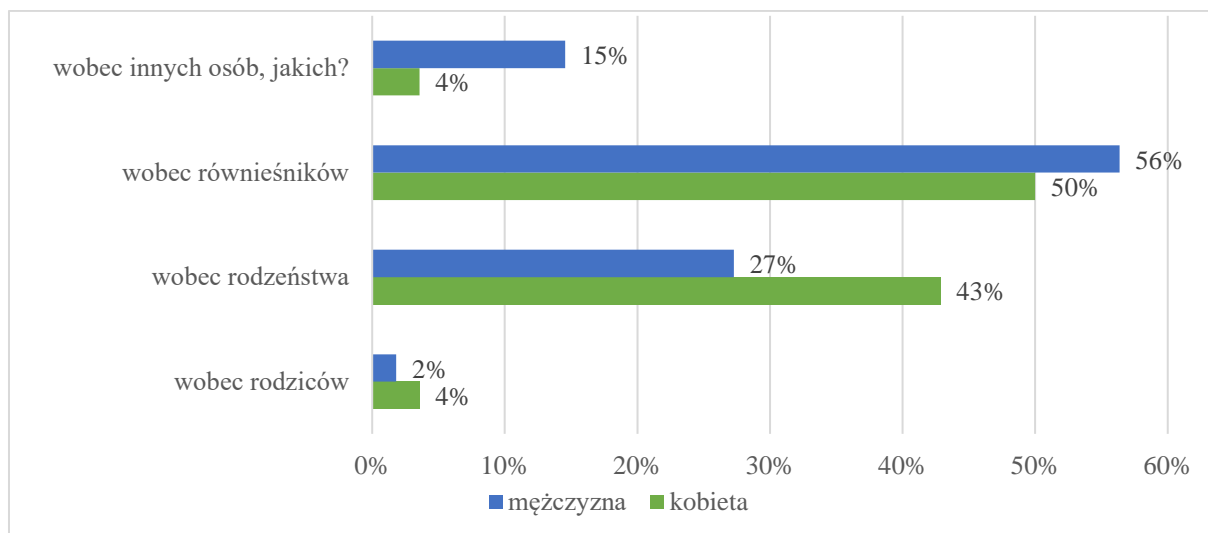
Poniższy wykres pokazuje, że stosunek uczniów, którzy stosowali przemoc jest najwyższy w przypadku osób w wieku 17 lat i więcej. W tej grupie wiekowej, aż 67% respondentów przyznało się do stosowania przemocy wobec innych. W pozostałych grupach wiekowych stosunek ten jest odwrotny i nie przekracza on 19%.

Wykres 188 Czy samemu zdarzyło Ci się stosować przemoc wobec innych?/Wiek

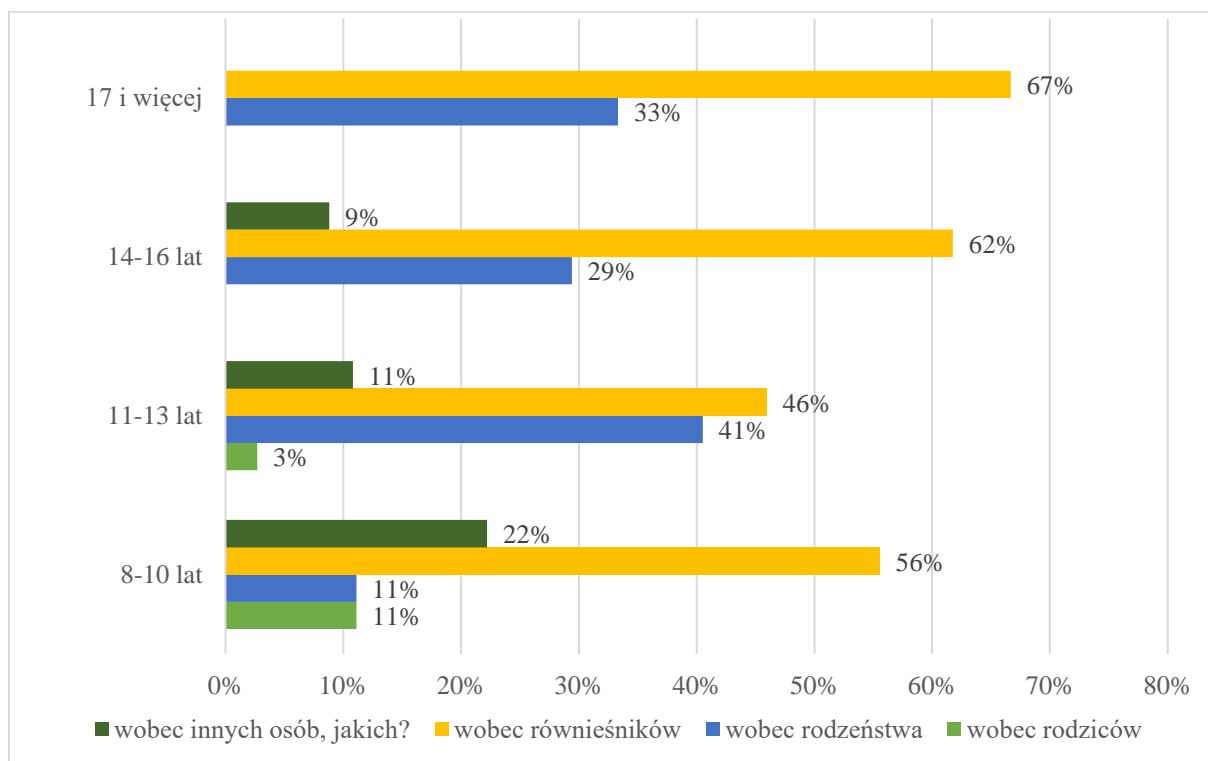
Uczniowie, którzy zadeklarowali stosowanie przemocy robili to w większości przypadków wobec swoich rówieśników. Tak odpowiedziało 56% chłopców oraz 50% dziewcząt. Do stosowania przemocy wobec rodzeństwa przyznało się 27% uczniów oraz 43% uczennic, natomiast wobec rodziców 4% dziewczynek oraz 2% chłopców.

Wykres 189 Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc?/Płeć

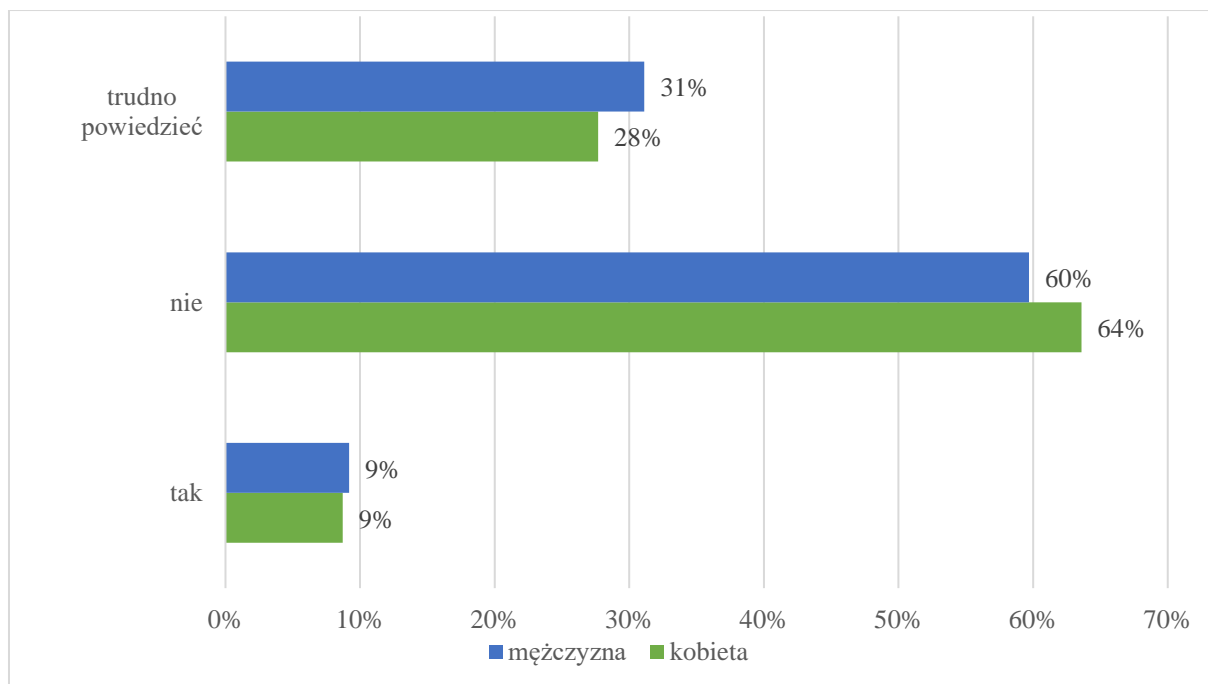
Za stosowaniem przemocy wobec swoich rówieśników opowiedziała się większość respondentów z każdej grupy wiekowej. We wszystkich przypadkach zależność ta oscylowała pomiędzy 46% a 67%. Kolejną często udzielaną odpowiedzią wśród rówieśników była przemoc wobec rodzeństwa.

Wykres 190 Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc?/Wiek

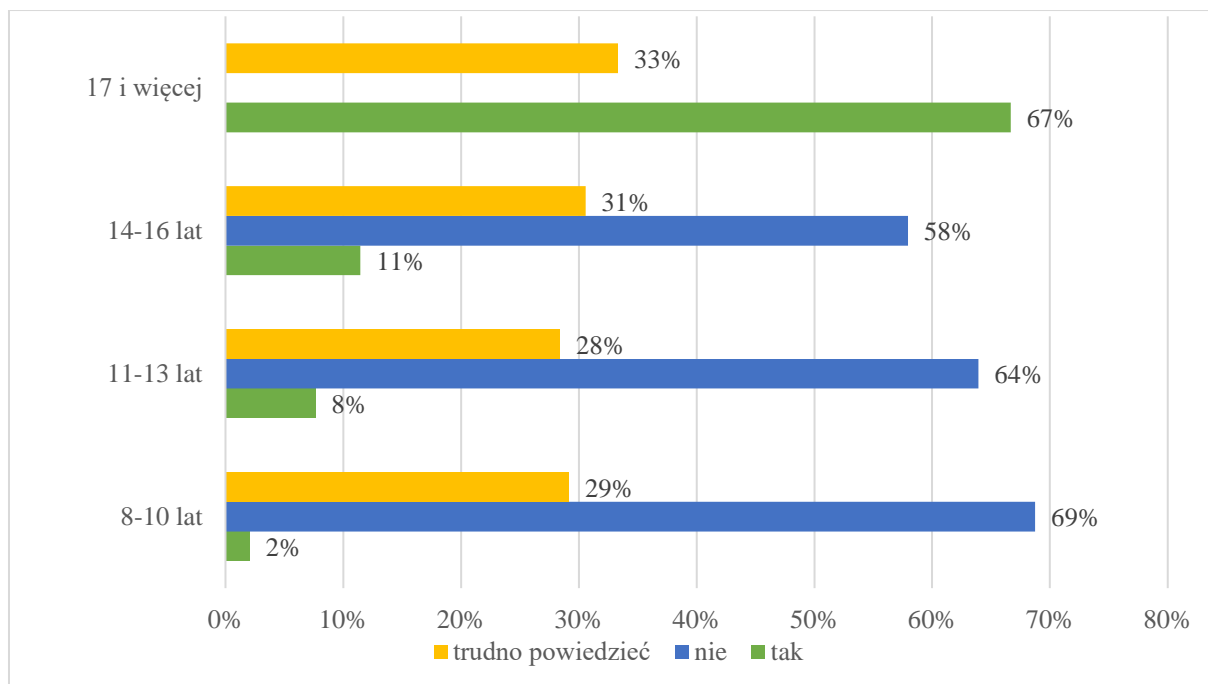
Ostatnim pytaniem w części ankiety poświęconej przemocy było: „Czy znasz kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu?”. Uczniowie w znaczącej większości odpowiedzieli, że nie znają takich osób. Tak odpowiedziało 66% uczniów oraz 64% uczennic. Prawie 1/3 chłopców oraz 28% dziewcząt, nie potrafiła jednoznacznie określić czy znają taką osobę, natomiast 9% chłopców oraz dziewczynki odpowiedziało, że wśród ich znajomych występują takie osoby.

Wykres 191 Czy znasz kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającym przemocy w swoim domu?/Płeć:

Uczniowie należący do najstarszej grupy wiekowej jako jedyni, wykazali przewyższającym stosunkiem głosów, że znają osoby w swoim środowisku, które są osobami doświadczającymi przemocy w swoim domu. W tej konkretnej grupie stosunek głosów „tak” do „trudno powiedzieć” wynosił prawie 2:1. Pozostałe grupy wiekowe w zdecydowanej większości odpowiedziały, że nie znają takich osób. Co więcej, możemy zauważyć pewną proporcjonalność w stosunku co do odpowiedzi potwierdzających znajomość osób dotkniętych przemocą w swoich domach, w stosunku co do wieku.

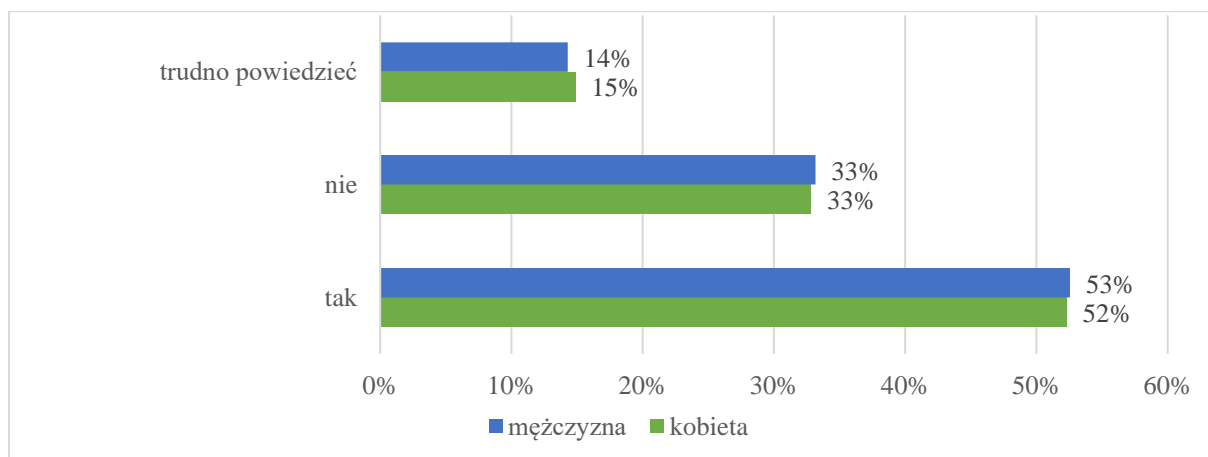
Wykres 192 Czy znasz kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu?/Wiek:

4.5. Problemy cyberprzemocy z perspektywy dzieci i młodzieży

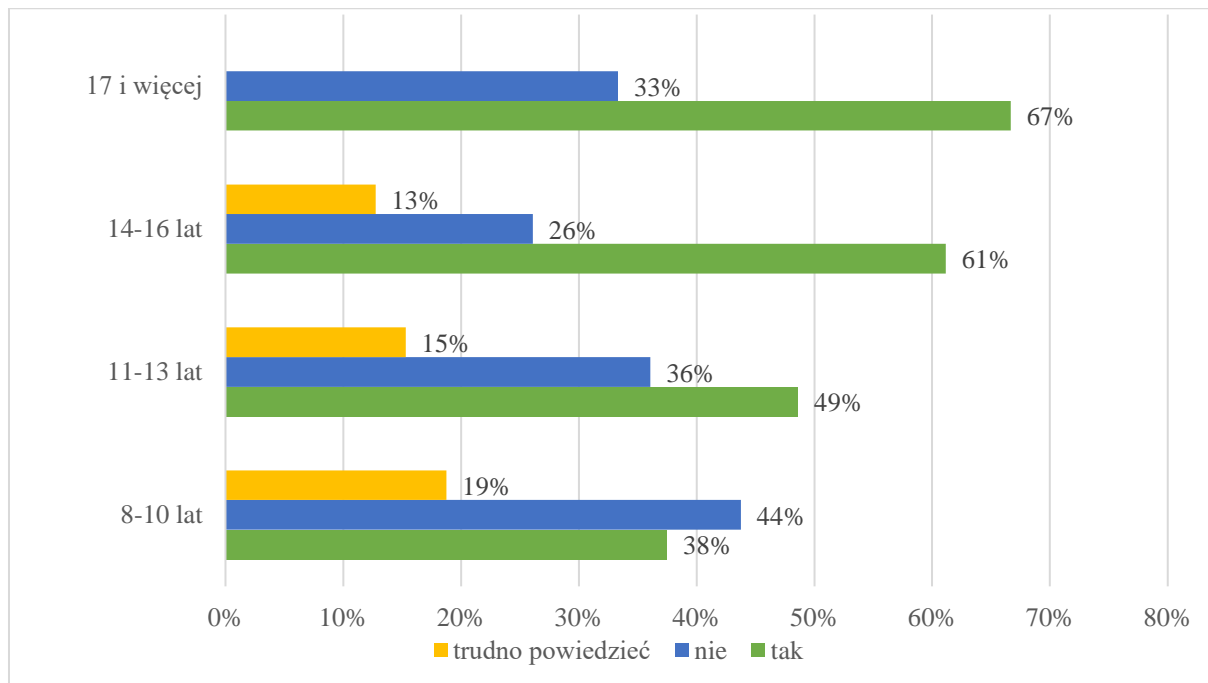
W związku z coraz większym zagrożeniem cyberprzemocą, zapytaliśmy uczniów o to, czy słyszeli kiedykolwiek o zjawisku cyberprzemocy. Ankietowani uczniowie w większości znają zawarte w pytaniu zjawisko. Jednakże 33% uczniów oraz uczennic nie spotkało się z określeniem cyberprzemocy. 14% chłopców i 15% dziewczynek nie potrafiło jednoznacznie odpowiedzieć na postawione pytanie.

Wykres 193 Czy słyszałeś/aś o zjawisku cyberprzemocy (wyzywanie, straszenie poniżanie kogoś w Internecie lub przy użyciu telefonu, publikowanie kompromitujących materiałów wbrew woli bohatera, podszywanie się itp.)?/Płeć

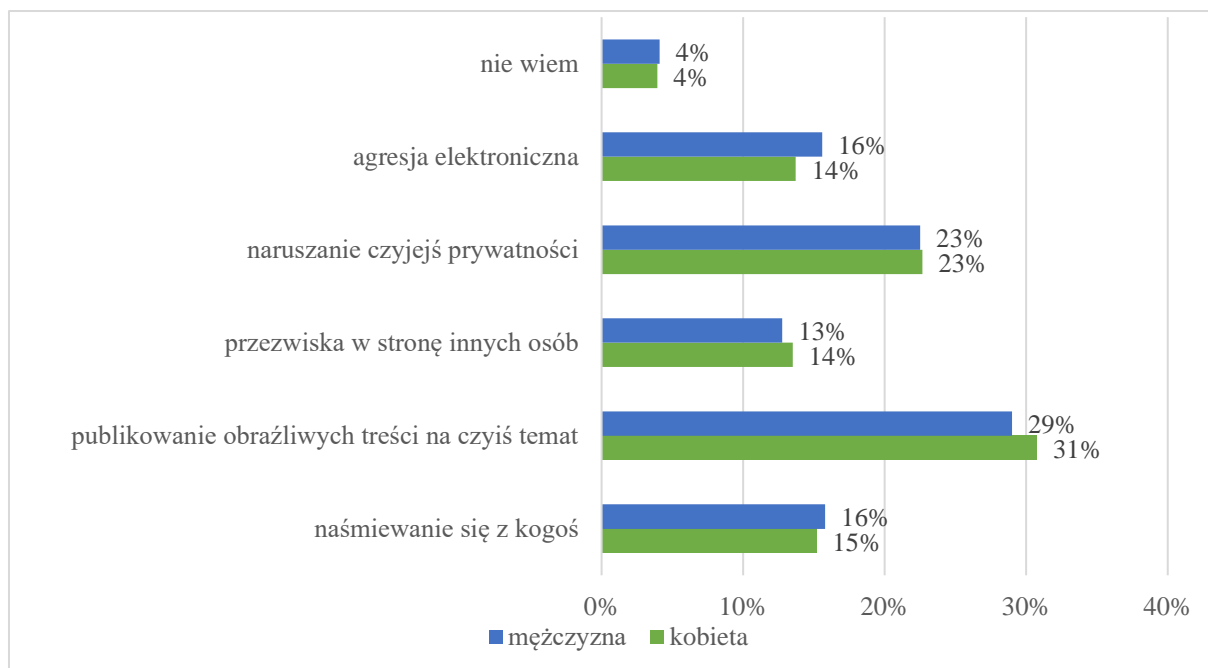
Analizując poniższy wykres możemy zauważyć, że jedynie osoby będące w grupie 8-10 lat w przeważającej części opowiedziały się za nieznaną zjawiska cyberprzemocy. Pozostałe grupy wiekowe w większości spotkały się z internetową przemocą. Jedynie najstarsza grupa nie udzieliła ani jednej odpowiedzi „trudno powiedzieć”.

Wykres 194 Czy słyszałeś/aś o zjawisku cyberprzemocy (wyzywanie, straszenie poniżanie kogoś w Internecie lub przy użyciu telefonu, publikowanie kompromitujących materiałów wbrew woli bohatera, podszywanie się itp.)?/Wiek

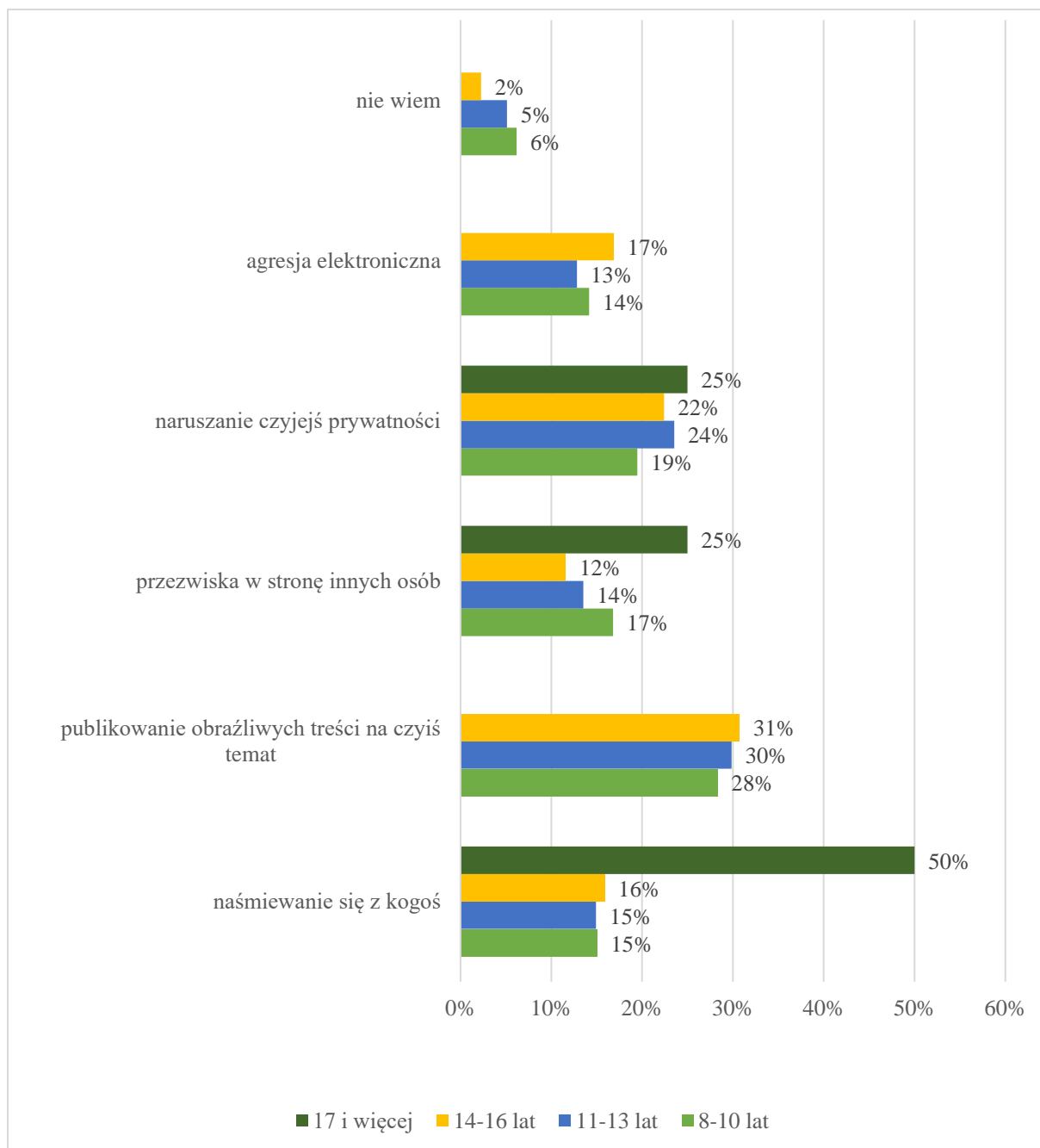
Dla większości uczniów publikowanie obraźliwych treści na czyjś temat jest ewidentną oznaką cyberprzemocy. Takiej odpowiedzi udzieliło 29% uczniów oraz 31% uczennic. Również naruszanie czyjejś prywatności (23% chłopców oraz dziewcząt) oraz agresja elektroniczna (16% chłopaków oraz 14% dziewczynek) były dosyć częstymi odpowiedziami na postawione pytanie. Przewiska w stronę innych osób uważane są za akt cyberprzemocy przez 13% uczniów oraz 14% uczennic, tak samo jak naśmiewanie się z kogoś (16% chłopców i 15% dziewczynek). Wśród respondentów znaleźli się uczniowie, którzy nie potrafili jednoznacznie określić czym według nich jest cyberprzemoc. Stanowili oni odpowiednio 4% chłopców oraz dziewczynek.

Wykres 195 Czym według Ciebie jest cyberprzemoc?/Płeć

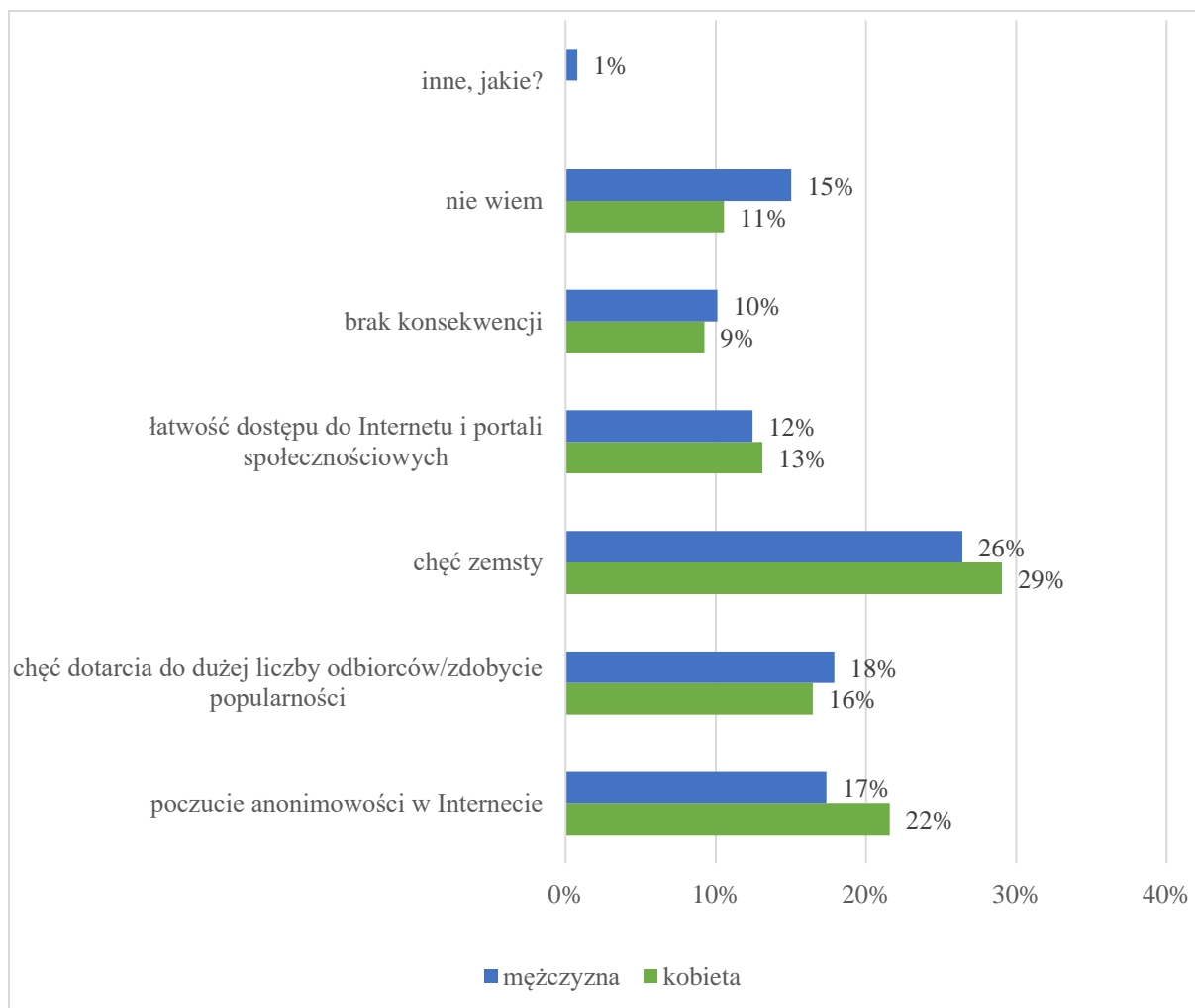
Dla najstarszej grupy respondentów najczęściej udzielaną odpowiedzią na pytanie czym jest cyberprzemoc, było naśmiewanie się z kogoś. Taką odpowiedź zaznaczyło, aż 50% osób w wieku 17 lat i więcej. Pozostałe grupy wiekowe najczęściej opowiadały się za publikowaniem obraźliwych treści na czyis temat jako objaw cyberprzemocy. Takiej odpowiedzi udzieliło 31% osób w wieku 14-16 lat, 30% uczniów pomiędzy 11 a 13 rokiem życia oraz 28% dzieci w wieku od 8 do 10 lat.

Wykres 196 Czym według Ciebie jest cyberprzemoc?/Wiek:

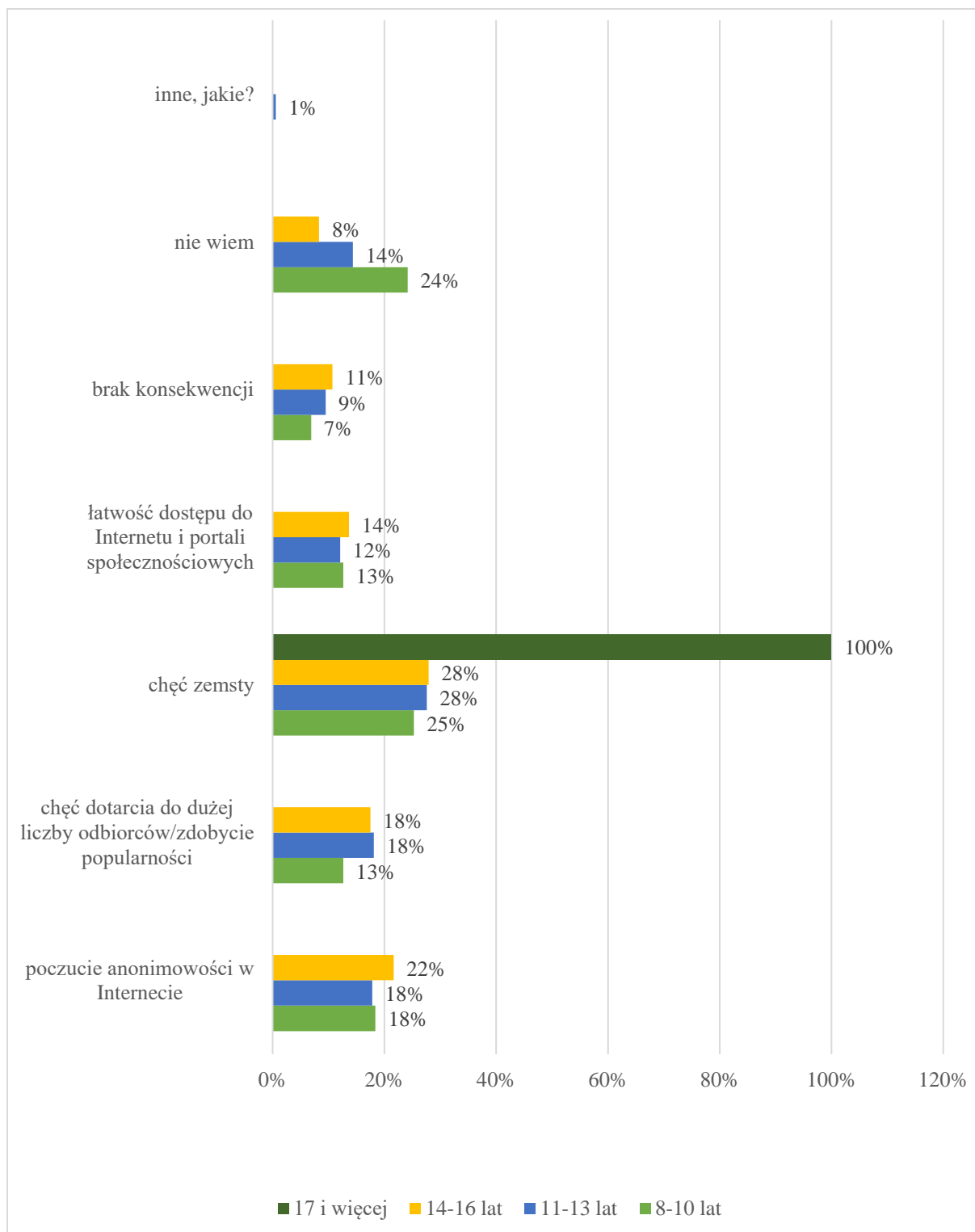
Uczniowie uważają, że najczęstszą przyczyną powstawania zjawiska cyberprzemocy jest chęć zemsty. Takiej odpowiedzi udzieliło 26% uczniów oraz 29% uczennic. Poczucie anonimowości w sieci również było częstą odpowiedzią, której udzieliło, aż 17% chłopców oraz 22% dziewcząt. Wśród respondentów, jedną z popularniejszych odpowiedzi była chęć dotarcia do dużej liczby odbiorców czy też zdobycie popularności. Spośród wszystkich ankietowanych, 15% uczniów oraz 11% uczennic nie potrafiło jednoznacznie stwierdzić, co może być przyczyną powstawania zjawiska cyberprzemocy w sieci.

Wykres 197 Co według Ciebie przyczynia się do powstawania cyberprzemocy?/Płeć

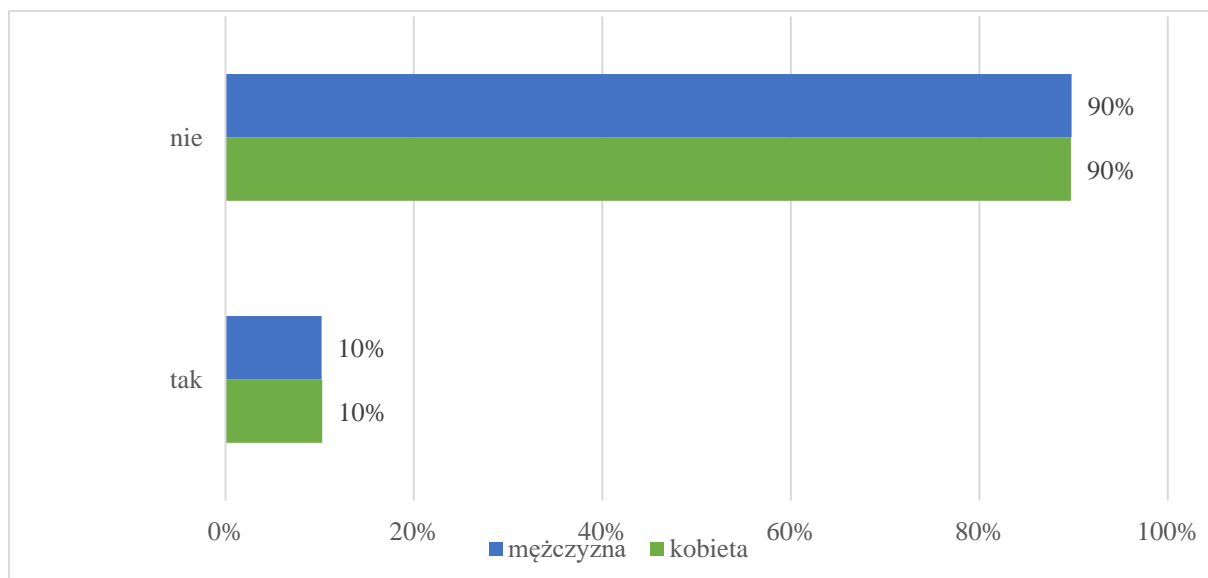
Osoby kwalifikujące się do najstarszej badanej grupy w 100% opowiadali się za chęcią zemsty. Uczniowie należący do pozostałych grup wiekowych, również wskazywali chęć zemsty, jednakże wskazywali tę odpowiedź prawie na równi z poczuciem anonimowości w Internecie. Niejednoznacznej odpowiedzi udzieliło 8% uczniów w wieku 14-16 lat, 14% respondentów pomiędzy 11 a 13 rokiem życia oraz prawie co czwarty uczeń klasyfikujący się w najmłodszej badanej grupie.

Wykres 198 Co według Ciebie przyczynia się do powstawania cyberprzemocy?/Wiek

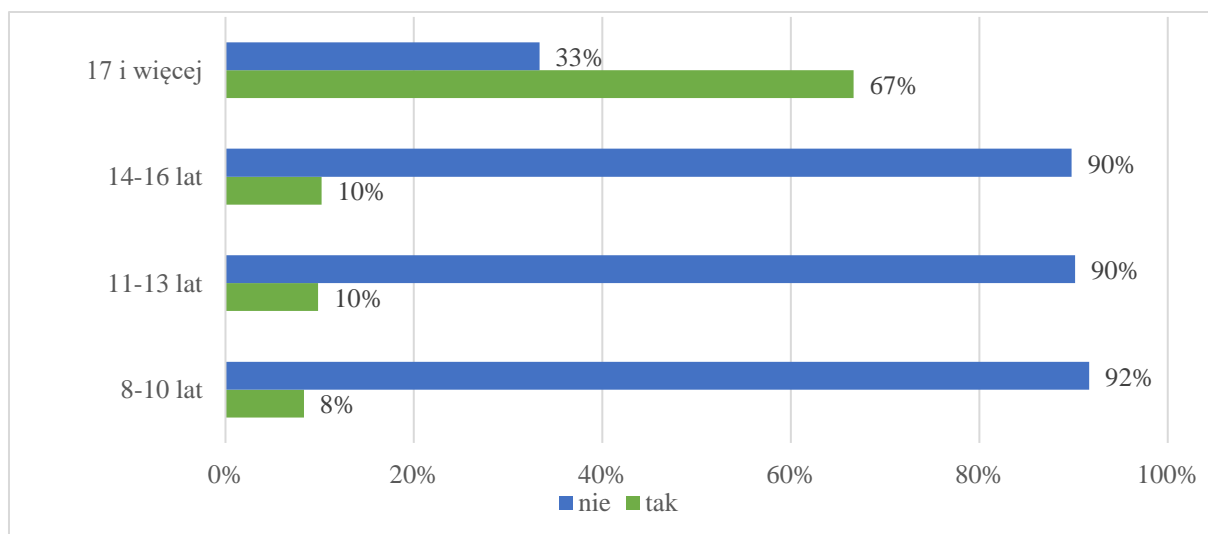
Pocieszającym zdaje się być fakt, iż dzieci zapytane czy były kiedykolwiek osobą doświadczającą cyberprzemocy w większości wypadków odpowiadały negująco. Jedyne 10% chłopców oraz dziewcząt miało bezpośredni kontakt z cyberprzemocą.

Wykres 199 Czy zdarzyło Ci się doświadczyć cyberprzemocy?/Płeć

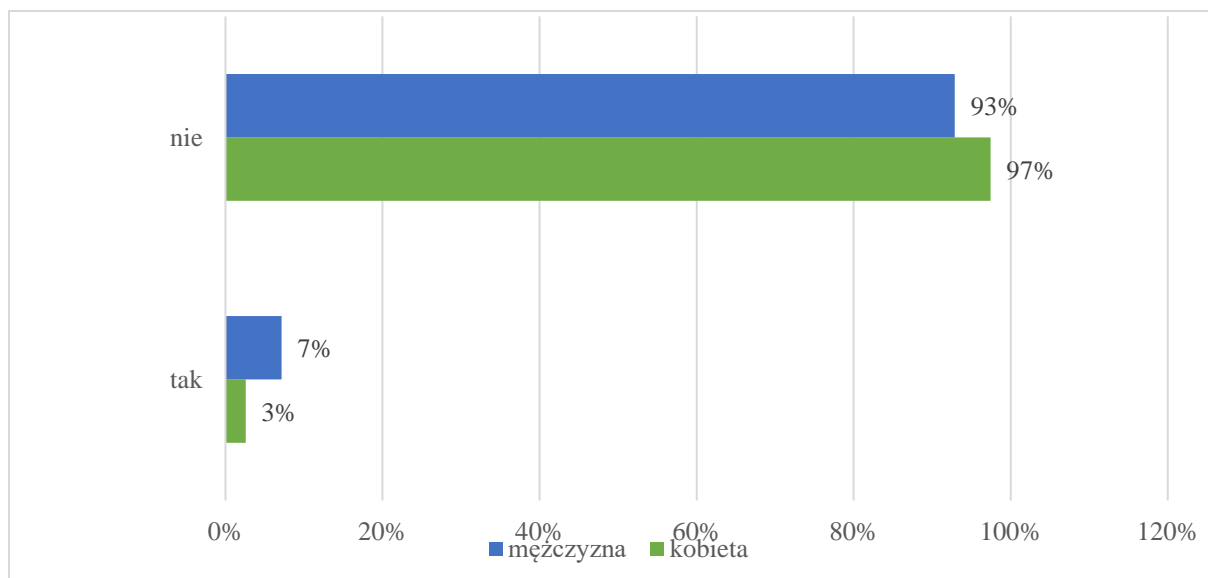
Analizując odpowiedzi respondentów widzimy, że respondenci w wieku 17 lat i więcej w większości deklarują bycie osobą doświadczającą cyberprzemocy. W przypadku młodszych ankietowanych, procent ten jest znacząco mniejszy i nie przekracza 10%.

Wykres 200 Czy zdarzyło Ci się doświadczyć cyberprzemocy?/Wiek

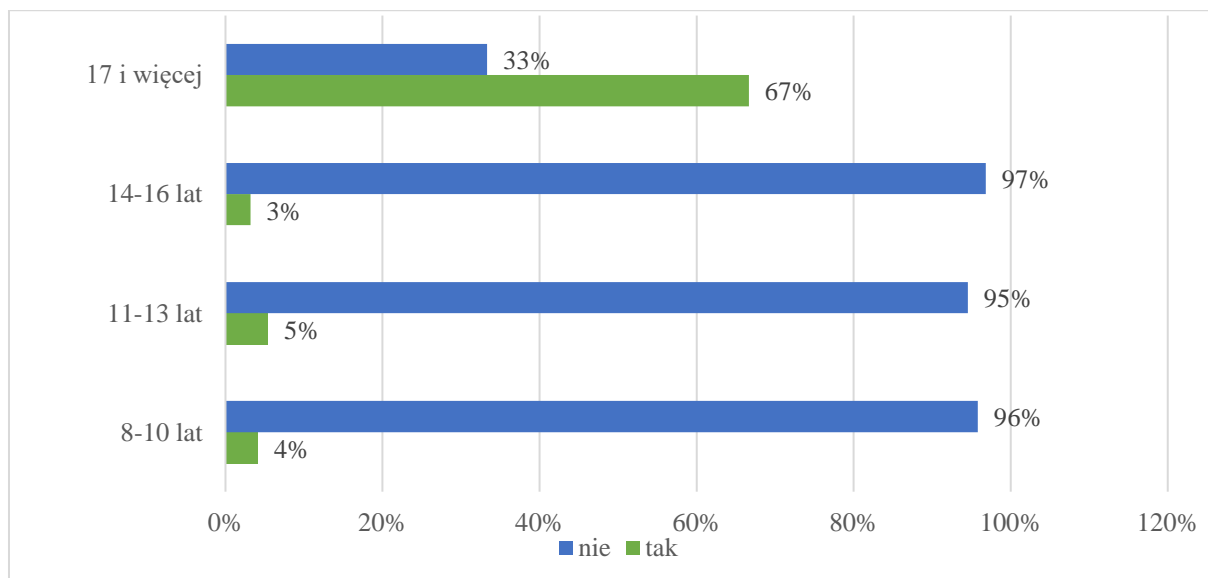
Bardzo podobny rozkład odpowiedzi możemy zaobserwować w kolejnym pytaniu. Dzieci zapytane czy same stosowały cyberprzemoc wobec innych internautów, odpowiadały w większości, że nie. Niestety można zauważyć również odpowiedzi, z których wynika, że wśród respondentów znajdują się uczniowie, którzy stosowali przemoc internetową.

Wykres 201 Czy samemu zdarzyło Ci się stosować cyberprzemoc wobec innych?/Płeć

Konfrontując dane wiekowe z dwóch poprzednich pytań możemy zauważyć zależności pomiędzy osobami doświadczającymi cyberprzemocy, a uczniami z tej samej grupy wiekowej, którzy stosowali cyberprzemoc wobec innych. W tym przypadku rozkład procentowy dla najstarszej grupy respondentów jest taki sam.

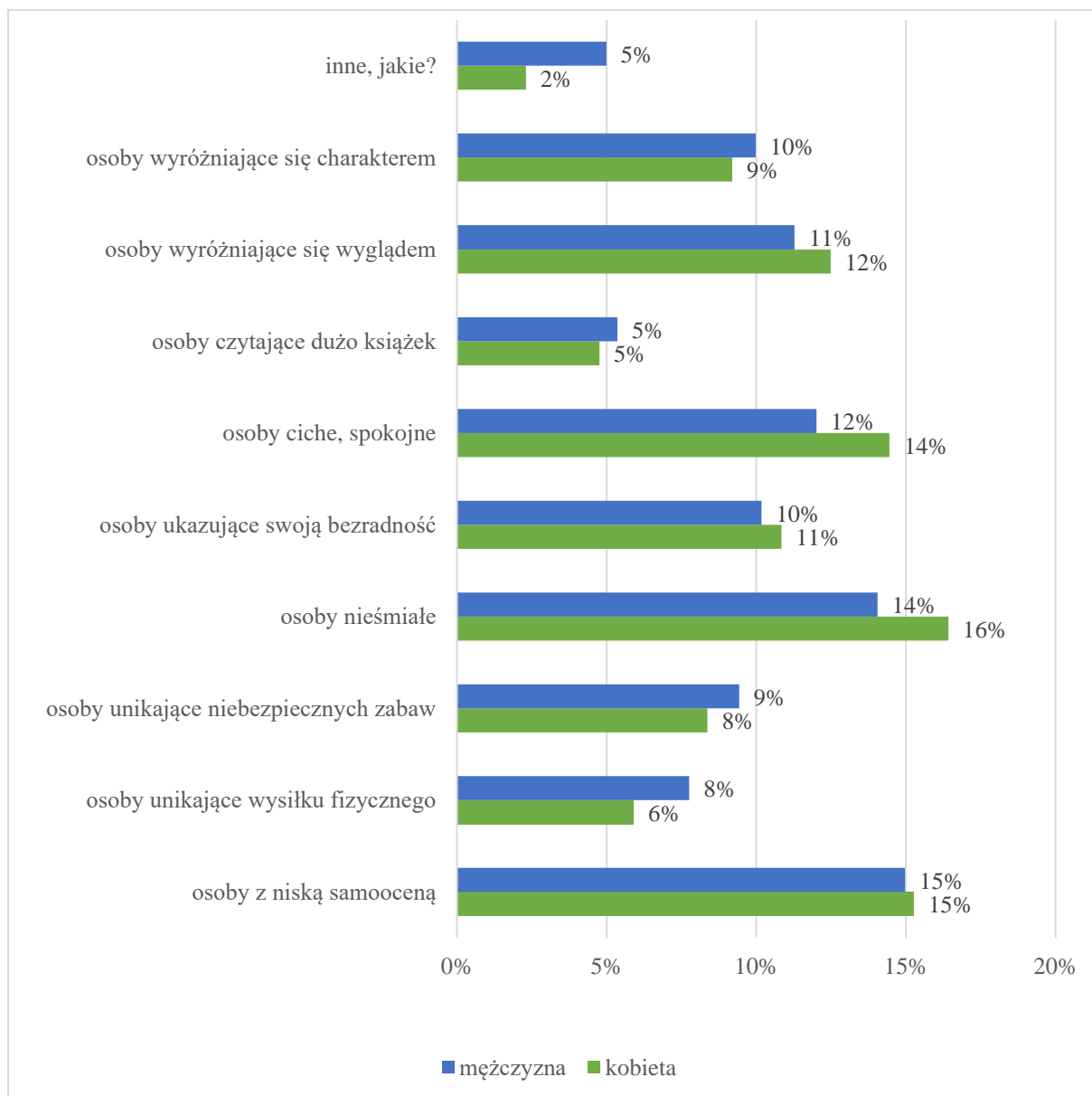
Wykres 202 Czy samemu zdarzyło Ci się stosować cyberprzemoc wobec innych?/Wiek

Osobom doświadczającymi cyberprzemocy może stać się każdy, natomiast według respondentów najczęściej gnębią grupą w sieci są osoby z niską samooceną (15% uczniów oraz uczennic), osoby nieśmiałe (14% uczniów oraz 16% uczennic), osoby wyróżniające się wyglądem (11% chłopców i 12% dziewczynek) oraz osoby, które okazują swoją bezradność (10% chłopców i 11% dziewcząt). Analizując zebrane dane zauważamy, że osoby,

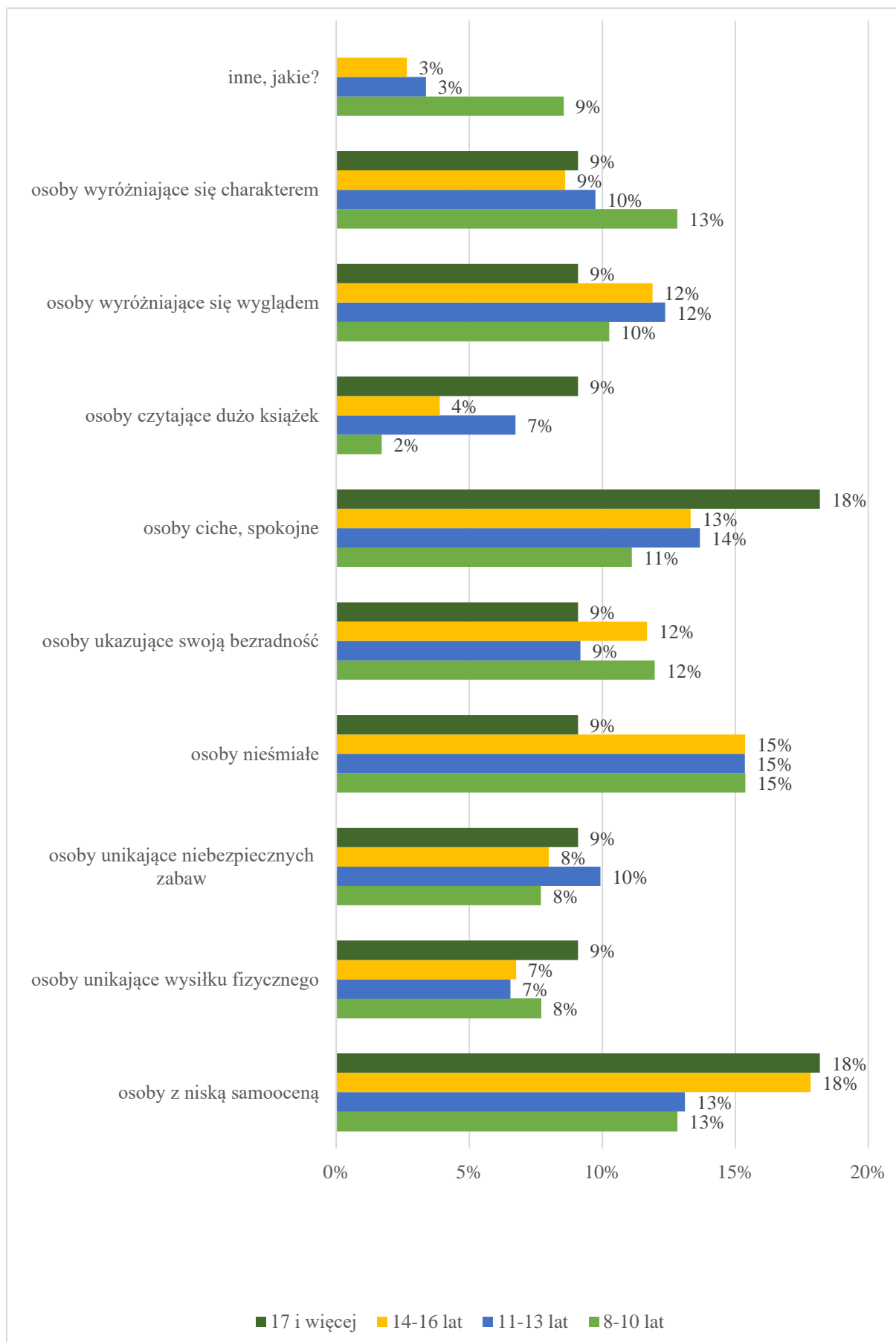
które wyróżniają się wyglądem oraz charakterem również mogą stać się osobami doświadczającymi cyberprzemocy.

Wykres 203 Kto Twoim zdaniem może stać się osobą doświadczającą cyberprzemocy?/Płeć

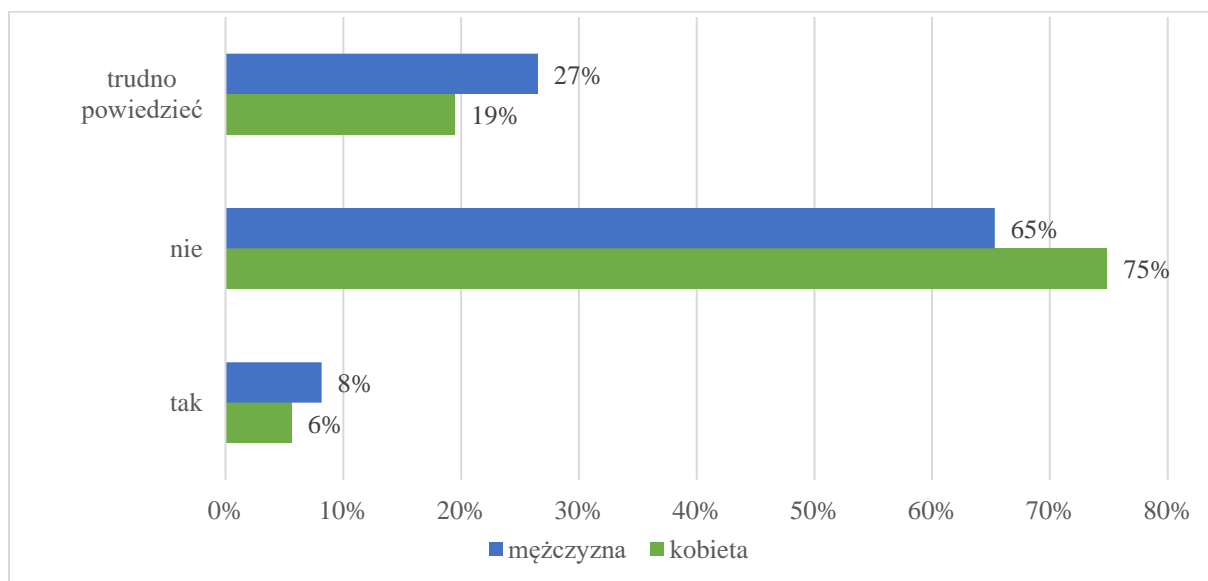
Najmłodsi respondenci najczęściej wskazywali osoby nieśmiałe (15%) oraz osoby wyróżniające się charakterem oraz osoby z niską samooceną (równo po 13%). Uczniowie w grupie wiekowej pomiędzy 11 a 13 rokiem życia wskazywali osoby nieśmiałe (15%) oraz ciche i spokojne (14%). Nieco starsi respondenci w wieku 14-16 lat, opowiadali się również za osobami nieśmiałymi (15%) oraz za osobami z niską samooceną (18%). Najstarsi respondenci uważają, że najbardziej narażone na cyberprzemoc są osoby ciche i spokojne oraz osoby z niską samooceną (równo po 18%).

Wykres 204 Kto Twoim zdaniem może stać się osobom doświadczającą cyberprzemocy?/Wiek

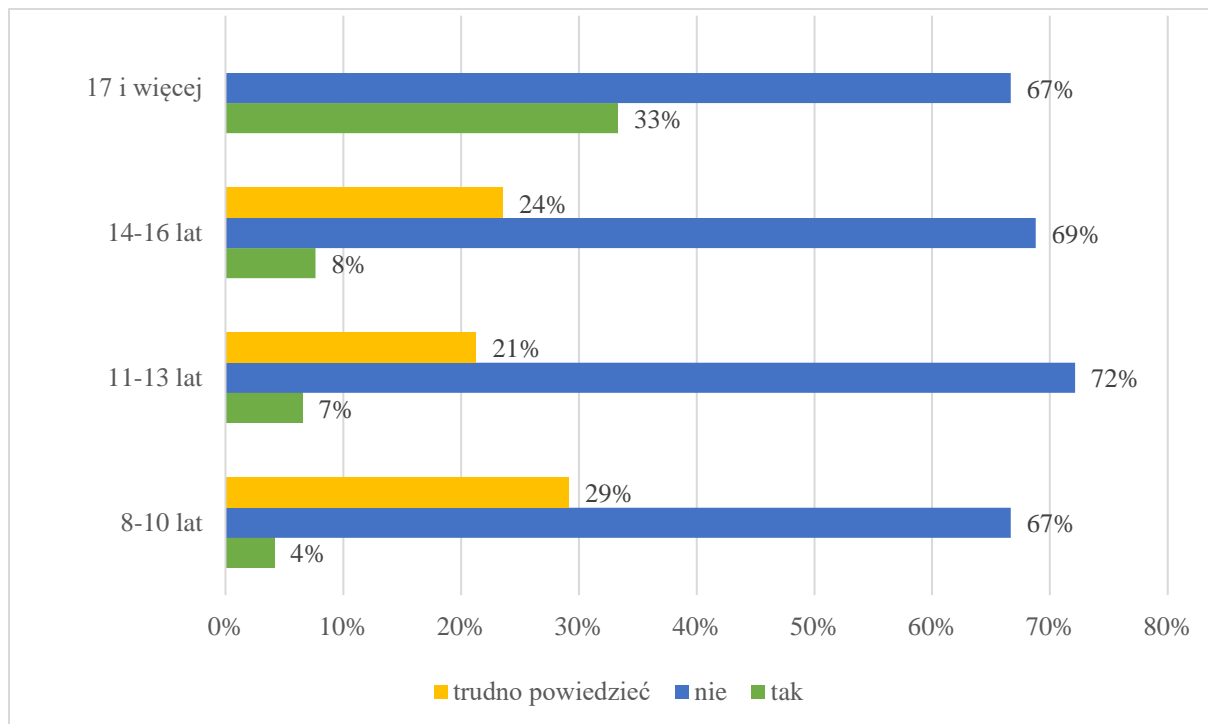
Uczniowie zapytani o to czy znają osoby, które doświadczyły cyberprzemocy w większości odpowiadali negująco. Takiej odpowiedzi udzieliło, aż 65% uczniów oraz 75% uczennic. Niejednoznacznej odpowiedzi udzieliło 27% chłopców oraz 19% dziewczynek. Zadowolającym jest fakt, iż tylko niewielki procent respondentów odpowiedziało twierdząco postawione pytanie. Może to wskazywać, że problem cyberprzemocy nie jest, aż tak rozległy wśród uczniów.

Wykres 205 Czy znasz kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą cyberprzemocy?/Płeć

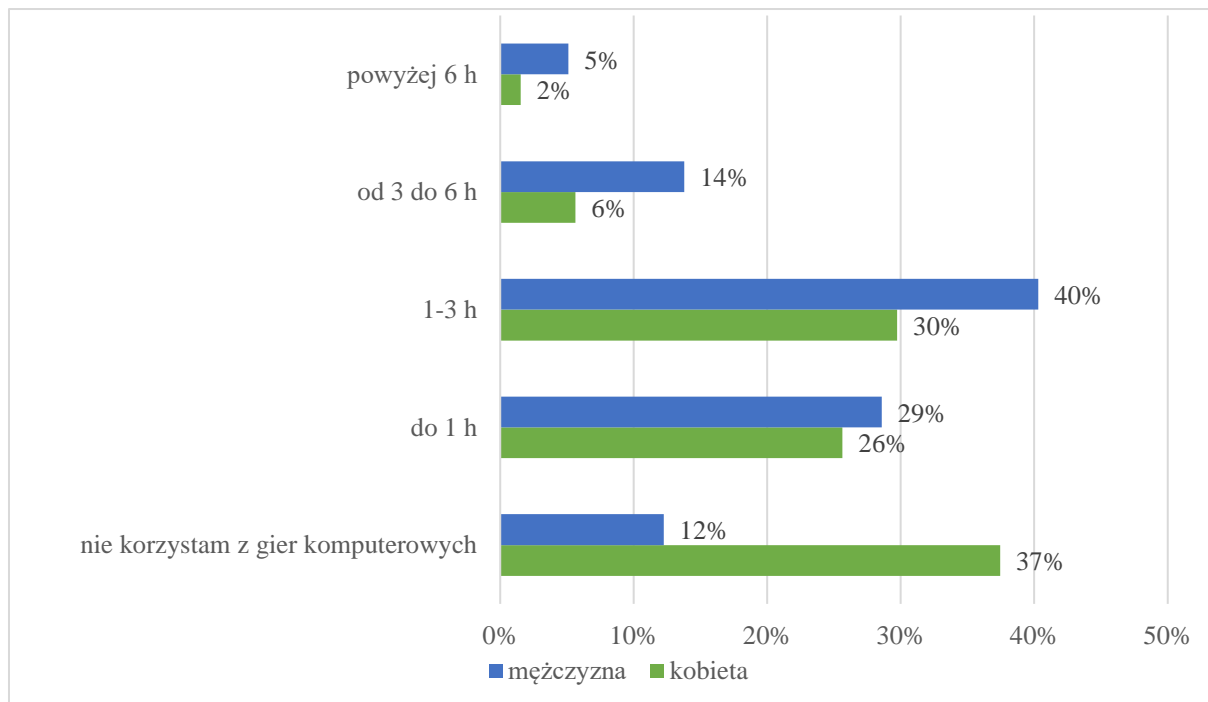
Największy odsetek uczniów, którzy znają osoby, które są osobami doświadczającym cyberprzemocy w ich otoczeniu można zauważyć wśród ankietowanych w najstarszej grupie wiekowej. Aż 1/3 uczniów należącej do tej grupy wiekowej odpowiedziała potwierdzająco na to pytanie. Pozostali uczniowie klasyfikujący się w młodszych grupach, również znają takie osoby. Jednakże procent odpowiedzi potwierdzających takie znajomości dalece odbiega od najstarszej grupy i nie przekracza 8%.

Wykres 206 Czy znasz kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą cyberprzemocy?/Wiek

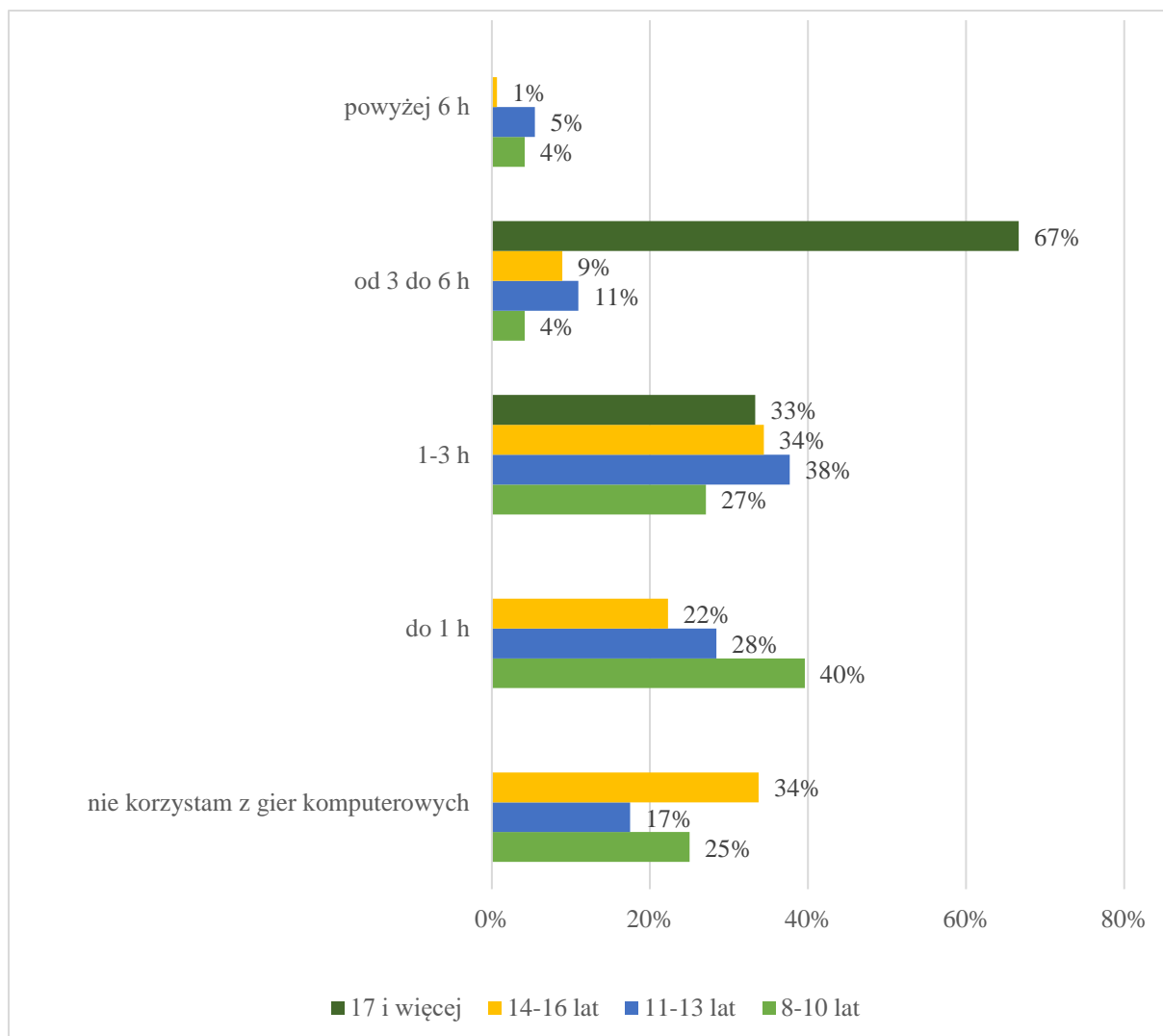
Uczniów zapytano ile czasu w ciągu dnia poświęcają na granie w gry komputerowe. Dziewczynki w większości przypadków nie korzystają z takiej formy rozrywki. 26% uczennic spędza na graniu do 1h dziennie, 30% gra pomiędzy 1-3h, a 6% poświęca na gry od 3 do 6h dziennie. 2% dziewczynek spędza przed grami komputerowymi ponad 6h. Chłopcy natomiast najczęściej spędzają czas, grając od 1-3h (40%) oraz od 3 do 6 godzin (14%). Z gier nie korzysta 12% uczniów natomiast powyżej 6h dziennego grania deklaruje 5% chłopców.

Wykres 207 Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na granie w gry komputerowe?/Płeć

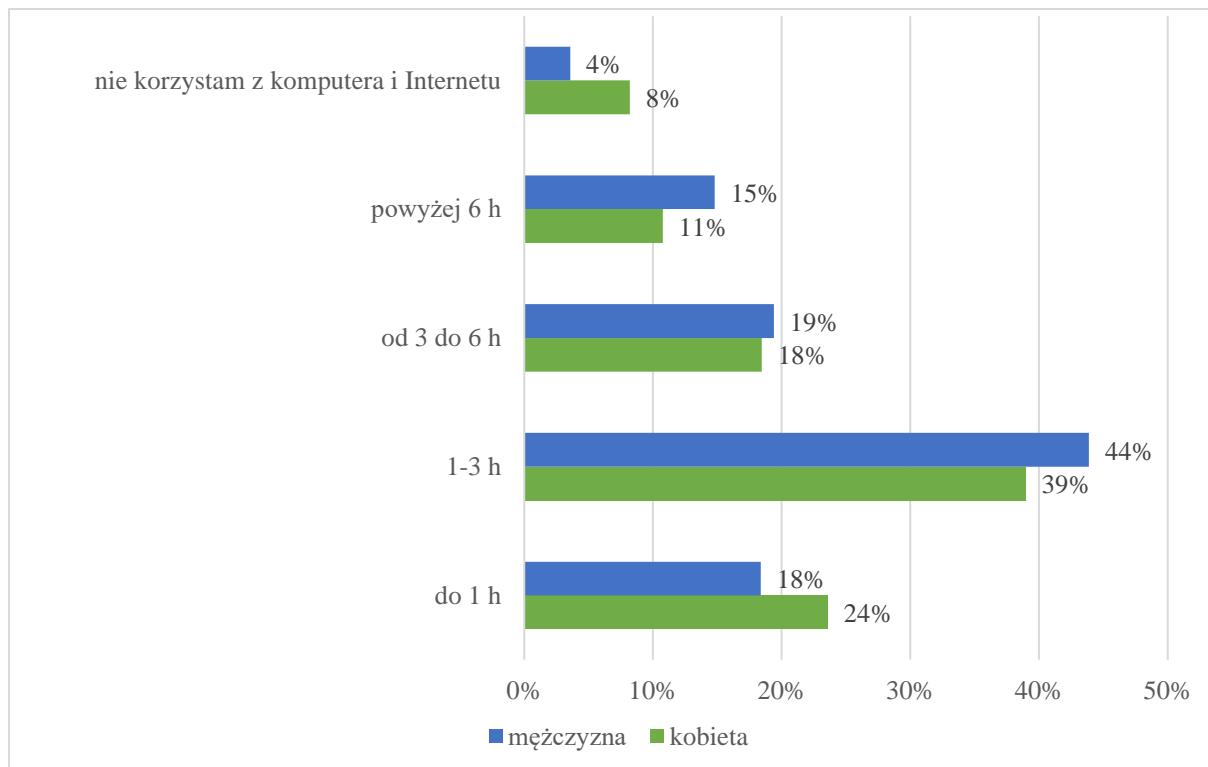
Możemy zauważyć, że uczniowie należący do najstarszej grupy wiekowej najczęściej spędzają na graniu od 3 do 6h (67%). Osoby w przedziale wiekowym od 14 do 16 lat oraz od 11 do 13 lat spędzają najczęściej od 1 do 3h na graniu w gry komputerowe. Najmłodsza grupa wiekowa, aż w 40% przypadków deklaruje, że spędza przed komputerem maksymalnie 1h.

Wykres 208 Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na granie w gry komputerowe?/Wiek

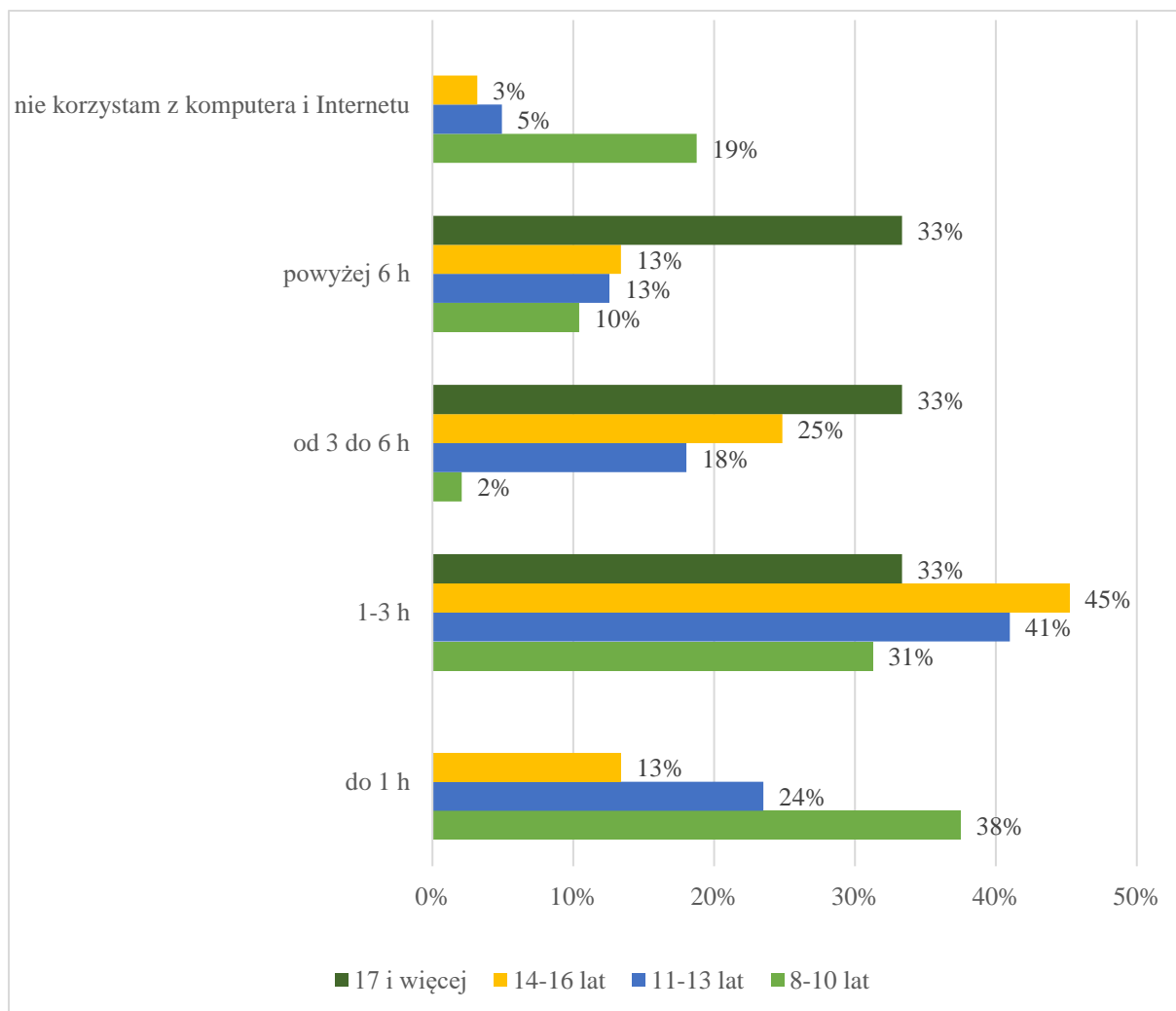
Uczniów zapytano o ilość czasu spędzanego przed komputerem niekoniecznie związanym z graniem. Uczniowie płci męskiej najczęściej spędzają przed komputerem od 1-3h (44%) oraz od 3 do 6h (19%). Jedyne 4% chłopców nie korzysta z komputera w ogóle. Dziewczynki natomiast w 39% przypadków poświęcają na rozrywkę przed komputerem od 1 do 3 godzin dziennie. 18% uczennic przesiaduje przed komputerem od 3-6 godzin, natomiast powyżej 6h aż 11%. Z komputera nie korzysta w ogóle aż 8% uczennic.

Wykres 209 Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z komputera i Internetu?/Płeć

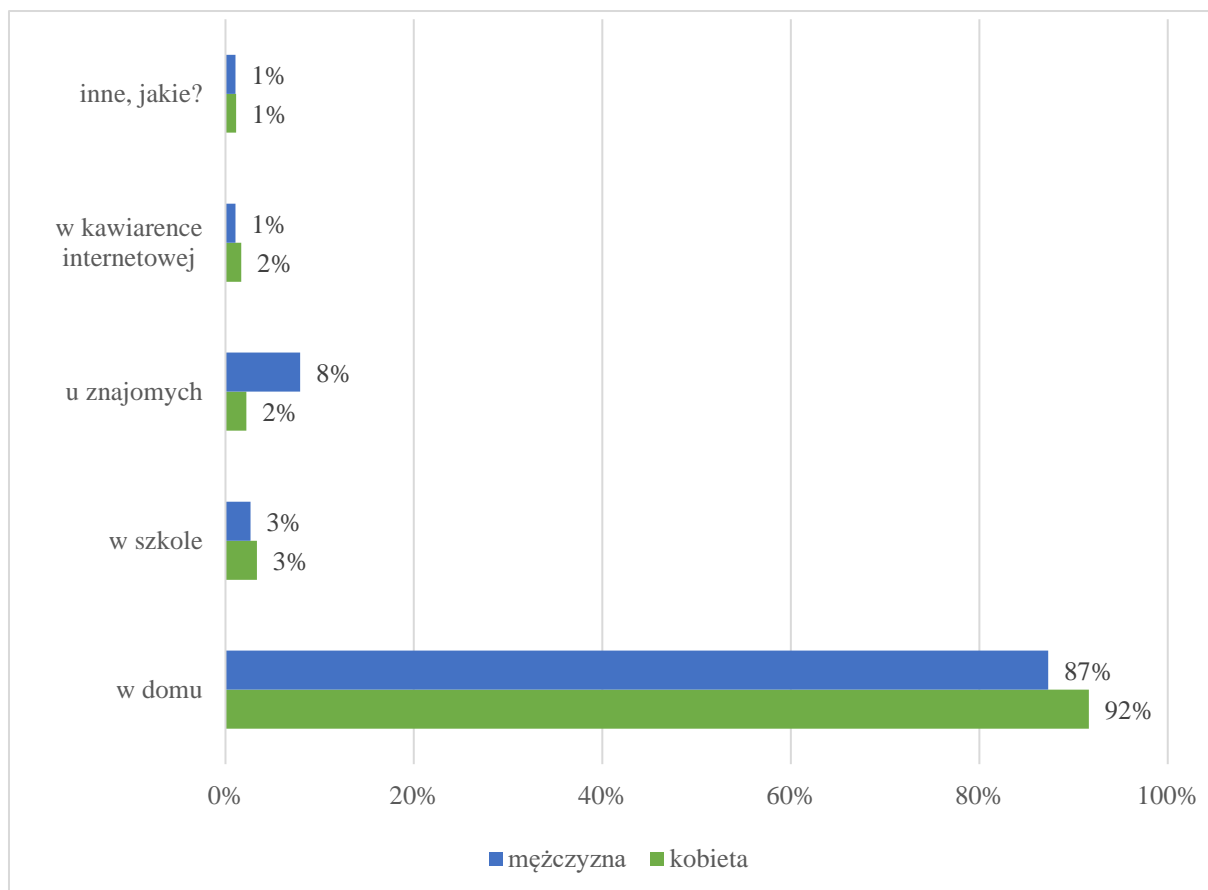
Uczniowie w wieku od 8-10 lat, najczęściej spędzają przed komputerem maksymalnie 1h natomiast dzieci w wieku pomiędzy 11 a 13 rokiem życia deklarują, że poświęcają korzystaniu z Internetu od 1 do 3 godzin dziennie. Grupa respondentów w wieku od 14 do 16 lat, w 45% przypadków, spędza przed komputerem od 1 do 3 godzin dziennie. Najstarsi uczniowie nie udzielili jednoznacznej odpowiedzi, a podział procentowy ich zaznaczeń był równy i wynosił 33% dla 1-3h, 3-6h oraz powyżej 6h.

Wykres 210 Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z komputera i Internetu?/Wiek

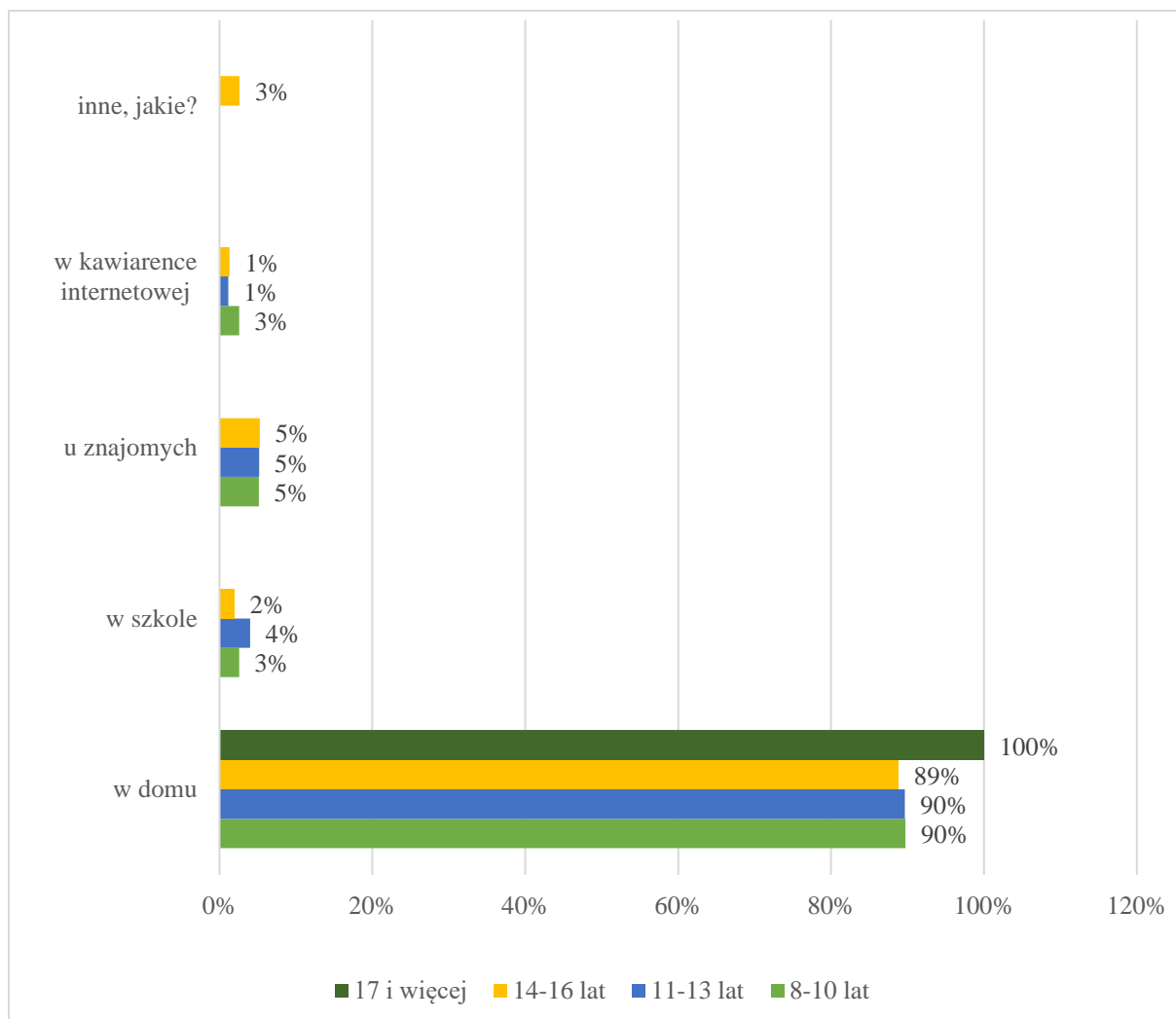
Uczniowie zapytani gdzie najczęściej korzystają z komputera, w zdecydowanej większości odpowiedzieli, że w domu. Tak zadeklarowało, aż 87% chłopców oraz 92% dziewcząt.

Wykres 211 Gdzie najczęściej korzystasz z komputera i Internetu?/Płeć

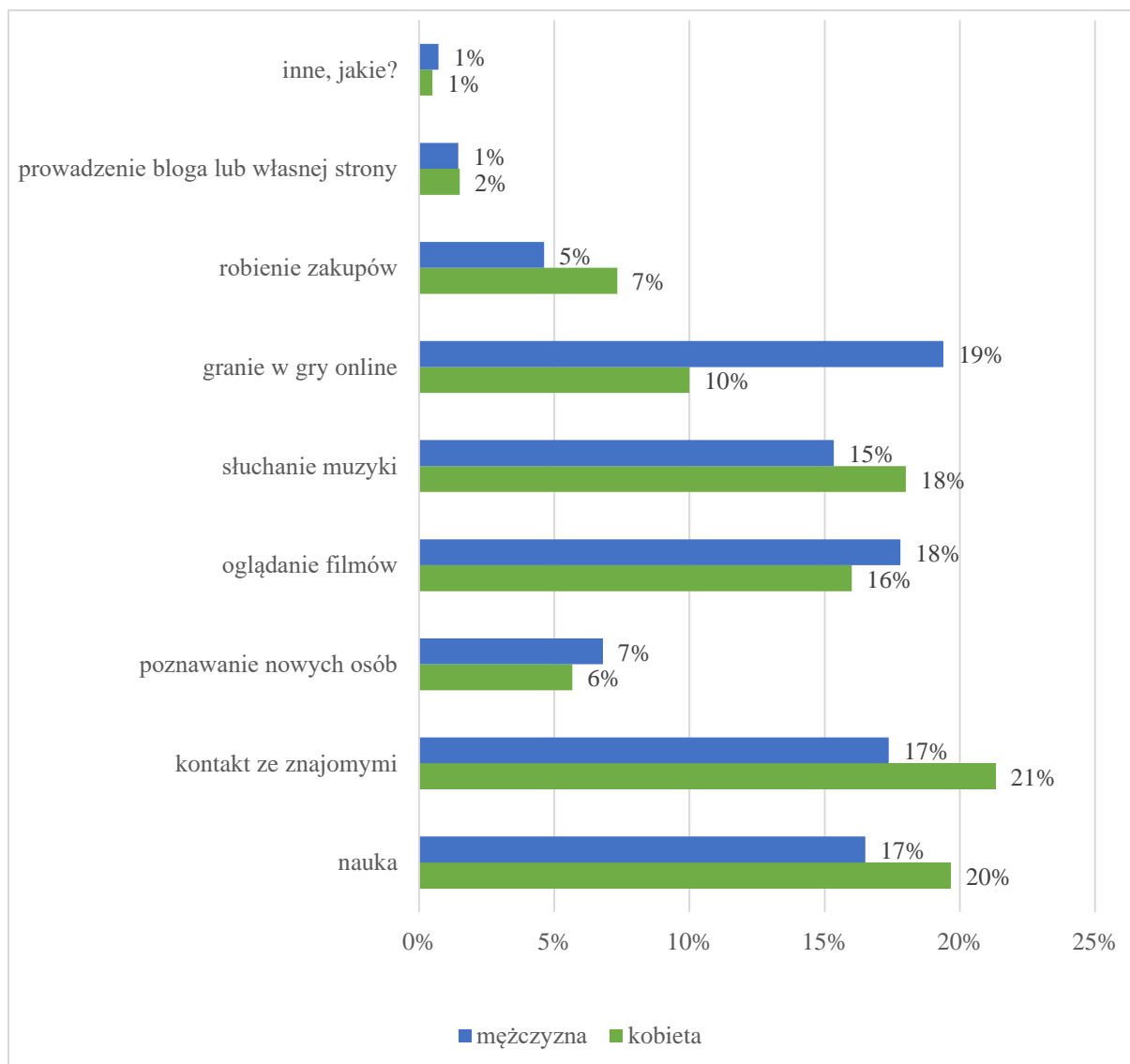
Analizując pytanie pod kątem wieku respondentów, możemy zauważyć zdecydowaną przewagę głosów wskazujących, że uczniowie głównie korzystają z komputera i Internetu w zaciszu domowym. Jedyna grupa wiekowa, która korzysta z komputera i Internetu wyłącznie w domu są uczniowie w wieku 17 lat i więcej.

Wykres 212 Gdzie najczęściej korzystasz z komputera i Internetu?/Wiek:

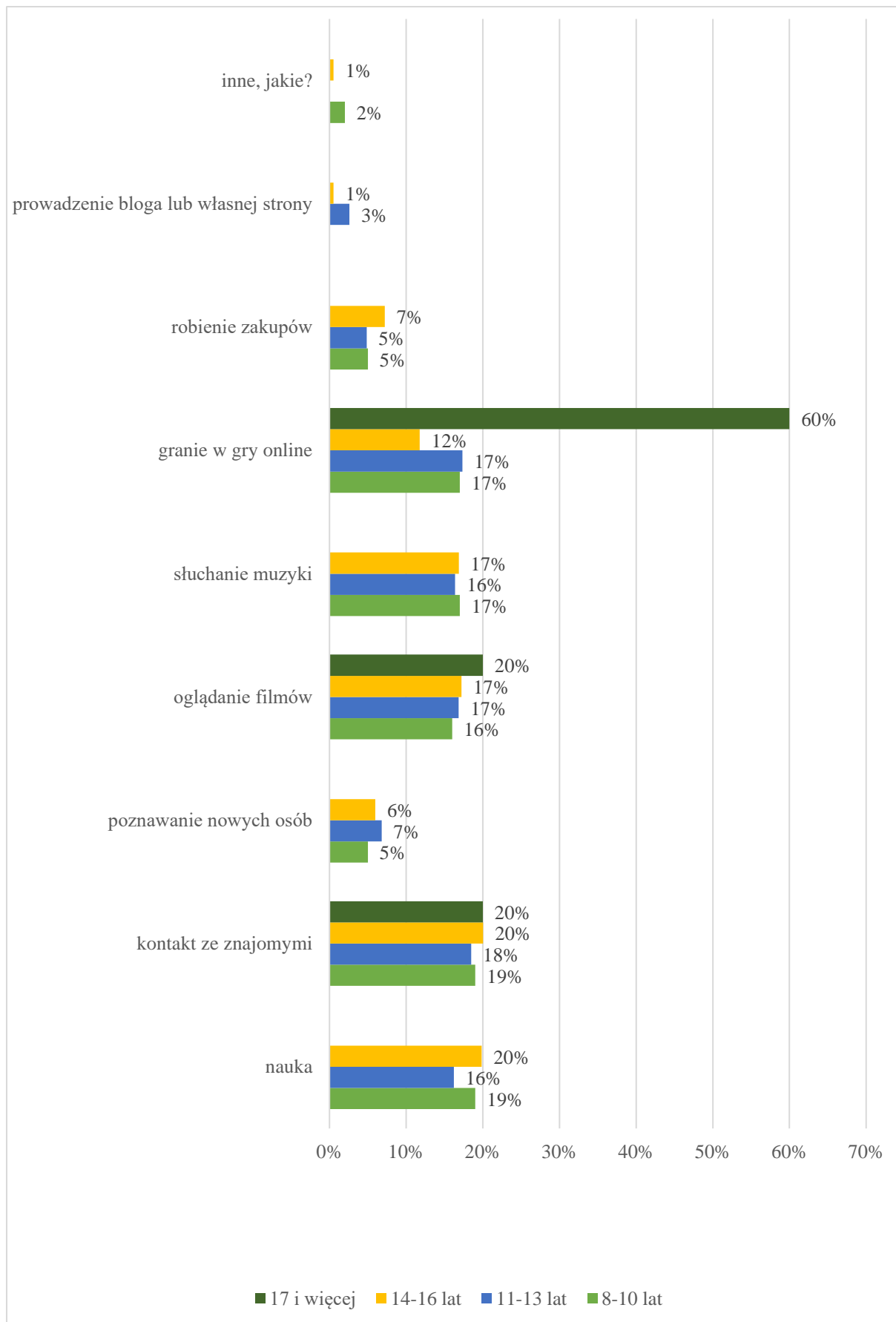
Chłopcy najczęściej korzystają z komputera, żeby grać w gry online (19%), słuchać muzyki (15%), oglądać filmy (18%) oraz w celu kontaktu ze znajomymi (17%). Dziewczeta natomiast głównie wykorzystują komputer do kontaktu ze znajomymi (21%), oglądania filmów (16%) oraz słuchania muzyki (18%) czy też w celu nauki (20%).

Wykres 213 Z jakich powodów najczęściej korzystasz z komputera i Internetu?/Płeć:

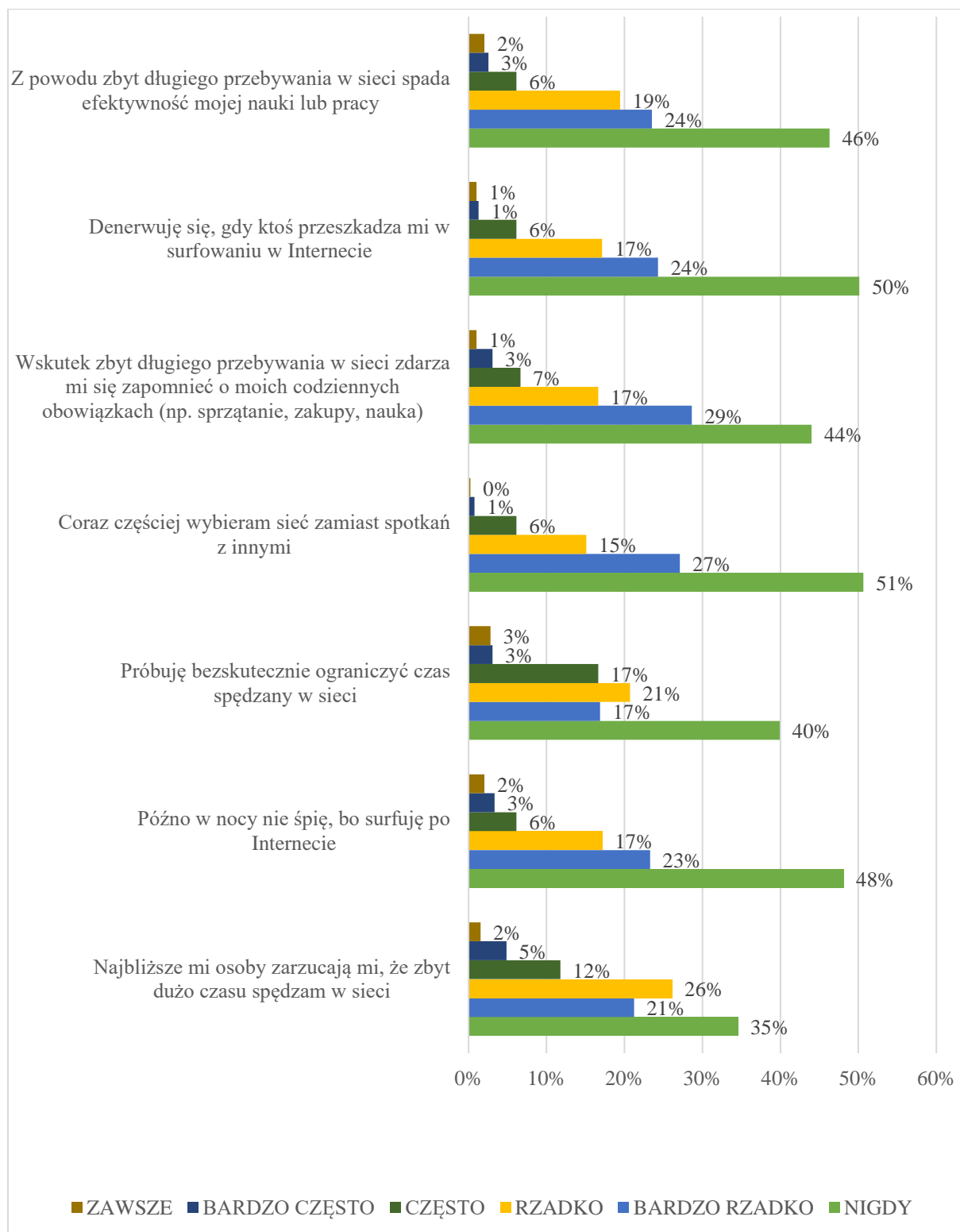
Na poniższym wykresie możemy zaobserwować, że uczniowie należący do najstarszej badanej grupy spędzają najwięcej czasu na graniu w gry online. Takiej odpowiedzi udzieliło, aż 60% uczniów. Uczniowie, którzy należeli do pozostałych grup wiekowych, poświęcają czas na granie w gry online, słuchanie muzyki, oglądanie filmów, kontakt ze znajomymi oraz naukę. Wszystkie te odpowiedzi uzyskały bardzo podobne wyniki dla poszczególnych grup wiekowych i oscylowały w okolicach 17-20%.

Wykres 214 Z jakich powodów najczęściej korzystasz z komputera i Internetu?/Wiek

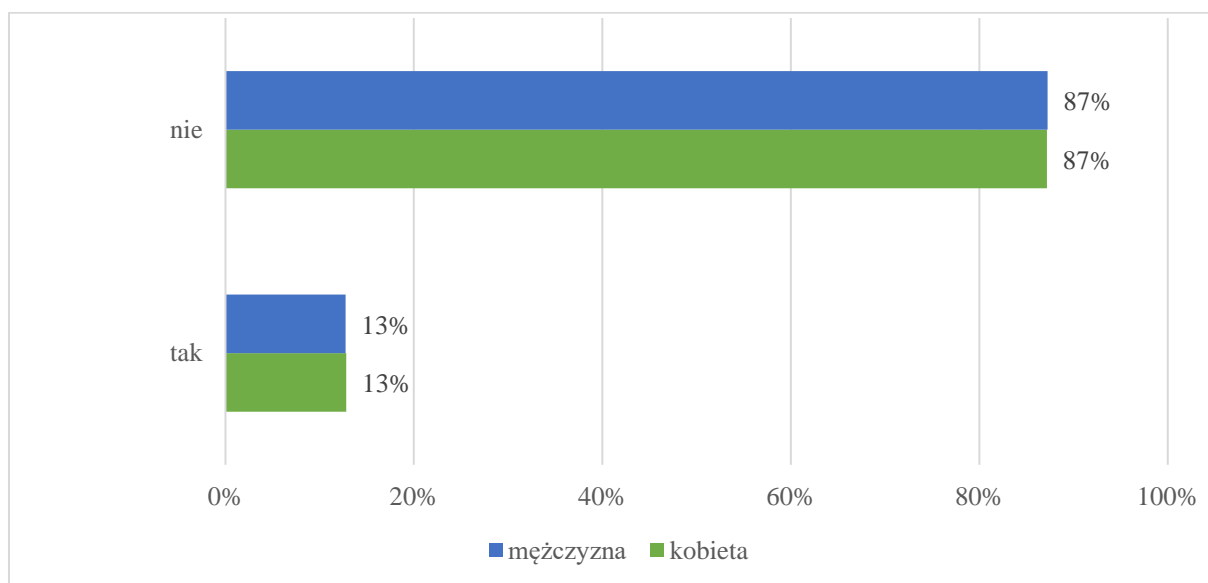
Uczniów poproszono o odniesienie się do postawionych stwierdzeń. Respondenci w większości przypadków odpowiadali negująco, natomiast znalazła się również część uczniów, którzy przyznawali się do sytuacji oraz zachowań, które nie do końca można zakwalifikować do pozytywnych.

Wykres 215 Odnieś się proszę, do poniższych stwierdzeń korzystając z przedstawionej skali.

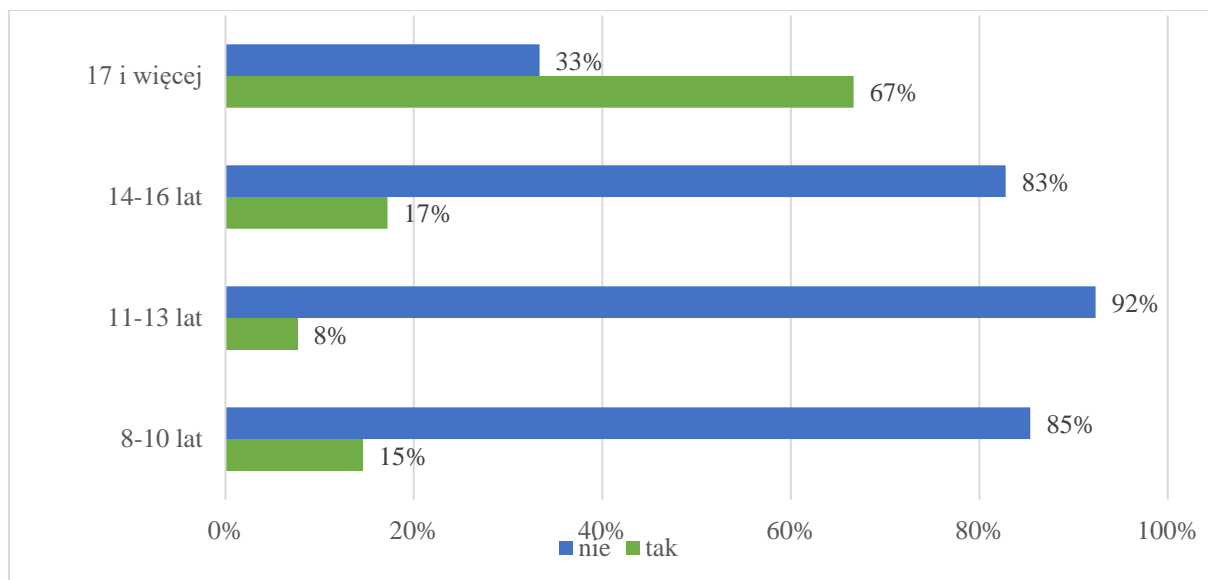
Respondentów zapytano czy czuli się kiedykolwiek dyskryminowani ze względu na brak dostępu do komputera i Internetu. Analizując poniższy wykres możemy zauważyć, że w większości przypadków uczniowie nie spotkali się z takim zjawiskiem. Nie zmienia to faktu, iż 13% chłopców oraz dziewcząt odczuło w mniejszym lub większym stopniu negatywne emocje ze strony osób trzecich ze względu na brak dostępu do komputera i Internetu.

Wykres 216 Czy czuleś się kiedykolwiek dyskryminowany ze względu na brak dostępu do komputera i Internetu?/Płeć

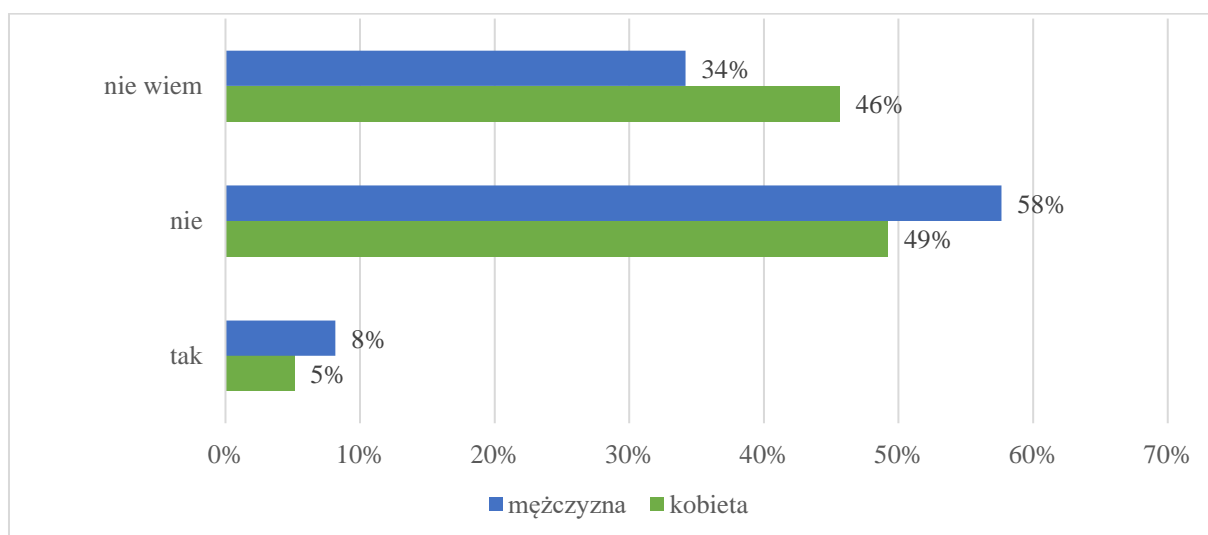
Ciekawym jest fakt, iż pomimo znaczącej przewagi odpowiedzi negujących w poprzedzającym pytaniu, najstarsza z badanych grup w 67% potwierdziła, że zdarzyło im się być dyskryminowanym ze względu na brak dostępu do Internetu i komputera. Pozostałe grupy wiekowe zgodnie odpowiadały negująco.

Wykres 217 Czy czuleś się kiedykolwiek dyskryminowany ze względu na brak dostępu do komputera i Internetu?/Wiek

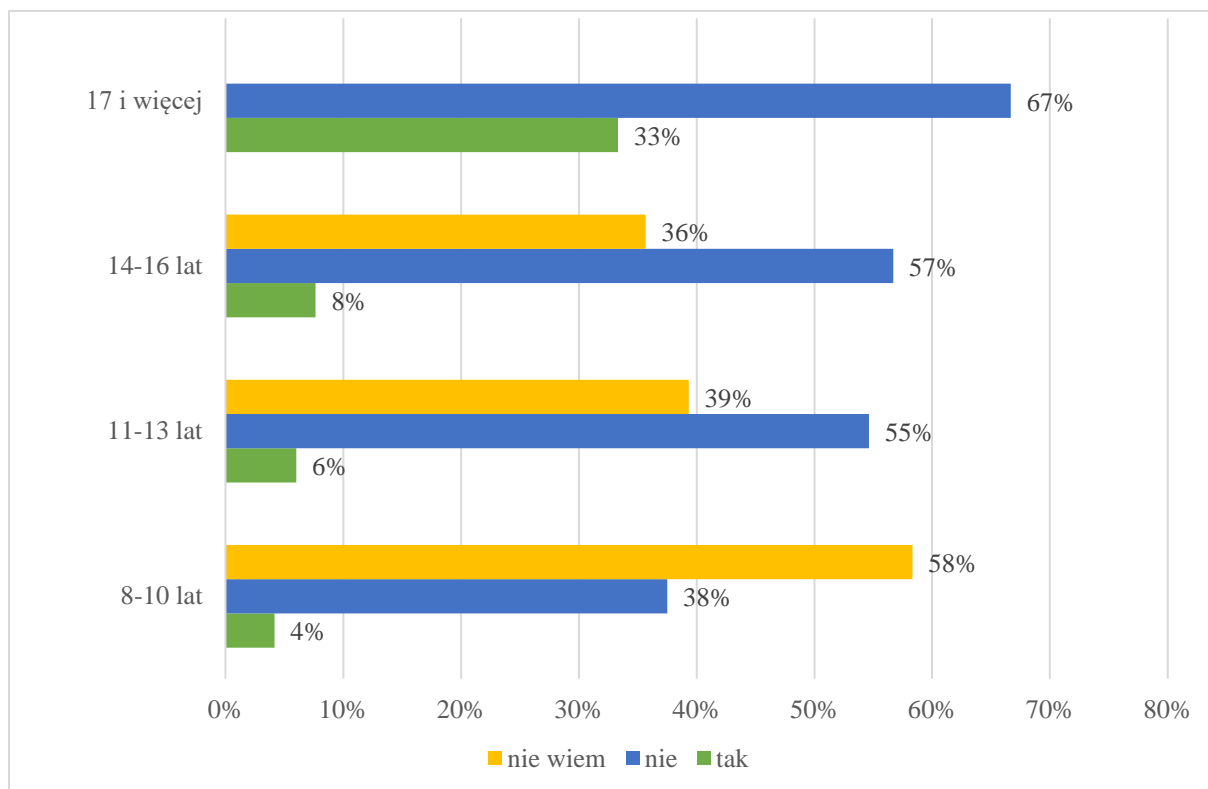
Dziewczęta zapytane czy na ich komputerze zainstalowana jest blokada rodzicielska, w 49% przypadków odpowiedziały że nie. Jedynie 5 % uczennic posiada taki ogranicznik treści internetowych, natomiast 46% dziewcząt po prostu tego nie wie. Chłopcy natomiast posiadają blokady tylko w 8% przypadków, natomiast 34% nie wie czy blokada rodzicielska jest zainstalowana na ich komputerze. 58% uczniów jest przekonana, że ich komputery nie są kontrolowane przez taką aplikację.

Wykres 218 Czy na komputerze z którego korzystasz jest zainstalowana tzw. „blokada rodzicielska”?/Płeć:

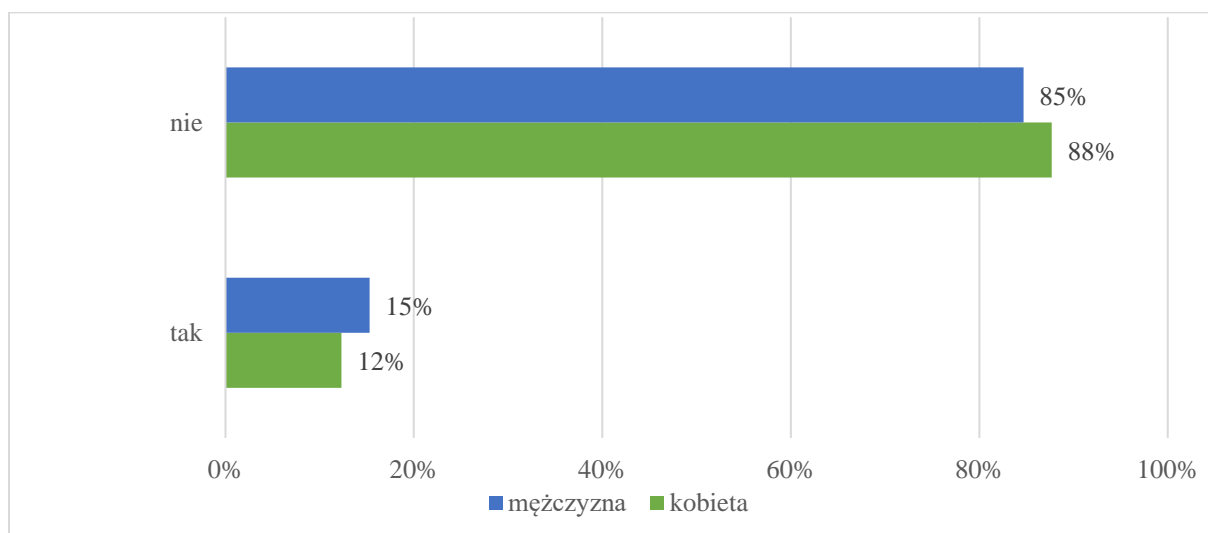
W większości przypadków, uczniowie przekonani są, że na ich komputerze nie jest zainstalowana blokada rodzicielska. Jediną grupą, która w większości odpowiedzi wyraziła niewiedzę na temat oprogramowania, byli najmłodszy badani w wieku od 8 do 10 lat.

Wykres 219 Czy na komputerze z którego korzystasz jest zainstalowana tzw. „blokada rodzicielska”?/Wiek

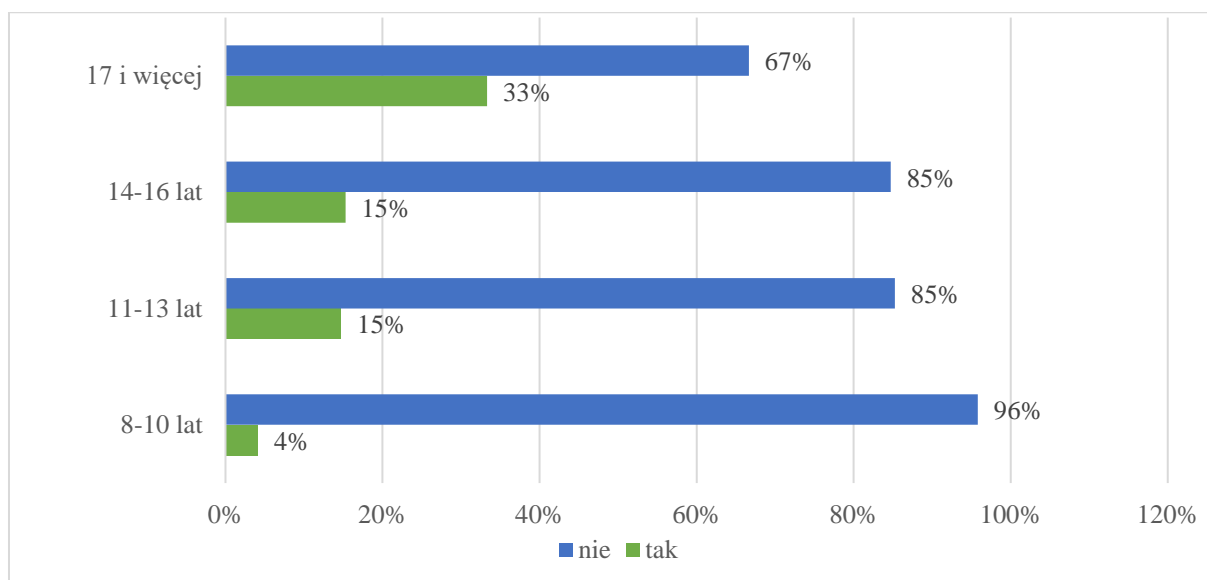
Respondentów zapytano czy zdarzyło im się okłamywać rodziców o ilości godzin spędzonych przed komputerem. Większość badanych zadeklarowała, że nie ukrywa przed opiekunami ile czasu spędzają przed komputerem. Jednakże 15% chłopców oraz 12% dziewczynek przyznało się do okłamywania rodziców.

Wykres 220 Czy zdarzyło Ci się kłamać aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera lub Internetu np. przed rodzicami?/Płeć

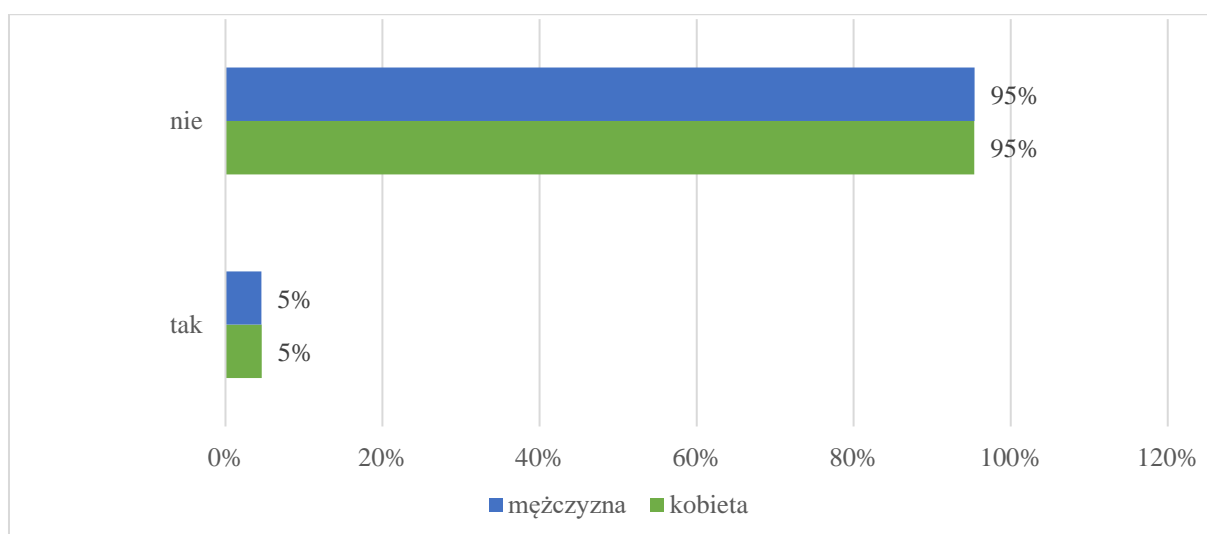
Również analizując odpowiedzi respondentów pod kątem wieku badanej grupy, możemy zauważyć, że wyniki pokrywają się z wynikami z korelacji wiekowej. Wszystkie grupy wiekowe odpowiedziały negująco na pytanie związane z okłamywaniem osób trzecich w sprawie czasu spędzonego na korzystaniu z komputera lub Internetu.

Wykres 221 Czy zdarzyło Ci się kłamać aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera lub Internetu np. przed rodzicami?/Wiek

Zadawalającym zdaje się być fakt, iż zdecydowana większość respondentów zadeklarowała, że nie podałyby swoich danych obcej osobie w Internecie. Niestety wśród dzieci znalazła się grupa ankietowanych (5% uczniów i uczennic), które nie miałyby z tym problemu.

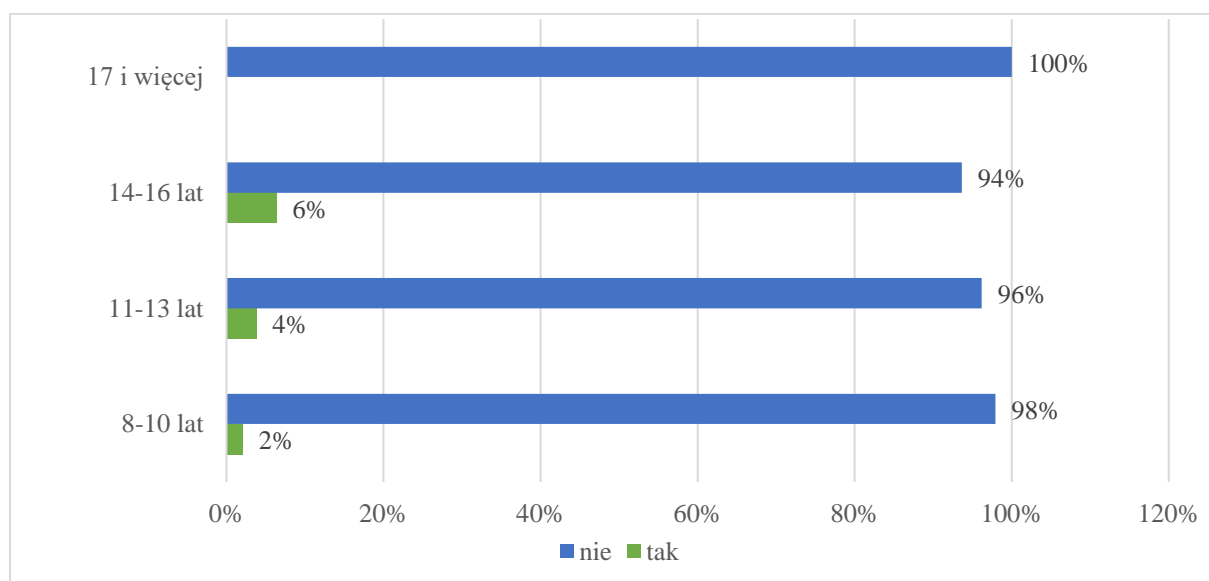
Wykres 222 Czy podałyby swoje dane osobowe osobie poznanej w Internecie?/Płeć:

Uczniowie, niezależnie od wieku, zgodnie odpowiadali, że nie podałyby swoich danych osobowych w Internecie. Natomiast uczniowie, którzy nie mieli problemu z udostępnieniem

osobowych informacji stanowili niewielki procent ogółu ankietowanych osób. Odpowiedzi te utrzymywały się na poziomie od 0 do 6%.

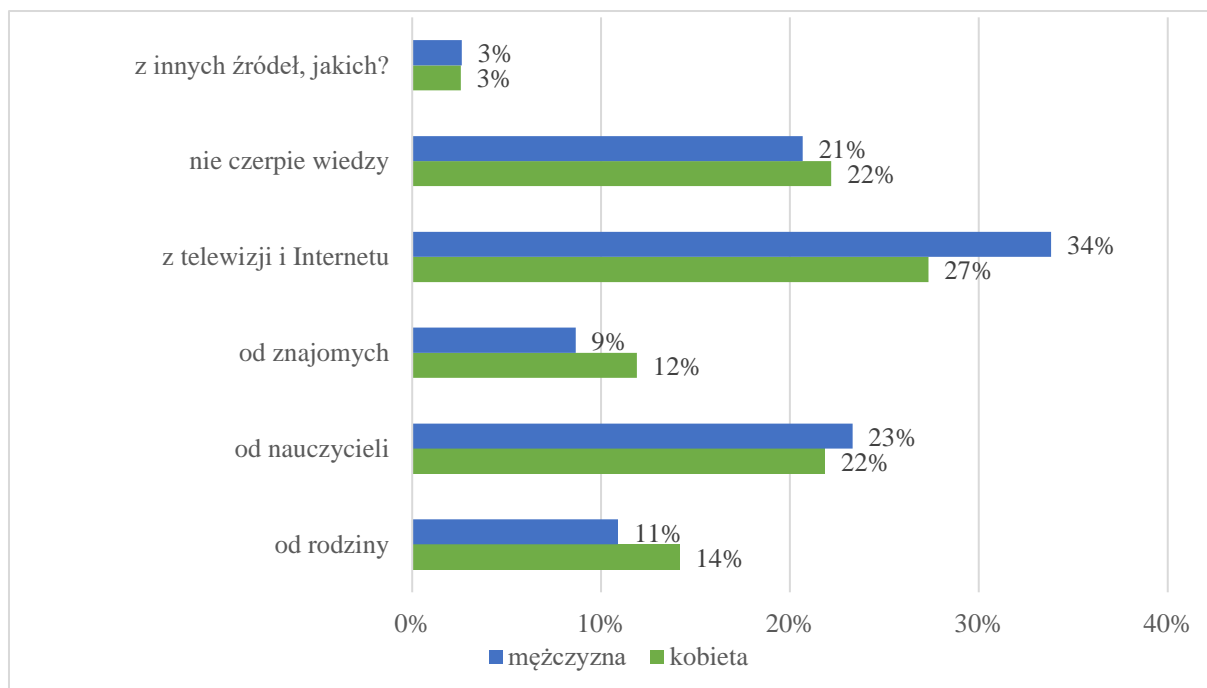
Wykres 223 Czy podałbyś swoje dane osobowe osobie poznanej w Internecie?/Wiek

4.6. Działania profilaktyczne z perspektywy dzieci i młodzieży

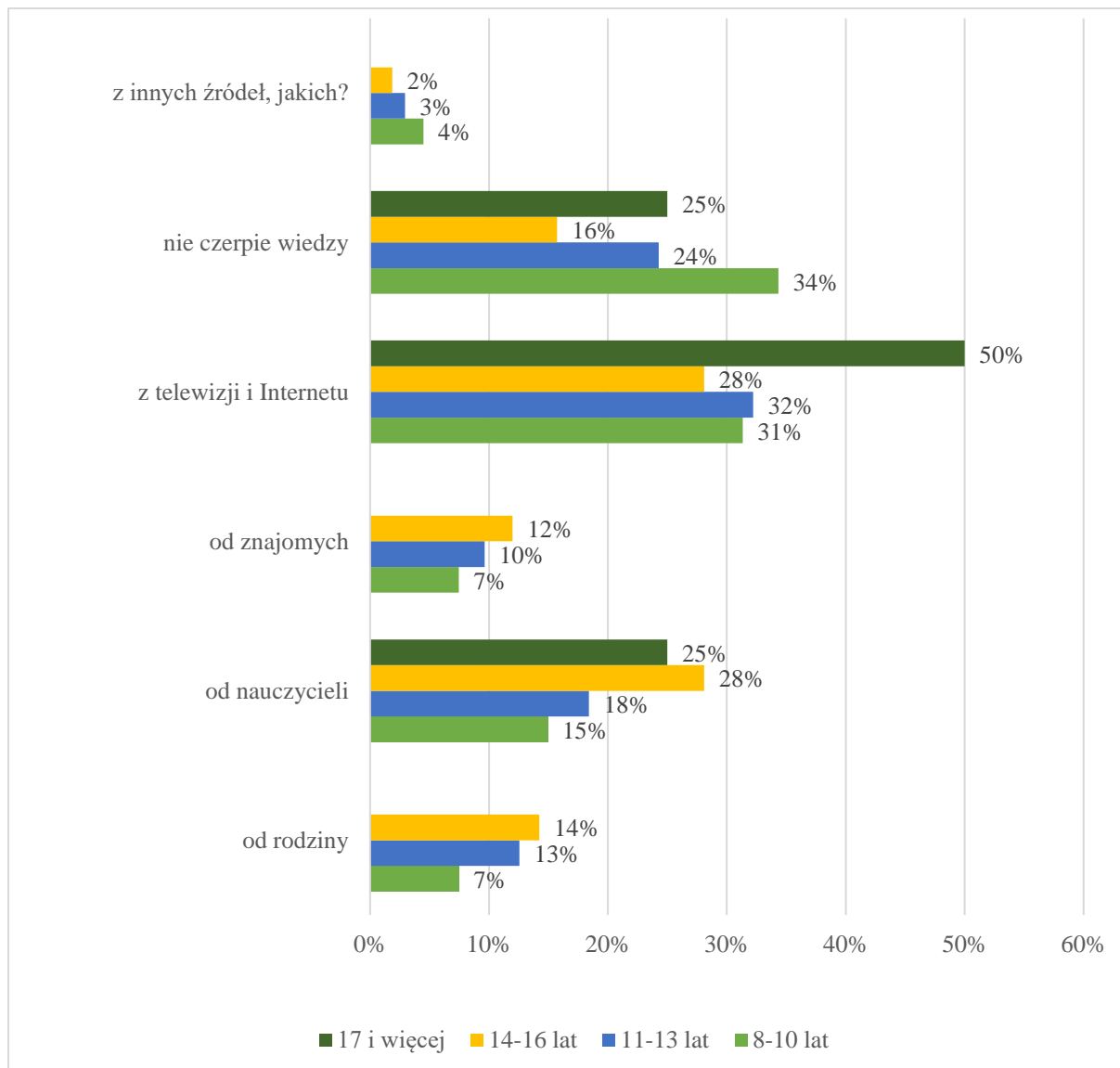
Analizując odpowiedzi na pierwsze pytanie postawione w części związanej z działaniami profilaktycznymi, możemy zauważyć, że ankietowani najczęściej informacji na temat narkotyków oraz dopalaczy czerpią z telewizji oraz Internetu. Takiej odpowiedzi udzieliło 34% chłopców oraz 27% dziewcząt. Kolejnymi źródłami z których dzieci uzyskują informacje są nauczyciele (23% uczniów płci męskiej oraz 22% uczennic), znajomi (9% chłopców oraz 12% dziewczynek) oraz rodzina (11% uczniów oraz 14% uczennic). Aż 22% dziewczynek i 21% chłopców deklaruje, że nie czerpie wiedzy na temat narkotyków oraz dopalaczy.

Wykres 224 Skąd czerpiesz wiedzę dotyczącą narkotyków i dopalaczy?/Płeć:

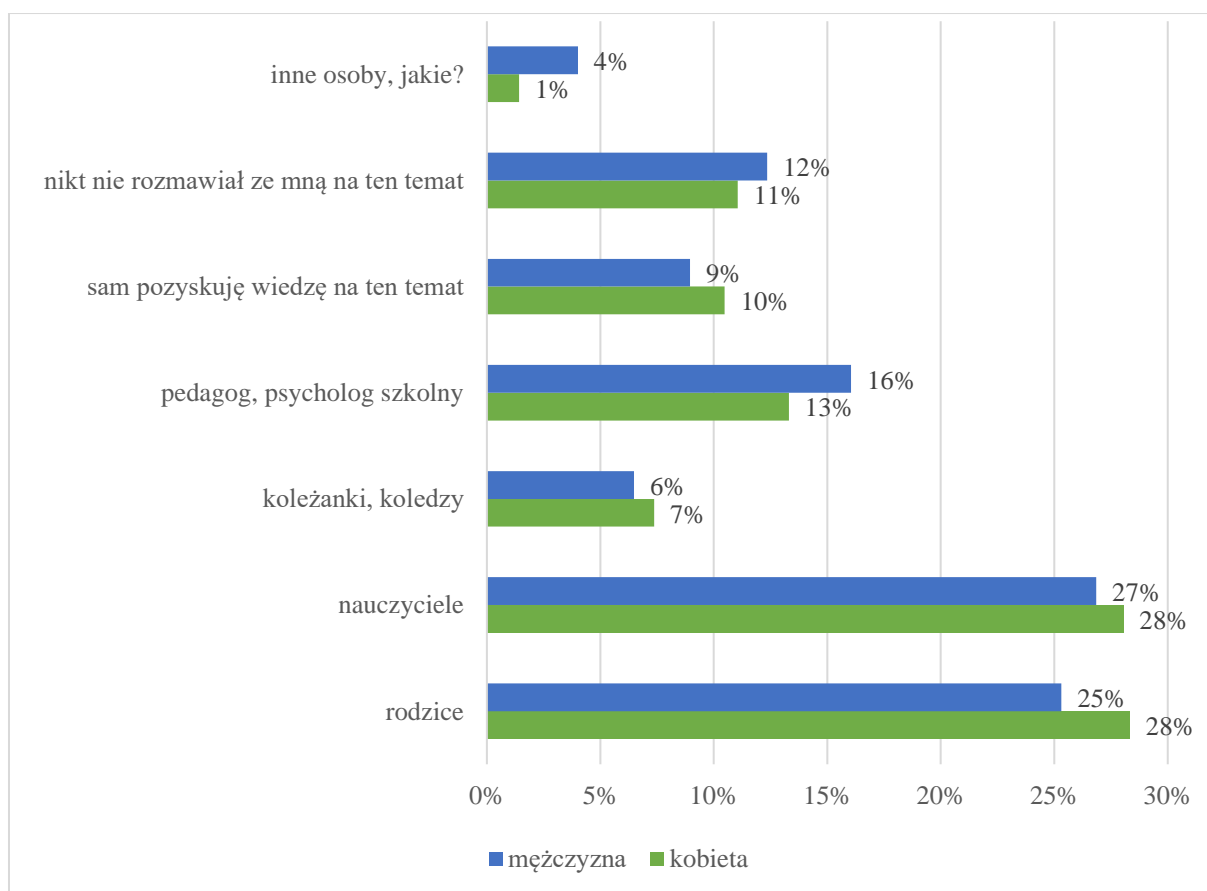
Uczniowie, których największy odsetek nie czerpie informacji na temat narkotyków i dopalaczy zakwalifikowani byli do najmłodszej badanej grupy w wieku od 8 do 10 lat. Dla dzieci pomiędzy 11 a 13 rokiem życia, podstawowym źródłem informacji o środkach psychoaktywnych są środki masowego przekazu, takie jak telewizja i Internet. Podobnie sytuacja wygląda w kolejnej badanej grupie wiekowej pomiędzy 14 a 16 rokiem życia. Również uczniowie w tym przedziale wiekowym pozyskują informację z mediów, natomiast równorzędnie także od swoich nauczycieli. Najstarsi uczniowie w połowie przypadków polegają na informacjach z Internetu i telewizji, traktując je jako główne źródło wiedzy na temat narkotyków i dopalaczy.

Wykres 225 Skąd czerpiesz wiedzę dotyczącą narkotyków i dopalaczy?/Wiek:

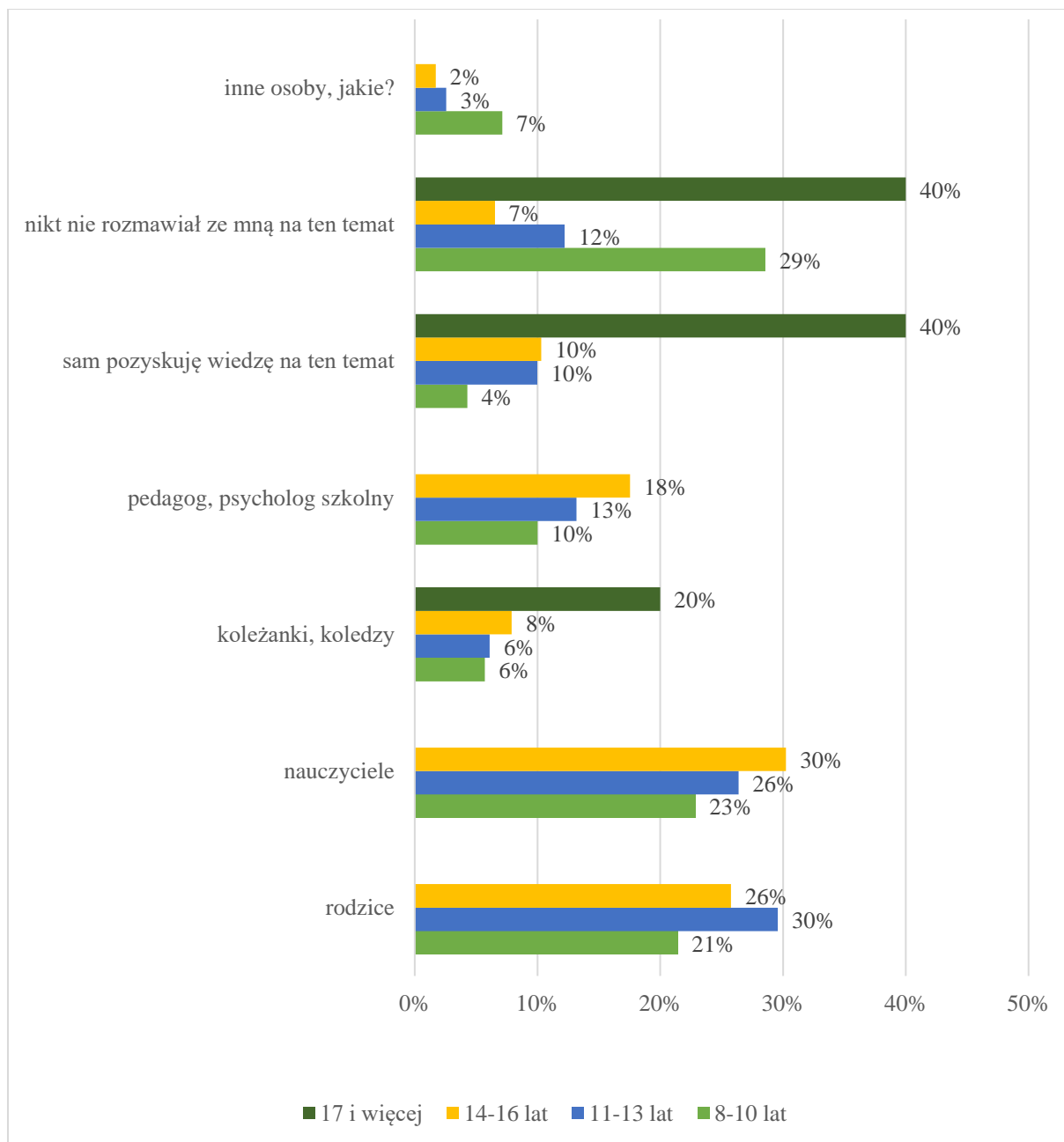
Uczniowie deklarują, że osobami, które najczęściej rozmawiają z nimi na temat działania i szkodliwości używek są nauczyciele – na nich wskazało 28% dziewczynek oraz 27% chłopców. 28% dziewcząt i 25% chłopców wskazuje rodziców, natomiast 16% uczniów i 13% uczennic najczęściej podejmuje temat u pedagoga lub psychologa szkolnego. Niepokój wzbudza fakt, że z pewną częścią ankietowanych (12% chłopców oraz 11% dziewczynek) nikt nie rozmawiał na tak istotny temat.

Wykres 226 Kto rozmawiał z Tobą na temat działania i szkodliwości środków takich jak alkohol, narkotyki, dopalacze?/Płeć:

Najmłodsi uczniowie w większości zadeklarowali, że nikt nie rozmawia z nimi na tak istotny temat. Respondenci w wieku pomiędzy 11 a 13 oraz 14 a 16 rokiem życia, najchętniej rozmawiają o substancjach psychoaktywnych z rodzicami oraz nauczycielami. Najstarsi uczniowie zadeklarowali, że sami szukają informacji o dopalaczach i narkotykach, lub że nikt nie poruszał z nimi tego tematu.

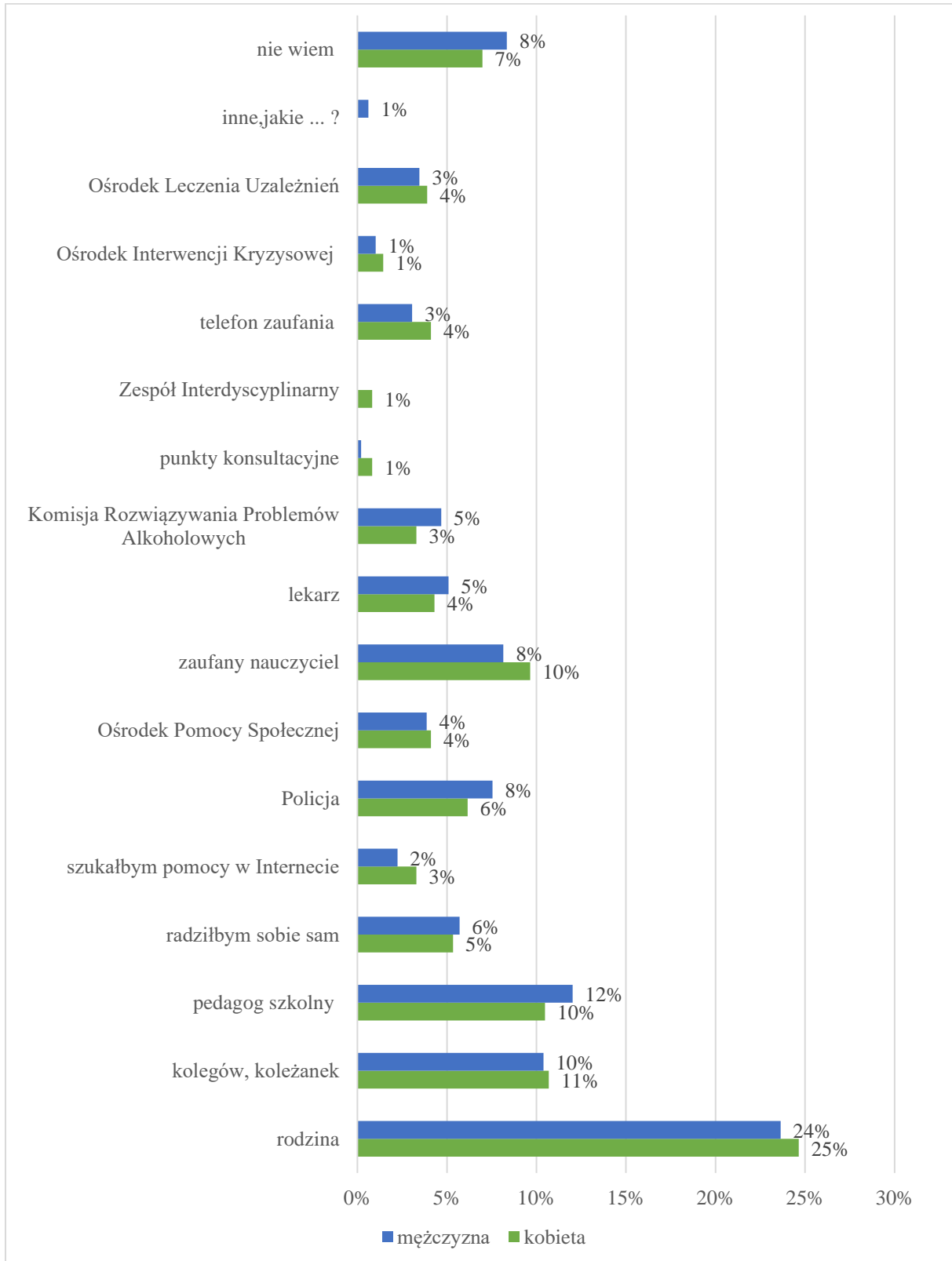
Wykres 227 Kto rozmawiał z Tobą na temat działania i szkodliwości środków takich jak alkohol, narkotyki, dopalacze?/Płeć

Uczniowie w sytuacji kryzysowej zwróciliby się przede wszystkim do rodziców lub opiekunów – na nich wskazało 24% chłopców oraz 25% dziewcząt. Kolejnymi osobami z którymi porozmawialiby uczniowie to nauczyciele. Tak wskazało 10% dziewczynek oraz 8% chłopców, natomiast koledzy i koleżanki byli brani pod uwagę w 11% odpowiedzi dziewcząt oraz 10% chłopców. Z telefonu zaufania skorzystałoby 3% uczniów oraz 4% uczennic, natomiast 6% dziewczynek oraz 8% chłopców szukałoby pomocy na Policji. Niepokojącym jest fakt, że 8% uczniów

oraz 7% uczennic nie potrafiła udzielić odpowiedzi, do kogo udałaby się w przypadku problemów z używkami.

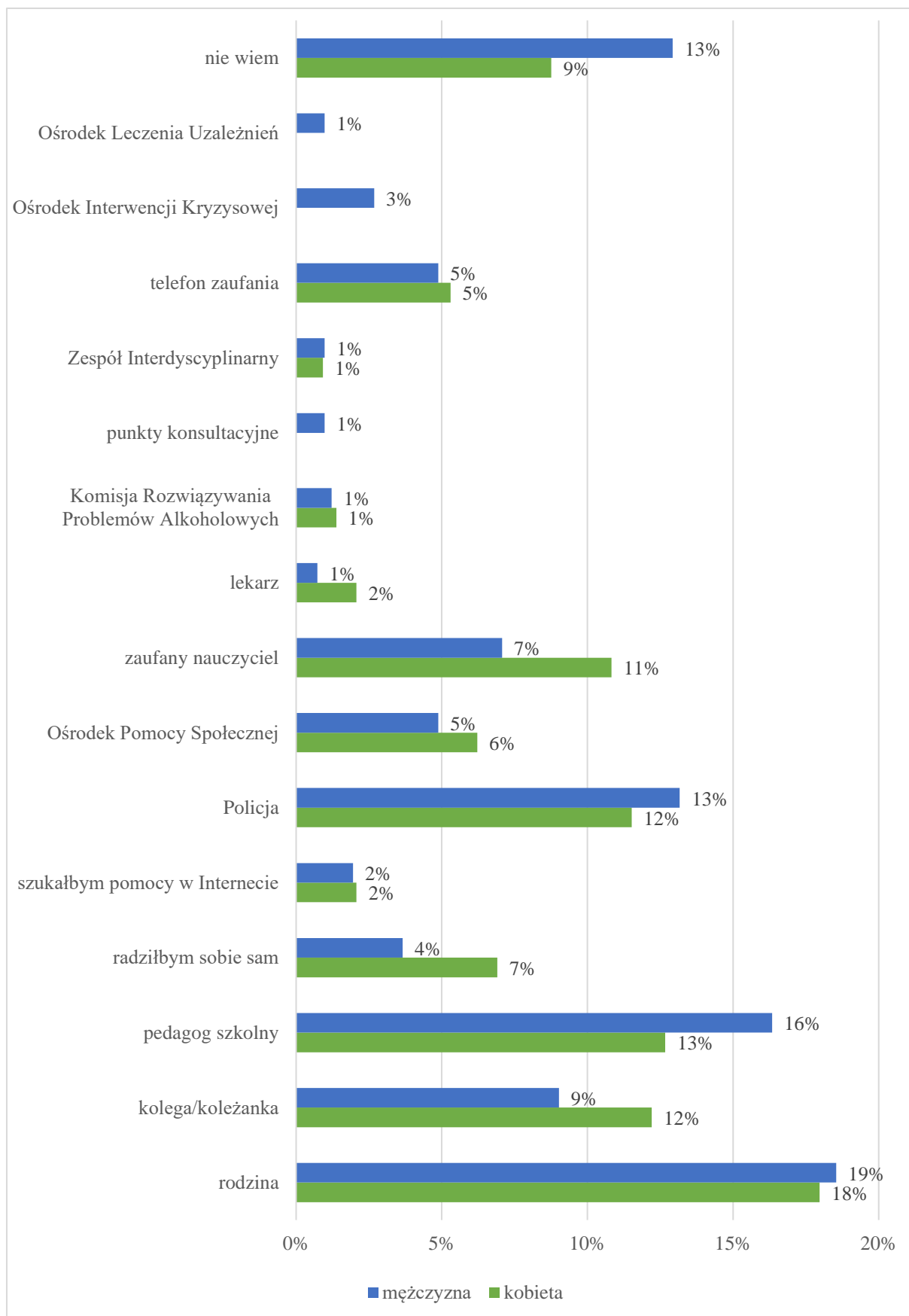
Wykres 228 Do kogo zwróciłbyś się o pomoc mając problem związany z alkoholem, narkotykami lub dopalaczami/Płeć

W przypadku korelacji wiekowej, rozkład odpowiedzi był bardzo podobny jak w przypadku podziału na płeć. Ciekawym zdaje się być fakt, że najstarsza grupa w 100% wskazała na rodziców, gdy wszystkie inne grupy wskazywały wiele odpowiedzi.

Respondenci w razie problemu związanego z przemocą w pierwszej kolejności zwróciliby się o pomoc do swojej rodziny (po 18% dziewcząt oraz 19% chłopców), a następnie do pedagoga szkolnego (16% uczniów oraz 13% uczennic). Dużym zaufaniem uczniowie darzą również swoich nauczycieli do których z pomocą udałoby się 11% dziewcząt oraz 7% chłopców oraz Policję (13% chłopców oraz 12% dziewczynek). Uwagę należy zwrócić na fakt, iż 13% chłopców oraz 9% dziewczynek nie potrafiło wskazać do kogo mogłaby się udać po pomoc w wypadku bycia osobom doświadczającą przemocą.

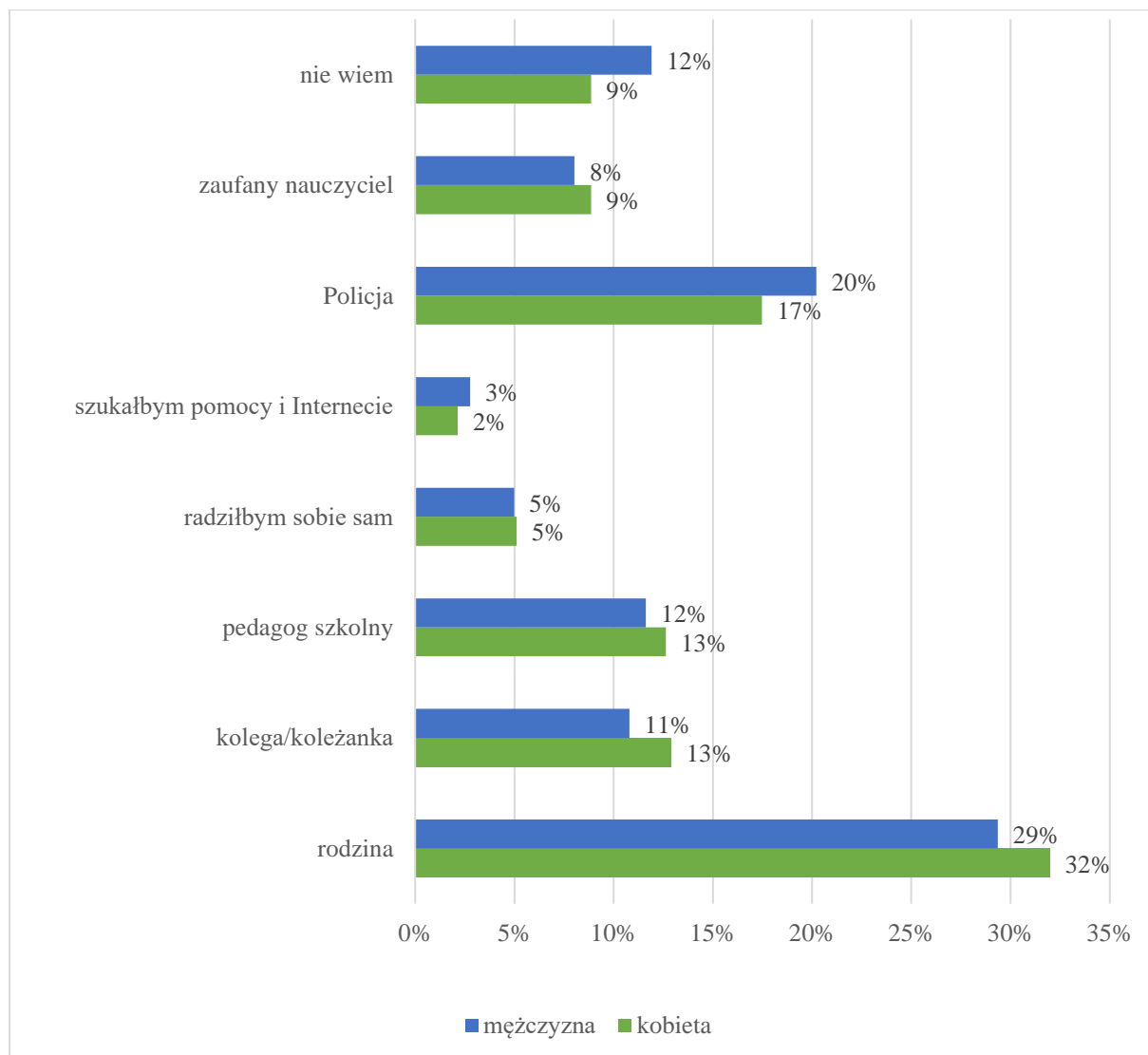
Wykres 229 Do kogo zwrócił(-a) byś się o pomoc w razie problemu przemocy w rodzinie?/Płeć:

Korelując odpowiedzi uczniów pod kątem wieku możemy zauważyć, że uczniowie najczęściej szukaliby pomocy wśród rodziców. Takiej odpowiedzi udzieliła większość respondentów z każdej badanej grupy.

Uczniowie, zapytani do kogo zwróciliby się o pomoc w przypadku bycia osobom doświadczającą cyberprzemocy w zdecydowanej większości wskazali swoich rodziców. Aż 29% uczniów oraz 32% uczennic udałoby się z tym problemem do swoich opiekunów. Pedagog szkolny został wybrany przez 13% dziewcząt oraz 12% chłopców natomiast na Policję zgłosiłoby się 20% chłopców oraz 17% dziewcząt. Zaufany nauczyciel okazałby się dobrą alternatywą dla 8% uczniów oraz 9% uczennic. Zaufany nauczyciel okazałby się dobrą alternatywą dla 8% uczniów oraz 9% uczennic. Niestety, aż 12% chłopców oraz 9% dziewcząt, nie wie, do kogo mogłaby się zgłosić w przypadku bycia osobom doświadczającą przemocy w sieci.

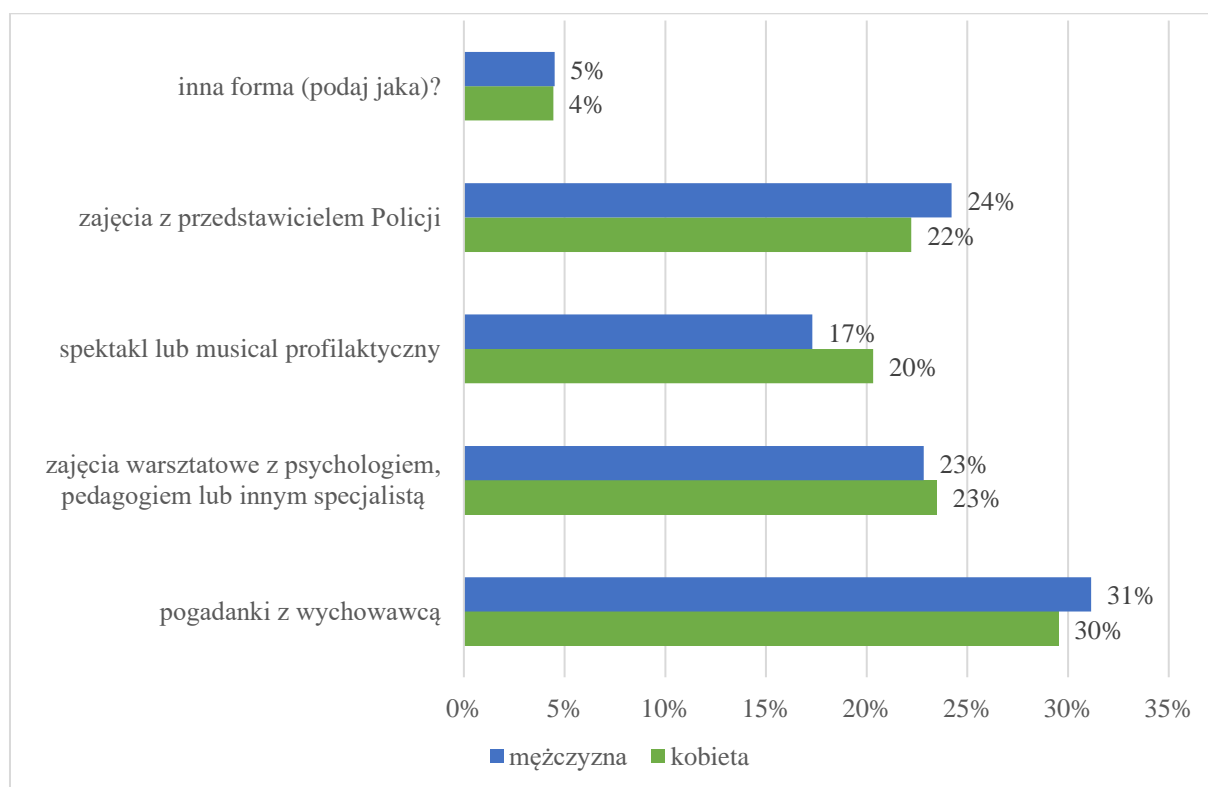
Wykres 230 Do kogo zwrócił/a byś się o pomoc w przypadku, gdybyś doświadczył cyberprzemocy?/Płeć:

Również w analizie odpowiedzi uczniów pod kątem wieku wszystkie badane grupy wskazały rodziców jako osoby mogące im pomóc w przypadku bycia osobom doświadczającą cyberprzemocy.

Uczniów zbadano także pod kątem tego jak oceniają profilaktykę dotyczącą uzależnień i przemocy oraz jakie są ich zdaniem najlepsze formy tejże profilaktyki. Dla uczniów płci męskiej najciekawszą formą zajęć profilaktycznych okazuje się pogadanka z wychowawcą. Takiej odpowiedzi udzieliło, aż 31% chłopców. Dziewczynki również w 30% przypadków uważają tę formę zajęć profilaktycznych za najciekawszą. Spotkanie z przedstawicielem Policji okazało się atrakcyjną formą zajęć profilaktycznych dla 24% uczniów i 22% uczennic. Zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą okazały się atrakcyjną formą przekazu dla 23% uczennic oraz uczniów.

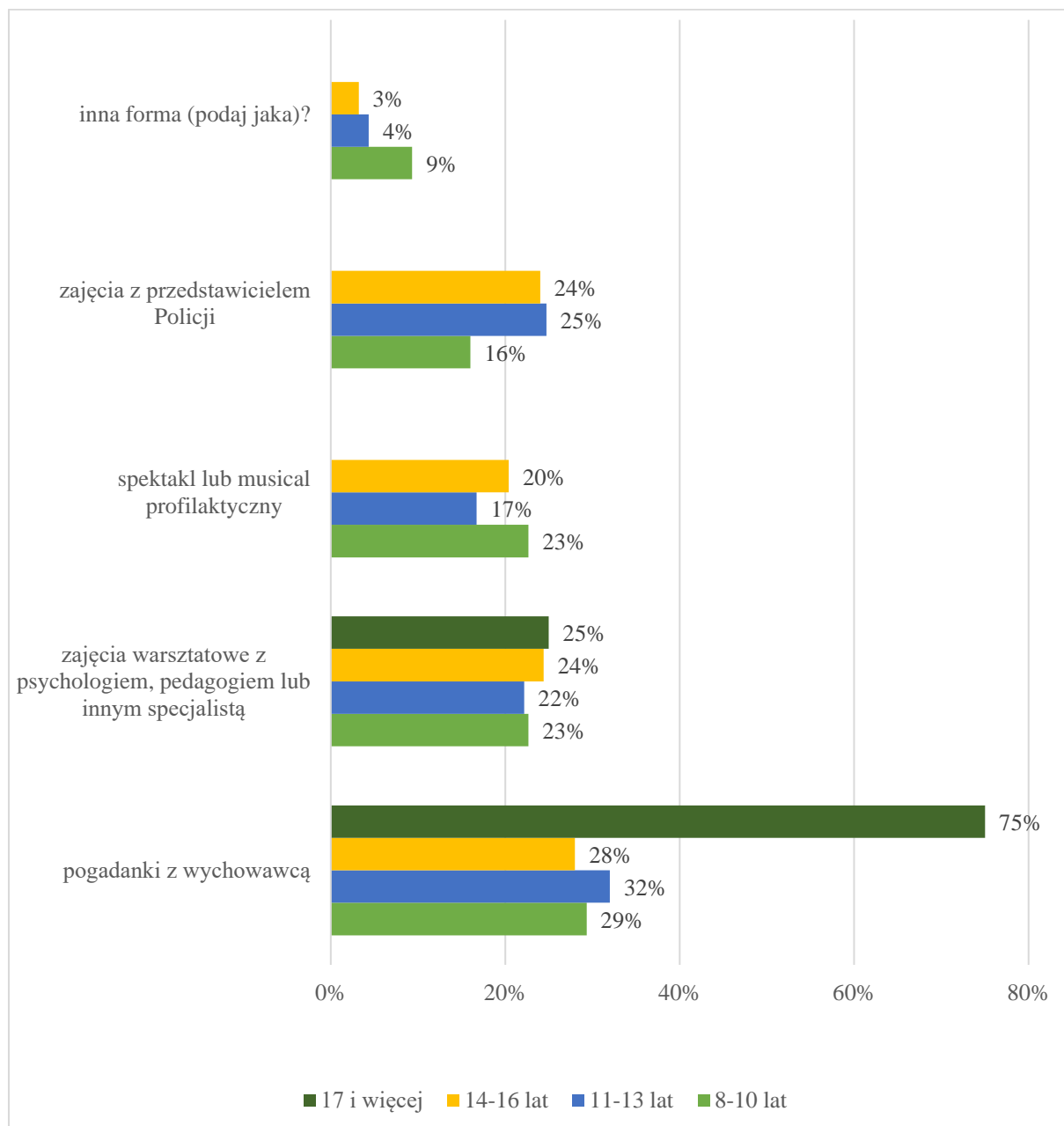
Wykres 231 Jaka forma zajęć profilaktycznych jest według Ciebie najciekawsza/najefektywniejsza?/Płeć

Dzieci w wieku 17 lat i więcej uważają, że pogadanki z wychowawcą są najciekawszą/najefektywniejszą formą zajęć profilaktycznych. Taką odpowiedź wskazało, aż 75% ankietowanych z tego przedziału wiekowego. Pozostałe grupy również wskazały tę odpowiedź, jednakże stosunek procentowy jest znacząco mniejszym niż w przypadku najstarszej grupy. Najmłodszy zaznaczali tę odpowiedź jedynie w 29% przypadków,

a dzieci w wieku 11-13 lat, w 32%. Respondenci pomiędzy 14 a 16 rokiem życia opowiedzieli się za rozmowami z wychowawcą w 28% odpowiedzi.

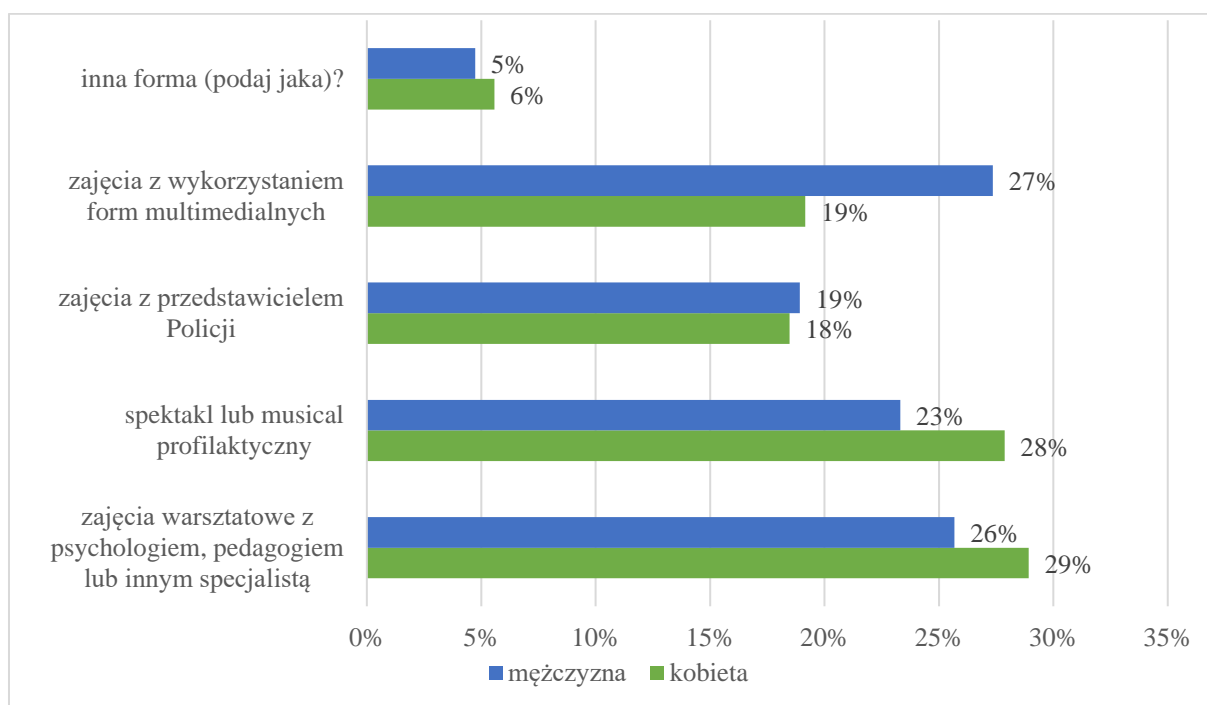
Wykres 232 Jaka forma zajęć profilaktycznych jest według Ciebie najciekawsza/najefektywniejsza?/Wiek:

Kolejno zapytano uczniów o to jakich zajęć profilaktycznych brakuje w ich placówkach. Okazuje się, że odpowiedź, która była niechętnie wybierana w poprzednim pytaniu w tej części okazała się jedną z najbardziej popularnych. Aż 28% uczennic oraz 23% uczniów uważa, że w ich szkole brakuje spektakli oraz musicali profilaktycznych. Zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą według 26% chłopców oraz 29% uczennic powinny pojawić się w ich szkołach. Zajęcia z przedstawicielem Policji są atrakcyjne dla 19% chłopców oraz 18% dziewcząt,

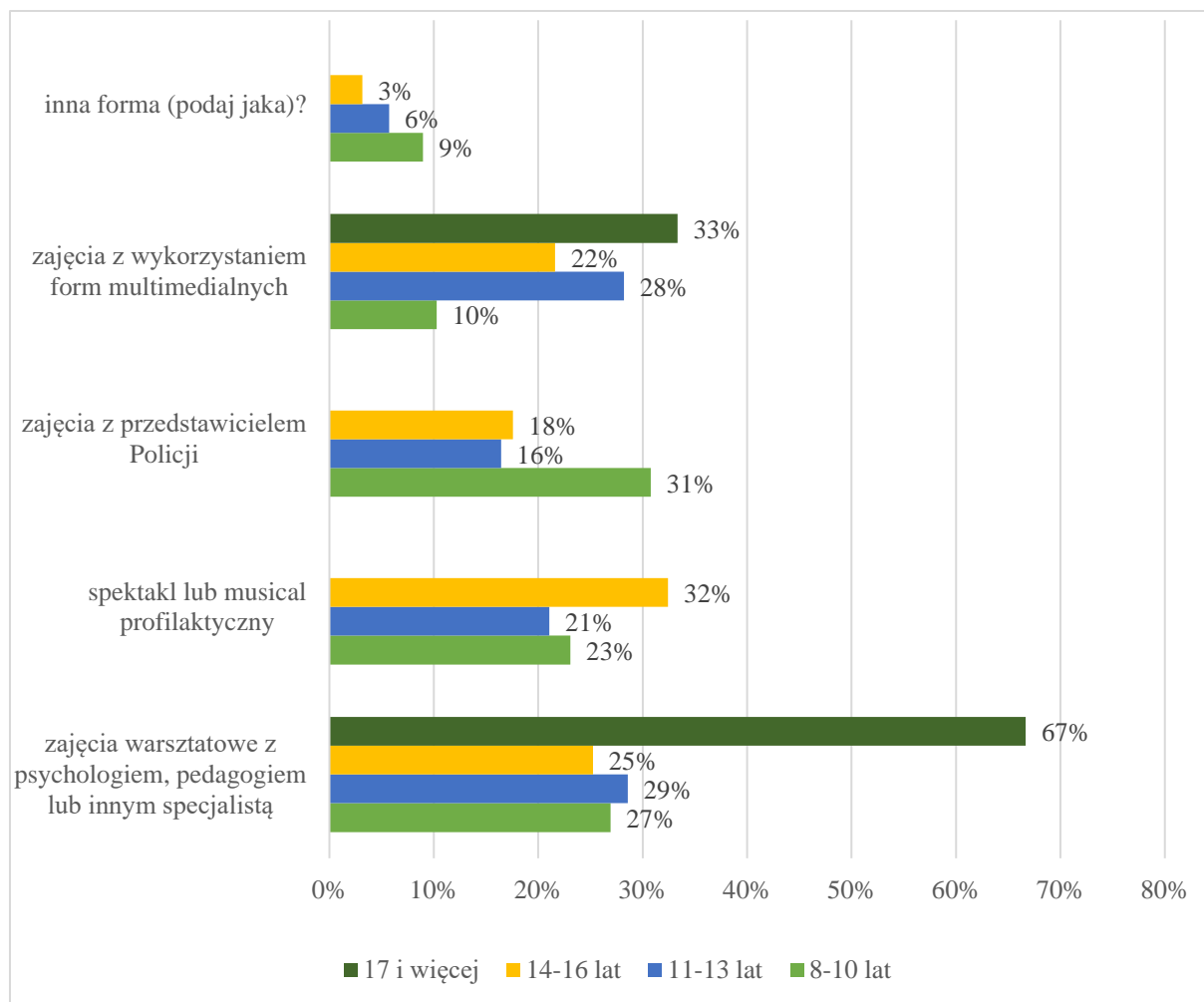
natomiast zajęcia z wykorzystaniem form multimedialnych byłyby pożądane przez 27% uczniów oraz 19% uczennic.

Wykres 233 Jakiego rodzaju zajęć profilaktycznych brakuje w Twojej szkole?/Płeć

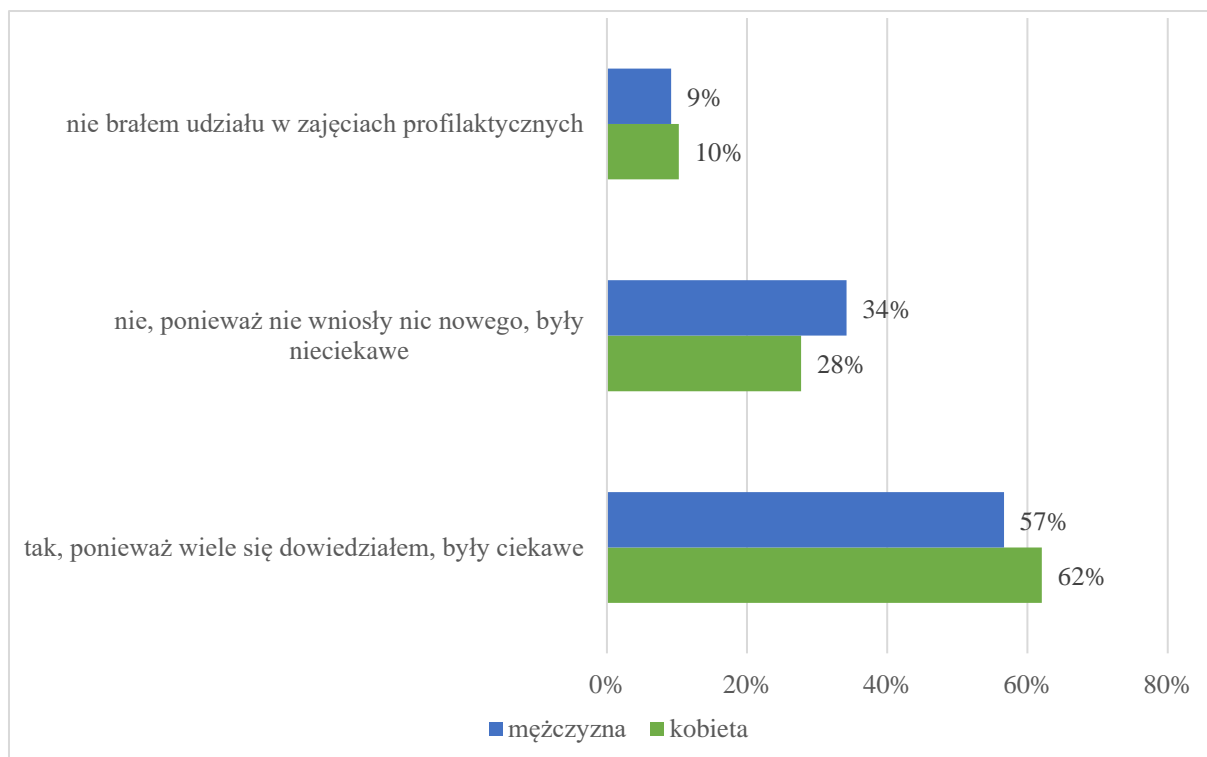
Uczniowie w wieku między 8 a 10 rokiem życia uważają, że w ich szkole najbardziej brakuje zajęć z przedstawicielem Policji. Takiej odpowiedzi udzieliło 31% badanych z tej grupy wiekowej. Zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą najczęściej wskazywali uczniowie w wieku od 11 do 13 lat, natomiast spektakl lub musical profilaktyczny byłby atrakcyjną formą dla dzieci pomiędzy 14 a 16 rokiem życia. Najstarsi uczniowie, aż w 67% przypadków wskazali na zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą.

Wykres 234 Jakiego rodzaju zajęć profilaktycznych brakuje w Twojej szkole?/Wiek

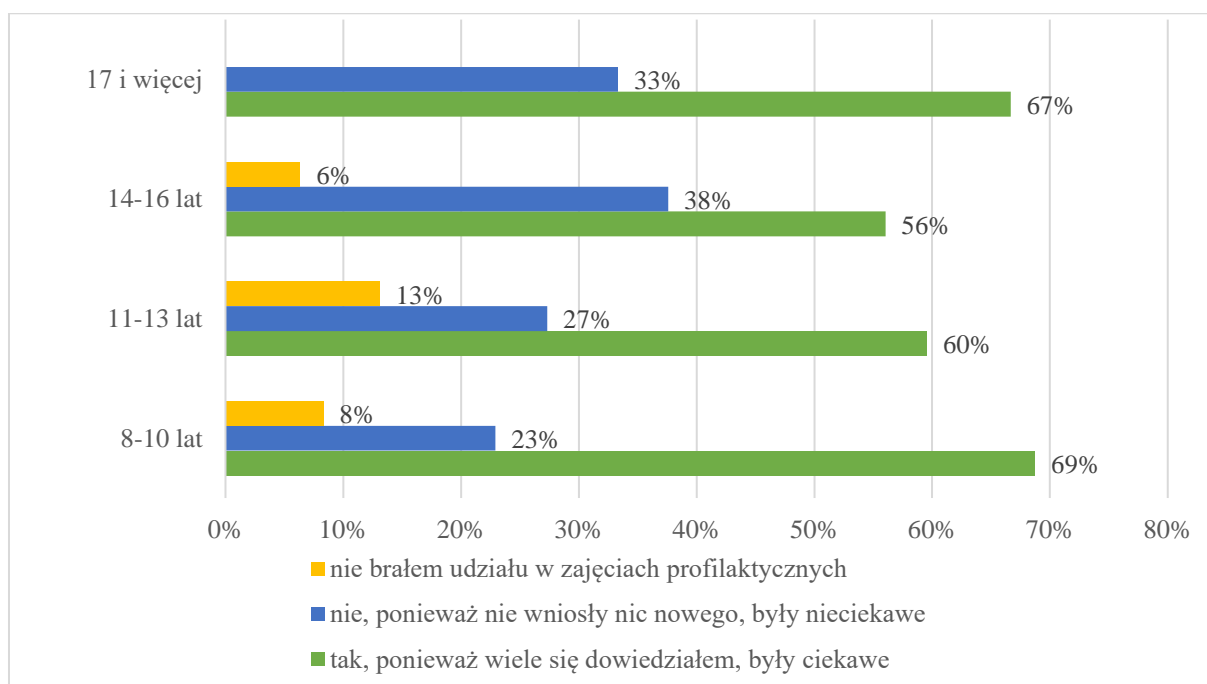
Respondentów zapytano o to czy prowadzone zajęcia profilaktyczne spełniają swoje zadania. Większość uczniów (57% chłopców oraz 62% dziewczynek) odpowiedziało pozytywnie. Niezadowolone z przeprowadzonych zajęć okazało 34% uczniów oraz 28% uczennic uważając, że nie wniosły nic nowego lub były po prostu nieciekawe. W przeprowadzanych zajęciach profilaktycznych nie uczestniczyło 9% chłopców oraz 10% dziewcząt, przez co nie mogli oni jednoznacznie odpowiedzieć na postawione pytanie.

Wykres 235 Czy Twoim zdaniem prowadzone zajęcia profilaktyczne spełniają swoje zadanie?/Płeć

Uczniowie, niezależnie od wieku, w większości przypadków uważają, że prowadzone zajęcia profilaktyczne spełniają swoje zadanie i są ciekawe. Takiej odpowiedzi udzielało kolejno: 69% dzieci w wieku 8-10 lat, 60% uczniów pomiędzy 11 a 13 rokiem życia, 56% respondentów w wieku 14-16 lat oraz 67% uczniów w wieku 17 lat i więcej.

Wykres 236 Czy Twoim zdaniem prowadzone zajęcia profilaktyczne spełniają swoje zadanie?/Wiek:

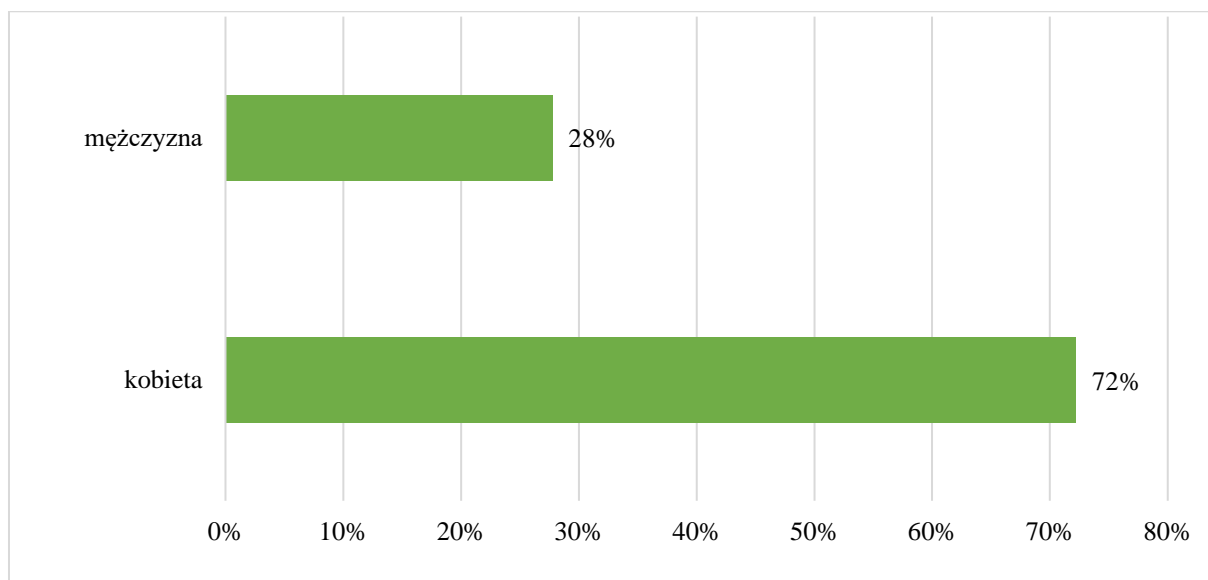
5. BADANIE SPRZEDAWCÓW NA TERENIE GMINY

5.1. Struktura badanej próby

Ostatnią grupą badanych w diagnozie problemów społecznych gminy Rząśnik są sprzedawcy napojów alkoholowych. Ich opinia wydaje się niezwykle istotna ze względu na fakt, iż na co dzień mają oni kontakt z osobami kupującymi napoje alkoholowe tym samym potrafią je scharakteryzować oraz ocenić skalę problemu alkoholowego.

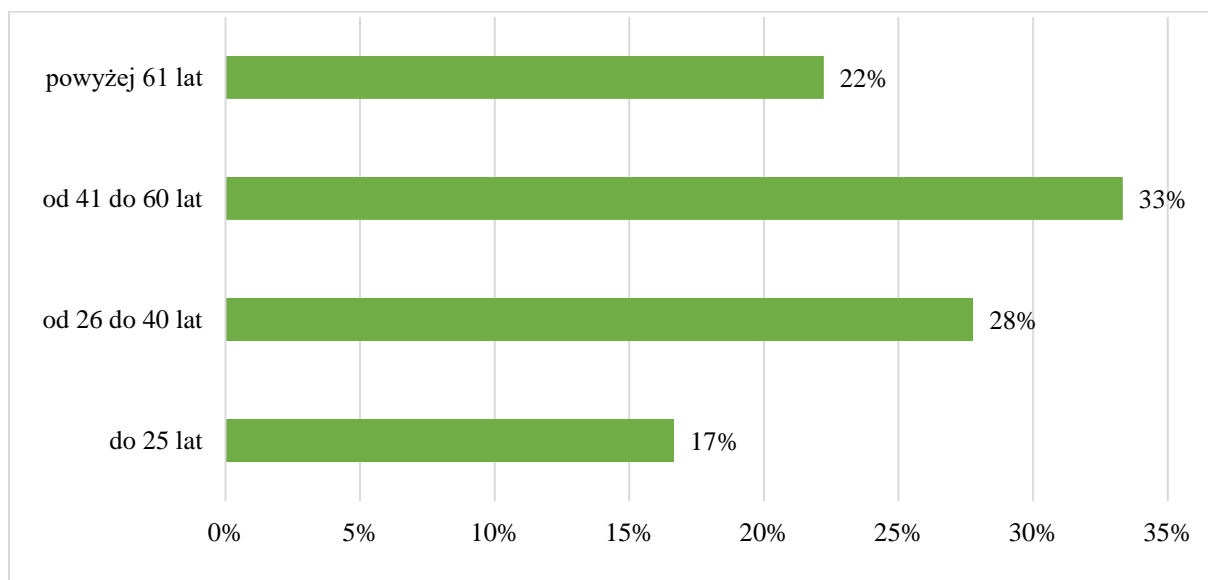
W ankietowaniu wzięło udział 18 sprzedawców alkoholu. Spośród ankietowanych osób, większość stanowiły kobiety (72%).

Wykres 237 Płeć:

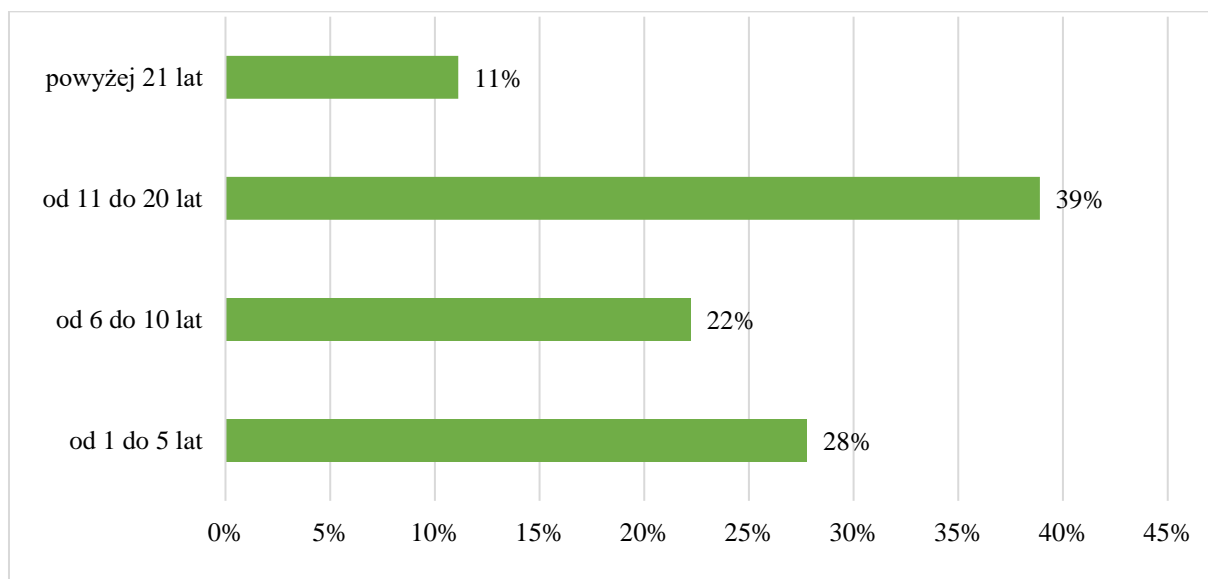
Najwięcej osób znajdowało się w grupie wiekowej od 41 do 60 lat (33%), oraz w wieku od 26 do 40 lat (28%). 22% ankietowanych to osoby powyżej 61 roku życia. Najmniejszą grupę ankietowanych stanowiły osoby do 25 lat (17%).

Wykres 238 Wiek:

Dodatkowo, analizując staż zawodowy ankietowanych, można zauważyć, iż 39% z nich pracuje od 11 do 20 lat, 28% badanych pracuje od 1 do 5 lat, 22% od 6 do 10 lat oraz 11% powyżej 21 lat.

Wykres 239 Staż pracy:

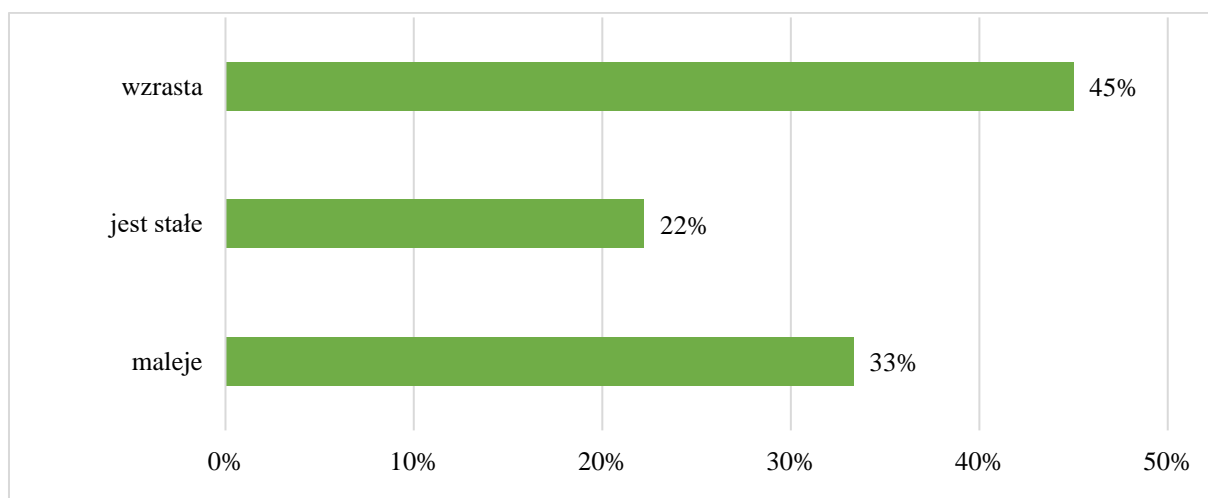

5.2. Problem uzależnień w gminie

Celem sprawdzenia jak zmieniła się skala problemu alkoholowego, poproszono sprzedawców o ocenę spożycia alkoholu w gminie Rząśnik na przestrzeni kilku lat.

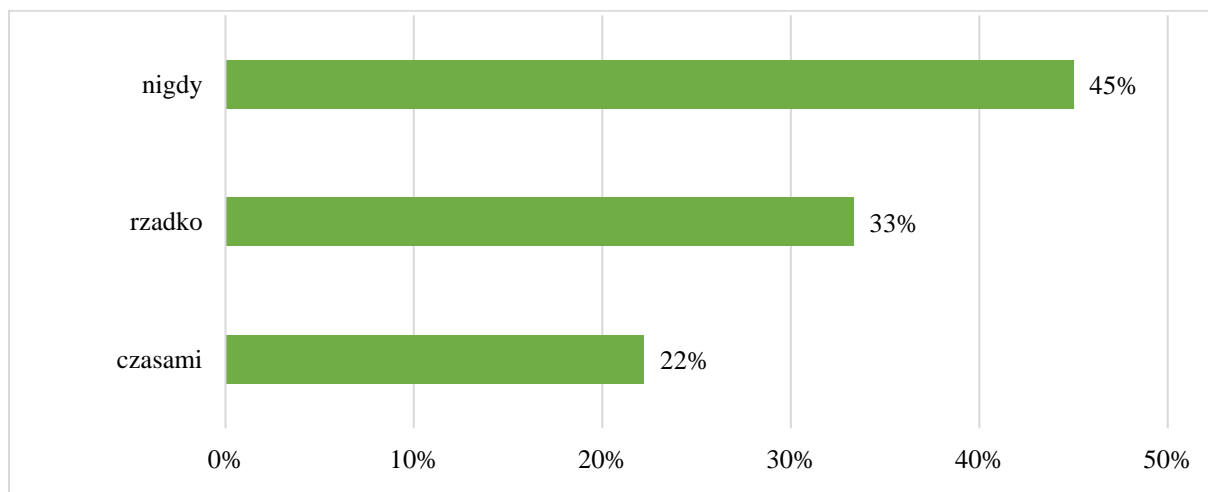
Zdaniem większości ankietowanych, spożycie alkoholu wzrasta – taką opinię wyraziło 45% badanych. 33% osób stwierdziło, że maleje. 22% badanych sprzedawców odpowiedziało, że spożycie alkoholu na przestrzeni lat jest stałe.

Wykres 240 Proszę ocenić czy spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat w Pan/i miejscowości:

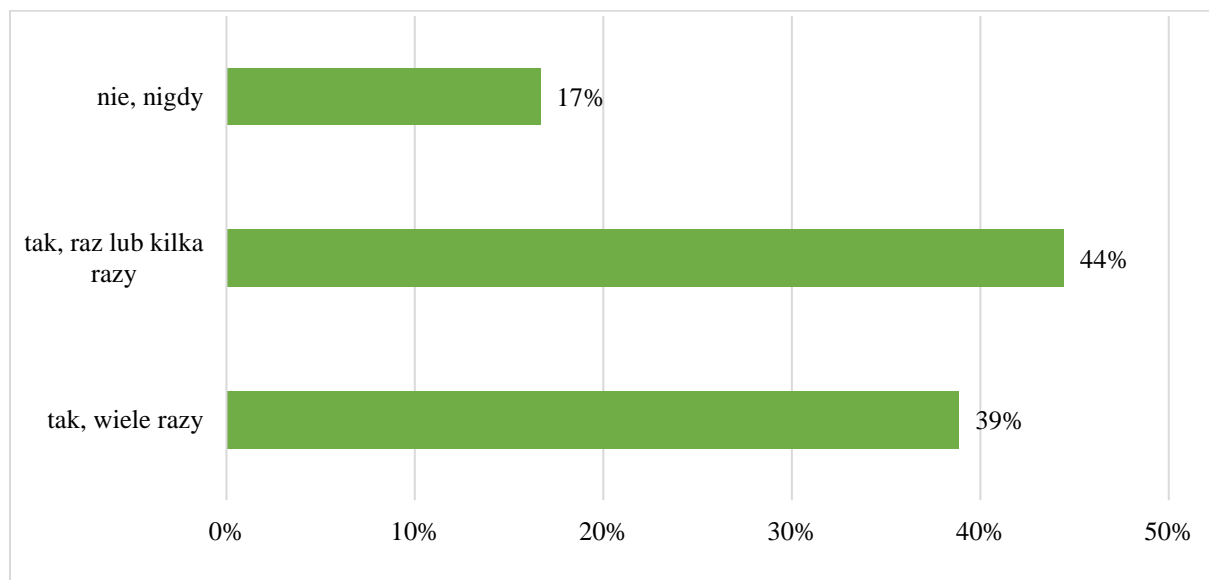
Również większość respondentów (45%) twierdzi, iż w gminie Rząśnik nie sprzedaje się alkoholu osobom niepełnoletnim. 33% ankietowanych, że taka sytuacja zdarza się rzadko, natomiast 22% osób, sądzi, że ma ona miejsce czasami. Jest to dość niepokojące, ponieważ wskazuje, iż sprzedawcy nie zawsze stosują się do zapisu ustawy.

Wykres 241 Proszę ocenić jak często zdarza się, że alkohol jest sprzedawany osobom niepełnoletnim w Pana/i gminie?

Istotne wydaje się również, to czy niepełnoletni sami próbują zakupić alkohol. Jak wynika z zebranych opinii, taka sytuacja zdarzała się wiele razy (39%) oraz raz lub kilka razy (44%). Jedynie 17% sprzedawców przyznało, że nigdy im się taka sytuacja nie przytrafiła.

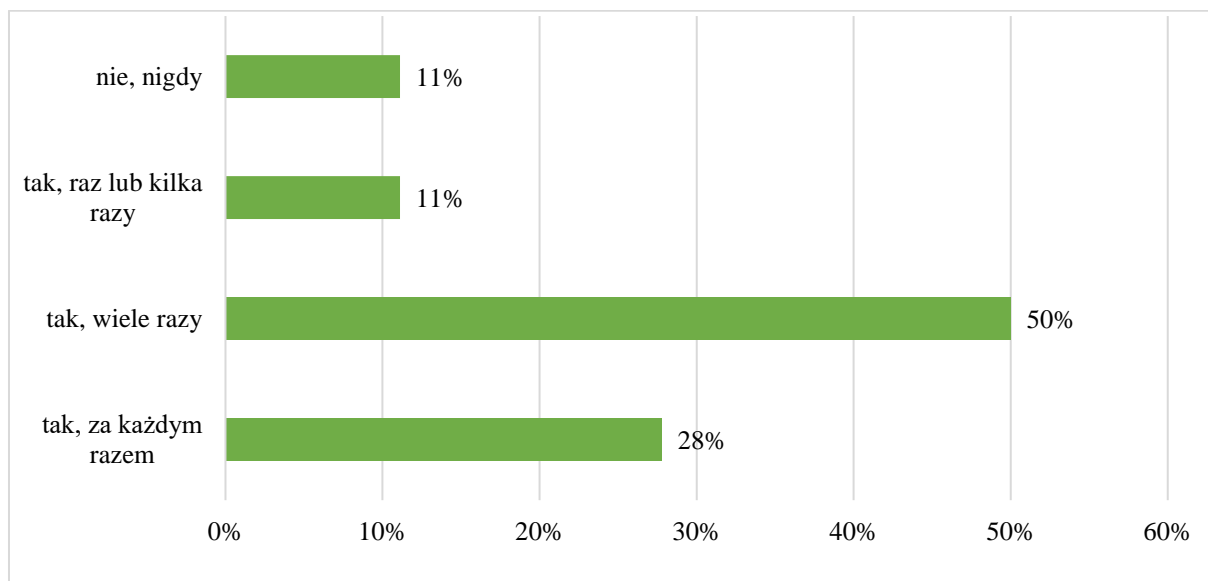
Wykres 242 Czy zdarzyło się Pani/u, że osoba niepełnoletnia chciała kupić alkohol w obsługiwanym przez Pana/ią punkcie?

Kolejne pytanie miało na celu zbadać czy sprzedawcy sprzedają alkohol osobom niepełnoletnim. Poczernający jest fakt, że 100% sprzedawców odpowiedziało, iż nigdy nie zdarzyło im się sprzedać alkoholu osobie niepełnoletniej.

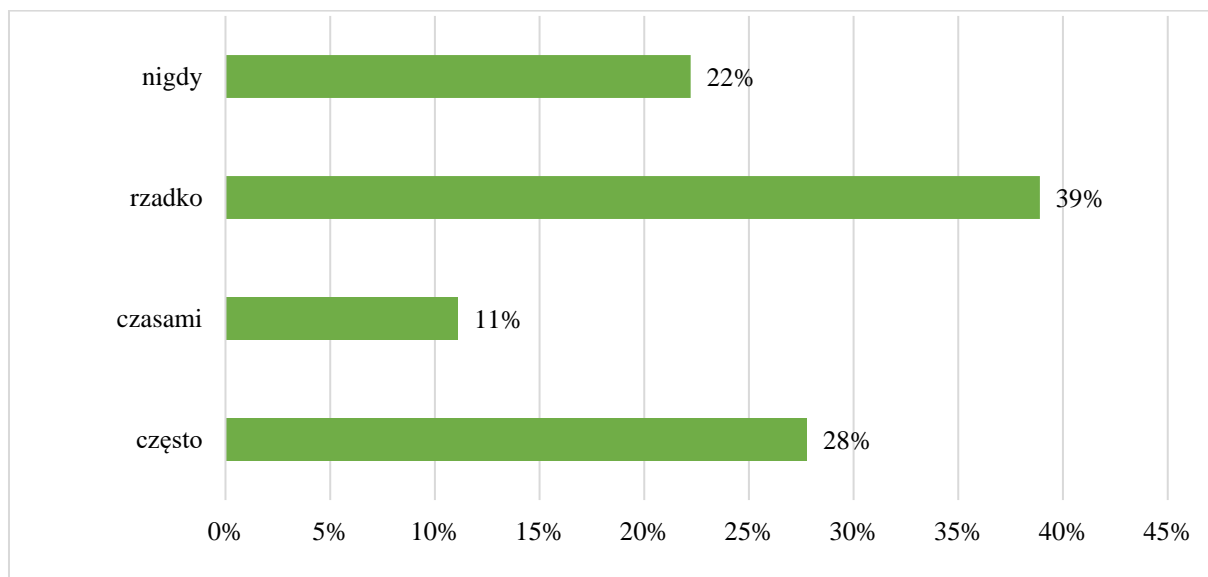
Zgodnie z obowiązującą ustawą sprzedawcy mają obowiązek upewnić się, czy osoby, którym sprzedają alkohol są osobami pełnoletnimi. 28% sprzedawców przyznało, że sprawdzają dowód za każdym razem, gdy nie mają pewności, co do wieku kupującego. 50% respondentów przyznało, że zdarza im się to wiele razy. 11% ankietowanych twierdzi, że o dowód zapytano raz lub kilka razy. Nigdy o dowód nie pyta również 11% badanych sprzedawców.

Wykres 243 Czy zdarzyło się Panu/i kiedykolwiek pytać o dowód osobisty klienta, nie mając pewności czy jest pełnoletni?

Sprzedawców poproszono również o ocenę skali problemów jazdy po wypiciu alkoholu w gminie. Jak wynika z zebranych opinii, problem ten jest obecny w gminie. Jedynie 22% osób przyznało, że ich zdaniem taka sytuacja nigdy nie miała miejsca. 28% ankietowanych twierdzi, że taka sytuacja ma miejsce czasami, 28%, że czasami oraz 39%, że rzadko.

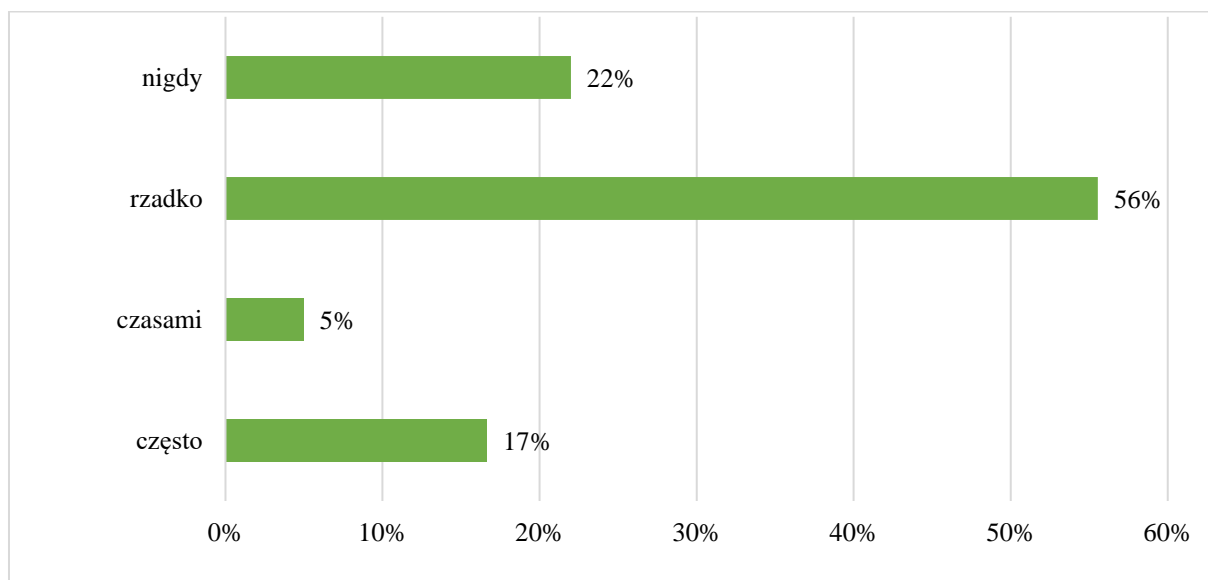
Wykres 244 Proszę ocenić jak często ma miejsce sytuacja jazdy po wypiciu alkoholu w Pana/i miejscowości?

Wspomniana wcześniej ustawa zabrania również sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym. Jednak ankietowani zwrócili uwagę, iż zdarzają się sytuacje, że alkohol był sprzedawany takim osobom. 17% ankietowanych przyznało, że ma ona miejsce często, 5% uważa,

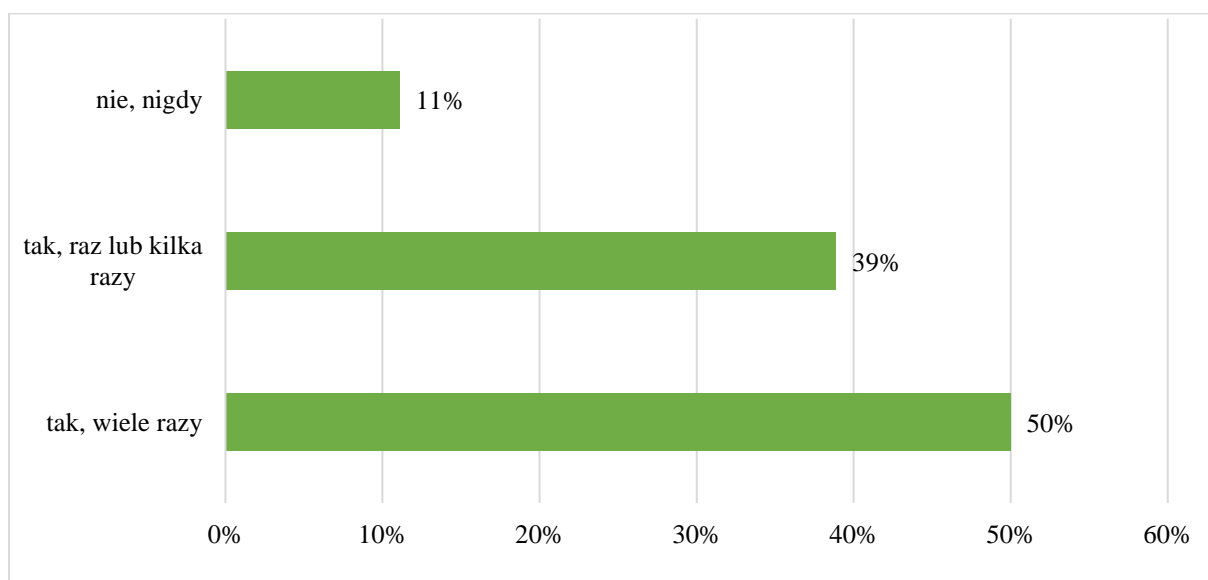
że zdarza się ona czasami i 56% badanych odpowiedziało, że alkohol osobom nietrzeźwym sprzedawany jest rzadko. 22% osób twierdzi, że taka sytuacja nie zdarzyła się nigdy.

Wykres 245 Proszę ocenić jak często zdarza się, że alkohol jest sprzedawany osobom nietrzeźwym w Pana/i miejscowości?

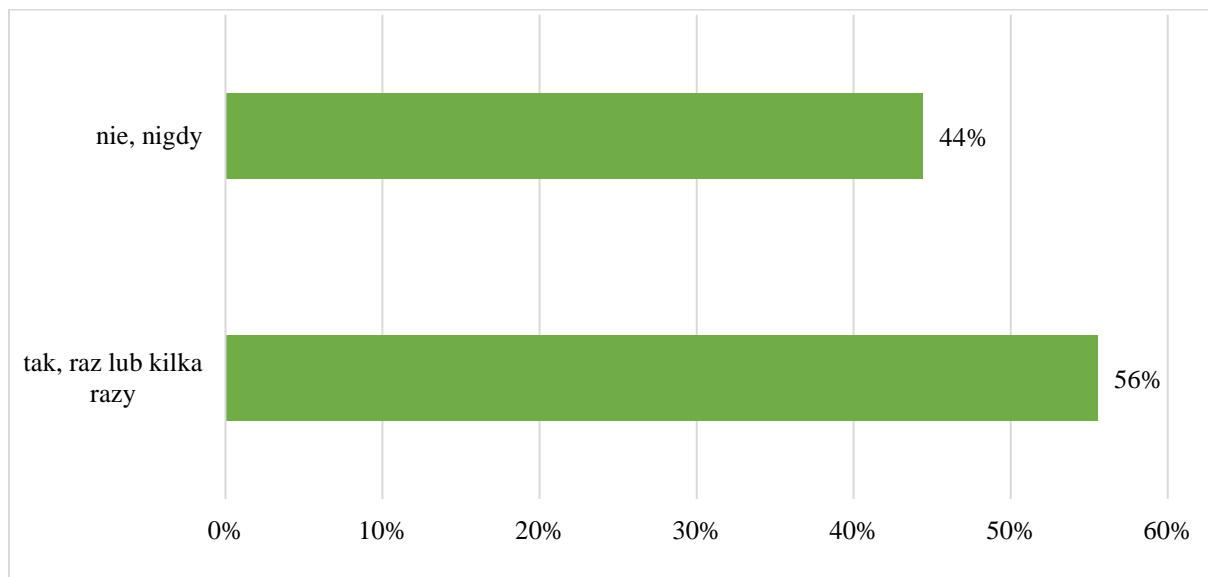
Większość sprzedawców przyznało, że wiele razy zdarzyło im się, że osoba nietrzeźwa próbowała kupić w obsługiwanym przez nich punkcie alkohol (50%). 39% sprzedawców zdarzyło się to wiele razy. Ta sytuacja nie przytrafiła się tylko 11% ankietowanym.

Wykres 246 Czy zdarzyło się Panu/i, że osoba nietrzeźwym próbowała kupić alkohol w obsługiwanym przez Pana/ią punkcie?

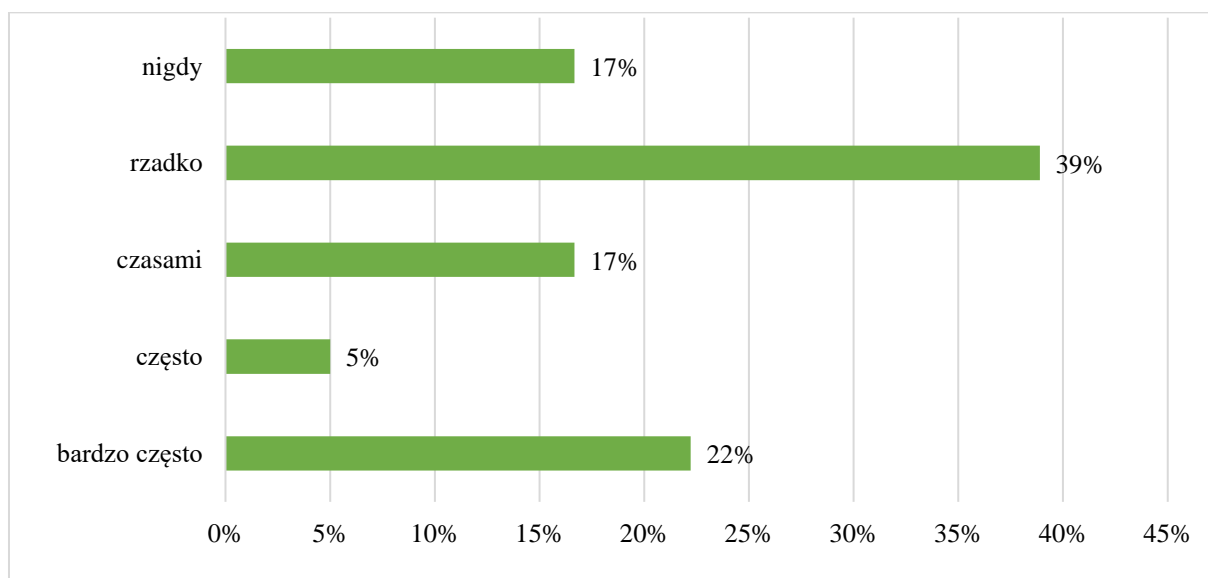
Niepokojący jest fakt, iż 56% ankietowanych sprzedała alkohol osobie nietrzeźwej raz lub kilka razy. Nigdy nie zdarzyło się to 44% badanym.

Wykres 247 Czy zdarzyło się Panu/i sprzedać alkohol osobie nietrzeźwej?

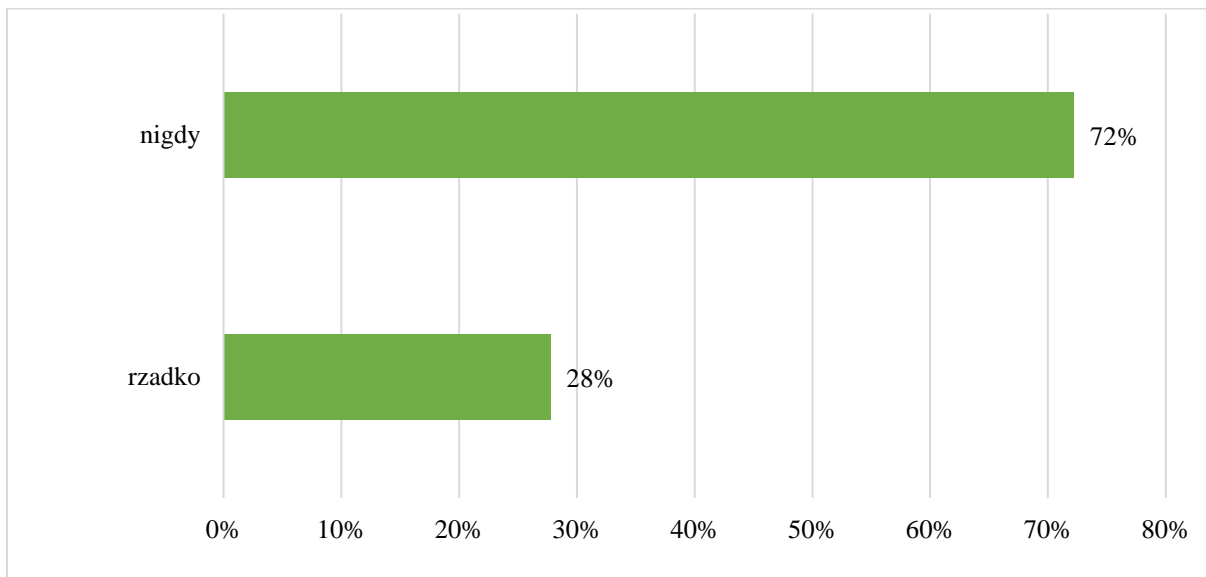
39% sprzedawców przyznało, że rzadko zdarza się aby klienci spożywali alkohol na terenie sklepu lub w jego najbliższej okolicy. 22% ankietowanych twierdzi, że taka sytuacja zdarza się bardzo często, 5%, że często, 17%, że czasami. 17% respondentów stwierdziło, że taka sytuacja nigdy nie miała miejsca.

Wykres 248 Proszę ocenić jak często zdarza się sytuacja, że klienci sklepu spożywają alkohol na terenie lub w pobliżu punktu sprzedaży alkoholu w Pana/i miejscowości?

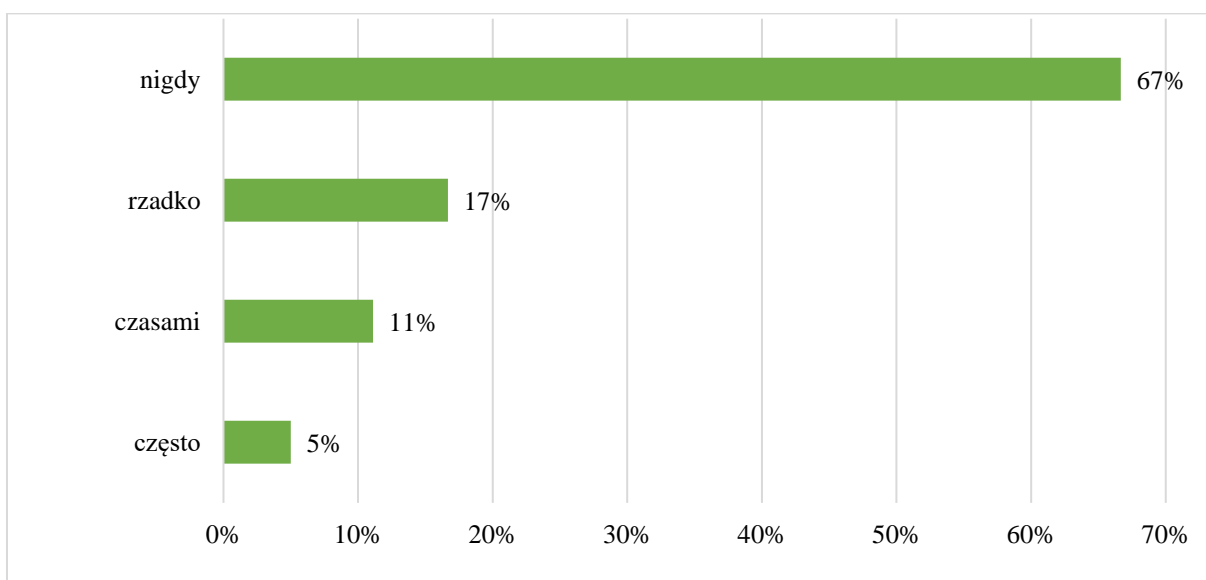
72% sprzedawców odpowiedziało, że nigdy nie wzywali policji z powodu zakłócania porządku na terenie punktu sprzedaży. 28% respondentów zdarza się to rzadko.

Wykres 249 Jak często zdarza się Panu/i wzywać policję z powodu zakłócania porządku przez osobę pod wpływem alkoholu na terenie punktu sprzedaży alkoholu lub w jego najbliższej okolicy?

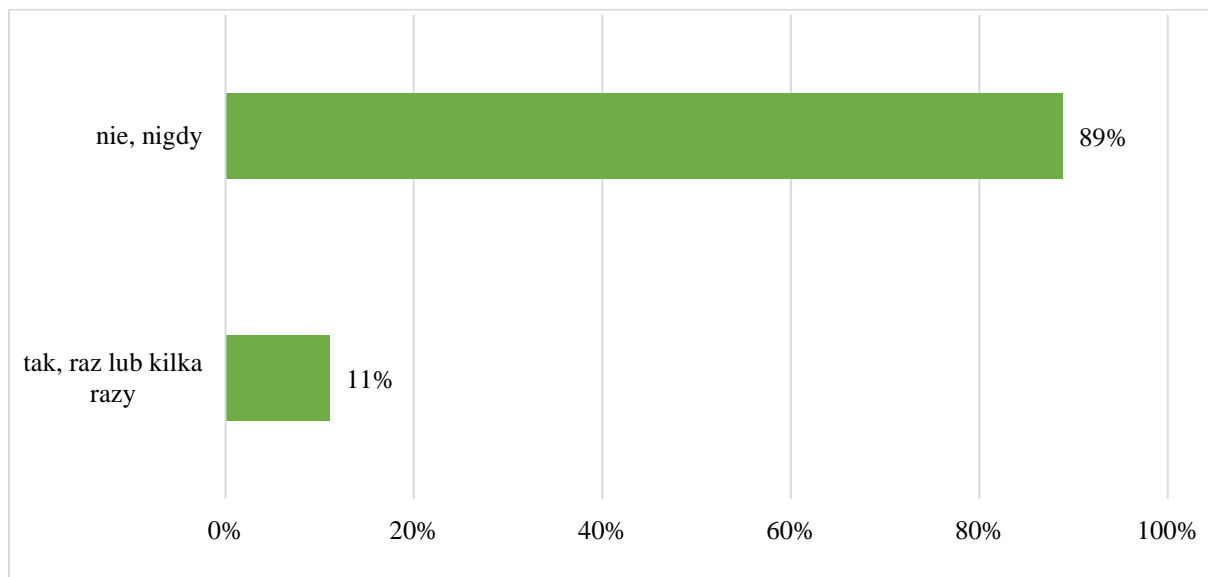
Respondentów poproszono o ocenę dostępności papierosów dla osób niepełnoletnich. 67% osób przyznało, że nie są one nigdy sprzedawane osobom poniżej 18 roku życia 17% ankietowanych zaznaczyło, że takie sytuacje zdarzają się rzadko, 11% osób odpowiedziało, że zdarzają się czasami oraz 5%, że często.

Wykres 250 Proszę ocenić jak często zdarza się, że osobom niepełnoletnim sprzedawane są papierosy w Pana/i miejscowości?

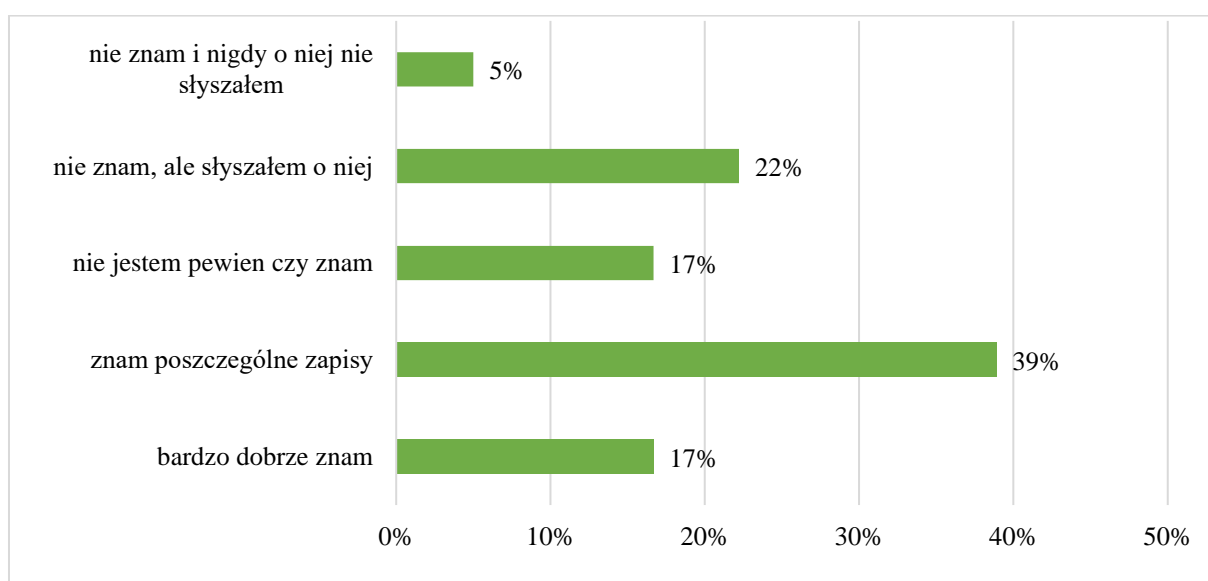
89% sprzedawców stwierdziło, że nigdy nie sprzedali papierosów osobie niepełnoletniej. 11% osób odpowiedziało, że zdarzyło im się to raz lub kilka razy.

Wykres 251 Czy zdarzyło się Panu/i sprzedać papierosy osobie niepełnoletniej?

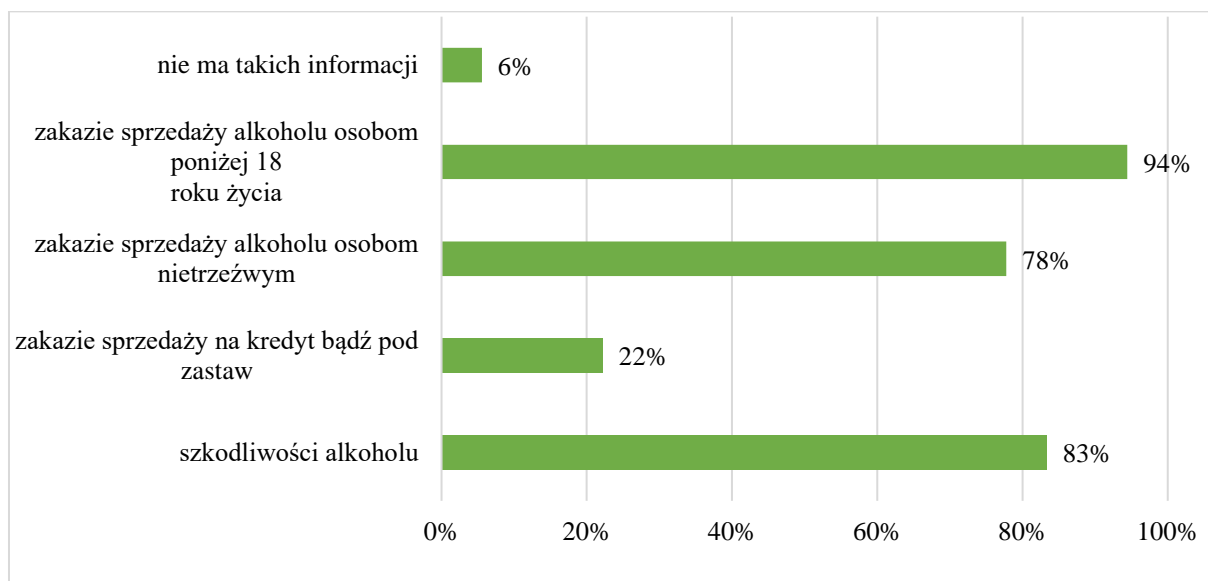
Ustawa o wychowaniu w trzeźwości to podstawowy dokument, który powinien znać każdy sprzedawca. Niestety 5% osób przyznało, że nie zna ustawy i nigdy o niej nie słyszało. 22% ankietowanych odpowiedziało, że nie zna ustawy ale słyszało o niej. 17% sprzedawców nie jest pewnych czy zna. 39% ankietowanych zna poszczególne zapisy, a tylko 17% osób zna ustawę bardzo dobrze.

Wykres 252 Czy zna Pan/i ustawę z dnia 26 X 1982 r.?

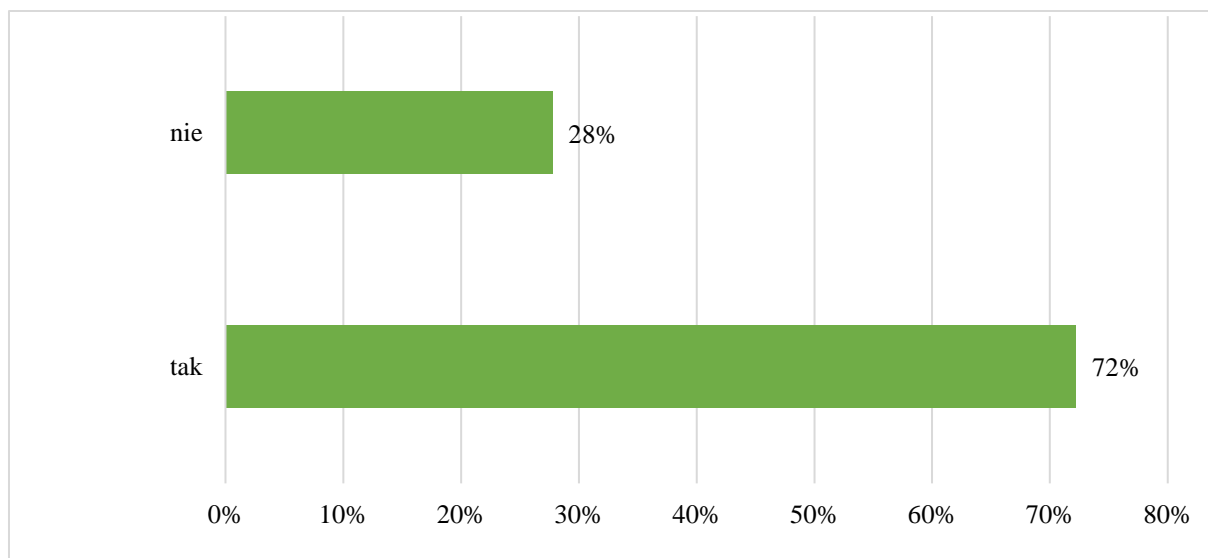
Pocieszający jest fakt, że prawie we wszystkich sklepach znajduje się informacja o zakazie sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia (94%). Ponadto w 78% punktach jest także informacja o zakazie sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym. Informacja o szkodliwości alkoholu znajduje się w 83% badanych sklepów, a informacja o zakazie sprzedaży na kredyt bądź pod zastaw znajduje się w 22% badanych sklepów. W 6% sklepów nie ma żadnych informacji.

Wykres 253 Czy w obsługiwanym przez Pana/ią punkcie znajdują się informacje na temat:

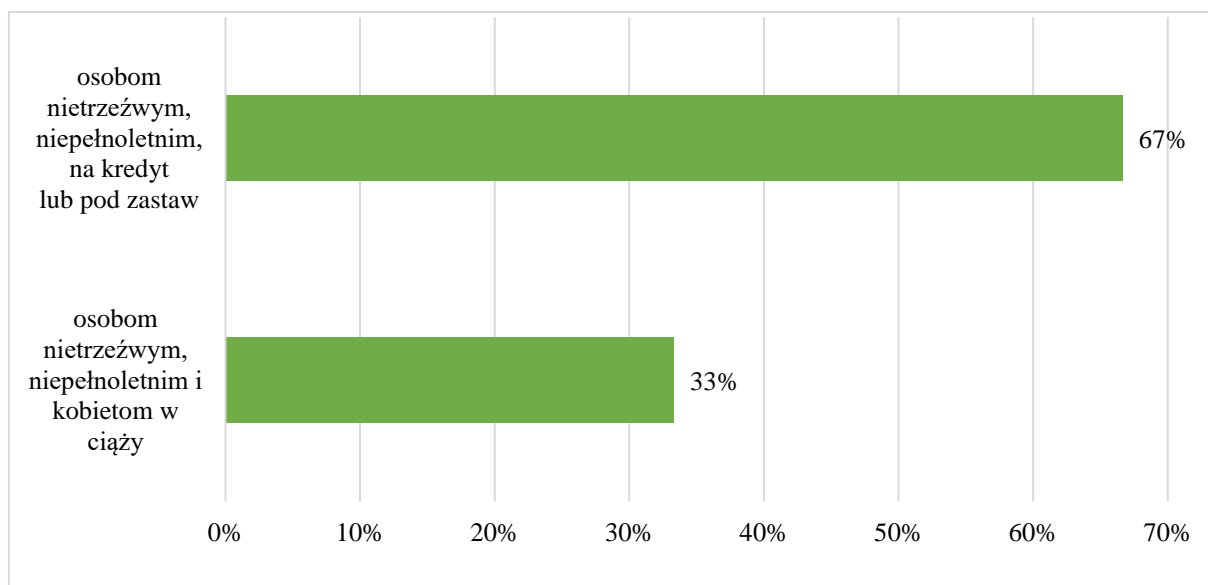
W szkoleniu dotyczącym sprzedaży alkoholu wzięło udział 72% sprzedawców. Niepokojący jest fakt, iż 28% sprzedawców nie brało udziału w szkoleniu dotyczącym odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.

Wykres 254 Czy brał Pan/i udział w szkoleniu dotyczącym odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu?

Kolejne pytanie miało na celu sprawdzenie, czy sprzedawcy napojów alkoholowych znają ustawę o wychowaniu w trzeźwości. Jak pokazują wyniki, aż 33% osób udzieliło błędnej odpowiedzi zaznaczając, iż zabrania się sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym, niepełnoletnim i kobietom w ciąży.

Wykres 255 Komu zabrania się sprzedaży alkoholu i podawania napojów alkoholowych według ustawy z dnia 26 X 1982 r.?

6. WNIOSKI I REKOMENDACJE

Celem badania było przedstawienie wybranych problemów społecznych dotyczących gminę Rząśnik w odniesieniu do opinii: dorosłych mieszkańców oraz dzieci i młodzieży szkolnej. Cel ten został osiągnięty w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego, będącego podstawą do opracowania wniosków i rekomendacji, które następnie posłużą do tworzenia różnego rodzaju programów pomocowych zmierzających do poprawy sytuacji na terenie gminy, w tym jakości życia jej mieszkańców.

Przeprowadzona diagnoza oraz analiza danych umożliwiła:

- ❖ Rozpoznanie sytuacji dorosłych mieszkańców gminy, ich opinii i postaw względem wybranych problemów społecznych,
- ❖ Zapoznanie się z problemami uczniów szkoły podstawowej i gimnazjalnej w zakresie postaw i doświadczeń związanych z zagrożeniem alkoholem, narkotykami oraz dopalaczami,

W oparciu o dokonaną analizę problemów społecznych zostały sformułowane rekomendacje.

Poniżej znajduje się podsumowanie wniosków z badania diagnozującego problemy społeczne na terenie gminy Rząśnik wraz z rekomendacjami, co do dalszych działań profilaktycznych skierowanych do mieszkańców gminy oraz instytucji, których celem jest profilaktyka.

- ❖ Działania profilaktyczne na terenie gminy powinny mieć charakter długofalowy i różnorodny. Nie powinny one ograniczać się jedynie do środowiska szkoły – uczniów i nauczycieli, ponieważ przyniosą wtedy znacznie mniejsze efekty. Zdecydowanie korzystnym działaniem jest edukowanie mieszkańców poprzez różnego rodzaju akcje ulotkowe lub plakatowe oraz kierowanie działań do młodszych uczniów w celu kształtowania prawidłowych postaw oraz świadomości względem istniejących zagrożeń społecznych.
- ❖ Istotne jest kontynuowanie prowadzonych działań profilaktycznych i edukacyjnych na terenie gminy, które obejmują wszystkie grupy mieszkańców. Jak wynika z przeprowadzonego badania, mieszkańcy w 29% twierdzą,

iż spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat wzrosło, z kolei 34%, uważa, że jest ono stałe. Należy podkreślić, że skuteczne rozwiązywanie uzależnienia od alkoholu i uzależnienia od narkotyków zależy nie tylko od podmiotów i instytucji, które działają w tym zakresie, lecz także od społeczności lokalnej. Planowane działania powinny polegać przede wszystkim na dostarczaniu informacji o możliwych formach poszukiwania pomocy oraz funkcjonujących w tym zakresie instytucjach. Kluczową rolę mogą odgrywać instytucje cieszące się dużym zaufaniem wśród mieszkańców np. służby porządkowe.

- ❖ Rekomenduje się opracowanie lokalnej kampanii na rzecz zwiększenia świadomości oraz odpowiedzialności sprzedawców alkoholu i uwrażliwienia ich na szkodliwość sprzedaży napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim. Aż 56% sprzedawców przyznało się do chociaż jednorazowej sprzedaży alkoholu osobie nieletniej. Działania profilaktyczne w tym przypadku powinny objąć wszystkie grupy społeczne, ponieważ tylko holistyczne działania mogą przynieść zamierzony skutek.
- ❖ Rekomenduje się zwrócenie szczególnej uwagi na wsparcie kadry pracującej w instytucjach pomocowych, szczególnie w zakresie rozwijania ich kompetencji i umiejętności w zakresie nowoczesnych form pomocy pracy z rodzinami borykającymi się z problemem przemocy, uzależnieniem od alkoholu lub narkotyków. 17% mieszkańców deklaruje, że miało kiedykolwiek styczność z substancjami psychoaktywnymi. Co więcej, aż 34% twierdzi, iż narkotyki są dostępne na terenie gminy. Informacja ta powinna być sygnałem dla instytucji pomocowych, wskazującym na występowanie problemu uzależnienia od narkotyków oraz dopalaczy.
- ❖ Inną formą działań korzystnie wpływających na poprawę skuteczności i efektywności prowadzonych działań profilaktycznych jest inicjowanie współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze uzależnień, oprócz podnoszenia kompetencji i kwalifikacji kadry specjalistów, rekomenduje się również angażowanie tych podmiotów w prowadzone kampanie społeczne i działalności edukacyjne na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom. Miałoby to na celu m.in. poszerzenie wiedzy mieszkańców na temat spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży. Pomimo, iż 84% ankietowanych wie, że picie alkoholu w ciąży jest szkodliwe, aż 16% z nich widziało kobiety w ciąży spożywające alkohol.
- ❖ Specjalistycznym wsparciem powinni zostać objęci mieszkańcy oraz rodziny borykające się z problemem alkoholowym. Uzależnienie od alkoholu to jeden z ważniejszych problemów społecznych, który dotyka gminę w opinii ich mieszkańców.

Wskazuje na to fakt, iż 9% mieszkańców spożywa alkohol do kilku razy w tygodniu. Rodzinom z problemem alkoholowym powinny zostać zaproponowane warsztaty lub spotkania, podczas których mogliby uzyskać wsparcie i wzmacniać swój autorytet wychowawczy pod okiem psychologów. Niepokojącym jest również fakt, iż mieszkańcy podejmują się wykonywania czynności zawodowych oraz prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu. Do pracy pod wpływem alkoholu przyznało się 12% ankietowanych. Taka sama ilość respondentów zadeklarowała jazdę pod wpływem alkoholu. Analizując zebrane wyniki można zaproponować aby na terenie gminy została przeprowadzona lokalna kampania uwrażliwiająca na szkodliwość alkoholu oraz zachęcająca do ograniczenia jego nadmiernego spożywania.

- ❖ Zdecydowana większość mieszkańców (83%) uważa, że problem przemocy jest ściśle związany ze spożywaniem alkoholu. 19% ankietowanych doświadczyło przemocy, a 9% postawiło się w roli agresora. Możemy też zauważyć, że 57% osób stosowało przemoc wobec dzieci. Jest to sygnał aby wzmocnić kontrolę w rodzinach w których zachodzi podejrzenie występowania zachowań przemocowych.
- ❖ Część zagrożeń społecznych często współwystępuje z problemem ubóstwa, dlatego też istotne jest podejmowanie działań zapobiegających wykluczeniu społecznemu z powodu trudnej sytuacji materialnej mieszkańców. W tym celu rekomenduje się inicjowanie współpracy podmiotów rynku pracy na rzecz wspierania osób bezrobotnych, podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz kompetencji społecznych umożliwiających mobilność pracowników np. poprzez aktywną współpracę z lokalnymi pracodawcami w zakresie pośrednictwa pracy oraz wspierania osób bezrobotnych we wdrożeniu do pracy.
- ❖ Dane uzyskane dzięki badaniu młodzieży szkolnej pokazały, że na problem alkoholowy narażeni są nie tylko uczniowie szkoły gimnazjalnej lecz również uczniowie szkoły podstawowej. Spośród nich niewielki odsetek deklaruje, że młodzież w ich wieku spożywa napoje alkoholowe.
- ❖ Zebrane dzięki badaniu odpowiedzi wskazują, że dzieci i młodzież pije alkohol przede wszystkim w domu, gdzie powinna znajdować się pod opieką osób dorosłych, a dodatkowo rodzice często mają świadomość spożywania alkoholu przez swoje dzieci. Dane te są niepokojące i wskazują na potrzebę zwiększenia świadomości rodziców lub opiekunów w zakresie konsekwencji spożywania alkoholu przez osoby

niepełnoletnie. Celem tego typu działań profilaktycznych powinna być próba zaangażowania rodziny w przeciwdziałanie problemom alkoholowym wśród osób nieletnich oraz edukacja nt. uzależnień.

- ❖ Uczniowie szkół oceniają, że zdobywanie alkoholu na terenie gminy jest możliwe. Jest to sygnał dla Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, by zwiększyła kontrolę punktów sprzedaży alkoholu, w celu eliminacji miejsc, gdzie osoby niepełnoletnie mogą dokonać zakupu tego rodzaju napojów. 20% chłopców oraz 16% dziewczynek ocenia, że dostęp do alkoholu na terenie gminy jest łatwy. Młodzież zdobywa alkohol za pośrednictwem starszych kolegów, którzy dokonują za nich zakupu napojów alkoholowych, prosi o pomoc obcych ludzi znajdujących się w pobliżu sklepu lub podkrađa rodzicom w domu. Nacisk powinien być kładziony również na każdorazowe sprawdzanie dowodu osobistego młodych klientów w razie próby zakupu alkoholu lub papierosów.
- ❖ Pogadanki z wychowawcą, warsztaty, szkolenia z ekspertami. Badania pokazały, iż są to najbardziej lubiane przez uczniów formy profilaktyki. Istotne jest, aby działania profilaktyczne kierować do uczniów, a także do nauczycieli i rodziców. Holistyczne podejście zwiększy skuteczność prowadzonych działań.
- ❖ Badanie pokazało dużą rolę telewizji oraz Internetu w kształtowaniu postaw i opinii względem substancji odurzających. 45% uczniów czerpie wiedzę na temat narkotyków oraz dopalaczy ze źródeł masowego przekazu. Powinno być to wskazówką do opracowania działań profilaktycznych prowadzonych w szkołach. Według przeprowadzonego badania po substancje psychoaktywne sięgnęło dotychczas prawie 4% uczniów z czego większość znajdowała się między 11 a 16 rokiem życia. Jak wiadomo naturalnym środowiskiem młodych ludzi w czasach współczesnych jest Internet, dlatego warto spróbować dotrzeć do najmłodszych grup właśnie w ten sposób.
- ❖ 88% ankietowanych uczniów wie o tym, że zażywanie narkotyków jest szkodliwe dla zdrowia. Podobnie wygląda sytuacja w kwestii dopalaczy. Aż 93% dzieci zdaje sobie sprawę z ich szkodliwości. Gmina pomimo tego powinna zająć się wdrażaniem działań ukierunkowanych na wzmacnianie systemu wartości dzieci i młodzieży w szczególności wartości zdrowia, a także kształtowanie wśród dzieci i młodzieży przekonań normatywnych i umiejętności psychospołecznych.
- ❖ Wsparcie kadry pedagogicznej poprzez odpowiednie szkolenia, umożliwiające rozwój kompetencji edukacyjnych, poszerzanie wiedzy i budowanie warsztatu metodycznego,

ułatwiającego pracę szczególnie pod względem tzw. tematów trudnych (uzależnienie od alkoholu, uzależnienie od nikotyny, uzależnienie od narkotyków, agresja, przemoc, cyberprzemoc). Zebrane dane dotyczące przemocy wśród dzieci i młodzieży pokazują, iż problem ten jest obecny na terenie gminy. 19% uczniów doświadczyło przemocy, a 20% stosowało ją wobec osób trzecich, którymi w większości byli rówieśnicy (58%).

- ❖ Nowym, jednak tak samo niebezpiecznym zjawiskiem pojawiającym się wśród dzieci i młodzieży szkolnej jest cyberprzemoc. Przytaczając odpowiedzi ankietowanych możemy zauważyć, iż 10% badanej grupy doświadczyło przemocy w sieci, natomiast 5% uczniów stosowało ją wobec innych osób. Analizując odpowiedzi ankietowanych pod kątem ilości godzin spędzanych przed komputerem należałoby skupić się na odpowiedniej edukacji uczniów w kwestii zagrożeń jakie niesie ze sobą przebywanie w sieci. Na problem cyberprzemocy narażone są nie tylko dzieci i młodzież szkolna, ale również dorośli mieszkańcy gminy. Analizując zebrane dane zauważamy, że co dziesiąty ankietowany był osobą doznającą cyberprzemocy. Największy odsetek z nich stanowiący 32%, doświadczył cyberprzemocy w postaci włamania lub przywłaszczenia sobie konta. Dobrym sposobem na radzenie sobie z problemem przemocy w sieci byłaby edukacja międzypokoleniowa mająca na celu wypracowanie zarówno przez dzieci, młodzież jak i dorosłych odpowiednich nawyków oraz zachowań, które mogłyby zminimalizować szanse doświadczenia cyberprzemocy.
- ❖ Wzmocnienie integracji społeczności lokalnych na rzecz wspierania rodzin borykających się z różnymi problemami społecznymi, w tym zagrożenia przemocą, uzależnieniem od alkoholu, uzależnieniem od narkotyków. Wyrównywanie szans może zostać przeprowadzone w różnorodny sposób, m.in. opracowanie programów profilaktycznych przeciwdziałających problemem społecznym w rodzinach, wspieranie i rozwój poradnictwa rodzinnego lub wspieranie rodzin i form zastępczych w opiece nad dzieckiem. Działanie to znajduje uzasadnienie w fakcie, iż to rodzina jest podstawową komórką społeczną i to od jej kondycji zależy rozwój psychospołeczny dzieci i młodzieży.
- ❖ Działalność nastawiona na integrację międzypokoleniową społeczności lokalnej poprzez imprezy kulturalne, koła zainteresowań, zajęcia umożliwiające wymianę doświadczeń i umiejętności.
- ❖ Dbanie o dostęp do różnorodnych zajęć na terenie gminy, umożliwiających pozytywną organizację czasu wolnego mieszkańców.

- ❖ Wsparcie rynku pracy i dbanie o osoby bezrobotne oraz zagrożone ubóstwem, między innymi poprzez ułatwianie znalezienia zatrudnienia przedstawicielom grup podwyższonego ryzyka, takim jak młodzi i osoby w wieku przedemerytalnym.
- ❖ Zapewnienie łatwego dostępu do źródeł informacji, przeznaczonych dla osób szukających wsparcia, dotkniętych problemem uzależnień i/lub przemocy.
- ❖ Współpraca z mediami jest ważnym elementem budowania społecznego poparcia dla działań w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz edukacji społecznej.

Najsukuteczniejszą metodą walki z problemami społecznymi zdają się być rozmowy ze specjalistami oraz kampanie profilaktyczne, a także większa kontrola i egzekwowanie przestrzegania prawa.

Działania profilaktyczne na terenie gminy powinny mieć charakter długofalowy i wielostronny.

To, że jakiegoś problemu nie widać nie znaczy, że on nie istnieje - kluczową kwestią jest uwrażliwienie społeczeństwa oraz zwiększanie jego świadomości na temat wszystkich problemów społecznych.

